Digitized by Google

2. [illegible] .2. 12
[illegible] T. 1.

Digitized by Google

INSCRIPTIONES
ANTIQUAE
IN ETRURIAE URBIBUS
Exſtantes.

Digitized by Google

Digitized by Google

INSCRIPTIONES
ANTIQUAE
IN ETRURIAE URBIBUS EXSTANTES.

REGIAE CELSITUDINI

VIOLANTIS
BEATRICIS

VINDELICORUM ET ETRURIAE

MAGNAE PRINCIPIS

AC SENARUM GUBERNATRICIS.

FLORENTIAE. CIↃ.IↃ.CC.XXVII.

TYPIS Ioſephi Manni ſub Signo S. IO: DEI.

SUPERIORUM PERMISSU.

Digitized by Google

INSCRIPTIONUM
ANTIQUARUM
GRAECARUM ET ROMANARUM
QUAE EXSTANT IN ETRURIAE URBIBUS

Pars Prima

EAS COMPLECTENS QUAE SUNT

FLORENTIAE.

CUM NOTIS

CL. V. ANTONII MARIAE SALVINII
In Patrio Lyceo Graecarum Literarum
Publici Profeſſoris.

CURA ET STUDIO

ANTONII FRANCISCI GORII
PRESB. FLOR. BAPTISTERII ET ECCLESIAE S. IOHANNIS.

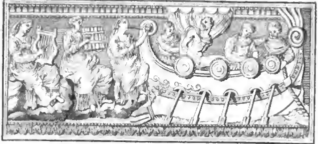
Accedunt LXII. antiquae Gemmae literatae, aliaque plura priſca Monumenta, aere inciſa in XX. Tabulis, quae explicantur, & illuſtrantur.

FLORENTIAE. CIↃ.IↃ.CC.XXVII.

Digitized by Google

GENIO CLEMENTISSIMO
VIOLANTIS BEATRICIS
VINDELICORUM ET ETRURIAE PRINCIPIS
OPTIMAE MAGNAE AUGUSTAE
CELSISSIMAE SENARUM GUBERNATRICIS
IUSTITIAE PIETATIS PRUDENTIAE CONSTANTIAE
REGIARUMQUE OMNIUM VIRTUTUM
CONSPIRATIONE CONSENSUQUE CLARISSIMAE
BONARUM ARTIUM FAUTRICIS
ANTIQUITATIS ET POLITIORIS LITERATURAE
CULTORUM
PATRONAE BENEFICENTISSIMAE
ANTONIUS FRANCISCUS GORIUS
DEVOTUS NOMINI MAIESTATIQUE EIUS
LABORIS SUI PRIMITIAS
VENERABUNDUS
OFFERT DICAT DEDICAT.

Digitized by Google

Anaglyphum Sarc. m. Flor. in Mus. March. Nicolinii

R E G I A
CELSITUDO

QUOD Saepe precatus ſum a Deo Optimo Maximo, ut ſi quid umquam ingenio, & exercitatione poſſem, amorem meum in Patriam, atque in bonas artes declararem; quum tandem id aliqua ex parte, divino beneficio, ſim conſequutus, ad Te

Digitized by Google

ad Te venerabundus accedo , SERENISSIMA MAGNA PRINCEPS , ut pro ea , qua ſtudioſos homines , & interiorum Literarum cultores benignitate complecteris , inconditis hiſce lucubrationibus dignitatem auctoritatemque concilies . Continet hoc Volumen quamplures antiquas Gemmas , ex Florentinis Cimeliis , praeclaro artificio , ac literis inſignes ; veteres item omnes FLORENTINAS INSCRIPTIONES , quas tum ex locupletiſſimis Muſeis , tum ex variis locis, ubique diſperſas , & hactenus incognitas , in unum corpus diligenter collegi , atque ab interitu , & oblivione vindicavi . Accedunt exquiſitiſſimae doctiſſimi Salvinii Notae , meaeque , qualeſcumque ſint, ad eas explicandas, atque illuſtrandas, obſervationes . Exiguum fateor , actenue munuſculum , tuaque non ſatis dignum maieſtate ; quae maximorum Regum , & Imperatorum auguſto ſanguine edita es ; quae glorioſiſſimos tuae inclytae Gentis Heroas , quos admirari potius ſilentio poſſum , quam digna laude recenſere , praeſtantiſſimis animi tui dotibus ſolidaque virtute effingis , & exprimis . Verum non omnino ingratum Tibi futurum ſperare poſſum ; quum nemo ignoret , Auguſti , aliorumque Principum exemplo , quanti facias venerandae Antiquitatis reliquias , & priſca monumenta , quae hoc aureo ſeculo , non tenuiorum hominum ſolum, verum etiam ſummorum Regum amorem promerentur . Nam quanto in odio Tibi ſunt , qui turpi otio marceſcunt , & cupiditatibus miſere ſerviunt ,

tanto

tanto in amore ſunt qui literarum ſtudiis vacant, & ingenium exornant magnifico diſciplinarum apparatu, & eximio ſplendore doctrinae. Merito igitur tuarum virtutum praeſtantiam, & in optimas artes amorem celebrant, celebrabuntque ſemper non ſolum Florentiae, ac Senae, verum & ipſa Roma; quam ſuperiore anno ſacro, tua praeſentia, ac nominis ſplendore ditiſſimo laetiorem beatioremque reddidiſti. Nam illa Urbium Regina, ac Domina, quae nil niſi magnum, auguſtum, ac paene divinum admirari ſolita eſt, Te ſuſpexit, & omni honorum genere eſt proſequuta. Sed, quia haec cuncta certa, & explorata ſunt; oratione, praeconiove alicuius non egent. Vive igitur diu felix, CLEMENTISSIMA MAGNA PRINCEPS, meque ipſum, & haec mea Studia, quae tantopere diligis, regio, quo ſoles, dignare patrocinio: atque ſi huic Volumini (quae ſumma votorum meorum eſt) benignos oculos admovebis, animum meum, voluntatemque erga Te ſpectabis; & quid facere voluerim, non quid fecerim cogitabis.

Florentiae XI. Kal. Septembr. CIↃ.IↃ.CC.XXVI.

MAECENATUM
NOMINA
QUIBUS AERE INCISAE TABULAE DICATAE.

SEreniſſima Violantes Beatrix Vindelicorum, & Etruriae Magna Princeps, ac Senarum Gubernatrix.

Illuſtriſs. & Reverendiſs. D. D. Ioſeph Maria Martelli Archiepiſcopus Florent. Pontificii Solii Aſſiſtens, necnon Sacri Romani Imperii Princeps.

D. Alexander Strozzi Caroli Thomae F. Patr. Flor.

D. Andreas Baro Franceſchi Patr. Flor.

D. Andreas Marchio Alamanni Patr. Flor.

D. Andreas Marchio Del Monte Patr. Flor.

D. Antonius Del Roſſo Senator, & Patr. Flor.

D. Auguſtinus Cerretani Canonicus, & Patr. Flor.

D. Bartholomaeus Marchio Corſini Patr. Flor. Praefectus Stabuli R. C. Magni Ducis Etruriae.

D. Beniamin Crowe Nob. Angl.

D. Caeſar Eques Ricaſoli Patr. Flor.

D. Camillus Pandolfini Senator, & Patr. Flor.

D. Camillus Comes, & Eques Capponi Patr. Flor.

D. Camillus Antonius Comes Boccadiferro Patr. Bononienſis.

D. Carolus Thomas Strozzi Patr. Flor.

D. Carolus Marchio, & Eques Gerini Patr. Flor.

D. Cerchius Dominicus Eques Cerchi Senator, & Patr. Flor.

D. Conyers Middleton Acad. Cantabr. Proto-Bibliothecarius.

DD. Conſules Artis Calliſmalae Mercatorum Flor. Patr. Flor.

D. Daniel VVray Arm. Angl.

D. Eduardus Gaſcoigni Angl. Baronettus.

D. Ferrantes Maria Comes, & Eques Capponi Senator, & Patr. Flor.

D. Franciſcus Colman Mag. Brit. Regis apud Etruſcam Aulam Reſ.

D. Franciſcus Comes Baiulivus Lorenzi, dudum a Negociis Chriſtianiſſimi Galliarum Regis apud Magnum Etruriae Ducem.

D. Fran-

D. Franciſcus Maria Eques Buondelmonti Patr. Flor.
D. Franciſcus Comes Strozzi Patr. Flor.
D. Franciſcus Comes Guicciardini Patr. Flor.
D. Franciſcus Abbas Ginori Patr. Flor.
D. Franciſcus Head Angl. Baronettus.
D. Fulcus Marchio Rinuccini Patr. Flor.
D. Gabriel Marchio Abbas Riccardi Patr. Flor.
D. Gregorius Baiulivus Redi Patr. Arretinus.
D. Guglielmus Lock Angl. V. I.
D. Henricus Comes Vatzdorf Eq. Cl. aur. & ab Aul. Conſ. Poloniae Regis Aug. apud Italos Principes Miniſter.
D. Henricus D. Colerene Nob. Angl.
D. Henricus Howard Nob. Angl.
D. Iohannes Lucas Marchio, & Eques Albizi Senator, & Patr. Flor.
D. Iohannes Marchio Gerini Patr. Flor.
D. Iohannes Baptiſta Comes Caſotti Plebanus S. Mariae Impruneta.
D. Iohannes Baptiſta Recanati Nobilis Venetus.
D. Iohannes Cravvly Arm. Angl.
D. Ioſeph Eques Ridolfi Patr. Flor.
D. Ioſeph Smith Angl. Venetiis.
D. Iulius Eques Morelli Patr. Flor.
D. Laurentius Abbas Ridolfi Patr. Flor.
D. Leonardus Del Riccio Patr. Flor.
D. Leonardus Buonarroti Patr. Flor. Cl. F.
D. Marius Abbas Guarnacci Patr. Volater.
D. Nerius Marchio Corſini Patr. Flor. Dux Practorianorum Regiae Etruſcae Aulae.
D. Pandolphus Pandolfini Senator & Patr. Flor.
D. Petrus Franciſcus Eques Ricci Sen. & Patr. Flor. Sacrae Relig. Equitum D. Stephani Praeſes, & Florentini, ac Piſani Athenaei Auditor.
D. Pompeius Abbas Neri Patr. Flor.
D. Paulus Eques Vettori Patr. Flor.
D. Petrus Michael Comes Pierucci Patr. Flor.
D. Petrus Eques Strozzi Caroli Thomae F. Patr. Flor.

D. Phi-

D. Philippus Martelli Patr. Flor.
D. Philippus Eques Corboli Patr. Flor.
D. Petrus Paulus Comes Baiulivus Marcolini.
DD. Praepoſiti Bibliothecae Roncioniae Pratenſi.
D. Roſſus Antonius Martini Patr. Flor.
D. Scipio Marchio Maffei a Cubiculo Regis Sardiniae , & ab aurea Clave Electoris Bavarici .
D. Thomas Coke Arm. Angl.
D. Thomas Moſtin. Nob. Angl.
D. Thomas Deberam de Deberam Regiae Soc. Socius .

ANTONIUS FRANCISCUS
G O R I U S
ERUDITO HUMANOQUE
L E C T O R I
S.

URBIUM Etruriae, ac primum Florentiae vetera Monumenta editurus, quod fauſtum, felix, fortunatumque ſit, paucis aperiam conſilium meum, optime Lector, rationeſque declarabo, quibus potiſſimum adductus, hanc curam libenter ſubire, & bene de literaria Rep. hac in parte mereri voluerim. Non enim, quum ad has priſcas aevi reliquias ſedulo colligendas animum appuli, penitus me fugit, quam arduum opus, & perdifficile hoc eſset; non mea ſane, ſed hominum doctiſſimorum cura digniſſimum. Nam in exſcribendis vetuſtis lapidibus, praeter ſummam fidem, ſummamque diligentiam,

& laborem omnium aerumnoſiſsimum, optime noveram praecipua quadam opus eſse doctrina, uſu, exercitatione; multa veterum victoris gentium Populi rituum, & inſtitutorum ſcientia, antiquae inſuper orthographiae, variorumque characterum eximia peritia: quae omnia quum in me valde deſiderarem, aegre nimium ferebam, dolebamque ad tam praeclara Vetuſtatis eruditae monumenta ab interitu, & oblivione vindicanda, optatamque iamdiu in lucem aſſerenda, minus idoneum ac parem eſse.

Verum ipſe in Patriam amor, quo nihil dulcius, iucundius, ac vehementius eſse poteſt; cui omnes, ut ait Cicero (1.) nati ſumus, ad univerſos labores impigre ſubeundos adeo me excitavit, inflammavitque, ut eius honori, & gloriae, quoquo modo conſulere, curaſque omnes, & incommoda alacri animo amplecti magnopere ſemper optarim. Indignum ſiquidem, nullaque prorſus ratione ferendum mihi videbatur, tot antiqua Romani Imperii inſignia monumenta, quorum ope, ac luce Hiſtoria, teſtis illa temporum, & vitae magiſtra illuſtratur, atque amplificatur, iniuria temporum labefactari, interdum etiam, ut plerumque contigit, fato quodam corruere; in ſolum Muſeorum, ac parietum ornamentum conſpici plurima inedita, atque incognita literario orbi; in hoc praeſertim ſplendidiſſimo Muſarum, & virtutum omnium domicilio; in quo Mediceorum Principum ope optimae artes ab interitu ad vitam revocatae, ac longe lateque feliciter propagatae ſunt. Turpe etiam in patria manere diu, (2.) & nihil inde referre mihi videbatur; parumque aut nihil de eruditis hiſce doctorum virorum deliciis cogitare: tot inſignium monumentorum

(1.) *De Officiis lib. I.*
(2.) *Homerus in Odyſſ.* Αἰσχρόν τοι δηρόν τε μένειν. κενεόν τε νέεσθαι.

torum voces, & querimonias, aſſidue, ut ita dicam, id opus urgentes, non audire: votis hominum literatiſſimorum non commoveri; quos non ex Italia ſolum, verum etiam ex Gallia, Anglia, atque Germania, maximo cum incommodo, & ſumtu in hanc ornatiſſimam Urbem confluere, Muſea avide luſtrare, omnia diligenter obſervare, deſcribere, ſummiſque laudibus efferre, quotidie videmus.

Sed ne in ipſo operis veſtibulo diutius verbis te obtundam, optime Lector, abutarque tua ſingulari in me humanitate, ac patientia, pudebat, & vehementer quidem pudebat ſolam FLORENTIAM, quae ſecundum Romam (1.) vetuſtis hiſce inſcriptis lapidibus, anaglyphis, toreumatis, ſarcophagis, ſignis praeclaro artificio elegantiſſimis, rerumque cognitu digniſſimarum refertiſsimis, copioſior eſt, eorumdem nullum peculiarem collectorem, atque editorem habere; qua quidem laude aliae nobiliſsimae Urbes clarae admodum, & inſignes ſunt. Nam Oxonienſia monumenta edidit atque illuſtravit Prideaux, & Salmaſius, Auguſtana Velſerus, Luſitana Reſendius, & Mendez de Vaſconcellos, Siciliae, & Brutiorum Gualtherius; Neapolitana Capaccius, Veronenſia Torellus Sarayna, ac Panvinius; quibus accedet novum Muſeum Veronenſe doctiſsimi Viri Scipionis Marchionis Maffeii, (2.) anaglyphis, ac Graecis Romaniſque quantivis pretii Inſcriptionibus eleganti ſerie in claſses digeſtis, probe refertum. quo modo & praeclarum illud Athenaei Taurinenſis Muſeum ordinavit; quae magna eruditionis, & doctrinae copia illuſtrata,

 pu-

(1.) *Id etiam teſtatur Cl. V. Montfauconius Diarii Italici Cap. XXVI. pag. 381.*

(2.) *Celeberrimi ſui Muſei Deſcriptionem, & vetera aliqua monumenta illuſtrata iam edidit Venet. MDCCXX.*

Digitized by Google

publica luce aliquando ipſe Maffeius donabit. Patavina edidit Scardeonius, & Urſatus, Urbini Fabrettus, Hortana Fontaninus, Felſinea Comes Malvaſia, Novarienſia Galleratus, Bellunenſia Pierius Valerianus, Peruſina Ciattus, Sarſinae Antoninus, Brixienſia Rubeus, Aſculana Andreantonellius, Auximana Onuphrius; ut alios plures praeteream viros praeſtantiſſimos, quorum laboribus, ac vigiliis patriae omnes Antiquitates clariſſima in luce verſantur, totoque terrarum orbe loquuntur; eorumque opera merito dici poteſt non periiſse vetus illud patriae decus, quod olim largita eſt (1.)

Terrarum Dea, Gentiumque Roma,
Cui par eſt nihil, & nihil ſecundum.

Horum igitur praecellentiſſimorum virorum exempla, ut imitarer, qua hortatu, qua precibus, auctoritate denique ſua, quae plurimum apud me valet, diu reluctantem tandem coegit humaniſſimus Praeceptor meus Antonius Maria SALVINIUS, Vir longe Doctiſſimus, idemque Clariſſimus, maximum noſtri ſeculi decus, & ornamentum; cui profecto tantum ipſe potiſſimum debeo, quantum homini fas eſt multis, magniſque beneficiis egregie cumulato. Nam forte, quadam die in Hortis, & Muſeo Nobilium Gaddiorum quum veterem quemdam Graecum lapidem valde difficilem, & perobſcurum mira eruditione explicaſset mihi atque illuſtraſset, (2.) ex eo tempore, tanto captus ſum rerum antiquarum amore, ut revera nihil antiquius habuerim, quam in earumdem ſtudio, & cognitione operae plurimum ſedulitatiſque conſumere. Quare ſummus ille Vir, ad ornanda, atque

(1.) *Mart. lib. XII. Epigr.* 8. (2.) *Vide inf. pag.* 188. *n.* 4.

que amplificanda optimarum artium ſtudia profecto natus, ſtatim me vulgo exemtum venerandae Vetuſtatis ſacris initiavit; & ad ipſam antiquorum marmorum tum intelligendorum, tum deſcribendorum ſcientiam perhumaniter introduxit.

Eo igitur auſpice, ac duce in his praeclariſſimis eruditae Antiquitatis ſtudiis, non exiguo tum labore, tum iucunditate plenis, ſubcaeſivis horis, quas ſurripere potui, totus hactenus fui. Utinam in Patriae meae honorem, ingenuarumque diſciplinarum gloriam, & decus maiora praeſtare potuiſsem! ſed (1.)

In magnis & voluiſſe ſat eſt.

Interim ſincere, atque ex animo illud teſtari poſsum, in his veterrimis inſculptis lapidibus exſcribendis fidem; laborem, diligentiam adhibuiſse longe maximam. Luſtravi plurium annorum ſpatio, aſſidua cura angulos paene omnes; venatum (ut verbis utar Ciceronis in C. Verrem (2.) Antiquitatum undique conquirendarum ſtudio flagrantiſſimum) venatum, inquam, ſemper ivi vetera Monumenta, anaglypha omnia elegantiſſima, atque ad Hiſtoriam, & Ethnicam univerſam Theologiam illuſtrandam antiquoſque ritus elucidandos maxime utilia, quae hactenus incognita, ab oblivione, ſitu, ac ſqualore vindicaſse, & (3) *collegiſſe iuvat*. Marmora quoque priſcis caelata literis, non inani labore, ſpongia ablui, & exterſi paene omnia, ut veram ſinceramque lectionem accuratius elicerem, & poſteritati longe emendatiſsimam commendarem. Urnas, baſes, aras, cippos, omnes denique tabulas ſuis cum ornamentis, zophoris, epiſtyliis,

co-

(1.) *Propertius lib. II Eleg. VIII.* (2.) *Lib. IV. Orat. IX.*
(3) *Horatius Carm. lib. I. Ode I.*

coronis, ſignis, parergis, quemadmodum oculis teſtantur quamdiligentiſsime αὐτόπτης, &, ut ita dicam, αὐτοχειρὶ excepi, ac delineavi. Inſcriptiones non paucas in Urbanis Hortis Marchionum Corſiniorum miſere fractas compoſui, & coniunxi; mancas ſaepius integra lectione ſupplevi, puto non infeliciter. Veteris Orthographiae leges, quantum in me fuit, ad marmoris fidem repraeſentare ſatis fideliter ſtudui; neque, ut multi ſolent, ob paginae anguſtiam, unam lineam in duas, duaſve in unam, diſtribui; ſed ubique ſervato verſuum numero, literarumque varietate, quarum aliquas de integro conflari volui, ne latum quidem unguem, ab lapidum auctoritate, ac veritate deſcivi. Cenſui enim mecum ipſe ſemper perditam omnem operam eſse, ſi eos eruditis Viris ſumma fide, ac diligentia deſcriptos non exhibuiſsem, ut ne vel minimum ab archetypa eorumdem ſcriptura variarent. Ut id felicius aſsequerer, numquam amicorum manu, & oculis uti volui, ſed ipſe ſolus omnia vetuſta marmora oculata manu deſcripſi; adeoque nemini, niſi mihi ipſi, ea iterùm atque iterum conſulenti, fidem adhibui.

Neque etiam his vigiliis contentus fui; quin ſubmiſso ſtatim praelo opere, novos rurſum labores maioreſque alacriter ſubire operae pretium duxi. quos dum expono, cenſere nollem eruditos viros, me ad gloriam avidius aucupandam verbis plus quam ſatis extollere; quum mehercle nil aliud in animo mihi ſit, quam rei veritati conſulere, qua nihil praeſtantius, & iucundius omnibus *eſse* poteſt. Primum igitur omnia Typographi alio*quin* diligentiſſimi ecgrapha, perpetua cura, cum archetypis vetuſtis tabulis accuratiſſime contuli; hac potiſſimum ratione, ut,

ſi quae

ſi quae leviores in ea irrepſiſsent maculae, antequam in publicum irent, penitus delerentur, eliminarenturque. AErumnoſam hanc provinciam tam ſolicite aggredi numquam poenituit; quam etiam non ſupervacuam, ſed omnino neceſsariam expertus ſum. Nam, etiamſi vetera marmora maiori quam excogitari poſſit diligentia, & ſedulitate deſcripſerit quiſquam, tamen ſemper aliquid ſupereſt, vel minimum, quod corrigi, & plane nitidius repraeſentari poſſit. Deerit fortaſse aliquod punctum, vel abundabit; ſepulcralis titulus his, vel illis maioribus minoribuſve literis ſculptus erit; hoc vel alio interpunctionis genere, pluribuſve aliis rebus obſervatione dignis, nec levis omnino momenti, ornatus erit pereleganter. Omiſſis his ſecundis, vel tertiis curis, minime mirum eſt, ſi vetera plura ſaxa in lucem edita, tot tantiſque ſcateant naevis, ut de eorum ſinceritate, & veritate penes doctos viros plerumque ambigendi locus eſse videatur. Quare iterum atque iterum conſulenda ſunt, nec ullis umquam laboribus, curiſve parcendum. Quae omnia ſatis cumulate praeſtare non poſsunt exteri docti viri, qui exiguo temporis intervallo, Urbes erudita peregrinatione luſtrantes, eximia literis inſculpta marmora, quae in Muſeis extant, ad maiora ſemper properantes, conantur deſcribere; multoque minus, qui ex aliorum Schedis, ut multi hactenus fecere, in lucem ſtudent proferre. Soli enim Urbium incolae, & cives, vel ipſi etiam exteri, ſi diutius in eiſdem morari velint, accurate id conficere poſsunt; qui maiori otio fruentes, plurimo opere, & quidem abſolutiſſimo, ſuas Schedas cum archetypis tabulis facile, & frequenter conferre poſsunt. Hos

igitur,

igitur, ut patrias ſuas Antiquitates ſolerter deſcribant, deſcriptaſque longe emendatiſſimas publici iuris faciant, moneo, obteſtor, etiam atque etiam rogo. Ita enim, ut mihi videtur, praeſtantiſſimo, totoque terrarum orbe celeberrimo Viri Clariſſimi IANI GRUTERI veterum Inſcriptionum Theſauro ſumma accedet manus; copioſior etiam, & emendatior aliquando prodibit, faventibus Muſis, ac doctis Viris, maximo literariae Reipublicae bono; nihilque erit profecto, quod in hoc ſtudiorum genere ab eruditis harum deliciarum cultoribus deſiderari poſſit.

Quod attinet ad hanc FLORENTINARUM INSCRIPTIONUM ſyllogen, principio, ut vera fatear, in lucem proferre poſse credidi, ſingulari collecta volumine, priſca omnia Monumenta, quae tum in Florentinis Muſeis, tum in aliis Etruriae noſtrae Urbibus extant hoc tempore. Sed vix editis dumtaxat Florentinis omnibus antiquis Inſcriptionibus, ſenſim ad eam molem hic liber venit, ut veteres aliarum Etruriae Urbium reliquias, in aliud volumen, cuius aliquod ſpecimen inferius dabo, reiicere omnino neceſse fuerit. Quamobrem & operis titulum, ab eo quem dederant incredibili adiuvandi bonas artes ſtudio eruditiſſimi Ephemeridum Literatorum Italiae Veneti auctores, parum variare, ut videre potes, optime Lector, coactus ſum.

Omnes igitur antiquae FLORENTINAE Inſcriptiones, quas haec PRIMA PARS complectitur, ſunt numero mille viginti ſupra tercentas, maxima ex parte nondum publica luce donatae; quae vero editae, paucae ſunt, & paſſim a celeberrimis auctoribus repetuntur. Auctorum

loca

loca, qui eas proferunt, & illuſtrant, ubique hic notare volui, ut ea adeant qui maiorem Inſcriptionum explanationem deſiderant: non enim ubique eadem, quae ipſi perdocte in commentariis dixerunt, repetere optimum viſum eſt. Octavius Falconerius Patricius Florentinus, Vir omnigena eruditione clariſſimus, eas omnes, quae exſtant in Regio Magni Ducis Etruriae Muſeo, ex Africa advectas, primus in lucem produxit, (1.) poſt egregium illud in Athleticas Inſcriptiones Commentarium. Non paucas item vulgavit in Diario Italico Vir Doctiſſimus, ac literariae Reipublicae bono natus R. P. D. Bernardus Montfauconius; qui etiam cum Florentinarum, tum veterum omnium Inſcriptionum, quotquot reperire potuit, editionem ſe quamprimum exhibiturum promiſit; (2.) quam hactenus maiori operum molimine diſtentus, praeſtare non potuit. Protulerunt quoque nonnullas Gruterus, & Reineſius; plures Sponius, & Fabrettus, eximia eruditione, & doctrina viri ſupra omnem laudem praeſtantiſſimi. Verum, pace eorum dixerim, in hoc maxime peccarunt, quod non ex ipſis autographis lapidibus, ſed ex aliorum Schedis eas accipere, & ita edere voluerunt. Gruterus ex Smetio, atque ex aliis pluribus auctoribus, (3) Reineſius ex Langermanno; Sponius, & praeſertim Fabrettus ex Schedis Barberinis hauſerunt. Quare, abſit dicto invidia, ſincere enim, & ingenue loqui omnes decet; tot tantiſque mendis inquinatas in doctorum virorum conſpectum poſuerunt, [quae qui-

(1.) *Editionis Romanae MDCLXVIII. pag. 157. & ſeqq.*
(2.) *In Praef. Diarii Italici, & Cap. XXV. pag. 359. Edit. Pariſ. MDCCII.*
(3.) *Florentinas omnes Inſcriptiones, quas exhibet Gruterus, contuli cum eiuſdem editione ex Bibliopolio Commeliniano anni MDCXVI.*

dem ſaepiſſime recenſere volui] ut rurſus omnes edere, & nitori ſuo reſtituere operaepretium viſum fuerit. Schedarum Barberinarum auctor fuit, quod ſilentio minime praetereundum eſt, antiquariae rei conſultiſſimus, & diſertiſſimus Iohannes Baptiſta Donius Patricius Florentinus, qui ſummo labore antiqua omnia Epigrammata, nondum edita, quotquot ſua tempeſtate invenire potuit, diligenter collegit; quorum apographas Schedas adhuc vivens Bibliothecae Barberinae donavit; autographum vero abſolutum exemplar, ex quo interdum nonnulla eruditis amicis communicavit, apud ſe aſservari voluit, in lucem propediem daturus. Ipſe ad ſex millia fere collegiſse teſtatur, non Ethnicarum modo, ſed Chriſtianarum etiam veterum Inſcriptionum. (1.) Verum non multo poſt, magno Muſarum doctorumque virorum maerore, fato functus, praeclarum illud opus, quod in omnium votis erat, in publicum emittere minime potuit. Multis laudibus illud ornarunt doctiſſimi Viri Ugo Grotius, (2.) Reineſius, (3.) Fabricius, (4.) Philippus Thomaſinus, (5.) & alii complures. Poſtmodum eiuſdem auctoris filii Franciſcus, Alexander, & Angelus Donii, tribus Barberinis S. R. E. Cardinalibus, & Praeneſtes Principi poſtumum patris laborem dicantes, (6.) *De reſtituenda Salubritate Agri Romani*, Urbano VIII. Pontifici

(1.) *Vide eius Opus, quod inſcribitur* : De reſtituenda Salubritate Agri Rom. *edit. Florentiae anni MDCLXVII. pag. 36. Collectaneorum veterum Inſcriptionum autographum exſtat adhuc in eiuſdem Bibliotheca, penes heredes, quod nuper vidi.*

(2.) *In Epiſt. 2032. anni 1628. die 21. Iulii.*

(3) *In Praef. Syntagm. antiquar. Inſcr. edit. Lipſ. & Francof. MDCLXXXII.*

(4.) *In Tom. I. Bibliothecae Latinae edit. Amburg. 1721. l. 4. c. 5.*

(5) *De Donariis, ac Tabellis Votivis pagg. 97. 185. 188. edit. Utinenſis MDCXXXIX.*

(6.) *Dedicatoriam Epiſtolam vide.*

ſici Maximo iampridem ab auctore inſcriptum, Collectanea illa veterum Inſcriptionum opus magni moliminis, ac multiplicis utilitatis, quorum ad perfectionem nihil fere deſiderabatur, in lucem uſumque publicum ſub nominis eorumdem auſpiciis aliquando ſe prolaturos teſtati ſunt. Sed poſtea adverſo quodam, & invido fato, variiſque negotiis diſtenti, promiſſis ſtare non potuerunt.

Bene de literario orbe mereri poſtmodum cogitavit Vir praeclari nominis, & inſignis doctrinae Carolus Datus Patricius Florentinus, qui Collectanea illa veterum Inſcriptionum in publicum quamprimum emittere cupiens, hoc titulo inſcripſit; quem mihi perhumaniter exhibuit Carolus Robertus Datus Canonicus Flor. Caroli ex filio Nepos, optimarum artium ſtudiis, ac laudibus ornatiſſimus. *Inſcriptionum Antiquarum Theſaurus Cl. V. & praeſertim eruditiſſimi, atque omni aevo celeberrimi Io: Baptiſtae DONI Florentini laboribus recentiſſime effoſſus. Cura, vigiliis, ingenio Caroli DATI Florentini digeſtus, auctus, illuſtratus, & Auguſtiſs. Chriſtinae Svecorum &c. Reginae poten. dicatus. Accedunt Indices XXX. Appendix Etruſca, & Notae.* Sed, ut Horatius ait, (1.) *truditur dies die*; & ipſe Carolus Datus praematura morte raptus Theſaurum illum recludere, & eruditis donare, ut optaverat, minime potuit. Igitur ineditas illas Donii Schedas quum in Bibliotheca Barberina reperiſset Cl. V. Raphael Fabrettus, (2) plurimas ex eis exſcripſit veteres Inſcriptiones, quibus Opus ſuum praeclariſſimum Antiquarum Inſcriptionum

(1.) *Carm. lib. II. Ode 8.*

(2.) *Extare in Bibliotheca Barberina has Iohannis Baptiſtae Donii Schedas monuit Carolum Senatorem Strozium per epiſtolam doctiſſimus Ioſeph Maria Suareſius Epiſcopus Vaſionenſis, quam legi in Codice 204. plutei inferioris Bibliothecae Strozianae pag. 146.*

(1.) exornavit ; quin etiam nonnullas ex eiſdem communicavit Illuſtriſſimo Viro Carolo Caeſari Comiti Malvaſiae, qui edidit (2.) inter Marmora Felſinea. Sponius quoque reliquiarum morientis Graeciae inſpector, & illuſtrator eximius, paucas ex iiſdem Schedis antea excerpſit, quas protulit (3.) in Miſcellaneis eruditae Antiquitatis. Florentinas igitur Inſcriptiones, quas ipſi ex laudatis Barberinis Schedis exhibent, quia legentibus indicare neceſsarium putabam, ne editas pro ineditis afferrem, peculiares quoſdam Indices Sponio, & Fabretto feci, quibus carent ; ut facilius menda, in quae ipſi inciderunt, veterum autographorum lapidum cum editis accurata collatione, deprehenderem ; & hoc modo auctoris, qui deſcripſit, nomen, quod ipſi tacent, & loca, ubi exſtent, ab eis non indicata, oſtenderem.

Mirabitur fortaſse aliquis, cur ſine ullo ordine, nec in tot Claſſes diſtributas, ut magni illi Viri Gruterus, Reineneſius, Sponius, ac Fabrettus fecerunt, has omnes Inſcriptiones evulgarim. Id hac potiſſimum de cauſſa a me factum dicam ; quia, non repugnante paginae commodo, eum ſolummodo ordinem ſervare heic volui, quem in Muſeis habent, in quorum parietibus eleganti ſerie collocatae, ac diſpoſitae ſunt ; ad hoc etiam ut facili negotio eas reperire poſſent, & cum archetypis lapidibus conferre, qui animi, ſtudiive cauſſa Florentina Muſea luſtrare vellent. Praeterquamquod ſupervacuum, & grave nimis videbatur unicuique lapidi ſub propria Claſſe ponendo, loci nomen ubi exſtet apponere, & non ſemel, ſed centies illud repetere. Curabo tamen in ſecunda harum Antiquarum In-

(1.) *Edit. Romanae MDCCII.* (2.) *Edit. Bononienſis MDCXC.*
(3.) *Edit. Lugdunenſis MDCLXXXV.*

Digitized by Google

Inſcriptionum Parte, pluribus ad calcem libri adiectis Indicibus, Gruterianum in morem, votivos lapides cum Deorum nominibus, & cognomentis, Honorificos, Imperatorios, Conſulares, Militares, Sepulcrales, eos etiam, in quibus Officia Domus Auguſtae, Artes, Profeſſiones, Negotiationes, aliaque huiuſmodi notatu digna recenſentur, adiecto inſuper rerum memorabilium Indice, quoad potero, lucidius diſtinguere.

Adnotationes, quae *rotundo*, ut aiunt Typographi, charactere omnibus Inſcriptionibus ſubiiciuntur, laudatum Cl. Virum Antonium Mariam Salvinium auctorem habent; quae vero charactere, ut iidem aiunt, *curſivo* apponuntur, ad adoleſcentium praeclarae Antiquitatis cultorum intelligentiam, & ſtudium accommodatae, tenues quaedam ſunt exigui mei ingenii lucubrationes; quae ſi a doctis humaniſque viris non contemnentur, magnum erit huiuſce laboris praemium, nec leve, fortaſſis ad maiora aliquando praeſtanda, incitamentum. Sane vetera explanare, atque illuſtrare monumenta non mediocris eſt opus ingenii, ſed viri in omni diſciplinarum genere conſummati atque perfecti, & in Hiſtoriae ſtudio, & cognitione verſati quamdiutiſſime. Nullo enim fine circumcluditur utiliſſimum, atque jucundiſſimum rerum antiquarum ſtudium; quod, ut ait Cl. V. Laurentius Pignorius, (1.) *qui non novit, ille vero puer dici iure merito poteſt;* nova enim ſemper ſcitu digna in earumdem inveſtigatione notanda, atque obſervanda occurrunt; quae non niſi multiplicis lectionis ope, & fructu cumulate explicari poſſunt. Hanc ſpartam implevit doctiſſimus Antonius Maria Salvinius, cuius hoc praecipuum fuit

con-

(1.) *In Praefatione Commentarii* De Servis *in principio, edit. Patav. MDCLVI.*

conſilium, adnotationibus ſuis oſtendere, quantum in veuſtis inſcriptis marmoribus explicandis neceſſaria pariter ſit Graecae linguae peritia; tum ad ipſa marmora probe, & cum voluptate intelligenda, tum etiam ad veteris, & iuſtae Orthographiae rationem omnem optime percipiendam; quam qui vel ignorat, vel negligit, ille vero rudis, & alienus a muſis, & elegantiis omnibus eſſe videtur. Nec eſt ipſa res minima, vel contemnenda, vel inanis, ut vulgo quidam fortaſſe putant; nam in ea plurimum momenti eſt, & adiumenti ad bonos auctores intelligendos, & maculas quibus nonnumquam ſcatent, eluendas, & recte ſcribendi ratio, quae ex lapidibus maxime eruitur, ſcriptionibus lucem addit atque nitorem. Quamobrem propria nomina, atque cognomina omnia, quae ex Graeco fonte ſunt, Latina interpretatione donavit (nam ſemper aliquid, ut notum eſt, ſignificant) earumdemque vocum originem, pluribus adiectis obſervationibus, egregie illuſtravit; & veterum tum Graecorum, tum Latinorum Poetarum divitiis cumulavit. Huic Antiquariae Scientiae parti, haud plane ultimae, de qua alii docti Viri parum, aut nihil cogitarunt, ſummam ipſe manum imponere voluit. Critice enim eſt potiſſima horum ſtudiorum fax, atque omnino neceſſaria in veterum priſci aevi reliquiarum elucidatione; verum ſine Graecae Linguae peritia, haberi ea ſatis perfecte, & cumulate non poteſt. Hanc enim mirifice adiuvat ipſa Latinorum nominum e Graeco fonte manantium, vel certe Graecorum origo probe expenſa; quae quidem non minuta, & tenuia quaedam ſunt, ſed ad pretioſa numiſmata, gemmas, veteres codices, ad Geographiam, ad omnem denique tum ſacram, cum profanam Hiſtoriam illuſtrandam maxime utilia, ac pluris facienda. Pau-

Pauca nunc de SECUNDA Antiquarum Inſcriptionum PARTE, quae hanc mox ſubſequetur, praemittenda ſunt. Vetera omnia noſtrarum Etruriae Urbium exhibebit Monumenta, quae ad hoc tempus exſtant, Piſana, Senenſia, Arretina, Cluſina, Volaterrana, Feſulana, Cortonenſia, Piſtorienſia, Pratenſia, Montis Politiani, ceterarumque Urbium, & Locorum, perpetuis adnotationibus illuſtrata. Accedet etiam veterum Inſcriptionum, quae, ut arbitror, interciderunt, eximia manus, Grutero, Reineſio, Sponio, ac Fabretto incognitarum; quas multo labore erui ex pluribus vetuſtis mss. Codicibus celeberrimae praeſertim Bibliothecae Caroli Thomae Strozii Viri Nobiliſſimi, qui inſignia Maiorum ſuorum decora, virtutum ſuarum cumulo, ac luce commendat.

Spicilegium hoc antiquorum Epigrammatum ſequentur XL. aeneae Tabulae, quae iamdiu omnes accurate ſculptae ſunt; nilque, praeter eruditas Obſervationes, ac Notas, quibus illuſtrentur, deſiderant. In his eleganter caelata vetera inſigniora monumenta, Toreumata antiqua, & Sarcophagi, opere anaglypho ornati, qui in Florentinis Muſeis, & in Nobilium Virorum AEdibus, ac Villis, nec non in praecipuis Etruriae Urbibus viſuntur. Toreumata, & Anaglypha erunt numero viginti, Sarcophagi vero triginta. Tabulae omnes Maecenatum, qui genere, & virtutum ſplendore nobiliſſimi, ac praeſtantiſſimi ſunt, praeclaro nomine erunt inſignitae; quorum auſpiciis hoc opus confectum eſt. Nihil proferam in aeneis Tabulis, quod ad rectam Critices regulam prope ſelectum, expenſum, delineatumve non ſit accurate. Non ſemel enim contuli cum archetypis elegantiſſimis ſculpturis prima pictoris exemplaria;

ria ; quae quum optime cum iiſdem convenirent, ſingulari manu omnia aere incidi diligenter curavi. Inſignia haec vetuſtatis monumenta , ut e temporis edaciſſimis faucibus [multa enim ſub dio ſunt] eriperem , & nunc primum luce donata huic operi iungerem, auctor mihi fuit, quum Florentiae paucis ab hinc annis verſaretur, ſupralaudatus Scipio Marchio Maffeius, Vir de re literaria optime meritus , cumulataeque doctrinae , & excellentis ingenii magnitudine ſupra omnem laudem clariſſimus ; quam curam antequam aggrederer, putabam me genio meo facturum ſatis , ſi paucas Tabulas eruditis viris exhibere potuiſſem. Verum fauſtis excitatus auſpiciis [nullo enim deſunt tempore, qui optimarum diſciplinarum ſtudia mirifice colant, ac promovere ſtudeant] permagnam antiquorum monimentorum copiam parare mihi contigit ; quae , ut ſupra dixi , propter libri molem , in hac Prima Parte locum minime habere potuerunt.

Cogitanti igitur mihi quibuſnam aliis eximiis ornamentis, hanc Primam Partem, ne a ſecunda omnino diſſimilem ederem , condecorare, atque illuſtrare poſſem ; rem inſtituto meo conſonam, & convenientem, doctiſque viris admodum gratam me facturum putavi , ſi antiquas Gemmas praeclaro artificio , ac literis inſignitas, praemiſiſſem ; quas paucis ab hinc menſibus collegi, favore atque humanitate propemodum ſingulari adiutus Sebaſtiani Blanchii Praefecti Medicei Magni Ducis Etruriae Theſauri , lectiſſimae eruditionis laude ſummoque bonas artes iuvandi deſiderio ornatiſſimi . Eas igitur omnes diligenter expreſſas heic habes, erudite Lector ; non ad ectyporum , ut optime docti viri hactenus fecere, ſed ad ipſarum gemmarum fidem,

ac

ac veritatem exſculptas ; ut dum eas in his ſequentibus XVIII. aeneis Tabulis caelatas cernis, ipſas Gemmas ob oculos habere, & manibus contrectare tibi videaris. Id optimum factu putarunt perdocti aliqui viri ; quibus & in hac re, ſubmiſſa eorum iudicio mea voluntate, ſatius illis, quam mihi parere iudicavi ; quod heic declarare volui, neſcius ne eſſes, optime Lector. Singulas Gemmas illuſtravit ſaepe laudatus Antonius Maria Salvinius V. Cl. in quas etiam mearum obſervationum ſymbolam, veluti parergon, dare volui, diverſo, ut aiunt Typographi, *curſivo* charactere.

Nonnullas etiam alias Antiquitatis veneres addere poſt ipſas non abs re viſum eſt, inſtante Clar. V. Petro Andrea Andreinio Patricio Florentino, multae in Re Antiquaria doctrinae, integrae fidei exquiſitique iudicii, cum paucis comparando ; cui non parere nefas omnino eſse duxi ; nam ad haec ſtudia totis viribus proſequenda ſaepe ſaepius acriter me inflammavit, omneſque locupletiſſimi ſui Muſei divitias recluſit, & in conſpectum humaniſsime poſuit. Ea enim eſt huius ſummi Viri in amplificanda optimarum artium dignitate voluntas, & ſtudium, ut, quo vehementius ferveat opus, maiuſque in dies incrementum accipiat, omnibus eruditae Antiquitatis cultoribus prodeſse velit. Quare, quum ab amiciſsimo Viro veteris Columbarii, ſive Monumenti Libertorum Caeſaris Auguſti, & Liviae Auguſtae, hoc ipſo anno Romae detecti in Via Appia, ſepulcrales perelegantes Titulos, Cippos, Sarcophagos ad eorum fidem accuratiſsime delineatos in XVIII. Tabulis habuerit, una cum Ichnographia, & Scenographia eiuſdem Columbarii, ne diutius tantae eruditionis ſupellectile careret literarius orbis, typis evul-

d gandos

gandos mihi perhumaniter exhibuit; qui etiam eruditis Notis illuſtrati, cum deſcriptione Columbarii, & Obſervationibus in antiqua monumenta in eo reperta, quamprimum, Deo favente, in lucem prodibunt.

Sed, ut ad rem redeam, cetera quae heic in Operis parergon, & ornamentum variis in locis ſparſa vides vetera monumenta, & anaglypha, commodius explicabuntur in antiquorum Sarcophagorum Obſervationibus, quae in ſecunda Parte ponentur.

Poſt eximios laudatos viros, quorum conſilio atque auctoritate maxime uſus ſum, (1.) quoniam *benignum eſt*, & *plenum ingenui pudoris*, teſte Plinio, *fateri per quos profeceris*, alios quoque, qui me ad hos conatus erexerunt, digna laude recenſere operae pretium eſt. Eminet inter hos inclytus Vir, ac Senator ampliſſimus, nec non Comes, & Eques, Ferrantes Capponius, qui pluribus me ornavit beneficiis; ac non ſolum Florentiae, verum etiam Romae quum in omnium oculis & admiratione eſſet ob praeclaras animi ſui virtutes, quas optime referunt Comites eius filii, egregiae indolis, ac ſpei adoleſcentes, Camillus Eques D. Stephani, & Ferdinandus Carolus Sac. Hieroſolymitani Ordinis Eques, & Commendator D. Petri ad Quarachium, quos inſtituo; has ingenii mei primitias amicis commendavit. Principem quoque locum ſibi vindicant laudatus Carolus Thomas Strozius, & Franciſcus Guicciardinius, Patricii Florentini, bonarum artium promovendarum ſtudio flagrantiſſimi; qui ut has meas lucubrationes praelo committerem, omni favore omnibuſque adiumentis effecerunt. Praecipuo quoque bono-

(1.) *Epiſt. ad Nat. Hiſtoriam.*

Digitized by Google

honore colendus a me eſt Salvinus Salvinius Antonii Mariae frater optimus, Canonicus Florentinus, praeſtantiſſimi ingenii, & eruditionis Vir, rerumque reconditarum ad Florentinam Hiſtoriam ſpectantium notitia inſignis; qui mihi plura quae latebant vetera monumenta opportune indicavit. Item Iohannes Baptiſta Comes Caſottius, Canonicus Pratenſis, ingenii ſublimitate, morum elegantia, ſcriptorumque laude clariſſimus, qui me conſilio, & hortatu ſuo ad patrias Antiquitates illuſtrandas ſummopere excitavit. His etiam addendi R. P. Alexander Politi a S. Sigiſmundo ex Cler. Regular. Matris Dei, cuius olim in Theologicis diſciplinis auditor fui, qui ingens ac praeclarum Opus propediem editurus eſt, Euſtathii videlicet inſignis Homeri interpretis Commentarium, latine redditum, lectiſſimiſque Notis ſumma eruditione refertis, illuſtratum; alter eſt Nicolaus Bargiacchius, Patriarum Antiquitatum aeſtimator eruditiſſimus; quibus omnibus, pro ſummis erga me meritis, pares omnino gratias referre non poſſum.

Conſentaneum poſtremo videtur, ut nonnulla dicamus de praecipuis Florentinorum Muſeorum auctoribus, qui tot inſignibus Antiquitatis monimentis hanc Urbem omnium ornatiſſimam reddiderunt, Romanaque magnitudine, ac maieſtate impleverunt. Hi enim ſaevam praeteritorum temporum labem ſedula antiquarum rerum conquiſitione expulerunt; maiorumque noſtrorum in has Vetuſtatis reliquias incuriam, ac barbariem, contemtum etiam dicam ſane pudendum, nova monumentorum copia, & luce beatiſſima, penitus extinxerunt. Conſtat enim priſcis temporibus hanc Urbem ſtatuis, ſignis, templis, theatro, amphiteatro, thermis, arcubus, nympheis, balneis, capitolio, ſarcophagis, ana-

anaglypho opere egregie inſculptis, omni denique Antiquitatis ſupellectile, locupletiſſimam fuiſſe Romanorum Coloniam, Romanaeque magnificentiae, & maieſtatis exemplar abſolutiſſimum: nunc vero, iniquo quodam fato, exceptis paucis ſarcophagis, (1.) duobus arcubus veteris aquaeductus, (2.) paucis item ſepulcralibus titulis, ac ſtatuis, (3.) quae in optimatum aedibus ſervantur, pauca admodum, ac paene dixerim nulla priorum veterum monumentorum veſtigia ſuperſunt. Primus omnium, qui ſingulari Antiquitatis ſtudio, & amore mirifice accenſus, inſignem tabularum ſtatuarumque theſaurum Florentiam Roma advehi iuſſerit, tantamque noſtrorum veterum monumentorum iacturam quodammodo inſtaurarit, fuit Riccardus Riccardius, Vir generis nobilitate, eruditione, & elegantis Poetae laude ſua tempeſtate clariſſimus, (4.) aeternoque nomine dignus; quem merito ſummis laudibus ornarunt doctiſſimus, ac praeſtantiſſimus Petrus Victorius, (5.) Io: Baptiſta Ubaldinius, (6.) & Scipio Ammiratus. (7.) Veteres omnes inſcriptas menſas ab eo collectas, ex (8.) Urbanis Pro-

fundae

(1.) *Hos aeneis Tabulis inciſos dabimus in ſecunda Antiquarum Inſcriptionum Parte.*

(2.) *De his fuſius Cl. V. Vincentius Borghinius in libro de Origine Urbis Florentiae pag.* 130. *qui prope inferiorem Arcem S. Iohannis ſunt, extra Portam vernacule* al Prato; *trans fluvium Munionem.*

(3.) *In aedibus Philippi Senatoris Bonarotii ſunt duae statuae Conſulum, fortaſſis Duumvirum, vel Decurionum noſtrae Coloniae, quae erutae fuere prope Portam vulgo* a S. Gallo, *ubi antiquitus erat alveus Fluvii Munionis. Item in aedibus Nob. V. Angeli Gondii, quae inventae ſunt in ruderibus veteris Amphitheatri, de quibus vide laudatum Vinc. Borghinium pag.* 187.

(4.) *Florentinis typis apud Iunctas anno* 1609. *edita eſt eiuſdem Tragoedia ſuper Converſionem D. Mariae Magdalenae, cum quibuſdam aliis Poematis in laudem B. M. Virginis.*

(5.) *In Opere Variarum Lectionum lib. VIII. cap.* 9. *editionis Flor. anno* 1568.

(6.) *In Hiſtoria ſuae Familiae pag.* 11. *edit. Flor. anno* 1588.

(7.) *In Opuſculis pag.* 194. *edit. Flor.* 1583.

(8.) *Nos vernaculo ſermone* [dal Giardino di Gualfonda.]

ſundae Vallis Hortis, (1.) ne ſub dio iacentes temporum clade perirent, Franciſcus Marchio Riccardius tranſtulit in AEdes ſuas, plane omnis eruditionis, quae ibidem revixit, nutrices; quas etiam Sacello ſacris Reliquiis referto, Bibliotheca, Muſeo, ſignis, ſculptis caelatiſque gemmis, veteribus numis, anaglyphis, picturis inſtruxit, atque ornavit. Tranſlationis veterum monumentorum tempus, binis hiſce inſcriptionibus candido marmore inſculptis, indicari voluit, cura, & ingenio Cl. V. Antonii Mariae Salvinii.

COLLECTA A RICCARDO IOANNIS F. RICCARDI
OMNIUM ELEGANTIARUM ARBITRO
A. S. CIϽ. IϽ. C.
VETERUM MONUMENTORUM SUPELLEX
AB URBANIS VALLIS PROFUNDAE HORTIS
AD FOVENDA
HAEC VENERANDAE ANTIQUITATIS STUDIA
HUC OPPORTUNE TRANSLATA.

COSMO III.
MAG. ETR. DUCE AUCTORE ET AUSPICE
FRANCISCUS MARCH. RICCARDIUS
CONSILIO ET INSTINCTU SUO
PRETIOSAS ANTIQUITATIS ERUDITAE RELIQUIAS
HOC IN ATRIO ET ALIIS AEDIUM HARUM LOCIS DISPOSUIT
TUM CIVIUM TUM EXTERORUM COMMODO ET UTILITATI
A. S. CIϽ. IϽ. CC. XVIII. AETATIS SUAE XXIXC.

Multo

(1.) *Ibidem eas vidit Cl. V. Montfauconius, qui Graecum lapidem edidit Cap. XXV. pag. 361. Diar. Ital. Ego quoque ibidem omnes deſcripſi.*

Multo antea veteres nonnullas inſcriptas Tabulas idem Franciſcus Marchio Riccardius donaverat Apollonio Baſſetto Laurentianae Baſilicae Canonico, quem valde colebat, viro graviſſimo, atque omnium Antiquitatum conquiſitori praeſtantiſſimo (1.) quae poſtea, COSMO III. Magno Duce Etruriae, cuius ab occultis epiſtolarum notis erat, herede ex aſſe inſtituto, Regio Muſeo Mediceo additae ſunt; quod indicare volui, propterea quod plures apud Riccardios exſtare dicat Reineſius, quae modo in laudato Mediceo Muſeo reperiuntur. Neque etiam ſine laude praetermitti poteſt ingens veterum inſcriptorum marmorum, & titulorum ſupellex, quae exſtat in Urbanis Marchionum Corſiniorum Hortis, cuius auctorem ferunt Eminentiſſimum S. R. E. Cardinalem Nereum Corſinium, Philippi Senatoris Filium, qui poſt egregios ſacros labores, in patriam reverſus, in iiſdem AEdibus fato functus eſt XIII. Kal. Octobris MDCLXXVIII.

Muſeum Nobilium Gaddiorum toto orbe literario, cimeliis, antiquis ſignis, anaglyphis, marmoreis iconibus, picturis, Inſcriptionibus, numiſmatis, Bibliotheca optimis codicibus probe referta celeberrimum, maximo ſumtu, regiaque propemodum magnificentia exſtruxit, elegantiiſque omnibus cumulavit Nicolaus Eques, ac Senator Gaddius, (2.) virtutum omnium ſplendore, animique magnitudine tum patriae, tum exteris nationibus longe clariſſimus. (3) Plura quoque in eo ſunt, mirae vetuſtatis AEgyptia monu-

(1.) *Cuius Muſeum celebravit doctiſſimus Henricus Noriſius in celeberrimo Opere de Epochis Syro-Macedonum Diſſert. III. Cap. IV. pag. 135. Flor. edit. 1689.*
(2.) *Vide Iacobi Gaddii Elogia pag. 56. & 57. Edit. Flor. ann. 1636.*
(3.) *Laudat hoc Muſeum Cl. V. Montfauconius in Diario Italico pag. 359.*

numenta; quorum aliqua aere caelata vulgavit Clar. V. Iohannes Nardius Medicae Artis in Piſano Athenaeo Profeſſor, poſt eruditiſſimum Commentarium (1.) in libros VI. Titi (2.) Lucretii Cari de Rerum Natura; ubi AEgyptias quoque plures Antiquitates, quae inſigne ſuum Muſeum ornabant, vulgavit; quae poſtea ad alia Muſea migravere. Viſitur apud Nobiles Viros Vecchiettios praealtus Obeliſcus, quem edidit in omni AEgyptiorum ſapientia eruditiſſimus Pater Athanaſius Kircherius e Societate Ieſu. (3) Hunc ex AEgypto Florentiam advehi iuſsit Clar. V. Hieronymus Vecchiettius, cui ab AEgypto cognomen fuit; (4.) quod AEgypti regionem ultra quadraginta totos integros annos una cum fratre Iohanne Baptiſta incoluerit. Nonnulla alia AEgyptia monumenta extant in Regio Mediceo Theſauro, & in elegantiſsimo Marchionum Guadagniorum Muſeo. Quae vero in Cimeliarchiis Clariſsimorum Virorum Philippi Senatoris Bonarotii, & Petri Andreae Andreinii ſpectantur, infra in hoc volumine exhibemus.

Muſeum Marchionum Nicoliniorum plane ditiſsimum ſtatuis, iconibus, ſignis, numis, ſarcophagis, inſcriptionibus, ſumma tum civium, tum exterorum laude, & admiratione dignum eſt. (5) Ornavit illud Marchio, ac Senator Iohannes

(1.) *Edit. Florentiae anno MDCLXX. vide Tab. II. num. 2. 3. 4. 5.*
(2.) *Laudavit hoc opus Cl. V. Iohannes Ciampinius in prima Parte veterum monumentorum p. 164. qui etiam ex Nardio aeneam Tabulam exhibuit; quarum Tabularum delineationem, ast, a Nardio factam, iuſſu Ferdinandi II. M. D. Etr.*
(3) *In OEdipi Tom. III.*
(4.) *Hunc virum ſummis laudibus celebrant Ianus Nicius Erythraeus in Pinacotheca pag. 196. edit. Lipſ. 1722. R. P. Negri in Catal. Scriptorum Florentinorum, & Cl. V. Fortunius Licetus de reconditis antiquorum Lucernis lib. I. cap. XIII. pag. 23.*
(5.) *Hoc Muſeum laudat Cl. V. Montfauconius in Diar. Ital. Cap. XXVI. pag. 381.*

nes Nicolinius Marchionis Angeli, qui S. R. E. poſtmodum Cardinalis fuit, inclytus filius, legationibus Romae, rebuſque geſtis ſumma cum prudentia, & animi magnitudine, admodum inſignis.

Nulla fere Florentiae procerum domus, quae ornata, atque exculta non ſit Statuis, & antiquis operibus elegantiſsimis; quae etiam magna copia occurrunt in eorum Villis; adeo ut nullus ubique locus ſit, in quo praeclara eruditae Vetuſtatis ſtudia coli, ac ſuſpici non poſsint. Secuti ſunt Veterum exempla maiores noſtri, qui itidem ornatis Villis (1.) egregiorum veterum ſculptorum ſignis, ruris delicias, & otium, cum virtute certare voluerunt.

Celeberrimum omnium eſt, inſcriptis veteribus Tabulis, urnis, ac cippis locupletiſſimum Muſeum ſuburbanum Strozium. (2.) Huius auctor fuit Carolus Senator Strozius, Palatinus Comes, Vir omni laude, & immortalitate digniſſimus; qui merito Rei Antiquariae magnus inveſtigator, & Pater appellatus eſt. Is etiam inſignem omni aevo Bibliothecam optimis Codicibus non ſolum inſtruxit, verum etiam, quidquid rarum, & notatu dignum, & ad Hiſtorias Urbium illuſtrandas, condendaſque apprime utile, ex veteribus omnium Archivorum membranis, ac tabulis erui poteſt, ingenti, & perpetuo labore manu ſua plurimis exaratis Codicibus, ſummo Patriae, ac literariae Reipublicae bono collegit, & ab oblivione, ac temporum clade vindicavit. Genio ſuo poſtmodum faciens ſatis Aloyſius Strozius,

(1.) *Vide Ciceronem in C. Verrem lib. IV. Orat. IX. & Plinium lib. XXXVI. cap. 15.*

(2.) *Huius Muſei Inſcriptiones exſcripſit Cl. V. Montfauconius, ut ipſe ait in Diario Ital. Cap. XXV. pag. 361. idque rigidiſſima hyemis tempeſtate.*

zius, Caroli Senatoris Filius, Archidiaconus Florentinus, virtutum omnium genere excultiſſimus, ex Urbe, in Villae decus adduci voluit, atque externos omnes parietes inſignivit. Verum, ne ullo umquam tempore labefactari, atque intercidere poſsent, Carolus Thomas Strozius, egregio conſilio, in Porticum tranſtulit, concinnaque ſerie diſpoſitos picturis undequaque ornavit; quod poſteris conſtare voluit hac pereleganti epigraphe, cuius auctor fuit Clariſſimus Philippus Senator Bonarotius, Vir noſtra aetate penitioris Antiquitatis ſcientiſſimus, ac conſultiſſimus; qui me in omnibus favore ſuo egregie adiuvit.

MONUMENTA HAEC ANTIQUITATIS
A CAROLO STROZA SENATORE COLLECTA
ET AB ALOYSIO ARCHIDIACONO FLORENTINO EIUS FILIO
IN RURIS SUBURBANI ORNAMENTUM DICATA
CAROLUS THOMAS ALEXANDRI SENATORIS F. CAROLI N.
AD ARCENDAM PLUVIAE ET FRIGORIS INIURIAM
EX COMPLUVIO IN PORTICUM TRANSTULIT
ANNO CIↃ·IↃ·CCXVIII.

Binis quoque epigrammatis, marmore inſculptis, idem optimi Avi ſui manibus honoris cauſsa litandum cenſuit, opera Cl. V. Antonii Mariae Salvinii, quae ita ſe habent.

HAEC QUAE TU CERNIS SECLI FRAGMENTA VETUSTI
CAROLUS ETRUSCO MURICE CONSPICUUS
STROZIUS IN VILLAE DECUS ET DOCUMENTA NEPOTUM
TEMPORIS E DURIS FAUCIBUS ERIPUIT.

XXXVIII

RELLIQUIAS DANAUM ET VETERUM MONUMENTA QUIRITUM
DULCIS COLLIGERE EST UTILIS ATQUE LABOR
MOS BONUS ANTIQUOS VENERARI ET MORIBUS UTI
ANTIQUIS. QUID NON SECULA PRISCA DOCENT?

Supereſt igitur, Lector, ut ea, qua ſoles, animi benevolentia hos meos labores excipere atque amplecti velis; & ſi minus tuo in praeclaras artes genio fecerim ſatis, aequi bonique conſulere. Spero tamen tua, & eruditorum virorum fretus humanitate, hoc meum ſtudium non iniucundum fore, ac fortaſſe perutile; quum theſaurum noſtrarum Antiquitatum aperuerim, in quo tam multa latebant, quod olim, ut ab Italis fieret, optavit Cl. V. Reineſius Claſs. V. n. xix. Nil enim iucundius gratiuſque omnibus eſse poteſt, quam literarium orbem, praeclara veterum monumentorum luce augere, eruditionem amplificare, omnium ſtudiis atque utilitati inſervire, hoc praeſertim ſeculo vere aureo, ac beatiſſimo, in quo uti de priſcis bene auſpicatis temporibus teſtatum reliquit Satyricus; *Vigent bonae artes, ſummumque certamen inter homines eſt, ne quid profuturum ſeculis diu lateat.* Igitur, ſi vis, hac interim antiquarum Inſcriptionum Etruriae Urbium Prima Parte, & quamprimum, Deo dante, Secunda, vetuſtis Anaglyphis, & elegantiorum Sarcophagorum ſculpturis longe ornatiſſima, utere felix, ac vale.

Digitized by Google

OBSERVATIONES
IN ANTIQUAS GEMMAS
ET ALIA
VETERA MONUMENTA.

TABULA I.

GEMMA I. *Muſa*, Cronii *opus*. *Ex Ectypis Gemmae antiquae, Cimelii Cl. V. Abb. Petri Andreae Andreinii*. Scalptoris nomen hactenus ineditum praefert ΚΡΟΝΙΟϹ. ЄΠ. ideſt, Κρόνιος ἐποίει; *Cronius faciebat*. Κρόνιος, i. *Saturnius*.

Cronius a Plinio celebratur his verbis: (1.) Confirmat hanc eamdem opinionem edictum Alexandri Magni, quo vetuit, in Gemma ſe ab alio ſcalpi, quam a Pyrgotele, non dubie clariſſimo artis eius. Poſt eum Apollonides, & CRONIUS in gloria fuere: quique Divi Auguſti imaginem ſimilem expreſſit, qua poſtea Principes ſignabant, Dioſcorides.

Muſa ſtans, & ad canendum ſe praeparans; capillorum plexibus, uno ſuper alium, in orbem diſpoſitis, & in nodum in vertice finientibus, defluente ad talos palla; dextrum brachium exertum, ac nudum, quo expeditior ſit, lyrae iugo admovet, & vi ſeptem cordas eiuſdem ad canendum aptat, & tendit: e dextro lyrae cornu, in ornamentum, pendet taenia ſuperne circumvoluta. Innititur humeris quadratae praealtae baſi, ſupra quam impoſita virilis icuncula; quae fortaſſis Heroem aliquem repraeſentat ab ea celebrandum.

Comae cultum in hac Muſa Pindarus Graecorum Poetarum Princeps illuſtrat, qui Muſas appellat ἰοςεφάνους, *violaceis coronis redimitas*, ideſt *nigris crinibus ornatas* circa caput,

(1.) *Lib. XXXVII. c. 1.*

put, inſtar florum plexis, ac compoſitis; & Homerus ἰοειδέα πόντον dixit *nigrum mare*; quamvis, ut alii interpretantur, non negem, Muſas *violis intextas coronas capite ferre*. Homerus in Iliade.

Οὐλὰς δ' εἶχε κόμας ὑακινθίνῳ ἄνθει ὁμοίας

Criſpas habebat comas hyacinthino flori ſimiles.

Eadem phraſi utitur Anacreon, loquens de nigra coma.

Virginum mos fuit geſtare crines in nodum collectos, ſupra caput, teſte Pauſania, qui ita comtam Polyxenam deſcripſit (1.) Ἡ μὲν δὴ Ἀνδρομάχη καὶ ἡ Μηδεσικάστη καλυμματά εἰσιν ἐπικείμεναι. Πολυξένη δὲ κατὰ τὰ νενομισμένα παρθένοις ἀναπέπλεκται τὰς ἐν τῇ κεφαλῇ τρίχας. Andromache, & Medeſicaſte velato ſunt capite: Polyxena, virginum more, collecto in nodum crine. *Fabrettus id obſervavit ad Tabellam Iliadis*, (2.) *& Cap. V. Antiquarum Inſcriptionum* (3.) *quem vide. Addi etiam poteſt Horatii teſtimonium* (4.) *qui Lacaenas feminas eodem modo ornatas, crinibus in unum collectis, & religatis, deſcripſit*

eburna, dic age, cum lyra
Maturet in comtum Lacaenae
More comam religata nodum.

Et alibi (5.) cui flavam religas comam. *Nam religare, pluries ligare eſt. Huiuſmodi crinium plexus clarius apparent in duabus Gemmis, quas in praeclariſſimo ſuo Opere edidit V. Cl. Philippus Stoſkius, Tab. VII. & Tab. XLV. in quibus ſcalptae Muſae, ſtatu, atque habitu omnino huic noſtrae ſimiles, quarum prima* Allionis, *altera* Oneſae *opus*.

Lyra, qua Deorum hymni, & Heroum geſta cantantur taenia, ſeu vitta ornatur, quia ſacra, & ipſis dicata. Bacchantium quoque thyrſus, quod Baccho ſacer ſit, taeniolis ſub cuſpide circumligatur; ut infra in Gemma I. Muſei Medicei Tab. V. Id non tantum a Graecis, verum etiam ab Etruſcis factum oſtendit Etruſcum vas, Baccho

(1.) *In Phocius ſive Lib. X. cap. 25. pag. 862. Edit. Lipſ. 1696.*
(2.) *Pag. 356.*
(3.) *Pag. 360. num. XII.*
(4.) *Lib. II. Ed. XI.*
(5.) *Carm. lib. I. Od. 3.*

bo ſacrum, Tab. XVII. in praeclaro Dempſteriano Opere. In Romanis antiquis monumentis, quae Muſas exhibent cum ſuis muſicis inſtrumentis, lyram taeniis inſignem hactenus non obſervavi; verum tum in Latinis, tum in Graecis, Etruſciſque ſculpturis non raro ea eſt quadratae figurae. (1.)

Gemmarum, quas afferimus, magnitudo, in quolibet parergo ſubiicitur; & locus ubi exſtent, & qualitates indicantur.

GEMMA II. *Apollo Citharoedus*, Cleonis *opus*. *Ex Carneola Cimelii Andreinii.*

Graeca epigraphe praeſtantiſſimi ſcalptoris nomen exhibet. ΚΛЄΟΝΟϹ. ſupplendum ἔργον. *Cleonis opus*.

Apollo nudus, veſte in humeros reiecta, breviſſimo capillo, perpetua decorus iuventa, poſita pharetra utrimque tecta (Homerus, ἀμφιρεφέα τε φαρέτρην appellat) dextra citharam meditabundus tenet; ſiniſtra, aram cum hypobaſi, laureis encarpis ornatam, tangit; ſuper quam tripus impoſitus, oraculorum, & divinitatis ſuae ſymbolum.

Cleonis gemmarum ſcalptoris nullam apud ſcriptores mentionem invenire mihi contigit. Cleonem Sicyonium inſignem ſtatuarium commendat Pauſanias pluribus in locis. (2.) *Similem huic Gemmam exhibet eruditiſſimus Paulus Alexander Eques Maffeius* (3.)

Citharam Catullus (4.) *appellat* decus Phœbi; *nam eius inventum eſt* (5.) *eaque Muſarum choro praecinit. Apud Ariſtidem Apollo* φορμίγγων ἄναξ, Rex cithararum *dicitur*. Dii Ἄνακτες *appellantur* Artium, *quibus praeeſſe putabantur. Ita Vulcanus in numo rariſſimo, quem illuſtravit nobiliſſimus Spanhemius* (6.) Rex Artis *dicitur.*

Ut pictori Anacreon (7.) Ῥοδέης κοίρανε τέχνης: *Roſeae Rex artis*: Sic apud Pindarum Ἀναξιφόρμιγγες ὕμνοι, *Lyrae Reges hymni*.

Sini-

(1.) *Vide infra pag. x. Anaglyphum marmoreum Muſei Medicei; in quo Muſa lyram quadratae figurae tenet.*
(2.) *In Eliacis l. V. c. 17. c. 21. & in Eliacis l. VI. c. 1.*
(3.) *Gemme Antiche Par. II. n. 47.*
(4.) *Carm. LIV.*
(5.) *Pauſanias in Eliacis l. lib. V. c. 14. pag. 413.*
(6.) *De uſu, & praeſt. Vet. Numiſm. Cap. III.*
(7.) *Num. 28. edit Henrici Steph.*

Siniſtra manu aram, iuramentorum ſedem, tangit; quaſi iuramento aſserens ſuorum oraculorum veritatem.

Deorum aras qui tangebant, & amplexabantur ſecuri, atque inviolabiles erant. Horatius (1.)

Immunis, aram ſi tetigit manus.

Arae cum hypobaſibus inter Deorum donaria numerabantur, ut liquet ex Inſcriptione Gruteriani Theſauri (2.)

GEMMA III. *Caput ignotum*, Agathopodis *opus*, *Beryllo* (*Italis* aqua marina) *inſcalptum*. *Ex Dactyliotheca Andreinia.*

Graeca epigraphe. ΑΓΛΟΟΠΟΥΙ ΕΠΟΙΕΙ. ideſt ΑΓΑΘΟΠΟΥΣ ΕΠΟΙΕΙ. *Agathopus faciebat*. Ἀγαθόπους. i. *homo bonis pedibus praeditus*.

Caput virile, brevi capillitio, criſpata fronte, ſeveritatem, gravitatemque ſummo viro dignam, praeſeferens.

Nobiliſſimam hanc Gemmam edidit Vir Cl. Cauſeus in Muſeo Romano (3.) *putavitque Pompeium Magnum referre; nonnulli poſtea fortaſſis M. Brutum Caeſaris interfectorem. Deinde vulgarunt Eques Maffeius*, (4.) *& Philippus De Stosch* (5.) *Rurſus & hic quoque prodit; ſed, ad Gemmae fidem, accuratius edito praeſtantiſsimi artificis nomine, quod ita ſcriptum eſt:*

ΑΓΛΟΟΠΟΥΙ
ΕΠΟΙΕΙ

Prima, tertia, & quarta litera tranſverſis lineis deſtitutae ſunt; ſane priſco more tum in numis, tum in vetuſtis lapidibus uſitato, quod praeſertim beryllus, ut periti obſervarunt, tranſverſas lineas aegre patiatur. Nona vero litera, ob iniquum ſpatium, ita ſculpta, ut potius Iota, quam Sigma quadratum referat.

GEM-

(1.) *Carm. lib. I. Ode* : *Vide Dempſterum in Paralipomenis ad Roſinum lib. I. ad cap. 13. qui de hoc fuſius.*
(2.) *Pag. X. 2.*
(3.) *Sect. I. Tab. n. 21.*
(4.) *Part. III.*
(5.) *Tab. V.*

GEMMA IV. *Minerva Bellatrix*, Antiochi *opus*, *Carneolae inſcalptum*, *ex Dactyliotheca Andreinia*.

Graeca epigraphe : ANTIOXOΥ, *i. Antiochi* ἔργον *opus.*

Minerva ſoluto de more crine, capite fert galeam, comantibus e cono criſtis, & equina cauda defluente, horrificam; Gorgonei angues e ſquameo thorace huc illuc ſerpunt; dextrorſum elata haſta, lato ferro.

Minervam ornatam metuendis armis ita deſcripſit Statius. (1.)

Diva ferox, magni decus ingeniumque Parentis
Bellipotens, cui torva genas, horrore decoro,
Caſsis, & aſperſo crudeſcit ſanguine Gorgon.

Homerus fortiſsimorum Graecorum galeas non ſemel deſcribens criſtatas, & longis equinis caudis inſignes facit; ad terrorem hoſtium animis iniciendum. Etruſcos quoque milites caſſides, ita ornatas ferre conſuevisse, plura Etruſca monumenta in Dempſteriano Opere oſtendunt Tab. XLVI. & LIII. Par. I.

Haec Gemma, & alia in hac Tabula n. II. *allata non extant in Dactyliotheca Cl. V. Petri Andreae Andreinii; furto ſibi ablatas cum aliis pluribus rariſſimis, & quanti vis pretii Gemmis, merito dolet ſummus Vir. Nullus ſiquidem Regum, ac Principum, tot Gemmas praeclaro artificio, & artificum nomine inſignes inter ſua Cimelia, quot ipſe, umquam habuit; qui etiam primus omnium, ſculptum in ipſis artificum nomen, eruditis viris detexit, quum antea incognita eſſet tanta eruditionis ſeges.*

GEMMA V. *In medio Tabulae poſita Amethiſto inſcalpta, ex Dactyliotheca Andreinia; quamvis nulla epigraphe, neque artificis nomine ſit inſignita, tamen ob eius pulchritudinem, ac praeſtantiam, luce donatam, hoc in loco, exponere non abs re viſum eſt. Eruditis obſervationibus eam illuſtravit Andreinius, quas dedit amico ſuo optimo Iohanni Mabillonio, quarum cum laude meminit in Itinere Italico.*

Maris viam aperiente Delphine, laeti una incedunt Nereus Oceani, ac Thetyos filius a quo Nereides Nymphae, pal-

(1.) *Lib. II. Theb.*

palmulam in humeris ferens ; & Doris coniux , Nympharum mater , corporis utrorumque inferiori parte in piſcem deſinente , ſinuoſa , & ſquamoſa cauda . Circum ſtant tres pueri , marinorum Deorum feſtiva ſoboles ; quorum unum in piſcis itidem caudam deſinentem, ſiniſtrae mammae admotum tenet , ac pleno ubere lactat Doris ; alterum dextra attollit, ut ex undis emergat ; Delphinis capiti alter adblanditur .

Felicem coniugum amorem declarat [ni fallor] haec Gemma ; vel etiam Oceani ſecunditatem , quem Patrem Deorum immortalium appellat Homerus.[1.] *Idem Homerus , teſte Pauſania ,*[2.] *Oceani filias ludentes fecit cum Proſerpina ; quarum nomina longa ſerie recenſet .*[3.]

In huius Tabulae corollarium addimus quoque explicationem , & obſervationes in antiquam eximiam Gemmam ex Dactyliotheca numquam ſatis laudati Cl. Viri Andreinii , cuius ſchema , ſupra in limine, ac fronte huius libri , ornamenti cauſa , praemiſimus . Scalptum in ea eſt Herculis Tollentis , Invicti caput , leonina pelle tectum , quemadmodum deſcribit Theocritus ,[4.] *cum hac epigraphe :*

ΗΦΑΙΣΤΙΩΝ ΑΠΟΛΛΟΔΩΡΟΥ
ΑΓΟΝΟΘΕΤΗΣ ΘΥΑΤΕΙΡΗΝΩΝ
ΑΝΕΘΗΚΕΝ

ideſt : Hephaeſtio Apollodori F. Agonotheta Thyatirenorum dedicavit . *Munere ſuo feliciter functus Hephaeſtio Thyatirenorum Agonotheta , hanc Gemmam magnitudine , & artificio inſignem , χαριστήριον , perenne grati animi monimentum , Herculi Athletarum Deo , voti reus dedicavit , fortaſſis in eius aede .*

Gemmas Deorum ſigillis inſcalptas inter donaria , & anathemata Numinum enumerat Plinius ,[5.] *quibus frequenter eorum templa veteres ornarunt . Pompeius Magnus Dactyliothecam , quae Mithridatis regis fuerat , inter dona in Capitolio dicavit.*[6.] *Caius Caeſar*

(1.) *Iliad. lib. ξ v. 201. & 302.*
(2.) *In Meſſenic. lib. IV.*
(3.) *Iliad. lib. XVIII. in princ.*
(4.) *In Idillo xxxii.*
(5.) *Hiſt. Nat. lib. IX. c. 35. Videndus quoque Thomaſinus de Donariis cap. IV. pag. 39.*
(6.) *Idem Plinius lib. xxxvii. c. 1.*

ſar Dictator, hoc exemplo, ſex Dactyliothecas in AEde Veneris Genitricis conſecravit. (1.)

Sed ne ſilentio praeteream, quae in hac Gemma obſervanda ſunt, Thyatira, (una ex ſeptem Eccleſiis Aſiae, ad quam iuſſus eſt ſcribere Evangeliſta Iohannes) Urbs fuit Lydiae, alluente Lyco flumine, celeberrima, (2.) *ac clariſſima;* λαμπρότατη πόλις, *appellatur in vetuſto marmore Thyatirae exſtante, quod deſcripſit, & edidit Sponius.* (3.) *Concordia iuncta fuit cum Smyrnaeorum Urbe.* (4.) *In Thyatirenorum Agone celeberrima Certamina celebrata fuiſſe conſtat, Sacra, Olympia, Pythia, Auguſtea Optima, ex pluribus Graecis numis; in quorum etiam antica ſaepe viſuntur ſuper menſam, certaminum praemia, urnae, e quibus palmae erumpunt. Inter plura numiſmata, quae id teſtantur, haec memoratu digna ſunt. In antica numiſmatis maximi moduli Elagabali Imperatoris, quod explicavit Vir Cl. Philippus Senator Bonarrotius* (5.) *legitur:* ЄΠΙ CΤΡΑ ΚΑ CΤΡΑΤΟΝЄΙΚΙΑΝΟΥ ΠΥΘΙΑ ΘΥΑΤЄΙΡΗΝΩΝ. *i.* ſub Praetore Caio (6.) Stratoniciano Pythia Thyatirenorum. *In numo Severi Alexandri apud V. Cl. Vaillantium* (7.) *legitur:* ЄΠΙ CΤΡ........ΑΡΤΕΜΑΓΩΡΟΥ ΘΥΑΤЄΙΡΗΝΩΝ ΙЄΡЄΙΑ ΑΓΩΝ ΟΛΥΜ. *i.* ſub Praetore.................. Artemagora Thyatirenorum Sacra Certamina Olympia; & *Valeriani Senioris numiſma* (8.) *hanc inſcriptionem praefert:* ЄΠ. CΤΡ. ΟΚΤ. ΑΡΤЄΜΙΔΩΡΟΥ ΘΥΑΤЄΙΡЄΝΩΝ ΑΥΓΟΥCΤЄΙΑ ΑΡΙCΤΑ ΟΛΥΜΠ. *ſcilicet:* Sub Praetore Octavio Artemidoro Thyatirenorum Auguſtea, Optima Olympia. *Smyrnaeorum Civitas, ut habet Graecum marmor Oxonienſe* (9.) *L. Septimium Aurelium Stephanum Thyatirenum, & Smyrnaeum Pancratiaſten honoravit.*

f Ago-

(1.) *Plin. ibidem.*
(2.) *Steph. de Urbib. Plin. lib. V. c. 30.*
(3.) *Tom. III. Itiner. Gallice ſcripto pag.* 100. 111. & 112. *in qua etiam* Agonothetae, *cuius nomen vetuſtate detritum, fit mentio.*
(4.) *Vide Cl. V. Iohannem Vaillantium in Grae. Imper. Numiſm. edit. Amſtel. an.* 1700.
(5.) *In Numiſm. max. mod. Tab. IX. 9. pag. 207.*
(6.) *Vaillantius quoque edidit, & pro* ΚΑ *ſcripſit* ΚΛ, *ideſt Claudio.*
(7.) *Pag. 136.*
(8.) *Apud eumdem Vaillantium pag. 176.*
(9.) *In Append. marmor. Oxon. pag. 296. n. 15. vide etiam pag. 277. n. 143.*

Agonotheta Ludorum Praeſes, qui vel certamina conſtituebat, vel praemia victoribus dabat, ſorte ducebatur e magiſtratuum numero, teſte Vaillantio [1.] *purpurea veſte inſignis erat, ſceptrum manu gerebat, corona etiam redimitus, ac peculiari ſella donatus.*

Agonothetam variis ludis, quos Genii exercent, praeſidem, ac praemia donantem repraeſentat, ut arbitror, vetuſtum marmoris anaglyphum, quod edidit [2.] *Sponius in Miſcellaneis.*

TABULA II.

GEMMA I. *Ex Carneola ex Dactyliotheca Andreinia, cum Inſcr.* PHILETIMS. *i.* PHILETIMVS; *leg.* PHILOTIMUS.

Philotimus, athletico certamine victor, honoris & gloriae praemia accepturus, nudo corpore [3.] adſtat ante menſam, ſupra quam vas poſitum, e quo erumpit ramuſculus, vel *nobilis palma*, quae victores, ut ait Horatius, [4.]

Terrarum dominos evehit ad Deos.

GEMMA II. *Ex Achate ex Dactyliotheca Marchionis Riccardii, praeclaro antiquo opere inſcalpta, ſed poſteriori imperita manu Graeca epigraphe, ut in nonnullis aliis gemmis, quae nil concludit, corrupta.*

Duae Muſae pereleganter caelatae ſunt, quarum una praealtae quadratae columnae innixa, *columnam* non mento, ut ait Plautus, *ſed capite ſuffulſit ſuo*; altera in conſpectu eius ſtat lyram trichordem demiſſam dextra gerens, laeva aperta, atque extenſa. Ante eas flexo genu, adorantium more, προσκυνούντων, dextra manu elata, atque aperta, quaſi a Muſis opem imploraturus, adſtat vir capite velato, ac vittato.

Fortaſſis hic vir adorabundus ante Muſas, Ophialten, vel Otum repraeſentat, quos in Helicone primos omnium Sacra feciſſe Muſis, eiſ-

(1.) *In Graec. Impr. Num. pag.* 309.
(2.) *Sponius in Miſcell. Sect. VI. pag.* 228.
(3.) *Vide Bened. Averanium Diſsert. VI. in Anthol. n.* 12. *& Diſs. XV. in Thucid. num.* 10.
(4.) *Carm. lib. I. Ode I.*

Digitized by Google

eiſque eum montem conſecraſſe narrat Pauſanias. [1.] *Muſa in quiete columellae innixa*, Μελέτην, *ſeu* Poeticam Meditationem *exprimit; quam Horatius* [2.] *Poemati praeviam eſſe debere docet.*

Verbaque praeviſam rem non invita ſequentur.

Nam Μελέτη τὸ πᾶν, Meditatio omnia facit, *ut unus ex ſeptem Graeciae Sapientum dixit. Muſam ſcopulo inhaerentem in marmoreo Medicei Muſei Anaglypho, quod inferius damus pag.* 1. *Poeticam Meditationem fortaſſis referre me monuit Cl. V. Philip. Sen. Bonarotius. Ita quoque in elegantiſsima Tabula, quae Homeri Apotheoſin, ſeu Conſecrationem exhibet apud Cl. V. Cuperum,* [3.] *Meditationem Poeticam fortaſſis deſignat Muſarum una, quae ante os antri, dextro cubito, ſaxo innititur, pallio ſuo tecta, & involuta. Coram ſtat alia Muſa ad canendum cithara parata, quae Meditatio mente conceperit.*

GEMMA II. *Caput ignotum, calvum, protuberanti torva fronte*, Solonis *opus; Sardae inſcalptum; cum inſcriptione* CΟΛΩΝΟC, i. Solonis ἔργον opus; *ex laudato Cimeliarchio Marchionis Riccardii.*

. *Plures Gemmas Solonis nomine inſcriptas edidit Cl. V. Stoſchius in Opere ornatiſſimo de Antiquis Gemmis, ſcalptorum nominibus inſignitis.* [4.] *Ex Dactyliotheca Boncompagnia Lodoviſia Romae Gemmam protulit,* [5.] *Maecenatis, ut ipſe exiſtimat, imaginem referentem, quae ad amuſſim huic noſtrae reſpondet. Verum fortaſſis potius Domitianus, quam Maecenas in his expreſſus; quod, Svetonio teſte,* [6.] *Domitianus calvaſter admodum fuerit, & cuſa numiſmata cum his vultus lineamentis probe conveniunt.* [7.]

GEMMA IV. *Ex Iaſpide nigro, ex Dactyliotheca Marchionis Riccardii. Caput virile diadematum; quod omnigena eruditione ornatiſſimus Andreinius referre putat Rhoemetalcem Thracum Regem,*

f 2 qui

(1.) *In Boeot. l. IX. c. 29. pag. 765.*
(2.) *In Arte Poetica.*
(3.) *Pag. 27.*
(4.) *Tab. LXI. Tab. LXIII. Tab. LXIV.*
(5.) *Tab. LXII.*
(6.) *In Domit. c. 12.*
(7.) *Similem Gemmam edidit inter Imagines Virorum Illuſtrium Fulvius Urſinus n. 135. in qua ex inſcrips. Solonem legumlatorem expreſſum putavit.*

qui ab Antonii partibus ad Auguſtum deſcivit.[1] *Vide infra marmoream Tabulam Muſei Nobilium Gaddiorum, in qua legitur;*[2] *Iulia Tyndaris C. Iulii Regis Rhoemetalcis Liberta Sepulcrum condidiſſe ſibi, & ſuis &c. Ex qua Inſcriptione Fabrettus*[3] *id quod in hiſtoria latebat, deducit; Auguſtum Seniori ſcilicet Rhoemetalci Thracum Regi, amico, & ſocio Civitatem, & cum ea nomen praenomenque communicaſſe.*

Graecae literae ΑΜΦΟ, *praeſtantiſsimi Artificis, qui aureo Auguſti aevo floruit nomen, ut coniicimus, indicant; ut in pluribus aliis Gemmis legitur, non integrum, ſed dimidiatum; fortaſsis* ΑΜΦΟΤΕΡΟϹ, Amphoterus, *ſupple* ἐποίει faciebat.

GEMMA V. *Heliotropio inſcalpta, in medio Tabulae poſita; ex Dactyliotheca Andreima.*

Exprimit haec Gemma rariſſima, & eximii operis, nullis licet caelata literis, clare atque aperte Romanorum Heroum fortiſſimum M. Sergium Silum, qui egregia bellicae laudis monumenta reliquit, quae a Plinio,[4] *& Solino*[5] *referuntur; quorum verba hic ſubiicere ſupervacuum non erit. Ita de eo Plinius:* M. Sergio, ut quidem arbitror, nemo quemquam hominum iure praetulerit; licet pronepos Catilina gratiam nomini deroget: Secundo ſtipendio dexteram manum perdidit: ſtipendiis duobus ter, & vicies vulneratus eſt; ob id neutra manu, neutro pede ſatis utilis; uno tantum ſervo,[6] plurimis poſtea ſtipendiis debilis miles. Bis ab Hannibale captus (neque enim cum quolibet hoſte res fuit) bis vinculorum eius profugus: viginti menſibus nullo non die in catenis, aut compedibus non cuſtoditus: ſiniſtra manu ſola quater pugnavit, duobus equis, inſidente eo, ſuffoſsis. Dexteram ſibi ferream fecit, eaque religata proeliatus, Cremonam obſidione exemit, Placentiam tutatus eſt, duodena caſtra hoſtium in Gallia cepit; quae omnia ex oratione eius appa-

rent,

(1.) *Plutarchus In Apophth. & in Vita Romuli.*
(2.) *Pag.* 211. *n.* 52.
(3.) *Inſcr. Antiq. Cap. VI. pag.* 439. 440.
(4.) *Hiſt. Nat. lib. VII. c.* 28.
(5.) *Cap. IV.*
(6.) Servo, *forte* ſervato.

rent, habita, cum in Praetura Sacris arceretur a Collegio, ut debilis. Quos hic coronarum acervos conſtructurus hoſte mutato? etenim plurimum refert in quae cuiuſque virtus tempora inciderit. Quas Trebia, Ticinuſve, aut Thraſimenus civicas dedere? quae Cannis corona merita? unde fugiſse virtutis ſummum opus fuit. Ceteri profecto victores hoſtium fuere, Sergius vicit etiam Fortunam. *Solini verba ſunt ex eadem Sergii oratione deſcripta. Cap.* IV. Poſt hunc, *inquit*, M. Sergius duobus ſtipendiis, primo adverſo corpore ter, & vicies vulneratus; Secundo ſtipendio in proelio dextram perdidit; qua de cauſsa ferream ſibi manum fecit; & quum neutra paene idonea ad proeliandam valeret, una die quater pugnavit, & vicit ſiniſtra, duobus equis, eo inſidente, confoſsis. Ab Hannibale bis captus, refugit; quum viginti menſibus, quibus captivitatis ſortem perferebat, nullo momento, ſine compedibus fuerit, & catenis. Omnibus aſperrimis proeliis, quae tempeſtate illa Romani experti ſunt, inſignitus donis militaribus, a Thraſimeno, Trebia, Ticinoque coronas civicas retulit. Cannenſi quoque proelio, de quo refugiſſe eximium opus virtutis fuit, ſolus accepit coronam. Beatus profecto tot ſuffragiis gloriarum, ni heres in poſteritatis eius ſucceſſione Catilina, tantas adoreas odio damnati nominis obumbraſſet.

Iure igitur in hac ſingulari Gemma Victoria M. Sergio Silo, & quidem ſuper eius dextrum brachium palmam offert, ut eo quoque perdito, victorem fuiſſe oſtendat; qui gaudet militaribus donis exornatus haſta pura, & clypeo. (1.)

T A B U L A III.

GEMMA I. *Chalcedonio inſcalpta ex Dactyliotheca Magni Ducis Etruriae. Epigraphe Latina* MICHAEL; *hoc eſt*: Quis ſicut Deus?

Mer-

(1.) *Vide Reineſium Cl. VI. n. CVI. Gruterum LXI. 4. CCCL. 1. &c. & Fulvium Urſinum in Familia Sergia; qui M. Sergii Sili argenteum denarium profert.*

I.

Mercurius ſupra ſaxorum ſtruem ſedens, cum caduceo, & Aſtronomico ſuo ſigno caduceum referente, & duabus notis. Adſtat gallus, vigilantiae ſymbolum.

Antiqua haec Gemma inſcripta fuit a Baſilidianis Haereticis, vel Priſcillianiſtis, qui impuris Deorum ſimulacris, Iovis, Dianae, Mercurii, Serapidis, Sanctorum Angelorum nomina adſcripſere; ut videre eſt apud Cl. V. Chifletium Tab. XXI. qui inter Abraxaas Gemmas hanc quoque protulit.[1.] *Quum in hac Gemma Mercurius, non* ὄρθος, recto ſtatu, *ut frequenter in Nummis, Gemmis, & antiquis ſignis, repraeſentetur; ſed* καθήμενος, ſedens *ſuper congeſtos lapides, puto Mercurium Vialem, ſive viarum Praeſidem referre; qualem deſcripſit Pauſanias*[2.] *ex aere, ſedentem apud Corinthios in via, qua Lechaeum recta iter eſt; aſſiſtente ariete, quod unus prae ceteris Mercurius greges tueri, & augere crederetur. In viis Mercurium lucrorum negotiorumque potentem Deum collocabant veteres;*[3.] *ut itu, ac reditu proſpero in negotiis potirentur; qui etiam, quum per viam irent, lapides in acervum mittere ſolebant,*[4.] *& coronas addere; quod his verſibus teſtatus eſt Tibullus.*[5.]

Nam veneror, ſeu ſtipes habet deſertus in agris,
Seu vetus in trivio florea ſerta lapis.

Herculem quoque, Mercurii comitem[6.] *viarum ducem, ac praeſidem memorant vetera monumenta.*[7.] *Exſtat Florentiae in Muſeo Nobilium Gaddiorum marmoreum Signum Herculis ſedentis ſuper lapidum cumulum, qui ſiniſtra manu pomum, dextera vero clavam tenet.*

GEMMA II. *Sardonyche inſcalpta. Ex Dactyliotheca Medicea.* Graeca epigraphe: ΑΡΗΟΣ ΝΙΚΗΘΕΝΤΟΣ; hoc eſt: *Marte devicto.*

Venus galeata ſuper arma ſedens, dextra haſtam pu-
ram

(1.) *Vide quae inferius notavimus pag. 456. n. 1.*
(2.) *In Corinthiac. Lib. II. c. 3.*
(3.) *Phornutus de nat. Deor. c. 16.*
(4.) *Proverb. c. 26. v. 8.*
(5.) *Lib. I. Eleg. 1. v. 17.*
(6.) *Vide Fabrettum de Col. Traian. 174. 175.*
(7.) *Vide Leonidae Epigramma in Anthologia l. I.*

Digitized by Google

tam tenens, laeva luſitantem Cupidinem, cum ramo palmae a tergo, in ſignum victoriae. Cupido geſtu brachii elati, & capitis in humeros recidentis, admirationem indicat, & terrorem; quemadmodum apud Homerum Aſtyanax puer Hectorem patrem conſpiciens galeatum; cuius galea καθύπερθεν ἔνευεν *ſuperne nutabat*. Lucretius ad Venerem: [1]

Nam tu ſola potes tranquilla pace iuvare
Mortaleis, quoniam belli fera munera Mavors
Armipotens regit, in gremium qui ſaepe tuum ſe
Reiicit, aeterno devictus vulnere Amoris.

Aliger Amor inermis eſt; quaſi Venus ſibi Martis victoriam tribui velit.

GEMMA III. *Ex Cimeliarchio Mediceo, Sardae inſcalpta, cum epigraphe ἀδήλω, ex Baſilidianorum figmentis.* Feminae, fortaſſis Nymphae, caput cincinnatum, calamiſtratumque; foliacea ornatum corona, pomis referta, e qua defluit vitta. Ante frontem conſpicua viſitur gemma, aliaque ſupra caput.

Feminae gemmis ornabant non ſolum manus, pedes, collum, verum etiam caput, ut ait Propertius. [2]

Sive vagi crines puris in frontibus errent,
Indica quos medio vertice gemma tenet.

GEMMA IV. *Ex Cimeliotheca Medicea, Sardae inciſa. Cum Abraxea epigraphe, Latinis literis concepta.*

Meduſae caput, anguibus crinitum, & alatum; favorabile Veterum amuletum; ad ſecuritatem, ut exiſtimabant, in rebus praeſtandam, atque ad abigenda pericula; ut narrat Lucianus in Dialogo, qui inſcribitur Φιλόπατρις. *Nonnulli Perſeum in Gemmis huic ſimilibus repraeſentatum putant.* [3]

GEM-

(1.) *Lib. I. v. 32.*
(2.) *Lib. II. Eleg. 16. n. 9.*
(3.) *Vide Equ. Maffeium Gem. Ant. Par. II. Tab. 69. & Philippum Stoſckium Tab. LXV. pag. 88.*

GEMMA V. *In medio Tabulae ; ex Sarda Regii Muſei Medicei . Singulares tres literae* M T C , *Domini praenomen , nomen , & cognomen , ut puto , indicant , nobis ignotum , qui ſcalptam hanc Gemmam in annulo gerebat .*

Viſitur Faunus , ſeu Paſtor , capite pellibus circumtecto , quibus uti ſolebant ad arcendam vel frigoris , vel aeſtus iniuriam (1.) cum paſtorali pedo in humeris , caprum ad Bacchi aram ſacrificandum vi trahens ; quemadmodum in Bacchi pompa deſcripſit Plutarchus . (2.) *In ſacris Liberalibus Bacchi caper ad aram caedebatur , quod eius Dei vites arroderet ; quare Ovidius in Faſtis .* (3.)

Rode , Caper , vitem , tamen hinc , quum ſtabis ad aram ,
In tua , quod fundi cornua poſſit , erit .

T A B U L A IV.

GEMMA I. *Ex Iaſpide nigro Regiae Dactyliothecae Mediceae . Epigraphe* , F. TEMES . Λ , *recentem manum olet ; caelatura eſt operis plane exquiſiti , & antiqui .*

Scalptus in hac praeclara Gemma Hercules Μουσαγέτης , *Muſarum Dux .*

Herculem Muſagetem praeferunt quoque numi Petroniae Gentis . (4.) *Citharam pulſat ſedens , inſtrata rupe leoninae pellis exuviis . Vultum in coelum converſum , & elatum tenet ; quaſi coeleſtem orbium muſicam aemulaturus , vel ex ea modos auditurus . Ita quoque oculis in coelum defixis ſculptus Hercules a Scylace in eximia Gemma apud Stoſkium Tab. LIX. & Achilles in duabus Gemmis Tab. XLVII. & XLVIII. quae ſunt egregia Pamphili opera . Muſica Heroes delectabantur , quam etiam ſenex Socrates didicit ;* (5.) *quod ad animum componendum non inutilem eſſe arbitraretur . Quare etiam*

(1.) *Vide Coniecturas additas Dempſteriano Operi pag. 55.*
(2.) *Lib. de Cupiditate opum . Virgilius Georg. lib. II. v. 389. Vide Saubertum de Sacrificiis Veterum c. VI.*
(3.) *Lib. I.*
(4.) *Vide Fulvium Urſinum , & Patinum in Famil. Rom. in Gente Petronia . Vide etiam Thomaſinum de Donariis Cap. XXI. qui ex vetuſtis monumentis , Muſarum cum Hercule unionem oſtendit .*
(5.) *Plato in Menexen. & Diogenes Laert. in Vita Socratis .*

Digitized by Google

am Minervam Muſicam coluere Veteres , teſte Plinio (1.) *Herculem ſtantem , ſcalptum vidi in Carneola apud Cl. V. Andreinium, veterum elegantiarum arbitrum , cuius caput quatuor ornant ſtellae ; quae indicant Aſtronomiae quoque ac caeleſtis harmoniae , eum longe peritiſſimum fuiſse .*

GEMMA II. *Ex Chalcedonio Cimelii Magni Ducis Etruriae ; cum Graeca epigraphe :* ΑΛΚΙΒΙΑΔΗϹ ЄΡΑϹΜΙΟϹ *: ideſt* Alcibiades amabilis . *Alcibiades pulcherrimus , & forma princeps fuit , ut ait Plinius .* (2.) *Ita quoque Gratiae pulchritudinis , ac venuſtatis Deae ,* ἐράσμιαι , amabiles *appellantur in Hymno , qui Orpheo tribuitur . Gemma eſt praeclaro antiquo opere faberrime caelata .*

Miles in ſaxo ſedens , reiecta in humeros chlamyde , e qua flocculi pendent , capite radiata galea tecto , gladio accinctus , ſcutum duabus ſtellis inſigne tenet.

Galea dentibus , ſeu cornibus ferarum munita eſt ; qua tum Graeci , tum Etruſci milites uti conſuevere . (3.) *Huic adſimilem galeam Ulyſſi dedit Meriones , quam ita accurate deſcripſit Homerus Iliad. lib. X. v. 266.*

Μηριόνης δ' Ὀδυσῆϊ δίδου βιὸν ἠδὲ φαρέτρην ,
Καὶ ξίφος , ἀμφὶ δέ οἱ κυνέην κεφαλῆφιν ἔθηκε ,
Ῥινοῦ ποιητήν . πολέσιν δ' ἔντοσθεν ἱμᾶσιν
Ἐντέτατο στερεῶς . ἔκτοσθε δὲ λευκοὶ ὀδόντες
Ἀργιόδοντος ὑὸς , θαμέες δ' ἔχον ἔνθα καὶ ἔνθα ,
Εὖ καὶ ἐπισταμένως , μέσσῃ δ' ἐνὶ πῖλος ἀρήρει .

Quae ita reddidi :

Meriones pharetram , arcum , enſem donavit Ulyſſi ,
Ex corio galeam , loris pendentibus intus ,
Impoſuit capiti ; dentes extrinſecus apri
Illam cingebant albi , firmique , frequentes ;
Pileus & galeam mediam circumdabat unus .

AEneum quoque ſeu Martis , ſeu Militis ſigillum obſervavi in Regio Muſe Mediceo , altitudine fere unciarum IX. cum galea corni- bus ,

(1.) *Lib. XXXIV. c. 8.*
(2.) *Lib. XXXVI. c. 5.*
(3.) *Vide Tab. LXXVII. in Tom. I. Dempſteriani Operis ; & additas Coniecturas , & Explicationes Cl. V. Senatoris Bonarrotii pag. 46.*

bus , ſive ferinis dentibus radiata . (1.) *Pila viſitur ad pedes ; quo ludi genere milites quoque ſe exercebant .*

GEMMA III. *Sardae inciſa , ex Cimeliarchio Mediceo . Latina epigraphe* : LIB. ÆL. AUR. FOR , *forſitan ita interpretanda :* LIBIVS , *i.* Livius , AELIANVS. AVRELIANVS.FORTIS .

Inſignis Athletae caput , leoninae pellis exuviis opertum .

Athletae , certaminum victores , leoninis pellibus , pateris , tripodibus , palmis , coronis , argenteis aureiſque vaſibus , aliiſque praemiis , virtutis ergo , donabantur . Virgilius hanc gemmam ita illuſtrat : (2.)

Tum pater AEneas , veſtra , inquit , munera vobis
Certa manent pueri , & palmam movet ordine nemo;
Me liceat caſus miſerari inſontis amici .
Sic fatus tergum Getuli immane leonis
Dat Salio , villis oneroſum atque unguibus aureis.

GEMMA IV. *Sardae caelata , ex Medicea Dactyliotheca . In; Graeca epigraphe , hae tantum ſuperſunt literae:* ΠΑ...... , ΒΑ .... *reliquae vetuſtate detritae* .

Caput barbatum , galea , & ſcuto munitum ; exquiſito artificio expreſſum .

An Pyrrhum , vel Pallantem Arcadiae Regem , de quo Virgilius , (3.) *vel alium Heroem referat , affirmare non auſim ; quum ex inſcriptione labefactata non conſtet .*

GEMMA V. *Poſita in medio Tabulae ; Amethyſto inſcalpta , ibidem , cum inſcriptione* , MEROE .

Iunctae dexterae ; concordiae , amicitiae , fidei , conſtantiae , amoris , & hoſpitii ſymbolum .

Dextera fidei ſacra habebatur , ut Livius (4.) *teſtatur ; & apud Taci-*

(1.) *Vide Eq. Maffeium Par. I. Tab. 96.*
(2.) *AEneid. Lib. V. v.* 348.
(3.) *AEneid. Lib. VIII.*
(4.) *Lib. I.*

Tacitum renovare dexteras , legimus . [1.] *Inter erotica , ſive amatoria monumenta , ad fidem in amore ſervandam , libet hanc Gemmam recenſere .* [2.] MEROE , *nomen fortaſsis amatae puellae ; ab inſula magna AEthiopiae , huius nominis ; de qua Plinius ,* [3.] *&* *Lucanus .* [4.]

T A B U L A V.

GEMMA I. *Ex Diaglypho , in Paſta , ut aiunt , antiqua . Graeca epigraphe ,* ΓΕΙΓΜΟ... *ideſt ,* ΠΕΙΓΜΟΝΟϹ ἔργον, Pigmonis opus .

Bacchans furens , ac ſaltans ; caput iacit in humeros , nebride pendente e ſiniſtro brachio , quo Bacchi cantharum ex anſa pendentem tenet ; dextra thyrſum intorquet , proiecto ad pedes vinario vaſe , ut vino ſe ingurgitaſſe oſtendat .

Eadem corporis , & capitis agitatione in vetuſtis Anaglyphis , & Gemmis Bacchae , ſeu Maenades conſpiciuntur , [5.] quas ita deſcribit Catullus . [6.]

Ubi capita Maenades vi iaciunt hederigerae .

Quum inſcriptio huius Gemmae longe minutiſsimis literis caelata ſit , anſam dedit doctis viris , ut diverſimode legerent . Leonardus Auguſtinius , & Eques Maffeius , [7.] *Viri de Antiquitate optime meriti , referre putarunt ,* ΠΕΜΑΛΛΙΟ *, vel* ΓΕΜΑΛΛΙΟ *; & legendum eſse* ΜΙΜΑΛΛΙΟ *; Bacchantis nomen . Aliter poſtea viſum Cl. V. Philippo Stoskio , qui Tab. XLIX. ſe legiſse ait ,* ΠΕΡΓΑΜΟΥ *. Verum quum non ſemel , multa diligentia , una cum doctis viris , obſervarim hanc Gemmam , has literas* ΠΕΙΓΜΟ ... *ideſt* ΠΕΙΓΜΟΝΟϹ *praeferre , compertum eſt .*

 GEM-

(1.) *Lib. II. Annal. Hom. Iliad. Lib. III. Vide Ben. Averanium Differt. XXVI. in Thuc. n. 3. 4. 5.*
(2.) *Vide inferius pag. 455. & 457 n. 3. & 9. alias ſimiles Gemmas .*
(3.) *Lib. I. c. 37.*
(4.) *Lib. X. v. 203.*
(5.) *Vide Sponium in Miſcell. ſect. II. Artic. V. pag. 29. Vide Tabulam , quam inferius exhibemus n. XV.*
(6.) *Carm. LXII. v. 23.*
(7.) *Gemm. Ant. Par. I. n. 135. Tom. III. n. 55.*

GEMMA II. *Ex Achate Sardonyche Regii Cimelii Medicei*. *Graeca inſcriptio*, ΒЄΙϹΙΤΑΛΟϹ, Beſitalos; *Graeci Artificis fortaſsis nomen denotat*.

Cupido alatus, duabus manibus, arundini, quam oſtentat, innititur; ut omnia ſibi cedere indicet, & potentia ſua quocumque voluerit inclinare; Virgilius: (1.)

Omnia vincit Amor, & nos cedamus Amori.

GEMMA III. *Ex Carneola ibidem*. *Graeca epigraphe*: ΦΙΛ ΚΑΛΟΥ, *ideſt* ΦΙΛΟΚΑΛΟΥ; *ſcilicet*, Elegantis, *vel* Pulchritudinis amici. *Virgilius*: (2.)

Gratior & pulchro veniens in corpore virtus.

Caput iuvenile, laurea redimitum, cum chlamyde, quam fibula ſubnectit.

Imaginem Athletae Victoris in Pythiis Ludis, Apollini Sacris; praefert haec Gemma. Nam in his certaminibus praemia erant, teſte Pauſania, (3.) *laureae coronae*.

GEMMA IV. *Sardae inſcalpta, ibidem cum inſcriptione*, ΦΙΛΙΠΠΟΥ. *i. Philippi*.

Herculis caput; oleaſtro redimitum (4.) torvo vultu; hiſpida barba, & mento rictu veluti prominente.

Exſtant in Medicea Gaza plures Numi, quos vidi, ex omni aere, cum Herculis capite, Philippi Macedonum Regis nomine inſcripti. Herculis ſimulacrum ex aere in templo Agrigentinorum deſcribit Cicero; (5.) *cuius rictum, ac mentum paullo erat attritius, quod in precibus, & gratulationibus non ſolum id venerari, verum etiam oſculari ſolerent*.

GEMMA V. *In medio*. *Ex Amethyſto Medicei Theſauri, Graecis literis inſignito*, ΦΥΛΑΞΑΙ; *ideſt*, Cave.

Figura ſenis barbati, & tunicati, fortaſſis alicuius Philoſophi,

(1.) *Elog. X. v. 69.*
(2.) *AEneid. Lib. V. v. 344.*
(3.) *In Phoenic. lib. X. cap. 7. pag. 815.*
(4.) *De Herculis oleaginea corona vide inferius pag. 185.*
(5.) *In C. Verrem l. IV. Orat. IX. n. 43. pag. 255. Ed. Amſtel. 1695.*

Digitized by Google

phi, vel Socratis, cuius imaginem, ut ad virtutem, & ſapientiae amorem excitarentur, in annulis expreſsam veteres geſtare ſolebant. (1.) Nodoſo baculo innititur dextera; ac laeva manu veluti ſilentium indicit.

Socratem Philoſophiae ſummum parentem in arundine aliquando equitantem Alcibiades irriſit. (2.)

T A B U L A VI.

GEMMA I. *Ex Sarda Gazae Mediceae*. AEſculapius imberbis, petaſatus, cum baculo, & ſerpente, qui baculo advolvitur, & Hygeian AEſculapii filiam, hoc eſt Salutem, ſeu Sanitatem notat. ÆSCV, i. AESCVLAPIVS, Ασκλήπιος.

Barbatum illum communiter efficiunt; unde tyrannicus Dionyſii Siciliae Regis iocus, barbam eius auream tondentis, & aſportantis; non debere patrem Apollinem imberbem eſſe; filium vero barbatum. (3.)

Iuxta AEſculapium eſt arbor arida, ſine foliis, quae indicat ipſum ab Iove fulmine tactum, ac poſtea immortalitate donatum, quum medendi artis peritia, nonnullis defunctis, ut ferunt, vitam reſtituiſſet. Pileum geſtat, non tam artis, & ſapientiae inſigne; verum etiam capitis tutamen, in variis itineribus ſuſceptis ob aegrotorum ſalutem. (4.) *Additum eſt ſuperne aſtrum;* (5.) *ut oſtendat Aſtronomiae quoque ſcientiam Medicis eſſe neceſſariam,* (6.) *vel Phoebi, hoc eſt Solis inventum eſſe Medicinam.*

GEMMA II. *Ex Achate vario, ibidem. Singularia* C. C. F *nomen Gemmae Domini indicant.*

Aliger

(1.) *Vide Chifletium in Socraticis Gemmis, qui de hac re fuſius.*
(2.) *Valerius Max. lib. VIII. c. 8.*
(3.) *Vide Ciceronem III. de Natura Deor. c. 22.*
(4.) *V. Phil. Sen. Bonarrotium in Obſerv. in Numos max. mod. pag. 124.*
(5.) *Aſtrum ante pectus AEſculapii viſitur etiam in Numis quibuſdam a Smyrnaeis in Medicorum honorem percuſſis; quos collegit, & illuſtravit Cl. V. Richardus Mead.*
(6.) *Aſtronomiae cum Medicina ſocietatem erudite oſtendit Antonius Mizaldus Mons-Lucianus Vide Plinium Lib. XXIX. cap. I.*

Digitized by Google

Aliger Amor Iovis arma confringens; ut vim, ac poteſtatem ſuam omnia formidare oſtendat.

Mirifice hanc Gemmam illuſtrat Oppianus, (1.) *qui Amorem, cui & ipſa Iovis fulmina cedere dicit, ita commendat:*

Ομβριμ' Ἔρως πόσος ἐσσὶ, πόση σέθεν ἄπλετος ἀλκή.
Πόσσα νοεῖς, πόσα κοιρανέεις, πόσα δᾶιμον ἀθύρεις. &c.
Σῷ δὲ μένει καὶ τῆλε πέρᾶς, ὅσον οὔποτε λεύσσει
Ηέλιος φαέθων. σῷ δ' αὖ πυρὶ καὶ φάος εἴκει
Δειμαῖον, καὶ ὅμως εἴκουσι κεραυνοί. &c.

Valide Amor, quantus es! quanta *eſt* tua infinita poteſtas!
Quanta cogitas, quantum imperitas, quanta dive, ludis! &c.
Tua autem potentia etiam procul penetras, quantum umquam aſpicit
Sol lucidus. Tuo denique igni etiam lumen *aſtrorum* concedit
Metuens, & Iovis una cedunt fulmina. &c.

GEMMA III. *Ex Sarda, ibidem. Inſcriptio:* CAIVS. BIBIVS. FAVSTVS. Bibius, *ideſt*, Vibius, *ex Vibia Familia*. Porca mammis parvulos ſues lactans; boni ominis ſymbolum. (2.)

Animalia vel in numis, vel in marmoribus expreſſa, quemadmodum Buteo, Aper, Taurus, Vitulus, non raro Familiarum cognominibus alludunt. (3.)

GEMMA IV. *Ex Achate vario, ibidem. Inſcriptio:* Q. NA. FIR. *forte*. Quinctus Naſonius Firmus. *Praenomen* Quincti *occurrit in Naſonia Familia; ut liquet ex inſcriptione Sepulcri Naſoniae Gentis, in Via Flaminia.* (4.)

Taurus

(1.) *Lib. II. Cyneg. v. 411. Oppianus quamprimum e Florentinis Typis in lucem prodibit, Etruſco Carmine elegantiſſime redditus, & doctiſſimis Adnotationibus illuſtratus ab Clariſſimo omni aevo Antonio Maria Salvinio.*
(2.) *Virgil. Æneid. Lib.*
(3.) *Vide Fabrettum Inſcr. Antiquar. Cap. III. pag.* 186. & 187.
(4.) *Fabrettus Inſcr. Ant. Cap. III. pag.* 209. *n.* 522.

Taurus furens, pede incurvo, minaci ad feriendum capite. Virg. III. Georg. *& ſparſa ad pugnam proludit arena.*

Taurus, Manilio auctore, Signum coeleſte indicat. Coeleſtia Signa in annulis ſcalpta geſtabant veteres, vel ad Horoſcopum ſuum indicandum, vel boni ominis gratia. [1.]

GEMMA V. *In medio eiuſdem Tabulae. Ex Sarda Cimeliothecae Mediceae. Inſcriptio :* L XI C P F. *ideſt :* Legio Undecima, Claudia, Pia, Fidelis.

Literae inferius ſcalptae, Q. E T T Q, *quomodo interpretandae ſint, plane mihi latet : fortaſſis nomen indicant Praetoris, vel Legati Hiſpaniae, & Africae, & eiuſdem Legionis, ad quem, ut arbitror, haec Gemma pertinebat.*

Viſitur in medio Lupa ſub ruminali ficu, gemellos parvulos Romulum, & Remum lupinis uberibus inhiantes, lactans ; [2.] *deductae Coloniae frequens ſymbolum.* [3.] *Iuxta ſunt eiuſdem Legionis inſignia, & in medio Aquiliferi vexillum. Dextra parte caput muliebre turritum, ſupra quod ſcalptum triſulcum fulmen, Genium Hiſpaniae denotat ; infra ſtatutum tropaeum, cuniculo circumſtante ; a Catullo* [4.] cuniculoſa Celtiberia *dicitur.*

Ex alia parte muliebre caput tectum elephanti promuſcide ; quae e capite eminet, Africam dubio procul ſignificat, [5.] *ſub quo additus Scorpio, maximi aeſtus eiuſdem regionis ſignum.* [6.] *Inde caput virile, barbatum, elatis ſuperne, cancri branchiis, Nilum repraeſentans.* [7.]

Huius Legionis XI. Claudiae, Piae, Fidelis, fit mentio in duobus vetuſtis lapidibus Gruteriani Theſauri [8.] *Ex Moeſia, auctore Panvinio,* [9.] *in Dalmatiam ſub Claudio, & ex Dalmatia,*

bello

(1.) *Vide Paulum Alex. Equitem Maffeium in Gemm. Ant. P. IV. Tab. LX.*
(2.) *Vide Panvinium in Deſcriptione Urbis Rom.*
(3.) *V. Maffeium Gemm. Ant. P. IV. Tab. 6.*
(4.) *Carm. XXXVII. v. 18.*
(5.) *Vide Cauſeum, in Muſeo Rom. Sect. I. Tab. 14 pag. 9. 10.*
(6.) *Plinius Lib. VIII. c. 11. Lib. XI. c. 25. Lib. XXVIII. c. 2.*
(7.) *Vide Fabrettum de Col. Traiani Cap. IX. pag. 304. 305.*
(8.) *Pag. CIX. 1. & CCCCXLVI. 4.*
(9.) *De Rom. Imperio pag. mihi 829.*

bello civili Vitelliano pro Othone, in Italiam contra Vitellium tranſducta fuit. Othone victo ſuis caſtris reddita, occiſo Vitellio iterum in Italiam venit, & paullo poſt ad ſua hyberna remiſſa. Haec, auctore Dione, una cum VII Legione, Claudia ideo appellata eſt, quod Camillum Scribonianum, qui bellum civile Claudio Imperatori intulerat, primae deſervierint. Ex hac praeclara Gemma videtur etiam in Hiſpaniam & Africam Legio XI. Claudia Pia Fidelis, tranſducta, ibique ſtativa habuiſſe. Lucem affert Tacitus: (1.) Primus, *inquit*, Othoni fiduciam addidit ex Illyrco nuncius, iuraſse in eum Dalmatiae, ac Pannoniae, & Moeſiae Legiones. Idem ex Hiſpania allatum, laudatuſque per edictum Cluvius Rufus, & ſtatim cognitum eſt, converſam ad Vitellium Hiſpaniam. *De Africa nil habeo in promtu. Docti Viri accuratius hanc nobiliſſimam Gemmam expendent, & illuſtrabunt.*

Eamdem imaginem Africae impreſſam obſervavi in interiori orbe veteris Sigilli, ex Officina figlina, quod exſtat in Muſeo Andreinio, in quo hoc Conſulum par adnotandum eſt:

IVVENTIO II ET MARCELLO II COS EX PR
Q SER PVD CVR HEDYN

Ideſt: Iuventio II, & Marcello II Conſulibus ex Praediis &c.

Vide Fabrettum, qui edidit ex Muſeo Ciampinio, Inſcr. Antiquarum Cap. VII. pag. 506. n. 127.

T A B U L A VII.

GEMMA I. *Sardonyche inſcalpta, ex Regio Theſauro Magni Ducis Etruriae, cum Abraxea inſcriptione.*

Miles reiecta in humeros veſte, galeatus, & accinctus gladio, poſt quadratam columnam, ſupra quam poſita galea, bellicae virtutis praemium, in genua proiectus, pedibus caligatis; ſcuto ſe protegit, velut in inſidiis lateat.

Obſervandum duplex ſcuti lorum, annuli forma, quod inſertorium

(1.) *Annal. lib. XVII. pag. 290. edit. Frobenianae.*

Digitized by Google

rium dicebatur ; eo quod per ipſum , in ſcutum milites brachium inſertarent ; quod Virgilii locus illuſtrat : [1]

Hic ferro accingor rurſus , clypeoque ſiniſtram
Inſertabam aptans .

GEMMA II. *Ex Carneola , ibidem . Inſcriptio* DIV. IVL. *ideſt :* Divos Iulius , *imperitam ſequiorem manum redolet ; quamvis caelatura antiqua ſit .*

Imperator , ſeu Rex paludatus , in ſuggeſtu in ſella ſedens , cum ſceptro in ſiniſtra , & dextro brachio extenſo , quod ſenex apprehendit ; ad laevam femina brachii geſtu minaci ; oſtentante puero , ſeu ſervulo , flexis genibus , barbatum virile caput reciſum .

Reciſum caput , quum ſit barbatum , Pompeium referre non poteſt ; a cuius etiam aſpectu abhorruit C. Iulius Caeſar ; ut narrat Plutarchus in Pompeii Vita , & conſentit Appianus . [2]

GEMMA III. *Ex Sarda , ibidem .* Caput virile , *cum epigraphe* P. POMPONI. ARPOCRES. *ideſt .* Publii Pomponii Arpocres ......

GEMMA IV. *Ex Iaſpide viridi , ibidem , cum Graeca epigraphe ,* ΠΤWΟΣ , *ſubſequente Signi coeleſtis nota* ♉ , *in quo Sol eſt menſe Aprili , Veneri dicato .* [3]

Feminae caput , capillis retro taeniola circumligatis , fibula veſtem in humero ſubnectente .

Ex annulo priſci omen aliquod captare ſolebant , & ſcalptis ſignis malum omen , & malum Genium depellere . [4] *Saepiſſime in annulis expreſſa ſunt Signa coeleſtia , & Planetae , quos ſibi beneficos eſſe cupiebant .*

h

(1.) *AEneid. Lib. II. v. 671. V. Coelium Rhodiginum Lib. X. c. 4. item Explicationes , & Coniecturas ad Monumenta Etruſca Operi Dempſteriano addita pag. 47.*

(2.) *Lib. II. de Bello Civ. Rom. Similem Gemmam produxit Petrus Stephanonius , & illuſtravit Licetus de Gemmis Annul.*

(3.) *Macrobius Saturnal. Lib. I. c. 21. Vide Saubertum de Sacrificiis Vet. Cap. XXII.*

(4.) *Vide Ioh. Kirchmannum de Annulis Vet. Cap. XXI. & XXIII.*

piebant. *In Veronenſi vetuſto lapide in memoriam Glauconis Mutinenſis Athletae*, *Pugnarum ſeptem*, *legitur*: [1.] PLANETAM SVVM PROCVRARE VOS MONEO. IN NEMESE NE FIDEM HABEATIS SIC SVM DECEPTVS. *Deam Nemeſim*, *vel Adraſteam putabant nimiae hominum felicitati eſſe infenſam*. [2.]

GEMMA V. *In medio Tabulae*. *Ex Sarda*, *ibidem*; *cum Latinis ſingularibus literis*, L. R. A. *quae*, *ut diximus*, *viri nomen*, *qui annulum geſtabat indicant*, *nobis ignotum*.

Iuvenis δισκόβολος, *diſci iaculator*, certaminis victor, gradiens cum oleae ramo in laevo humero; dextra ferens miſſilem diſcum, qui lapideus, ferreus, vel plumbeus eſſe ſolebat. [3.] Ad pedes merita virtutis praemia; laeva, vas anſatum, pluribus diſcis ſuperpoſitum; dextra, arula vittata, impoſita corona amentata, cum ramuſculo palmae.

Notandus diſcus non planae formae, *ſed corpulentae*, *& in medio prominentis*; *quem Homerus* [4.] δίσκον Μείζονα, καὶ πάχετον, στιβαρώτερον diſcum maiorem, craſſiorem, & graviorem *appellat*; *quem forti manu ait Ulyſsem iaculaſse*, *& omnes ſuperaſſe*. *Notandum quoque dextrum brachium armilla exornatum*, *praeter cetera virtutis praemia*; *quare liquet certaminum Victores armillis inſuper donatos*.

T A B U L A VIII.

GEMMA I. [5.] *Sardae inſcalpta*, *ex Regio Muſeo Mediceo*; *cum inſcriptione* MAR. HERE. *i.* Mars Here.

Gladiator barbatus, galeatus, cum ſcuto in ſiniſtra, gladio nudato in dextera; & Sagittarius athleta ad pedes arcum intentans.

In

(1.) *Apud Fabrettam Inſcr. Ant. Cap.* X. *pag.* 709. *n.* 307.
(2.) *V. Bened. Averanium Diſſ. XVIII. in Euripidem n.* 3. 7.
(3.) *Vide Hieronym. Mercurialem de Arte Gymn. Lib. II. c.* 12.
(4.) *Odyſſ. Lib. VIII. v.* 186.
(5.) *Corrigendi ſunt numeri Gemmarum in hac Tabula*, *oſcitanter ſcalpti*.

In votivo lapide Gruteriani Theſauri Mars Dominus *nuncupatur*. (1.)

GEMMA II. *Ex Onyche; ibidem, inſcriptis ſingularibus literis*, P. AP.

Rudiarius, rudem oſtentans, e qua pendent lora.

Gladiatores, impetrata miſſione artis ſuae, rude donabantur; Horatius ad Maecenatem:

Spectatum ſatis, & donatum iam rude quaeris,
Maecenas, iterum antiquo me includere ludo.

GEMMA III. *Ex Achate Sardonyche, ibidem; cum epigraphe* HERCV. *ideſt*, HERCVLES, *vel*, HERCVLEVS, HERCVLANVS.

Athletae caput exornatum leoninae pellis exuviis.

Athletae, Herculani, & Herculei vocitantur in Athleticis Inſcriptionibus, quas erudite illuſtravit Cl. V. Octavius Falconerius Patricius Florentinus. Item qui robore corporis, aut animi fortitudine praeſtabat, Milonis Crotonienſis voce, ἄλλος οὗτος Ἡρακλῆς, (2.) hic eſt Hercules alter *celebrabatur. Quemadmodum apud Homerum aliquis Heros bellicae virtutis laude inſignis* βροτολοιγῷ ἶσος Ἄρηϊ, homicidae Marti ſimilis *dicitur*.

GEMMA IV. *Ex Sarda, ibidem, cum Abraxea nobis incognita inſcriptione. Cl. V. Montfauconius legit*, ΔΑΜΟΝΟϹ. (3.)

Serapidis caput, cum Sole, & Luna, & modio, ſive calatho in capite, qui fecunditatem, & abundantiam denotat.

Serapis in vetuſtis lapidibus Sanctus, Invictus Auguſtus, Deus magnus, & Servator appellatur (4.) *Cum Diis ſalutaribus AEſculapio praeſertim, & Iſide ſaepiſſime iungitur, a quo etiam per ſomnium moni-*

(1.) *Pag. LVII. v. 14.*
(2.) *Vide Suidam in hac voce.*
(3.) *Diar. Ital. Cap. XXIV. pag. 356.*
(4.) *Apud Gruterum LXXXV. 3. 4. 7. 8. Fabrettum Inſcr. Antiq. Cap. VI. pag. 469. n. 106.*

moniti curationem valetudinis accipiebant. (1.) *Vetus inſcriptio votiva hanc Gemmam illuſtrat, quae haec habet*; IOVI SOLI SERAPI ΔΙΙ ΗΛΙΩΙ ϹΕΡΑΠΙΔΙ C. OPPIVS IRENION V. S. L. M. *i.* votum ſolvit libens merito. *In alia Serapis ceteris Deis* συνναόις, *vel* συμβώμοις *iungitur, Iſidi, Anubidi, Harpocrati, Dioſcuris, qui cum eo commune templum vel aram habebant.*

Serapidis imaginem, veluti efficax amuletum averruncandis malis, geſtabant veteres in annulis; quod alia declarat Gemma antiqua Onyche inſcalpta, olim Florentiae apud Celandrios aurifices, quae in antica Serapidem, in poſtica hanc Inſcriptionem habebat: NIKA O ΣΑΡΑΠΙΣ ΤΟΝ ΦΘΟΝΟΝ. *i.* Vincit Serapis invidiam.

GEMMA V. *In medio. Ex Sarda, ibidem; cum inſcriptione* VICTO THES MINOT. *ideſt*; Victoria Theſei Minotauri.

Victoria ſeminuda, gladium intentans iugulo Tauri, cui inequitat.

Victoria tenet tauri caput ſuperne elatum, ut coelum intueatur: nam in ſacrificiis maiorum hoſtiarum in honorem Deorum ſuperum, & immortalium, caput hoſtiae a popis extollebatur; in ſacris vero Deorum inferorum ſupprimebatur. (2.)

Victimas, putat Servius dictas a Victoria; Hoſtias vero, quod devictis hoſtibus, victores immolarent. Conſentit Ovidius Faſtorum Libro I.

Victima, quae dextra cecidit victrice, vocatur;
Hoſtibus a domitis hoſtia nomen habet.

TABULA IX.

GEMMA I. *Ex Iaſpide Viridi Regii Cimeliarchii Medicei.* Vir ſedens, ſeminudus, cogitabundus, manu elata oratorium in morem; cum duabus literis A B.

Haec Gemma alicuius inſignis Philoſophi, ſeu Oratoris imaginem

(1.) *Cicero Lib. II. de Divinatione. Vide Iacobum Phil. Thomaſinum de Donariis Cap. XXXIII. Fabrettum Inſcr. Ant. Cap. VI. pag.* 467. & 469. *n.* 107.
(2.) *Vide Saubertum de Sacrificiis veterum Cap. XIX.*

nem praefert; qui ſaepe inter loquendum, agente id orationis vehementia, iactare digitos ſolebant; ut de Socrate ſcribit Diogenes Laertius in eius vita. De Oratorum geſtu diſerte Quintilianus Inſtitutionum Oratoriarum Lib. XI. cap. 3. [1]

GEMMA II. *Ex Sarda, ibidem, cum hac inſcriptione*: SOLI INVICT FLAV TITIA. *ideſt*. Soli Invicto Flavius Titianus [2].

Phoebus, ſive Apollo, qui idem eſt ac Sol, ſedens in rupe, cum pileolo Phrygio, ſeu mitra infulis ornata, citharam pulſans.

In vetuſtis inſcriptis Tabulis Sol ἀνίκητος invictus, ſanctiſſimus, Deus omnipotens, & Mithras *dicitur, quae vox* Dominum *ſignificat*. [3] *Hanc Gemmam Soli invicto Mithrae [ita enim hunc Deum tiara, ſeu Phrygio pileo ornatum exhibent vetera monumenta] a Flavio Titiano dicatam exiſtimo*, [4] *vel geſtatam in annulo, poſtquam ſacris Mithrae initiatus fuiſſet., vel Taurobolium, & Criobolium feciſſet*. [5]

GEMMA III. *Ex Sarda, ibidem; cum Graeca inſcriptione*, MNHϹΘΗ ΟΛΥΜΠΙΑϹ.

Caput laureatum Ολυμπιονίκȣ, ſeu Olympicorum Ludorum Victoris; praemium laurus erat, cuius folia non ſurſum, ſed deorſum verſa ſunt.

Lego MNHϹΘΗΤΙ ΟΛΥΜΠΙΑϹ *Memento Olympiae*, in qua Urbe Olympiorum Ludorum victoriam reportaſti, quae Romanorum triumphis aequalis apud Graecos cenſebatur, ut Cicero habet in Oratione pro L. Flacco. Horatius [6]

Suno

(1.) *Vide Leonardum Auguſtinium Gemm. Ant. Tab.* 166. *& Eq. Maffeium qui hanc Gemmam ediderunt.*
(2.) *Aliter legit, & explicavit hanc Gemmam Cl. V. Montfauconius Diar. Ital. Cap. XXXV. pag.* 356. *quem vide.*
(3.) *Ioſephus Scaliger de em. temp. lib. VI. Briſſonius de R. P. lib. I. & II. Vide inferius pag.* 112. *&* 283.
(4.) *T. Flavii Titiani meminit vetuſta Inſcriptio apud Gruterum* CCCXIII. I.
(5.) *Vide Saubertum de Sacrificiis Vet. Cap. XXII.*
(6.) *Lib. I. Carm. Ode* 1.

Sunt quos curriculo pulverem Olympicum
Collegiſse iuvat, metaque fervidis
Evitata rotis, palmaque nobilis
Terrarum dominos evebit ad Deos.

Ὀλυμπιονίκας ἰσοθέως ποιεῖ *Olympiae Victores aequales Diis facit.* Eos igitur, qui victores Olympiae praeconis voce citabantur, atque coronabantur, meminiſſe hic lapis hortatur dignitatis ſuae; ut illud verbum ſapientis Regis auribus quotidie mane inſuſurratum: Μέμνησο τῆς βασιλείας, *Memento Regni:* officii ſui illum admonens, ne temere quicquam aut indecenter ageret, & ut Regem ſe eſſe meminerit, & maiori probro obnoxium, quanto maior qui peccat habetur.

Sigma, & Theta literae heic ſunt quadratae; Omicron quod ſequitur, non eſt quadratum, rhombo ſimile, ſed rotundum. Μνήσθη, pro Μνήσθητι mirum non eſt, quum in Pandectis Florentinis, paſſim ſyllabae eiuſdem ſoni, earumdemque literarum minime repetantur.

Olympicorum Ludorum Victor donari etiam fortaſsis potuit hac Gemma ab Agonotheta Ludorum munerario, ac Praeſide, cum ſua imagine, & fauſta acclamatione, in perennem ſpectatae virtutis memoriam.

GEMMA IV. *Ex Sarda, ibidem; cum Graeca inſcriptione,* ΦΙΛΟΚΑΛΟΥ *ideſt*; Elegantis. *Similem ſupra dedimus.*

Caput iuvenile laureatum, cum chlamyde, (1.) ut ait Ovidius.

Raſilis huic ſummam mordebat fibula veſtem. In Sarda Cimelii Andreinii, caelata iuvenis imago, cum inſcriptione, CALLISTENES. *ideſt*: Pulchitudine potens. *In Muſeo DD. Comitum e Gherardeſca Florentiae, ſcalptis Gemmis, Deorum ſignis, & optima Numiſmatum ſerie locupletiſſimo, aeneum obſignatorium ſigillum obſervavi, longitudine fere unciarum ſeptem, & duarum altitudine, ornatum Delphino, & hac Graeca Inſcriptione, quam heic opportune nolui praetermittere.*

MAP.

(1.) *Ovidius Metam. lib. VIII. Tab. 4. v. 319.*

ΜΑΡΚΟΥ ΑΥΡΗΛΙΟΥ ΦΙΛΟΜΗΛΟΥ *Delphinus*

Ideſt : Marci Aurelii Philomeli .

GEMMA V. *In medio . Ex Sarda , ibidem ; cum Graeca Inſcriptione* . ΝΥΜΦΕΡΩΣ . Nympheros . (1.)

Miles , ſive Athleta cum oleae ramo in ſiniſtra , & galea ſcuto innixa in dextera .

ΝΥΜΦΕΡΩΣ , nomen compoſitum ex Nympha , & Cupidine . Sic Hermeros , Hermaphroditus , Hermeracla ; Hermathena , ex Mercurio , & Amore ; ex Mercurio , & Venere ; ex Mercurio , & Hercule ; ex Mercurio , & Minerva . (2.)

T A B U L A X.

GEMMA I. *Ex Iaſpide rubro Dactyliothecae Andreiniae* .

Fortuna alata , galeata , ruſtice ſuccincta cum ſpica in ſiniſtra , cui navis gubernaculum iunctum , & copiae cornu in dextera . Literas hac illac ſparſas , ad hunc modum colligo ; ΔΗ ideſt , ΔΗμητήρ ΕΥΕΛΠΙΣ , *Ceres Bonae Spei* . Tibullus . (3.)

Spes alit agricolas , Spes ſulcis credit aratis
Semina , quae magno fœnore reddat ager .

Fortunae dederunt , veteres gubernaculum , & alas ad eius inconſtantiam , & inſtabilitatem oſtendendam . (4.)

GEM-

(1.) *Leonardus Auguſtinius Tab.* 166. *Gemm. Ant.* ΝΑΜΦΕΡΟΣ *pro* ΝΥΜΦΕΡΟΣ *edidit . Vide etiam Equit. Maffeium . Gemm. Ant. Par.* II. *Tab.....*
(2.) *Vide etiam Sponium in Miſcell. pag.* 14. & 15.
(3.) *Lib.* II. *Eleg* VII. *v.* 3.
(4.) *De Diis alatis vide Cl. V. Gisbertum Cuperum in Apoth. Homeri pag.* 45. *Vide Ben. Averanium Diſſert.* LXXXI. *n.* 5. 6. *in Anthol.*

Digitized by Google

GEMMA II. *Ex Onyche, ibidem; cum Latina epigraphe*, BON EVEN. *ideſt* Bono Eventui. Gr. ΑΓΑΘΗ ΤΥΧΗ. *Bono Genio, Bonae Fortunae*.

Iuvenis ſeminudus, cum copiae cornu ſpicis referto in dextera, & patera in ſiniſtra, ut Cereris, & Bacchi munera hominibus neceſſaria deſignet. Duplex modius ſuprà caput, quem etiam Fortunae dederunt, felicitatis ſymbolum eſt.

Laudat Plinius (1.) *Euphranoris praeſtantis artificis ſimulacrum Boni Eventus, dextera pateram, ſiniſtra ſpicam, & papaver tenens. Socculos praeterea habet haec imago Boni Eventus; fortaſſis ad bonum omen, vel felicitatem ſignificandam. Soccos, boni ominis gratia, Hymenaeo tribuit Catullus in Epithalamio* (2.)

Cinge tempora floribus
Suaveolentis amaraci;
Flammeum cape. Laetus huc
Huc veni, niveo gerens
Luteum pede ſoccum.

Et paullo inferius:

Transfer omine cum bono
Limen aureolos pedes,
Raſilemque ſubi forem.

M. Varro, de cultura agri ſcripturus, initio libri primi, duodecim Deos invocat, cum his etiam Bonum Eventum. Gruterus edidit duos votivos lapides Bono Eventui *dicatos*, (3.) *& in alio apud ipſum legitur*: GENIO LOCI FORTUNAE ET FATO BONO.

GEMMA III. *Ex Iaſpide viridi, ibidem. Literae* UT. Utere; FX, *prima, & ultima litera*, Felix *interpretantur*.

Sponſus, & ſponſa iunctis manibus in fidei coniugalis indicium.

Verba Utere felix, *fauſtae acclamationis bonique ominis gratia, dici ſolebant quum Sponſae Sponſis nuptui traderentur.* (4.) *Dici quo-*

(1.) *Lib. XXXIV. c. 19. Vide etiam lib. XXXVI. c. 5.*
(2.) *Carm. LX. v. 6.*
(3.) *Pag. CI. 7. & 8. & MXVII. 7.*
(4.) *Vide Obſervationes in Vaſa Vitr. Coemet. pag. 208.*

ei quoque ſolebant cum domeſticae ſupellectilis cuſtodia traderetur, quae in aeneis ſigillis, quibus res domi obſignabantur, leguntur; (1.) *vel cum artifices opera ſua dominis venderent.* (2.) *In elegantiſſima Gemma Regiae Dactyliothecae Mediceae ornata delphine, & papilione legitur:* ΕΥΤΥΧΕΙ; *ideſt*; Sis Felix.

GEMMA IV. *Ex Sarda; ibidem, cum Graeca Inſcriptione*, ΚΑΛΛΙΜΟΡΦΟϹ. *ideſt*; Pulchra forma; *ut* Καλλιτέχνας *Anacreonti dicitur* Pictor, *ideſt* pulchro artificio donatus.

Femina amicta veſte ſegmentata, ſolutis crinibus, capite ornato diademate, ſeu bicorni galericulo; dextra thyrſum, ſiniſtra larvam, ſive oſcillum tenet, corona e myrto redimitum, defluentibus vittis; quae fortaſſis Melpomenen Tragoediae inventricem repraeſentat, vel aliquem ex Dionyſiacis Artificibus, vel thymelicis Hiſtrionibus, qui in Bacchi tutela erant. Horatius:

Paſtorem ſaltaret uti Cyclopa rogabat
Nil illi larva, aut tragicis opus eſſe cothurnis.

GEMMA V. *In medio Tabulae. Ex Sarda, ibidem, ornata bis literis*: **C L CAES AVG.** *ideſt*: Caius & Lucius Caeſares Auguſti, *ſupplendum* Nepotes, *vel* Filii, *ex lege adoptionis*.

Caius, & Lucius iuvenes, togati, manus imponentes haſtis, & ſcutis, ſive ancilibus, διοπετέων e coelo delapſis. Supra lituus, & ſympuvium, inſignia Pontificalia, Imperatorum Romanorum propria, qui & Pontifices Maximi audiebant.

Similis huic Gemmae eſt poſtica numiſmatis, quod edidit, & illuſtravit Vir. Cl. Noriſius in Cenotaphiis Piſanis, ad quem Lectorem libenter remittimus. (3.) *In hoc vero differt, quod Caius, & Lucius haſtas puras argenteas tenent, quibus donati fuere, velatumque habens caput toga praetexta; quo habitu ſacris operabantur,*

(1.) *Vide infra pag.* 458. *n.* 18. *Plinium lib.* XXXIII. *c.* 1. *& Pignorium de Servis*
(2.) *Vide Obſervat. Sen. Bonarrotii in Numiſm. max. mod. pag.* XIX.
(3.) *Diſſert.* II. *Cap. V. pag.* 119.

tur ; nam Caius Pontifex fuit , Lucius Augur , utriſque etiam Sacerdotium conceſſum , & inter Augures , & in Collegium Pontificum adſciti .

T A B U L A XI.

GEMMA I. *Sardae inſcalpta .* [1.] *Ex Dactyliotheca Andreinia , cum literis mihi ignotis .*

AEgyptiorum aliquod Numen repraeſentat ; cum variis Hieroglyphicis , Upupa , vel Accipitre ſuper quadam nota , qui ad Solem refertur , teſte Euſebio , [2.] quum ea avis lucis , & ſpiritus AEgyptiis ſymbolum ſit , tum ob alarum pernicitatem , tum ob vim in altiora tendendi . Duae quoque virgae ſcalptae , quae ſacrae erant , & regnum , & poteſtatem indicabant , cum oculo ſuperne poſito . Hieremias Cap. I. v. 11. *Virgam vigilantem ego video* . Homerus :

Οὐ χρὴ παννύχιον εὕδειν βουληφόρον ἄνδρα
Ωι λαοί τ᾽ ἐπιτετράφαται . καὶ τόσσα μέμηλεν .

Non oportet per totam noctem dormire conſiliarium virum ,
Cui populi commiſſi fuere , & tot negotia curae ſunt .

Scalpta eſt haec rariſſima Gemma , quemadmodum vetuſta AEgyptiorum monumenta , lineari caelatura omnium antiquiſſima . Scalpendi artem ab AEgyptiis Graeci didicerunt , [3.] *apud quos etiam viguit pictura linearis , quam , teſte Plinio , a Philocle AEgyptio , vel a Cleanthe Corinthio aiunt inventam .* [4.] *Idem Plinius teſtatur , ſuo tempore Romanos ferre cepiſſe in digitis Harpocratem , ſtatuaſque AEgyptiorum Numinum .* [5.]

GEMMA II. *Ex Magnete , ibidem ; cum Abraxeis notis , quibus Baſilidiani haeretici arcana ſua commenta exprimebant .*

Vir brevi pallio ſegmentato indutus . Fortaſſis aliquis Grae-

(1.) *Emendandum ſcalptoris erratum in hac AEnea Tabula .*
(2.) *De Praepar. Ev. c. 3. V. Pignorium in Iſiacam menſam pag. mihi 62. & 72.*
(3.) *Plinius lib. XXXV. c. 3.*
(4.) *Ibidem & lib. XXXV. c. 7.*
(5.) *Lib. XXXIII. c. 3. & lib. XXX. c. 11.*

Graecus Hiſtrio fabularum Palliatarum, vel Teleſphorus, receptae valetudinis Deus, qui tamen in numis ſemper cucullatus inducitur.

GEMMA III. *Ex Sarda, ibidem, cum Inſcriptione* **ΣΥΡΑ**. *ideſt*, Syra.

Effigies Fauſtinae Auguſtae, uxoris Antonini Pii, Imperatoris Auguſti, Annii Veri filiae, AElii Caeſaris ſororis.

Solebant Auguſtae, adulationis cauſſa, Dearum appellationibus nuncupari. Syria Dea vocatur Fauſtina, quae eſt Aſtarte Syriorum Dea; quam Cicero (1.) *vult fuiſſe Venerem quartam, quae Adonidi nupſit. Eadem inſcriptio legitur in numiſmate, cuius poſtica pars lucernam exhibet; antica vero muliebre caput, crinibus vitta devinctis, quod explicat Fortunius Licetus.* (2.)

GEMMA IV. *Ex Sarda, ibidem cum his literis*, **POBĀ**; *ideſt*, **POBLICOLA**, Ποπλικόλας; *Populi cultor.*

Imago P. Valerii Poblicolae; qui cum L. Iunio Bruto Conſulatum geſſit anno Urb. cond. CCXLII. & ob leges populares promulgatas, cognomen Publicolae, ſive potius, ut eo tempore ſcribebant, Poplicolae, a populo tulit. Defunctum integro anno matronae luxerunt.

P. Valerii Poblicolae imaginem hactenus incognitam, quam docti viri temporum iniuria ad nos non perveniſſe aegre ferebant, Literario orbi proferimus ex celeberrimo Muſeo Andreinio. Quadratum Hermam capite mutilum, cum nomine P. Valeſii Poplicolae, apud Fulvium Urſinum illuſtravit Iohannes Faber in Imaginibus Virorum Illuſtrium. (3.)

GEMMA V. *In medio Tabulae. Ex Iaſpide rubro; cum rudi admodum caelatura, & Abraxeis occultis notis.*

Duo capita exhibet, unum virile, muliebre alterum, mutuo ſe reſpicientia; cum Victoria alata quae mulieri, quaſi

 Viri

(1.) *III. de Natura Deorum.*
(2.) *Lib. VI. de reconditis Antiquorum Lucernis Cap. XXIII. pag.* 734. *Vide etiam Gruterum MXLIII.* 11.
(3.) *Tab.* 147. *Ed. ex Officina Plantiniana anno MDCVI.*

Viri victrici diadema aptat. Ex altera parte Fortuna navis clavum, & gubernacula gerens, cum modiolo in capite, cui animal, ſive Chimera ad pedes adblanditur.

In femore Victoriae ſcalptae literae NI, *forte* NIKH Victoria. *Uſus ſcribendi, vel inſerendi literas quibuſdam teſſeris in veſtibus, fuit antiquiſſimus, & valde a Graecis, & ab Etruſcis uſitatus.* (1.)

T A B U L A XII.

GEMMA I. *Ex Carneola Dactyliothecae Andreiniae; cum Inſcriptione* STEPHANI.

Pegaſus; ἀπὸ τῆς πηγῆς, *a fonte*, quem ab eius ungula manaſse ferunt, unde Hippocrene, Perſio dictus in Prologo *Fons Caballinus*; ſed revera *fons maior*, ut ἱππομάραθρον, quod feniculum equeſtre dicunt, vere feniculum maius valet. Pegaſus ob velocitatem alatus, *qui anteit curſibus auras*, equus eſt, cui Poetae inſident, quorum ſermo excelſus atque ſublimis, a pedeſtri oratione ſeiunctus, equeſtris appellatur. Οἶνός τοι μέγας ἵππος ἀοιδῷ: *Vinum certe equus ingens poetae*; cuius eſt in ſublime inſcendere, & in oratione ſublimi ſedere: Virgilius Georg. lib. III. ultimo verſu.

Et iam tempus equûm fumantia ſolvere colla;

Ideſt, carminibus finem imponere. Pegaſus itaque, ut de Alpheo Hieronis equo cecinit Pindarus, κράτει προσέμιξε δεσπόταν *victoriae herum immiſcuit*; &, ut alatus, ſideribus Poetam inſerit, & *ſublimi ferire* facit ſidera vertice.

STEPHANI *poteſt eſſe artificis nomen, ſupplendum opus; vel potius nomen agitatoris, vel domini equi curſoris, nomine Pegaſi, per quem gloria palmae parta fuit. Vetus inſcriptio apud Fabrettum Inſcr. Antiq. Cap. IV. pag.* 277. *n.* 169. VICIT. SCORPVS. EQVIS. HIS. PEGAVS. ELATES. ANDRAGMO. COTYNVS.

GEM-

(1.) *Plin. Lib. XXXV. c. 9. Vide Expl. add. Dempſt. Operi p. 92.*

GEMMA II. *Ex Sarda , ibidem , cum epigraphe* , CASTORI : Equus infraenis , indomitus , *equi generoſi pullus* in arvis ; quae arva deſignantur virgulto prae pedibus poſito . Crura agglomerat , & *perſultat pabula laeta* , ut de teneris animantibus Lucretius . Verbum eſt vetus ; ἵππον ἐς πεδίον : *Equum ad campum* , ideſt , invitas , provocas ; quo maxime equi pullus delectatur , & gaudet . Titulus eſt CASTORI ; quaſi votum ſolutum Caſtori . Horatius Lib. I. Carminum, Ode tertia .

Dicam & Alcidem , pueroſque Ledae ,
Hunc equis , illum ſuperare pugnis
Nobilem —

Pollux pugilatu inſignis , qui cum Amyco Bebricum Rege pugnavit ; quam pugnam mirifice deſcribit Theocritus in Dioſcuris . Caſtori equeſtris ars tribuitur . In Hymnis qui Homero attribuuntur, Caſtor ἱππόδαμος vocitatur , *Caſtor equum domitor* ; quamvis duos hoſce pueros Iovis ex Leda Tyndari filia , in fine Hymni , equites ſimul faciat, quemadmodum & in numis , inſcalptis gemmis , & vetuſtis anaglyphis paſſim repraeſentantur .

Χαίρετε Τυνδαρίδαι ταχέων ἐπιβήτορες ἵππων :

Tyndaridae ſalvete [quod verbum ſolenne , & rituale omnium Hymnorum eſt] *velocium inſcenſores equorum* .

GEMMA III. *Ex Onyche , ibidem . Latina inſcriptio* : P. CLOD. POMP . *fortaſſis* ; P. CLODIVS POMPONIANVS .

Caput Apollinis laureatum . In averſa parte lyra tribus chordis praedita ; lyrae ſuperpoſita duo ſymbola Aſtronomica Veneris , & Martis ; ſpeculum rotundum cum manubrio , & haſta tricuſpis . Torvitatem Martis , & Veneris lenitatem in oculis Bathylli conſiderat Anacreon .

GEMMA IV. *Ex Carneola eiuſdem Cimelii Andreinii* : Cammarus piſcis ; cum literis . ЄΡΜΗϹ ΠΟΝΤΙΚΗ . *Mercurius . Pontica* ; ideſt *Marina* : forte ſupplendum Καρὶς , Lat. *Squilla* , piſcis cammaro ſimilis .

GEM-

Digitized by Google

GEMMA V. *Ex Carneola eiuſdem Dactyliothecae Andreiniae.*

Serpens criſtatus, vel potius cornutus κεραςτὴς, qui caudam ſuam ore prehendens, nota eſt apud AEgyptios in ſe recurrentis anni. Literae interius, & exterius Graecae, ſed incognitae; Baſilidianis ſimiles, quibus barbara nomina Graecis characteribus exprimuntur.

GEMMA VI. *Ex Chalcedonio Sapphirino. Cum Inſcriptione* L: PLAVTIVS.

Subiecta utrum Larva, an Meduſa? Meduſam arguunt crinibus infra immixti utrinque angues. Equidem libens accepiſſem pro larva, ſeu perſona, quae Dionyſiacis convenit artificibus in Comoediis; quum Aulus Gellius Noct. Atticarum libro tertio, capite tertio, Varronis auctoritate dicat: *Plautium fuiſſe quempiam Poetam Comoediarum, cuius quoniam fabulae Plauti nomine* (Plauti, ideſt Plautii; ut Pompei, Tulli, in numis pro Pompeii, Tullii, & ſimiles genitivi caſus paſſim) *inſcriptae forent, acceptas eſſe quaſi Plautinas, qaum eſſent non a Plauto Plautinae, ſed a Plautio Plautianae.* Plurimum haec mihi coniectura arridebat, & Plautianum illum Poetam Comicum heic deſignatum interpretabar; quando Antonius Franciſcus Gorius huius Libri Parens, commodum admonuit, eſse hoc Familiae Plautiae in Numis inſigne. Verum quid ſi ab hoc comico Poeta? cuius famam ſcriptis ſuis Varro doctiſsimus Romanorum conſignavit.

GEMMA VII. *Ex Onyche nigro, ibidem. Inſcriptio,* Q. VERIANI. SVAVIS. Veriania *Familia hactenus incognita ex hac Gemma prodit in lucem.*

Caput calvum Sileni. Ennius in verſibus mirificis de dotibus probi viri, & boni amici; titulum hominis ſuavis inter ceteros uſurpat:

— Suavis homo, facundu', ſuoque
Contentus.

Anacreon de ſe ipſo:

Ὀ'ς τῷ

Ὡς τῷ γέροντι μᾶλλον
Πρέπει τὰ τερπνὰ παίζειν
Ὅσῳ πέλας τὰ μοίρης.
Nam ſenem magis decet
Suave ludere
Quo prope eſt mors :
Ita docebat inſaniens Ethnicorum ſapientia :

TABULA XIII.

Eximium ſane, ſed explicatu valde difficile eſt hoc Cimelium, quod doctorum Virorum declarationem libentius amplexurus, in lucem emitto. Si coniecturis indulgere liceat, crederem a praeclaro Artifice in femina ſedente, quae ſiniſtra Palladium, Palladis videlicet galeatae ſimulacrum tricubitale e coelo labſum, fatale Ilii pignus tenet, dextera inverſam quaſſamque facem, moeſtitiae ſignum, Theanum Antenoris uxorem repraeſentatam eſſe; cui, ut Homerus, (1.) *Steſicorus, & Euphorio tradidere, utpote Palladis Sacerdoti, Palladium cuſtodiendum traditum fuerat. Reſpicit poſt ſe virum ſuum Antenorem ſedis ſuae columnae innixum, lacrymantem, cogitabundum, ſiniſtra mento ſuppoſita; dubium, tradendum ſit, nec ne, Palladium Ulyſſi, vel potius Diomedi, quem, ut narrat Homerus* (2.) *apud ſe hoſpitio excepit. Diomedes ſedet in ſcopulo, & haſtam tenet, quem praecipuum Palladii raptorem plures auctores faciunt,* (3.) *eoſque hilari vultu intuetur. Viſitur etiam alia figura brevi capillo vitta revincto, veſte pariter e ſiniſtro brachio in terga reiecto, ventilante; quae aliquem filium Antenoris refert, vel Glaucum, vel Eurymachum; vel ſi femina ſit, ut nonnullis videtur, Crinonem; quos memorat Pauſanias,* (4.) *eo vultu geſtuque, qui adverſis percuſſis caſibus eſſe conſuevit. Conſpicuum in medio eſt Palladis Templum eleganti epiſtylio, ornatum feſtis pendentibus encarpis,*

(1.) *Iliad. lib. VI. Vide Panvinium de Civit. Rom. pag. mihi* 401. *alioſque auctores quos recenſet Cl. V. Pitiſcius in Voce*, Palladium.
(2.) *Iliad. lib. III. v.* 204.
(3.) *Vide Fabrettum ad Tab. Iliadis pag.* 364. 365.
(4.) *In Phocic. lib. X. c.* 27. *pag. mihi* 865.

Digitized by Google

carpis , inter quatuor columnas ordinis compoſiti , ex Ionico , & Corinthio , ſtrigibus elaboratas , cum zophoro capitibus bubulis , ac pateris diſtincto ; qui ζωφόρος *ideo dictus , quia capita animalium geſtabat .*

T A B U L A XIV.

TRia elementa , Terra , Aer , Aqua , quae praecipua ad hominem , tribus feminis repraeſentantur in hoc marmoreo Anaglypho pulcherrimo , & elegantiſſimo ; quod , ni fallor , donarium fuit , & in alicuius Numinis , fortaſſe Cereris templo dicatum . Sedet in medio Tellus , quae Deorum omnium prima dicitur a Virgilio ; quae etiam Veſta appellata eſt , quod in medio ſtet ſola , ceteris eius partibus in mobilitate perpetua conſtitutis . Eadem quoque credita Dea Ops , ſeu Cybele , Iſis frugifera , & Ceres , quae mammoſa a Lucretio , & alma a Virgelio vocitatur , quod eius munere omnes homines cunctaque animalia veſcantur , & vivant . Homines , qui a Terra omnium matre nutriuntur , duo infantes , ut in Numis Commodi , & Fauſtinae , repraeſentant ; quos fovet in gremio frugibus referto . Infantium unus uberibus inhiat , alter pomum ridens oſtentat . Cuncta Terrae animalia referunt bos ſaturus recumbens , & ovis paſcens ad eius pedes . E ſcopulo erumpunt ſpicae , flores , herbae , papavera , quae eius fecunditatem deſignant . Eadem caput habet velatum , quemadmodum Diana Epheſia , de qua conſulendus V. Cl. Claudius Menetrerius . Praeclaram Gemmam , Sardae inſcalptam , ſupra vulgavimus pag. VII. ex Muſeo Andreinio , in qua Dea Cybele ſeu Ops , ſeu Ceres ſedet cum copiae cornu , munuſculum , ſeu pateram puerulo praebens , pendentibus in aere hinc inde alatis Geniis , qui eam coronant ; eo prorſus modo , (liceat , eruditionis gratia , ſacrum morem cum profano pervetuſto conferre) ut in ſacris Chriſtianorum Picturis , Beata Virgo ab Angelis ſupra eius caput ſtantibus coronatur .

Dextra viſitur femina , inferiori corporis parte velata , volucri inſidens , ac panno ſupra caput velificans , ad motus celeritatem ſignificandam , quae AErem repraeſentat . Iacet infra urna proiecta , e

qua

qua manat aqua , ut pluviae indicentur , quibus terra foecundatur. Socrates apud Ariſtophanem , Nubes invocans , ait vel e Nili faucibus aquas aurea urna haurire , vel in Hortis Oceani Patris cum Nymphis ludere , & choreas agere .

Siniſtra alia ſimilis femina conſpicitur , marino monſtro inſidens , poſitis pedibus ſuper maris , vel fluminum undis , quae Aquam deſignat . Variae fuere Philoſophorum antiquorum ſententiae circa numerum elementorum , quae heic referre ſupervacuum eſt . (1.) *Minervam creditam fuiſse Aerem teſtatur Divus Auguſtinus ,* (2.) *& alii auctores . Mare vero , ſive Aquam Venus refert , quae e maris ſpuma genita eſt , & a Poetis* θαλασσία *Marina ſaepius vocitatur.*

TABULA XV.

Marmoreum hoc Vas elegantiſſimum , Libero Patri ſacrum , dicatumve fortaſſis in aliquo Templo ; Penthei Tyranni facinus exhibet ; qui ne Bacchi ſacra colerentur , ipſum puerum Dionyſum occidere auſus eſt , ut hic oſtenditur , dum Orgia celebrabantur : ſed actis Numinis furore Bacchis , vivens laceratus eſt , & membratim diſcerptus ; quod diſerte , & luculenter narrant Pauſanias , (3.) *Ovidius ,* (4.) *& Oppianus ,* (5.) *& Theocritus .*

Baccharum nomina , quae puerum Bacchum nutrierunt , & educarunt , haec ſunt ; Ino , Autonoe , & Agave . Baccha , quae Dionyſum heic amplectitur , eiuſque arae advolvitur , ut a Penthei gladium intentantis furore , ac caede liberet , eſt Agave , ut colligitur ex Oppiano . (6.) *Circa puerum Bacchum viſuntur aliae Bacchae , & Bacchantes fluxis crinibus cum thyrſo , canthBaro , & ferulà , vi capita ante ſe iacientes , ac retro quatientes ; & inconcinne , ut ſolebant , in eius honorem ſaltantes ſtrophen , & antiſtrophen ad imita-*

k

(1.) *Conſulendus doctiſſimus Gaſſendus , qui de hac re fuſius .*
(2.) *De Civit. Dei Lib. VII. c. 16. Macrob. Saturn. Lib. III. c. 20. & Diodor. Lib. I. c. 2.*
(3.) *In Corinth. ſive Lib. II. c. 2.*
(4.) *Metamorph. Lib. III. Fab. VII. v. 514.*
(5.) *Cyneget. Lib. IV. a v. 228. uſque ad v. 313.*
(6.) *Cyneget. Lib. IV. v. 287. Vide etiam Theocritum Idyll. XXXIII.*

imitationem motuum ſtellarum . Per ſtrophen motum huius univerſi, per antiſtrophen ſingulorum planetarum motiones ſignificabant . [1.]

Sculpta eſt Ceres in dextera Vaſis anſa, in laeva Cybele magna Dea, adſtante leone; quae Numina ſimul cum Baccho in Orgiis celebrabantur . [2.]

T A B U L A XVI.

TRes aeneas pateras primus in lucem profero ex Muſeo Andreinio, inſcalptis ſigillis inſignes; quas Etruſcas eſse delineationis, & caelaturae linearis ratio ſuadet . In Prima ſculpta eſt Medea, alatis pedibus, AEſonem exanimem ferens una cum alia muliere, cuius caput, effuſis crinibus, diademate redimitum eſt . Medeae caput, brevis capillamenti, exornatum eſt non ſolum diademate, verum etiam duplici, ut nonnulli dicunt, nimbo, in ſphaerulae modum rotundo; quo venerationis, & maieſtatis inſigni uſi ſunt, ut quos coli volebant, ſupra faſtigium mortalitatis elatos indicarent. Pignorius ſuſpicatur Romanos, qui praeter radiatam coronam, nimbum quoque, adulationis cauſa, Auguſtis dedere, hunc morem accepiſſe ab AEgyptiis, qui ſua numina radiato orbe inſigniebant . Verum huius quoque eximii monumenti teſtimonio ab AEgyptiis ad Etruſcos, ab Etruſcis ad Romanos derivaſſe deduci poteſt; quos Chriſtianae Religionis cultores imitati ſunt, qui Dei praecipue ſanctorumque virorum capitibus impoſuerunt, ut beatiſsimae aeternitatis hieroglyphicum eſſet . [3.]

II. Patera, lata ex diametro uncias novem cum dimidia, manubrium habens longum uncias quatuor, ſaltatrices tres feminas exhibet cum calceis, & curioſo capitis tegumento, perſonarum more; quae crotala, ſeu his ſimilia muſica inſtrumenta, demiſsis elatiſque brachiis perſonant, hilari vultu, ac mimico geſtu; quarum media, de-

(1.) *Vide Saubertum de Sacrif. vet. Cap. XXVII. & doctiſſimas notas in Tacitum Annal. Lib. XI. pag. 203. ad uſum Delphini .*

(2.) *Propertius Lib. III. Eleg. 16.*

(3.) *Conſulendus V. Cl. Philippus Senator Bonarrotius in Fragm. Vaſ. Vitreor. Coemeter. pag. 60. 61. & V. Cl. Ioh. Ciampinus Veter. Monum. Par. I. Cap. XIV. qui de Coronis, aliiſque capitis ornamentis, fuſius .*

defluente retro veſte, quae dextrum crus circumvolvit; nuda eſt, & inauribus ornata; aliae ſuccinctas habent veſtes, quas fibulae, nudis brachiis, in humero ſubnectunt. De Muſica, & Ludis Etruſcorum conſulendus V. Cl. Philippus Senator Bonarrotius in doctiſſimis Explicationibus, & Coniecturis ad Monumenta Etruſca addita Dempſteriano Operi pag. 67.

III. Patera quae Ulyſſis, & Circes hiſtoriam exhibet, affabre caelata eſt, ac variis feris, venaticiiſque animalibus circumquaque ornata; ad indicandos forſan Ulyſſis ſocios magicis artibus in belluas converſos. Uncias IX. ex diametro colligit. In medio viſitur Circe ſedens in magnifico, & pulchre elaborato throno, ſeu lecto, ornata tiara oblonga, & in vertice parum inflexa, inauribus, unionibus, armillis, pericarpiis in utroque brachio, pedibus caligatis ὑποποδίῳ ſuppedaneo impoſitis; ſub quo varii piſces in aquis natantes conſpiciuntur. Vario manuum geſtu Ulyſſi, [ni potius Eurylochus ſit] perſuadere videtur, ut ex poculo pharmacum bibat; quod tamen Mercurii cura, qui ei moly herbam dederat, quae circa ipſum delineata eſt, non nocuit, neque attonitum reddidit, contra eius votum, ut narrat Homerus in Odyſſeae Lib. X. Iuxta Circem adſtat femina ſeminuda, monili, inauribus, & calceis ornata, quae, ut puto, una eſt ex ancillis Circes, quas dicit Homerus, ex fontibus ac nemoribus veniſſe, ut ſtudioſius res domeſticas curarent. In manubrio, quod altum eſt uncias quatuor, cernitur mulier alata, in volucris alicuius caudam pedeſque deſinens, & manibus coronam, ſive ſtroppum diſrumpens; quam credere fas eſt Tempeſtatem repraeſentare.

IV. Ex celeberrimo Cl. V. Philippi Senatoris Bonarrotii Muſeo nunc primum in lucem mittimus praeclarum aeneum Signum Amoris Panthei, fere huiuſce moduli, in cuius antica parte cernitur Amor, cui omnia cedunt, & Deos, & homines ei ſubiectos eſſe fabulabantur; qui cum pharetra, & arcu ſtat ſupra loti florem, cui Harpocrates, & alia AEgyptiorum Numina inſident, ut videre eſt in ſcalptis antiquis Gemmis. Summum eius imperium, & de Deorum omnium potentia triumphus ut indicetur, varia Numinum inſtrumenta, ac ſymbola ei ſubiecta ſunt, tympana, & crotalum Cybeles, ſeu Bacchi, fiſtula Panis, Iſidis ſiſtrum, Hymenaei vel Cereris fax, Dianae arcus, & Apollinis phare-

tra, clava Herculis, delphinus Neptuni, gubernaculum Fortunae; quae ſymbola, quum illuſtraverint Clariſſimi Viri Antonius Maria Salvinius in Etruſcis Sermonibus, Serm. XXX. & Iohannes Baptiſta Caſalius de antiquis Romanorum Ritibus Cap. V. qui aliud ſimile ſignum exhibet; eorumdem eruditiſſimis obſervationibus nil addendum videtur. Huic ſigno quum in Amoris dextro cubito, & extremitate gubernaculi aliqua aeris fragmenta conſpiciantur, videtur ex una parte, quemadmodum in eo, quod edidit Caſalius, iunctum fortaſſis fuiſſe Veneris, ex alia Anterotis quoque ſimulacra.

V. Sequitur aeneum ſignum ex locupletiſſimo Muſeo Andreinio, quod aliquod Numen marinum, vel aquatile repraeſentat. Auritum habet caput, & marino quodam conchylio tectum. Dextra praefert anguillam, ſiniſtra pomum. Aureos oculos, vel argenteos, vel gemmeos olim habuiſſe credimus, quum cavi oculi ſint. Aliud ſignum huic omnino ſimile extat in Regio Muſeo Mediceo, quod feminam raepraeſentat, & paene eamdem artificis manum redolere videtur.

T A B U L A XVII.

VEtuſta duo AEgyptiorum Deorum Μεσιτικὰ ſimulacra proferimus in hac Tabula. Primum ex ſilice, ſeu lapide ſubnigro duriſſimo, Feſulis reperto, quod extat in Muſeo Bonarrotio. Meſitica haec ſimulacra, Chryſippi auctoritate, qui meminit in libro de antro Mithrae, appellat optimus P. Kircherius; qui duo alia integra refert in OEdipo Syntagm. XVII. de Diis Averruncis Cap. 3. propterea quod maioris ordinis Numina ab inferioris ordinis Numinibus, vel ſtantibus, vel ſedentibus, ingeniculatiſve ante ſe poſita, manibus teneantur; quaſi ſupremam Mentem ſolicitatura pro bonorum quae optabant largitione, vel malorum averruncatione; quare in adytis, in delubris, & in aedibus ſtatuebantur.

I. Viſitur in quadrato loculo Iſis bene aurita, quae inferius pag. 81. n. 1. in vetuſto marmore dicitur ἐπήκοος, ideſt, Audiens, Obſequens, quae audit ſupplicum vota, & exaudit; caputque habet velatum, & pro maiori corporis dignitate, ac pulchritudine exornatum praealto quadrato modio, ſeu tutulo, utrimque anſato, &

per-

perſicae folio in fronte, cuius folia linguae, poma cordi ſunt ſimilia, veritatis, & ſilentii ſymbolo; quo AEgyptia Numina frequenter inſigniuntur, vel ante pectus ferunt. Loculi extimus limbus circumquaque ſacris, & arcanis AEgyptiorum notis diſtinctus eſt, loto, ſiſtro, oculis, ſerpenticulis bicornibus vario ſtatu, lunae orbibus deorſum invergentibus, ſacris avibus, ibide, upupa, cornicibus, ac duobus aliis aſſeclis Numinibus ſedentibus. Per has notas, & animalium figuras, ut ait Tacitus Annalium XI. primi AEgyptii ſenſus mentis effinxerunt; poſtea vero Phoenices primi literas invenere.

II. Simulacrum hoc Meſiticum *rotundum in plura ſegmenta diviſum, cum Hieroglyphicis undique inſcalptis, conſtat ex Iaſpide AEthiopico duriſſimo, viridantibus maculis, ex quo ignem poſſis excutere. Polymorphum AEgyptiorum Daemonem Apotropaeum, malorum Averruncum maſculino ac feminino ſexu praeditum repraeſentat; qui dextra leporem ſeu cuniculum, & volucris pennam, laeva leonem cauda ſuſtinet, & recurvum ſceptrum; cuius capiti, temporum iniuria fracto, & copiae cornu fortaſſis ornato, imminet Leoninum caput. Medius conſiſtit inter duo ſacra ſceptra, ſeu baculos, quorum uterque in loti florem deſinit; horum primus accipitrem, ſolaris virtutis ſymbolum cum tutulo ſuſtinet; alter plantam, quam AEgyptii* Monmuti *dicunt. Aliud ſimile Simulacrum exhibet P. Kircherius in* Oed. *de Diis Averruncis* Cap. *XIV. pag.* 502.

III. Sequitur ex Muſeo Bonarrotio Scarabaeus ex Ophite, hac magnitudine nondum viſa inſignis; quem AEgyptii inter Numina coluere, ac veteres pro amuleto, ac virtutis ſigno, filo traiectum, collo, vel brachiis circumligatum, ferre conſuevere. In eo quoque ſua Numina adiectis Hieroglyphicis arcanis notis ſculpſere; quae etiam in hoc obſervantur; ſitula in ſacris adhibita, dextra manus, vas anſatum, lanx, pennae, &c. & plures Dii ἀλεξίκακοι *malorum expulſores. Soli ſacrum voluere, quod eius imago ſit, & eiuſdem in curſu aemulus, & in exuenda ſenecta Lunae exemplar; de quo poſt ea quae docti viri ſcripſerunt, nil dicendum ſupereſſe videtur. Alium* quoque *Scarabaeum magnitudine ſua, & Hieroglyphicis memoratu dignum vidi in laudato Muſeo Nobilium Comitum e Gherardeſca.*

IV. Pro corollario huius Tabulae eximium Canopi aeneum ſigil-

 lum,

lum hactenus ineditum exhibemus, cum antica, & poſtica parte, ex archetypo Regii Muſei Medicei delineatum. Canopum refert apud AEgyptios Genium humidi elementi, Deorumque omnium potentiſſimum, qui hydria clauſus, humana, & iuvenili facie aſſurgit baſique innititur, in qua conſpicitur aquae alveus, & epiſtomium in medio, ad colligendam Niloticam aquam defluentem, quae Ignem Caldeorum Deum extinxit; quod iucundum miraculum refert Ruffinus Libro II. Hiſt. Eccl. c. 26. Suidas, & alii. In ſuperiori, & inferiori ordine comites habet Harpocrates calathiformes, digitum ori admoventes, qui ſilentium & myſteriorum arcanorum maieſtatem non evulgandam indicant; ſcuticam, ſive flagellum tenent, tanquam malorum depulſores; poſt eos alii Genii conſpiciuntur elatis atque apertis manibus, in fauſtitatis ſymbolum. In medio ſuper aram vultures, ſeu accipitres e vaſculo propinant; ſub ea globus aſpidibus circumvolutus, qui indicant apud AEgyptios vim quamdam igneam univerſum penetrantem, & fecundantem. Infra ſedent ſuper crocodilos Anubides, quorum unus canino vultu, alter felis ſpecie conſpicuus, Genium Lunarem deſignant. In medio viſitur Scarabaeus alatus, qui ſolem, & mundum, aliaque multa ſignificabat, quae recenſet Horus Lib. I. Hierogl. 10. In poſtica cernitur igneae vis ſolis ſymbolum accipiter ſubvolans, cum ala in capite ad motus velocitatem indicandam, & cum haſtis hinc inde elatis, ac decuſſatis. Exſtat in Mediceo Muſeo aliud ſignum Canopi unciarum IX. e Chalcedonio huic adſimile, cum ſtella inſculpta in dextro ac ſiniſtro latere. Aliud quoque exhibet V. Cl. Cauſeus in Muſeo Romano Sect. II. n. 32. 33. 34. 35. & eruditiſsime illuſtrat, quem ſi conſules operae pretium facies.

T A B U L A XVIII.

E*Ximia aliquot Monumenta, quae Florentiae reperiuntur in Muſeo Excellentiſſimi Ducis Salviati in lucem damus. Marmoreum primum vetuſtum Anaglyphum, ſuperiori parte mutilum, ac poſtea ſuppletum Uraniam Muſam refert, Aſtrologiae praeſidem, praealtae urnae innixam, coeleſtem globum contemplantem, quem*

Athlas

Digitized by Google

Athlas alatus humeris ſuſtinet . In Urna ſculptus fortaſſis Hercules cum Antaeo .

Secundum marmoreum Anaglyphum exquiſito artificio pulcherrimum, & elegantiſſimum refert Bacchum barbatum , tenui oblonga veſte amictum , [1.] dextra cantharum utrimque anſatum , ſiniſtra thyrſum tenentem , vere , ut ait Horatius , metuendum Numen ; hederacea corona redimitum , quam , ut ait Plinius Libro XVII. c. 4. ferunt primam omnium impoſuiſſe capiti ſuo ; quod vinum , quemadmodum hedera , φρένας ἀμφικαλύπτει , velat praecordia circum , ut de Amore dixit Homerus . Facile etiam crederem referre aliquem Liberi Patris Sacerdotem , ſacrificantem ante aram rotundam ignitam ; quem comitatur Baccha ſaltans , ut in Orgiis fieri ſolebat ; non paſſis crinibus , ut ſupra vidimus , ſed in nodum religatis ſupra caput ; quae fert in humeris capreolum , ut mos erat , a Bacchis furore percitis diſcerpendum .

III. Ex nigerrimo lapide Simulacrum conſpicitur Iſidis mammoſae , quae apud AEegyptios eadem erat ac Luna . Oculos habet repoſitos ex Chalcedonio , quem morem Deorum ſimulacris gemmeos oculos reponendi (de quo infra pag. 406. vetus inſcriptio Muſei Suburbani Strozii) ab AEgyptiis alias gentes accepiſſe coniicimus . Limis , & ad terrorem iniiciendum obtortis oculis Iſis fingebatur , quod ferire periurios crederetur , & illos maxime non ſervantes fidem per eam iuratam , de quibus Ovidius in Ponto Lib. I. Eleg. I. Infra in ſepulcrali urna legitur ; S. Q. H. A. L. H. I. I. ideſt . Si quis hanc aram laeſerit habeat Iſidem iratam . Caput habet tectum velo , impoſito parvo calatho , ornatumque comis calamiſtratis , religato perſicae folio in medio Iſidi ſacro , ſilentii , ac veritatis typo , vel ni fallor Scarabaeo , de quo ſupra nonnulla notavimus . Linea arcta veſte , quam invenit , cincta eſt uſque ad pedes ſuper baſim inter ſe connatos , & compoſitos ; quo ſtatu Deorum ſimulacra apud AEgyptios finguntur , ut Heliodorus Libro III. Ethiop. teſtatur . Dextra ma-

nu

(1.) Cur Bacchum Barbatum effinxerit veteres diſſerit Macrobius Saturnalium Lib. I. cap. 18. Vid. Diodorum Lib. III. & IV. pag. mihi 140 Pauſaniam Lib. V. pag. mihi 324 & Lib. II. pag. 140. Bacchum Barbatum huic noſtro ſimilem edidit topatio excalptum ex Muſeo Card. e Carpinea Cl. V. Phil. Sen. Bonarrotius in Obſerv. in Numiſm. max. mod. pag. 440.

nu geſtat ſacram AEgyptiorum notam, tauticum characterem, anſatam videlicet crucem, quae ſalutis, & fecunditatis ſymbolum eſt; cuius circulo coeleſtes orbes, & per crucis lineas elementa indicantur.

IV. Simulacrum ex atro lapide AEgyptium Numen refert, ex eorum certe numero, qui Ἀποτροπαῖοι Apotropaei, & Averrunci, *ideſt malorum expulſores appellantur; ſcuticam, ſive flagellum dextra tenet, malorum averſionis ſymbolum; ſiniſtra aduncum ſceptrum, ut in contrarios Daemones noxioſque Genios imperium, & poteſtatem ſignificet. In poſtica parte ſcalptae notae AEgyptiae, & Hieroglyphica, quae diligenter excepta, & delineata ſunt, & aliis interpretanda relinquimus.*

TABULA XIX.

Rarum admodum tantae magnitudinis Abraxeum monumentum prodit ex Muſeo Bonarrotio, Obeliſcus ſcilicet quadrilaterus, ut in propoſito ſchemate, numero I. II. III. IV. *ex Ophite Thebaeo, ſive Thebano, ut ait Lucanus Lib. IX. viridantibus, ac nigricantibus crebris maculis diſtincto; quem in Clanis erutum tradunt, prope Cluſium. Ad Baſilidianos, Valentinianos, Priſcillianiſtas, Gnoſticos, alioſve huius generis ſpurciſſimos Haereticos pertinere declarant ſubiecta aliqua portentoſa ſimulacra, quae etiam in Abraxeis Gemmis inſcalpta pro amuletis non raro conſpiciuntur; Perſeus miles galeatus, cum haſta, & ſcuto in dextra praeter morem, & cum ſtella radiante in ſiniſtra; ut nonnulli putant, Mithrae initiari ſolitus: Serpens in IV. latere rectus, cum cauda tortuoſa, & capite radiato nimbo circumvoluto, de quibus Vir Cl. Chifletius Cap. XI. & XIII. in Abraxeas Gemmas conſulendus eſt. Praeter haec varia animalcula ſcalpta hac illac viſuntur, leo, canis, gallinaceus, aquila ſubvolans, ara ignita, ac plures nobis obſcuri characteres, & notae, quibus ſupraſcripti Haeretici, qui AEgyptiorum Sacerdotes in Hieroglyphicorum inventione fortaſſis imitati ſunt, ſuorum dogmatum arcana figmenta occultabant.*

Sequitur in medio figlina Tabula ex Muſeo Andreinio, anaglyphico opere, & Hiſtoria, quae in eo exhibetur valde commendabilis,

lis ; quae quinquaginta quinque ab hinc annis Romae reperta eſt, cum aliquot aliis ſimilibus Anaglyphis, quae exſtabant in caſali Strozae Gentis, quod Lunghezza *appellatur, & parietes ornabant cuiuſdam aediculae Canopo AEgyptiorum Deo ſacrae, de quibus Andreino amico optimo ſcripſit Vir Cl. Leonardus Auguſtinus. Nilum igitur, variis animalibus, praeſertim Crocodilis, Hippopotamo, Ibidibus ſtantibus ſuper humiles caſas in Nili ripa, Anſeribus, & loto herba feraciſſimum Tentyritae homunculi, ut ſolebant, levi cymba tranſcurrunt; eo uſque audacia praediti, ut terribiles crocodilos inſectarentur, caperent ac perderent; de quibus haec narrat Plinius Libro VIII. c.* 25. Quin & gens hominum eſt huic belluae (*i. crocodilo*) adverſa, in ipſo Nilo Tentyritae, ab inſula in qua habitat appellata. Menſura eorum parva, ſed praeſentia animi in hoc tantum uſu mira. Terribilis haec contra fugaces bellua eſt, fugax contra inſequentes; ſed adverſum ire ſoli audent. Quin etiam flumini innatant, dorſoque, equitantium modo impoſiti, hiantibus reſupino capite, ad morſum addita in os clava, dextra, ac laeva tenentes extrema eius, utrimque ut frenis in terram agunt captivos, ac voce etiam ſola territos cogunt evomere recentia corpora ad ſepulturam. *Fere eadem ſcribit Solinus Cap. 34. Ex hoc monumento liquet verum eſſe quod de pumilionibus apud Suidam in voce* Νανὸς *ſcribit Theophraſtus ;* νάνον αἰδοῖον ἔχοντα μεγά ; nanum veretrum habere magnum. *Ex his Crocodilis unus loti ſcapo, ſeu flori inſidet, alter in aqua innatat; forſitan ut indicetur, ut ait Plinius, crocodilos in terra dies agere, noctes in aqua, terra pariter ac flumine infeſtos; pectinatim ſtipante eos dentium ſerie; quos tamen Oppianus Lib. IV. Cynegetic.* τριστοίχῳ ; triplicibus dentium verſibus munitos *dicit. De loto Nilotica, quae recedentibus aquis Nili riguis provenit, videndus Dioſcorides c. 569. quem paene exſcripſit Plinius Lib. XIII. c. 17. Ibis, Iſidi, ac Mercurio ſacra, Nili caſis inſidet; quae pollutas aquas eo uſque refugit, ut non alia ſe ſe abluerent AEgyptiorum Sacerdotes, quam ea, cuius haec avis bibendo puritatem approbaſſet. Cum Crocodilo eas inimicitias gerit, ut eiuſdem pennarum contactu, ſi AEliano credimus, Lib. VII. c. 40. Crocodilus ſtatarius efficiatur.*

TABULA XX.

A*Enea Galea, Muſei Andreinii haud poſtremum monumentum, nunc primum in lucem prodit, Phoeniciis literis in interiori ora inciſis valde inſignis; quae apud antiquas Cannas Romani exercitus clade celeberrimas, nunc Canuſium ex Leandro, reperta eſt. In ea non criſta, non conus in vertice, ſed grana ſimul collecta; & tota caput conveſtit. Militis nomen, qui hac galea pluribus in locis in adverſa parte ictibus confoſſa, & contuſa uſus eſt, ex quibus eius virtus clarius arguitur, inſcalptas literas praeferre credimus, exemplo Romanae aeneae Caſſidis, quae in Muſeo Barberino aſſervatur, quae in extima anteriori parte hanc habet inſcriptionem;* AVR. VICTORINVS MIL. COH XII VRB *ideſt:* Aurelius Victorinus Miles Cohortis Duodecimae Vrbanae; *cuius ſchema delineatum perhumaniter ad me miſit Vir doctrina, ac pietate praeſtantiſſimus, ſummoque honore ſemper a me colendus Illuſtriſs. ac Reverendiſs. D. Franciſcus Blanchinus Sanctiſſimi Domini noſtri Praelatus Domeſticus. In interiori parte duo quoque annuli conſpiciuntur, ut trajectis loris, quum opus eſſet, ſuſpendi poſſet; ut videre eſt etiam in militibus iter facientibus in Traiani Columna, qui galeam ſcuto appenſam ferunt. Auricula quae ſupereſt, nam altera deeſt, ex aereis intrinſecus ſimul conſertis laminulis pendet; quas laminulas tenent claviculi, quorum rotunda capita in extima parte eminent; quae auriculae ab Homero Iliadis V.* ἀμφίφαλοι *dicuntur. Hinc milites pileolos quoſdam pelliceos geſtaſſe liquet, ut firmius capiti ſuperpoſitae galeae haererent. Antiqui noſtri* cerebrariam *vocarunt (* cervelliera *) & artifex* cervellerarius *dicebatur, ut in muro Templi S. Reparatae legitur iuxta Portam, quae locum dictum* la Canonica *reſpicit. Sed de hoc tam raro, atque eximio monumento fuſius alibi, quum agemus de Armis veterum; in quo opere, Deo dante, conabimur illuſtrare antiqua trophaea, & arma egregie ſculpta in duabus marmoreis triumphalibus Columnis, quae exornant Regium Muſeum Magni Ducis Etruriae.*

IN-

INDEX
FLORENTINORUM
MUSEORUM

QUORUM INSCRIPTIONES VULGANTUR IN HAC PRIMA PARTE.

EX Regio Muſeo Mediceo CCXXXIV. Inſcriptiones. pag. 1.
Ex Muſeo Marchionis Riccardii CVII. Inſcriptiones. pag. 81.
Ex Muſeo ex Urbanis Hortis Marchionis Corſinii CCXXVI. Inſcriptiones. pag. 119.
Ex Muſeo Nobilium Gaddiorum LVI. Inſcriptiones. pag. 185.
Ex Muſeo Clariſſimi Viri Philippi Senatoris Bonarrotii XLVII. Inſcriptiones. pag. 213.
Ex Muſeo ex AEdibus Franciſci Comitis Guicciardinii XXV. Inſcriptiones. pag. 225.
Ex Muſeo Clariſſimi Viri Abbatis Petri Andreae Andreinii LV. Inſcriptiones. pag. 235.
Ex Muſeo Nobilium Cerretanorum XV. Inſcriptiones. pag. 267.
Ex Muſeo Marchionum Nicoliniorum XIV. Inſcriptiones. pag. 277.
Ex Muſeo Marchionum Guadagniorum XIX. Inſcriptiones. pag. 283.

In-

Inſcriptiones Antiquae XCIII. quae exſtant variis in locis Florentiae. pag. 287.
Ex Muſeo Suburbano Villae Stroziae ad Montem Hugonis CCCV. Inſcriptiones. pag. 331.
Inſcriptiones LXIII. quae exſtant in Villa Scamnicia Nobilium e Gallis. pag. 429.
Inſcriptiones Antiquae XXXV. quae variis in locis Agri Florentini reperiuntur. pag. 441.
In Appendice Inſcriptiones praetermiſſae XXXVII. quae Florentiae habentur variis in locis. pag. 455.

Omnes Inſcriptiones, quae in hac Prima Parte vulgantur, ſunt numero MCCCCXXX.

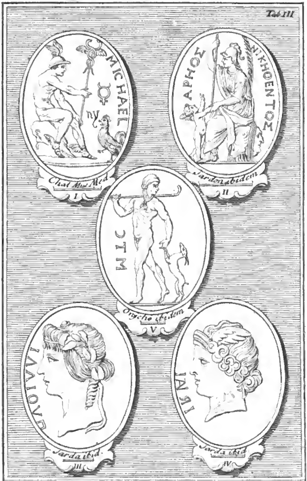
Auspiciis Illustriss. et Reuerendiss. D. D. Joseph M. Martelli Archiep. Flor.

I. Caſini Flor. del. *V. Franceſchini Scul.*

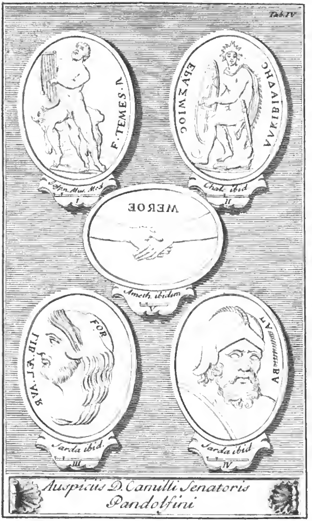
Auſpiciis D. Petri Franciſci Equit.
Senatoris Ricci Patric. Florent.

Digitized by Google

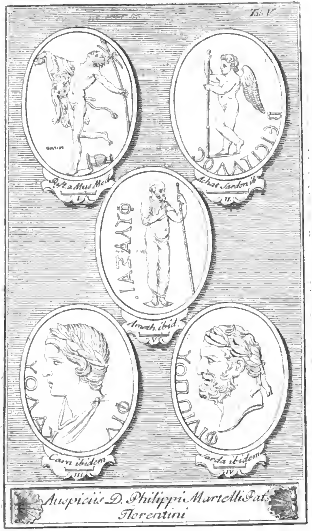

Auſpiciis D. Pandolfi Senatoris Pandolfini

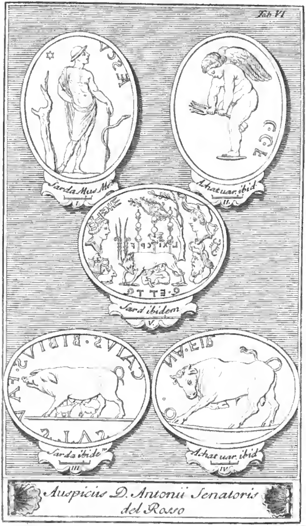
Digitized by Google

Tab. IV
F·TEMES·Λ
Chalc. ibid
I
II
Ameth. ibidem
V
FOR
Sarda ibid.
III
Sarda ibid
IV
Auspiciis D. Camilli Senatoris Pandolfini

Digitized by Google

Tab. V
Achat Sardon ib
I
II
Ameth. ibid.
V
Carn ibidem
III
Sarda ibidem
IV
Auspiciis D. Philippi Martelli Pat.
Florentini

Digitized by Google

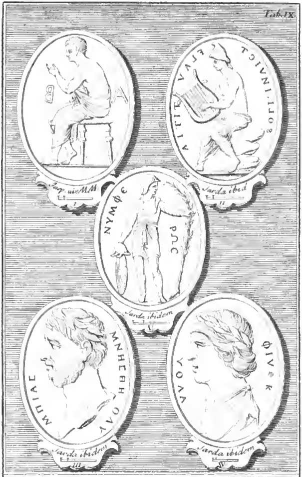
Auspiciis D. Antonii Senatoris del Rosso

Auſpiciis D. Caroli Marchionis. Gerini

Digitized by Google

Auspiciis D. Danielis Wray Armigeri Angli.

Digitized by Google

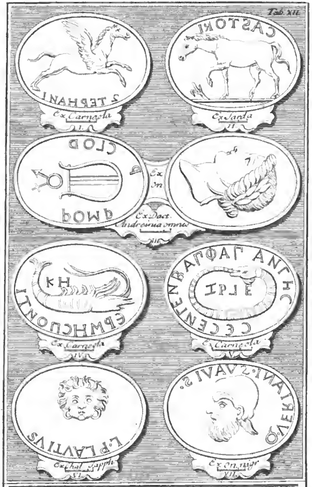
Digitized by Google

Auspiciis D. Rossi Antonii Martini
Patricii Florentini

Auſpiciis D. Abbatis Laurentii Ridolfi

Auspiciis D. Abb. Francisci Pinori
Patr. Flor.

Digitized by Google

Digitized by Google

Camei magnitudo
Ex Regio Cimeliarchio Magni Ducis Etruriae Chalcedonio
Exscisi

Auſpiciis D. Andreae Marchionis Del Monte.

Digitized by Google

Digitized by Google

In Regio Mi

Auſpiciis D. Joha

Vinc. Franceſchini ſculp

Digitized by Google

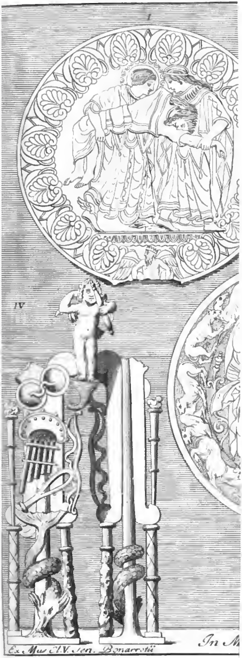
Digitized by Google

Auſpic

Digitized by Google

Digitized by Google

D. Gabrielis Abb. March
D. Phil

C ine del

Digitized by Google

In Muſeo D.

Auspic

Digitized by Google

In Museo D. .

Auspic

Digitized by Google

I.

II.

Auſpiciiſ

Jo. Dom. Ferretti del.

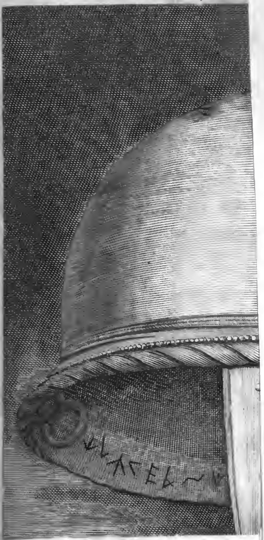
Google

Digitized by Google

Baſili

Digitized by Google

Digitized by Google

INSCRIPTIONES

ANTIQUAE

GRAECAE ET ROMANAE

QUAE VISUNTUR

FLORENTIAE

IN VESTIBULO

REGII MUSEI

MAGNI ETRURIAE DUCIS.

Digitized by Google

Digitized by Google

INSCRIPTIONES
ANTIQUAE
MUSEI MEDICEI.

In Ara magna marmorea, ornata ſimpulo, patera, capitibus arietinis, aquilis, avibus, duobus gallis pugnacibus, & monſtro marino.

Ideſt

B*Acchi Scianthi iuſſu Marcus Pinarius Proclus & Ariſtobulus Ariſtobuli.*

Digitized by Google

Hanc Inſcriptionem Bacchi τοῦ Σκιάνθϊ, cum illuſtratione Franciſci Comitis Montani ediderunt Auctores Ephemeridum Litteratorum Italiae Veneti. tom. xxxii. pag. 87.

1. Quum nullum punctum appoſitum ſit τῷ ΣΚΙΑΝΘΙ, coniecturae locus eſse poteſt legi potuiſse ΣΚΙΑΝΘΙου, aut ΣΚΙΑΝΘΙέως. aut ΣΚΙΑΝΘΙδος. Verùm Stephanus, apud quem eſt : Σκιὰς χώρα Ἀρκαδίας καὶ Σκιαςτὴς τὸ ἐθνικὸν. illi opinioni repugnare videtur ; ut τὸ Σκιάνθι venire poſſit ἀπὸ τῆς Σκιάδος, a regione Arcadiae ita dicta. Obiicit doctiſſimus, idemque amiciſſimus Auctor huius Diatribae, Stephanum τὸν ἐθνικογράφον ab Hermolao Byzantino Grammatico, ut ab Fpitomatoribus ſolet, interciſum eſse atque interpolatum. Reſpondeo [liceat enim ab Amico, veritatis anquirendae cauſsa in aliqua re modeſtè diſsentire] ἀπὸ τοῦ Σκιὰς gentile nomen eſse Σκιαςτὴς, non autem Σκιάνθιος. Praeterea videre eſt in fragmento Stephani ab Abrahamo Berkelio in lucem edito, Hermolaum, ut volumen contractius fieret, nihil aliud egiſse, quam veterum teſtimonia truncaſse, in quo verè operam luſit ; nam quod erat praeſtantius omiſit, contentus Stephani grammatici auctoritate, nihilque in verbis eius mutaſse ; Auctoritas autem grammaticorum vana & fruſtra eſt, niſi bonorum auctorum roboretur exemplis. Σκιὰς umbella eſt, aut umbroſa pergula, ſeu umbroſum tegmen. Alteram coniecturam ſuppeditat Σκίαθος apud Strabonem, quaſi forte primitus fuerit Σκίανθος, poſteà extruſa N euphoniae gratia dictus is fuerit locus Σκίαθος. Σκίαθος non videtur aliquid ſignificare ; Σκίανθος ſignificat, quaſi Umbrae flos. Cur igitur tam facile mutatum fuit in Σκίαθος, quae eſt, ut ita dicam, vox βλίκτρι. Quod etiam Adnotator animadvertit. Docte idem & erudite a Sidone, inquit, Syriae civitate derivatur Sindon, intruſa littera N, ab ἔχις ſimiliter anguis. Addo ego Lycophronis Scholiaſten : Σκιαστὴς ὀρχιεὺς παρὰ (l. παρὰ) Λάκωσιν v. 561. Apollo apud Laconas appellatus Σκιαςτὴς, ab *Odeo*, quod Σκιὰς (ideſt, puto, *Umbroſa Porticus*) vocabatur, ut ait Phavorinus. Ovidius Artis Amatoriae libro primo:

Tu

Tu modo Pompeia lentus ſpatiare ſub umbra,
Dum Sol Herculei terga leonis adit.

Pompeia umbra, ideſt Porticu Pompeii. Sed videndum, unde id hauſit, nam nihil affert Phavorinus de ſuo. Ὀρχιεὺς [pergit] ideſt ſaltationis Praeſes. Interpres Lycophronis nihil de Arcadiae loco, quod dicebatur Σκιάς. *Umbra*, *Umbella*.

Quod autem hoc loco Scholiaſtes δαίμονα ἐνόρχην explicat *ſaltatorem*, propterea quod cum ſaltatione Bacchi myſteria peragebantur; equidem exponerem: coleatum, Theocr. Idyll. 3.

καὶ τὸν ἐνόρχαν
Τὸν Λιβυκὸν κνάκωνα φυλάσσεο μή τυ κορύψῃ.

Heinſius in Heſiodi Opera & Dies, locum adducit Horatii:

Poſcimur, ſi quid vacui ſub umbra
Luſimus tecum,

ad illuſtrandum Heſiodi locum:

ἐπὶ δ' αἴθοπα πίνεμεν οἶνον
Ἐν σκιῇ ἑζόμενον.

Apud Pauſaniam Bacchum Floridum cognominari commodùm admonuit doctiſſimus P. Valſechius. Quare ſub umbra pampinis, & vitis floribus referta, ſedentem Bacchum imaginari quid vetat? atque ibi Nymphas Satyroſque carmina docentem.

Quare cuivis libera facultas eſto legendi ΣΚΙΑΝΘΙνῦ, aut ΣΚΙΑΝΘΙμοῦ, aut ΣΚΙΑΝΘΙου. quae cognomina in Dionyſum quodammodo convenire queunt; locus autem unde denominatum opinamur, debuit eſſe Σκίανθος, ex quo derivetur τὸ ἐθνικὸν ΣΚΙΑΝΘΙος, namque ἀπὸ τῦ Σκιάς eſſet Σκιάδιος, aut Σκιαςής. quemadmodum hoc ultimum vult Stephanus.

Pauſanias in Atticis, editionis Aldinae pag. 23. Διονύσυ τε Ἀνθέου καὶ Νυμφῶν Ισμενίδων. *Dionyſi Floridi*, & *Nympharum Iſmenidum*. Addito vocabulo σκιά, forte factum eſt nomen compoſitum Σκιανθίας, ex quo Genitivus ΣΚΙΑΝΘΙου.

Eadem fini ac ſupraſcriptum marmor, legitur caelata gemma, cuius notitiam mihi dedit omni litterarum genere excultiſſimus Scipio Marchio Maffeius, ΕΦ ΣΚΩΠΙ [forte Ἐφεσίων.]

Apud

Apud Pauſaniam pariter indigitatur Bacchus Κισσεὺς, ideſt *Hederaceus*. quaſi hederae umbra gaudens.

In Corinthiacis idem Auctor Iunonem laudat Ἄνθειαν, *Floream*, vel *Floridam*.

Supra laudatus Maffeius animadvertit, quum in hac Inſcriptione dicatur κατὰ πρόσταγμα, *Iuſſu*, vel *ex Monitu*, videri dici debere Διονύσῳ dandi caſu non Διονύσου. quum ſit votiva. *Vide doctiſſimum* Reineſium *Claſſ.* 1. *Inſcr.* 113. *pag.* 151. *qui hanc votivam Tabulam & ipſe edidit, & illuſtravit.*

EX AFRICA.

Baſis praegrandis ex fragili maloque lapide, quae inventa eſt a Scinedel, *qui locus ab agro Tunetano decem & octo milibus paſſuum diſtat, & novem a* Mhamedia.

II.

IVLIAE . DOMNAE . AVG
MATRI CASTRORVM
MATRI AVGVST : : : :
IMP. CAES. L. SEPTIMI . SEVERI . PII
PERTINACIS AVG CONIVGI
Q. SILICIVS. VICTOR ET C. TADIVS. FOR
TVNATVS OB . HONOREM . FLAM
SVI. PERPETVI STATVAM . CVM
BASE EX . HS . BINIS MILIB. N̄. LEGI
TIMIS ADIECTIS TERTIS EX DE
CRETO. PAGANOR. PAGI MERCVRIALIS
VETERANORVM MEDELILANORVM *ſic*
S. P. F. IDEMQVE . DEDICAVERVNT

II. IVLIAE DOMNAE, ideſt Iuliae Septimii Severi uxori,

M.

M. Aurelii Antonini, cognomento Caracallae, & Antonini Getae Caeſarum, & Imperatorum matri. De hac Oppianus lib. 1. κυνηγετικῶν.

MATRI CASTRORUM. μητρὶ στρατοπέδων. Matri exercituum. Graeci.

MATRI AVGVST.... *In Africana Baſi eſt ſpacium ſequentium literarum, quae primum exprimebant* MATRI AVGVSTORVM. *ſed quatuor ultimae litterae fuerunt ſublatae, & exciſae antiquiſſima manu, in odium certè Antonini Getae; quaſi eſſet Auguſti, ideſt Caracallae, non vero Auguſtorum, ideſt Caracallae, & Getae; ut etiam in aliis Africanis marmoribus, quae ſequuntur, factum cernitur.*

PII. *Haec verba, quamvis hodie difficillime legantur in lapide, olim tamen inerant, ut teſtatur apographum Cl. V. Caroli Dati, & aliorum Antiquariorum.*

OB HONOREM FLAM SVI. PERPETVI. Flaminii. i. Sacerdotii in honorem Auguſtæ.

EX. HS. BINIS MILIB. N. i. Sextertiis binis milibus numùm. ADIECTIS TERTIS. i. tertiis. S. P. F. ſua pecunia fecerunt. IDEMQVE &c. i. iidemque dedicaverunt.

In hac inſcriptione Africana, & in ſequentibus, L Latinum ad λ Graecum videtur accedere. Litteræ, ut Auſonius ait, Cadmi nigellae filiae. e Phoenicia in Graeciam, e Graecia in Latium allatae; veteris formae veſtigia aliquatenus exhibent.

Praeclarum hoc Antiquitatis Monumentum, cum aliis ſequentibus, in agro Tunetis, ac finitimis regionibus diligenti cura, & ſtudio conquiſivit, & invenit eruditus vir Iohannes Pagnius Piſanus in Patrio Lyceo Medicinae Profeſſor. Ex Africa Florentiam transferri iuſſit Leopoldus Medices Cardinalis, Princeps humaniſſimus, & eruditae Antiquitatis ſtudioſiſſimus. Nonnullis reſperſum mendis legitur apud Clariſſimos viros Octavium Falconerium Inſcript. Athletic. pag. 159. Iacobum Sponium pag. 191. *& Fabrettum pag.* 679. *ut conferentibus patebit.*

EX

EX AFRICA

Baſis alteri ſimilis, reperta in Tukabra, *qui locus ab agro Tunetano fere triginta milibus paſſuum diſtat.*

III.

. . . . . , ...
. . . . .RP.
. . . . A . .
. . M . . M . . . . I IMVL
....ATA PECVNIA . PERFECIT . ET
DEDICAVIT . ET . OB DEDICATIO
NEM PVGILVM . CERTAMINA .
EDIDIT . ET . DECVRIONIBVS .
SPORTVLAS . ET . POPVLO . GYMNA
SIVM . EPVLVM . DEDIT . ET . HOC .
AMPLIVS . PRO SVA . LIBERALITA
TE . CAMERAM . SVPERPOSVIT . ET
OPERE MVSEO . EXORNAVIT .
....CVM M...EIS . FELICE ET
RVFINO . III . . IS DED . OB QVAM
DEDICAT . EPVL . DEC . ET . POP . FRVM . DED .

III. OPERE MVSEO. *De Muſeis, ſeu Muſivis Operibus conſulendus Cl. V. Claudius Salmaſius in Scriptores Hiſtoriae Auguſtae; Iohannes Ciampinius Eccleſiaſticarum Antiquitatum egregius illuſtrator, Par. I. Cap. X. Veter. Monim. pag.* 78. *&* *Iacobus Sponius Miſcell. Erud. Antiquitatis Sect. II. Art. VIII. pag.* 38. *qui de his fuſius egerunt.*

CVM M...EIS. *Sponius legit* CVM...AREIS. *Deſperanda prorſus lectio; conſumptarum literarum veſtigia, quae ſuperſunt, nil legenti promittunt.*

FE-

FELICE ET RVFINO. *Hoc Conſulum par in Faſtis haud recenſetur*. Rufinus *ſub Antonino Conſul legitur*. FELIX *f. ex ſuffectis*.
OB QVAM DEDICAT. &c. *i.* Dedicationem Epulum Decurionibus & Populo Frumentum dedit.

Huius lapidis lectio variat aliquantulum apud Oct. Falconerium in libro Inſcript. Athletic. pag. 159. *& Iacobum Sponium pag.* 39.

EX AFRICA

Baſis lapidea, antecedenti omnino ſimilis, eodem in loco reperta.

IV.

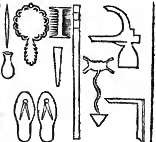
C.SVLGIO.L.F.PAP.CAECILIANO.PRAEF.LEG.III CYRENAI
CAE.P.P.LEG.XX.VALERIAE.VICTRICIS PP . . . .
ſic OVATIONI.CLASSIS.PRAETORIAE MiseNATIVM PIAE . . .
VINDICIS.ET THENSAVRIS DOMIN . . . . OPI . .
PVM.DEVEHENDAR.7.LEG. . T . . E . . . . I NAI
. . PRIMAE PARTHICAE ET XVIIII . . . . ADA
. . . . CLASSIS PRAET . . . . M. PLAE
VI . . . . TIONI PEREGR. . . . . . . V . . . . . RIMIL
TVA . . . . IA . . . . LGIO
. . . .
. . . .
. . . .

IV. P.P. forte PRIMAE PARTHICAE, ut infra in hac Inſcr.
THENSAVRIS. Ita Pandectae Flor. ut Vicenſimus, &c.
Aliquibus reſperſam mendis hanc etiam vulgarunt Falconerius pag. 161. *Sponius pag.* 195. *Fabrettus Inſcript.* 221. *pag.* 385.

In Baſi è candido marmore pulcherrima, cum quibuſdam figuris in utroque latere, eruta Piſis Anno CIƆ·IƆCLXVI.

V.

P. FERRARIVS
HERMES
CAECINIAE . DIGNAE
CONIVGI . KARISSIMÆ *ſic*
NVMERIAE . MAXIMILLÆ
CONIVGI . BENE
MERENTI
ET.P.FERRARIO PRO
CVLO . FILIO ET POSTE
RISQVE SVIS

V. P. FERRARIVS. Nomen ab arte, quaſi *Faber Ferrarius* χαλκεύς.

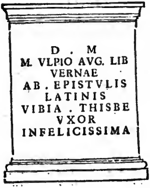
Notandum duabus Uxoribus, quarum nomina in Baſi ponuntur, ab uno eodemque Viro, poſitum monumentum.

Obſervanda etiam inſtrumenta ornatoria muliebria, Diſcernicu-lum, Pyxis, Speculum, Pecten, Calamiſtrum, Calcei *cum* Circinis (*ſi ſint*) *ſuprapoſitis*; *fabrilia vero virilia*, Decempeda, Aſcia, Gnomon, & Architectonicum inſtrumentum, *quod Graecis* Alpha *dicebatur, ut apud Suidam, &c.*

Horum delineationem non exhibuit Fabret. pag. 519. R. P. D. Bernardus de Montfaucon vir doctiſſimus, & de totius Antiquitatis gloria optime meritus, hanc Baſim deſcripſit, & delineavit, ſed paucis cum mendis in Diario Italico pag. 391.

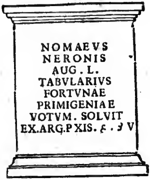
In Ara pulcherrima è Pario marmore, ornata ſimpulo, & patera, effoſſa Piſis eodem anno.

VI.

In parva Baſi marmorea, elegantiſſima, ſuper qua ſedet Femina capite velato, dextera porrigens pateram.

VII.

VI. AB EPISTVLIS. LATINIS. τὸ Υ ſive V breve, reſpondet τῷ Ο. ἐπιςολὴ. epiſtula. Λαομέδων. Laumedon. Λαοδικήα. Laudicea. λαοτομίαι. lautumiae. *Vide Iac. Guther, de Off. Dom. Aug. l.* 3. *c.* 4. *Vulgarunt hanc Inſcript. Reineſius pag.* 571. *Inſcript.* 52. *Sponius pag.* 206. *Fabr. pag.* 296. *Inſcr.* 256.

VII. PRIMIGENIA Fortuna *hic dicitur, quae diverſimode appellatur in aliis Inſcriptionibus.* Πρωτογενής.

EX. ARG. P XIS. ꞓ . ȝ V. *ideſt* ex Argenti Pondere, *vel* ex argento, Pondo [*h. e. libras*] Undecim & Semis. ꞓ . ȝ V. *Quid hae Notae ſignificent nihil reperio apud eruditiſſimum Sertorium Equitem Urſatum, de Notis Romanorum. Forte indicant Trientes Quin-*

que ; nam quatuor Trientes unciam unam conſtituunt. Pro inferorum poenis evitandis, cum argenteas aureaſque imagines, tum etiam marmoreas, vel lapideas Templis ſtultiſſime legarunt Antiqui. Vide eund. Urſat. de Not. Roman. pag. 32. *Gruterus ex Urſini Schedis vulgavit pag.* 1013. *ſed paucula omiſit.*

EX AFRICA.

In Columnae Marmoreae fragmento.

VIII.

IMP. CAES. C. MESSIVS
Q. TRAIANVS. DECCIVS *ſic*
INVICTVS. PIVS. FEΛIX AVG
P.M.TRIB.P.COS.II P.P. PROCOS.
II. Q. HERENNIVS ETRVSCIVS
MESSIVS. DECCIVS. CAES
C. VAΛENS HOSTIΛIANV∴
. . . .
. . . .
. . . .

EX AFRICA.

In alio Columnae marmoreae fragmento.

IX.

IMP CAES
M IVΛIVS PHIΛIP
PVS INVICTVS PIVS
FEΛIX AVG PONT
MAX. TRIB POT COS
DESIG. P. P. PROCOS ET.
M. IVΛIVS PHIΛIPPVS
NOBIΛISSIMVS CAES
. . . . . . IVVENTVTIS
. . . . IΛIA . . . .
. . . .

VIII. *Oct. Falconer. pag.* 161. *ultimo verſu mutilatiorem exbibuit, quod etiam Sponius fecit.* Q. HERENNIVS ETRVSCIVS MESSIVS. DECCIVS. *laudatur in aliis Inſcriptionibus apud Reineſium Cl. III. pag.* 31. *Inſcr.* 40. & *pag.* 337. *Inſcr.* 88. *eiuſdem Claſſis*: & *apud Gruterum pag.* 273. 6. & *pag.* 274. 1. *apud Fabrettum pag.* 683. *Inſcr.* 76. *apud Sponium pag.* 234.

C. VAΛENS HOSTIΛIANVS. *Laudatur in Inſcript.* 3. *pag.* 274. *apud Gruterum.*

IX. . . . . IVVENTVTIS. forte PRINCEPS. ſupplendum: PRINCEPS IVVENTVTIS ; qua appellatione Imperatoris filius Caeſar appellabatur. *Fabrettus babet pag.* 690. *Inſcr.* 112. *Falconerius pag.* 161. *Sponius pag.* 273.

EX

EX AFRICA.

In alio ſimili fragmento.

X.

IMP. M. AURELIO AN
TONINO. AVG. PARTH. MAX.
PRINC. IVVENT. TRIB. POTESTAT.
IMP. II. CAES. L. SEPTIMI.
SEVERI PII. PERTINAC. AVG. ARAB
ADIAB. PARTH. MAX. F. DIVI. ANTONINI
GERM. SARM. NEP. DIVI ANTONINI PRO
NEP. DIVI HADRI. ANTONINI . . . . . .
PARTH. . . . .
. . . .
. . . .
. . . .

x. *Ex Africa cum aliis Florentiam delatum, teſtatur Octavius Falconerius pag.* 160. *&* *duo MSS. Bibliothecae Strozianae: modò verò inter alia, quae in Muſeo Mediceo ſunt, haud reperire potui.*

In Columna marmorea Conſtantiniana, in qua iniuria temporis paucae admodum litterae nunc ſuperſunt.

XI.

. . . .
CONSTANTINVS MAXIMVS
. . . . . SEMPER . AVG.
. . . .
. . . .
CLAVDIVS. CONSTANTINVS
MAXIMVS CAES. . . . . .
. . . .
. . . .
ſic MC.XXXII

In parva Baſi Marmorea.

XII.

IOVI
ET . ASCLEPIO
HYGIAE
M. SEVIVS
FAB.
SENECA
EX . 7 . VII . DIGNATI ſic
MISSVS . VOTV ſic
L . A . S

In Cippo Marmoreo.

XIII.

D . M
FLAVIAE
TYCHE ſic
M' ACILI
VS
EPAPHRO
DITVS
CONIVGI
DVLCISSI
MAE

XII. ASCLEPIO HYGIAE. Ασκληπίῳ Υγίᾳ Eſculapio Saluti. EX . 7 . VII . Centuria . vel ex Centurione . nota militaris. MISSVS . Vel cauſaria , ob valetudinem , vel honeſta miſſione . L . A . S . libenti animo ſolvit .

In Cippo Marmoreo.

XIV.

MEMORIAE
P. LVCILI GAMALÆ ſic
CN. SENTIVS
LVCILIVS . GAMALA
CLODIANVS
PATRI

In Cippo, ornato ſimpulo, & patera, in quo mulier iacet in triclinio, cum tripode menſa , catulum in ſinu fovens .

XV.

D . M
POMPONIAE . A . F
POSTVMAE
V . A . XV M . IIII
PONTIA IANVARIA
MATER

XIV. *Huius Cippi titulus ad verbum deſumptus cernitur ex Baſi maxima marmorea in AEdibus Ampliſs. Senatoris Antonii* del Roſſo, *quae incipit* CN. SENTIO CN. FIL. CN. N. TER. FELICI; *quam ſuo loco videre potes*.

XV. POSTVMAE. Poſtumus, non poſt humationem patris. ſed POSTVMVS ſine aſpiratione, ea figura qua intimus, ultimus, optumus dicitur.

In marmoreo Sarcophago pulcherrimo, quatuor pedes oblongo, octo figuris marinis, aliiſque monſtris ornato in modum Bacchanalis, cuius labrum coronat haec Inſcriptio, unico verſu.

XVI.

ALLEDIAE. MARCIAE. FILIE DVLCISSI .... ſe
.... DIEB. XIIII. ALLEDIVS. TROFIMIANVS. ET
AELIA. MARINA. PARENTES. BENE. MERENTI FECER...

In marmoreo Sarcophago ſtriato, & optime elaborato.

XVII.

D. M.
M. AVRELIO
SECVNDO
FILIO
DVLCISSIMO

In Arca parva marmorea.

XVIII.

A. BAEBIO A. F. GAETVLICO
VERATIA. LACAENA
VIRO. OPTIMO

In Cippo marmoreo, in quo Mulier iacet in triclinio, cum viro ſedente ad eius pedes ſuper ſcabello, dexteram ori admovente, cum menſa tripode, & puero vas miniſtrante.

XIX.

.... ΕΥΦΡΟΣΥΝΗ ....
Υ ΜΟΥ ΑΛΒΑΝΙΟΥ ΙΜΑΔΟΥΙ .....
.... ΧΡΗΣΤΗ
ΧΑΙΡΕ

Id eſt

Euphroſyne ..... *Albanii* .... *bona vale.*

In

In eleganti Urna rotunda marmorea.

XX.

PHILAETIVS . PRIVIGNVS
ET . DVSERIS . NOVERCA
IN . VITA . VIX . CREDIBILE
VNANIMES
MORTVI . HAC . EADEM . VRNA
CONCORDES REQVIESCVNT

In alia Urna antecedenti omnino ſimili.

XXI.

D M
PHILONICI . PRIVIGNI . ET
DYSCHERIAE . NOVERCAE
CINERES . HEIC . CONDITI
PRISTINI . ODII . MEMORES
VNA . RENVVNT . COMMISCERI

XX. PHILAETIVS . PRIVIGNVS ET . DVSERIS . NOVERCA . Verba rebus apta . Φιλαίτιος . litigandi , & contendendi cupidus . Δύσερις . contentioſa , moroſa , difficilis.

XXI. PHILONICI . PRIVIGNI . ET DYSCHERIAE . NOVERCAE CINERES . Φιλονίκου καὶ Δυσχερίας . Contentioſi , & Moroſae.

PRISTINI . ODII . MEMORES . Hinc proverbium : *Odium novercale.*

VNA . RENVVNT . COMMISCERI . In communi rogo diſcordium fratrum Thebanorum Eteoclis , & Polynicis fumum ipſum non potuiſse commiſceri tradunt Poetae , verum in contrarias partes abiiſse. Statius Papinius Thebaidos Libro XII.

exundant diviſo vertice flammae
Alternoſque apices abrupta luce coruſcant.

Eruditis viris φιλαρχαίοις *hae duae perelegantes Urnae falſitatem redolere videntur. Protulit ambas Fabrettus pag.* 201. & 202. *sed nonnullis cum mendis.*

In Urna marmorea ſine operculo.

XXII.

D M
T. AELIO FELICI
AVG LIB
ADIVTORI
A . R . TA'
NEOM . LIB

In Urna marmorea quadrata pulcherrimis exculpta ornamentis.

XXIII.

DOMITIAE . PHYLLIDIS
C.C. DOMITI . LEMNI
PROCVR
GERMANICI CÆSARIS

XXII. ADIVTORI A.R.TA' *ideſt Adiutori a Rationibus Tabularii. Vide Pignorium de Servis, Tabularium idem quod Archivum.*

XXIII. DOMITI.LEMNI. ideſt Domitii Lemnii. Horat. culpa deterere ingeni. Paſſim apud Poetas, ut — ignobilis oti.

Aliam, vel eandem, ſed perturbatam, vulgavit Gruterus pag. 590. 12.

In operculo Urnae rotundae marmoreae.

XXIV.

C. POPILLI MONTANI

In Urna quadrata, ornata leone, tigre, aliiſque ornamentis.

XXV.

D. CL. M
ANTHENODORÆ
CL . SYRA
MATER

XXIV. C. POPILLI. forte: Popilii. Popilius Laenas dicebatur is, qui Ciceronem iuſſu M. Antonii interfecit. ſic de Lucilio Senecae amico, vulgo fecerunt Lucillum.

XXV. ANTHENODORÆ. Error quadratarii. Athenodora. i. Dono Minervae, nata. SYRA: e Syria. Leo, & tigris, Bacchi Symbola, matrem oſtendunt Liberi patris cultricem.

In alia ſimili.

XXVI.

L. VALERIVS
A. F POM
FESTVS

In Urna rotunda cum duobus Geniis lugentibus.

XXVII.

D . M
VLPIA . . . . .
ET VLPIO . . . . .
CALO AVGVS
TORVM LIB
ERTO

In parva baſe.

XXVIII.

. . . SIC . . . AR
M. TREBONIO C L
DONVM DAT LIBEN;
MERITO D

In urna quadrata:

XXIX.

CRISPINIA . L . F . FIRMA
VALERI . FESTI.

In Urna quadrata elegantiſſima; cum capitibus arietinis, avibus, & encarpo.

XXX.

V F
GNEVS . PECCATIVS
BALBVS VI . VIR
SIBI ET . Q. PEC
VIXIT . AN . LXI

In Urna ſimili.

XXXI.

POPILLIA . C . C . L.
IANVARIA
VIX . ANN . XXIII.

XXVI. POM *id eſt* Pomptina Tribu.
XXVII. *Forte* VLPIO PHILOCALO *&c.*
XXX. *Fabr. habet pag.* 29. *Inſcript.* 132.
XXXI. C. C. L. i. *Caiorum Liberta.*

In Urna quadrata.

XXXII.

D M
L. VALERIO EVTYCO
FVRIA CLETE . CO
IVGI . B . M . FECIT

In Urna quadrata.

XXXIII.

D . L . M
SECVNDIONI
VIX . AN . XVI
IVCVNDVS VICARIO
BENEMERENTI

XXXIII. SECVNDIONI. Secundio. Diminutivum Secundi. Sic Caeſario, quem Caeſar ex Cleopatra habuit. Καισαρίων, parvulus Caeſar, in aula ludens.
Sponius pag. 218. *Sect. vi. Fabr. pag.* 304. *Inſcr.* 296. *mendosè vulgarunt.*

In eleganti Urna quadrata, aquilis, & avibus edentibus ornata.

XXXIV.

D . M . EVTYCH
ETIS . FECIT
HERMEROS
VICARIO

In Urna ſimili.

XXXV.

D M
FABIAE MHLANITHIDI
CONIVGI KARISSIME
CVM QVA VIXIT ANN. XXV
L. FABIVS PERGAMVS
ET . SIBI

XXXIV. EVTYCHETIS. Eadem figura qua *Thales Thaletis*. VICARIO. *Vicarii*, *Atrienſes*, &c. genera ſervorum.
Sponius habet pag. 14. *Fabr. pag.* 303. *Inſcr.* 290.
XXXV. *Reineſius aliquibus mendis corruptam refert pag.* 739. *Inſcript.* 63. *Cl. xiv.*

Inſcriptiones ſequentes in pariete Veſtibuli Regii Muſei Medicei locatae viſuntur.

EX AFRICA.

XXXVI.

. . . . I. HADRIANI. ABNEPOTIS
. . . . TONIS ET EXEDRIS. CVM. STATVIS

XXXVI. ET EXEDRIS. ταῖς ἐξέδραις. *De exedris vide Vitruvium l. 5. cap. 11. Strab. l. 17. Plin. l. 5. epiſt. 6. & Reineſium cl. 2. pag. 263. Falconer. pag. 163.*

In fragmento Sarcophagi.

XXXVII.

M. CVRTIVS
VICTORINVS.
ET. PLOTIA
MARCELLA
VIVENTES. FECERVNT
SI DEVS PERMISERIT
SIBI

XXXVIII.

D M
T. FL. AVG. LIB. TYRAN
NVS. ET FL. SATVR
NINA. VIB. FECER.
SIBI. ET. SVIS. LIB.
LIBERTABVSQVE
POSTER. EORVM

XXXVII. ET. PLOTIA *i.* Plautia, ut Clodius, Claudius; Polla, Paulla.

XXXVIII. VIB. FECER. *i.* Vivi fecerunt.
Fabr. habet pag. 82. Inſcript. 125. quam alibi exiſtentem ponit. Aliam huic ſimilem, inferius invenies, inter has Veſtibuli Mediceæ Inſcriptiones.

XXXIX.

XXXIX.

D M
MAGNIA . TYCHE . FECIT . SIBI .
ET . KARIS . SVIS . T . MAGNIO . ANI
CETO . ET . T . MAGNIO . EVTHYCHO . ET .
Q . TILLIO . FIGVLIANO . BENE . MERENTI
BVS .
ET . LIBERTIS . LIBERTABVSQVE . POS
TERISQVE . EORVM . H . M . D . M . A .
ITEM . TI . CLAVDIO . HONORATO . ET . CLAVDIAE
MARCELLAE
AMICIS . FIDELISSIMIS ; VASA OBRENDARIA . DVA . ITEL *ſic*
OLIARIA . TRIA . INTROEVNTIBVS . PARTE DEXTERI
ORE . FECIT . ET . DONAVIT

XXXIX. H.M.D.M.A. *i.* Huic Monumento Dolus Malus Abeſto. VASA OBRENDARIA . DVA . *De his vide Guther. de Iure Man. l. 2. c. 24. Rigalt. in Not. ad Auct. Rei Agr. pag. 296. Fabr. pag.* 14. OLIARIA TRIA . *forte* OLLARIA TRIA . *error quadratarii.*

EX AFRICA.

XXXX.

CAELESTI . AVG . SAC
Q . MATTIVS PRIMVS
AD AMPLIATIONEM
TEMPLI . ET GRADVS
DONAVIT Ӿ CXXV
VOT . SOL . LIB . ANI

XXXX. CAELESTI . AVG . SAC . i. *Caeleſti Auguſtae Sacrum* . Hoc Marmor allatum ex Africa . In Africa Venus Caeleſtis, Αφροδίτη Ουρανία , adorabatur , ut ex S. Auguſtino , & Tertulliano patet , quae Caeleſtis dicebatur .

VOT . SOL . LIB . ANI . i. *Votum ſolvens libens animo.*

In nonnullis offenderunt Sponius p. 93. & Fabr. p. 667. Inſcr. 526.

XXXXI.

ΥΠЄΡ ϹωΤΗΡΙΑϹ.ΚΑΙ ΝЄΙΚΗϹ.ΚΑΙ ΑΙωΝΙΑϹ.ΔΙΑΜΟΝΗϹ
ΤωΝ ΚΥΡΙωΝ. ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡωΝ. ΛΟΥΚΙΟΥ. ϹЄΠΤΙΜΙΟΥ.
ϹЄΥΗΡΟΥ.ЄΥϹЄΒΟΥϹ.ΠЄΡΤΙΝΑΚΟϹ.ϹЄΒΑϹΤΟΥ.ΑΡΑΒΙΚΟΥ.ΑΔΙΑΒΗΝΙ
ΚΟΥ.ΠΑΡΘΙΚΟΥ.ΜЄΓΙϹΤΟΥ.ΚΑΙ.ΜΑΡΚΟΥ.ΑΥΡΗΛΙΟΥ ΑΝΤωΝЄΙΝΟΥ
ϹЄΒΑϹΤΟΥ ΑΡΑΒΙΚΟΥ. ΑΔΙΑΒΗΝΙΚΟΥ. ΠΑΡΘΙΚΟΥ. ΜЄΓΙϹΤΟΥ. ΚΑΙ
ΛΟΥΚΙΟΥ ϹЄΠΤΙΜΙΟΥ. : : : :. ΚΑΙϹΑΡΟϹ. ΚΑΙ. ΙΟΥΛΙΑϹ. ϹЄΒΑϹΤΗϹ.
ΜΗΤΡΟϹ.ϹΤΡΑΤΟΠЄΔωΝ.ΚΑΙ ΤΟΥ ϹΥΝΠΑΝΤΟϹ.ΑΥΤωΝ.ΟΙΚΟΥ.ΚΑΙ
ΙЄΡΑϹ ϹΥΝΟΔΟΥ Λ.ϹЄΠΤΙΜΙΟϹ.ΤΡΥΦωΝ.ΚΑΙ.ωϹ
ΚΡΗΜΑΤΙΖω.ΑΛЄΞΑΝΔΡЄΥϹ.ΦΙΛΟϹΟΦΟϹ. ΓЄΝΟΜЄΝΟϹ.ΙЄΡЄΥϹ
ΚΑΤΑ ΤΟ ЄΞΗϹΔΙϹ ΚΑΙ ΑΡΧΙЄΡЄΥϹ.ΤΟΥ ΚΑΘΗΓЄΜΟΝΟϹ.ΔΙΟΝΟΥϹΟΥ Δ
ΒΙΟΥ.ЄΤΙ ΤЄ.ΚΑΙ ΤЄΙΜΗΘЄΙϹ.ΑΡΧΙЄΡЄΥϹ.ΜΑΡΚΟΥ.ΑΥΡΗΛΙΟΥ ΑΝΤωΝΙΝ
ϹЄΒΑϹΤΟΥ.ΤΟΥ ΝЄΟΥ.ΔΙΟΝΥϹΟΥ.ΔΙΑΒΙΟΥ.ΚΑΙ ΥΠΟϹΧΟΜЄΝΟϹ.ΑΥ
ΡЄΤΟϹ.ΚΑΙ ΤΑΥΤΗΝ.ΤΗΝ ΑΡΧΙЄΡωϹΥΝΗΝ.ΔΙΑ ΒΙΟΥ ЄΠΙΤЄΛЄΙΝ
ΤΟΝ ΔΙΟΝΥϹΟΝ. ΑΝΑΚΟϹΜΗϹΑϹ.ЄΚ ΤωΝ ΙΔΙωΝ.ΠΡωΤΟϹ
ΛΟΓΙϹΤЄΥΟΝΤΟϹ.Μ.ΟΥΟΛΥϹϹΙΟΥ ΠЄΡΙΚΛЄΟΥϹ
ЄΠΑΝΓЄΙΛΑΜЄΝΟϹ.ΤΟΝ ΔΙΟΝΥϹΟΝ ΑΝΑΚΟϹΜΗϹΑΙ ЄΠΙ ΑΡΧΟΝΤΟϹ
ΒЄΝΤΙΔΙΟΥ.ϹωΓΑ.ΠΥΘΑΥΛΟΥ.ΠЄΡΙΟΔΟΝЄΙΚΟΥ.ΠΑΡΑΔΟΞΟΥ
ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤЄωϹ ΑΙΛΙΟΥ.ΑΓΑΘΗΜЄΡΟΥ.ΚΙΘΑΡωΔΟΥ.ΠΑΡΑΔΟ
ΞΟΥ. ΚΑΙ ΝΟΜΟΔΙΚΤΟΥ.ΑΥΛΟΥ.ΟΙΝЄΟϹ.ΤΡΑΓωΔΟΥ.ΠΑΡΑΔΟΞΟΥ
ЄΤЄΛЄΙωϹΑ ΔЄ.ωϹ ЄΠΗΝΓЄΙΛΑΜΗΝ.ΤΟΝ ΔΙΟΝΥϹΟΝ.ЄΠΙ ΑΡ
ΧΟΝΤΟϹ.ΑΥΡ.ΑΓΧΑΡΗΝΟΥ.ΦΑΙΔΡΟΥ.ЄΦЄϹΙΟΥ.ΚωΜωΔΟΥ
ΠЄΡΙΟΔΟΝЄΙΚΟΥ.ΚΑΠЄΤωΛΙΟΝЄΙΚΟΥ.ΠΑΡΑΔΟΞΟΥ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤЄω
ΜЄΝЄΚΡΑΤΟΥϹ.Μ.ΑϹϹΥΡΙΟΥ.ϹΥΛΛЄΟϹ.ΚωΜωΔΟΥ.ΠЄΡΙΟΔΟΝЄΙΚΟ
ΠΑΡΑΔΟΞΟΥ.ΚΑΙ.ΝΟΜΟΔΙΚΤΟΥ.ΤΙΒ.ΚΛΑΥΔ.ΑΛЄΞΑΝΔΡΟΥ ΛΑΔΙΚЄ
ωϹ.ΤΡΑΓωΔΟΥ.ΚΑΙ ΠΟΙΗΤΟΥ ΠΑΡΑΔΟΞΟΥ

Haec Tabula marmorea eſt long. & lat. duorum fere pedum Romanorum.

Reineſius Cl. 3. pag. 313. Inſcr. 36. plurimis foedatam mendis, & mancam exhibuit hanc Inſcriptionem; nec verſus eo ordine, quo ſunt in marmore, deſcripſit. Iacobus Sponius genuinam deſcriptionem decem in locis variavit pag. 369. quae operae praetium duxi heic ſubiicere.

Inter-

Interpretatio Graecae Inſcriptionis haec eſt:

1 *Pro Salute. & Victoria. & aeterna incolumitate*
dominorum. Imperatorum. Lucii. Septimii.
Severi. Pii. Pertinacis. Auguſti. Arabici. Adiabeni
ci. Parthici. Maximi. & Marci. Aurelii Antonini
Auguſti Arabici. Adiabenici. Parthici. Maximi. &
*Lucii Septimi. * * * Caeſaris. & Iuliae Auguſtae*
Matris Caſtrorum. & univerſae. eorum. domus. &
8 *Sacri Conventus L. Septimius Trypho. & ut*
vocor. Alexandrinus. Philoſophus. factus. ſacerdos
deinceps bis & Pontifex. ducis. Bacchi perpetuus
ac praeterea. creatus Pontifex. Marci. Aurelii Antonini
Auguſti. novi. Bacchi. perpetuus. & pollicitus ſponte etiam
hoc Pontificium. per totam vitam. exercere
quum Bacchum reſtauraſsem exornaſsemque de meo princeps.
rationes curante M. Voluſio Pericle
16 *pollicitus Bacchum reſtaurare & exornare ſub Archonte*
Ventidio. Soga. Pythaula. Periodonica. Paradoxo
& Scriba, AElio. Agathemero. Cytharoedo. Para
doxo. & Nomodicta. Aulo. Oeneo. Tragoedo. Paradoxo
perfeci. ut pollicitus ſum. Bacchum. Archonte
Aurelio. Anchareno. Phaedro. Epheſio. Comoedo
Periodonica. Capitolionica. Paradoxo & Scriba
Menecrate. M. Aſyrio. Sylleo. Comoedo. Periodonica
24 *Paradoxo. & Nomodicta. Tib. Claud. Alexandro Laodi*
cenſi Tragoedo. & Poeta Paradoxo.

Reineſius Verſu 6. habet ΓΕΤΑ.Α. *Verum* τὸ ΓΕΤΑ. *eſt ſcalpro abraſum antiqua manu, ita tamen, ut aliquantiſper Getae nomen legi poſſit.* Α *vero, quae ſequitur, non eſt in marmore.* Getae *nomen adeo Antonino Caracallae fratri invilum, ut etiam in teſtamentis, aut in Comoediis ſcribi, vel pronuntiari capitis poena vetuerit, ut Dio. teſtatur in eius vita.*

Verſ. 10. ΑΡΧΙΕΡΕΥΣ *ab hac voce deeſt uſque ad illam ſequentis verſus* τῦ ΜΑΡΚΟΥ. *adeoque integrum verſum omiſit.* *Verſ.*

Verſ. 11. ΑΝΤΩΝΙ. *marmor* ΑΝΤωΝΙΝΟΥ.

V. 12. ΔΙΑ ΒΟΙΟΥ. *marm.* ΔΙΑ ΒΙΟΥ.

V. 15. ΛΟΤΙΣΤΕΥΟΝΤΟΣ. *marm.* ΛΟΓΙCΤЄΥΟΝΤΟC.

V. 17. ΣΩΠΑ. *marm.* CωΓΑ.

V. 21. ΑΓΑΡΗΝΟΥ. *marm.* ΑΓΧΑΡΗΝΟΥ.

V. 24. ΛΑΟΔΙΚΕΩΣ. *marm.* ΛΑΔΙΚЄωC.

Ceterum etiam verſus non eo iacent ordine, quo in ipſo marmore.

Apud laudatiſſimum Iacobum Sponium decem in locis lectio ſic variat a marmore.

V. 3. ΣΕΟΥΗΡΟΥ. *marm.* CЄΥΗΡΟΥ.

V. 6. ΣΕΠΤΙΜΙΟΥ ΓΕΤΑ. τὸ ΓΕΤΑ *leviter abraſum, ſublatumque antiqua manu, ut non legatur.*

V. 9. ΧΡΗΜΑΤΙΖΩΝ. *marm.* ΧΡΗΜΑΤΙΖω, *error quadratarii, legendum* ΧΡΗΜΑΤΙΖω.

V. 11. ΑΝΤΟΝΕΙΝΟΥ. *marm.* ΑΝΤωΝΙΝΟΥ.

V. 16 ΕΠΑΝΤΙΛΕΜΕΝΟΣ. *marm.* ЄΠΑΝΓЄΙΛΑΜЄΝΟC.

V. 17. ΣΩΤΑ. *marm.* CωΓΑ.

V. 19. ΟΙΝΕΩΣ. *marm.* ΟΙΝЄΟC.

V. 23. ΜΕΝΕΚΡΑΤΟΥΣ ΑΣΣΥΡΙΟΥ. *marm.* ΜЄΝЄΚΡΑΤΟΥC. Μ. ΑCCΥΡΙΟΥ.

V. eod. ΣΤΛΛΕΩΣ. *marm.* CΥΛΛЄΟC.

V. 24. ΛΑΟΔΙΚΕΩΣ. *marm.* ΛΑΔΙΚЄωC.

V. 15. Μ. ΟΥΟΛΥCCΙΟΥ. Μ. VOLVSSII. *idest* Voluſii. *Catull. Annales Voluſi. cacata charta. Ita apud Suidam* Κυρίωσος *pro Latino* curioſus.

V. 17. ΠΑΡΑΔΟΞΟΥ. *De Paradoxis vide Petrum Fabrum* ἀγωνιστικῶν.

V. 19. ΝΟΜΟΔΙΚΤΟΥ. ideſt ΝΟΜΟΔΕΙΚΤΟΥ. i. nomorum, ſeu modorum tibiae monſtratoris.

V. 24. ΛΑΔΙΚЄωC. i. ΛΑΟΔΙΚЄωC. ſic λατομίαι, pro λαοτομίαι. Lapidicinae. Lat. *Latomiae*, & *Lautumiae*.

XXXXII.

XXXXII.

D M

L ❦ VALERIVS ❦ FELIX ❦ FE
CIT ❦ SIBI ❦ ET ❦ AELIAE ❦ ELPIDV
TI CONIVGI ❦ SVAE ❦ ITEM ❦
LIBERTIS ❦ LIBERTABVSQVE
POSTERISQVE ❦ EORVM
ET . COMINIAE . CHRYSIDI . CON
IVGI SVAE ❦
H ❦ M ❦ D ❦ M ❦ A

XXXXII. *Haec, & aliae ſimiles Tabulae marmoreae cum Inſcriptione in medio, & longis foraminibus in utroque latere, collocatae erant ſupra Ianuas Sepulcrorum, & foramina inſerviebant pro feneſtris ipſius Sepulcri; quod obſervavit, mihique monſtravit, omni laude maior doctiſsimus, & eruditiſsimus Senator Philippus Bonarota in Sepulcris Vineae Corſiniae, antequam diruerentur. Videndus P. S. Bartolus in antiquis Sepulcris Tab. 4. litt. C.*

XXXXIII.

D . M
BENE OSSIBVS
CINERIBVSQ
Q. CANINI
MARTIALIS
CANINIVS
EVTYCHES
FRATRI
B . M

XXXXIV.

D M
PETRONIO . LO
NO . MILITI COH X
PR ❦ B M
AVRELIVS . VIBIVS . Mile
S COH X PR ❦ IVSTI He
RES . FECIT
FLORENTINI

XXXXIII. *Reſtitui hanc Inſcriptionem, quae modo in marmore haud facile legitur, ex veteri Apographo Cl. Senatoris Caroli Strozae, eruditiſſimi Antiquitatum omnium indagatoris, qui ait, repertam fuiſse anno 1662. die 12. Martii in horto eruditiſſimi viri Coſmae* Della Rena *iuxta Portam Romanam Urbis Florentiae.*

XXXXIV. FECIT FLORENTINI. FLORENTINI additum poſtea alia manu haud leviter reor.

XXXXV.

Q. ERIVS. III, ↄ L. FAVS...

ERIA. Q. ↄ L. DORIS

XXXXVI.

D . M
ELEVTERO . C . IVLI
FLORENTINI
SERVO
VIXIT . ANNIS . XXX
FECIT . IVLIA . HYG
IA . CONIVGI
SVO BENEMER..
TI

EX AFRICA.

XXXXVII.

D M S
M AEMILIVS RECEPTVS ROGA
TIANVS . PIVS . VIXIT . ANNIS . LXIII . H . S . E
HVIC. AEMILIA . RECEPTA . VXOR . ET . P . SEXTICIVS . APOLLINARIS
ET . AEMILIVS SATVRNINVS HEREDES . MONVMENTVM
FECERVNT

XXXXVII. *Falcon. p. 163. Huius Inſcriptionis modo nonnullae litterae fugerunt.* H. S. E. hic ſitus eſt.

XXXXVIII.

XXXXVIII.

D . M . S
LICINIAE . SP. F. LYCORIↃ
L . POMPEIVS IANVARIV
CONIVGI. SANCTISSIMAE
P. LICINIVS. AVGVSTALIS
MATRI DVLCISSIMAE
NICANDER. F. PIISSIMAE
HOSTIL. ALCE. SOBRINAE
AMANTISS. V. A. XXVIII.

XXXXVIII. SP. F. *ideſt* Spurii Filiae. LICORIↃ . *i.* Lycoridi. Hac inſcriptione continentur variae affectuum, & propinquitatis ſpecies, cum ſuis titulis. SANCTISSIMAE. σεμνοτάτῃ. DVLCISSIMAE . γλυκυτάτῃ . PIISSIMAE . ὁσιωτάτῃ. AMANTISS*imae*. ποθεινοτάτῃ.

IANVARIV. eliſa S. Lucretius.

Lumina quin etiam Solis bonus Ancu' reliquit.

EX AFRICA.

XXXXIX.

. . . . . . IANAM BASILICAM
. . . . TROILVS CAECILIANVS CVR. R. P. FECIT

XXXXIX. CVR. R. P. *ideſt* Curator Rei Publicae, *vel* Romani Populi. *Falconerius habet pag.* 162.

L.

C. VMBRICIVS. C. F. SCA. CANSO COION. ADIECT. D. D. FLORENT. · SIBI · ET [illegible]	VOLTVRNIAE C. FILIAE. TERTVLLAE VXORI

L. C. VMBRICIVS. forte ex Umbria id nominis nactus.

SCA. i. *Scaptia Tribu*. Florentia Colonia Militaris in Tribu Scaptia cenſebatur.

CANSO COION. &c. ideſt *Canſo Coloniae*. *Adlectus Decreto Decurionum Florentinorum*. Romae Senatores, in Coloniis Decuriones.

Linea tranſverſa literae L *paene detrita eſt, & ſaepius deeſt in Inſcriptionibus.*

CANSO. forte quaſi CAMPSO. Κάμψων.

VOLTVRNIAE. Videtur Etruſca vox. Volaterrae; Vulſinii. *Vol* excelſum ſignificat; unde forte *Volare*. Nam *Volo* a πετῶ, quod vult Voſſius, durum.

TERTVLLAE. ὑποκοριστικὸν a Tertia.

Reperit hoc monumentum doctiſſimus Petrus Victorius iuxta Oppidum S. Caſſiani. Vide Vincentium Borghinium pag. 60. De Orig. Urb. Florentiae.

LI.

LI.

DIIS
MANIBVS,
Q. FVFICVLENI,
, HERMAE,
FVFICVLENA. ALCINOE
CONIUGI, PIENTISSIMO
ET. Q. FVFICVLÉNVS DIGNVS,
COLLIBERTO OPTIMO,
ET. TI. CLAVDIVS. ALEXANDER
AMICO, FIDELISSIMO,

LII.

D . M
COMINIAE. VEN
VSTAE. ET. COMIN *ſic*
INIAE . SECVNDAE
SORORIBVS. L. CO
MINIVS . SECVND
VS. FECIT. PATER

LI. Q. FVFICVLENI, Fufius, primitivum, unde *Metius Fuſetius Albanus*. non ut vulgo; *Suffetius*. Muret.

ET. Q. FVFICVLÉNVS DIGNVS, Graecum tertium nomen Ἄξιος.

LII. VENVSTAE. Venuſtus. Ἐπαφρόδιτος. & diminutive Ἐπαφρᾶς.

COMININIAE. *ſic in Lapide; ſed fabrilis eſt error. legendum* COMINIAE.

L. COMINIVS. SECVNDVS. Cognomen Pliniorum, Senioris, & Iunioris.

LIII.

L. AEMILIVS	APVSTIA. Ↄ. L
L. F. IVSTVS	PRISCILLA
VIXSIT. ANN. V.	VIX. AN. XXIV. MENS
MENSIBVS. VIIII.	II. MATER . IVSTI
DIEBVS. XVIIII.	DECESSIT. SEPVLTO
	FILIO. POST. DIES. LXXX

LIII. L. AEMILIVS. In Faſtis Capitolinis AIMILIVS ab αἵμυλος.

Adno-

Adnotare mibi placuit duo illa parva foramina, per quae ferro, aliove metallo ſepulcralis bic titulus elegantiſſimus Ollae cinerariae fuit affixus; quod etiam in ſequentibus facere non praetermittam. De bis Titulis fuſius agit Fabrettus Inſcrip. Antiq. Cap. I. De Titulis, & Columbariis.

DECESSIT. *ideſt* mortua eſt. *Hoc verbum* Decedo *pro* Morior *tum in Ethnicis, cum in Chriſtianis Inſcriptionibus uſitatum animadverto.*

LIV.

DIS . MANIBVS
RVBRIAE . NICE
SERVILIVS . SIGERVS
PLOTIAE . ISAVRICAE . LIB
ET . RVBRIA . SEVERA . FECERVNT
ET . LIBERTIS . LIBERTABVSQVE . SVIS
POSTERISQ . EORVM
ET . AMICIS . OPTIMIS
ET . SIBI

LV.

D M
STABERIAE . RESTv
TAE . L . ANTONIVS
CHARITO . CONIVCI
BENE . MERENTI.

LIV. SERVILIVS. SIGERVS. ἀπὸ τῆς σιγῆς. Tacitus.

LV. RESTvTAE. Scriptum pro RESTITVTAE. Sic in Pandectis Florentinis, eadem, vel ſimilis ſyllaba non repetitur.

CHARITO. Χαρίτων. *ſic* Plato. Πλάτων.

LVI.

LVI.

VALEN S SALIN * TORQVATO ET ATTICO COS
MAXIMV S LEIIDRE . F C. L VIBIV S SECVNDV S AQVIL
SEDATV S TIBVR I A CATINN A SVRIV S FLOREN T
CLEMEN S PISA S T LATIV S SEVERV S TVDE R
FESTV S NOLEN S Q MVLVIV S PLACIDIANVS NVCCO N
VIRTIV S NOLEN S . Q MODIV S CELSV . S NVCCO N
MAXIMV S VOLATER AVITO ET MAXIMO COS
MHIIT ATTIC COS C IVLIV S PRIMITIVV S AMITER N
HERCVLANVS HERCVFAL L CANINIV S CELE R LVC A
SEVERV S OSTI A CN TERENTIV S COGITATV S LVN A
SATVRNINV S TARRACIN Q SALLVSTIV S VLNVTIANV S ANCON A
VOCISCV S STV . O N T FLAVIV S HONORATV S LVC · A
FVFICIV S BONONI A L RAECIV S SALVIANV S VRI ESA L
SEXTILIANVS CLVSI O L VALERIV S CARV S AQVIL I
ALCIMV S ROM A L MANIV S MARITIMV S TRIDEN T
IVSTINV S DERTONA) TORQVATO ET MAXIMINI ATTICO COS
MAX (COS SEX BAFRIV S SECVNDV S TICIN O
MARTANV S CREMON A ISSC VAESENV S PROCVLV S VRVIN O
CRESCEN S CREMON A T INNIV S SEDATV S IADE R
FIRMV S OSTI A SEX PATVLCIV S IVLIANV . S PVTEO L
SII CV S MEDIO L T CALINIV S MARCELLV S FAN FOR T
S DV S MARSI S C ARMINIV S PROBV S VOLATE R
IV S ANCON A C VALERIV S SECVNDV S VERO N
MAXIMV S FANOFORT AVITO ET MAXIMO COS
LONGINV S CROM A SP. L ATILIV S TERENTIANVS BONO N
MARCI EVOC: FCC CLVNIV S PROCVLV S LVC A
ATTICO COS C TROCILIV S VERECVNDV S CREMO N
VERINV S TAVRI N SEX RVMMIV S PACATV S CARSV L
MAXIMV S TARVIS . O Q CAMIANIV S CRESCEN S MEDIO L
CLEMEN S TICIN O M AELIV S MAXIMV S FORMI S
FELI X RVSTI I 7 IIDARNI
MAXIMO COS TORQVATO ET ATTICO COS
MAXIMV S HERAC L
TACITV S LVN A C SEPTICIV S CRISPINV S AMITER N
SECVNDV S TARVISI O MO Q CAELIV S FELI X NEAPOL I
SOSSIV S BONONI A TVBL SALVIV S ADIVTO R VERCELL
PRISCI ATTICO COS SI L LAELIV S NEPO S VERCELL
PATERNV S ALBIN O AVITO ET MAXIMO COS
VERV S VRVIN O
MENODOTIVS TVSCAN A SP T CAESERNIVS FESTINV S EMON A
MARCELLV S DOIIRO C VALERIV S IVSTV S MANTV A
PROCVLV S BVTRI O C MATTIV S SECVNDV S TICIN O
MAGNV S SPOLI S BVC M SILICIV S VERV S VRVIN O
MAXIMO COS OPT C GEMINIV S VITALI S DRIPSIN O
L ATINIV S MARCELINV S MANTV A
SEVERV S ARIMI N. M SATTIV S RVFINV S VOLCEI S
FRONT O POPV L C VERNASIV S DEXTE R FOROSEMPR
APRONIANV S AQVILEI A
SEVERV S FIR MPI C
MAXIMV S LVC A L GELLIV S VERV S FOROSEMPR
7 · FEROCIS
ATTICO CoS

LVI. *Haec Tabula marmorea eſt longitudine , & latitudine duorum , & amplius , pedum Romanorum . Inſcriptio primum a Grutero , deinde a Montfauconio allata , ſed partim mutila , & inemendata , nunc integra affertur , & caſtigatior ; praeſertim ex vetere Autographo Senatoris Caroli Strozae Patris Antiquitatum praeſtantiſsimi , ex Codice num.* 1149. *celeberrimae eiuſdem Bibliothecae. Montfauconius ex altera marmoris extrema parte ſe vidiſse memorat e regione duas aves cum ramis oleaginis in roſtris , & quoddam Inſcriptionis fragmentum , quod exhibet ; ſed modo legi non poteſt , cum parietis impleat loculum .*

** *Deſunt apud Gruterum pag.* 301. & *apud Montfauconium pag.* 389. *Diar. Ital. quae his lineis cluſa ſunt .*

VALENS . *In primae columnae fragmento deſunt Militum praenomina , & nomina . Cetera vero adeo vetuſtate detrita , ut modo haud facile legi poſſint . Memoriae proditum , olim Romae locatum fuiſſe in cuiusdam Templi pavimento . De hac meminit doctiſsimus Vincentius Borghinius de Origine Urbis Florentiae pag.* 213.

TORQUATO ET ATTICO COS . *Conſulibus Anno ab U. C.* 896. *Anno Chriſti* 143.

AVITO ET MAXIMO COS . *Conſulibus Anno ab U. C.* 897. *Anno Chriſti* 144. *His Conſulibus Imperante Antonino Pio* FLORENTIA *inter alias Romanorum Colonias numeratur , ut habetur ex Marmore .*

In prima Columna SEDATVS . reſpondet τῷ Ἡσύχιος . quemadmodum QVIETVS . quod nomen in quadam infra allata Inſcriptione apparet .

HERCVLANVS . τῷ Ἡράκλειος . Heraclius , Herculeus .

MARTANVS . τῷ Ἄρειος . Arius , Martialis .

VOCISCVS *forte* VOPISCVS.

CRESCENS . Gr. Κρήσκης . LONGINVS . Λογγῖνος . FELIX. Graece repraeſentatur Φῆλιξ . quare male cum diphthongo a quibuſdam ſcribitur . SOSSIVS . quaſi Σώσιος . ἀπὸ τοῦ σῶσαι , a ſervando .

APRONIANVS . Unum ex nominibus Conſulis eius , qui Virgilium Mediceum diſtinxit , & emendavit . *Turcius Rufus Aſterius Apronianus .*

In

Digitized by Google

In ſecunda Columna PISAS . pro PISIS . Marmor Piſanum , quod Valer.Chimentellius Lib. De Honore Biſellii illuſtravit, habet: D. M. Q. LARGENNIO Q. F. GAL. SEVERO. AEDILI. PISAS. Q. LARGENNIVS CHRESIMVS PATER &c.

OSTIA , Urbs ,& Portus, ita dicti ab Oſtiis Tiberis. Male qui *Hoſtia* , & *Hoſtienſis* ſcribunt , etymon enim eſt ab *ore* , ſeu faucibus.

LVNA . antiqua Etruriae Urbe diruta . Lunenſi Provinciae ea nomen dedit , & marmoribus Lunenſibus , quae Pariis candore minime cedunt .

ALBINO . ſuſpicabar: ALTINO Urbe Ravennae proxima .

VRVINO . notandum pro VRBINO .

BVTRIO . Strabo . Βούτριον . τῆς Ραβέννης πόλισμα .

SPOLI . ideſt SPOLETO .

POPVL . ideſt POPVLONIO . Antiqua Etruriae Urbe diruta .

In medio ſecundae , & tertiae Columnae . ISS . *forte* inferius, *vel* infra ſcripta ſunt , *vel* ſint .

MO . *Forte hac nota ſignificatur* MILES OPTIO .

TVB . *ſ.* TVBICEN . BVC . *ſ.* BVCCINATOR .

SP . *ſ.* SPECVLATOR , *quae officia Militibus Centuriarum conveniunt* .

EVOC. F C. *ſ.* EVOCATI FISCI CVRATORES .

OPT. *ſ.* OPTIO.

In quarta Columna . PACATVS . Huic reſpondet ὁ εἰρηναῖος .

ADIVTOR . Βοηθός . Boethus , *unde* Boethius .

In quinta Columna . IADER . i. IADERA . Dalmatiae Urbe , hodie *Zara* .

FORMIS . ideſt FORMIIS . Sic *Pompei* , *Tulli* , in Numis , pro *Pompeii* , *Tullii* .

EMONA . ſuſpicabar legendum CREMONA , nam ſequitur MANTVA . Virg.

Mantua vae nimium miſerae vicina Cremonae .

ſed conſtanter legitur EMONA , quemadmodum in alia ſimili Inſcriptione infra poſita .

VOLCEIS , pro VOLSCIS , quos Plutarchus appellat Οὐολούσκους .

LVII.

APPIVS CLAVDIVS
C. F. CAECVS

CENSOR. COS. BIS. DICT. INTERREX. III
PR. II. AED. CVR. II. Q. TR. MIL. III. COM
PLVRA. OPPIDA. DE. SAMNITIBVS. CEPIT
SABINORVM. ET. TVSCORVM. EXERCI
TVM. FVDIT. PACEM. FIERI. CVM TYRRHO
REGE. PROHIBVIT. IN CENSVRA. VIAM
APPIAM. STRAVIT. ET AQVAM. IN
VRBEM ADDVXIT. AEDEM BELLONA *ſic*
FECIT.

LVII. *Hanc Inſcriptionem, Arretii ſuo erutam tempore, memorat Borghin. pag.* 186. *De Orig. Urbis Flor. in qua fabrile erratum notat* TVRRO *pro* PVRRO. *verum marmor habet* TYRRHO. *Doctiſſimus, aeque ac Clariſſimus Vir Antonius Auguſtinius Archiepiſc. Tarraconenſis eam laudat Dial. X. p.* 275. *Gruterus exhibet p.* 389. 4. AEDEM BELLONA FECIT. ſcilicet BELLONAE.

Fragmentum ex Africa advectum.

LVIII.

. . . .
ANTONINI IIIIIIIIIIIIIIIIIII
IIIIIIIIAVG ☙ TOTIVSQ DO
MVS EORVM. C. VOLCIVS QVIE
TVS ARAM A SOLO. EX HS D
N. S. P. F. IDEMQ DEDICAVIT
ET OB DEDICATIONE CON *ſic*
GENTILIBVS ET. SACERDOTI
VISCERATIONEM ET EPV

LVIII.

LVIII. ANTONINI ... *poſt hanc vocem adeſt ſpatium fere unius pedis Romani, adeoque maius quam Getae ſolius nominis abraſio requirat. De his veterum Lapidum excalpturis conſulendus ſummae eruditionis, & doctrinae Vir Clariſſimus Iuſtus Fontaninus lib. 1. cap. 3. de Antiquitatibus Hortae.*

VISCERATIONEM ET EPV*lum*. *Viſceratio* Graecis Hiſtoricis Rerum Romanarum κρεανομία; ideſt *carnium diſtributio, quae populo ſiebat.*

In Dedicationibus panis, vini, olei & carnium Populo viritim diviſio dabatur, ut teſtantur antiqui Lapides. VISCERATIO *Populo data memoratur in alia Inſcriptione apud Fabr. p. 242. Inſcr. 656.*

Vulgarunt hanc Falconerius p. 160. Spon. p. 62. Fabrett. p. 657. ſed parum accurate, ut conferentibus patebit.

LIX.

D M

RACILIA . EVTYCHIA
FECIT . CN . RACILIO.
TELESPHORO . PATRO
NO . ET . CONIVGI . CVM
QVA . VIXIT . ANNIS . XXI . MENSI
BVS . VII . ET . CN . RACILIO . FRVC
TVOSO . FILIO QVI VIXIT . ANNIS . X.
MENSIBVS VIII . DIEBVS . XXII . HORIS .
V . ET . SIBI . ET . RACILIAE . FRVCTVOSAE . FI
LIAE . NATVRALI . IDEMQVE . SOCIAE
ET . LIBERTIS . LIBERTABVSQVE . POSTERISQVE
EORVM . ET . SI QVIS . HVIC . MONIMENTO . POST . ME .
ALIQVAM . CONTROVERSIAM . FACERE . VOLV .
ERIT . AVT . DE NOMINE . AVFERRE . INFERET . AERA
RIO . P . R . HS V M . N . IN FRONTE . P . XIIS . IN . AGRO . P . XII . H . M . D . M . A

LIX. EVTYCHIA. reſpondet Latinis *Fauſta*, *Fortunata*.

TELESPHORO. *Perfecto*. Teleſphorus Deus infantulus cucullatus, Hygeae, & Aeſculapii comes.

CN. RACILIO. Gr. γναῖος. ſic ſcribebant *Caius*, & pronuntiabant *Gaius*, teſte Fabio.

IDEMQVE. SOCIAE. i. *itidemque*, vel *itemque*. P. R. i. *Populi Romani*. H V. M. N. *Uſitata ſeſtertiorum nota haec eſt* H-S. *Quid in hoc Lapide* H *tantum abſque* S *iuncta ſignificet, nil certi audeo affirmare; Marmorarium oblitum* H *apponere* S, *quae conſtanter iuncta cernitur in vetuſtis lapidibus, dubitare poſſumus*.

IN FRONTE P. XIIS. &c. *ideſt* Pedes duodecim & ſemis. In Agro Pedes duodecim.

H. M. D. M. A. Huic monumento dolus malus abeſto.

Fabrettus exhibuit pag. 47. Inſcript. 266. verſu 9. mendum admiſit. RACILIAE. FORTVNATAE. *Marmor:* RACILIAE. FRVCTVOSAE.

Feneſtris ornatur & haec marmorea Tabula ſuperiori omnino ſimilis.

LX.

Q. GARGENNIVS
L. F. SCA
CELER
FLORENTIA. MIL
COH. XI. PR
VIX. A. XXIV
MIL. A. VI.
H.S.E

LXI.

D M
G RANTANIVS
SCAPTIA. MACER
FLORENTIA.
MIL. COH. X
VRB. CESERI.
VIX. ANN. XXI
MIL. ANN. V
EX. TES. P. IV

LX. H. S. E. *Hic Situs eſt*. Epigramma Pacuvii apud Gellium: *Hic ſunt Poetae Pacuvii Marci ſita oſſa*.

Inemendata apud Sigonium de antiquo Iure Italiae pag. 69. Gruterus habet pag. 543. 5.

LXII. EX TES. P. IV. *i.* Ex teſtamento poni iuſſit. *Gruterus pag.* 543. *b. uno cum mendo .*

LXII.

Q . F . M A X I M V S
DICTATOR . BIS . COS . V . CEN
SOR . INTERREX . II . AED CVR
Q. II. TR. MIL . II . PONTIFEX . AVGVR
PRIMO . CONSVLATV. LIGVRES. SVBE
GIT. EX. IIS. TRIVMPHAVIT. TERTIO. ET
QVARTO . HANNIBALEM . COMPLVRI
BVS. VICTORIS. FEROCEM . SVBSEQVEN
DO. COERCVIT. DICTATOR. MAGISTRO
EQVITVM. MINVCIO. QVOIVS. POPV
LVS . IMPERIVM . CVM . DICTATORIS
IMPERIO. AEQVAVERAT. ET. EXERCITVI
PROFLIGATO. SVBVENIT. ET. EO. NOMI
NE . AB . EXERCITV . MINVCIANO . PA
TER. APPELLATVS. EST. CONSVL. QVIN
TVM . TARENTVM . CEPIT. TRIVMPHA
VIT. DVX. AETATIS. SVAE. CAVTISSI
MVS. ET. RE. MILITARIS. PERITISSIMVS
HABITVS. EST. PRINCEPS. IN. SENATVM
DVOBVS . LVSTRIS . LECTVS . EST

LXII. *Marmoream hanc Tabulam ex antiquis ruderibus Theatri Florentini effoſſam, una cum fragmentis Statuae Q. Fabii Maximi, clare teſtatur Borghinius pag.* 185. *De Origine Urbis Florentiae. Antonius Auguſtinus laudat Dial. X. pag.* 277. *Gruterus ex Borghinio vulgavit p.* 406. *Inſcript.* 7. *Referunt etiam lac. Mazochius Epigr. Antiq. Urbis pag.* 18. *& Petrus Appianus pag.* 176. *ubi male ſuadetur eam Arretii aſſervari.*

DVX.

DVX.AETATIS.SVAE.CAVTISSIMVS.ET.RE [I.REI.] MILITARIS.PERITISSIMVS HABITVS.EST. Hanc dicendi formulam arripuit, qui Inſcriptionem in Iohannem Acutum [*Augbout*] Equitem Britannicum fecit; cuius equeſtrem pictam imaginem inter illuſtres Viros, & de ſua Republica benemerentes, Florentini in Maiore Eccleſia poſuerunt.

Fragmentum Inſcriptionis ad Ludos equeſtres ſpectantis.

LXIII.

. . . .
. . . . . MENIPPO.CINIS X HILARO . . . .
. . . . . AEGYPT . PE . I MACVL . . . .
. . . . . PEGASO . AF . I AQVILIN . . . .
. . . . . EVTONO . AF . I PEGASO . A. . .
. . . . I ADVOLA . AF . I COTYNC . AF . .
. . . . I DROMO .HISP . I SICA . AF . .
. . . . I PASSER . AF . I CIRRATO . AF . .
. AF I LVPO . AF . I MELISS . AF . I
GAL I LVCIN . AF . I DELICAT . MAV. I
. AF I SILVAN . AF . I PARATO . AF . .
AF III EVTONO . AF V BALLIST . AF ;
AF III PYRALL . AF IV ANDREM . AF .
AF III PARDO . AF IV SPICVLO .GAL V
AF III ROMVLO .LAC V ROMVLO . AF V
. . IV RAPACE . AF V LVPO . AF VI
. . IV BAETIC . AF VI PALVMB . AF VIII
. . IV CAMM . AF VI ROMVLO. AF VIII
. . IV DAEDAL . AF VI GLAPHY .SPH X
. . IV GAETVL . AF VI BALLIST . AF XIII
. . IV ALCIMO . VI MEMNO .LAC XIIII
. LM S SIBI COMPLEVIT . . . . . QVOS I
CC . . D . AF ∞ HILARO ÁF. . . . .

LXIII. *Vulgavit hanc Inſcriptionem Montfauconius in Diar. Ital. pag. 358. ſed verſus non bene diſpoſuit ut ſunt in marmore, & hoc cum mendis.*

In.

In prima Columna. EVTONSO. *Marmor habet* EVTONO.
In ſecunda Columna. EVTONIO. *Marmor* EVTONO.
ALCIMOI. *Marmor* ALCIMO.
In tertia Columna GLAPHVS. *Marmor* GLAPHY, *ideſt* GLAPHYRO *in tertio caſu*.

LM. S. *ideſt* PALMAS ſibi complevit.

Index hic equorum exhibetur, cum palmarum numero, quas curſu ſibi compleverunt. Notanda eorum nomina ad optimas equorum dotes, & velocitatem ſpectantia, & patrias regiones, videlicet Africa, Hiſpania, Lacedaemone, Mauritania, Gallia. *Tot palmae Menippo, Pegaſo, &c. Aliam huic ſimilem Inſcriptionem vide apud Sponium* Voyage d' Ital. *Tom.* 3. *pag.* 23. *apud Gruterum pag.* 337. & *pag.* 341. *apud Fabrettum pag.* 276. & 277. *in quibus cum dominorum, tum equorum curſorum nomina, color, patria, praemia recenſentur.*

MENIPPO. *Firmo equo, & robuſto*. PEGASO, ideſt *alato*. EVTONO. Εὐτόνῳ. *vehementi, acri*; qui vires, ac nervos intendit; contento curſu.

ADVOLA. τῷ Advola. ideſt *volucri*. DROMO forte DROMONI. Δρόμωνι. *curſori*. LVPO. *rapido*, vel *fulvo*. Lupus Germanice *VVoulf*, ideſt *fulvus*.

LVCINO. quaſi Λυκίνῳ. *parvo lupo*. PYRALL. ἀπὸ τοῦ πυρὸς, ab igne, & ἅλλομαι, *exſilio, ſalto*. PARDO a curſus rapiditate, vel a maculis.

ROMVLO. ἀπὸ τῆς ῥώμης, a fortitudine, & ſtrenuitate, & *acri* (εὐτόνῳ)
RAPACE, ideſt RAPACI, rapido. Virg. Georg. l. 3.

Carpere prata fuga, fluvioſque innare rapaces.

BAETICO. ex Hiſpania Baetica.

CAMM. ideſt CAMMARO. καμμάρῳ. a colore.

DAEDALO. ideſt *ingenioſo*, vel *vario*. Lucretius lib. 1. in principio.

tibi ſuaves Daedala tellus
Submittit flores.

GAETVLO. è Gaetulia Africae regione. cum AE diphthongo. Virg. Aen. l. 4.

Hinc

Hinc Getulae urbes, genus inſuperabile bello,
Et Numidae infreni cingunt, & inhoſpita ſyrtis.

ALCIMO. ἀλκίμῳ. *ſtrenuo, forti*. Ἤδη ποτ' ἦμεν ἄλκιμοι Μιλήσιοι. *Iam fueramus ſtrenui Mileſii*.

HILARO. ἱλαρῷ. Oppianus ſpatium inter cilia vult eſſe in equis laetum, & hilare.

MACVL.... MACVLOSO. Virg. de Serpente:

Atque notis longam maculoſus grandibus alvum.
& *maculoſae tegmine lyncis.*

AQVILINO. Aquilus color, niger, fuſcus.

COTYNO. forte COTINO. κοτίνῳ. *oleaſtro*.

SICA f. SICAE. roſtri acuti in morem ſicae.

CIRRATO. κομήτῃ. Oppianus denſos circa equi flexilem cervicem cirros probat.

MELISS. f. MELISSAE. Api. τῇ μελίσσῃ. a colore Apes Graecis appellantur ξουθαὶ, *Apes fulvae*.

DELICATO. Delicati, & delicatae, pueri, & ancillae. ἅβροι καὶ ἅβραι. Abra ancilla Iudithae in Libro Iudith.

PARATO. ideſt *prompto, alacri*. προθύμῳ.

BALLISTAE. Balliſtae inſtar. ἀπὸ του βάλλειν. a ſe iaciendo.

ANDREM. quaſi ANDREO. ἀνδρείῳ. *forti, virili, ſtrenuo*.

SPICVLO. qui ſe in morem ſpiculi iacit.

PALVMBO. φάσσῃ. a colore. Virg.

aeriae quo congeſſere palumbes.

GLAPHY. GLAPHYRO. γλαφυρῷ. *eleganti, venuſto corpore*.

MEMNO. MEMNONI. μέμνονι. Aurorae filio. Sic apud antiquos Cyllarus Dioſcurorum equus. Virg. AEthus, & Pyrois, ideſt *Ardens, & Ignitus*. equi Solis. Ovid. Metamorphoſ. lib. 2.

Interea volucres Pyrois, Eous, & AEthon
Solis equi, quartuſque Phlegon, hinnitibus auras
Flammiferis implent, pedibuſque repagula pulſant.

LXIV.

D M
Tı . CLAVDIVS
PROBVS . ET.
AELIA . SVCCESSA
PARENTES . FEC.
CL . CLEOPATRAE
FILIAE . B . M . QVAE
VIXIT ANNO VNO
DIEBVS . XXII

LXV.

. D . M . S .
. T . FL . AVG . LIB . TYRANNVS . ET.
. FLAVIA . SATVRNINA . VIVI . FE.
CERVNT . SIBI . ET SVIS . LIBERTIS.
LIBERTABVSQVE . POSTERISQVE.
. EORVM .
. H . M . H . N . S .

Lxv. TYRANNVS. hinc diminutivum Tyrannio. τυραννίων. H. M. H. N. S. *Hoc Monumentum heredes non ſequitur*. Haec formula ſingularibus literis ad veterum imitationem in Sepulcro porphyretico cum aereis ornamentis Mediceorum Fratrum ad D. Laurentii. *Fabrett. h. pag.* 82. *Inſcr.* 126.

LXVI.

. . . . . S . VALENTINVS
. . . . . AO . FILIO . BENE.

LXVII.

C. COCILIVS. C. F. (	VIPSANIA . Ɔ . L
PAL. NIG V. A. XIV)	CYCLAS

LXVIII.

D . M . S
T . IVLIO . HERME
FECIT IVLIA PAEZVSA
CONIVGI SVO CARISSI
MO ⁓ BENE . MERENTI

LXIX.

S D M
PARTHENIVS . C . IVLIVS
ALVMNO . SVO . BENE . . .
ϭ FECIT

Lxvii. PAL. *ideſt* Palatina Tribu.

Lxviii. HERME. ἑρμῆ. IVLIA PAEZVSA. παίζȣσα. ſic nomina, quae eodem ſunt e participiorum genere, in Inſcriptionibus. Παίζων, Ἐπιτυγχάνων. Virg. *proximus ardet Ucalegon.* quaſi ȣ̓κ ἀλέγων. *non curans.*

Lxix. ALVMNO. SVO. Alumno. τροφίμῳ. θρεπτῷ.

LXX.

L PONTIVS	HILARO ET
ANTEROS	ITALIAE

LXXI.

POBLICIA . Ɔ L	PVBLICIA . P . L
TRYPHERA	EVPHROSINE
SIBI ET	
PATRONAE SVAE	

LXXII.

D . M . S
ACILIA . SOTIRA .
ACILIO AGATHANGELO
PATRI . SVO . BENEMERENTI
FECIT

LXX. ANTEROS. Anteros. ἀντέρως. contrarium amorem ſignificat ; de eo fabula in problematis Alex. Aphrodiſei.

LXXI. TRYPHERA. τρυφερά.

LXXII. SOTIRA. Σωτεῖρα. *Soſpita*. Hoc cognomentum habuit Iuno, quam etiam *Siſpitam* Latini dixerunt.

Digitized by Google

LXXIII.

M . VOLCIVS . M . L . EVHEMER ROGAT POST
MORTEM SVAM . VT . CVM . VOLCIA CHRES...
CONIVGE SVA VT IN VNA OLLA CORPORIS RELIQVIAE ESSENT
M . VOLCIVS . M . F . CERDO DIS MANIBVS SATIS FECIT

LXXIV.

VALENTINVS ⳩ ONESI*mus* .....

LXXV.

M . SERGIVS . M . L	M . SERGIO . M . L
● EVTYCHVS	PHILOCALO ●
AXEARIVS · SIBI · ET	AXEARIO PATRON

LXXIII. EVHEMER . ideſt EVHEMERVS . Hoc nomine fuit quidam Graecus auctor , qui Hiſtoriam Sacram conſcripſit , quam Ennius in Latinum vertit , Lactantio laudatus .

Inani ſolatio rogat hic Libertus poſt mortem oſſa ſua cum oſſibus Coniugis ſuae in una olla collocari . Huic ſimilia vota apud Gruterum pag. 607. 1. & *Fabrettum pag.* 199. *Inſcr. XLV.* & *pag.* 200. & 201. *leguntur .*

LXXV. *Legeram* ARKARIVS &c. *i.* Diſpenſator, Servator *domeſticus pecuniae, de quo Pignor. de Servis . Arcarios* XX. [*i. viceſimae*] Libertatum , & Hereditatum , *plures memorant Inſcriptiones , quae modo* ARKARIVM , *modo* ARCARIVM *exhibent . ſed lapis habet* AXEARIVS . *forte ab Axe , ſive ab Axibus fabricandis .*

F 2 LXXVI.

LXXVI.

P. RVTILIVS . LVPI . EROS
NOMENCLATOR

LXXVII.

C. MANNEIVS
THEVDOSIVS

LXXVIII.

D . M
C . NVMMIO
FELICISSIMO
QVI . V . A . VI
M . X D . XX
ALVMNO
SVO . FECIT
C . NVMMIVS
ANTHVS

LXXIX.

D . M
L . SATVRIO
MARONI
PONPEIA
SECVNDIN:
. . . .
. . . . :

Lxxviii. ANTHVS. *Flos*. amoenum nomen. Catull.
O qui floſculus es Iuventiorum.
Sic apud eumdem Catull. Θάλλος, *germen*, nomen proprium adoleſcentis. Homerus adoleſcentem vocat ἔρνος, *ramum*.
Fabrettus habet V. A. I. *pag*. 353. *Inſcr*. 55.

LXXX.

M . HERENNIENVS
● PRIMVS ●

LXXXI.

D . M
TITINIAE
RESTITVTAE
TITINIVS ſ
ADIVTOR
PATRONAE
BENE . MERENTI
FECIT

LXXXII.

LXXXII.

Η ΒΟΥΛΗ ΚΑΙ Ο ΔΗΜΟ⊏
⊏ΤΕΦΑΝΟΙ ΧΡΥ⊏Ω ⊏ΤΕΦΑΝΩ
ΑΥΡ ΧΑΡΙΔΗΜΟΝ ΖΩϹΙΜΟΥ ΠΡΟΜΟΙΡΟϹ
ΒΙΩ⊏ΑΝΤΑ

Ideſt

Senatus, & Populus coronat aurea corona Aur. Charidemum Zoſimi Filium, qui ante fatum vixit.

LXXXII. ΠΡΟΜΟΙΡΩ⊏ ΒΙΩ⊏ΑΝΤΑ. *Qui vixit* [hoc eſt *mortuus eſt*] *ante fatum*. Apud Iuriſconſultos veteres: *Quoad vivam*, & *Quoad moriar*, idem. Virg. AEn. l. 4. v. 653.

Vixi, &, quem dederat curſum fortuna, peregi.

ἐβίωτα. Et quia illi, qui vixit, in Monumentis adſcribitur

tur χαῖρε. *vale*, dixit in Eclogis: *Vivite Sylvae*; hoc eſt χαίρετε. *valete*. *Fabrettus vertit cum Sponio*: praematura morte defunctum, *pag.* 193. *Inſc.* 452. *ubi multas affert veterum Lapidum talis* πρoμοίρου θανάτου *deplorationes*. *Allatum Marmor quadratis litteris ornatur*, *ſimilibus illis*, *quae viſuntur in Regio Muſeo in Protoma Solonis*, *&* *in Gemma caelata Teophraſti Ereſii*.

LXXXIII.

P . CORNELIVS		L . CORNIFICIO
SERAPIO		TELEMASI IE
SIBI	ET	FEC BOSPOR ..

LXXXIV.

HIC REQVIESCET IN PACE
FLAVIANILLA LP. VIXIT. AN
NOS . XVII MENSES III
DIES V DEPOSITA EST
. . . VII IND. X.
. . . ONI

LXXXIV. HIC REQVIESCET. pro *requieſcit*. Chriſtiana Inſcriptio. ἀναπαύεται. Graeci. ſed *in pace*, & *depoſita* Chriſtianam arguunt.

LXXXV.

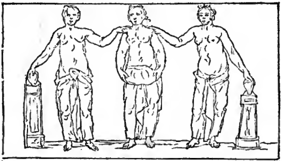
A . BAEBIVS . Ɔ . L
PINDARVS
BAEBIA . Ɔ . L . PSYCHE

LXXXVI.

. . . . . . I.F . GAL
. . . . ECIT
. . . . . . CNNIS
. . . . . B. VIRO
. . . . IAE . FIL

LXXXVII.

LXXXVII.

NYMP·SANC. SAC. EPICTETVS
AQVARIVS. AVG. N. LIB

LXXXVII. Ideſt *Nymphis*, vel *Nymphabus ſanctis*, vel *ſanctiſſimis ſacrum*. *Epictetus Aquarius* (Aquarum Miniſter) *Auguſti noſtri Libertus*. Graecis Οχετηγός. Aquarius ſignum Zodiaci. Gr. *Hydrochous*. qua voce utitur Manilius in Aſtronomicis. In vetuſto Lapide apud Fabr. pag. 308. Inſcr. 315. legitur ACVARIVS, pro AQVARIVS. Q litera, quae reſpondet literae *Coph* Hebraeorum, ſolum apud Latinos numeratur; pro qua Graeci uſurpant τὸ Κ. unde *Aquilius*. Ακίλιος. *Quintus*, Κοΐντος. *Arquà* contra, Villae nomen, in Montibus Euganeis, in qua Villa tumulatus eſt Franciſcus Petrarcha, derivari puto ab *Opere Arcuato*.

Nymphae Aquis praeſidentes, quae in Graeco lapide apud Fabrettum pag. 192. ΝΥΜΦΑΙ ΚΡΗΝΑΙΑΙ, *ideſt* Nymphae Fontinales *dicuntur, exhibentur in noſtro Marmore, & mutuo amore ſe complectentes, & vaſe aquam fundentes. Duae Arulae in utroque latere, ad ſacrificia illis dicatae videntur. In veteribus Monumentis Nymphae modo* AVGVSTAE, SANCTAE, SANCTISSIMAE,

modo

modo NVMINA *vocantur; Vide Sponium Sect. II. Art. VII. pag.* 31. *Fabrettum Inſcr.* 5. *pag.* 432. *pag.* 9. *Inſcr.* 177. *&* *pag.* 301. *&* 302. SANCTAS *appellat noſter Epictetus Auguſti Libertus in hac tabula votiva; in qua aliquae litterae detritae ſunt, ſed reſtitutae a me ad fidem Apographi Cl. V. Caroli Senatoris Strozae.*

LXXXVIII.

DIS . M
GRANIAE
FORTVNATÆ
GRANIVS
SALVIVS
COLIB . SVAE
FECIT B M

Lxxxix. COLIB. SVAE. *Collibertae ſuae.*

In tympano Marmorei Sepulcri, ſub quo ſtat Mulier ſtolata.

LXXXIX.

ΑΡΙΣΤΟΚΛΗΑ
ΥΛΛΟΥ ΑΙΞΩΝΕΟΣ ΘΥΓΑ
ΤΗΡ

Ideſt: *Ariſtoclea Hylli Exonenſis Filia.*

Lxxxx. ΑΡΙΣΤΟΚΛΗΑ, pro Ἀριστόκλεια.

ΑΙΞΩΝΕΟΣ, pro Αἰξωνέως, e quodam pago Athenienſi. *Legeram* ΟΥΓΑΤΗΡ, *ſed poſtea melius inſpecto lapide, ſummiſque digitis tacto, legi* ΘΥΓΑΤΗΡ. ſaepe enim in Graecis marmoribus Ο pro Θ legitur, extrita, ſeu oblita transverſa linea, ut Ουσία. Θυσία.

LXXXX.

LXXXX.

D · M
FABIAE
PROTE
C. FABIVS
TELESPHOR

LXXXXI.

DIS . MANIBVS
CALPVRNIAE.L.L.L.
HEROIDIS

LXXXXII.

M . PAPIRIO,
PRISCO . MIL,
COH. II . VIG.
7 . ALINNAE . FIRMI
C. MANLIVS VITALIS
. VEXILLARIVS .
7 . EADEM
POSVIT

LXXXXIII.

D · M
C. IVLIO . SOTERI
IVLIA. APHRODITE
PATRONO
IDEM . CONIVGI
BENE . MERENTI
FECIT

LXXXXIV.

D M
TVTO . VERNE
CAESARIS QVI VIX
ANNIS . DVOBVS.
PARENTES BENE.MERENTI.F.

LXXXXV.

. . . . . AVRELIVS. AXI . . . .
. . . . . ELIA . EPICTISI . . . .
. . . NT . SIBI ET FILIS . . .
. . . AXIAE ET . AVRELI . . .
. . . QVE DORMIVNT . I . . .

LXXXXI. L.L.L. *ideſt* Luciorum Libertae.

HEROIDIS. Mortuos Heroas, & Semideos exiſtimabant; unde ἡρῶον. *Sepulcrum*.

LXXXXV. EPICTISI. f. Ἐπίκτησις. *Epicteſis*. QVE DORMIVNT. κοιμῶνται. Chriſtiana Inſcriptio. Κοιμητήριον. *Dormitorium*.

In Cippo lapideo, in quo Vir ad caput, Mulier in medio, & Puer ad pedes, cum menſa tripode, referta pomis.

LXXXXVI.

ZωCIMA XPHCTH XAIPЄ	ZωCIMA XPH CTH XAIPЄ

Ideſt: *Zoſima bona vale* *Zoſima bona vale.*

LXXXXVI. XAIPE. *Suprema verba, quae dicere ſolebant morituro aſſidentes, & moriturus aſſidentibus.* οὖλε τε ϗ μέγα χαῖρε. *Apud Virgilium Lib. XI. v. 97. Pallantem mortuum AEneas ita affatur:*

Salve aeternum mihi, maxume Palla,
AEternumque vale.

quae etiam in anniverſariis inferiis ab affinibus repetebantur; inſcribebanturque memoriae cauſſa in ſepulcralibus tumulis.

LXXXXVII.

Θ · K ·
ΔΥΟΤЄΚΝΟΙϹ
ΟΚΤΑΒΙω. ЄΡ
ΜΗ. ЄΤωΝ. Η
ΚΑΙ. ΟΚΤΑΒΙω
ЄΥΚΛΗΤΙ. ω̄
ЄΠΟΙЄϹЄΝ. Ο
ΒΙϹ. ΤΡΟΦΙ
ΠΑΤΗΡ. Α

Ideſt *D. M. Duobus Filiis Octavio Herme Annorum VIII. & Octavio Eucleti.. Fecit .... Alum. Pater.*

LXXXXVIII.

ΛΟΥΚΙ. ΛΟΝ Π
ΡωΤωΓЄΝΗ
ΧΑΙΡЄ
ΑΝΤΙΟΚЄΥΟ
Υ ΔΑΦΝΗϹ

Ideſt

f. *Lucillum Primogenitum vale Antiochenſis ad Daphnen.*

LXXXXVIII. ΛΟΥΚΙ. ΛΟΝ ΠΡωΤωΓЄΝΗ. *f.* Λουκίλλον Πρωτογένη ΧΑΙΡЄ.

ΧΑΙΡЄ. χαῖρε. Sed proprium foret Λύκιλλε Πρωτογενες. *Primogenite vale*. Antiochia. ἐπὶ δάφνης. Urbs Syriae.

LXXXXIX.

	Ideſt
Г. ΙΟΥΛ	*C. Iul*
ΑΝΤЄΡѠΤΙ	*Anteroti*
ΑΓΑΘѠ	*bono*
ΑΠЄΛЄΥΘЄΡ	*Liberto*
ΙΟΥΛ ЄΥΠΡЄ	*Iul. Eupre*

C.

	Ideſt
ΛΑΥΡЄΝΤΙΟϹ	*Laurentius*
ΙΜΗΝ . Ī . ЄΚΟ	*fui . I . .*
Θ̄.ΚΛ ΙΟΥΝΙѠ	*. . Cl. Iunio*

CI.

CALCEIA
CN . L . HERMIONA
SIBI . ET . SVIS
C . VOLVMNIVS . DAMA

CII.

DIS . MANIBVS . GAIO.
CASSIO . TROPHIMO.
CORNELIA . PRIMIGENIA
SIBI.ET.SVIS.ET.QVIB
VS.ME.VIVA.DONAVI

CIII.

PACCIA . VENERIA
L.PACCI.CRESCENTIS
L.V.A.XVI
● EVM LOCVM IN QVO ●
TITVLVS . EST . SIBI
ET PATRONO SVO
FEC

CIV.

. S . . D . . S .
\ . SV\\IVS.
.FIRMV\VS. D. S.
.SACERDOS.D.S.
.V . S . \ . A .

LXXXXIX. ЄΥΠΡЄ. *f.* ЄΥΠΡЄΠЄΙ. *Iul. Decenti . decoro*.

C. ΛΑΥΡЄΝΤΙΟϹ. Apud Athaeneum legitur nomen Λαρέντιος, unius e Deipnoſophiſtis.

CI. CALCEIA. χάλκεια.

CII. TROPHIMO, τροφίμῳ. *Alumno*. PRIMIGENIA. πρωτογένεια.

CIV. .S..D..S. ideſt *Saturno*, vel *Serapidi*, vel *Soli Deo ſacrum*.

D.S.V.S.L.A.ſcil.f.(*Deſuo*) *Votum ſolvit libenti animo*. *Hanc Inſcriptionem, ex Africa advectam, Sponius habet pag.* 195. *Fabr. pag.* 649. *Inſcr.* 423. *Falc. pag.* 162.

CV.

D . M
C. TERENTIO
TYRANNO . V . A . L

CVI.

D M
SARIO LEN ....
MEA CO .....
........XX

CVII.

FVLGVR
DIVM

CVIII.

D . M
HILARAE
BENEMEREN..
....

In Laterculo.

CIX.

D' M'
VICTORIAE
VIXIT ' ANN
OCTOGIN ' DI
QVA ' MEN '
DV ' COGNA
ET FILIA FECE
MATRI BENE
MERENTI

CX.

....
.....*a*VG. N. EX EQVITIB .....
..*ſingu*LARIBVS. SIGNIFE*ris* .....
..... VIXIT . AN N̄ LXXX ......
. *menſi*BVS . II . DIEBVS . X .....
...... Q. CATINIVS C . F. ....
...... EQVES ROMAN*us*... ...
.... L.L. PATRI PIIS*simo* .....
....

CX. *Montfauconius pag.* 358. *Diar. Ital. exhibet aliquantulum mendoſam; ſic*: AVG. N EQVITIB...

CXI.

CXI.

AELIA . M . L . IANVARIVS
FLORA . VIXIT . ANN . XXIV

CXII.

D M
. . . . NIVS FELIX
. . . . PRIMIGENIAE
CONIVGI ET SIBI

CXIII.

P. RVTILI LVPI L. DAVOS

CXIV.

EX AFRICA.

D . M . S
MODIA
SABINA
P . V . AN . XII
H S E

CXV.

Ornatur hic ſepulcralis titulus protome Viri, & Mulieris, & duobus avibus.

Q. ARELLI | VISINIA
ſic VS . AESOPV | ANA PAV

CXVI.

OCTAVIA
IVCVNDA
OCTAVIAE
PARTHENIONI
MATRI SVAE BENE
MERENTI

CXVII.

D M
LVCCEIAE . EV
NVE COGNA
ſic TE . P . NOBIVS A
TIMETVS BENE
MERENTI FECIT

CXIII. DAVOS. Nomen Servi e Dacia. *Daci*, *Dabae*, *Davi*. Terentius: *Davus ſum, non OEdipus*. DAVOS Graeco more, pro DAVVS; ut *Servos*, pro *Servus*.

CXVI. IVCVNDA videtur reſpondere τῇ Ευφροσύνῃ. *Euphroſyne* PARTHENIONI. Παρθένιον. *Virguncula*.

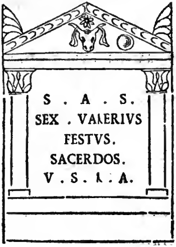
CXVII. LVCCEIAE. EVNVE. f. EVNOE. Ευνόῃ.

P. NOBIVS. i. *Novius*. ATIMETVS. Ατίμητος. ideſt *inexplicabilis, nullo pretio comparabilis*; alioqui ſi valeret *inhonorandus*, nomen eſset infauſtum.

CXVIII.

EX AFRICA.

CXVIII.

CXVIII. S . A . S. ideſt *Serapidi Auguſto Sacrum*, vel *Saturno Auguſto Sacrum* . Caput bovinum cum infulis ad modum victimae cum Stella . Propert. *coronato ſtare boves capite*.

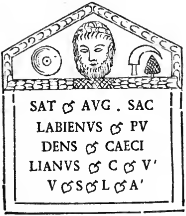
Cernitur ſiniſtrorſum patera in hac votiva Tabula lapidea ; ſimpulum vero fortaſſe conſumptum , modo non apparet . Spon. vulgavit pag. 195. *Fabr.* 697. *Inſcr.* 183. *Falconer. pag.* 162. *ſed omiſſa delineatione tam huius , quam ſequentis .*

CXIX.	CXX.
C . MANLI . G . L . BOLI	M . VOLCIVS . M . L . EROS
MANLIA . HALIA . MATER	VOLCIA . M . L . CHRESTE

CXXI.

EX AFRICA.

CXXI.

CXXI. SAT ♂ AVG . SAC . ideſt *Saturno Auguſto Sacrum*. Falx inſigne Saturni ; unde *Senex falcifer*. Nux pinea, & ancile, ſeu patera, & caput barbatum cum faſcia. *Spon.pag.*196. *Fabr.pag.*697. *Inſcr.* 182. & *Falcon.* 162. *Et haec tabula votiva eſt lapidea.*

Tabula marmorea, in qua ſcalpro excavato marmore efformata eſt figura viri ſedentis, cum duobus canibus venaticis.

CXXII.

L . SAFINIVS . L . L
ROMANVS.
SAFINIA . L . L
IVCVNDA

CXXIII.

Digitized by Google

CXXIII.

INVENTA . LIBERTA . OLLAS . II
SEX . SERVILIO . APOLLONIO . ET
• SERVILIAE . CINNAMINI •
DE . SVO . DEDIT

In fragmento Urnae quadratae ornatae columnis, ſphingibus, capitibus bubulis vittatis, & Ianua ſepulcrali obſerata.

CXXIV.

D I S M A N I B
C . VALERIVS HERMES SIBI
LIBERTIS • LIBERTABVS
POSTERISQ. EORVM
IN FR . P . VI . IN . AGR . P . VII

In marmoreo Cippo, anaglyphico opere ornato, in quo Vir nudus, ſedens, acervo lapidum innixus laevo brachio, & ante eum Mulier ſtolata.

CXXV.

EVANDRO . AVG . LIB .
TABVL . A RAT . AMICO
OPTVMO VLPII ATHYRON
ET DEMETRIVS
HEREDES

CXXVI.

ΩΦΕΛΙΩΝ ΑΝ
ΤΙΟΧΕΥ ΧΡΗΣ
ΤΕ ΧΑΙΡΕ

Ideſt. *Ophelio Antiochenſis bone vale.*

CXXV. TABVL . A RAT . *ideſt* Tabulario a Rationibus . *Sepulcrum, tum Ethnici, tum Chriſtiani*, DOMVM AETERNAM *vocavere; quam Ianua in Urnis, ſeu Sarcophagis deſignari voluerunt.*

CXXVI. *Reineſius habet pag.* 853. *Cl.* 17. *Inſcr.* 139.

CXXVII.

• C MANNEI BLESAMI	LAETORIA Ɔ.L.SVAVIS •

CXXVIII.

CXXVIII.

SAFINIVS
• L L •
FAVSTVS

CXXIX.

D M
C. CAECILINA TAL
IS FECIT PONTENIA BE
NERIA MARITO SVo
BENEMERENTI

CXXX.

Q·ARELLIVS
Q. L.
PRIMVS

CXXXI.

PVPIA . M . L
PHILEMATIO

CXXXII.

C. IVLIVS. C. L
• HERMAPILVS •

CXXXIII.

RVFA SALVIA
MARCIA FVFICIA

CXXXIV.

T. GARGILI . T . L.
PHARNACIS

CXXXV.

DIIS ❦ MANIBVS ❦ N ❦ FVLVIS
FELIX ❦ SIBI ❦ ET ❦ SVIS ❦ FECIT ❦

CXXIX. BENERIA . ideſt *Veneria*.

CXXXI. PHILEMATIO. Φιλημάτιον. diminutivum τοῦ φιλήματος. *oſculi*. Lucretius lib. IV. *Labroſa*, φίλημα. *Philematium* meretrix apud Plautum in Moſtellar.

CXXXII. HERMAPILVS. i. HERMAPHILVS. *Mercurio amicus.*

CXXXIV. PHARNACIS. Hoc nomine Rex Parthorum.

H CXXXVI.

CXXXVI.

Q. ROSIDIVS. Q. L
EROS
CLODIA. C. L. SVAVIS

CXXXVII.

M. VOLCI. M. VOLCI
EVHEMERI HILARI

Mulier in lectiſternio, cum menſa tripode referta pomis.

CXXXVIII.

ЄΥΟΔΙΑ ΒΟΗΘΟΥ ΓΥΝΗ
ΧΡΗϹΤΗ ΧΑΙΡЄ

Ideſt: *Evodia Boethi Uxor bona vale.*

EX AFRICA

CXXXIX.

D ♂ M ♂ S
GVDDEM ♂ SAT
VRI ♂ PARDALI
PIVS ♂ VIXIT ♂ A ♂
LXXXXIII ♂ H ♂ C ♂ ::

EX AFRICA

CXXXX.

*augu*STAE SACRVM
*aure*l MAXIMI MEDICI ET L AVRELII VERI AVG ARMENIACI PART
*tem*PLVM CVM ARCV ET PORTICIBVS ET OSTEIS ET OPERE ALBARIA FVN

CXXXX.

CXXXX. OSTEIS. ideſt OSTIIS. ut *Doleis* in Pandectis Flor. pro *Doliis*.

OPERE ALBARI. l. ALBARIO. Κονιάσω. S. Matth. cap. 23. ver. 27. τάφοι κεκονιαμένοι. *Sepulcra dealbata*.

De Albario Opere ſit etiam mentio apud Gruterum in Inſcr. 2. pag. 172. *Vide Iacob. Sponium pag.* 39. *qui noſtram Inſcriptionem illuſtrat. Falconer. b. p.* 162.

A FVN... f. A FVNDAMENTO, vel A FVNDAMENTIS.

CXXXXI.

CLODIA PRIMA
MATER
C. IVNIVS. AFRICANVS
FILIVS

CXXXXII.

OCTAVIA AP
RO. VICSIT
ANIS XXII
TV QVICVMQVE LEGIS
SIT. TIBI. SVAVITE::

CXXXXIII.

D . M
NIVS FELIX
PRIMIGENIAE
CONIVGI ET SIBI

CXXXXIV.

SACRVM
.....RORI. EORVM
....*e*VANGELVS CVM SV
..*fe*CIT. IDEMQ. D D

In fragmento Tabulae ſepulcralis.

CXXXXV.

. . . .
. . . .
....CONIVGI CAR*iſsimae*
ET SIBI LIBERTIS LIBERTA*buſque*
SVIS. POSTERISQ. EORVM......
LICINIA ATHENAIS. MA........
ET SIBI SVIS POSTERISQ. EOR*um*..
VALERIO POTHINO. IFI. I....

CXXXXV. POTHINO. ποθεινῷ. *Cupito. deſiderata, amato*. ποθουμένῳ. Catull. *Cum deſiderio meo nitenti*. πόθῳ. ἔρωτι.

CXXXXVI.

D . M
M . MANNEI . CALLISTI
MANNEIA . CANDIDA COIVX . BEN . MER
FECIT . QVI . VIXIT . ANNIS . LXXV.

Sequuntur breves Tituli Sepulcrales, qui ſingulis Ollis praefigi ſolebant, breve (*ut ait Propertius*) in exiguo marmore nomen *praeferentes. Saepe vero binis eiuſdem loculi Ollis duplices Tituli reſpondent, unico lapide contenti, ut ex his, aliiſque ſequentibus liquet.*

CXXXXVII.

P. RVTILIVS . LVPI . L
MYRO

CXXXXVIII.

TI . L . TI . HERENNIVS . T . L
EROS

CXXXXIX.

P. MVRRI · LVCRIONIS.
ARELLIA Q. L. VRBANA

CL.

NVMISIA . D . L
BEATA . V . A . XXV

CLI.

L . ANICI
SEDATI

CLII.

CLAVDIVS
C . L
FAVSTVS

CLIII.

L . SAFINIVS
SECVNDIO

CLIV.

SYNISCASIS L
HIBERORVM

VALERIA
EGEMA

CLV.

IVLIA . C . L.
MELPOMENE

CLVI.

Q. PETILLIVS
STEPHANVS

CLVII.

D . M
FESTO
V . A . V
M . . . .

CLVIII.

C. ABELLANI
FELICIS

CLIX.

L. ARELLIVS. COL. PVLCHER
D . D .

CLX.

C. POMPONIVS POMPONIA
C . L C . L
ANTEROS AMARYLLIS

CLXI.

L . OCTAVI . L . L
THIASI

CLXII.

C. IVLI. BALBI
ET

CLXIII.

C. ABILLANI FIICI

Fragmentum Epitaphii verſibus Heroicis, a capite mutilum.

CLXIV.

. . . ERTVS HABERAR
. ERVNT. VOTA PATRONI
. . . QVID TRISTE VIATOR
. . . . . *qu*OD NOXIA FECI
. . . . VIVISSERE PARCAS
. *qu*OD SENTIO VITA. EST
. . . . . TICVS
L . LIB . AN . IIII
. . . . . . AGRO . P . III

CLIX. COL. *f.* Collibertus. D. D. *i.* donum dat.
CLXIV. VIVISSERE PARCAS, f. *Viſere Parcas.*

CLXV.

CLXV.

M. POBLICIVS . M . L QVINTIO | POBLICIA . M . L ALBANA

CLXVI.

FVLVIA . Ɔ L
TALASSA

CLXVII.

Q. PETILI
Ɔ. L
SINDENIS

CLXVIII.

L . PII . FIGLI
AN . VIX . XII

CLXIX.

FELIX SEIVS

CLXX.

MYSTES MINISTRATo

CLXXI.

MANNEIA
Ɔ . L
NICE

CLXXII.

CAESIA . M . Γ. DADA

CLXV. QVINTIO. Diminutivum Quinti.

CLXVI. TALASSA. Thalaſſa. θάλασσα. *mare*; niſi ſit ταλασία, *Lanificium*.

CLXVIII. L. PII. FIGLI. i. *Figuli*. Hoc cognomento Nigidius Figulus Grammaticus celebris, Gellio laudatus. *Figlinum opus*. i. *figulinum*. Figlinae; *Tabernae figulinae*.

CLXX. MINISTRATo f. MINISTRATOR. *Miniſtratores in nonnullis Inſcriptionibus memorantur apud Gruterum pag.* MCXI. 4. & *pag.* DCI. 3. 5. *a menſae miniſterio ſic appellati. Seneca epiſt.* 93. Tranſeo piſtorum turbam, tranſeo miniſtratorum, per quos, ſigno dato, ad inferendam coenam diſcurritur. *Vide Pignorium de Servis*.

CLXXII. CAESIA. γλαυκῶπις. Catull. Carm. 45.

Caeſio veniam obvius leoni.

Cic. lib. 13. *epiſt.* 51. P. Caeſio amico optumo P. Meſſienum Equitem Romanum perfamiliarem ſuum commendat.

EX AFRICA.

CLXXIII.

D M S
CVRIA FEʌI
CʌA PIA VIX
IT ANNIS
ʌXXXV
H S E

CLXXIV.

C.SAFINIVS
Ɔ L
EVANTHVS
V.A.XXV

EX AFRICA.

CLXXV.

D . M . S
M.IVNIVS.ʌ
THIMBAʌA
MVʌIANVS
VIX. ANN.ʌXX.

In laterculo.

CLXXVI.

D/ M
FILIO . cYRIO FILIÓ
DVLCISSIMO QVI
VIXIT . ANNIS . II DI
EBVS . X . HORABVS . II
FECIT . NICE . MATER
PIENTISSIMÓ NON *ſic*
MERENTI Ó.

CLXXVII.

C . PROCVLEI
PLASTIS

CLXXVIII.

P CORNELIVS . P . L
FELIX

CLXXIII. CVRIA FEʌICʌA. ʌ, quod Lambda fere repraeſentat proprium Africae. Κυρία. Φηλίκλα. ideſt *Domina*; qui titulus Uxorum erat; FEʌICVʌA. ſic Πρόκλος, *Proculus*. Ποπλικόλας, quaſi *Populicola*, Valerius Publicola.

CLXXIV. EVANTHVS. ἔυανθος. vel εὐάνθης. *Bonus flos*.

CLXXVII. PLASTIS. πλαςίς. *Figula*. vel potius *Plaſtis* genit. πλάςυ. *fictoris*.

CLXXIX.

CLXXIX.

MANLIA . C . L . VENERIA
BOLI V A XIX

EX AFRICA.
In quadam Baſi lapidea, Mbamediae iuxta Viam Noreiba inventa.

CLXXX.

D . M . S .
INSTEIAE
DIOGENIAE
FEMINAE.MEREN.
INSTEIVS
TERTVLLVS . V. C.

In Urna marmorea pulcberrima opere toreumatico elaborata, ornata capitibus bumanis barbatis, & cornigeris, & avibus ludentibus.

CLXXXI.

ΤΩΝ ΑΓΑΘΩΝ
Η ΜΝΗΜΗ
ΑΕΙΘΑΛΗΣ

Ideſt:
Bonorum memoria ſemper florens.

CLXXX. V.C. *forte* VIVENS CVRAVIT. *Falcon. pag.* 164.
CLXXXI. ΑΕΙΘΑΛΗΣ. Lucret. *Semper florentis Homeri.* ἀειθαλῆς.

Sub quadam protome.

CLXXXII.

D . M . G . L . F . PARENTES . ASTO . T . FILIO
DVLCISSIMO . VIXIT . AN . XV

In aeneo Sigillo.

CLXXXIII.

CLARISSI . VERT . CARPI . FILII

In Tabula aenea.

CLXXXIV.

L. ARRVNTIO. STELLA
L. IVLIO. MARINO. CoS
XIIII. K. NOV
M. ACILIVS. PLACIDVS. L. PETRONIVS. FRONTO
IIII. VIR. I. D. S. C. FERENTINI. IN CVRIA. AEDIS. MER
CVRI. SCRIBVNDO ADFVERVNT. Q. SEGIARNVS. MAE
CIANVS. T. MVNNIVS. NOMANLINVS
QVOD. VNIVERSI. V. F. T. POMPONIVM. BASSVM. CLARIS
SIMVM. VIRVM. DEMANDATAM. SIBI. CVRAM. AB
INDVLGENTISSIMO. IMP. CAESARE. NERVA. TRAIANO
AVGVSTO GERMANICO. QVA AETERNITATI. ITALIAE
SVAE. PROSPEXIT. SECVNDVM. LIBERALITATEM. EIVS
ITA. ORDINARE. VT. OMNIS. AETAS CVRAE EIVS MERITO
GRATIAS. AGERE DEBEAT. FVTVRVMQVE. VT TANTAE
VIRTVTIS. VIR. AVXILIO. SIT. FVTVRVS. MVNICIPIO
NOSTRO. Q. D. E. R. F. P. D. E. R. I. C
PLACERE. CONSCRIPTIS. LEGATOS. EX. HOC. ORDINE
MITTI. AD. T. POMPONIVM. BASSVM. CLARISSI
MVM. VIRVM. QVI. AB EO. IMPETRENT. IN CLIEN
TELAM. AMPLISSIMAE DOMVS. SVAE. MVNI
CIPIVM. NOSTRVM. RECIPERE. DIGNETVR
PATRONVMQVE. SE. COOPTARI. TABVLA
HOSPITALI. INCISA. HOC. DECRETO. IN. DOMO
SVA. POSITA PERMITTAT. CENSVERE
EGERVNT. LEGATI
A. CAECILIVS. A. F. QVIRINALIS. ET
QVIRINALIS. F

CLXXXIV. *AEnea haec Tabula alta uncias* XVIII. *lata uncias* XIV. *pedis antiqui Romani, litteris eleganter inciſis, modo in Regio Muſeo Mediceo ſervatur. Anno* CIↃ IↃCLXXIIII. *Leopoldus Medices S. R. E. Cardinalis, & ab Etruria Princeps, optimarum Artium fautor, & amplificator munificentiſſimus, pretio comparavit ab heredibus Nobilis Viri Franciſci Gothofredi Romani, cuius gratia, auſpice hac inſigni Tabula, ſingularem, & nunquam ſatis laudatum laborem diſſerendi de Teſſeris Hoſpitalitatis ſuſcepit doctiſſimus Iacobus Philippus Tomaſinus Epiſcopus AEmonienſis, ut ipſe fatetur cap.* I. *eius Operis. Ianus Gruterus, Laurentius Pignorius in ſuo Antenore, & Antonius Auguſtinus Epiſc. Tarracon. apud Fulvium Urſinum olim extitiſse memorant.*

Verſu I. L. ARRVNTIO. STELLA L. IVLIO. MARINO. COS. *Apud Panvinium, Sigonium, Gruterum, Goltzium, Noriſium, alioſque Romanorum Faſtorum Scriptores, L. Arruntius Stella, & L. Iulius Marinus numquam inter Conſules recenſentur; quare ex Suffectis, ſeu Extraordinariis credi poſſunt, imperatore Caeſare Nerva Traiano. Vide Tomaſinum in praelaudato Opere cap.* 3. *in quo celeberrimam hanc noſtram Tabulam docte, & luculenter illuſtrat.*

Verſu 5. I. D. S. C. *ideſt* Iuri Dicundo Sacri Conſilii, *vel* Senatus Conſulti *Ferentini, qui in domo T. Pomponii Baſſi Viri Clariſſimi Hoſpitali hac Tabula poſita, per Legatos in clientelam ab eo recipi ſuum Municipium rogant, Tuſciae oppidum habitabant. De T. Pomponio Baſso vide Plin. l.* IV. *ep.* 23. *& Panvin. ad annum Ch.* 259. 260. 289.

Verſu 8. QVOD VNIVERSI. V. F. *f.* Quod univerſi unanimes fuerunt, *vel* verba fecerunt. *In explicatione huius Tab. cap.* 3. *Tomaſinus protulit notas* V. S. P. *quas aenea Tabula non exhibet; quare perperam interpretatus eſt:* Quod univerſi Ferentini Populi; *Ceterum & verſus non eo, quo iacent ordine, vulgavit, interpunctionem variavit, &* M. ACILIVS. *pro* M' ACILIVS *edidit.*

Verſu 16. Q. D. E. R. F. P. D. E. R. I. C. *Ideſt*: Quid de ea re fieri placeret de ea re ita cenſuere.

Gruterus hanc noſtram Tabulam profert pag. 256. I. *ſed verſuum mutato ordine, & paullo aliter praeſertim his in locis.*

Verſu

Verſu 5. FERENTIN. *Tabula ſic habet* FERENTINI.

Verſu 13. ITA. ORDINARI. *Tab. b.* ITA. ORDINARE.

Verſu 17. ΩN. PLACERE. τȣ̃ ΩN, *nec unus quidem apex cernitur in hac Tabula.*

Verſu 23. IN. HOC. DECRETO. *Tab. habet ſolummodo*: HOC DECRETO. *Ad finem Inſcriptionis haec adiicit Gruterus.*

AD . AVGVST　　　AD . AVGVST
TEM. C. P　　　TEM. C. P

quae modo nec leguntur, nec conſpiciuntur; equidem aenea noſtra Tabula undequaque ornatu quodam ex hebeno tegitur, & circumcluditur.

. *Ant. Auguſtinus hanc etiam exhibuit in Append. ad Librum de Legibus, & Senatus Conſultis Inſcrip.* 23. *& Verſu* 3. *pro* XIIII. K. NOV. *habet* XIII. K. NOV. *In reliquis fere convenit cum Grutero.*

In Collari aeneo.

CLXXXV.

MINERVINVS. FVG
ITALICI. MIL
TESS. COH. XII. VRB

Ad aeneum equum ſtragulo ornatum.

CLXXXVI.

ΚΟωΡΤΙΟϹ ΡΟΜЄΙϹ

Ideſt: *Cohortis Romanae.*
(ΡΟΜЄΙϹ. *pro* ῥωμαίας.)

Ad aeneum Canem.

CLXXXVII.

M. CALMVTIA

CLXXXV. MINERVINVS. FVG ITALICI. *f.* Fugitivus Italici Miles Teſſerarius Cohortis XII. Vrbanae. *Teſerarius, qui Teſeras militares* (συνθήματα) *distribuebat; quo Ducis praecepto exercitus ad aliquod opus, vel ad bellum movebatur. Virg. AEn. lib.* VII. *verſ.* 637.

Claſsica iamque ſonant: it bello teſſera ſignum.

Vide Servium in hunc locum; & Tomaſinum de Teſ. Hoſpit. cap. XVI.

Inſcriptionem hanc, & alias, quas hic ſubiicio, in aeneis, vel plumbeis Lamellis, legi etiam in MS. Bibliothecae Strozianae num 896. *in fol. & eſt apographum Deſcriptionis veterum Numiſmatum, Gemmarum, & Statuarum Regii Muſei Medicei a Cl. V. Fiton Anglo olim factae Anno* 1676. *iuſsu Coſmi III. M. E. Ducis.*

In lamella aeneae Lucernae ad inſtar Navis, in qua Divus Petrus ſedet ad remigium, & Divus Paulus ſtat in puppi.

CLXXXVIII.

DOMINVS LEGEM
DAT VALERIO SEVERO
EVTROPI VIVAS

CLXXXVIII. *Lucernam hanc delineatam videre poteris apud Bartolum in Lucernis. Tab. LI.*

Ad figuram armatam, ſedentem cum Cupidine.

CLXXXIX.

ΑΡΗΟΣ ΝΙΚΟΕΝΤΟΣ

Ideſt: *Martis Vincentis* (ſeu) *Victoris.*

In aenea lamina.

CLXXXX.

PL. SPECIOS
MENERVAI
DONOM
PORT

In alia ſimili aenea, literis inverſis.

CLXXXXI.

ſic

KARITONIS L
CAES. N̄. Ꝯ
SER. DISP

CLXXXX. MENERVAI. i. *Minervae*. Antiqui dicebant *leber*, pro *liber*. Quinctil. *Sic* Vea, & Vella, *pro* Via, & Villa, *teſte Varrone*. DONOM PORT. i. *Donum portat*. Terent.

Dii boni, boni quid porto?

CLXXXXI. CAES. N̄. Ꝯ SER. DISP. *ideſt* Caeſaris noſtri Servi Diſpenſatoris.

In

In Tabula aenea.

CLXXXXII.

IMP . CAESAR . DIVI VESPASIANI F DOMITIA
NVS. AVGVSTVS GERMANICVS. PONTIFEX . MAXI
MVS. TRIBVNIC. POTESTAT. XII. IMP. XXII COS. XVI.
CENSOR . PERPETVVS . P . P
PEDITIBVS . ET . EQVITIBVS . QVI . MILITANT . IN . COHOR
TE III. ALPINORVM. ET. IN VIII . VOLVNTARIORVM
CIVIVM . ROMANORVM . QVI . PEREGRINAE CONDICIO
NIS . PROBATI . ERANT . ET. SVNT IN DELMATIA . SVB . Q . POM
PONIO . RVFO . QVI QVINA . ET . VICENA . STIPENDIA
AVT . PLVRA MERVERVNT. ITEM DIMISSO . HO
NESTA MISSIONE . E ● MERITIS STIPENDIIS
QVORVM . NOMINA SVBSCRIPTA . SVNT . IPSIS
● LIBERIS . POSTERISQVE . EORVM . CIVITATEM ●
● DEDIT . ET . CONVBIVM . CVM . VXORIBVS ●
QVAS . TVNC . HABVISSENT . CVM . EST . CIVI
TAS IIS DATA . AVT ● SIQVI . CAELIBES . ESSENT CVM
IIS . QVAS . POSTEA . DVXISSENT . DVMTAXAT
SINGVLI . SINGVLAS . A . D III . IDVS . IVLIAS
M . LOLLIO PAVLLINO VALERIO ASIATICO SATVRNINO
C . ANTIO . IVLIO . QVADRATO . COS
COHORT . III . ALPINORVM . CVI . PRAEST
C . VIBIVS . MAXIMVS
PEDITI
VENETO . DITI ● E DAVERS
ET MADENAE . PLARENTIS FILIAE . VXORI . EIVS DERAAVST
ET GAIO F . EIVS
DESCRIPTVM . ET RECOGNITVM . EX . TABVLA
AENEA . QVAE · FIXA EST ROMAE
IN MVRO . POST TEMPLVM . DIVI AVG AD MINERVAM
A . VOLVMNI ● EXPECTATI
Q . ORFI CVPITI
CN . EGNATI VITALIS
SEX . MANLI CINNAMI
L . PVLLI SPERATI
P . ATINI AMERIMNI
L . PVLLI . ● VERECVNDI

CLXXXXII. *Haec aenea Tabula, alta uncias* XII. *lata uncias* IX. *antiqui Romani pedis, formulam Honeſtae Miſſionis Militibus datae a Romanis Imperatoribus repraeſentat. Olim reperta fuit a Foſsoribus in agro Salonenſi, in Delmatia, ut teſtatur Gruterus, & celeberrimum Fr. Iucundi Veronenſis Architecti, & Antiquarii praeſtantiſsimi MSptum pag. 164. in quo haec Inſcriptio profertur; quod mihi perhumaniter communicavit Antonius Franciſcus Marmius Eques D. Stephani, ſtudiorum omnium amantiſsimus. Huic ſimiles Teſserae Militares leguntur in ditiſsimo Gruteriano corpore pag. 573. 1. 2. 3. & pag. 575. 1. apud Fabrettum pag. 687. Inſcr. 96. & Sponium pag. 224. Sect. VII. &c.*

Gruterus pag. 574. 5. hanc Tabulam evulgavit, ſeu potius deformavit; tum verſibus non eo, quo iacent, ordine in aenea Tabula diſpoſitis, cum his undecim mendis.

Verſu 8. SVB. Q. PONPONIO. *Tabula ſic habet*: SVB. Q. POMPONIO.

Ver. 11. EMERITIS. STIPENDIIS LIBERIS. *Hic integrum verſum omittit.*

Ver. 14. DEDIT. ET. CONNVBIVM. *Tab. h.* DEDIT. ET CONVBIVM. *Sic Virgilius Mediceus.*

Ver. 18. SINGVLI. SI.:GVLAS. *In antica, & poſtica huius Tabulae*: SINGVLI. SINGVLAS.

Ver. 19. M. LOLLIO. PAVLINO. *Tabula* M. LOLLIO. PAVLLINO.

Ver. 21. CVI. PRAE. IST. ST. *ſic perperam. Tab. h.* CVI: PRAEST.

Ver. 23. & 24. PEDITI V.ENETO. *Tab.* PEDITI VENETO.

Ver. 25. ET. MADENAE. PIARENTIS. *Tab.* ET MADENAE. PLARENTIS.

Eodem Verſu. VXORI. EIVS. DERMVST. *Tab.* VXORI EIVS DERΛAST. *In poſtica, in qua tota Inſcriptio repetitur, legitur* VXORI. EIVS. DERMIVST. *MSptum Fr. Iucundi habet* VXORI. EIVS. DECAMINIS.

Ver. 26. ET. Q. GAIO. F. EIVS. *Tab. ſic* ET GAIO F. EIVS.

Ver. 30. A. VOLVMNI EXPECTATI. *Horum Militum nomina in poſtica tantum huius Tabulae inciſa leguntur.* *Ver.*

Ver. 36. VERDECVNI. *Tab. habet:* VERECVNDI.

Ver. 19. M. LOLLIO PAVLLINO, *&c. Conſules ſuffecti fuere* A. V. C. 846. *& eſt prior ille Paullinus, ad quem Plinii Epiſtolae Lib. V.* 10. *& IX.* 37. *Philippus a Turre Monum. Antii. de Colonia Foroiul. p.* 373.

In aenea Lucerna, ſuper quam protome Mulieris cum duabus noctuis.

CLXXXXIII.

FORTIS.

In Sigillo aeneo.

CLXXXXIV.

LERISINI

In Heliotropio, in quo ex una parte ſculptum Convivium, ex altera haec inſcriptio.

CLXXXXV.

VNI
AMBROSIA
VENENVM
CAETERIS

In aenea Lamina.

CLXXXXVI.

GEN COL . PVT
P . ACILIVS
HERMERO

CLXXXXIII. *De Muliere forti ait ſapientiſſimus Rex Salomon in Parabolis cap.* XXXI. Non extinguetur in nocte lucerna eius.

CLXXXXV. *Montfauconius edidit in Diar. Ital. pag.* 356.

CLXXXXVI. Forte: GENIO COLONIAE PVTEOLANORVM. P. ACILIVS HERMERO. *Hermeros.* ἑρμέρως.

Fabrettus cap. 2. *p.* 77. *Inſcr.* 84. *ex Capaccio inemendatam exhibet.*

In

In quodam aeneo Vaſe rotundo cum operculo.

CLXXXXVII.

EX.OLEON.SOC

In quadam aenea Lamella.

CLXXXXVIII.

M. ΑΓΡΙΠΠΑ ΟΥΠΑΤΟϹ ΤΡΙΤΟΝ

Ideſt: *M. Agrippa Coſ. tertium*; ut in Panthei fronte latine legitur. Graeci Αγρίππας. Σκαίβόλας. Ποπλικόλας; Latini *Agrippa, Scaevola, Publicola.* Μέλας, *Mela. Pomponius Mela.*

In aeneo Sigillo.

CLXXXXIX.

* ΒΗΝΑ
ΝΤΙΟΥ

Ideſt: *Venantii.*

In Lamella plumbea.

CC.

ITNOPM
OIDNVCES
AVLI ANICII

cc. *Si inverſo ordine legantur primus, & ſecundus verſus, exhibent:* M PONTI SECVNDIO AVLI ANICII.

Haec, & aliquae Inſcriptiones ſuperius allatae, reperiuntur in Conclavi Muſei Medicei, in quo varia veterum Inſtrumentorum genera ſervantur.

Ad Statuam, quae Muſarum unam repraeſentat.

CCI.

opvſatticianiſakrodiſienis

Ideſt: *Opus Atticianis Afrodiſienis.*

cci. *Vide Cl. V. Sen. Bonarotam in Praef. Obſerv. in Vaſa Vitrea Coemeterialia pag.* XXI.

In

Digitized by Google

In aenea Lamina.

CCII.

IVBEO . ET IS EI . SI FECERIT
GAVDEBIT SEMPER

CCII. *Opinio eſt, unam eſſe ex ſortibus Traeneſtinis.*

In Lapide lazuli caelato.

CCIII.

ΘΕΟΦΡ
ΜΕΛΑΝΤ
ΕΡΕΣΙΟ

Id. *Teophraſti Melantae Ereſii.*

In Corneola cum capite parum barbato

CCIV.

ΜΝΗΣΘΗ ΟΛΥΜΠΙΑΣ

Ideſt: *Recordetur Olympias.*

In Achate ſmaragdina.

CCV.

ΔΙΟΓΕΝΗΣ
ΙΚΕΣΙΟ
ΣΙΝΟΠΑΙ

Ideſt *Diogenes Hiceſii Sinopaeus.*

CCIII. *Viſuntur in poſtica notae aſtronomicae Solis, Veneris, Martis, Iovis, & notae tres ſignorum Zodiaci, cum duabus occultis; forte geneſin Theophraſti indicantes: ſicuti Demoſthenis, & Platonis Iulius Firmicus fecit.*

CCV. *Vide antiquum Anthologiae Epigramma; Diog. Laertium; & Lucianum*: Quomodo Hiſtoria ſcribenda ſit. *Sponius retulit pag.* 125. *ſect. IV.* & ΙΚΕΣΙΟΥ *poſuit pro* ΙΚΕΣΙΟ; *ut in Gemma, quam accurate obſervavi.* O priſcis valebat ΟΥ, ut in columna Herodis Attici Ionicis veteribus litteris inſculpta. Hinc Lacedaemones ingenti epiſtolae Alexandri Magni reſponderunt unica littera O, ideſt ΟΥ, *Non.*

K *In*

In Diphtycho eburneo.

CCVI.

| ANIC FAVSTVS ALBIN BASILIVS V C |

ccvi. Ideſt: *Anicius Fauſtus Albinus Baſilius Vir Clariſſimus. Cl. V. Philippus Senator Bonarota explicavit*; *Icona*, & *proprium characterem dedit poſt Obſervat. ad Fragm. Vaſ. Vitr. pag.* 245.

Ad protomam Solonis.

CCVII.

ϹΟΛΩΝ Ο
ΝΟΜΟΘΕΤΗϹ

Ideſt: *Solon Legiſlator.*

In Sigillo aeneo.

CCVIII.

I V A T Ɔ O
I T S Ǝ ᗡ O M

Ideſt: *Octavi Modeſti.*

In duabus Teſſeris eburneis.

CCIX.

ATHAMANS
MAECENATIS
SP. K. IAN
C.SIL. L. MVN. COS

CCX.

APOLLONIVS
PETICI
SP. K. APR
L. AFR. Q. MET

ccix. ATHAMANS. Athamans, *pro* Athamas, *unde genit.* Athamantis. *Sic contra* στάς, *Lat.* ſtans. *Hic Maecenatem habuit dominum.* APOLLONIVS *Peticium*. SP. *ideſt* SPECTACVLVM.

C. SIL. L. MVN. COS. *Videtur poſita* N, *pro* R. *nam in Faſtis habetur hoc Conſulum par* C. SIL. L. MVR. COS. *i.* C. SILANO. L. MVRENA COS. *qui Conſules fuere an. U.* 692. *Quum hae in quatuor tabulis inſculptae teſſerae in orbem volvantur, Conſules*

appo-

appoſiti tum initium, tum finem poſſunt conſtituere, iuxta legentium arbitrium; idcirco Reineſ. & Montfauc. in principio Conſulum nomina legerunt, ego in fine.

CCX. L. AFR. Q. MET. *Ideſt* L. AFRANIO. Q. METELLO. *Conſulibus an. U.* 694.

Reineſius Claſs. V. pag. 91. *Inſcr. LX.* 1. *Fabrettus cap.* 1. *pag.* 39 *Inſcr.* 196. *harum Inſcriptionum alteram mendoſe vulgarunt. Montfauconius item protulit pag.* 757. *Diar. Ital. Multa bis ſimiles Gladiatorias Teſſeras congerunt Gruterus pag.* 334. *Reineſius, & Fabrettus in ſupraſcriptis locis. De his conſulendus vir longe doctiſsimus luſtus Lipſius Saturn. Serm. l.* 2. *c.* 3. *& Tomaſin. de Teſſ. Hoſpit. c.* 16.

CCXI.

D M
ANNEAE. C. F. RESTITVTAE
FECIT :: FAESONIVS
THEVDA. CONIVGI. PIENTIS
SIMAE B. M

CCXII.

DELIAE
SERTA
DATE

CCXII. DELIAE SERTA DATE. *Tibull. Lib.* 1. *Eleg.* 2. *v.* 14.
~~cum poſti florea~~ ſerta darem.

Similius vero eſt illud Propertii, qui de ſe ipſo, Lib. 3 *Eleg.* 1.
Mollia, Pegaſides, veſtro date ſerta poetae.

Tres ſequentes Inſcriptiones, vetuſtate litteris labefactatis, male hodie leguntur.

CCXIII.

In Cippo lapideo, in quo Vir iacet in lectiſternio cum catulo, & duobus ſervis ad utrumque latus ſtantibus.

EX CES VIIIIGERMIIↃIIISANIA
NIO ET BLAESO. COS

Digitized by Google

In duabus Arculis marmoreis.

CCXIV.

D M

M PVRVLADI :: A M L COLLV
PR PVSP 7 CALLISTIANI Q. V
A . XXX MIL A . XII FAVRIA M
VARIVS COMMANI :: :: ::
A RI

CCXV.

D M
SEX . COSINI :: :: :: :: :: ::
VI VIR ::. ::. ::. ::. ::. ::.
HILARA :: :: :: :: :: :: :: ::
B . M . F

Quinque Inſcriptiones, quae ſequuntur, quum modo inter alias, ab Eruditiſsimo Viro Iohanne Pagnio Piſano anno CIƆIƆCLXVI. *ex Africa Florentiam tranſmiſsas, non reperiantur, putavi, non ipſos revera Lapides ab eo miſsos, ſed eorum tantum apographum; quod poſtea verum eſſe liquido cognovi ex eius epiſtola ad Fabricium Cecinium Florentinum a Secretis Sereniſſimi Leopoldi Medicei ab Etruria Principis, cuius apographum ſervatur in Biblioth. Stroziana MSptorum.* 1396. *qua in Epiſtola varia Africae loca accurate deſcribit. Eximius vir Ioannes Corazius Piſanus, per Agrum Tunetis iter poſtmodum faciens, harum tertiam, & quartam ſe vidiſſe teſtatus eſt ſuper oſtium cuiuſdam domus, & cum XVIII. aliis Africanis Inſcriptionibus, hactenus ineditis, quas inferius ſubiiciam, in epiſtola ad Cl. V. Antonium M. Salvinium, a quo perhumaniter accepi, eas deſcripſit.*

EX

EX AFRICA.

Inventa in quod. loco dicto Tukabia.

CCXVI.

D ♂ M ♂ S
GEMINIA
A. FIL ARTEM

EX AFRICA.

Sub protome Mulieris ex Lapide.

CCXVII.

KEZICIA
MATER

CCXVI. Ideſt *Dis Manibus Sacrum. Geminia Auli filia Artemiſia*.

EX AFRICA.

Super Oſtium cuiuſdam domus.

CCXVIII.

D . M . S
ANNARIA
FRVCTA
CONIVNX
CARISSIMA
PIA . VIXIT
ANNIS . XXXV
H.S.E.OIBO.P.T.S

EX AFRICA.

Super Oſtium cuiuſdam domus.

CCXIX.

D . M . S
APRONIA . VIC
TORIA . PIA
VIX.ANN. XLIIX
M . II . D . XI
H.S.E.FII SOIBO

CCXVIII. H .S. E .&c. *f.* Hic ſita eſt. ſibi poſteriſque ſuis. *Vide Falconerium pag.* 163. & 164.

EX AFRICA.

Fragmenta ingentis Lapidis inventa in Templo rotundo.

CCXX.

(SAT) AVG) SAC)

Ideſt. Saturno Auguſto Sacrum.

Has quinque Inſcriptiones, inter Mediceas reponunt MS. Strozianum nuper laudatum, & apographum Cl. V. Andreae Andreini, ab eo factum An. 1688. *ſed inter alias modo non reperiuntur.*

CCXXI.

C.IVNIO.REGINO DECVRIONI
.... AID .... R. QV. N
QVI ....
....
....
SPLENDIDISSIMAE. REIPVBLICAE
.... MIDENSIVM. RE. EORVM. ORD.
DECVRIONVM. EX. SPORTVLIS. SVIS
OB MERITA. D. D.

CCXXII.

VENVLEIA
Ɔ. L. SOSIS
MEDICA

CCXXIII.

M. PVBLII
ANTHI

CCXXIV.

D. M
M. LIBIVS
ABASCANTVS
APVLEIVS. PENI
CONIVGI SVAE

CCXXV.

T. FLAVIO PARIDIONI
VIX. ANN. XVIIII
DECESSIT. NATALI. SVO
T. FLAVIVS. PARIS. ET FLAVIA
PITHVSA. PARENTI. SVO

CCXXV. PARIDIONI. *Paridion*, diminutivum a *Paride*.

DE-

DECESSIT NATALI SVO. *Ideſt*: Diem obiit ſupremum, eo die, quo natus eſt, *ac proinde eundem diem ſortitus eſt & laetum, & fatalem. Vide quae notat Fabrettus Cap.* 4. *pag.* 38. *&* 39. *ubi etiam noſtram profert Inſcriptionem ex Schedis Barberinis.*

Hae quatuor Graecae Inſcriptiones litteris quadratis ad Protomas illuſtrium Virorum, modo cum non reperiantur, forſitan perierunt.

CCXXVI.

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΗΣ
ΦΙΛΙΠΠΙΔΟΥ
ΑΘΗΝΑΙΟΣ

Ideſt: *Ariſtophanes Philippidae Athenienſis.*

CCXXVII.

ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ
ΒΛΥΣΩΝΟΣ
ΕΦΕΣΙΟΣ

Ideſt: *Heraclitus Bliſonis Ephefius.*

CCXXVIII.

ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ
ΘΕΟΔΩΡΟΣ
ΑΘΗΝΑΙΟΣ

Ideſt: *Iſocrates Theodorus Athenienſis.*

CCXXIX.

ΑΙΣΧΙΝΗΣ
ΑΤΡΟΜΗΤΟΥ
ΑΘΗΝΑΙΟΣ

Ideſt: *AEſchines Atrometi Athenienſis.*

CCXXVIII. Sic Apollonius Molonis, dictus eſt etiam *Apollonius Molo*. Vide Cicer.

Vide Imagines, & elogia Illuſtrium Virorum ex Bibliotheca Clariſſimae doctrinae Viri Fulvii Urſini Romani, ex editione Antonii Laferii Romae Anno 1570. *in fol. & Ioannis Fabri Bambergenſis Medici Romani Commentarium ad ſingulas imagines a Theodoro Gallaeo expreſſas Antuerpiae Anno* 1606. *ex celeberrima Officina Plantiniana apud Io: Moretum, Tabulis* 34. 65. 76. 2.

In

In Achate varia ovalis figurae.

CCXXX.

ACTЄꟼIA
ZHCʎICAC
IKʎAKC

In alia ſimili.

CCXXXI.

XAKAꟼI
XЄΛIAT
IKON

Videntur hae duae ſupraſcriptae Inſcriptiones Gnoſticorum, ſeu Baſilidianorum eſſe, a figura ovali, & ab occulta ſcriptura. Taliſmanos vulgo appellant Arabica voce a Graeca ἀποτελεσματικὰ, *detorta.*

EX AFRICA.

In Cippo lapideo.

CCXXXII.

C. CʎODIAE C. ʎ
ʎAIDI
PHIʎEMA Q. M
L. MATRI

In Teſſera eburnea.

CCXXXIII.

FORTVNATE
XXIIII

CCXXXIV.

In Corneola, ubi ſculptum caput Iovis Serapidis, cum Sole, & Luna.

ΔAMONOC

CCXXXIV. *Montfauconius edidit in Diar. Ital. pag.* 356. *una cum Heliotropio, a me ſuperius allato pag.* 71. *Convivium exprimente; de quo hic ſubiiciendum memini, quod quum denuo id ſpectarem, & ſculpturam eius ſequioris aevi procul dubio eſſe, & figuris illis ſupremum Chriſti Convivium deſignari, cognovi.*

INSCRIPTIONES
ANTIQUAE
FLORENTIAE
IN PALATIO ET MUSEO
MARCHIONIS RICCARDII.

IDeſt: *Iſidi* (*ſ. Bonae*) *Obſequenti Seleucus Socratis Votum ſub Sacerdote Diocle Dioclis Turmedi.* L 1. ΙΣΙ.

1. ΙΣΙΔΙ ΧΡΗΤΗΙ. forte χρηστῇ, *Bonae*. ΕΠΗΚΟΩΙ. ideſt Ἐπηκόῳ, quae audit ſupplicum vota, & exaudit; *Obſequenti*. *Fortuna Obſequens* τύχη ἐπήκοος, Plutarcho, ideſt *Audiens*. Hom. Iliad. ά.

Ὅς κε θεοῖς ἐπιπείθηται, θεοὶ ἔκλυον αὐτοῦ.

Qui Diis obtemperaverit, Dii ipſum audiunt.

ΣΩΚΡΑΤΟΥ. pro Σωκράτους, paſſim in Inſcriptionibus.

ΤΥΡΜΕΔΟΥ. Neſcio quid hoc ſit nominis. *Variis, multiſque appellationibus nuncupatur Iſis in vetuſtis lapidibus.* BONAM & OBSEQUENTEM *appellat noſter Seleucus Socratis filius, raro admodum, ornatiſſimoque vocabulo in hoc votivo Marmore, quod illi ſub Diocle eius Sacerdote dicavit poſt acceptum certe inſigne aliquod beneficium, forſitan cum uxore, quae cum eo in lectiſternio recumbit, cui adſtat puer vas miniſtrans, & menſa tripes referta pomis. Ipſi capite corollam quamdam geſtare videntur ex floribus, pomis, frugibuſque confectam. Nam flores in Votorum ſolutione adhibitos memorat Virgilius in Catalectis ad Venerem:*

Non ego thure modo, aut picta tua templa tabella
Ornabo, & parcis ſerta feram manibus.

Iſis etiam frugum habita inventrix, ut teſtatur Tacitus de Morib. Germ.

2

D . M
FAVSTVS. AVG. LIB.
ADIVTOR. AB. EPIST
VLIS. LAT. VIXIT.
AN. XVIIII. M. IIII
DIEB. XVI. FECIT
ARTEMISIVS. PAE
DAGOGVS. ET. LIB.
PVERO
RARISSIMO

3

D ~ M
M ~ COCCEI EPA
PHRODITI CON
IVGI. PIENTIS
SIMO ~ GALA
TIA. CONIVNXS
bENEMERENTI

2. ADIVTOR. AB. EPISTVLIS. LAT. *ideſt* Adiutor ab epiſtu-

ſtulis Latinis. *Sic loquuntur tum priſca Marmora, tum antiquiſſimi Codices, inter quos praeſertim Pandectae Florentinae, & Caſſiodorii Senatoris Complexiones, inſigne Eccleſiaſticae antiquitatis monumentum nuper detectum, & luce donatum a Scipione Marchione Maffeio Viro Clariſſimo, & undequaque doctiſſimo. An* EPISTVLA, *ſeu* EPISTOLA *ſcribendum ſit, conſulendus Cl. Vir Iuſtus Fontaninus lib.* 1. *cap.* VIII. *pag.* 157. *De Antiquitatibus Hortae, qui de hac controverſia luculenter, & perdocte diſſerit.*

ARTEMISIVS PAEDAGOGVS. Ἀρτεμίσιος. *Dianeus. Dianius.* Παιδαγωγός. Servorum *puerorum* Auguſti *educator*. Lydus Paedagogus apud Plautum in Bacchid. dimid. Act. 3. Scena 2. clare Paedagogorum officium oſtendit.

PVERO RARISSIMO. *Idest*: Puero rariſſimis dotibus ornato. *Sic pluribus in locis apud Propertium, ſed praeſertim Lib.* 1. *Eleg.* 17.

Quamvis dura, tamen rara puella fuit.

ſcilicet raris dotibus praedita.

Vide Gutherium de Offic. Domus Aug. & Pignorium de Servis. Mabillonius, doctiſſimorum hominum laude omni aevo ſummopere celebrandus, retulit pag. 193. *Itin. Ital. & Sponius pag.* 205. *ſed diverſa, & inemendata lectione. Fabrettus Inſcript. c.* 4. *pag.* 248. *Inſcr.* 16. *male vulgavit* PEDAGOGVS *contra fidem huius marmoreae Tabulae, quae ultimum verſum nunc habet calce obductum.*

3. M ~ COCCEI EPAPHRODITI. Hic genitivus pendet a D ~ M, Diis Manibus. Ἐπαφρόδιτος, *Venuſtus* a Venere. Lucr. l. 1.

Nec ſine te quidquam dias in luminis oras
Exoritur, neque ſit laetum, neque amabile quidquam.

GALATIA. Γαλάτεια. *Galatea.* ideſt *laeta, candida.*

CONIVNXS. *In nulla paene dictione variata magis ſcribendi ratio, quam in hoc nomine reperitur, teſte Pierio. Legitur enim in vetuſtiſſimis lapidibus, & quidem pluribus* Coniux. Coiux. Coniunx. Coiunx. Coius, & Coniunxs *ſicut in noſtro, ex opinationis varietate, in verbi deductione. Scaurus, & Aldus Manutius in Orthogr.* Coniux *melius putat dici, & ſcribi.* Vide Cl. V. Dauſquium.

4

L, VIBIVS . Ɔ · L . NEPOS.	L, CORNELIVS . L . L.
PHILIAES . C . L . CALLISTENIS.	EVPORVS MEDICVS.
L . CALMEIVS L . L .	ϴ VALERIA . L . L . DIOGENEA·
ATHENIO .	L . CORNELIVS . L . L.
CALPVRNIA · Ɔ . L . HILARA .	CHIVS .

4. ATHENIO. Ἀθηνίων. *Minervius*, Minervinus, ut in Collari aeneo Muſei Medicei ſupra relato pag. 67.

EVPORVS MEDICVS. Ἔυπορος, *dives*, quales boni Medici eſse ſolent.

Sexcentorum annorum ſpatio Romanos Medicis caruiſse, nec medicam Artem exercuiſse, nullo etiam Romana lingua de Medicina authore diſserente, docet Plinius Hiſt. Nat. lib. 29. cap. 1. Liquet etiam ex vetuſtis Inſcriptionibus, in quibus plures Graeci Liberti Medici, ut ex tertio nomine indicantur, cum viri, tum mulieres leguntur. Usu etiam veniſſe teſtatur Plinius loco ſupra relato, Medicorum nomina in Sepulcrorum titulis inſcribere, ſi eos malis medicamentis, malave arte aegrotos enecaviſſe exiſtimarent. Vide quae notantur a Sponio Miſcell. erud. Antiq. pag. 142. *& a Fabretto Inſcr. Antiq. c.* 4. *pag.* 299.

DIOGENEA. Διογένεια. *ab Iove nata.*

ϴ Nota mortis, τοῦ Θανάτου. Perſius:

Et potis es nigrum vitio praefigere theta.

Hinc Auſonius in Eunum Paedagogum, quaſi ei mortem deprecatus:

Tuumque nomen ϴ ſectilis ſignet.

L. CORNELIVS. L. L. CHIVS. *Hic Marmoris antiqua excalptura cernitur, in qua poſtea repoſitum huius Liberti nomen.*

5 IVLIE SO
RORI . EV
NOMVS . ET
MAXIMVS
FRATRES

6 VARENIAE FELICISSI
MA . AVRELIAE
HERMIONE
FILIAE DVLCSX *ſic*

7 D

7

D ✲ M
L ✲ CELADVS ✲ SENIOR ✲ ET ✲
✲ CELADVS IVNIOR ✲ SE ✲ BI
MPARAVER ✲ SIBI ✲ ET ✲ LVCENIE
LINI ✲ ET ✲ LIB ✲ LIB ✲ POS . EOR ✲ M
IVS IN CONT. EX. DONATIONE VNVM SOLEVM PO SSIDET

7. L ✲ CELADVS ✲ SENIOR ✲ ET ✲ L ✲ CELADVS IVNIOR. *ſ.* Pater, & Filius, ὁμώνυμοι, *cognomines*. Nos: *Guido Novello*. Lat. *iunior*.

SE ✲ BI. *ideſt* SE VIVI. *Sic plures exhibent Inſcriptiones.* SE, *modo recto caſui, modo obliquo iungitur*. SE VIVVS. SE VIVI. SE VIVO. SE VIVIS. Homer. Iliad. α. ἐμεῦ ζῶντος καὶ ἐπὶ χθονὶ δερκομένοιο. *me vivo, ac vidente.*

.. MPARAVER ✲ *ideſt* COMPARAVERVNT.

ET ✲ LIB ✲ LIB ✲ POS. EOR ✲ M. *ideſt* ET. LIBERTIS. LIBERTABVS. POSTERISQVE. EORVM.

IVS IN CONT. *forte* IVS IN CVNCTIS. *vel ſ.* IVS IN CONTINVIS. *nam ollae continuae, & continentes in veteribus inſcriptis ſaxis appellantur.*

VNVM SOLEVM. ideſt SOLIVM; ut *Oſteis*, pro *Oſtiis* in Africana ſuperiori Inſcriptione. *Quintilian. Inſtitut. Orat. lib.* 1. *cap.* 4. Quid? Non *E* quoque loco *I* fuit? ut Menerva, & Leber, & Mageſter, & Diiove, & Veiove, pro Diiovi, & Veiovi?

8 C. FVLVINI.
C. L. GLAVCI

9 C. LATERNINVS. C. L
ABINNAEVS
PLEMINIA. C. L. PAMPHILA
CONIVNX

8 GLAV-

8. GLAVCI. *f.* GLAVCIAE. ἀπὸ τῦ Γλαυκίας. Ut Xanthia, Ξανθίας, *Flavus*. Πυῤῥίας, Byrrhia, *Rufus*; ſic Glaucia, *Caeſius*.

9. PAMPHILA. *Omnium amica*. Graecus Comicus in Thaide: Οὐδενὸς ἐρῶσα προσποιουμένη δ' ἀεὶ. ita emendavi in Fragmentis Menandri, & Philemonis a doctiſſimo Ioanne Clerico editis. Οὐδενὸς ἐρῶσα. *Neminis amans; at ſimulans ſemper*.

Fabrettus exhibuit cap. IX. *de Gentilitiis Nominibus, quorum Gruterus non meminit pag.* 628. *Inſcr.* 238.

10

D . M
A. LIVI. ONESIMI QQ C
LIVI. EVPHEMVS. ET.
ONESIMIANVS. FILI.
PARENTI. PIENTISSIMO

11

DI MA
T. FLAVI THALLI VIX
ANOS. V. ME. III. D. II.
ORAS. VIIII. FECIT FLAVIV *ſic*
EVTICVS. ET. VALERIA
MASVETA. FILIO. DVLC *ſic*
ISIMO. PIANTISIMO

10. QQ C. *ideſt* Quinquennalis Collegii, *vel* Coloniae; *ut interpretatur Reineſius Cl. VI. pag.* 424. *Inſcr.* 54. *qui evulgavit*. EVPHEMVS. ET. ONESIMIANVS *nomen Gentis Liviae praeferunt*.

EVPHEMVS. Εὔφημος, *bene ominatus*. εὐφημεῖτε, apud Ariſtophanem eſt idem ac *Favete linguis* apud Horatium; & *Dicamus bona verba*, apud Tibullum. *Euphemo cuidam menſae Domitiani modiperatori, ſeu extructori Epigramma ſuum mittit M. Val. Martialis, orans, ut opportuno prandii tempore ſua Carmina Imperatori offerat. Lib.* 4. *Epigr.* 8.

ONESIMIANVS a Graeco *Oneſimo* Latina παραγωγὴ, ſeu *nominis productio*.

11. EVTICVS. Eutychus, εὔτυχος, εὐτυχής, Eutyches. *Fortunatus*.

12. DIS.

12
DIIS MANIBVS
P. PAPIRIO NATALI VIX
ANNIS VI M II DIEBVS
VI P PAPIRIVS HELIVS
ET PAPIRIA HYGIA PA
RENTES FILIO PIEN
TISSIMO FECERVNT
ET SIBI ET POSTERIS
QVE SVIS LOCVM
EMPTVM QVINQVE PE
ROVATVOR ET SIC INT
IB . H-S XX

13
D . M
TESSIAE . TESSIANAE
EVTACTVS. ET.THISBE
PARENTES . FILIAE
DVLCISSIMAE
QVAE. VIXIT. ANNIS
IIII . M . X . D . II .

12. HELIVS. Ἥλιος. *Sol*. HYGIA. Hygea, Ὑγίεια. *Sanitas*, Salus.

ET POSTERISQVE SVIS. In plurimis Inſcriptionibus haec formula legitur, in qua una ex particulis ET ac QVE videtur redundare. Exemplum tamen ſubolet apud Catullum in Sapphico ad Furium, & Aurelium.

Sive trans altas gradietur Alpes,
Caeſaris viſens Monumenta magni
Gallicum Rhenum, horribiles & ulti-
moſque Britannos.

quamquam dici poſsit τὸ & pertinere ad τὸ *horribiles*: δεινούσθε καὶ ἐσχάτους.

EMPTVM QVINQVE, &c. *Litterae his duobus ultimis verſibus admodum vetuſtate exeſae confuſam, & obſcuram reddunt lectionem. Reineſius Cl. XII. pag. 672. Inſcr. 68. ſic legit*: LOCVM EMPTVM QVISQVE REVOCA*re* VO*let* REIP. *fiſco* IN*ferre* *d*EB*et ſextertium vicies.*

H-S. XX. *Reineſius poſt has notas, duos verſus addit; quorum ne unum quidem iota in marmore, cum ſeparatus ſit titulus ille ſepulcralis inferius ponendus: praeterea cum duobus mendis attulit, nec verſus dedit eo, quo iacent ordine.*

13. EVTACTVS. ἔυτακτος. *bene ordinatus, compoſitus.*

In

In Tetraſtylo cum tribus figuris muliebribus ſub tribus arcubus, & hac Inſcriptione, quam olim legeram, modo vero eſt calce operta.

	Fig. muliebris genuflexa pomum manu proiiciens.	*Figura muliebris ſtans, nuda.*	*Figura muliebris armata clypeo, & haſta.*
14	ΕΡΙϹ	ΠΑΦΙΗ	ΠΑΛΛΑϹ
	Ideſt *Diſcordia*	*Paphia*	*Pallas*

15 DIS . M.
M. LAVSIO SEVERO
FECIT
VALERIA TYCHE
CONIVGI SVI BENE
MERENTI

16 D . M
P . LVCILIO PRO
FVTVRO.Q. V.A. . . .
F.HEREDES.ET.AR
BITRATV POSTı . . .
FANIAE RESTITVTAE

15. CONIVGI SVI. συζύγῳ ἑαυτῆς.

16. P. LVCILIO. PROFVTVRO. Ptolemaeus itidem unus AEgyptiorum Regum, qui omnes eodem nomine cenſebantur, cognomen habuit Δώσων, ideſt Daturus. *Reineſius habet Cl. XVI. pag.* 802. *Inſcript.* 28. *cum aliquibus mendis*. ARBITRATV POSTı, *legit* POSTH*umi*. *ego* ARBITRATV POSTVMI ET FANIAE RESTITVTAE.

In fragmento aeneae Lamellae longit. I I I. *ped. Rom. altit.unc.* IV.

17
IN . S SINGVLAS . . . . I . I QVI LOCVS VBI
QVIS. ADVERSVS. EA. HVMATVS. SEPVLTVSVE ERIT
PVRVS. ET. RELIGIONE SOLVTVS. ESTO. EVMQVE. SIS
. . . . . . ATO ITEM. NE QVI SALVOS ARAM EIVS. C. ITA. VTI LICEAT ET
EST. D. D. AD. PR DE EA RE F. .
ADICERE QVI. DEBEAT . . . . .

17. PVRVS [locus] καθαρός. RELIGIONE SOLVTVS. ἀνόσιος. Humatione cadaveris locus efficiebatur religioſus. ὅσιος. Titulus Digeſtorum: *De Religioſis, & ſumptibus Funerum.*

18

DIS MANIBVS
M . POBLICIVS
CHRYSEROS FECIT
CLAVDIAE ZOSIMENI
VXORI BENEMERE
CLAVDI. AGATHOPI. LIB
VIX ANN XXX

19

D . M . RESTVTI
CESARIS . N . SER
ANIMVLÆ
THREPTVS
AMICO
BM . FECIT

18. CHRYSEROS. Χρυσέρως. *Amor*, ſeu *Cupido aureus*, eo modo, credo, dictum, quo apud Poetas Χρυσῆ Ἀφροδίτη. *Venus aurea*, Mater Cupidinis.

ZOSIMENI. Ζωσίμη primitivum. Ζωσιμένη, παραγωγόν, ſeu derivatum. AGATHOPI. *Agathopidis*. Ἀγαθόποδος. Sic *OEdipi*, pro *OEdipodis*; *polypi* pro *polypodis*.

19. RESTVTI. *pro* RESTITVTI. *Syncope, quae paſſim in Inſcriptionibus. Vide quae ſupra notavimus pag.* 30. *Inſcr.* LV.

CESARIS . N . SER . ideſt *Caeſaris noſtri Servi.*

ANIMVLÆ. *Helvius Cinna*:

Animula, vagula, blandula.

Animula, *Corculum*, amantium voces, & apud Plautum perquam frequentes. Ζωὴ, καὶ ψυχὴ, *Vita*, & *anima*; unde Iuvenalis: *Concumbunt Graece*. Propertius ad Cynthiam Lib. 1. Eleg. 2.

Quid iuvat ornato procedere, vita, capillo?

THREPTVS. θρεπτὸς, *Alumnus*. τρόφιμος. *Trophimus*.

Sepulcralia marmora, iuxta hunc Romanorum morem, in orbem inſcribere, Chriſtiani etiam noſtri antiquitus conſueverunt.

20

Ο ΠΑΥϹΙΑΥΠΟϹ
ΟΙΚΟϹΟΥΤΟϹϵϹΤΙΝ
ΑϹΦΑΛΩϹ ϵϹΤΙΔϵ
ΚΑΙ ϹΙΓΑΝ ΑΚΙΝΔΥ
ΝΟΝ ΓϵΡΑϹ

21

D . M
ASCLEPIO
GALERIA.
HERMIONE
CONIVGI
B . M . F.
Q. VIX. AN. LX.
ET . S . ET . S . P . E

20. Interpretatio haec eſt : *AEgritudinum ſedatrix Domus baec est ſecure : eſt vero ſilentium , praemium sine periculo.*

Sunt hi duo verſus ſenariis ſimiles ; ultimus ita legendus : Eϛὶν δὲ ϗ σιγᾷν ἀκίνδυνον γέρας. Alludit ad illud, quod aiunt: *Gaudere in ſinu.*

21. HERMIONE. *Hermionen veterem, Menelai & Helenae filiam, Oreſti coniugi alloquentem oſtendit Ovidius Heroid. Epiſt.* 8.

Ultimos tres verſus ſic lego: Bene. merenti. fecit. qui. vixit. annis. LX. &. ſibi. &. ſuis. poſteriſque. eorum.

22

D . M . F . TAM
PIA . VRBICA.
Q. TAM
TER M I
NA LI.

23

D ⁀O⁀ M
LVCANAE
VIXIT . AN . VIIII
MEN . III . D . XIII . H . IV
ET FRATRI . MACEDONI
VIXIT. AN. V. MEN. II. D. I
H . III
M. TITVCCIVS . DAPHNVS
BERNIS . SVIS . B . M . F

22. *Crateres, qui viſuntur in medio antiquorum Lapidum, cum uno, vel tribus, aut quinque, vel ſeptem parvis foraminibus, inſerviebant in anniverſariis mortuorum inferiis, vel illis, quos volebant,*

bant, diebus, ad reſpergendos cineres parentalibus sacrificiis, vel libationibus, vel lacrymis excipiendis, de quibus erudite Kirchmannus de Funeribus Romanorum Lib. II. Cap. II. Fabrettus pag. 68. & 69. *Inscript. Antiq.*

23. BERNIS. SVIS. Vernis. οἰκογενέσιν *Fabrettus edidit pag.* 184. *Inſcr.* 402. *sed cum duobus mendis*. LVCARIAE. *marmor* LVCANAE. *item* M.TITVCIVS. *marmor:* M.TITVCCIVS.

24
D . M
C . CALPVRNIO
ABASCANTO
CALPVRNIA
HELPIS
CONIVGI BENE
MERENTI. FECIT

25
TI. C. AVGVSTALIS FECIT
MATRI SVAE
CARISSIMAE

ITEM FRATRI SVO FE
LICI. V. A. IIII

26
A. VALERIVS
PRIMVS
VALERIA A. L
RVFA

27
Ɔ.L.APPVLEI
EVPORI

28
IVLIA,MVSA
EMIT
SIBI ET SVIS

29
D ❦ M
MINNAE CONIVGI
BENEMERENTI
ALCIBIADES. FECIT. VIX
AN ❦ XVIII

24. CALPVRNIA HELPIS. ἐλπίς, *Spes*. Sed in Inſcriptionibus denſe aſpiratur. Sic Latini οἶνος, *Vinum*, cum V conſonante, quae aſpirationis vicem implet, ut in ἑστία,

Veſta . ἑσπέρα , *Vespera* . ἕσπερος , *Veſper* . Ἶς , *Vis* , & ſimilia , quae in Graeco tenui ſpiritu afficiuntur.

29. ALCIBIADES. Ἀλκιβιάδης. ἐξ ἄλκης, καὶ βίας, ex *fortitudine* , & *vi* compoſitum nomen.

30
C.LATTERNINVS.C.L
RASCVPOLIS
LATTERNINA . C . L. LESCE
VIRO SVO

31
D . M
ITALICENI FILIAE
BENEMEREN
PARENTES
PIENTISSIM
VIXIT.AN.VIIII.M.VII

32
NEBRIS ANTONIAE
DRVSI HIC. SITA . EST
VIXIT ANNIS XXXV
LYCHIVS CONTVBERNAſ
SVAE . FECIT.DE.SVO

33
v AMPHIO. SIBI . ET.ZETHO
FRATRI.SVO.ET.ALEXANDRO
ET. v ONESIMAE . SVEIS

30. RASCVPOLIS . *forte* RASCIPOLIS . *Huius nominis fuit Miles Pompeianus excellenti virtute ; de quo Iul. Caeſ. de Bell. Civ. Lib.* 2. & *Lucanus Lib.* 5.

LESCE . f. LESCHE λέσχη . locus , in quo congregati homines , invicem verba fundunt . unde ἀδολέσχης . *loquax* , *garrulus* . ἀπὸ τοῦ αὐτῶ ἀδῆν τὰς λέσχας , propterea quod ipſi , hominum circuli , ac coetus obſtreperi placeant.

Fabrettus pag. 628. *Inser.* 238. *mutilam* , & *mendoſam profert* .

32. NEBRIS . *pellis cervina* . νεβρίς . A Nebride Bacchi veſte, Nebriſſam Hiſpaniae Urbem Bacchi cultricem , denominatam vult Silius Italicus.

LYCHIVS . forte LYCIVS. Λύκιος , e Lycia.

CONTVBERNAſ *f.* CONTVBERNAE, *vel* CONTVBERNALI . *Fabrett. qui hanc deſcripſit ex Schedis Barberinis pag.* 41. *Inſcr.* 227 *habet tantum* CONTVBERNA . *In alia Inſcript. apud eund. pag.* 71. *Inſc.* 51 . *Dorio Topiarius* QVARTILLAE ANTONIAE DRVSI. L. MATRI MERITAE DAT *locum sepulturae* . *Item in alia Inſcr.*

apud

apud eund. legitur FERESIA . D . L. NEBRIS. *pag* 156. *Inscr.* 256.

33. AMPHIO . Ἀμφίων. Amphion . ZETHO . Ζήθῳ. forte ἀπὸ τοῦ ζῆθι. *Vive*. Lucianus epigrammate:

Ἓξ ὧραι μόχθοις ἱκανώταται. αἱ δὲ μετ' αὐτὰς
Γράμμασι δεικνύμεναι ΖΗΘΙ λέγουσι βροτοῖς.

Sex horae negotiis ſufficientiſsimae. quae vero ſequuntur
Litteris monſtrantes VIVE dicunt mortalibus.

ideſt *ſeptima* ζ'. *octava* ή. *nona* θ'. *decima* ί.

v. ONESIMAE. *Parvum* v *nominibus praepoſitum*, viventem *ſignificat*.

34
D . M .
DORCADI · V ·
A · I · M · X · D · XXIV
VERANIA . VITALIS
VERNVLAE . SVAE

35
D . M
SECVNDI
VALERIA . CHR
YSIS . MATER
FILIO . PIENTISSIMO
BENE DE SE MERENTI

36
M. VALERIVS . Ɔ . L
ANIAEVS .

37
AVRELIANO IN
SAPIENTIAE . FIL
IN SEC . ANN . III . N

35. VALERIA CHRYSIS. χρυσὶς. *aureola*. Sic dicitur aureolus liber.

36. ANIAEVS forte quaſi ἀπὸ τῆς ἀνίας. *triſtis*, *moeſtus*. oppoſitum *Hilaro*, τῷ ἱλαρῷ, nomen. Atqui nomina amant eſſe boni ominis.

37. AVRELIANO INSAPIENTIAE . FILIO . IN SEC. (ideſt *in ſeculo*) Chriſtiana haec inſcriptio. *in ſeculo*; hoc eſt *in vita*. ἐν τῷ κόσμῳ, ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ. *in hoc ſaeculo*. INSAPIENTIAE, pro INSIPIENTIAE. ut *infacetus*, pro *inficetus*. *Inſipientiae Filio*. Hebraiſmus, pro *Filio inſipienti*. ναπίω. quod

utrum-

utrumque ſignificat & *infantem*, & *ſtultum*, & *inſipientem*. In Pſalmo 18. verſu 8. *Lex Domini immaculata, convertens animas: teſtimonium Domini fidele ſapientiam praeſtans parvulis.* ἡ μαρτυρία κυρίου πιστὴ σοφίζουσα νήπια. ideſt: *ſapientiam praeſtans inſipientibus.*

Integram legi olim hanc Tabulam in Hortis Urbanis Vallis Profundae, vulgo Gualfonda; *modo vero decurtata eſt.*

38 NICOMACHVS
ALEXANDRI S.L

39 AQVILLIA. Ɔ.LIB
AMARVLLIS VIX. ANN

40 JONSTITVIT
/S. GRAVIS. L.

41
DIS . MANIB
SPECVLAE . V. A. LXX
M . CLODIVS
NYMPHIVS MATRI
PIISSIMAE ET LIBERTIS
LIBERTABVS . POSTERIS
QVE . SVIS

42
D . M
SVFFENATIAE
SANCTAE FILII
MATRI DVLCIS
SIMAE

43
D ❦ M
IVNIA . QVIETA
RVFINAE . FILIAE
DVLCISSIMAE
VIXIT . AN . XV
B . M . F

44
D . M
SECVNDO VIXIT
ANN V DIEB . II
PARENTES FILIO
PIENTISSIMO . F

41. SPECVLAE. diminutivum a *Spe*. ut *recula* a *re*. Helpis, *Spes*, in marmoribus paſſim occurrunt. SPECVLA forte ἐλπίδιον, ſive ἐλπιδία.

NYMPHIVS. νύμφιος. *Sponſus*.

42. SVFFENATIAE, derivatum a SVFFENVS. De huiuſmodi nominis homine Catullus. SANCTAE. σεμνή, ὁσία.

45.

45 QVID NAM QVID RAPIS O PVELLA FVRAX
NE RAMOS TRAHERES TIBI HÆC FEREBAM
SED POSTHAC CAVEAS FERAS QVID ORTO
OBDVXI LICET ARMA SVM PRIAPVS

45. QVID RAPIS. *Catullus Carm.* XIX. *Priapum Hortorum Deum inducit fures admonentem, ut ab hortulo ſibi commiſſo manus abſtineant.*

ORTO, pro HORTO. Velius Longus de Orthographia. *Hortus non deſiderabat adſpirationem, quod ibi herbae oriantur, ideſt naſcantur, ſed tamen a conſuetudine accepit.*

Legi ORTVLVM *abſque adſpiratione apud Fabrettum pag.* 83. *Inſcript.* 155. *Vide Voſsium in Ariſtarcho.*

OBDVXI LICET ARMA SVM PRIAPVS. *Priapi ſimulachrum antiquum perelegans, veſtitum, viſitur apud Senatorem Antonium Delroſsium Florentiae. Caeterum nudus fingitur. In Priapeiis:*

Cur obſcoena mihi pars ſit ſine veſte requiris?

46 D · M
VLPIAE VITALI · FECIT · P . FVFI
CIVS · FELIX · AMICAE SVAE . FIDE
LISSIMAE . QVAE SIBI . MORIES . FIDEM *ſic*
SERVAVIT . ET SIBI . LIBERTIS . LIBERTA
BVSQVE SVIS . POSTERISQVE EORVM

46. AMICAE SVAE. τῇ ἑταίρᾳ ἑαυτοῦ. *pellici. concubinae. Reineſius habet Cl.* XVI. *pag.* 806. *Inſcr.* 45. MORIENS, *contra lapidis fidem poſuit ex Schedis Lindenbrog. Sic* Coſ. *pro* Conſul.

47

47

DIS . MANIBVS
VERANIAE . PLIADI
SIMO.
CONTVBERNALI.
CARISSIMAE . FECIT
VIX A XXXV

48

VEIOS . POST . VRBEM
CAPTAM . COMMIGRA
RI. PASSVS. NON. EST.
ETRVSCIS. AD SVTRIVM
DEVICTIS. AEQVIS. ET
VOLSCIS . SVBACTIS
TERTIVM . TRIVMPHA
VIT QVART . . . SE
VELITERN

47. PLIADI. Πλειάδι. *Pleiadi*. Tragici ſeptem a numero *Pleias* dicti. SIMO. σίμων. *Simulus*. hoc eſt ſimis naribus.

48. VEIOS. Veii Etruriae antiqua Urbs opulentiſſima; de qua Urbe diſtichon illud in Nerone apud Suetonium:

Roma Domus fiet : Veios migrate Quirites;
Si non & Veios occupat iſta Domus.

Deſcribuntur in hoc marmoris fragmento M. Furii Camilli Dictatoris res geſtae. Huic honorifico elogio lucem affert Titus Livius in fine quincti libri, & libri ſexti init. ex quo videtur deſumptum. Aurelius Victor de Viris illuſtribus c. 23. Populum (*ait*) Romanum migrare Veios volentem retinuit. [*An. Urb.* 364.] *Tertius triumphus Camilli A. U.* 365. *de Volſceis, AEquis, & Etruſcis. ita Reineſius, qui ſic verſum penultimum ſupplet Cl.* VI. *pag.* 417. *Inſcript.* 43. QVARTVM DE GALLIS SENONIBVS VELITERNIS DEDITIONE RECEPTIS *A. U.* 386. *Plut. in Camillo. Pigh. nimirum dictatura eius quincta. Vide Fabrettum cap.* 3. *Inſcript. Ant. pag.* 229.

49

D . M
CINCIAE
PRIMITIVAE

50

D . M
ONESIMO
SERVO
FIDELI

49. PRIMITIVAE. Protogeneæ. Πρωτογενίᾳ. In his namque nominibus nomen Graecum interdum Graece, nonnumquam Latine efferebant. *Reineſius Cl.* XVII. *pag.* 859. *Inſcr.* 863. *retulit.*

50. SERVO FIDELI. εὔνῳ, πιστῷ.

51

D ΛΛ
GERΛΛΛNIVS VICTOR ΛΛΛIIIIII
COMPΛRΛVIT SIBI ET GERΛΛΛNI
ΛE VRBΛNΛE CONIVGI SVΛE ET GER
ΛΛΛNIS VICTORINΛE ET VICTORINO
ILIS ET GERΛΛΛNIS LIBERTIS LIBER
TΛBVSQVE POSTERISQVE EORVΛΛ

52

D . M
NOBILI

ALBANVS
PATER

53

L. VENVLEIO. ISO
CHRYSO. NARCIS
SVS ABASCANTVS
EPICTET. BLAST. LIB

51. λ pro A, perpetuo in Virgilio Mediceo. *De huiuſmodi literae figura, ſimulque de* M, *duplici quodammodo lambda expreſſa, vide Sertor. Equit. Urſatum in Marmorib. Erudit. Epiſt.* VII.

52. D. M NOBILI. *ideſt* NOBILII. *Fabrettus h. ex Schedis Barberinis pag.* 66. *Inſcript.* 18.

53. *Reineſius Cl.* XVIII. *pag.* 879. *Inſcr.* 49. *inemendatam protulit.*

55

D , M
P.PoMPEIo
PROCLO , MIL
COH. XI. VRBAN.
7 CLAVDI , VIXIT
ANNIS. XXX.
MILITAVIT. ANNIS
XVII. ME. VII,
SVAbIA. LONGINA
C. B. M. F.

56

D . M
M . AVRELIvS DIO
NYSIVS. AVG. LIB.
COMPARAVIT ET.
STATIAE . FILVMENAE
CVM ARIA F ARAS
CINTA CIPPIS N IIII. LIB
LIB · POSTERISQ. EORVM

55. C.B.M.F. *videl.* Coniugi bene merenti fecit.

56. CVM ARIA. Area. ARIA MACERIA CINCTA *legitur in antiquo marmore Villae Carpineae apud Fabrettum pag.* 91. *Inſcr.* 179. *& ſic pag.* 50. *Inſer.* 284. *pag.* 223. *Inſcript.* 594. Vinia *pro* Vinea *in antiquo Lapide apud Gentilem Delphinum, &* Tinia *pro* Tinea *in Libro Virgilii Colotiano, & in aliis Codicibus ſe reperiſſe ait Fulv. Urſinus in Virgilio ſuo cum Graecis collato, Georg.* 4.

F ARĀS. *forte* ET ARAS, E *digammate nunc detrito.*

Sponius edidit Sect. IX. *pag.* 293. *ſed cum aliquibus mendis. Fabrettus vero deformavit quinto, ſexto, & ſeptimo verſu; ſic:* STATIRAE FILVMENE CVM ARIA. FARAS CINIA, &c. *pag.* 153. *Inſer.* 226.

Duae figurae ſedentes e regione, virilis una, muliebris altera, in medio figura puellaris cum menſa tripode pomis onerata, ſuper hoc anaglypho, lemma.

57 . . .ΠΡΙΟΣ ΚΑΙ . . . ΚΗ
Τ . Κ . . . ΚΛΗΤΟΣ
ΑΙΛΙ . . . .

Sub anaglypho legitur

ΑΝΕΘΗΚΕΝ ΤΟΣ ΤΗ ΧΑΡΙΝ
Τ . Κ . . ΔΓ . . Τ . . . . .

58

conce SSIONE. T. CAMV
rieni . . T. CAMVRIENI
. . . S. PRIMVS. ET
. . . . INE. FECERVNT
. . *lib* ERTIS. LIBERT
abus poſter ISQVE. EORVM

57. ΚΛΗΤΟΣ. *Vocatus*. Hinc Παράκλητος. *Paracletus*, *Advocatus* dicitur in Sacris Litteris Spiritus Sanctus; non *Paraclytus*.

58

DIS . MANIBVS
CAECINIA . IRENE
VIXIT . ANNIS . XXXXV . MENSIBV
DIEBVS . XV
TI . CLAVDIVS . BOTRIO CONIVGI SVAE
CARISS . ET SIBI . LIBERTIS . LIBERTABVSQ
POSTERISQVE . EORVM

58. BOTRIO. Βοτρύων. *Racemulus*.

In Cippo marmoreo, in quo Vir, & Mulier iacent in Triclinio, cum figura alte ſuccincta ſedente ad eorum pedes, ſuper ſcabello, cum menſa tripode referta pomis; ſub anaglypho legitur.

59

ΑΛΕΞΙШΝ ΚΑΙ ΕΠΙΤΕΥΞασα
ΖШϹΙΜΟΝ ΤΟΝ ΥΙΟΝ
ΑΦΗΡШΙϹΑΝ

59. Ideſt *Alexion & Epiteuxaſa Zoſimum filium conſecrarunt*. ΑΛΕΞΙШΝ. *Alexion* [diminutivum Alexii.] ΕΠΙΤΕΥΞασα. ſic ſupplendas puto detritas prorſus litteras in extremitate marmoris. *Epiteuxaſa*, quaſi *Conſecuta*. eodem fere modo, ac *Epiteuxaſa*, reperitur in antiqua Inſcriptione EPITYNCHANVS, quaſi Ἐπιτυγχάνων. *Aſſequens*.

ΖШϹΙΜΟΝ. *Zoſimum* [Latine diceremus *Vitalem*.]

ΑΦΗΡШΙϹΑΝ. ἀπὸ τοῦ ἀφηρωίζω. *inter heroas conſecrarunt.* Manes dicti Heroes, & Semidei. Ἡρῷον. *Monumentum heroicum*;

 Sepul-

Sepulcrum viro alicui inſigni dedicatum. ἀφηρωΐζω, tamquam ἀφηρώω, *heroem facio*, ut ἀθανατίζω, *immortalem facio*. ἀποθεόω. *Deum facio*; unde ἀποθέωσις in Nummis CONSECRATIO.

60 D . M
C. TVRRANIVS ALEXSANDER
FILIO DVLCISSIMO FECIT
Q. V. A. VII. M. III. D. VIII.

61 C. CANINIus
C. L. ONESIMus
LVCCEIA . C. l.
SYNORIS

60. ALEXSANDER. ut in quibuſdam Inſcript. VIXSIT. τὸ S, παρέλκει. *Integram in Hortis olim legeram cum ſequenti.*

SYNORIS. Συνωρίς. *biga*. Eruditus quidam, quum in quodam Sancto Patre, qui Orationem de laudibus duorum Sanctorum haberet, legiſset ὦ ἁγία συνωρίς. *o ſancta biga. o ſanctum par*; exiſtimaverat, Sanctam illam eſſe huiuſmodi nomine appellatam *Synorida*, quem errorem poſtea correxit.

Fabrettus integram affert pag. 628. 241. SINORIS, *pro* SYNORIS, *ut habet marmor, deſcripſit; & adiuncta alia Inſcriptione, unam fecit ex duabus.*

62 D . M
HIC CONDITA
IVLIA CALLIOPE

63 D : M
G : LIGVS
TIVS . FELIX
G . LIGVSTIo
M A G N E S I
F R A T R I
P O.

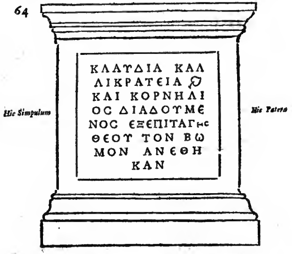
62. CALLIOPE. Muſarum maxima. Horat. lib. 3. Ode 4.

Deſcende Cælo, & dic, age, tibia,
Regina longum Calliope melos.

Καλλιόπη. *pulchri aſpectus, vel pulchrae vocis.* 63.

63. MAGNESI. In plurimis lapidibus, quum quadratarius lineae terminalis iniquo ſpatio excludebatur, vel minimam literam adhibebat, vel mancam exhibebat vocem, ut hic MAGNESI, pro MAGNESIO. In Pandectis Florentinis paſſim hoc videre eſt, ut monogramma, e. cauſsa, N̅ pro NT, &c.
P O. *forte* PientiſſimO: *niſi quadratarius* O, *pro* C, *poſuerit*; *cum forte ſiglae debuerint eſſe* P C. *ideſt* Poni Curavit.
Grut. pag. 849. 14. *b. ex Scardeonio Patavii existentem tradit.*

64

Ideſt: *Claudia Callicratea*, & *Cornelius Diadumenus ex iuſſu Dei Aram dedicarunt.*

64. ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΕΙΑ. proprie *quae primas tenet in pulchritudine.*
ΕΞΕΠΙΤΑΓΗC. ideſt ΕΞΕΠΙΤΑΓΜΑΤΟΣ. *ex iuſſu*. In Ara marmorea Medicea cum Graeca Inſcriptione, ſuperius relata pag. 3. ΚΑΤΑ ΠΡΟΣΤΑΓΜΑ legitur.
Nonnullis vitiatam mendis vulgavit Reineſius Cl. I. pag. 199. *Inſcript.* 196.

In hac aenea patera huiuſce moduli Meleager viſitur lauro coronatus, cum capite aprugno, velut ſuae venationis inſigni. Viſitur etiam quaedam lamina quadrata verenda obtegens, & calceamenta videntur venatoria. Adſtat Latonia

Montium Virgo, Nemorumque Cuſtos.

ſedent ad latera duae figurae, ſenilis una, laureata, cum virga, quae forſan fatidicum quemdam repraeſentat, veſte talari, dexteram protendens oratorium in morem: iuvenilis altera, manu ſiniſtra apertam pharetram ferens, dextera ad aurem appoſita, quaſi audiendi geſtu.

65 CLAVDIA LYDE	IRENA MARCELLAE SARCINATRIX

65. LYDE. Λύδη. è *Lydia*. Horatius Lib. 1. Od. 8.

Lydia dic per omnes
Te Deos oro, Sybarin cur properes amando
Perdere?

IRENA. Irene. Εἰρήνη. *Pax*. ut *Spes*, *Fides*, mulierum nomina.

SARCINATRIX. *a ſarciendo* ἀκέστρια, quaſi *quae ruptis*, & *diſſutis medetur*. Lucilius Satyrarum Lib. XXVIII.

Sarcinatorem eſſe ſummum, ſuere centonem optime,

trochaicus octonarius. Plautus in Aulul. Act. 3. Sc. 5.

Petunt Fullones, Sarcinatores petunt.

In Baſi marmorea pereleganter ornata capitibus bubulis vittatis, & encarpo.

66 D M
FAELIAE HELPIDI
SACRVM

67 CALPVRNIA
CHLOE
L. CALPVRNIO
DEMOSTHENI
CONLIBERTO
SVO

68 D M
LVCIVS. BOLVMNIVS. SEBERVS
SE BIBO. COMPARABIT. QVI
BIXIT. ANNIS. XL. VIII. MENSI
BVS. VIII. DIEBVS. XVII. FECIT
COIVX. BENEMERENTI CVM
FRATRE. TITO. FLABIO
SOSANDRO. LIB. LIBE. POS. EORV.

69 D M
IVLLO POLILICO
ſic COIITBERTO SVO
CARISSTMO FE
CIT IVLIA HEL
PIS BENEME
RENTI

66.

66. FAELIAE. *Q. Faelium Fregellanum recenſet* Grut. *p.* 240. CHLOE χλόη. *Herba*. Horatius

Vitas hinnuleo me ſimilis Chloe.

67. DEMOSTHENI. δημοσθενεῖ. *Potenti apud populum viro.*

68. BOLVMNIVS. SEBERVS. B *pro* V, *& ſic in tota Inſcriptione. Quandoque etiam* V *pro* B, *ponitur in vetuſtis lapidibus, ut* VENEMERENTI. INCOMPARAVILI, &c.

70

DIS . M
ZETHO. CORINTHVS
TATA. EIVS. ET NICE.
MAMMA . F.
V . A I . D . XVI.

71

D	M
L. DOMITIO . FELICI	
FECERVNT. L. DOMITIVS	
SVCCESSVS. L. DOMITIVS	
PRIMITIVOS . PATRONO	
BENEMERENTI. FECERVNT	

70. TATA. EIVS. ideſt *Pater*. MAMMA, ideſt *Mater*. Martial. Lib. 1. Epigr. 101.

Mammas, atque tatas habet Afra: ſed ipſa tatarum
Dici, & mammarum maxima mamma poteſt.

Vide doctiſſimi Raderi Commentarium in Martialis Epigramm. Gruterus hanc Inſcriptionem ponit pag. 663. 8.

71. PRIMITIVOS. Graeco more, & antiquo Latinorum, i. PRIMITIVVS. Plautus *Servos*, pro *Servus*.

In Ara rotunda marmorea ornata capitibus arietinis, & encarpo cum vittis.

72 DOMINI. METVEN
I O M . L I T
SACR.

In Ara rotunda marmorea coronata encarpo cum capite bubulo in medio, & vittis.

73 IVL. PR. SA

72. I O M. i. *Iovis Optimi Maximi. Reineſius Cl. I. pag.* 65. *Inſcript.* 27. *attulit.*

In Baſi marmorea rotunda.

74

EX. IVSSV I O M D
L. TETTIVS HERMES
CVM COIVGE SVA ET FILIS
ET. OMNIBVS SVIS
CANTHARVM CVM
VASE SVA POSVERVN̄

In latere eiuſdem Baſis.

SVB
SCRIBA
FONTEIO
EVTYCHO

In alia ſimili.

75

INVICTAE
CAELESTI.
AVR. ONESI
MVS. D. D.

76

D M
ONOMASTAE
VIXIT. ANN. VII
M. VIII. DIEBVS
VIII. FE. TROP
HIMVS. PA. FILIAE
CARISSIMAE.
ET MATRES.
OSSVA. IBI
CONDITA. S.

74. EX. IVSSV I O M D. ideſt *Iovis Optimi Maximi dedicatum.*

CANTHARVM. *Κάνθαρον. Bacchi Vas.*

CVM VASE. ideſt *cum Baſe*. ſcil. Baſi ſuppoſita Cantharo.

SVB SCRIBA. ἐπὶ γραφέως. *Gruterus protulit pag.* 16. *Inſcr.* 12. *Olim integram videram hanc baſin, ſed ut integra legeretur eius Inſcriptio, in duas partes ſecta, male locata poſtea eſt in diverſo pariete ea epigraphe, quae eſt in latere.*

75. INVICTAE CAELESTI. τῇ Οὐρανίᾳ Ἀφροδίτῃ. de qua Plato in Convivio. *E Baronii Annalibus exhibet Gruterus pag.* 59. *Inſcr.* 4. *In ſuperioribus Inſcriptionibus pag.* 21. CAELESTI AVGVSTAE.

76. MATRES. *idest* MATRIS. Leparenſes, *pro* Liparenſes, *legimus apud Feſtum. Fab. Quintilianus lib.* 1. Propter cognationem, *inquit*, E & I literarum, non dubitaverunt antiqui *Heri*, & *Here* dicere, & *Mane*, *Mani*. *Hine in plurimis Auguſti Numiſmatis epigraphe eiuſmodi eſt*: Ob civis ſervatos.

77

DIS. MANIBVS
IVVENTIA. SECV
NDA.FECIT P.CLOD
IO AGATHOPO

B M

78

AGABINIVS
APOLLONIVS
HIC. EST

79

LVCRETIA.C.L
FAVSTA

80

D M
ARRIAE. IANVARIAE. VIX.
ANN.VII. MENS.VII.DIEB.VII
TI. CLAVDIVS POLYBIANVS
ET.ARRIA. AVGVSTALIS. ALV
MNAE. CARISSIMAE. ET SIBI
FECERVNT. LIBERTIS. LIBER
TABVSQ. POSTERISQ. EORVM
T. AEL. AVG. LIB. TREPTIO.FECIT.SIBI
ET. VXORI. AELIAE. CAPRIOLE. B. M

81

D M
SERAPIACI. ALV
MNI. DVLCISSIMI
QVI. VIXIT. ANNIS
IIII. MENSIBVS. V.
DIEBVS. XIX. FECERVNT.
AVRELIVS. TROPHIMVS.
ET AELIA. LAENVS.

78.

78. AGABINIVS. *Aulus Gabinius*. in vetuſto Cod. mſ. Mediceo *aclaudius*, ideſt *Appius Claudius*. Α᾽πολλώνιος. i. *Apollinaris*.

80. POLYBIANVS. a *Polybio* deductum. Πολύβιος. *multae vitae*, vel *multi victus*. *copioſus*. *opulentus*.

TREPTIO. ἀπὸ τοῦ θρεπτὸς. *parvus alumnus*. *Gruterus mendoſe vulgavit pag.* 605. *Inſcr.* 2. *bis in locis*: MENS. VIII. DIEB. VIII. *Tabula habet* MENS. VII. DIEB. VII. CARISSIMAE. ET SIBI. τὸ SIBI *omiſit*. FECIT ET SIBI. *Tab.* FECIT. SIBI. τὸ ET παρέλκει.

82
D . M
DECIA MATER . ET
TROPHIMVS . THEAGENIS
CAES . AVG . SER . VIC . FECER
AEMILIAE . SECVNDAE
CONIVGI . B . M.
VIX. A. XXVII. M. III. D. VI.

83
D M
T . FL . HYLLO
FL EPAVXESIS
FIL
PIISSIMO . F
V. A. XIX. MENS. XI

84 L. AFRANIVS . L. L. BVCCIO
EPIDIA . C. L. ELEVSIS.

Sub protome Mulieris.

85 CAECILIA
SECVNDA

82. THEAGENIS. Θεαγένους. *a Dea nati*. Hom. Iliad. α᾽ Agamemnon ad Achillem.

Θεὰ δέ σε γείνατο μήτηρ.

Dea te genuit mater.

CAES. AVG. SER. VIC. ideſt *Caeſaris Auguſti Servus Vicarius*. *Rein. habet Cl. IX. pag.* 567. *Inſcr.* 46. *cum duobus mendis*.

83. HYLLO. ὕλλῳ. *Hyllus*, idem ac *Hylas*. Virg. *Cui non dictus Hylas*? forte diminutivum τοῦ ὕλα.

FPAVXESIS. ἐπαύξησις. *Adauctio*, ideſt *Adaucta*.

84. EPIDIA. *Elpidia*. ἐλπιδία. ELEVSIS. ἔλευσις. Atticae locus, unde Ceres Eleuſinia ob myſteria ſua celebris.

86

Θ
. . ΚΡΟΠΙΔΟΣ .
. ΑΘΗΝΙΩΝ . ΜΕΛ . . . .
. . ΙΟΤΟΣ ΕΡΜΟΛΑΟ . . . .
. . ΦΙΛΟΣ ΔΙΟΣΚΟΤΡίδου
. ΟΤΡΙΔΗΣ) ΜΕΛ . . .
. ΙΔΩΝΙΟΣ) . ΜΕΛΙ . . .
. ΙΩΝ . ΑΝΘΕΣΤΗΡΙΟΤ
ἐρυΣΙΜΑΚΟΣ ΠΙΤΟΣ Τ
. ΩΝΤΙΔΟΣ
. . . . ΙΟΣ ΑΡΤΕΜΩΝΟΣ Π
. . . . ΟΣ) ΚΟΠΡΙΟΣ
. . . . ΟΣ
. . . . ΟΣ ΜΑΡΑΘΩΝΙΟ
. . . . . Σ ἡΡΑΚΛΕΩΝΟΣ
. . . Σ . . ΙΑ
. ἀγΑΘΩΝΟΣ . . Α .
ΘΩΝΟΣ . . . ΑΜ . .
ΙΣΙΟΤ . . ΑΛ . . .
ΑΛΩ

ΘΕΟΙΣ ΤΥΧΗ
. . ΤΟΚΡΑΤΟΡΟΣ ΚΑΙΣΑΡΟΣ . . .
. . ΙΛΙΟΤ ΑΔΡΙΑΝΟΤ ΑΝΤΩΝΕ . . . .
ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ ΤΟΤ ΕΙΚΟΣΤΟΤ ΕΒΔΟΜΟΤ
ΟΤΙ ΣΟΕΟΤΑΛΙ . . . ΟΤΠΡΩ
ΙΣΛΟΗΝΑΣΠ . . ΑΗΙ . . ΑΣ
. . . . ΗΤΗΣΕΩ . . . . . .
Β ΤΙΑ . . . . ΕΝΟΚ . . . .
ΓΡΑΨΕΝ . . ΤΣΤΠΑ . . . . .
. . ΦΙ . . ΟΛΙΣ . . .
Ν . Σ . Ν ΟΣΜ . Η .
. . . . . ΗΙ . ΙΟΘΕΝΙΗΠ
. . . . . . ΣΠΑΛ
. . . . Ν Σ
. . . . ΠΑ
. . . . ΝΙΟ

ΕΡΕΧΘΕΙΔΟΣ
ΕΠΙΚΤΗΤΟΣ) ΣΤΕΡΙΔΗΣ
ΘΕΜΙΣΩΝ) . ΚΗΦΕΙΣΗΙ
ΕΤΠΟΡΟΣ) ΠΗΡΓΑΣΗΘ
ΠΑΡΑΜΟΝΟΣ ΔΙΟΝΤΣΙΟΤ Χ
ΤΓΕΙΝΟΣ ΓΛΑΤΚΟΤ .
ΑΙΓΕΙΔΟΣ .
ΑΡΤΕΜΩΝ) ΓΑΡΓΗΤ . . .
ΕΡΩΣ ΣΜΑΡΑΓΔΟΤ , Α
ΑΘΗΝΟΔΩΡΟΣ) ΕΣΤΙΑ
ΑΘΗΝΟΔΩΡΟΣ) ΕΡΜΕΡΟς
ΠΑΝΔΙΟΝΙΔΟΣ
ἀΣΚΛΗΠΙΑΔΗΣ) ΠΑ . .
ΛΕΟΝΤΙΔΟΣ .
καΛΛΙΜΑΧΟΣ ΦΕΙΔ . .
βαΚΧΙΟΣ) Ε ΣΤΟΙ . .
ΜΗΤΡ μαραΘΩΝΙΟΣ

Interpretatio Graecae Inſcriptionis.

In prima Columna.

Verſ.

1. .... *cropidos* .

.... *Athenio Mel* .....

..... *otos Hermolai*

..... *philus Dioſcoridis*

5. ..... *urides Mel* ....

.... *idonius Mel* ....

..... *ion Antheſterio* [menſe]

.... *ſimachus* [f. Eryſimachus] *Pitoſy* .....

..... *ontidos* .

10. ..... *ius Artemonis P*

...... *ius*) *Coprius*

..... *us* .

..... *us Marathonius*

.... *s Heracleonis*

15. ....

.. *athonis* (f. Agathonis) . *a* ..

.... *thonis* ...... *am* .....

... *ſitiae* .... *al* ....

.... *alo* ....

In ſecunda Columna.

Diis Fortunae

.... *Imperatoris Caeſaris*

.... *AElii Hadrani Antonini*

Imperii anno viceſimo ſeptimo

..... *ſcripſit* .... *unde* ..

In tertia Columna.

Verſ.

1. *Erechthidis* (Tribus)

Epictetus) *Sibrides*

Themiſon) *e Cephiſe*

Euporus) *e Pegaſe*

5. *Paramonus Dionyſii*

Hyginus Glauci

Ageidis [tribus]

Artemo Garget ius

Eros Smaragdi A

10. *Athenodorus*) *Veſta*

Athenodorus (*Hermeros*

Pandionidis (tribus)

Aſclepiades Pa ....

Leontidis (tribus)

15. *Callimachus Phid* ....

Bacchius . . . .

Metr ... (f. Metrodorus)

Marathonius .

Fragmenti huius Graecae Inſcriptionis, litteris hodie vetuſtate valde detritis, ac labefactatis, praeſertim in ſecunda columna, paucos verſus, & quidem duobus cum mendis, vulgavit, ſeu potius indicavit doctiſſimus Montfauconius pag. 361. *Diarii Italici.*

Videntur AElio Hadriano ſummi honores decreti ab Athenienſium Re-

Republica. Notanda mentio Antheſterionis menſis Athenienſium, necnon quatuor eorundem Tribuum nomina.

Col. 1. *Verſu* 7. ΑΝΘΕΣΤΗΡΙΟΥ, ideſt Ἀνθεστηριῶνος. *Menſe Antheſterione.*

Col. 2. *Verſu* 1. ΘΕΟΙΣ ΤΥΧΗ. *Veſtigium* τοῦ Σ, *apparet; non ut videbatur:* ΑΓΑΘΗΙ ΤΥΧΗΙ. *uſitata in Graecorum Decretis formula Vide Gruterum pag.* 400. 8. 401. 1. 405. 1.

V 4. ΤΟΥ ΕΙΚΟΣΤΟΥ ΕΒΔΟΜΟΥ. anno viceſimo ſeptimo. *Heic Montfauconius cavendum monet, haec de imperii annis non dici; non enim tandiu imperavit Antoninus Pius: ſed ex ſequentibus iam amotis ea lucem accipere.*

Col. 3. *Verſu* 3. ΚΗΦΕΙΣΗ ... *lege* Κηφισιόθεν. *Montfauconius habet* ΚΗΦΕΙΣΙΗ. *ſed male.*

Verſu 4. ΠΗΓΓΑΣΗΘ.. l. Πηργάσηθεν.

Verſu 8. ΓΑΡΓΗΤ ... l. Γαργήτιος. [Senex Gargetius Epicurus.]

87

D M
IRENES
LANIPENDAE
V. A XXVII
OLYMPVS
CONTVBERNALI
BENEMERENTI
FECIT

88

D . M
AEGYPTO SERVO
BARBARI AVG LIB
A CODICILLIS
EVTYCHVS PECVLI
ARIS SYMMACHVS
FRATRES PIENTISSIMI

87. IRENES LANIPENDAE. eius, quae lanam pendit. OLYMPVS. Huius nominis fuit magni nominis tibicen. *Reineſius edidit Cl. XI. pag.* 622. *Inſcr.* 38. *cum bis mendis:* V. A. XXXIII. OLYPVS. & *duas ſtellas de ſuo poſuit in marmore. Sponius item Sect.* VI. *pag.* 222. *habet* V. A. XXVIII. *Fabrettus pag.* 214. *Inſcr.* 543. *profert ex Reineſio.*

88.

88. AEGYPTO. *Hic AEgyptus, cui ſepulcralis titulus inſcribitur, Servus erat Barbari Auguſti Liberti a Codicillis. Sponii malam interpretationem animadvertit Fabrettus pag.* 249. *Inſcr.* 28. *qui ex eo inemendatam protulit. Codicillorum uſum antiquiſſimum fuiſſe oſtendit Paulus Manutius in Comment. in M. Tullii Ciceronis Epist.* 26. *tom.* 2. *ad Famil. in quo etiam Codicillos, ſic ait dictos a* Caudicibus, *ideſt* arborum libris: *plures enim ligneae tabellae glutino iungebantur, item ut iunguntur hodie noſtrates libri; ſed ante quam in arborum libris, & palmarum in foliis eſset ſcriptum, ut Plinius auctor eſt lib.* 13. *cap.* 11. *&* 13. *Quae vero differentia inter codicillos, & epistolas reperiatur, Seneca epiſt.* 56. *innuit ad hunc modum:* Video te, mi Lucili, cum maxime audio, adeo tecum ſum, ut dubitem, an incipiam non epiſtolas, ſed codicillos tibi inſcribere. *Ex quibus colligunt omnes, praecipue Lipſius in ſua Inſtitut. Epiſtolica codicillos inter praeſentes (nos* Viglietti *diceremus) epiſtolas inter abſentes intercedere. Erat & epiſtola brevior codicillis, ideo dicit Seneca epiſt.* 45. Epiſtola non debet ſiniſtram legentis manum implere.

PECVLIARIS. *Servi, ſic Peculiares dicti ad diſtinctionem Publicorum.*

SYMMACHVS. Σύμμαχος. *Socius. Adiutor.*

89 D . M
M. ANNIO
PRISCIANO
V. A. XL. M. V. D. XXVIII
M. ANNIVS
THREPTVS
FILIO CARISSIMO
FECIT

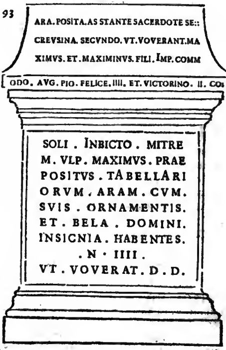
90 D M
ONESIMVS SPER
ATO FILIO SVO
Q. VIXIT. ANIS. III
MENS. VIII
DIEB XIIII
BENEMERENTI
FECIT

91 D . M
PHILADELPHVS
CAESARIS
MONTANAE
CAESARIS

92 D M
IVLIAE
APHRODITE
HERES. FECIT
IN. F. P. II. IN. AG. P. VII

91\. PHILADELPHVS. *Fabrettus habet pag.* 40. *Inſcr.* 210.
92\. APHRODITE. Ἀφροδίτη. *Veneri*.

93

ſic

93\. *Votiva haec Ara marmorea, Soli Invicto Mithrae dicata, altitudinis tres circiter pedes, latitudinis vero duos habet.*

De Sole Deo invicto Mithra, quamvis doctrina, & eruditione plures clariſſimi Viri multa ſcitu digna dixerint, tamen hic paucis notandum eſt, Solem non tantum a Perſis Mithrae nomine cultum, ut memoriae prodit Strabo lib. 15. *Q. Curt. l.* 3. *Iuſt. l.* 1. *c.* 10.

& He-

& Heſychius in voce Mithres ; *ſed etiam a Babyloniis, ut Nonnus Dionyſiacorum libro XL. testatur, qui de Sole ſic loquitur:*

Ε᾿ χρόνος, ἠ Φαέθον, πολυώνυμος, ἤτεσυ Μίθρης
Ηἔλιος Βαβύλωνος, ἐν Ελλάδι Δελφὸς Ἀπόλλον.

hoc eſt, ut interpretatur doctiſſimus noſter Tullius, Benedictus Averanius Diſsertat. LXXI. in Antholog. n. 8.

Si Tempus, Phaethon, ſi multi nominis es tu,
Si Mithres Sol Aſsyriis, Grajs & magnus Apollo
Delphicus, & certus reſponſa petentibus auctor.

A Babyloniis, ab Aſſyriis, atque a Perſis Mithrae cultus, & sacra ad Romanos promanarunt. In antris, ac spelaeis colebatur leonino capite, tauro, quem cultro pungit, inſiſtens; cui etiam ſerpens adiungebatur. Vide Statium lib. 1. *Thebaid. & Claudianum in Stilicone. Mithriaca item Sacra in ſubterraneis locis peragebantur. Uberrime de his diſserunt clariſſimi, doctiſſimique Viri Reineſius Syntagm. Inſcript. Antiq. Cl. II. pag.* 91. *uſque ad* 97. *Philippus a Turre Epiſcopus Adrienſis in Monumentis Veteris Antii, & Montfauconius in Diario Ital. pag.* 198. *&c.*

Plures Aras Soli Mithrae dicatas exhibet Gruteri Theſaurus pag. XXXIII. 8. 9. 10. 11. XXXIIII. *&* DLXXVII. 1. MLXVI. 9. 10. *Reineſius Cl. I. Inſcr.* 45. 46. 47. 48. *&* 277. *Sponius Sect.* IV. *pag.* 4. *Fabrettus pag.* 367. *Inſcr.* 127. 128. *& pag.* 698. *Inſcr.* 198.

ASSTANTE. *Sic habet marmor, quod in medio huius lineae modo valde detritas habet litteras; forte* ADSTANTE. *Operi, erectioni, & dedicationi Ararum, praeerant Sacerdotes, tanquam sacrorum Mithriacorum antiſtites, ut obſervavit in duabus ſimilibus Aris Reineſius Cl. I. pag.* 90.

IMP. COMMODO. *&c. ideſt A. U. C.* 935. *A. Chr.* 183. *quo hi Conſules fuere; Vide Relandi Faſtos Conſulares. Sub Commodi imperio Solis Mithrae cultum admodum floruiſse testatur haec Ara, & alia apud Gruterum* MLVI. 9. *& Lampridius in eius Vita.*

SOLI INBICTO *ideſt* INVICTO. V *&* B *frequenter occurrit in antiquis Monumentis mutua converſio. In aliis Inſcriptionibus Sol Deus aeternus, divinus, omnipotens, iuvans, ſanctus, & ſanctiſſimus appellatur. Omnes Deos referri ad Solem luculenter probat Macrobius Saturnal. lib.* 1. *cap.* XVII. *&* XVIII.

MITRAE. *Marmorarii fabrile erratum abſque adſpiratione.* *Mithram* μέγα φῶς. magnam lucem *Darius appellat apud Plutarchum in Vita Alexandri Macedonis.*

PRAEPOSITVS. TABELLARIORVM. *Tabellarii, ſic dicti a Tabellis codicillorum, quod eas ultro citroque ferrent, ante chartae, & membranarum uſum, ut ait D. Hieronymus epiſt.* 42. *ad Niceam. De Tabellariis Publicanorum meminit Cicero epiſt.* 7. *lib.* VIII. *ad Famil. & de Tabellariis domeſticis epist.* 7. *lib.* II.

BELA. *ideſt* VELA. Vela in Theatro cum omni ornatu data a Cn. Plaetorio *vetus Inſcriptio memorat apud Gruter. pag.* 1029. 2. *Eſt apud Fabrettum pag.* 79. *Inſcript.* 93. Caelum cum columnis, & velis, & aram odoribus repletam erga ſuorum ſanitatem dono dat, vel dedicat Conſtantius. *Iuvenalis Satyr.* VI.

> Ornatas paulo ante fores, pendentia ſinquit
> Vela domus, & adhuc virides in limine ramos.

Haec Vela, inſignia Domorum, & Familiarum, vel alicuius Numinis ſigna oſtendiſse putat doctrinae & generis claritate conſpicuus Celsus Cittadinius Senenſis in Tractatu de Antiquitate Armorum, & Inſignium nobilium Familiarum; cuius apographum vidi in Bibliotheca Stroziana Cod. MS. 774. *in quo hanc noſtram votivam Aram laudat, & Romae inventam, apud quemdam Statuarium extitiſse teſtatur, prope locum* [la Fontana di Trievi] *nuncupatum. Florentiam in ſui Muſei ornamentum advehi voluit Nobiliſſimus Vir Riccardus Riccardius, Antiquitatum amator, & conquiſitor studioſiſsimus.*

DOMINI. INSICNIA. *Sic Marmor* C, *pro* G, *optimis etiam Latinae Linguae ſeculis uſurpatum. Sero enim* τȣ̃ G *pronunciationem veteres Romani agnoverunt. Auſonius Idyll.* 12. *ait*:

> Gammae vice functa prius C.

In Duilliana Columna Roſtrata legere eſt LECIONES, *pro* Legiones, MACESTRATOS, *pro* Magiſtratos, PVCNANDO *pro* pugnando. *Terentianus Maurus*:

> G tamen ſonabit illic quando *Cneum* enuntio,
> Aſperum, quia vox ſonore leviorem interpolat,
> Vel priores G Latini nondum ab apice finxerant;
> *Caius* praenomen proinde C notatur, G ſonat.

Sic

Sic *Amurca*, quae vetuſtè ſaepe per C ſcribitur,
Eſse per G proferenda crediderunt plurimi;
Quando Ἀμοργὴ Graeca vox eſt Γ origo praeferat.

Promiſcue Caius & Gaius, Cneus & Gneus; *Unde Cicero de Natura Deor. lib.* 2. *teſtatur*: Mater autem a gerendis frugibus *Ceres*, tamquam *Geres*, caſuque prima littera itidem immutata. *Vide Cl. Sen. Bonarotium in Obſerv. ad Vaſa vitr. pag.* 120.

DOMINI. *Sol dominus* ἄναξ *appellatur in hoc Marmore, quemadmodum & in alio apud Gruterum pag.* 35. 4. D. D. ideſt *Donat Dedicat. Grut. hanc vulgavit Aram p.* 35. 1. *ſed non adeo accurate.*

94
D . M
ATILIA. TV
CHE . QVE. ET
ATHENAIS
IVLIVS. ATHE
NODORVS PA
TER

95
D M
CAECILIAE ERITEVXIS
L.CAECILIVS HERAMADION
CONIVGI. DVLCISSIMAE
ET BENEMERENTI
FECIT
ET.SIBI.ET.SVIS . P. Q. S

96
D . M
APHRODISIAE
APHRODISIVS
PATER. FILIAE
POSVIT

94. ATILIA. TVCHE, ideſt TYCHE. *Fortuna*, ſic EVTVCHVS pro EVTYCHVS.

QVE . ET ATHENAIS. ἡ καὶ Ἀθηναΐς. *Minervia.*

Conduplicata nomina, quibus frequenter uſi ſunt antiqui, ex vett. Lapidib. cum Scaligero notavit Fabrettus Inſcr. Antiq. Cap. II. & III. *pag.* 100. & 145. *Ita & in Act. Apoſt.* Cap. 13. *ver.* 9. Saulus autem, qui & Paulus, &c. *Vide Cl. Sen. Bonarotae Obſerv. ad Vitrea Vaſa* Coemeter. *pag.* 43.

ATHENODORVS. Ἀθηνόδωρος. *Minervae dono natus pater.*

95. CAECILIAE. ERITEVXIS. lege EPITEVXIS. h. e. Epiteuxeos. i. *Acquiſitionis. Pars huius Inſcriptionis modo deeſt.*

HERAMADION. f. HERMADION. q. *Mercuriolus.*

P. Q. S. *Poſteriſque ſuis.* pro *eorum.*

96. APHRODISIAE. Ἀφροδισιάς. *Veneriae.*

97 C . F

D ❦ M
C . VERGILIVS . MARTA
NVS COLONVS . AGRI CAE
LI . AENEI . ANVLENAE CER
TAE . COLONAE . AGRI . SS . ANO *sic*
RVM . XXII . COIVGI COIVGALI
CASTAE CARAE . BONE . PIAE *sic*
FIDELI . DVLCI CARE . AMAN
TISSIMAE . DESIDERANTISSIME

SODALICIARIA CONSILI BONI B . M .

97. **C. VERGILIVS**. *Eiuſdem nominis Militem Pompeianum memorat Thapſi Praefectum Hirt. Panſa de Bello Afric.* Βιργίλιος. (ni fallor) in diſticho Gr. in laudem Claudiani. **VERGILIVM**, non **VIRGILIVM** ex vetuſtis monumentis ſcribendum putant doctiſſimus Politianus Miſcell. & Aldus Manut. in Orth.

MARTANVS . f. quaſi *Martialis* . ἄρειος .

BONE . ideſt BONAE . *Frequenter* E *poſitum in antiquis Inſcriptionibus pro* AE *notat Scaliger in Indice eorum, quae ad Grammaticam pertinent Cap.* XIX. *& Reineſius ſimiliter ; quemadmodum ſaepe* AE *poſitum pro* E ; *ut* aeorum *pro* eorum . Ita & in Mss. optimae notae, tum Latinis, tum Graecis, ε, pro αἰ, & contra.

Cum duobus mendis apud Grut. pag. 602. 5.

In domeſtico Sacello.

98 IANVARIO BENI *sic*
MERENTI QVI VIXIT
ANNOS II ET M VIII
D VIII ❦

In Gemma caelata in Muſeo :

99 TV MEA
VENVS

In Gemma caelata .

100 POSTVMIANI GALLA VIVATIS
ADEODATE ANASTASIA

101 D
CLODIAE
IAE . QVA
XX.FEC.L.
FVSCIN
S . LIGV

In Lucerna fictili ornata ſimpulo & lituo.

102 FLOREN

In manubrio Paterae, ornato canino capite, & his ſiglis

103 P.V.D O.S.R.M.S.
VOT . PVB

104 FAPHETI
PRIMICENIA
FEC.ET.SIBI
RTABVSQ
ORVM
CIO SEVER
A . XXX

In Diptycho eburneo, in quo Victoria ſedens ſuper aquila clypeum rotundum tenens, in quo icon Conſulis clamyde induti, circa quem hae litterae.

105 BONO REIPVBLICE ET ITERVM

ET INL EX COM DOM PAT CONS ORD

105. *Ideſt* Et inluſtris ex Comite Domeſticorum Patricius Conſul Ordinarius. *Vide Cl. Philippi Senatoris Bonarotae Obſervation. in Vaſa Vitrea Coemeter. pag.* 255. *qui ectypa exhibuit, & illuſtravit.*

In Lucerna aenea ornata aquila, & parvulo Leone; in poſtica capite mulieris, & in antica capite viri barbati, faſcia, diademate inſignito, & hac Hebraica Inſcriptione.

106

106. *Ideſt*. Quia mandatum Lucerna eſt, & lex lux. Lucerna domini ſpiraculum hominis, quae inveſtigat omnia ſecreta ventris. *Primus verſus deſumptus eſt ex cap.* VI. *verſ.* 23.

ſe-

ſecundus ex cap. XX. *ver.* 27. *Proverbiorum divini Voluminis. Sculptor aliquas litteras omiſit.*

In Diptycho eburneo, in quo S. Andreas ad dexteram, S. Petrus ad ſiniſtram ſtant ſuper Baſilica quadam, decem & octo columnis ſuffulta, induti pallio, & tunica, laeva manu volumen tenentes, dextera medio digito inflexo Graeco more benedicentes, capite nimbo, ſeu diademate ornato, ſupra quos haec Inſcriptio prominentibus litteris.

107 ωCΑΥΤΑΔΕΛΦΟΙ ΜΥCΤΟΛΕΚΤΑΙ ΤωΝ ΑΝω
ΝΕΜΟΙΤΕ ΑΥΤΡΟΝ ΔΕCΠΟΤΗ ΚΟΝCΤΑΝΤΙΝω

Ο ΑΓΙΟC	Ο ΑΓΙΟC
ΑΝΔΡΕΑC	ΠΕΤΡΟC

107. Ideſt: *Tamquam germani fratres ſupernorum myſteriorum enarratores, tribuite liberationem*, (vel *redemptionem*) *Deſpotae Constantino*.

ΔΕCΠΟΤΗ. Quemadmodum Caeſar filius Romani Imperatoris, ita *Deſpotes*, ideſt *Dominus*, appellatur Graeci Imperatoris filius.

Digitized by Google

INSCRIPTIONES
ANTIQUAE
FLORENTIAE
IN URBANIS HORTIS
MARCHIONIS CORSINII.

1

ΗΝ ΟΤΕ ΜΟΥΝΟΝ ΥΓΕΙΝΟΝ
ΑΔΕΛΦΕΟΝ ΟΙ ΜΕ ΤΕΚΟΝΤΕϹ
ΠΕΝΘΕΟΝΗ ΝΙΚΕΓΩ
ΠΕΝΤΑΕΤΙΖΟΜΕΝΗ
ΠΑΡΘΕΝΟϹ ΕΝ ΓΟΝΕΕϹϹΙΝ
ΕΘΗΛΕΟΝ Η ΑΓΑΠΗΤΗ
ΗΛΥΘΑ ΤΗΝ ΦΡΙΚΤΗΝ
ΕΙϹ ΑΙΔΑΟ Π∘Λ,Ν
ΟΙ ΕΜΕ ΓΗΝΑΤΙ::: Η ΜΗΤΕΡ
ΒΕΝΟΥϹ Ο::::::: ΑΡΙΤΩΝΟϹ
ΠΟΛΛΑΚΙ ΒΩΩΜΕΝΟΥ
ΧΑΙΡΕ ΠΡΟΚΛΑ ΘΥΓΑΤΕΡ

Huius Inſcriptionis lectio ſic ordinanda.

1. ΗΝ εἴ ὅτε μοῦνον Υγῖνον ἀδέλφεον οἵ με τόκοντες
Γένθεον ἠνίκ' ἐγὼ πενλαετηζόμενη. Παρ-

Γαρθένος ἐν Γονέεσιν ἐθήλεον ἡ ἀγαπητὴ
Ηλυθα τὴν φρικτὴν ἠς αἴδαο πόλιν.
Οἱ ἐμὲ γηνατ . . . ἡ μήτερ γένους ο . . . αριτωνος
Πόλλακι Βωωμένου χαῖρε Πρόκλα θυγάτερ.

Cl. Antonius M. Salvinius bis Latinis verſibus reddidit.

Tempus erat, quando fratrem luxere Parentes
Hyginum ſolum, nunc ego virgo duos,
Ac tres nata annos florebam patribus alma;
Et veni horribilem Ditis ad uſque domum.
Et quae me genuit mater genere . . . . . itonis
Clamantis ſaepe : o filia Procla, Vale.

ΠΕΝΤΑΕΤΙΖΟΜΕΝΗ. ideſt πέντε ἔτη ζῶσα.
ΟΙ ΕΜΕ. forte ἡ ἐμὲ. ΓΗΝΑΤΙ. . . .lege γείνατο.
ΒΕΝΟΥϹ. f. γένους. ΒΩΩΜΕΝΟΥ, ideſt βοωμένη.
ΗΛΥΘΑ, &c. *Veteres, etiam Heroum animas poſt obitum Infernis Iudicibus ſe repraeſentare autumarunt.*
ΤΗΝ ΦΡΙΚΤΗΝ ΕΙϹ ΑΙΔΑΟ ΠΟΛΙΝ. *idest* horrificam Plutonis Civitatem. *Eodem Civitatis, ſeu Urbis vocabulo infernas animarum sedes deſcripſit Silius Ital. lib.* 12.

Infernis preſſas nebulis, pallente ſub umbra
Cimmerias iacuiſse domos, noctemque profundam
Tartareae narrant Urbis.

& noſter ſummus Poeta, ac Theologus Dantes in ſuo Poemate.

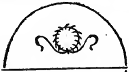
ΧΑΙΡΕ. *Vale.* VALE triſte *Ovidius*, aeternum *Virgilius*, perpetuum *Catullus appellant; eo quia existimabant miſelli illi* τὰς μακαρίτας, *ſe in aeternum amittere; quare ut aſſidua defunctorum suorum recordatione ad pietatem, & ad lacrymas excitarentur huiuſmodi verbum in sepulcralibus titulis, & monimentis inſcribi volebant, ut Viatores ipſis* VALE *dicerent, & ipſi Viatoribus, & bene precarentur. In anulis quoque Veteres, memoriae causa,* VALE *cum defuncti nomine inſculpſerunt, & deferre conſueverunt; quod obſervavi in corneola Regii Muſei Medicei, quae haec refert*

.7

(Χ·ΟΝΗ ·ΧΑΙΡΕ) ideſt (*Chione Vale*)

Chiones famoſae meretriculae meminit Martialis Lib. 1. *Epigr.* 35.

ΠΡΟΚΛΑ. Procla, *ideſt* Procula; *ut* FELICLA *per frequentem aphaereſin, quam notat Fabrettus Inſcr. Ant.* Cap. III. pag. 215. 216.

2 M
ΛΟΥΚΙΟC ΦΛΑΒΙΟC
ΚΛΑΔΟC ΖΗCΑC
CTH. ΟΖ.
ωΡΑΝ ΜΙΑΝ
ΧΑΙΡЄ ΙΝ ΤΟΙC ΑΝω *ſic*

3 HERCVLI
IVSSV.SILVANI.
DEI.
CN.SENTIVS.CARPVS
FEC

2. Ideſt *M.* (*ſ. Manibus*) *Lucius Flavius Cladus vixit annos LXXVII. horam unam. Vale Superis.*

ΚΛΑΔΟC. i. *Ramus*. tertium nomen Graecum, ut in Libertis fieri ſolet. CTH, ideſt ЄTH, *annos*. In lege quadam Graeca, in Pandectis Florent. editis a Taurellio, eſt CTOIMHN. verbum nihili. Emendandum ex archetypo ЄTOIMHN. *promptam, paratam*. Linea tranſverſa ſubtiliſſima oculorum aciem effugerat; ideoque litera Є ſpeciem τῦ C praefert; quod in omnibus literis, quae lineis componuntur, ſedulo animadvertendum, cum in Lapidibus, tum in Manuſcriptis.

ΧΑΙΡЄ ΙΝ ΤΟΙC ΑΝω. l. ἐν τοῖς ἄνω. *Valete Superi; homines, qui ſupra estis.*

3. IVSSV. SILVANI. DEI. *In Graecis Inſcriptionib.* κατὰ κελεύσιν θεοῦ. *Item* κατὰ πρόςαγμα, & ἐξ ἐπιταγῆς. *in allatis ſupra Baſibus*: ex praecepto. ex iuſſu Dei.

Q *Her-*

Hercules in hac, & in pluribus aliis votivis Tabulis Silvano ſociatur. Vide Gruterum pag. I. 4. & XLII. 4. 5. 6. Apud Reineſium Cl. I. pag. 112. *Inſcr.* 71. Omnium Deorum comes *dicitur: aiunt enim Deorum cultum mortalibus ſuaſiſse. Silvani nomen plures viri, & mulieres praeferunt; ſequentem Inſcriptionem Fabii Silvani exhibeo.*

4

D · M ·
FAB · SILVANVS
ZOSIMENÍ
NVTRICI . SV
AE FECIT

5

FELIX . PVBLICVS
PAL . FV RIANVS
AVGVR BARBIAE
CONIVGI . SVAE . POSVIT

4 ZOSIMENÍ . i. *Zoſimene* . Ζωσιμένη . i. *Vitali*. NVTRICI. SVAE FECIT. reddidit illi τὰ τροφῆια τὰ θρεπτήρια, *nutriendi mercedem*. *Nutricia* inſcripſit elegantiſsimum carmen de Poetis Angelus Politianus; quaſi Poetarum alumnus, atque Muſarum, iis mercedem, ac praemium laudum perſolvens.

5. *Hanc Inſcriptionem duobus vitiatam mendis dedit Gruterus pag.* 303. 3. PAL. *ideſt* Palatina Tribu. *De Augurum dignitate, & numero eruditiſſime Benedictus Averanius Diſsert.* XIX. *in Livium. n.* 14. 15. *ubi ſic ait*: Initio tres tantum augures fuiſſe accepimus, ut ſingulis Tribubus ſinguli augures tribuerentur; poſtea vero, quamvis eſset auctus numerus Tribuum, & triginta quinque Tribus cenſerentur, novem dumtaxat augures creari placuit uſque ad Syllae tempora, qui quindecim creari voluit; qui numerus augurum ſemper poſtea manſit.

6 DIS MANIBVS
FLORAE

7 IVLIA . C. L.
PRIMIGENIA

8

PRO SALVTE ET INCOLVMITA
TE DOMINI NOSTRI MARCI
AVRELI SEVERI ANTONINI PII
ET. IVLIAE. AVG. MATRI. AVG. N
ET CASTRORVM
\ O
CERE I I IIO::::::

8. PRO SALVTE ET INCOLVMITATE. ΥΠΕΡ CΩΤΗ-ΡΙΑC ΚΑΙ ΔΙΑΜΟΝΗC in Inſcriptione Graeca maiori Muſei Medicei ſuperius allata pag 22.

CEREI I I IO:: :: :: *Literae videntur abraſae antiqua manu, & marmorea Tabula in medio, & inferius fracta, quod in tribus aliis ſimilibus Muſei Medicei ſupra notavimus factum.* Forte CERERI NOVAE. Oppianus initio *Cynegeticῶν*, Iuliam Severi, *Venerem Aſsyriam, & non deficientem Lunam* vocat. In praelaudata Graeca Inſcriptione Muſei Medicei Antoninus vocatur ΝΕΟC ΔΙΟΝΥCΟC. *novus Bacchus.*

9

AVR. AVGG. LIB
EPICTETVS VALR CAPI
TOLINE MATRI. DVLCI
SSIME. MVLIERI
ET INCONPARABI *ſic*
LI QVAE VIX. ANN
LX BENEM. FECIT

10

D M
C. VALERIVS. C. L
NICIA
VALERIA. C. C. L
ITALIA
N. FR. P. XIV. IN. AGR. P. XI

9. AVR. AVGG. LIB. ideſt *Aurelius Auguſtorum libertus.* EPICTETVS. ἐπίκτητος. *Acquiſitus.* appellative.

Q 2 10.

10. ITALIA. *ab Italia deſumpto cognomine. Sic in Gruteri Theſauro pag.* 657. 1. *legitur* ASIA INGENVA, *&* *pag.* 1034. 2. EVROPA NONIA.

11

D M
KALPVRNIA
EDISTE VIXIT
AN. XXV. MES
II. DIES. XVI
IVVENALIS
SIVILIANVS
EQ. SING. CON
IVGI. BENEM
ERENTI. FE. OLL

12

D' M'
PVBLICIAE AROM
TE
CONIVGI KARISSIMAE
FEC. ALBANVS. EQ. VET.
LVD. MAG. VIX. ANN
XXII. MENS. V. D. VIII.
IN F PIII. IN AG. P VII

11. KALPVRNIA. An a κάλπη, quod Graece ſonat *Urna?* ideo cum K. ut originem referat; ut *Kalendae, Kalatis comitiis?* ἀπὸ τοῦ καλέω. EDISTE. HEDISTE. ἥδιστε. *dulciſſima, ſuaviſſima*, MES. II. *Meſes*. pro *Menſes*; ut *Cos. Conſul*; ita etiam perpetuo MES. notatum in Kalendario Veteri Romano.

FE. OLL. *ideſt* FECIT. OLLAM. *etsi* FECIT OLLARIA *melius placet Fabretto Cap.* 1. *pag.* 20. *Apud eumdem in quadam Inſcript. n.* 263. *pag.* 257. *legimus* OLLAM ET TITVLVM DATVM.

12. EQ. VET. LVD. MAG. *ideſt*: Eques Veteranus Ludi Magiſter. ideſt *Militaris*. in quo milites ad palum exercebantur. Vide Vegetium de Re militari. *Ludimagiſtrorum quum nulla mentio habeatur in locupletiſſimis Indicibus Gruteriano, & Reineſiano, ſingularis evadit haec noſtra Inſcriptio.*

Frag-

Fragmentum de Cohortibus VII. Vigilum.

13

M ❦

INARE . PR . VIC . ET FIRMIO AMVNTIA
SVB . PR ..LPIO FIRMO 7 FR . RVFIO VERINO 7 FR
FVLVIO S..AIENTES . SER ARIO . CLAVDIVS CNORIM
EDILIS fa CTVS A VEXILLATIONE. ET LVDOS EDIDIT DE
SA MATIS, ITEM SCENICI. CLVVIVS GLABER. ARC
ENIVS EVCARPVS. ARC. VOLVSIVS INVENTVS. STVP SVELLI
VNDINVS. STVP. LVCILIVS. MARCIANVS. ARC. VINDICIVS FEL
AVIVS SATVRNINVS SCVR DATIBVS BAIANVS OPERA. FELICISS

coH I VIG	COH IIII VIG	AONI CRATERE
7 SEROTINI	7 CAES	7 MARCELLINI
cILI HELIODOR	VINDICI FELIX	MINVCI SECVNDIAN
GEMELLE FELICISSIM	7 PROVINCIALIS	7 IVLIANI
LACCI MONTANI	IVLI DONATE	TVRI IANVARI
7 QVADRATI	MESSI MESSIANI	STATILI SATYR
FVLVI SOCRATES.TES	7 DECEMBRIANA	7 VENATORIS
7 IVVENTINI	AMETI FELIX	AEMILI FELIX
CAECINA VALERIAN	SVELLI SECVNDIN	Coh VII VIG
ARRVNTI VALERIAN	7 ASCLEPI	7 VICTORIS
7 CORDVLONIS	IVLI FELIX	LICINI MAXIM
CLVVI GLABER ARC	DATIBE BAIANE	7 RESTVTI
AETENI EVCARPE ARC	FLAVI SATVRNIN	VOLVSSI INVENTE
7 ZENONIS	7 PEREGRINI	ITEM CLASSIS PRM
HELVI, IANVARI	CORNELI SOLVTOR	7 QVADRIERI FIDE
COH. II. VIG	COH V VIG	NAEVI EVTVChIAN
METRETIS	7 VERINI *sic*	7 TRIERIS SPEI
ANNI IANVARI	STATILI SEVERE	FLAVI ANTIOCE
VIBI CELER	RVFI	IVLI DOMNION
FLAVI MARCE	CLAVDIAN	7 LIBVRNA FIDEI
7 CANDIDIANI	VIG	AELI ALEXANDR
LVCILI MARCIANE	NI	
IVLI MAXIME		
COH III VIG		
7 VICTORI		
DEDIC	**ID**	**APR . AS**
ET	CoS ❦	

13. *Inſigne hoc Inſcriptionis Fragmentum ad Cohortes VII. Vigilum ſpectans, non brevi indigeret commentario; ſunt enim in eo multa obſervatu digna; Praefecti Vigilum, Ludorum, & quidem Scenicorum, Acroamatum, ideſt Cantionum, ſeu Recitationum mentio, & Scenicorum Artificum nomina; ea [ni fallor] occaſione, qua Claudius Gnorimus AEdilis factus, a Vexillatione ad AEdilitatis dignitatem aſcendit.*

Confert etiam huic marmoreae Tabulae, ruditer tamen inſculptae, ſingularitatem, & elegantiam Claſſis Praetoriae Miſenatum, & Navium Quadrieres Fidei, Trieres Spei, & Liburnae Fidei nomenclatura. Nec praetereundum Conſulum par, quos ſiluit Montfauconius; colligere eos poſſumus ex his paucis, quae ſuperſunt, literis DEDIC.... ID. APR. AS... ET... CoS. *ideſt* dedicavit, ſeu, dedicatum, Idibus Aprilis ASPRO ET ASPRO Conſulibus; *ambo fratres, Caii praenomen habentes, e Gente Iulia. Conſules fuerunt A. U. C.* 965. *& Chr.* 212. *Integra horum Conſulum nomina ſuo tempore legerunt Clariſſimi Viri Lucas Holſtenius, ut comperi ex eius Schedis in Bibliotheca Stroziana, & Carolus Senator Strozius, qui & ipſe integriorem hanc Tab. ſumma diligentia deſcripſit.*

Vigilum Cohortes ſeptem, ut hic enumerantur, primum fuere; ſed ſequenti aevo auctae numero, & in pleriſque Urbis partibus conſtitutae. In aliis etiam Urbibus extitiſse, colligitur ex l. unic. de Offic. Praef. Vigilum. Auguſtus, Suetonio teſte, reſtinguendis incendiis, agendiſque nocturnis Vigiliis conſtituit.

Verſu 1....... INARE. PR. VIC. id. APOLLINARE *Praefecto Vicilum.* ideſt *Vigilum.*

Ver. 3. CLAVDIVS CNORIM. i. GNORIMVS. γνώριμος. *Notus*. Sic *Gnaeus*, & *Gnaeus*. *Caius*, & *Gaius*.

Ver. 5. CLVVIVS GLABER. ARC⊢... *Cum in hac Inſcriptione mentio habeatur Ludorum, & Scenicorum Artificum, notam illam* ARC⊢... *interpretandam puto, non* ARCARIVM, *ſed* ARCHIMIMVM. *Gruterus* Archimimum *dedit pag.* 1089. & Archimimam *pag.* 330. 4.

Col. 1. *Ver.* 11. ..ILI HELIODOR. ideſt ACILI HELIODORE. ἡλιόδωρε. *Solis donum*. *Solis munere natus*.

Col. 1. *Ver.* 15. FVLVI SOCRATES. TES. f. TESSERARIE a Teſſeris militaribus, συνθήμασιν.

Col.

Col. 3. *V.* 23. [1] QVADRIERI FIDE (ut paullo infra [1] TRIERIS SPEI) vox hybrida, partim Graeca, partim Latina. τετρήρης, Graece. FIDES & SPES navium tutela.

Ver. 24. NAEVI EVTVChIAN. *Notandum, figuram* H *alia* h *hoc modo expreſſam, ad minorem noſtratem maxime accedere.*

Ver. 25. TRIERIS SPEI. *Trieri Spei.* τριήρης. *triremis.*

Ver. 26. FLAVI ANTIOCE, pro ANTIOCHE.

Ver. 27. IVLI DOMNION. Δομνίον, vocativum diminutivum τοῦ Δόμνου.

Ver. 28. [1] LIBVRNA FIDEI. Horatius Epodon Ode 1. ad Maecenatem.

Ibis Liburnis inter alta navium,
Amice, propugnacula.

a populis Liburnis, qui iuxta ſinum Illyricum ſunt. Vide Plinium lib. 3. cap. 22. Strabonem lib. 7. Male Zoſimus in libris Hiſtoriae poſt Politianum inventis, qui videtur Liburnos etiam in Italia ponere. Virgilius AEn. lib. 1. v. 242.

Antenor potuit, mediis elapſus Achivis,
Illyricos penetrare ſinus, atque infima tutus
Regna Liburnorum, & fontem ſuperare Timavi.

Cum hanc, & ſequentem marmoream Tabulam, maiori qua poſſem diligentia exſcriberem, & ter, quaterque cum meo apographo conferrem, obſervavi literam F *nonnullis in locis quaſi literam* E *repraeſentare, &* I *ſpeciem referre* τῦ L, & A Λ, & G C, *quamvis lineae videri poſsint conſumtae.* E *quoque quandoque veluti parvum Graecum* Γ *efformatum, & frequenter* I *veluti* T. *Montfauconius primus has Tabulas edidit in Diario Ital. pag.* 383. & 384. *sed valde mutilas, & inemendatas. Si quis hanc noſtram cum allata ab eo conferre voluerit, decem in locis a marmoreae Tabulae fide variare cognoſcet; quae menda heic ſubiicere optimum duxi.*

Ver. 3. BLVVIVS. *marmor habet* CLVVIVS.

Ver. 6. SVE.IL... *marm. h.* SVELLI, *qui inferius in hac Tabula nominatur in* Cohorte *III. Vigilum. Ver.* 17. SVELLI SECVNDIN. *Quaedam nomina, quae in his primis octo Tabulae verſibus vel manca, vel detruncata, ut iacent, exhibentur, ex eiſdem, quae ſequuntur, nominibus reſtaurari, & emendari poſſunt; ut ver.* 6. ENI-

VS

VS EVCARPVS, *emendandum* AETENIVS EVCARPVS, *vel potius, ſi idem ſit cum eo, qui in alia ſimili ſequenti Tabula nominatur,* CELENIVS EVCARPVS. *vel forte* ATTENIVS. *Eodem verſu exhibetur* SVELLI. . VNDINVS. *legendum* SVELLIVS SECVNDINVS. *Verſu* 7. VINDICIVS FEL. *leg.* VINDICIVS FELIX. *Verſu* 8. AVIVS SATVRNINVS. *l.* FLAVIVS SATVRNINVS.

Columna 1. *ver.* 16. Ɔ IVVENTINI. *In hac Tabula interdum* I *habet inferiorem lineam valde oblongam, & praeſertim hoc in loco, ut videatur potius ſculptum a quadratario* Ɔ IVVENEINI, *quam* Ɔ IVVENTINI.

Ver. 17. CAACINA. *marmor habet* CAECINA.

Ver. 19. Ɔ COLDVCONIS. *marm. habet* Ɔ CORDVLC•NIS.

Ver. 21. BENI EVCARPE ARC. *marm. hab.* AETENI EVCARPE ARC.

Ver. 22. XENONIS. *marmor habet* Ɔ ZENONIS. *Poſt trigeſimum tertium verſum Montfauconius habet* AVRELI EXXOT. *In Schedis Lucae Holstenii, & Caroli Sen. Strozii legi* AVRELI EXORATE. *modo in eo, quod ſupereſt, marmoris fragmento, mutila leguntur; quae prius non animadverteram.*

Col. 2. *Ver.* 14. *lege* MESSI MESSIANE; *ultimum* E MESSIANE *ſpeciem potius* I, *quam* E *referre videtur.*

Ver. 16. AMET FELIX, *marm. b.* AMETI FELIX.

Ver. 21. FLAV SATVRNIN, *marm. b.* FLAVI SATVRNIN.

Ver. 26. STATII SEVERE, *marm. b.* STATILI SEVERE.

Col. 3. *Ver.* 11. MINVCI SECVNDI. *marm. habet* MINVCI SECVNDIAN. *Praetereo aliqua alia leviora menda; ut notam* Ɔ, *quam multis in locis omiſit. Ceterum totam hanc Tabulam in tres diviſit partes; nec maius fragmentum cum tribus aliis minoribus, ut nos fecimus, coniunxit, & vulgavit, ſed ſeorſim dedit pag.* 385. *quae minora fragmenta hoc* * * *ſigno indicavimus.*

Tota haec marmorea Tabula eſt long. 11. *ped. Rom. & unc.* XI. *lat.* 1. *ped. & unc. circiter* XII.

Aliud

14 *Aliud Fragmentum ad Cohortes VII. Vigilum ſpectans.*

E DEDIT OB DI

AGENTIBVS. COMMILITONIBVS CVM SVIS ACROAMATIBVS NOMINIBVS INFRASCRIPTIS . CLVVI G LABER . ARC . DEMETRI AMMONI ARC . GRECVS VALERI HERACLIDA STVP. GRECVS. LVCILIVS MARCIANVS STVP. GRECVS AVRELI ALEXANDER SCEN. GRECVS AVRELI SERENE SCEN. GRECVS VARENI FORTVNATE SCENICVS GRECVS Fla VIVS. IOVINVS SCRIPSIT

COH . I . VIG .	.7. VICTORIS	COH . VI . VIG .
.7. SEROTINI	.. ONI MAGIAN E	.7. APRI
SEPTENI PRISC E	SENTI IVCVND E	CLAVDI CNORIM E
.7. SATVRNINI	AELI IANVAR I	.7. MINDIANI
AVRELI SEREN E	.7. PAVLI	AEMILI INPETRATE SC
HELVI IANVAR I	AVRELI ALEXANDE R	MINVCI SECVNDIANE
.7. TVRRONI S	.7. FELICIS	.7. IVLIANI
CLVVI GLABER	CAELI SATVRNIN E	FLAVI IOVIN E
TVR . SERVANDE SEC.	COH . IIII . VIG .	.7. SEVERI
CELENI EVCARPE SC	.7. CAESI	BAEB ILVXVRI MVL
.7. CANDIDI	AERVNTI FILVMEN E SC	AEMILI FELIX S
LAELI SABINIANE	IVL I DONAT E	COH . VII . VIG
ASINI INGENVE EXO	.7. PROVINCIALIS	.7. AVITI
.7. VICTORINI	IVL I DONAT E	LICINI MAXIM E
IAEG I VER E	.7. PEREGRINI	.7. VIBIANI
.7. EVSCEMI	SCRIBONI MARIAN E	
CORETI VERISSIME ARC.	CORNELI SOLVTO R	ANTONI SECVND E
COH . II . VIG .	.7. DECEMBRIS	.7. LONGINI
.7. METRETIS	COSSIDENI IVSTIN E	VALERI HERACLIDA
ANNI IANVARI . SC	VARENI FORTVNAT E	
FLAVI . REBVRRE	ANF I FELIX S	ITEM . EX . CL . PR MIS.
.7. MAXIMI	.7. IVLLI	.7. QVADRIERE FID
DOMITI OCTAVIANE	SALVI VALERIAN E	
.7. CANDIDIANI	.7. ASCLEPI	NEVI EVTYCHI
LVCILI MARCIAN E	DEMETRI AMMONI	7 TRIERE SPE
COH . III . VIG	COH . V . VIG	FLAVI ANTIOCH
	.7. VALENTIS	IVLI DOMNI
		HORTENSI

14. *Ver.* 1. EDEDIT OB DII . . *forte* EDIDIT OB DEDICATIONEM.

Ver. 2. COMMILITONIBVS. συϛρατιώταις. quia hic Cohortes Vigilum numerantur.

In eodem Verſu CVM SVIS ACROAMATIBVS. ἀκροάμασι. *auditionibus* Graeci ſicut theamata, *Spectacula*, ita ACROAMATA dicunt *omnia, quae audiuntur, recitantur* ſcilicet, vel *canuntur*. Libros *De Phyſico Auditu*, Ariſtoteles appellavit ἀκροαματικούς, quia voce auctoris ad intelligendum eos indigebant, ut ipſe teſtatur in Epiſtola ad Philippum Macedomiae Regem apud Plutarchum in Vita Alexandri.

Ver. 3. GRECVS. Γραῖκος. Unde *Graius*. extrito κ, & diſſoluta diphthongo. Hoc nomen Γραίκοι reperitur apud Herodotum, quod Latinis uſurpatum, a Pelaſgis, ſeu Arcadibus olim acceptum. Ceterum Graeci apud Graecos ἕλληνες dicuntur. Et Homerus eos nullo communi nomine appellat, ſed nunc Danaos, nunc Achivos, &c.

Columna 1. *Verſu* 22. EVSCEMI. *pro* EVSCHEMI.

Col. 2. *Ver.* 17. FILVMENE. Φιλώμενε. *Amate*.

Col. 3. *Ver.* 9. CNORIME. Γνώριμε. *Note*. *Cognite*.

Ver. 26. & 28. *eiuſdem Columnae*. 7 QVADRIERE. 7 TRIERE. *f.* τέτρήρης. Quadriremes. τριήρεις. Triremes.

Huius etiam Inſcriptionis fragmentum, in quo literae ſubrubricatae viſuntur, primus edidit Montfauconius in Diario Italico pag. 384. *ſed mutilum, & mancum a ſigno* * *uſque ad aliud* * *& bis cum mendis. Primi verſus ne* γρυ *quidem poſuit.*

Columna I. *verſu* 14. C. LABER. *Marmorea Tabula habet* CLVVI GLABER, *qui ſupra, & infra nominatur*.

Columna III. *verſu* 9. CLAVDI GNORIME. *Marm. Tab.* CLAVDI CNORIME.

Ver. 16. *eiuſdem Col.* BAETI LVXVRIMVL. *Marm. Tab.* BAEBI LVXVRI MVL. *Holſtenius excripſit* LVXVRIANE.

Ver. 25. *eiuſdem Col.* ITEM EX CL. PRIMIS. *Marm. Tab.* ITEM. EX. CL. PR MIS. *ideſt* Ex Claſſe Praetoria Miſenatum.

Ver. 27. *Lucas Holſtenius integre excripſit* NAEVI EVTYCHIANE

NE

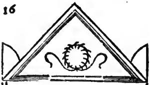
NE & *Verſu* 28. FLAVI ANTIOCHE. *Haec Marmorea Tabula longitud. colligit ped. Rom.* 1. & *unc.* XI. *latit.* II. *circiter pedes.*

15

D . M
P . CORNELIO
P . F . PRISCO . MIL
COH . IV . VIG . 7 LV
CRETI . P . CORNE
LIVS . PLACIDVS
PATER . FILIO . BENE
MERENTI . FECIT

16

D . M
T . AVIDI . ROMANI . MILIT .
COH . VII . VIG . SIPONAR
7 LAETORI . AVIDIA .
ROMANA
MATER .
FILIO PIENTISSIMO

15. LVCRETI. *Lucretii*. Ovidius Lib. I. Amor. Eleg. ult.

Carmina ſublimis tum ſunt peritura Lucreti,
Exitium terris cum dabit una dies.

Statius Lib. II. Silvar. Carm. 7.

Et docti furor arduus Lucreti.

Quare non licentiam poeticam ſuſpicari liceat; ſed videre fas eſt rem a communi uſu loquendi acceptam velut in aliis plurimis apud Poetas, quae licentiae loco falsò habentur.

Fabrettus vulgavit ex Sch. Barberinis pag. 265. *Inſcr.* 98.

16. COH. VII. VIG. SIPONAR. *ideſt* Cohortis VII. Vigilum Siponariorum. *Siponarii hanc forte appellationem ſortiti a verbo* ſipare, *i.* ſpargere, *quod antiquis in uſu erat; vel a* Siphonibus, *tubis, ſeu fiſtulis fontium. Fabrett. hanc Inſcript. cum lacuna protulit, quae nunc ad fidem lapidis impletur. pag.* 265. *Inſcr.* 102.

17 *Fragmentum marmorei Laterculi longitudine duorum p*

				FEST
			S	FLOREN
			S	VALEN
		TITIV	S	GENIALI
		ARIV	S	APRONIANV
		ARPIV	S	SALVIV
		APPALIV	S	PROCVLV
		ATILIV	S	PAVLLV
		TVRRANIV	S	RVFV
		CALPVRNIV	S	MAXIMV
		LARCIV	S	VENVSTV
ſeVERO			II	
	C	VIBIV	S	VERV
	C	VERATIV	S	SEVERV
	M	TERENTIV	S	LE
	C	AFINIV	S	CLEMEN
	C	SATRIV	S	MAXIMV
MA	C	PETRONIV	S	CERTV
br IXIA	Q	CIRCENIV	S	CANDIDV
l VCA	I	ALFIV	S	PRISCV
COS	C	CASSIV	S	PRIMV
S CREMON	IMP	N	III	COS
S NVCCAM	L	SATRIV	S	PROCVLV
R AQVIL	T	BILLIENV	S	DEXTE
S QVIN	T	VETVLEIV	S	PRIMV
X CAPVA SP	L	BAIV·	S	RESTITVTV
ARRET FISCVR	SEX	GAVIV	S	VINDE
MEDIOL	A	MARCANIV	S	RESTITVTV
LARIN	SEVERO		II	
t ENEV TVBI	L	GAVIV	S	IVSTV
f AESVL FISC	I	FLAVIV	S	LVCANV
f VTRI	C	LVSI:	:	FESTV
AVI BVC	M	FANNIV	S	VELO
TIVI	L	GAVIV	S	SEVERV
IN SP	P	POSTVMIV	S	FLORENTINV
S SP	TI	IVLIV	S	RESTITVTV
	IMP	N	III	COS
	L	MAGIV	S	STATVTV
	L	VALERIV	S	RVFINV
	SEX	PISONIV	S	SATVRNINV
	C	POMPONIV	S	FIRMV
	C	VARIV	S	FELI
	C	SALLVSTIV	S	DEXTE
	C	SATVRIV	S	SABINV

Romanor. & unciar. quatuor, latitud. duor. pedum & unc. octo.

C						
ME						
EXILv						
VL:INI						
OROPOP						
COS	A					
PISTORIS	M					
EMONA	P	AM				
BONON	C	PEDAN				
ARINO	L	TAMPIV	S	CELER		
VENVSIA	C	MARCIV	S	PRISCV	S	
VERONA	C	ANNIV	S	CRESCEN	S	
FERENT	C	IVLIV	S	NEPO	S	A
TREBVL	C	ANNAEV	S	BASSV	S	AL
TRIDENT	Q	SALONIV	S			
RVFI		COH. VI		7. SABINI		
BENEVENT	IMP	N̄		III		
LIBARNA				TAVRV	S	PAT
LIBARNA	C	SASSONIV	S	ATRO	X	PAT
BLERA	C	LAILIV	S	PVDEN	S	TVD
VARVARIA	L	STABERIV	S	NAEVIANV	S	VER
VOLSIN	M	LVCILIV	S			
COS	SEVERO		II			
FLORENT	EQ M	TVLLIV	S	TERTIV	S	EMO
EMONA	C	GRAMPHICIV	S	FIRMV	S'	ATES
ARRETIO	SP M	BLASSIV	S	SEVERV	S	CON
CORTON	C	VARIV	S	CLEMEN	S	ATE
MVTINA	SP Q	FARSEV	S	FIRMV	S	ARR
SAVARIA	T	RABVLEIV	S	PRISCV	S	AR
SAVARIA	L	ASICIV	S	RESTITVTV	S	SC
GRANI	L	DIDIENV	S	SENEC	A	SA
FELTRIS	IMP	N̄	III	COS	7	PRO
ROMA	C	SERVILIV	S	VITALI	S	BOI
CAPVA	C	TITVRIV	S	VALEN	S	PAT
VETVLO	Q	HERMINIV	S	MAGNV	S	FOR
AMERIA	C	POSTVMIV	S	SECVNDV	S	VER
RAVENN	M	SEMPRONIV	S	HOMVNCI	O	VER
IRVENT						

17. *Huius Laterculi fragmentum, ab utroque capite mutilum, inſigne redditur ſexaginta duorum Militum nominibus, & Patria, quae ſingulis aſſignatur, & nonnullis apponitur officium, quod hiſce minoribus notis ſignificatur* SP. FISCVR. TVBI. BVC. EQ. *ideſt* SPECVLATOR. FISCI CVRATOR. TVBICEN. BVCCINATOR. EQVES. *Inter hos recenſetur* L. GAVIVS IVSTVS FLORENTIA *miles Florentinus* TVBICINIS *officium gerens. Deſcribuntur quatuor Centurionum nomina, ideſt* RVFI. SABINI, *Cohortis VI.* GRANI & PRO . . . *f.* PROCVLI. *Notatur etiam L. Septimii* SEVERI *Imperatoris Conſulatus II. & III. Conſulatus II. Severi in Faſtis Conſularibus Anonymi a Doctiſſimo Noriſio editis ponitur anno U. C.* 955. *Chr.* 202. *III. vero A. U. C.* 947. *Chr.* 194. *In Faſtis Conſularibus Relandi Conſulatus II. Severi ponitur A. U.C.* 946. *Chr.* 194. *III. vero A. U. C.* 954. *Chr.* 202.

Illuſtriſſimus, & Eruditiſſimus Carolus Caeſar Co: Malvaſia Bononienſis inter Marmora Felſinea primus [ni fallor] vulgavit Cap. VIII. pag. 245. *occaſione duorum militum Bononienſium, qui in hoc marmoreo laterculo recenſentur; a Cl. Fabretto ſe accepiſſe teſtatur, & nuperrime Romae detectum. Fabrettus poſtea emendatum ſe dediſſe affirmavit pag.* 605. *Inſcriptione* 48. *Montfauconius denique cum mendis vulgavit pag.* 386. *Diarii Italici; praeterquamquod iniquo coactus ſpatio, in quatuor ſecuit partes, & perverſo ordine.*

Haec Fabretti menda Lectori ſubiicere placet. Totum Columnae 1. & 7. *fragmentum omiſit.*

Columna 2. *verſu* 17. C. STRIVS. *Marmor habet* C. SATRIVS.
Ver. 19. Q. CERCENVS. *Marmor habet* Q. CIRCENIVS.
Ver. 26. L. BALVS. *Marmor h.* L. BAIVS.
Ver. 30. GAVIVS LVSIVS. *Marm. h.* GAVIVS IVSTVS.
Ver. 32. C. . . . . . *Lacuna modo impletur* C. LVSI*us*.
Col. 3. *Ver.* 38. STALLIVS. *Marm.* STATVTVS.
Col. 4. *Ver.* 19. TARENT. *Marmor habet* FERENT.
Ver. 44. TRVENT. *Sic Fabrettus, & Montfauconius, ſed linea tranſverſa τῦ* T *adeo eſt exigua, ut potius ſculptum videatur* IRVENT.
Col. 5. *Ver.* 25. C. SASSONIVS LAVRVS. *Marm. h.* C. SASSONIVS TAVRVS.

Ver.

Ver. 26. C. LAEVIVS ATROX. *Marm. habet* C LAÍLIVS ATROX. *ut* Aimilius, *pro* Aemilius.

Ver. 28. M. LVCIVS NALVIANVS. *Marm. b.* M LVCILIVS NAEVIANVS.

Ver. 35. T. RABVLLIVS. *Marm. b.* T RABVLEIVS.

Ver. 36. L. ASSICIVS. *Marm. b.* L. ASICIVS.

Cetera; utpote leviora menda, lubens omitto; itemque ea omnia, quae ſinceram marmoris lectionem depravant apud Comitem Malvaſiam; qui tamen, quod Fabrettus non praeſtitit, integriorem produxit.

Apud Montfauconium vulgata legitur bis cum mendis.

Columna 1. *Ver.* 24. AQVILE. *Marm. b.* AQVIL.

Ver. 27. FISCV. *Marm. b.* FISCVR.

Ver. 31. VESVL. *Marm. b.* AESVL. *ideſt* FAESVLIS.

Columna 2. *Ver.* 7. ARPALIVS. *Marm. b.* APPALIVS.

Ver. 9. TVRANIVS. *Marm. b.* TVRRANIVS.

Ver. 14. C. VERANIVS. *Marm. b.* C VERATIVS.

Ver. 16. C. ATINIVS. *Marm. b.* C AFINIVS.

Ver. 32. C. IVSTVS FESTVS. *Marm. b.* C LVSI : : FESTVS.

Col. 3. *Ver.* 1. FLO. *Marmor habet* FEST, *ideſt* FESTVS.

Col. 4. *Ver.* 10. IVLIANO. *Marm. b.* FVL: INI. *f.* FVLGINIO.

Ver. 13. PISTORIO. *Marmor b.* PISTORIS. *i.* PISTORIIS.

Col. 5. *ver.* 35. T. RABVLLIVS. *Marm. bab.* T RABVLEIVS.

Ver. 37. DEDIENVS. *Marmor bab.* DIDIENVS.

Col. 6. *Ver.* 18. CERT. *Marm. b.* CELER.

18

D . M

T. AVR. SCRIBONIO EQVIT

SING. AVG. NATIONE

BATAVS. TVRMA. AVR

SANCTINI. VIXIT. ANN

XXVIIII

19

D < M

PAVLINVS < ABENTI

NVS. EQ. S. D. D. N. N

VIX. ANN. XXXVIII

B . M . F . C

18.

Digitized by Google

18. EQVIT SING. AVG. ideſt *Equiti Singulari Auguſti*.

BATAVS, pro BATAVVS, & hoc pro BATAVO.

TVRMA. Turma proprie eſt Equitum.

19. ABENTINVS. ideſt AVENTINVS. *deſumpta forſitan denominatione a colle Aventino; quemadmodum a Capitolino, ſeu ab Iove Capitolino*, VALERIA CAPITOLINA *in ſuperiori Inſcr. n. 9.*

EQ. S. D. D. N. N. *ideſt* EQVES. SINGVLARIS. *vel* EQVO SING. DOMINORVM. NOSTRORVM.

20

RGVRVS

AD VALETVD

21

CLAVDIA
NICARIVM
TI. CLAVD. CHRES
PHILOCALI
PLVMBARI F

20. AD VALETVD. ideſt AD VALETVDINARIVM, *ſive Publicum, sive Palatinum*.

21. NICARIVM. Νικάριον. ideſt *Victoriola*. Sic Glycerium. *Dulcicula*. a Γλυκέρα. *Dulcis*. & Νικάριον diminutivum ἀπὸ τῆς Νίκης. Μελάνιον diminutivum a Μελαίνα. *Nigra*.

PHILOCALI. *Elegantis*. Φιλοκάλου. PLVMBARI F, ideſt *Plumbaris Filia*.

22

OPTATVS
ANTONIAE
DRVSI. TABVL

23

L. V. OLVSÉNVS *ſic*
MAXIMVS
NOMENCLAT
H. S. F

23. NOMENCLAT. *Nomenclator*. ſervi officium. κλήτωρ.

H. S. F. *ideſt* Hic ſitus fecit. *niſi ſit* E; *nam ſaepe ob exilitatem inferioris lineae* E *videtur* F, *tunc eſſet* Hic ſitus eſt.

24

O. GERMAN. L
AD LIBROS VIPSANIA •
GRANIVS HEDONE
feLIX

25

M. LIVIVS FAVSTVS
PISTOR

26

T. CLOELIO
NARCISSO. LANARIO
DE VICO. CAESERIS
MARCIA . PRISCA .
VXOR . FECIT.

27

ALEXANDER FELICIS. C. IVL
TI. CAESARIS. SCAPLIAN • DILIG
CASTOR CLITI. C. CAESARIS. AVG. TABVL
SER VICARIVS

24. AD LIBROS. Miniſterium indicat : ut A BIBLIOTHECIS. AB EPISTVLIS. A LIBELLIS. A CODICILLIS. A COMMENTARIIS. AD VESTEM. &c.

HEDONE. Ἠδῶν. *Edoni*. populi Thraciae, o Hedoni, *Baccha*.

26. DE VICO. CAESERIS. Nos dicimus vulgo *Ceſeri*, pro *Ceſare*, & Montem prope Faeſulas *Ceceri*, quaſi *Ceſeri*, ideſt Caeſaris.

27. *Inſcriptionem hanc utut iacet exhibeo. Reineſius aliter vulgavit, & cum aliquot mendis Cl. IX. pag. 588. Inſcr. 106. male apud Guicciardinios extare aſseruit. vide eius explicationem.*

28

FVFICIA. HELENA. SIBI. ET. SVIS. OLLAS. III
M. COSSVTIO. MENANDRO. M. PERELIO. NEON

29
MYRTILVS. AVG. L.
DEDIT. PRIMAE. L.
MEMORIS. CVB. CON.

30
TROILVS LIVIAE ATTICVS
C. IVLIVS. GNOMON EVHODIAE
VIX. A. XXV.

31
CIMBER LIVIAE
C.

32
M. LIVIVS. PHILIPPVS. DEC.
IDEM. Q. HIC. EX. D. D. SCR.
PRIMA PHILIP.

29. MYRTILVS. μύρτιλος, quaſi *parva myrtus*. Myrtus arbor Veneri ſacra.

MEMORIS. CVB. CON. ideſt *Memoris Cubiculi Coniugis*; vel *Conſervi*, ſeu *Contubernalis*.

30. TROILVS LIVIAE. *i.* Liviae Auguſtae Libertus. τρώϊλος. quaſi *Troianulus*. Virg. lib. 1. AEneid. v. 474.

Parte alia fugiens amiſſis Troilus armis,
Infelix puer, atque impar congreſſus Achilli:

Puer, ut nomen indicat infra in alia Inſcriptione: TROILVS PVER.

C. IVLIVS. GNOMON. Gnomon. *Regula*. γνώμων. a *dignoſcendo*. Sic γνώμονες dicti in equo dentes, quibus aetas dignoſcitur. Sic Gnomon horarius, ad cognoſcendas horas diei.

ATTICVS. ex Attica, in qua praeſtantior Graeciae florebat lingua. EVHODIAE. εὐοδία. H inſeritur, quia ὁδὸς denſo ſpiritu effertur; unde κάθοδος, *deſcenſus*, *reditus*. Evhodia *fauſti itineris mulier*.

31. CIMBER LIVIAE. Κίμβρος, *e Cimbrica regione*. Hi Servi variarum linguarum Liviae Auguſtae inſerviebant; ut Graecam, & barbaram diſceret dialectum.

32. PHILIPPVS. DEC. forte *Decurio*. IDEM. Q. ideſt *item. Quinquennalis. hic ſitus eſt. ex. Decreto. Decurionum. Scribarum.* PHILIPPVS, *equorum ſtudioſus*, Φίλιππος. non *os lampadis*, ut ridicule

dicule in Indice propriorum nominum Hebraicorum Biblis praefixo legitur.

33 ❦ LVCIVS ❦ SEPTIMIVS ❦
❦ AGATHOPVS ❦
AVG ❦ LIB ❦ QVI ❦ BIXIT ❦
ANNIS ❦ XX ❦ DIEBVS XIIII
HORIS . IIII . SEPT . SYMPHOR
ET . SEPT . IRENE . FILIO . D . B . M . F ❦

34 ❦ D ❦ M ❦
M . AVR . EVNOMVS . AVG . LIb SE bIbO
FECIT . SIbI . ET . CAIANETI COIVGI SVAE
ET . HYACINTHO ET PHILOCYRIO ❦
FRATRIbVS . ET LIbERTIS LIbERTAbVSQ.
❦ POSTERISQ. EORVM ❦

35 D . M
AMICO , SER
CAESARIS VER
NAE , ET , ANTO
NIAE , HEROI
NI < CONIVGI
SVO , BENE , ME
RENTI , DE , SE ❦
FECIT

36 D . M
EPAGATHO . AVG
LIB . ET . DIDIAE
CAMPANAE CONIVGI
FERONIVS CRISPINVS
BEN . M . F . ET SIBI
ET . SVIS

33. AGATHOPVS . ἀγαθόπους. *Vir bonis pedibus . bono pede .* FILIO. D . B . M . F. ideſt *Filio Dulciſſimo Bene Merenti Fecerunt .*
34. EVNOMVS . εὔνομος . *boni moris . bene moratus .* SE bi-

bibo. ideſt SE VIVO. *Notanda figuratio τοῦ B, quae uſitatam minuſculi b formam praeſert.*

PHILOCYRIO. Philocyrius, *Domini amicus, Heri amicus*; ſic φιλοβασιλεὺς, & φιλαλέξανδρος, ab Alexandro diſtincti amici.

36. EPAGATHO. ἐπαγαθῷ. quaſi ἐπὶ ἀγαθῷ. *ob bonum.*

37

Q O Ω

D M
VLPIAE
AELIANAE. V.
AN. XXII.
CHRYSANTHVS
CAES. N̄. SER
CONIVGI. PIEN
TISSIMAE. FEC

38

D . M
AELIAE ARTEMIDORAE VIXIT
ANNIS. II. MENSIBVS. II. DIEB. XII
P. AELIVS. AVG. LIB. INACHVS. ET. AELIA
MAXIMILLA. PARENTES. FIL. DVL
FECERVNT

38

FORTVNATVS DI
TI. CAESARIS GERM
CHTONES
MAMAE. FORTVN

39

TI. CLAVDIVS. NER. L
CHRESIMVS
TI. CLAVDI. I
CHRESIMI

40

ERTIAE. PRIMA
CL. CAESAR. LANCHIAI
HORAEVS
ELEVTHERVS
DANT

37. CHRYSANTHVS. χρύσανθος. *Flos auri*, ut χάλχανθος, *flos aeris*. CAES. N̄. SER. ideſt *Caeſaris Noſtri Servus*.

38. ARTEMIDORAE. *Dono Dianae*. ἀρτεμιδώρᾳ. INACHVS. ἴναχος. Inachus antiquiſſimus Argivorum Rex.

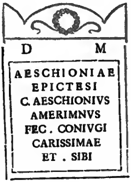
MAXIMILLA. diminutivum a MAXIMA, ut *Septimilla a Septimia*, &c.

38.

38. **MAMAE FORTVN.** ſ. **MAMMAE FORTVNATAE.** μάμμη. *Aviae.*

40. **DANT**, *vel* **OLLARIA**, *vel* **TITVLVM**, *vel* **ADITVM** *ut in ſequentibus, vel quidquid ad ius pertinet Sepulturae.*

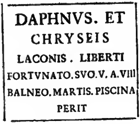
41

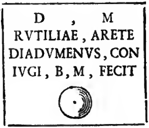
42

43

44

41. **AESCHIONIAE.** ἀπὸ τοῦ Αἰσχίονος. Αἰσχίων. *Turpio.* **EPICTESI.** ἐπικτήσει. Appellativè *Acquiſitioni*, ideſt *Acquiſitae*. **C. AESCHIONIVS AMERIMNVS.** ab hoc Aeſchionio, Aeſchionia uxor. **AMERIMNVS.** Ἀμέριμνος. idem ac Latine, *Tranquillus, ſine curis.* Anacreon: Ὅταν

Ὁτὰν πίω τὸν οἶνον,
Εὕδουσιν αἱ μέριμναι.
Quando vinum bibo,
Dormiunt curae.

Hinc Horatius Lib. 1. Od. 7.

nunc vino pellite curas.

Hinc οἶνος. *vinum*. παυσίλυπος dicitur, *AEgritudinum ſedator. Quae hic in ſcriptura ſunt virgulae, in hoc marmore, & in aliis, antilambdae ſemirotundae. Dedit Fabrett. pag. 600. Inſcr. 18.*

42. VLPIAE FLORAE. χλωρίδι. VLPIVS FLORVS. χλῶρος. Chlorus .i. *Viridis*. Virg. AEn. L. 6. v. 304. de Charonte:

ſed cruda Deo, viridiſque ſenectus.

43. DAPHNVS. Graeci communiter ὁ Δάφνις. Theocritus. CHRYSIS LACONIS Χρυσηὶς Λακωνίς. ideſt Λακαίνα. *Laconis, dis.*

BALNEO. MARTIS. *vel Marti dedicato, vel ſub Martis tutela, aut ſigno. Iunia Ruſtica in veteri Inſcriptione apud Gruterum pag.* 174. 8. *ponit*, & BALINEVM SOLO SVO CVM PISCINA ET SIGNO CVPIDINIS.

PISCINA PERIT. *Romani piſcinas & ad piſcium cuſtodiam, & ad natationis exercitium maximo ſumtu, luxuque habuerunt; quas Graeci a* natando κολυμβήτρας, *appellarunt. Celeberrima apud Hebraeos fuit Piſcina Hieroſolymitana, cuius mentio fit Iohann. cap.* 5. probatica ἀπὸ προβάτων, *ab* ovibus *nuncupata; ſed diviniore uſu ad curam aegrorum, quinque porticibus vallata.*

PERIT. ideſt PERIIT. Virg. AEn. Lib. 9. v. 418.

it haſta Tago per tempus utrumque.

[*it*] ideſt *iit*, *ivit*. & ideo producitur.

44. RVTILIAE ARETE. Quia E in ARETE reſpondet τῷ η, diphthongum non habet, ſicut RVTILIAE; nam declinatio haec Latina eſt, illa Graeca. Hoc ſemel dixiſſe ſufficiat. ARETE, ἀρετὴ, *Virtus*; vel *Placens*, ab Areſco, velut Areſcuſa in Pandectis Florentinis, ubi editi libri habent Arethuſa. Aretalogus, ἀρεταλόγος, *Scurra*, a placendo. Suetonius in Aug. Arete uxor Alcinoi apud Homerum, Nauſicae mater. Arete Ariſtippi Philoſophi filia, quae ei in ſchola ſucceſſit.

DIA-

DIADVMENVS. διαδούμενος. *Diademate, ſeu faſcia caput li-gatus.*

45

M/ POBLICIVS
PRIMIGENIVS SIBI . ET
IVLIAE NATALI . CONIVGI
CARISSIMAE ET
M/ POBLICIO MEROPI
LIBERTO PIISSIMO ET
CLAVDIAE THETIDI
CONIVGI EIVS . ET
LIBERTIS LIBERTABVSQVE SVIS
EORVM . ITA NE LICEAT LIBERT:::
IVSSVVM VENDERE AVT DONARE HOC

46

D/ MAN/

TI. CL. HERMES
NVTRICIVS
TI. CL. PATERNA
M. LICINIO
HERMHE AL
ſic VMNO . DV
CISSIMO. M. LI
CINI. IANVARI
ET LICINIAE SAGA
THENIS FF qVI VIXIT
ANNO .II. DIES XXXIIX
X

47

* * * * * *
*

D/ M/
T. FLAVIVS. EARINVS
CONTVBERNAE
ET. AMANDVS AMICVS
MEMORIAE.
IVRIAE . IVSTAE
BENE . MERENTI
VIXIT . ANN . XXI

46. NVTRICIVS. τροφεύς. *Servus. ſenex. paedagogus*. παιδαγωγός. qui herilem iuvenem educat, & bonis moribus inſtituit. ALVMNO. τροφίμῳ, *a ſe educato*.

DVCISSIMO, pro DVLCISSIMO. *tres-doux*, Gallicè. antiquè *tres-doulx*. τὸ L difficilis eſt pronunciationis; ideoque *autre*, *autro*. pro *alter*. &c.

Nonnullis mendis, & hiatibus vitiatum dedit marmor Fabrettus pag. 143. *Inſcr.* 157.

47. EARINVS. Εαρινός. Hoc nomine celebratur Domitiani puer Statio Papinio, & Martiali laudatus: Lib. 9. Epigr. 12.

Nomen cum violis, roſiſque natum,
Quo pars optima nuncupatur anni:
Nomen nobile, molle, delicatum
Dicunt [Εαρινὸν] *Earinon tamen poetae,*
Sed Graeci, quibus eſt nihil negatum.

Graeci quando producere primam volunt, pace dixerim Bilbilitani Vatis, non dicunt ἐαρινὸν. ſed εἰαρινόν. Hom. Il. ϵ. εἰαρίνοισιν ἐπ' ἄνθεσιν. *vernis in floribus*.

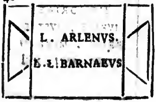
Quid innuant illae stellae, quibus ornatur haec marmorea Tabula, alii videant. Crederem innuere Iuriae Iuſtae inter Deos veluti quandam relationem. Virgil. AEn. lib. 1. *v.* 259.

ſublimemque feres ad ſidera caeli
Magnanimum AEnean.

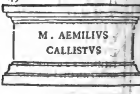
Plinius de Traiano Patre in Paneg. Proximam ſideribus obtines ſedem. *Unde Lucanus de raptu animae Pompeii;*

Quodque patet terras inter caelique meatus,
Semidei Manes habitant.

48

49

48. BARNAEVS. *Huius cognominis alium damus Libertum in proxima Tabula marmorea.*

50

D . M
C . IVLIVS . C . L
BARNAEVS
OLLA . EIVS . SI QVI
OVVIOLARIT . AD
IFEROS NON RECIPIA
TVR

51

VARICIA
C . C . ET . Ↄ . L
CALLITYCHE

52

D . M
VMIDIAE CALEMERIDI
CONI . FECIT
VLPIVS . FELIX . ET
VLPIAE . CHRESTENI
MAT . ET . LIB . LIB.
OB DONAB AVTRONIO
PRISCO

53

V IVLIA . C . L.
PRIMIGENIA

54

OSSA . HIC . SITA
SVNT . AVCTES
APVSTIAE RVFAE . QV
AE . FVIT . ROGO . PER SVPE
ROS.QVI.ESTIS.OSSA.MEA.TVEATIS

55

Q. PLANIVS
OPTATVS

50. OLLA. IFEROS. ideſt OLLAM. INFEROS.

OVVIOLARIT. *ideſt* OVVIOLAVERIT. *Perperam edidit Sponius* OVVIOLAVIT *primum in* Les Recherches curieuſes d'Antiquite diſ. 18. *deinde in Miſcell. Erud. Antiq. Sect.* 1. *Art.* 7. *pag.* 23. *qui etiam id alio detorſit. Reineſius quatuor mendis deformavit* Cl. *VII. pag.* 862. *Inſcr.* 168.

Haec eadem Inſcriptio legitur in perelegantí Urna marmorea quadrata in Muſeo Stroziano Villae ſuburbanae ad Montem Hugonis. De hac, ob pravam litterarum figurationem, eſt ambigendi locus.

52. VMIDIAE. Vide doctiſſimum Cardinalem Noriſium in Cenotaphiis Piſanis, de huius nominis Familia.

CALEMERIDI. καλημερίδι. *Pulchra Vitis.* ἡμερὶς. *Vitis cicur.*

CONI. pro CONIVGI. ſingulari nota.

CHRESTENI. χρηστήνη. Hinc vulgari pronunciatione, *Chriſtina* Virgo.

54. AVCTAES APVSTIAE. *ideſt* Auctae Apuſtiae. *a Graeco genitivo. Multa exempla congerit Fabrettus Cap.* 7. *pag.* 496.

QVAE. FVIT. *Virgil.* Iam fuimus Troes. *Tibull. lib.* 3. *El.* 6.

Sive erimus, ſeu nos fata fuiſſe velint.

& Albinovanus Elegia in obitum Maecenatis.

Mollibus ex oculis aliquis tibi decidet humor,
Cum dicar ſubita voce fuiſſe tibi.

Uſitata etiam Sacrarum Literarum phraſis. Hieremias Propheta in Orat. v. 7. Patres noſtri peccaverunt, & non ſunt. *ideſt* mortui ſunt. *In Graecis etiam Lapidibus legitur haec phraſis. Nicomedes Medicus Smyrnaeus in Baſi Romana apud Sponium Miscell. erud. Ant. Sect. IV. pag.* 131. *viatores ſic alloquitur* · ΟΥΚ ЄΙΜΙ ΚΑΙ ΟΥ ΛΥΠΟΥΜΑΙ. non ſum & non contriſtor.

OSSA. MEA. TVEATIS. *tueatis*, pro *tueamini*. Verba antiquitus ἐδιφοροῦντο, tam active, quam paſſive. Quadratarii errorem male putat Sponius *dans les Recherches curieuſes*. Pacuvius Periboea. *Tu mulier, tege te, & tuta templa Liberi.* Plautus Mercatore:

Invoco vos Lares Diales, ut me tutetis.

Si ergo frequentativum *tuto*, invenitur, cur non & *tueo*, primitivum?

Reineſius Cl. VII. pag. 862. *Inſcr.* 170. *Sponius pag.* 24. *Fabrettus ex Sponio pag.* 498. *Inſcr.* 23. *vulgarunt, ſed malo ordine, & orthographia.*

56

M. LIVIVS. MITHRES
LIVIA. MVSA

57 TI. CLAVDIVS
AVG L. THEODOTVS
VIX. ANNOS. L

56. MITHRES · μίθρης. *Mithra*. hoc epithetum Solis, quo denominatur hic M. Livius.

57. THEODOTVS · θεόδοτος. *Adeodatus*.

58.

58

HAVE ♉ DVLCIS
POPILIA . ALEXANDRIA RARISSIMA
FEMINA . A . XXXV . HIC . SITA . EST
M. VLPIVS. INGENVVS. B. M. ET. SIBI
DVLCIS ♈ VALE
QVID. LACRIMAS. FACTVM EST
VIR . BONE . VIVE . VALE
SED TIBI . INVIDE OPTO QVI
OSSVCVLA . MEA . HIC . SITA . ESSE
...RMIS MORTE TARDARDATA VIVAS *ſic*
AEGER . INOPS

58. HAVE ♉ DVLCIS. Χαῖρε γλυκεῖα. HAVE cum aſpiratione ; nam qui avet, anhelat, inhiat. Virg. Georg. lib. 2. ver. 463.

Nec varios inhiant pulchra teſtudine poſtes.

ideſt *avent*, *cupiunt ardenter*, *avide*. In quodam Codice erat *Habe*. Cuiacius in Obſervationibus, feliciter emendavit *Ave*.

M. VLPIVS. INGENVVS. Εὐγενής, *Eugenes*. B. M. ideſt *Bene Merenti*.

DVLCIS ♈ VALE. χαῖρε. Salve, atque Vale. *Plures funebres acclamationes, adlocutionesque, ut in noſtro ſepulcrali titulo, leguntur in magno Gruteri Theſauro. Prius* Have *dixit vir mortuae uxori, nunc uxor viro* Vale *dicit, blandis verbis respondet, & ſolatur.*

T 2 QVID

QVID. LACRIMAS. FACTVM EST VIR. BONE. VIVE. VALE. Pentameter. FACTVM EST, Galli : *c' eſt fait*. Latini : *factum, infectum fieri nequit*.

OSSVCVLA. MEA. (ideſt OSSICVLA) diminutivum ab *Oſſua*. ὀστέα. unde *Oſſuarium*, apud laeum Thraſymenum, Romanorum equitum elade inſignem ; hodie *l' Oſſaia*. S. Auguſtinus, ne in Sacris Literis *Os oris*, cum *Os oſsis*, confunderetur, non dubitavit, perſpicuitatis gratia, dicere *Oſſum, oſsi*.

∴ ᒥMIS. *f.* GEMIS. *ideſt* nolles hic ſita eſſe. O invide, opto te mori. rumparis invidia. MORTE TARDARDATA, forte MORTE TARDATA. Quadratarii error propter R & T erebram repetitionem ; τὸ DAR, παρέλκειν videtur.

Primus nonnullis inquinatam mendis vulgavit Reineſius Cl. XIV. pag. 779. Inſcript. 192. ver. 8. ſic habet : SED TIBI INVIDEO PIO QVI. *Male etiam apud Guicciardinios extare dixit. Fabrettus item ex Schedis Barber. pag. 420. Inſcr. 381.*

59

NAEVIA . TERTVLLA
FECIT . SIBI . ET . C . NAEVIo
IVSTO VERNAE SVo
VIXIT. ANNO. ET. M. XI. D. XXV
HORIS IIII

60

D . M .
AEGRILIA.
VITALIONI
ALVMNO.
SVO . B M . F.
Q . V . M . X

59. NAEVIA. TERTVLLA. Diminutivum a TERTIA. Dicterium Ciceronis ſuper nomine *Tertiae* extat apud Quintilianum l. 6. cap. de Riſu ; & Macrobium Saturnalium l. 2. cap. 2. In Pandectis Florentinis : *ad Senatuſconſultum Tertyllianum*, quaſi a diminutivo *Tertyllo*. Τερτύλλῳ.

60. Q. V. M. X. *ideſt* Qui vixit menſes deeem. *Antiqui oculis acerba funera ſubtrahebant, & pueros noctu ſepeliebant, ut Cornelius Tacitus Annalium libro decimotertio teſtatur, quasi nefas eſſet tantam cladem intueri. Brevis vitae mentio pietatem excitat.*

Ta-

Tabula marmorea ex utraque parte inſcripta.

61 VIPSANIA . M . L . PHILVSA
VIXIT . ANN . XX

TE LAPIS . OBTESTOR . LEVITER . SVPER OSSA
RESIDAS. NE.NOSTRO. DOLEAT. CONDITA.OFFICIO
M . VIPSANIVS . SP . F . LATINVS VIXIT ANNO . I
FILIVS. FACERE.QVOD. DEBVERAT.PATRI MORS. INI
QVA INTERCESSIT . FILIO FECIT PATER

VIPSANIA . FORTVNATA
VIX . AN . XIX . M . X . H . X
VIPSANIA . EVPOSIA . FECIT
FILIAE . SVAE . CARISSIMAE

61. VIPSANIA. Vipſania Familia non ita nobilis. Quare M. Vipſanius Agrippa gener Auguſti in Panthei inſcriptione nomen ſuum reticuit.

PHILVSA. φιλοῦσα. *Amans femina*. Philumene, *Amata*.

LEVITER. SVPER . OSSA RESIDAS. *Formula bene precantis defuncto. Propertius Lib.* 1. *Eleg.* 17.

Ut mihi non ullo pondere terra foret.

Ti-

Tibull. Lib. 2. *Eleg.* 4.

Et bene, diſcedens dicet, placideque quieſcas,
Terraque ſecurae ſit ſuper oſſa levis.

FILIO FECIT PATER. In pleriſque Inſcriptionibus adiicitur CONTRA VOTVM. παρ' εὐχήν. *Fabrettus pag.* 284. *Inſcr.* 185. *habet* ANN. L. *ſed male.*

62

D M
M. T. DRVSI. PATERES
PRIMICINIO. QVI. VIXIT
ANN. XXXXII. DIES. VII
FAVSTVS.ANTONIAE.DRVSI.IVS
EMIT.IVCVNDI.CHRESTIANI.OLL

63

C VITIDIVS
PRIAMVS.OL.D
RESTVS

64

Q. VIBI ANTEROTIS
ET VTI DONATI
OLLAS. VI

65

ACTI. ET. C. TERENTI
CERINTHI. EX. HOC. LOCO
VSQVE. AD. SCALARIA
OLLAE NVMERO LXVIII

66

IANVARIVS IN BIM
HYPATVS PATER ET FRATc
AB. C. SALIO. OPTATO

67

D M
C. PVBLICIO AGLAO

63. OL. D. ideſt OLLAM DEDIT. *vel* OLLA DATA.

65. VSQVE. AD. SCALARIA. *In Scalariis* (*nos* Scalere) *ut visitur in Schemate allato a Fabretto Cap. I. Inſcript. Antiq. pag.* 10. & 16. *varii loculi, ſeu cubicula erant diſtributa ad Ollas*

las recipiendas ; quod etiam innuere videtur vetus Inſcriptio apud Fabrettum 302. *pag.* 165. *in qua legitur* HOC.MONVMENTVM. ET.LOCI.SCALARE.CVBICVLI SVPERIORIS. *&c. Scalaria etiam Sepulcris fuiſſe adplicita, teſtatur marmorea Tabula apud Reineſium Cl. VII. pag.* 486. *Inſcr.* 16. *Perperam idem Fabrettus ex hac, & alia quadam unam confinxit pag.* 159. *Inſcr.* 179.

66. IN BIM *forte* IN BIMATV. *De ſanctis Puerulis ab Herode occiſis, dicitur Matth. cap.* 2. *ver.* 16. ἀπὸ διετοῦς καὶ κατωτέρω. a bimatu, & infra.

68 D M

BLAESIO
V . A
M. IIII
BLAESIVS

FORTVNATO
IIII
D . XIIII
VICTORINVS

PATER . F.

68. *Viſitur in hoc marmoreo Cippulo anaglypho opere inſculptus puer, faſcia pectore involuto, & in manu ludicro quodam, ſeu* ἀθύρματι. Hac imagine viſuntur in Coenobio Flor. S. Mariae Novellae depicti Sancti Innocentes, in loco, quod *Capitulum* vulgo dicitur.

69 LVTTIEDIVS
L . L
ALEXANDER

70 LIVIA . EVTYCHIS
NARCISSVS | M.LIVIVS. M
SCIRTI | ARICIA

71

TI ERGINI HILAR
OL . III C.IVLIVS
SECV

72

M LIVIVS
QVADRATVS

73

TALANTARIA
CHRESTE

70. EVTYCHIS. Eutychis, ſeu Eutychetis uxor, vel εὐτυχὶς. *Fortunata*.

72. QVADRATVS. Κοδράτος, ut Κοΐντος, *Quintus*; quia non habent Q, quod reſpondet Hebraico *Coph*. Olim vero habebant literam Κόππα, & erat ϟ, qua nonaginta numerus apud Graecos ſignatur; quod Hebraicae literae ex adverſo reſpondet; unde Κοππάτιαι, *equi*, apud Ariſtophanem hac litera inuſti.

73. TALANTARIA. forte ἀπὸ τῶν ταλάντων, a *talentis*, ſeu librae ponderibus.

74 D M
FVFICIAE . CALE
L . DOMITIVS . CARPVS
ſic FEC. COIVGI. BENEMERE
ET . LIB . LIBERTABVS
POSTERISQVE . EORVM

75 D M
IVNIAE, TIME
VIX. AN. III. M. X
IVNIA . MARIA
NA . SORORI . PI
ENTISSIMAE
FECIT

76 D . M
VLPIO . VENERIO
QVI. VIXI. ANN. XVII. M. D
CANNEIVS . ONESIMVS
FILIO . DVLCISSIMO
FECIT

77 D . M
C . LARISI VERI QVI VI
XIT ANNIS . VI . MENSIB
X. DIEBVS. VIII. AVRELIA ME
LISSA FILIO PIENTISSIMO ET
INCOMPARAVILI . FE.

74. FVFICIAE . CALE. καλῇ. *Pulchrae*. CARPVS, forte *Fructuoſus*. εὔκαρπος.

75. IVNIAE , TIME · τιμή. *Honor*. ideſt τιμία. *Honorata*. Horat. in Arte :

honoratum ſi forte reponis Achillem.

τίμιον. ὑπὸ τοῦ Ομήρου τετιμημένον.

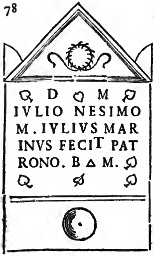
ab Homero honoratum ; nimis fidenter inſignis Criticus repoſuit *Homereum*, Ομήρειον.

CANNEIVS. ideſt CAIVS ANNEIVS. *Agellius*. ideſt *A. Gellius*.

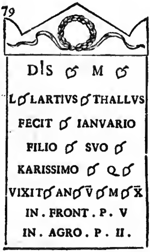
ONESIMVS, idem vi verbi ac CHRESIMVS, ideſt *Utilis*. ὀνήσιμος. χρήσιμος. *Fructuoſus*.

77. INCOMPARAVILI..ideſt INCOMPARABILI. B, & V conſonans, in omnibus Linguis inter ſe commutantur, labiales enim ſunt literae.

78

79

78. IVLIO NESIMO. ideſt IVLIO ONESIMO. *Huius eliſionis plura exempla ſuppeditat Scaligerianus Index ad Gruteri Theſau-*

ſaurum, in iis, quae ad Grammaticam pertinent. Vide Clariſſimi Salvinii Notas ad Inſcriptionem Graecam Damae Medici, allatam a Clariſſimo Senatore Bonarota in Obſerv. ad Vitrea Fragmenta Coemeter. In Manuſcriptis etiam Codicibus optimae notae frequenter huiuſmodi eliſiones occurrunt, ſeu eiuſdem literae, alia eiuſdem generis ſequente, omiſſae repetitiones.

79. L Ɔ LARTIVS Ɔ THALLVS. θάλλος. Catull. Carm. 25. *Cinaede Thalle mollior cuniculi capillo.*

Thallus, *ramus, ſurculus*. Iuvenes, ἔρνεσι, *ſurculis* comparati Homero.

80

C. IVLIVS . SALVIVS
STRVCTOR PARIETARIVS
IVLIAE . HEVRESI
CONIVGI . SANCTISSIMAE
IVLIAE . RESTITVTAE . L
C. IVLIO . STATVTO . F
AEDICVLAE. IN. QVA. OLLAE. IIII
ET. INFERIORES. II. DATAE. A. M. IVLIO
IANVARIO. ET. A. IVLIA. BVRVSA

80. STRVCTOR PARIETARIVS. *Structores vocantur fabri caementarii*. PARIETARIVM *vero* C. IVLIVM. SALVIVM, *ex eo dictum arbitror, quod parietes ad imagines rerum, & animalium opere muſeo exornaret, vel in tale opus praepararet. Hos Artifices*, parietum inſtructores *appellavit Caſſiodorius Senator Variar. lib. 7. 5. Muſivis illis operibus pavimenta initio exornabantur; quaeque vermiculato opere reliquias coenae repraeſentabant, quaſi veri*

ri non poſsent, ἀτάρωτα *Statius appellavit. Verum, creſcente Romano luxu, muſiva opera in camerarum, parietumque ornamenta transiere; ſic enim Plinius lib.* 36. *cap.* 25. *Hiſt. Nat.* Pulſa deinde ex humo picta pavimenta in cameras tranſiere è vitro. *Camerae opere muſeo exornatae meminit allata ſuperius pag.* 8. *n.* 3. *Africana Baſis Muſei Medicei. Parietes veſtiri marmoreis cruſtis, variiſque lapillis testatur Seneca lib.* 2. *controv.* 1. In hos ergo exitus varius ille lapis ſecatur, ut tenui fronte parietes tegat. *Sen. fil. Epiſt.* 87. Pauper ſibi videtur, ac ſordidus, niſi Alexandrina marmora Numidicis cruſtis diſtincta ſint. *Vide doctiſsimum Iulium Caeſarem Bulengerum de Pictura, Plastice, Statuaria lib.* 1. *cap.* 7. *&* *Pignorium de Servis.*

IVLIAE. HEVRESI. εὑρῆσις. vel εὕρεσις. *Inventio.* ut EPICTESIS, cognomen in Inſcriptionibus, ἐπίκτησις. *Acquiſitio.*

AEDICVLAE. *AEdiculae quaenam eſſent, & cuius figurae, monſtravit Fabrettus, allato exemplo Sepulchri ad Viam Salariam Cap.* 1. *Inſcr. Antiq. pag.* 16. *Erant concava, & arcuata loculamenta* [*nos* Nicchie] *in quibus Urnae cinerariae, & oſsuariae recondebantur; ut nempe Ollae minores in ſuis columbariis, Urnulae Ollaeque maiores in AEdiculis ordinarentur.*

OLLAE. IIII. *Ollarum etiam figuram exhibuit Fabrettus in laudato Capite pag.* 19. *Erant enim ovalis figurae, ſuperne operculo tectae; quae in loculis aediculorum, & columbariorum fere uſque ad operculum recludebantur.*

Sponius edidit pag. 233. *Fabrettus pag.* 457. *Inſcr.* 254. *Reineſius inemendatam primus dedit Cl. XI. pag.* 647. *Inſcr.* 112.

81

D . M
AELIA . CALLISTE
FECIT . EROTI
FILIO . PIENTIS
SIMO . QVI . VIX
ANNIS . XXV
SIBI

82

D . M .
VETVRIO . MOSCHATI
POPILIA . DIONYSIAS
COIVGI . SVO . F . B . M .
SIBI . ET . POSTERISQVE
SVIS

83 V. T. MINISIVS. T. L. AMPHIO
FECIT. SIBI. ET
MINISIAE. T. L. LAVDICAE. VXORI. ET
V. T. MINISIO. T. F. QVI. CLEMENTI. FILIO. ET *sic*
T. MINISIO. T. L. FAVSTO. ET
LIBERTIS. LIBERTABVS. POSTERISQ. EORVM
C. PETRONIVS. LIBANVS. FECIT
SIBI. ET. LIBERTIS. LIBERTABVS. QVE
POSTERISQVE ❦ EORVM

82. VETVRIO: MOSCHATI. f. Μοσχαλίῳ, vel potius Μοσχαρίῳ. Moſchario. *Vitulo*, *Vitello*.

DIONYSIAS. Διονύσιας, δος. ut Olympias, dis. quaſi *Bacchea*.

83. AMPHIO. ἀμφίων. Dictus & Amphion, &c.

LAVDICAE. λαοδική. ſic *Lautumiae*, *Laumedon*, *Laudicea*;

C. PETRONIVS LIBANVS. λιβάνος. *Thus*. λιβάνωτος.

84 MARCIA. L. L. APTA
MATRI. SVAE. ET. SVIS
V SEX. RACILIVS. SEX. F. COL
RVFVS. ET. SVIS
V L. MARCVS. Ɔ. L. THEOPHILVS
V Q. PETRONIVS Q. L. TENAX
V L. MARCIVS. Ɔ. L. NICHEPOR

84. SEX. F. COL. ideſt *Collina* Tribu. THEOPHILVS. Θεόφιλος. *Dei amicus*. NICHEPOR. forte Νικήφορος, Nicephorus.

rus. *Victoriae reportator*. P, & PH invicem commutantur. Βόσπορος. *Boſphorus*. τρόπαιον. *trophaeum*.

V. *ideſt* VIVENS. *Reineſio magis placet* Υ, *quae prima in voce* Υγιὴς, Sanus, *Variar. Lect. cap.* 7. *lib.* 1. *ſuaeque ſententiae confirmandae cauſſa Galeni locum affert. Vide Sponium Sect. VII. pag.* 245. *Certe* V, & Θ, *tum viris, tum feminis apponuntur, vitae, mortiſque indices*.

85

D M
DISCE QUISQUE PIUS PATER ES UEL
MATER QUE GENERASTI NATOS *sic*
HABERE BONU EST SI NON SINT
INUIDA. FATA. SIC TIBI NON RA
PIAT MORS INUIDA TAM CITO
NATOS UT MEIS ATQUE TUIS
DICNISILUE TERRA PRECERIS *sic*
UT MORS IN UOLTUM UIUAT
SEMPERQUE COLATUR
AELIUS MARCELLINUS PATER
FILIO FELICISSIMO
HOC EGO FECI BENE SI QUID SAPIUNT
INFERI. QUI. UIX. ANNIS X. MENSES. V
DIES X

85. BONU EST. ideſt BONVM EST. Antiqui *bonu' ſt*. In Pandectis Flor. *factu iri*, pro *factum iri*. & ſimilia.

SI NON SINT INUIDA. FATA. Gregorii duo, Nyſſenus, & Nazianzenus ὁ φθόνος uſurpant. Nazianzenus Epigr. in adoleſcentem immatura morte praereptum, ὁ φθόνος ἡρπάσατο, *invidia rapuit*. h. e. *mors invida*. Hoc ex more Gentilium, qui Nemeſin, Rhamnuſiam, Adraſteam bonos rapere, & nobis nimia laetitia exultantibus invidere credebant.

NON

SI QVID SAPIVNT INFERI. εἴ τι φρονοῦσιν. οἱ κάτω. Simile illud Iſocratis: εἴ τίς ἐστιν αἴσθησις τοῖς τετελευτηκόσιν.

86

ANNIAE . QVARTILLAE
ANNIA . TROPHIME
ANNIA . DAPHNE
ANNIA . IRENE
PATRONAE . SVAE . BENEMERENTI
FECERVNT.ET.SIBI.ET.SVIS.POSTERISQ.EORVM

87 AEFVLANA. C. F
POLLA
HIC CONDITA

88 TERENTIA
TYCHE
V . A . XVIIII

89 APER
SIBI ET
LVSIAE . PYRALLIDI
CONTVB . BENEMERENTI
VIXIT . ANN . XVIII

90 D M
C . SEMPRONIVS
C L . PLOCAMVS
SEMPRONIA.C.L.
CALLITYCHE

87. **AEFVLANA**. forte **AEPVLANA**. αἰπόλος. *Caprarius*: **POLLA**. ideſt **PAVLLA**.

89. **LVSIAE. PYRALLIDI.** Λυσίᾳ Πυραλλίδι. **CONTVB.** i *Contubernali*, vel *Contubernae*; ideſt *Uxori Servi*. ἠγαμέτῃ (nam matrimonium inter cives Romanos eſt, & iuſtae nuptiae) non uxori, ſed contubernali, συνοίκῳ. Πυραλλίς ἀπὸ τοῦ πῦρ, *ignis* & ἅλλομαι, *ſalto*. forte eadem ac *noctiluca*, λαμπουρίς. Heſychio. Lucretius lib. 4. *At flagrans, odioſa, loquacula*. λαμπάδιον fit; ideſt *facula*.

90. **PLOCAMVS**. Πλοκαμὸς, *Cirrus*, *Cincinnus*. forte pro *Cirrato*, *Cincinnato*. **CALLITYCHE**. Καλλιτύχη. *Bonae fortunae femina*. Sic καλλιτέχνας ab Anacreonte dicitur pictor; ideſt *bonus artifex*.

91

D . M . M . B*irri*
A L B A N*i*
B I R R I A . N I *ce*
C O N I V G I . A

92

CN . DOMIT
CN . L . CAST
DOM

93 C . LARONIVS . C . L . ORESTES
C. LARONIVS. C. C. L. MENOPHILVS
C. LARONIVS. C. C. L. ANNALIS
C. LARONIVS. C. C. L. BASSVS
POMPEIA . CN . L . PRIMA
LARONI
ſic M . ANINIVS . FORTNATVS

94 D . M
CORNELIAE
EROTE
CONIVGI BE
NEMERENTI
CORNELIVS
EROS FECIT

93. **ORESTES**. *Aut Agamemnonius furiis agitatus Oreſtes*.

ME-

MENOPHILVS. μηνόφιλος. *Lunae amicus*.

ANNALIS. forte χρόνιος. nam χρόνος, *annus*. χρονικά, *Annales*. *Apud Fabr. haeret menda in ultimo verſu Inſcr.* 331. *pag.* 58.

94. EROS. Ερως. Horatius:

Davusne loquatur, an Heros.

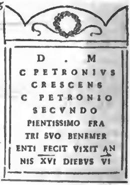
Quidam eruditus legit: *Eroſne* aliud nomen ſervi. *Amor*. unde & *Phileros*. Epigramma antiquum apud Gellium:

Quid faculam praeſers, Phileros, qua nil opu' nobis?

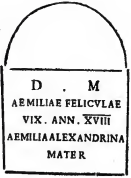
95

96

97

98

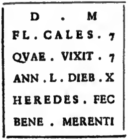

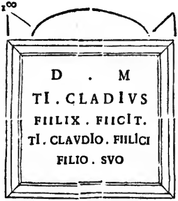
95. DoRIS. Δωρίς. nomen Nymphae marinae.

96. CRESCENS. Gr. κρήσκης. vulgari Graecorum pronuntiatione *Criſcis*; unde *Criſcus* in veteri Vita S. Creſcii Martyris Florentini. Sic *Pudens*, *Clemens*. Πούδης. Κλήμης in Epiſtolis Divi Pauli.

100

99

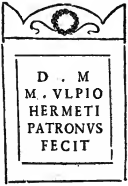

101

102

100. FIILIX . FIICIT . pro FELIX . FECIT. nam E longum, valet duo EB, correpta. Ita H figura ſua indigitat duo II; ſed quoniam ſonus τοῦ ἦτα forte non abludebat a ſono τοῦ epſilon. hinc factum eſt ut eta apud veteres Latinos, pro E longo, perpetuo repraeſentetur; & vulgari pronuntiatione ſonet Ita, hoc eſt I longum. Duo II, pro E, in Inſcriptione Narbonenſi ab Aldo in Orthographia allata; & apud Nobiles Gallios Florentinos in Villa Scamnicia, quae vulgo *a Scandicci*, legitur in ſepulcrali Tabula PARAMYTHI TRAIANA DOMINA SIIRVO MIIRIINTI FIICIT.

103

DIIS MANIBVS CAELIAE ROMANILLAE
QVIETISSIMAE . AC FIDELISSIMAE . LIB.
CAELIVS QVADRATVS PATRONVS

104

D . M . S
C IVLIo FORTVNA
To FRATRI
C. IVLIVS. APRILIS
FEcIT

105

D . M
VALERIAE PRIMAE
FECIT. L. VESTIARIVS
TROPHIMVS. CONIVGI
BENE . MERENTI

106

RVBRIA HILARA
VIXSIT. ANN. XX

107

ALICO L
LVPERCVS B. M

108

MEDATES
ARETHVSAE

108. ARETHVSAE. In Pand. Flor. quod in editis eſt *Arethuſa*, ibi eſt *Areſcuſa*, ἀρέσκουσα. *Placens*. Horatius Carm. L 2. Ode 14.

Linquenda tellus, & domus, & placens
Uxor.

108.

109

DIS MAN
M AEBVTIVS HERMES AEBVTIAE
MARCIAE LIB . ET. COIVGI SANCTISS
ET . Q. MAGIOS . EVTRAPELVS ET
HORATIAE CORNELIAE FECER P. P. S
ET SIBI.ET.LIB.LIB.Q POSTERISQ.EOR
ET FABIA CHRYSIS AEMIT . P . P . S.

110

METILIA
A METILI
MEROPIS . L
AVGE

111

AGLA
APATI
MAGIA
PRIMA

109. EVTRÄPELVS. εὐτράπελος. *facetus*. Hinc εὐτραπελία apud Ariſtot. Ethic.

P. P. S. *forte* Poſteriſque ſuis.

CHRYSIS AEMIT. ideſt EMIT. AI pro E, & AE pro E paſſim in libris Mss. & in vetuſtis lapidibus.

110. MEROPIS. L AVGE. Μέροπος, genit. *varii aſpectus, variae linguae*. Hom, μερόπων ἀνθρώπων. αὐγὴ, *lux*.

111. AGLA. ἀγλαὴ, *laeta*, *illustris*. ἄγλαον ὕδωρ, *splendida, limpida aqua*. ἀγλαΐα una Gratiarum. ἀπὸ τῆς αἴγλης. *a radio, splendore*.

112

DIVS . T . L . EROS
AMPEL

113

VETVRIA.AGATHOCLEA
CELADVS VETVRIAE

 Ta-

Tabula marmorea utraque parte inſculpta.

114

IVRIS . HVIVS . MONVM
CRAMMI . CONOPIS
ET MVSSIAE : LIBADIS
DIMIDIVM. ET. DVODECVM
ALLONIAE . C . F. POTITAE
PARS . QVARTA
PROCVLEIAE . C . L . MÁ
PARS . VI . SIBI . ET. SVIS

D : M
TI. CLAVDIO . FELICI . PATRI . SVO
TI. CLAVDIO. TROPHIMO. CONIVGI
CLAVDIAE . MAXIMAE. F. SVAE
SIBI. POSTERISQVE. SVIS. OMNIBVS. FECIT
CLAVDIA FELICVLA

115

VETVLENAE
FORTVNATAE
CONIVGI . B . M
VETVLENVS
CHRESIMVS. FECIT
ET. SIBI. ET. SVIS. QVAE
VIXIT . CVM . EO
ANNIS . XXII

116

D ✳ M
M. LVCVLEI
MARVLLI
ATILIA
CALLIPODA
CONIVGI . SVO
B . M . F

114. CONOPIS. Κώνωψ κώνωπος. *Culicis*. forte quia femina longis pedibus, macra, & loquacula, ſtridula. Sic quaedam femina vocata *Bombyx* apud Theocritum.

LIBADIS. λιβάδες. *Guttae*, *Stillae*.

DIMIDIVM. Ponitur in monumento partium diſtributio, & aſsignatio; ut unuſquiſque ſociorum, ſeu amicorum ſua parte potiatur.

PROCVLEIAE. Horat. Carm. Lib. 2. Ode 2.

Vivet extento Proculeius aevo.

117

CLODIA . Ɔ . L . SECVNDA
OSSA . HIC . S . S .

118

L. RVPILI . L. F. COL. MACRI
L. RVPILI. L. F. COL. FRONTONI

117. S. S. ideſt *ſita ſunt*. In Kapitibus legum SS valent *ſupraſcripta*. In Cathedra Sancti Hippolyti SS valent *bis ſexto*.

119

B | CALLINIO
ET OCTAVIO
FELICISSIMO
ALVM . M
QVI . VIX . ANN
XIII. MEN . VII . D . VII | M

120

TI . CLAVDIO
ABASCANTO . ET
TI . CLAVDIO
EVRYTHIMIO . FILIO
EIVS . V . A . IX . M . VI . D . XV.

121

D
AELIVS
AVRELIVS
CONIVGI
QVAE . V . M . BE

122

M
DIDIAE . EVPORIAE
VCI . QVAE . VIXIT . AN
MEN . VII . ET
O . FILIO . EIVS
M

123

DIS M
P . AELI PONTIANI QVI
VIXIT . ANNIS . XVIII
MESE VNO DIEBVS XIIX
PARENTES FILIO DVLCISSI
MO LOCVM PRECARIO PETIE
RVNT . A . T . EREDIO GALO

119. CALLINIO. f. pro CALLINICO. *καλλινίκῳ*.

120. EVRYTHIMIO. ἐυρυθύμω, vel ἐυρυθυμίω. *lati cordis viro; magnanimo*, μεγαλοψύχω.

123. PRECARIO PETIERVNT. Precario, *idem ac* Permiſſo, *ut explicat Fabrett. multis allatis Inſcript.* Cap. III. *pag.* 160. Vox Iuriſconſultorum; *Nec vi. nec clam. nec precario.*

124

D M
PLAVTIAE.
FELICITATI.
VIX. AN. XV
M. IIII. D. XXVI

125

LABERIA
MAXIMINA
MATRI DVLC
IN. FR. P. V
IN. AGRO. P. VI

126

D. M. VIBIAE. AGATHES
VXORI. BENE. MERENTI.
CUM. QUA. UIXIT. ANN. XXVI
ſic C. UIBIUS. EUTROPUS. FECIT.

127

QVENTILI
Ↄ. L. V. A. IXX
EPAPHRODITI

128 *Sub protome mulieris.*

DIS. MANIBVS
PAELIAE
VERAE

129

D. M.
VALERIAE SATVRNINAE
STRATONICVS CONIVGI
B. M

124. *Fabr. habet pag. 66. Inſcr. 25. ex Sched. Barber.*

127.

125. *Viſitur in hoc ſepulcrali Titulo aſcia ad macerandam ſubigendamque calcem arenae commixtam, longiori haſtae innixa; qua Veteres Sepulcrorum mediocrem ſumtum indicare voluiſſe cenſet Fabrettus Cap. III. Inſcr. Antiq. pag.* 205. *Hinc frequens vetuſtorum lapidum formula* SVB ASCIA DEDICAVIT, *vel* DEDICARVNT.

127. QVENTILI, pro QVINTILI. *Domitius, Domitianus, Sicilia, Capitolium*, Graecis Δομέτιος, Δομετιανὸς, Σικελία, Καπετόλιον.

128. *Fabrett. habet pag.* 637. *Inſcr.* 311. *ex Sched. Barber.*

Tabula marmorea ex utraque parte inſcripta.

130 D ⸙ M
Q. DOMITIVS . IVNI
OR . EROTVLO . S . P . BEN
EMERENTI EROTVLS *ſic*
FILIVS FECIT. QVI. V. ANNIS. X
⸙ ME IIIIII

D . M . AELIAE . NYMPHE
VIXIT. ANNV. III. MENS. VIIII. DIEB. XIII
ALVMNAE BENEMERENTI FECERVNT
P. AELIVS. EPAPHRODITVS ET SETERIA
PROSDECTE ET SIBI ET SVIS . LIB
LIBERTABVSQ. POSTERISQ. EORVM

130. S. P. forte *Suo Patri*. EROTVLVS. ἐρωτύλος, idem ac *Erotion*, diminutivum *Erotis*. ANNV. *leg.* ANNIS.

Vetuſtos hos lapides in utraque parte inſcriptos, medios inter duas Urnas, ſive Ollas fuiſſe, eaſque ambas ſua quamque facie reſpexiſſe, congruum opinatur Fabrettus Cap. IV. Inſcr. pag. 307.

131 ..ABRVS. OR EI. SER

132 ...ME NICEROTIS. IN S

Tabula marmorea utraque parte inſcripta.

133

D M	D M
VALERIVS MAGNVS	VIBIAE FLV
FECIT VALERIO	PLIAE NE
MAXIMO	DAI M S
PATRI SVO	ALVIVS M
DVLCISSIMO	ARINVS
QVI VIXIT A. XXI	CON. BENE
MEN. V. D. IIII	MERENTI
	FEC

Tabula marmorea in antica, & poſtica parte exſculpta.

134

DEPOSITA CANDIDA DIE
ϛ IDUUM MAKIIARVM
POST. CONSVL. IOHANNIS
ET BARANAE DIE SOLIS

IN HOC LOCO QVI
ESCET FORTVNA
QVAE VIXIT
ANN XLq
MARITVS SE BIBV FECIT

134. ϛ IDUUM. *i.* Sexto Iduum. *Iohannes Mabillonius in Opere de Re Diplomatica pag.* 215. *&* *in ſupplemento pag.* 95. *docet, illud* ϛ *natum ex Graeco notam eſſe numeri ſenarii, & inter alia ex Kalendario Saeculi VIII. oſtendit* ϛ II. K. Ianuar. *diem natalem Chriſti haberi, qui VIII. Kal. Ian. celebratur. Reineſius pro nota numeri quinarii habuit. Vide Hadriani Relandi Praef. ad Faſtos Conſulares; qui etiam huius marmoreae Tabulae primam tantum inſcriptionem protulit pag.* 637. *ex Fabretto pag.* 738. *Inſcr.* 486. *duobus reſperſam mendis. Addit vero Fabrettus post inſcriptionem quoddam ſignum, quod dicitur* ὑγιεία*; cuius quinque anguli, qui extra prominent, aequales ſunt duobus rectis: quod ſignum in marmore certe non viſitur.* MAKIIARVM, *ſ.* MARTIARVM. *Reſolvendum videtur* K *in* R, *&* I *in* T, *quorum forſitan tranſverſas lineas detrivit vetuſtas.*

ANN. XLq. *i.* ANNIS XLVI.

BARANAE, *ideſt* VARANAE. *Iohannes, & Varana Conſules in Oriente fuerunt A. U. C.* 1209. *Chr.* 457. *Inſcriptio Christiana.*

DIE SOLIS. i. *Dominico*. Germanice *Sontag*, Angl. *Sun day.*

QVIESCET, ideſt QVIESCIT. ἀναπαύε(ται). FORTVNA, reſpondet τῷ τύχη. *Tyche*. SE BIBV. *ſe vivo*. ἑαυτοῦ ζῶντος.

135

D . M
ATINIA . HEL
ATINIA . PAV
F P

136

ARLENA . L . L.
AMANDA . V . A . XXXIII

137 L . IVLIVS . L . F
IRVNDO

138 D . M
ALBIAE . DORCADIS
PLOTIA ONESIME
FILIA
MATRI PIISSIMAE

In Cippulo marmoreo inſerius oblongo, & utraque parte inſculpto.

139

DIS . MANES
VENERIA COIVGI
SVO . ISOCHRYSO
VIXSIT . ANNIS
XXIII

D . M
CN . ASINIO . SERVANDO
FECIT
VENVLEIA . VENERIA
CONIVGI . BENEMER
ENTI . ET . POSTERISQVE
SVIS
DIS

137. IRVNDO. ideſt HIRVNDO. χελιδών.

138. ALBIAE DORCADIS. δορκάδος. Lucretius lib. IV. *naevoſa*, & *lignea*. δορκάς. ideſt *dama*.

139. DIS. MANES. pro DIIS. MANIBVS.

ISOCHRYSO. ἰσοχρύσῳ. *auro contra pretioſo*. Vulgata Etruſca paroemia: *Vale tanto oro, quanto egli peſa*.

Primam Inſcriptionem quatuor mendis inquinatam dedit Fabrettus pag. 310. *Inſcript.* 340.

CN. ASINIO. SERVANDO. f. Libertus; & tertium Graecum nomen erat Σοζόμενος. VENVLEIA. VENERIA. *Aphrodite*, ἀφροδίτη, vel *Aphrodiſia*. ἀφροδισία. vel *Epaphrodite*, i. *Venuſta*.

140

D · M
FENIO . ANTHO
ET . SIGENIANO
Q. V. A. XX. FILIO. PIISSIMO
FENIA . ISIGENIA *ſic*
FECIT . ET SIBI . ET . SVIS
POSTERISQ. EORVM

141

EM .... DPIO ..... M .. FIL
IVLIA . L . F . INVENTA
ſic M . VLIO . ADIVTORI
CONIVGI . BENEMERENTI
FECIT . ET . SIBI . LIBERTIS
LIBERTABVSQVE
VTRORVMQVE
POSTERISQVE . EORVM

142

ATALANTVS
VERNA
EROTIS . L . OLL

143

IVLIVS . C . L . THYRSVS
IRENE . CONIVGI . SVAE
MEMMIO . DIOGNETO . OLL . II

144

P . ATTI
SI
TREBELLIA
CONIVGI
QVAE DVM
PRECOR SI QVIS
SIT . SVAVITER

145

D . M
SEX . VINIO . DAMA
ET NATVLA TYCHE
FECIT ET AVLVS
PRIMIGENIVS ET
ADITVM DEDIT

142. ATALANTVS. ἀτάλαντος, *aequalis*. Hom. ἀτάλαντος ἄρηϊ. *aequalis Marti*. EROTIS. *Eros*, Servus. Ερως. Ερωτίς, nomen ancillae. Apud Iuriſconſultos VERNAE ſunt filii ex ancillis Domi nati. οἰκογενεῖς. Tibull. Lib. 1. Eleg. 5.

conſueſcet amantis
Garrulus in Dominae ludere Verna ſinu.

143. THYRSVS. θυρσὸς. Bacchantium haſta, hederis, ac pampinis involuta; quo armorum genere Indiam ſubegit Bacchus ovantis, & exultabundi more. Orationem furioſe debacchantem παρένθυρσον, vocat Longinus Criticorum doctiſſimus, aureo libello Περὶ ὕψους. quem Etruſcè vertit eleganter Auctor collectionis harum Inſcriptionum.

DIOGNETO. OLL. II. *Ollas duas*. Διογνήτω. *ab Iove genito*. quod erat maximae nobilitatis. quare διογενέας βασιλῆας, *ab Iove genitos*, Reges appellat Homerus. immo non ſolum natos, ſed *enutritos*. διοτρεφέας βασιλῆας.

145. DAMA. ideſt Δαμάτριος correptum in Δάμας, ut Γέτας *Geta*. Χαιρέας, *Chaerea*. Doricè. Horat.

Verterit hunc Praetor, memento temporis exit
Marcus Dama.

Vide de Dama Inſcriptionem Gr. apud Cl. Senatorem Bonarotium in Fragm. Vitror. Coemeter. pag. 137.

In marmorea Tabula ex utraque parte inſcripta.

146 CINERES
Q. FABI DIO
NYSI. FECE
RVNT. FABI
ROGATVS ET MACRINVS
FRATRES. B. M.

MNVS PACAT
LIB. V. A. XXX. ET
ROMVLO FIL
V. A. VIII FECIT
B ♂ M

147 D . M
CAS . TI . NI . VS . PRE . SES *ſic*
M· CAS· TI· NI· O· OC· TA· BI· A·
NO· FRA. TRI· B· M· V· A· XVIIII

147. *Veteres puncta interponere conſueviſſe poſt unamquamque ſyllabam cum in Romanis, tum in Graecis Inſcriptionibus obſervat Fabrettus Inſcript. Antiq. Cap. III. pag.* 374. 375. & 376. *ut ex his forſitan ad exprimendum moerorem interiectis pauſis, in legentium animis propinquorum ſeu viatorum facilius excitaretur dolor, & fierent productiora ſuſpiria.*

148 M. LIVIVS. M. L
CASSIVS
CLODIANVS

149 M. LIVIVS. TEMENI. ET
AMBROSI. L. DEMET
O

150

DIS . MANIBVS
C . MARI ANTI
OCHI
VIXIT . ANNIS
XI
ſic FILIO . PIENT
MO FECIT
C . MARIVS
SALVTARIS

151

C . QVINTIVS
C L
TRICVNDA
PIVS
C . QVINTIVS Ↄ
C . ET . Ↄ . LIB
PRIMIGENIVS
VALERIA . Ↄ . L . MVSA.

150. SALVTARIS. σωτὴρ, vel σωτηριχὸς, vel σωτίων?
151. C . ET . Ↄ . LIB . ideſt *Caii.* & . *Caiae. Libertus.*
MVSA . Μοῦσα. Hoc cognomen etiam fuit Antonii Medici Auguſti Caeſaris, qui vocatus eſt *Muſa* ob eruditionem, & elegantiam. Sic Xenophon *Attica Muſa* cognominatus.

152

D . M
SOMNO . PERPETOALI
L . IVLIVS . EVCARPVS
VIVVS . FECIT . SIBI . ET
IVLIAE . POLITICE . NI.
CONIVGI . SVAE . ET .
L . IVLIO . SAGARIANO FL
LIBERTIS . LIBERTABVS
QVE . POSTERISQVE
EORVM

153

SOMNO . ETERNALI
SACRVM
ARRVNTIAE . VALEN
ſic TILLAE . FECIT . DATERIVS
ARRVNTIVS . FILIVS
ET LIBERTIS LIBERTA
BVSQVAE EORVM

152. *Sponius exhibet Miſc. Erud. Ant. Sect. IV. pag.* 128.

153.

153. *Fabrettus habet Inscr. Ant. Cap. VIII. pag. 555. Inscr. 57.*

154

D . M
C . FABIVS
MERCVRIALI
sic ALIS . CLAVDIAE
DEVTERE BENEM
ERENTI CONIVGI
FECIT

155

D . M
M . LICINIO
HERMETI
M . LICINIVS . HILAR $^{S}_{V}$
CoLLIBERTO MERENTI
FECIT

156

IVLIA
IERIS
CAENEI

C . IVLIVS DIO *nysius*
FRATER
CAENEI

157

D M
RVFO
RVFILLA . MATER
FILIO . CARISSIMO
FECIT.

158

D M
L.CALPVRNIO IVCVNDO
FECIT
LVCRETIA MARYLLA
CONIVGI

159

IN. FR. P. XIS
IN.AG.P.XIIS

160

TI . CLAVDI
ONESIMI

154. MERCVRIALIS. *Hermias*. ἑρμείας. *Hermes, tis*, ἑρμῆς. DEVTERE. *Secundae*. δευτέρη. δευτέρα.
156. IVLIA IERIS. f. HIERIS. ἱερὶς, pro ἱερεία. *Sacerdos.*

158.

158. MARYLLA. ideſt MARVLLA. *S. C. Tertyllianum*, pro *Tertullianum*.

161

D M
T. VAL. AELIANVS ET SEX. AR
RVNTIVS. CICERO EXS PAR
TIBVS. AEQVIS SIBI ET SVIS
LIBERTIS LIBERTABVSQVE
POSTERISQ. SVORVM
EX DONATIONE IVNIAE
THEOPHILE

162

D. M
NATRONIA. TI.
TROFIME FECIT
SIBI ET SVIS

163

D. M
CALPVRNIA. VRBI
CAL
CALPVRNIAE IO
NICENI FILIAE
SVAE FECIT

164

D M
M. VLPIVS TAL
LION. PROCLE.
FILIAE. DVLCIS
SIMAE. QVAE
VIXIT. ANNV
MENSES. SEX
DIES. XXVII
FECIT

165

D M
C.LVCRETI. NICEPHOR.
COIVGI B. M.
AIBVCIA RESI-TVTA
FECIT. SIBI. POSTERIS
QVE. SVIS.

166

PRIMIGEN
LIVIAE. ELEV
L.

162. TROFIME, pro TROPHIME, τροφίμη. *Alumna*. *Gruterus habet pag.* 986. 10.

164.

164. VLPIVS TALLION. ideſt THALLION diminutivum a Thallus. θάλλος. θαλλίων. *Ramulus*. PROCLE. τῇ Πρόκλῃ. Proculae.

QVAE VIXIT. ANNV. ideſt ANNVM. In Pandectis Florentinis, & in Oroſio Mediceo notae τοῦ M et τοῦ N probe diſtinguuntur; quas notas invenit ſcriba librarius in fine verſus, quando erat ſpatiis excluſus iniquis. M notatur τοῦ ſcilicet linea cum puncto ſubſcripto, quod medium crus elementi ſignat. N, vero notatur ſimplici linea, ſed inibi viſuntur veſtigia duorum crurum τοῦ N, & lineae, ut ita dicam, diagoniae ſic: ↤

167

D M
P. CASSIO. PRI
MITIVO. ET
CASSIO. FILIO
B. M. FECIT
CASSIA. INGE
NVA. PATRO
NO. QVI. VIX
A. II : M. VIII.

168

L. PLOTIO. SECVN
DO. MESSIA
PROCLA
CONIVGI. CARIS
SIMO. FECIT ET
SIBI. ET. SVIS. LIBER
TIS. LIBERTABVSQVE
POSTERISQVE EORV
ſic IN FROTE .. P. VIII
IN AGRO. P. VIII
H. M. H. N. S

169

D.M. SEX SVETTIO ROMANO
SVETTIVS.L.∴RAX.LIB.PATRON
ET CORNELIA.PROCLA.COIVGI
FECERVNT. B. M

170

RIS
TABVS
ET
ET VIRIAE L. F HE
ET INNOCENTIS
AE VIXIT ANIS XV

171

D . M
A . VALERIO . A . F . PROCVLO
V . A . XIX . M . VIII . D . IIII
A . VALERIVS . C . F . PATER
INFELICISSIMVS
ARNATIA . PROCVLA
MATER

172

ACILIA . G L
V . AN XI
PLATO

173

D
RVFILIO
FILIO . C
FE

174

M . RVFRIVS . M . L .
PHILADELPHVS
RVFRIA . M . L . IVCVNDA
SOROR . ARCYNNI

175

ARLENVS
CHRESTVS
V . AN . XXXV

176

D . M
C . IVLIO . C . F . IVLIANO . FILIO
DVLCISSIMO . VIXIT . ANN . II.
M . VII . DIEBVS . XIII
C. IVLIVS. VIRILIS. ET. ABVCCIA. MELITINE
FECERVNT . SIBI . ET. SVIS . LIBERTIS
LIBERTABVSQ . POSTERISQ . EORVM

174. PHILADELPHVS. *Fratris*, ſeu *Sororis amicus*. φιλάδελφος Ptolemaeus cognominatus, quia uxorem eamdem ac ſororem habebat. Theocr. Encom. Ptol. in fine.

177

BIVS
LYDE . ET
CEDAE
N. . XXIIIII

178

D M
MANLIA . SEVERA
MANLIAE. IVCVNDAE
NVTRICI . F.

179

D . M
ADVENTO
QVI VIXIT
MESES . VIII
DIEBVS . XXII
PARIDIANVS
ET GEMELLA
FILIO DVLCISSI
MO POSVERVNT

180

ARVLENVS. L.L. SCARIPHVS
ARVLENA. SCARIPHI. L. LITE •
ARVLENA. METHE. F. EORVM

181

D . M
LVSIVS. MAXIMVS
AGNETI. FILIAE. DVLCISSI
MAE. QVE. VIXIT. ANNIS. IIII
DIEBVS . XXXX . VI

182

D ❦ M
AVIDIAE . VRSVLAE
QVAE. VIXIT. ANN. XX. MENS. VI
DIEB. V. AVRELIVS. ANTIOCHVS
CONIVGI . INCOMPARABILI
BENE . MERENTI . FECIT

180. LITE . λιτὴ . *ſimplex* , *frugalis* , *parca* . vel λίτη . *ſupplicatio* , *prex* , ideſt *ſupplex* . Deſcriptio Litarum , ſive Precum elegans apud Homerum , quas gibbas , & rugoſas facit. *Oneroſum .n. verbum eſt Rogo* , ut ait Sen. de benef. In Antiquit. Conſtantinopolit. Patris eximii Bandurii pag. 151. in Epigr. λιτῆς δ' ἀντίασον ξενίης . vertitur : *Excipias facili ſed bonus aure preces* .

ces. vertendum ; *Et tenui hic perſruere hoſpitio*. λίτη, *prex*, prima corripitur. λιτὴ, *tenuis*, prima producitur.

ARVLENA METHE F. ideſt *filia eorum* : METHE. μέθη: *Ebrietas*, ideſt *Ebriola*. unde *temetum*, vinum. τὸ μέθυ.

183

ANTONIV
CHRESIM

184

TI. CLAVDIVS TIRO
LARCIA. Ͻ. L. NYMPHE
LARCIA. TYNDARIS. TIRONIS

185

CLAVDI
THEODORI

186

VOLVNTILLA
ANTIOPA
SEX. VALERIVS
T. F. CLV

187

AD. VIX. INF
STIS. MANES
ET TIBI. BENE

188

COCCEIAE. L. L
CALLISTE
L. COCCEIVS. SPERATVS
MATRI

189

IVLIANA
IVLIA
MENA

ſic

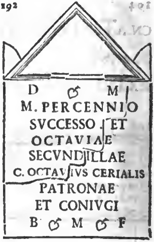
190

D M
N. BALONIVS FAVSTVS
BAEONIAE. N. L
SECVNDAE. VIX. AN. XXV
N. BALONIO DARDANO

191

192

186 ANTIOPA. ideſt ANTIOPE. ἀντιόπη.
CLV. ideſt *Cluſtumina Tribu*.

192. *Superius huius marmorei Cippuli modo ſupereſt fragmentum, quod multarum etiam Corſiniarum Inſcriptionum fuit fatum. Integrum nobis ſervarunt Caroli Senatoris Strozzae apographum, & Caroli Caeſaris Comitis Malvaſiae Marmora Felſinea pag. 416. qui ex Schedis Vaticanis protulit.*

193

193. M/ AEMILIVS. In Valerio Maximo Amſtelodami olim excuſo, MV pro M/ i. Manius, lib. 9. c. 13. M/ Aquillius.

194

CN. ATELLI. CN. L. HILARI
C. ANNEI. C. L. HILARI
SEXTILIAES. Ɔ. L. NICENIS

195

D ✠ M
AELIVS. NARCISSVS
AVRELIE. EVROPAE
CONIVGI. DVLCISSIMAE
QVAE. VIX. ANN. XXIIII.
M. II. BENE. MER. FECIT

196

D M
LIVIA. EVPHROSYNE
V. A. VI. M. VII
TI. CLAVDIVS. PRIMIGENI
VS. PATER. FIL. DVLCISSIMAE

197

D M
COSSIVS
CHRYSANTHVS
VIRRIAE HEDIAE
CONIVGI F
B M

198

C. TITIVS. C. L	IVLIA. C. F
STORAX	MAGNA
FRATER.	VIX. AN. XII
C. IVLI. LYRI	

199

D. M
TVLLIA. PIA
TVLLIAE SATV
RNINAE FECIT. B
ENEMERENTI

200

*Ven*VSTAE. L
*Alexan*DER
*Alexa*NDRI

201

T. LIVIVS NICEPHOR	LIVIA. CALLISTE
	NICEPHORI
C. MAECIVS AF	HIC TVS

201. HIC TVS. ideſt HIC SITVS EST.

202

LIVS STROM
DIONYSI . LIB
FELIX

203

D : M
PHOE . BVS
MERCVRIO
F. BEG. V . A

204

D . M
T . FLAVI
. VENVSTI

205

ARVLENA L. L. Ↄ· T. L
RHODINE
PHILOGENIS
HERACLIDAE ET

L . A R L
Ↄ · F . A
PAMPHIL

206

C IVLIVS
MVRRANVS

207

D . M
Q . SOCENNIO
NATALI
VIX. ANN. XVII
M . TIBERIVS
TROPHIMVS . ET
NAEVIA . THALLVSA
FILIO PIENTISSIM
B . M . F

Tabula marmorea in utraque facie inſcripta.

208

D . M
ABVCCIAE FLO
RAE. Q. V. AN. X. M. VII
D. XVIII. ABVCCIA
MELITINE. VER
NAE SVAE DVL
CISSIMAE. F. C

D M
CN. CORNELIO
DROMONI . FE
CIT . AELIVS . FELIX

209

T . MINISIVS . T . L
FAVSTVS
HILARA VXOR

207. Q. SOCENNIO. A Socio, ſicut Socienus. THALLVSA. θάλλεσα. *florens*, *laeta*.

208. DROMONI. δρόμωνι. *Curſori*.

Se-

Sequentes Inſcriptiones olim extantes in Urbanis Hortis Marchionis Corſinii, modò deperditas, Clariſs. Senatoris Caroli Strozzii ſervavit autographum.

210

M . IVLIVS . ANTHI . L
PAMPHILVS
LIVIA . AMARYLLIS

211

TI . CLAVDI
POTHI . L
PRIMA

212

DIS . MANIBVS
TERENTIAE . Ɔ . L
PRIMAE

213

D M
CORNELIA
EPICTESIS
MYRTILO FILIO
SVO QVI
VIXIT . A . IIII
M . VII . D . XXII

214

D . M
A . FVRIVS DORIPHORVS
L . FVRIO . THYMOITE . F . SVO
V . A . XII . M . X . ET . FVRIAE
REGILLAE . COLLIBER
ET . CONIVGI . DVLC
ISSIMAE ❦ FECIT

215

C . IVLIVS . C . L
DIONYSIVS

216

M' ACILIVS
SALVIVS
ACILIA PARATA

217

L . CORNELIVS . L . Ɔ . L . SETVS
CORNELIA . L . L . PHILEVTERA
OLAS . DVAS

218

ARVLENA . L . Ɔ . Ɔ . L
PRIMILLA

219

D . M
L . IVLIO . EVTVCHO
ET . IVLIAE . NICE
PATRONIS . BENE
MERENTIBVS
APOLLODORVS
LIB . FECIT
SIBI . ET . SVIS
POSTERISQVE
EORVM

220

DIS : MANIB
M . VALERIO
EVTACTO . ET
GERMANO FILIO
FECIT
LVCCEIA SECVNDA
CONIVGI . SVO . ET
SIBI . ET . SVIS . POSTE
RISQVE . EORVM

221

221 D M
CNEVS . LVCRETIVS . M
ACRINVS. EX. P. S. ET COELI
AES EPICTESIDIS HEREDE
S. EX PARTE. S. C. IVLIVS. ISI
DORVS ET IVLIAES . INGEN
VAES. ET. SIBI SVISQVE PO
STERISQVE . EORVM

222 DIIS . MANI
SACRVM
C . OPPIO
XYSTO
FECIT
C . OPPIVS . ARTE
MIDORVS
PATRONO . B . M

223 D M
M . A . ET . L . P
FIL . CAR . B . M
POSVIT . VIXIT . AN
XXXX. DIES. IX. O. II

224 D . M
SIMILI . THEODORI
FILIO . FECIT CASCELLI
VS . EPAFRODITVS

Apud March. Corſinium protulit Reineſ. Cl. XIV. pag. 779. Inſcr. 193.

225 CANINIAE MARCELLINAE
SANCTISSIMAE CONIVGI QVAE
VIXIT . ANN XXIII. M. I. D. VIIII
T . VILLIVS CHARITINVS
CONIVX DOMINAE

Sponius Sect. IV. Inſcr. 13. p. 144.

226 HELPIS LIVIAE
AD. VALETVDINAR.

225. CHARITINVS CONIVX DOMINAE. χαριτῖνος. *Gratioſus*. τῆ κυρίᾳ. ita viri uxores appellitabant, quemadmodum fit & hodie.

INSCRIPTIONES
ANTIQUAE
FLORENTIAE
IN HORTO
NOBB. GADDIORUM.

1

HERCVLI IOVI GENIO
IVLIANO CAELIO CAELIMONTIS
ANNA SACRVM

I. HERCVLI IVLIANO. An patrono gentis *Iuliae?* Hercules iuvenili ſpecie, tonſus, dextra tenens clavam, ſiniſtra Nemeae leoninae pellis inſigne. Iuxta Herculem arbor quaedam ei ſacra; forſitan, oleaſter, quam ad coronandos Victores in ludis Olympiacis ex Hyperboreis attuliſse teſtatur Pindarus Olymp. Ode III.

IOVI CAELIO, ideſt *Caelii montis*. Iuppiter capillatus,

 & bar-

& barbatus cum clamyde, & ad pedes aquila apertis alis, ideſt ad volandum Iovique miniſtrandum parata.

GENIO CAELIMONTIS, ideſt *Genio Caelii Montis*. Genius barbatus, ſeminudus, ut *Fluvii* deſcribuntur; forte propterea quod è montibus aquae oriantur. Horatius Lib. IV. Ode 12.

Monte decurrens velut amnis.

Homerus: δύω ποταμοὶ κατ᾽ ὄρεσφι ῥέοντε. *Duo fluvii è montibus defluentes.*

ANNA SACRVM. Forte: *Annale Sacrum*, quotannis recurrens. Vide Idyllium de Adonide in fine.

Interpretatio de Anna Perenni, *quam aliqui* Lunam *putant*; *quae propterea* Anna *vocatur*, *quod annus ex menſibus ſiat*, *de qua Ovidius Faſt. III.* 658. *& num.* 657. *& Gyrald. Synt. Deorum* 1. *p.* 59. *abſona prorſus videtur*, *deficiente praeſertim una litera diphthongi* AE.

Allatum marmor tribus ſimulacris, *totidemque ſubſcriptionibus pereleganter ornatum*, *olim Romae fuit in Quirinali ad malum Punicam in Hortis Iacobi Cardinalis Sadoleti Viri longe praeſtantiſſimi*, *& Leonis X. Summi Pontificis a Secretis*, *ut ex Pighio teſtatur Gruterus*, *qui omiſſa ſimulacrorum delineatione ſolam inſcriptionem profert pag. XLVIII.* 7. *&* COELIO *pro* CAELIO *ponit*. *Huic*, *& aliam ſimilem exhibet pag. XVIII.* 4. *Hoc marmor altitudine conſtat Ped.* II. *unc.* XI. *longitudine Ped.* III.

2

C DOIVLI
..VPERI. ET B. TIMO
FACT' AIBAIAE'
SILVANO ' D

2. FACT. AIBAIAE. legendum FACT*ionis* ALBATAE. Una è quatuor illis celebribus; *Ruſſata*, *Veneta*, *Praſina*. Palma ſculpta ob Victoriam. Inſcriptio votiva Silvano dicata.

3 *In parva Tabula marmorea.*

ΟΥΧΙ ΠΟΝω ΔΟΛΙΑ ΛΗΜΦΘЄΙC ΤΟ ΠΡΙΝ ΗΛΘΑ COI ΝΥΝ ЄΠΙΓΡΑΨΑC
ΑΛΛΑ ΝΟCω ΛΗΜΦΘЄΙC ΗCЄCΧЄΠΙCOI ΒΑΙΛΝΟΝ
ΝΥΝ ΔЄ COI ΤΗΝ ΔЄ ΓΡΑΦΗΝ ΘΗCω ΧΑΡΙΝ ΗC ΑΠΟΚΗΡΟΥ
ΑΝΤΙ ΤΥΠΟΝ ΡЄΥCЄΙ ΤΟΙC ΔΑΚΡΥΟΙC ΧΑΡΙΤΑ
ЄΙ ΔЄ ΤΙC ЄCΤΙΝΟΟC ΠΑΡΑ ΤΑΡΤΑCΙΝ Η ΠΑΡΑ ΛΗΘΗ
ΗCЄCΧΟΝ CΠΟΥΔΗC ЄΠΙ COI ΝΥΝ ΚΑΤЄΧЄΙC ΧΑΡΙΤΑ
ΤΙC ΔЄ ΤΥΠωCЄ ΤΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ ЄΙΜΙ ΤΟ ΠΡΙΝ COΥ
ΑΙΜΑ CON ЄΝ ΖωCΙΝ ΛΥΠЄΙC ΜЄ ΤЄΛΟC ΚΑΤЄΧΟΥCΑ
ΑΓΑΘωΝ ΑΔΗΛΦΗ ΑΤΤΑΛΙΔΙ ΜΝЄΙΑC ΧΑΡΙΝ
ο ο ο ο

3. Interpretatio Graecae Inſcriptionis.

Minime dolore in totum captus prius. acceſſi ad te nunc inſcribens
Sed morbo correptus. habui in te tormentum.
Nunc tibi hanc inſcriptionem tui gratia ponam cuius a morte
Reſpondentem effundes lacrimis (noſtris) gratiam.
Si vero quis eſt ſenſus apud Tartara & Lethen
Eius ſtudii. & amoris quem habui nunc poſſides gratiam.
Quis vero ſculpſit literas? ſum antea tuus
Sanguis inter vivos. contriſtas me. finem poſſidens
Agatho. Sorori Attalidi memoriae gratia.

Ver. 1. ΔΟΛΙΑ quid ſit neſcio; forte δι' ὅλȣ. *omnino. in totum*. Hic primus verſus heptameter. τό COI breve.

Ver. 2. ΛΗΜΦΘЄΙC. pro ΛΗΦΘЄΙC, vitium oris in ſcripturam derivati.

Ver. eodem ΗC ЄCΧ ЄΠΙ COI ΒΑΙΛΝΟΝ. lege ἔσχ' ἐπί σοί βάσανον. *cruciatum, tormentum.*

Ver. 3. HC ΑΠΟΚΗΡΟΥ. forte ἡς ἀπὸ κλήρου. vel potius κηρὸς, *morte. fato*; ſed hoc eſt hariolari.

Ver. 5. ЄΙ·ΔЄ· TIC &c. Iſocrates: εἴ τις ἐστὶν αἴσθησις τοῖς τετελευτηκόσιν. *Si quis ſenſus eſt vita functis.*

Ver. 6. Qui interiicit ЄΠΙ COI in hoc verſu HC ЄCXON CΠΟΥΔΗC NΥΝ KATЄKEIC XAPITA, pentametrum corrumpit atque diſsolvit; & illud ἐπὶ σοι ſpeciem habet gloſſematis inepti cuiuſdam; legitur tamen in marmore. *Verſu* 6. & 4. XAPITA, pro χάριτας.

Ver. 9. ΑΔΗΛΦΗ. lege ἀδέλφη.

Ver. 7. & 8. COΥ AIMA *tuus ſanguis.* Virg. AEn. lib. 6. v. 836.

Proiice tela manu, ſanguis meus.

Iuppiter apud Silium lib. 3. loquens ad Venerem:

tenet longumque tenebit

Tarpeias arces ſanguis tuus.

Graecum H *in hac noſtra parva marmorea Tabula tali figura* ⊢⊣ *repraeſentatur; ea prorſus qua ſculpta eſt marmorea Tabula Muſei Comitis Moſcardi, cuius ectypa exhibet Montfauconius Diar. Ital. pag.* 457.

Apud Reineſium Cl. XV. pag. 792. *Inſcript.* 28. *Langermanno deſcriptori prater marmoris fidem tria menda obrepſerunt, quae conferentibus liquido patebunt. Langermannus aetate ſua vidit Romae in aedibus Iulii Herculani.*

4

Hic ſculptus iuvenis iacens in lecto

ΓЄΜΙΝΑΝ ЄΚΑΛЄCΑΝ
ЄCXЄ ΔЄ ΚΑΙ ΑΛΟΝΟΜΑ ΧΑΡΙЄCΤΑΤΟΝ ΠΟΘ
ЄΤΑΙΡΟΙ ΠЄΤΡΟΚΟΡΑΚΑ ΝЄΚΗΖΟΝ ΟΥ ΤΑΧΥΒΡ
ΟΤωΝ ΤΙC ΤΟΙΑΝ ЄΚΤΗCΑΤΟ ΓΝωΜΗΝ. ΗCΧΙ ΤΗ
ΝΑΠΛΟΤΗΤΑ ΦΙΛΟΥC ΥΠЄΡΑΤΟΝ ЄΤΙΜΑΔΙΑ ΤΟΥΤΟ
ΜΝΗΜΗC ЄΝCΚЄΝ ΧΑΡΙΤΟC ΔЄ ΑΠΑCЄC ΟΙ COΙ ΑΔЄΛΦΟΙ
ЄΘΗΚΑΝ ΓΝωCΤΟΝ ΠΟΛΛΟΙCΙ ΒΡΟΤΟΙC ΙΙΝΑ
CЄ ΠΑC ΠΑΡΑΓΩΝ ΟΝΟΜΖΗ ΑΓΑΘЄ ΠЄΤΡΟΚΟΡΑΞ
ЄΖΗ ЄΤΗ ΧΧΧ

Hanc Inſcriptionem ita legit, & ordinat Cl. V. Antonius M. Salvinius.

Γέμιναν ἐκάλεσαν
Εἶχε δὲ καὶ ἄλλ' ὄνομα χαριέστατον ὅν ποθ' ἑταῖροι
Πετροκόρακ' ἀνέκληζον. οὐ ταχὺ . . . . βροτῶν.
τίς τοίαν εκτήσατο γνώμην.
Ησκει τὴν ἁπλότητα. φίλους ὑπὲρ αὐτὸν ἐτίμα.
Διὰ τοῦτο μνήμης ἕνεκεν. χάριτες δὲ ἁπάσης.
Οἱ σοὶ ἀδελφοί.
Εθηκαν γνωστὸν πολλοῖσι βρότοισιν ἵνα
Σὲ πᾶς παράγων ὀνομάζῃ
Αγαθὲ Πετροκόραξ.
Εζη ἔτη XXX

Ideſt: *Geminum appellarunt*
Habuit & aliud nomen gratiſſimum. quem olim amici
Petrocoraca vocarunt. non ita cito mortalium
Aliquis huiuſmodi poſſedit mentem.
Exercuit ſimplicitatem. amicos ſupra ſe ipſum honorabat.
Propterea memoriae & gratiae cauſſa univerſae
tui fratres
Poſuere notum multis mortalibus.
Te omnis praeteriens nominet
Bone Petrocorax.
Vixit ann. XXX.

Eadem Inſcriptio latino carmine verſa a Cl. V. Antonio M. Salvinio.

Geminum vocitarunt.
Feſtivumque aliud nomen fecere ſodales
Atque appellatus eis nomine Petrocorax.
Certe hac mente fuit mortalis praeditu' nemo.
Simplicitate probus. pluſquam ſe. ornavit amicos.
Mnemoſynon Charitos cauſſa fratres poſuere
Nobile. quod poſſint mortales viſere multi.
Gaudeat & BONE PETROCORAX dixiſſe Viator.

Ver-

Verſu 1. ΓΕΜΙΝΑΝ ΕΚΑΛΕϹΑΝ, forte Γέμιναν, vel Γέμινον ἐκάλεσαν. poeticè.

Ver. 2. ΚΑΙ ΑΛΟΝΟΜΑ. lege. ἀλλ᾽ ὄνομα. ἄλος ἀντὶ τοῦ ἄλλος in MSS. Codicibus ſaepe legitur. ϖόλα ἀντὶ τοῦ ϖολλά. pronuntiationis vitio.

Ver. 2. & 3. ΧΑΡΙΕϹΤΑΤΟΝ ΠΟΘ ΕΤΑΙΡΟΙ. lego χαριέστατον ὃν ϖοθ᾽ ἑταίροι. & ſic verſus conſtat. Eamdem ſyllabam concurrentem interdum minime geminabant antiqui, ut in Graeca Inſcriptione apud Senatorem longe clariſſimum Philippum Bonarotam in eius Obſervationum libro in Vitreorum Vaſium fragmenta relata pag. 137. & in Pa ndectis Florentinis paſſim videre eſt.

Ver. 3. ΠΕΤΡΟΚΟΡΑΚΑΝΕΚΗΖΟΝ. forte Πετροκόρακ᾽ ἀνέκληξον. Petrocoraca, quaſi [*ſaxatilem corvum*] vocarunt.

Ver. 4. ΗϹΧΙ, lege ἤσκει.

Ver. 5. ΥΠΕΡΑΤΟΝ. lege, ὑϖὲρ αὐτόν.

Ver. 6. ΟΙϹ ΟΙ. lege οἱ σοί.

Ver. 7. ΒΡΟΤΟΙϹΙΙΝΑ. lege βροτοῖσιν ἵνα:

Pluribus mendis depravatam produxit Reineſius Cl. XVII. pag. 863. *Inſcr.* 174. *Sponius non tot vitiis maculiſque offuſam, ſed integro ſeptimo verſu mancam Sect. X. pag.* 357.

5

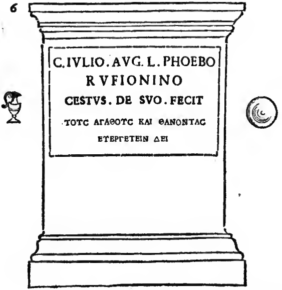
FVRINIA . SABINA . FECIT
C . FVNDANIO . SABINO CON
IVGI SVO . DE SE . BENE . MERENTI
MILITI PRAETORIANO . COH . II
>. ALLIACI . SEVERI . VIXIT . ANNIS
XXXII . MILITAVIT . ANNIS . XIII

5. DE SE. *Excidit Fabretto, qui inemendatam refert pag.* 134. *Inſcript.* 99.

MILITI PRAETORIANO. *Praetoriani Milites Caeſarum cuſtodiae erant deſtinati*, σωματοφύλακες.

In Ara praegrandi marmorea, ornata encarpo, capitibus arietinis; ſphyngibus, & aquila in medio expanſis alis, quaſi ſigno ἀποθεώσεως conſecrationis, & lupa duos pueros lactante.

6

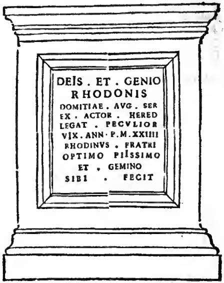
6. RVFIONINO. *Rufus. Rufio*, & diminutivum diminutivi *Rufionimus*. CESTVS. κεστός.

ΤΟΥϹ ΑΓΑΘΟΥϹ ΚΑΙ ΘΑΝΟΝΤΑϹ ЄΥЄΡΓЄΤЄΙΝ ΔЄΙ. Ideſt: *Bonis etiam mortuis benefacere oportet.*

Romae hanc vidit, & deſcripsit Horatius a Valle in S. Luciae ad Ripam Tiberis; apud Gruterum pag. DCXV. 2.

In

In Ara marmorea elegantiſſima.

7

7. *Ideſt* Deis et Genio Rhodonis Domitiae . Auguſtae . Servi Ex. Actoribus. Hereditatium [*ita & Tandectae Florent. loquuntur*] Legatorum . Peculiorum . vixit annis plus minus XXIIII. Rhodinus fratri optimo piiſsimo et Gemino ſibi fecit.

Ornatur haec Ara in antica facie Hammonibus, ex quibus pendet encarpus variis floribus, fructibuſque contextus. Sub inſcriptione eſt caput Gorgonis. In utroque anteriori angulo ſunt duae Aquilae expanſis alis. In utriuſque lateris facie urceolus, & patera ad ſacrificia, & inferias, & aviculae, ſeu potius columbae ſe invicem oſculantes, encarpus, poſt quem delphines. In poſteriori vero ciconiae.

Haec inſignia ad elegantiam formae ſpectare videntur.

Del-

Delphines Veneri amici; piſces amatorii, puerorum amantes, ut fabula teſtatur Arionis; cuius figuram a delphino ſuccollati in ſuis nummis Lesbii repraeſentant eleganter effictam. Columbae ſe invicem oſculantes; unde περιςερὰ *columba*, oſculi genus. Cnaeus Matius Mimiiambis apud Gellium l. xx. cap. VIII.

Columbatimque labra conſerens labris,

& ut ait vetus Gallus poeta Ronſardus, magnus Graecorum, Latinorum, Etruſcorumque poetarum imitator, *bec contre bec*. Aquilae expanſis alis; nam Aquila Ganymedem ob formae praeſtantiam in coelum vexit.

GENIO RHODONIS. ῥόδων. *Roſa*, *Roſeus*. Servus elegans, qualem decebat eſse Domitiae Auguſtae ſervum. Virgilius AEneid. lib. IX. ver. 435. Euryalum roſae, vel purpureo flori comparat, ut eius oſtendat pulchritudinem.

Purpureus veluti cum flos ſuccisſus aratro
Langueſcit moriens; laſſove papavera collo
Demiſere caput, pluvia cum forte gravantur.

Papaveris flos purpureus. Idem, AEn. lib. I. ver. 590.

lumenque iuventae
Purpureum, & laetos oculis adflarat honores.

RHODINVS. ῥοδινός, *Roſeolus*. *Roſeus*.

DEIS. ET. GENIO RHODONIS. *Vivis, & Defunctis peculiarem Genium Veteres tribuere; qui, ut liquet ex pluribus funebribus Epigraphis apud Fabrettum pag. 72. 73. & 74. & ex hac noſtra, ſaepe cum Diis Manibus confunditur. AEneam pateram, forſitan Hetruſcam, huiuſce moduli, ex Muſeo March. Riccardii commodum hic adnectere tandem placuit, propter honorem Antiquitatis; de qua alii melius poſteritati conſulent. Duplicem Genium bonum, & malum unicuique in ortu datum repraeſentare puto. De his Servius in Virgilium lib. VI. AEneid. ver.* 743. Nam cum naſcimur, duos Genios ſortimur. Unus eſt, qui hortatur ad bona; alter, qui depravat ad mala; quibus aſſiſtentibus poſt mortem aut aſſerimur in meliorem vitam, aut condemnamur in deteriorem; per quos aut vacationem meremur, aut reditum in corpora.

221 D M
CNEVS . LVCRETIVS . M
ACRINVS . EX . P. S. ET COELI
AES EPICTESIDIS HEREDE
S. EX PARTE . S. C. IVLIVS . ISI
DORVS ET IVLIAES . INGEN
VAES . ET . SIBI SVISQVE PO
STERISQVE . EORVM

222 DIIS . MANI
SACRVM
C . OPPIO
XYSTO
FECIT
C . OPPIVS . ARTE
MIDORVS
PATRONO . B . M

223 D M
M . A . ET . L . F
FIL . CAR . B . M
POSVIT . VIXIT . AN
XXXX . DIES . IX . O . II

224 D . M
SIMILI . THEODORI
FILIO . FECIT CASCELLI
VS . EPAFRODITVS

Apud March. Corſinium protulit Reineſ. Cl. XIV. pag. 779. *Inſcr.* 193.

225 CANINIAE MARCELLINAE
SANCTISSIMAE CONIVGI QVAE
VIXIT . ANN. XXIII. M. I. D. VIIII
T . VILLIVS CHARITINVS
CONIVX DOMINAE

Sponius Sect. IV. Inſcr. 13. *p.* 144.

226 HELPIS LIVIAE
AD . VALETVDINAR.

225. CHARITINVS CONIVX DOMINAE. χαριτῖνος. *Gratioſus*. τῆ κυρίᾳ. ita viri uxores appellitabant, quemadmodum fit & hodie.

INSCRIPTIONES
ANTIQUAE
FLORENTIAE
IN HORTO
NOBB. GADDIORUM.

1

HERCVLI IOVI GENIO
IVLIANO CAELIO CAELIMONTIS
ANNA SACRVM

1. HERCVLI IVLIANO. An patrono gentis *Iuliae?* Hercules iuvenili ſpecie, tonſus, dextra tenens clavam, ſiniſtra Nemeae leoninae pellis inſigne. Iuxta Herculem arbor quaedam ei ſacra; forſitan, oleaſter, quam ad coronandos Victores in ludis Olympiacis ex Hyperboreis attuliſse teſtatur Pindarus Olymp. Ode III.

IOVI CAELIO, ideſt *Caelii montis*. Iuppiter capillatus, & bar-

Digitized by Google

& barbatus cum clamyde , & ad pedes aquila apertis alis, ideſt ad volandum Iovique miniſtrandum parata.

GENIO CAELIMONTIS, ideſt *Genio Caelii Montis*. Genius barbatus , ſeminudus, ut *Fluvii* deſcribuntur ; forte propterea quod è montibus aquae oriantur . Horatius Lib. IV. Ode 12.

Monte decurrens velut amnis.

Homerus : δύω ποταμοὶ κατ' ὄρεσφι ῥέοντε. *Duo fluvii è montibus defluentes.*

ANNA SACRVM. Forte : *Annale Sacrum* , quotannis recurrens. Vide Idyllium de Adonide in fine.

Interpretatio de Anna Perenni , *quam aliqui* Lunam *putant* ; *quae propterea* Anna *vocatur* , *quod annus ex menſibus fiat* , *de qua Ovidius Faſt. III.* 658. & *num.* 657. & *Gyrald. Synt. Deorum* 1. *p.* 59. *abſona prorſus videtur* , *deficiente praeſertim una litera diphthongi* AE.

Allatum marmor tribus ſimulacris, totidemque ſubſcriptionibus pereleganter ornatum, olim Romae fuit in Quirinali ad malum Punicam in Hortis Iacobi Cardinalis Sadoleti Viri longe praeſtantiſſimi , & *Leonis X. Summi Pontificis a Secretis* , *ut ex Pigbio teſtatur Gruterus* , *qui omiſſa ſimulacrorum delineatione ſolam inſcriptionem profert pag. XLVIII.* 7. & COELIO *pro* CAELIO *ponit* . *Huic*, & *aliam ſimilem exhibet pag. XVIII.* 4. *Hoc marmor altitudine conſtat Ped.* II. *unc.* XI. *longitudine Ped.* III.

2

C D O I V L I

∴VPERI . ET B. TIMO

FACT' AIBAIAE'

SILVANO ' D

2. **FACT. AIBAIAE.** legendum **FACT***ionis* **ALBATAE.** Una è quatuor illis celebribus; *Ruſſata*, *Veneta*, *Praſina*. Palma ſculpta ob Victoriam. Inſcriptio votiva Silvano dicata.

3 *In parva Tabula marmorea.*

ΟΥΧΙ ΠΟΝΩ ΔΟΛΙΑ ΛΗΜΦΘΕΙϹ ΤΟ ΠΡΙΝ ΗΛΘΑ ϹΟΙ ΝΥΝ ЄΠΙΓΡΑΨΑϹ
ΑΛΛΑ ΝΟϹΩ ΛΗΜΦΘЄΙϹ ΗϹЄϹΧЄΠΙϹΟΙ ΒΑΙΑΝΟΝ
ΝΥΝ ΔЄ ϹΟΙ ΤΗΝ ΔЄ ΓΡΑΦΗΝ ΘΗϹΩ ΧΑΡΙΝ ΗϹ ΑΠΟΚΗΡΟΥ
ΑΝΤΙ ΤΥΠΟΝ ΡЄΥϹЄΙ ΤΟΙϹ ΔΑΚΡΥΟΙϹ ΧΑΡΙΤΑ
ЄΙ ΔЄ ΤΙϹ ЄϹΤΙΝΟΟϹ ΠΑΡΑ ΤΑΡΤΑϹΙΝ Η ΠΑΡΑ ΛΗΘΗ
ΗϹЄϹΧΟΝ ϹΠΟΥΔΗϹ ЄΠΙ ϹΟΙ ΝΥΝ ΚΑΤЄΧЄΙϹ ΧΑΡΙΤΑ
ΤΙϹ ΔЄ ΤΥΠΩϹЄ ΤΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ ЄΙΜΙ ΤΟ ΠΡΙΝ ϹΟΥ
ΑΙΜΑ ϹΟΝ ЄΝ ΖΩϹΙΝ ΛΥΠЄΙϹ ΜЄ ΤЄΛΟϹ ΚΑΤЄΧΟΥϹΑ
ΑΓΑΘΩΝ ΑΔΗΛΦΗ ΑΤΤΑΛΙΔΙ ΜΝЄΙΑϹ ΧΑΡΙΝ
ο ο ο ο

3. Interpretatio Graecae Inſcriptionis.

Minime dolore in totum captus prius. acceſſi ad te nunc inſcribens
Sed morbo correptus. habui in te tormentum.
Nunc tibi hanc inſcriptionem tui gratia ponam cuius a morte
Reſpondentem effundes lacrimis (noſtris) gratiam.
Si vero quis eſt ſenſus apud Tartara & Lethen
Eius ſtudii. & amoris quem habui nunc poſſides gratiam.
Quis vero ſculpſit literas? ſum antea tuus
Sanguis inter vivos. contriſtas me. finem poſſidens
Agatho. Sorori Attalidi memoriae gratia.

Ver. 1. ΔΟΛΙΑ quid ſit neſcio; forte δι' ὅλȣ. *omnino. in totum*. Hic primus verſus heptameter. τὸ ϹΟΙ breve.

Ver. 2. ΛΗΜΦΘЄΙϹ. pro ΛΗΦΘЄΙϹ, vitium oris in ſcripturam derivati.

Ver. eodem ΗϹ ЄϹΧ ЄΠΙ ϹΟΙ ΒΑΙΑΝΟΝ. lege ἔσχ' ἐπί σοι βάσανον. *cruciatum, tormentum.*

Ver. 3. HC ΑΠΟΚΗΡΟΥ. forte ἧς ἀπὸ κληροῦ. vel potius κηρὸς, *morte*. *fato*; ſed hoc eſt hariolari.

Ver. 5. ЄΙ ΔЄ ΤΙC &c. Iſocrates: εἴ τις ἐστὶν αἴσθησις τοῖς τελευτηκόσιν. *Si quis ſenſus eſt vita functis*.

Ver. 6. Qui interiicit ЄΠΙ COΙ in hoc verſu HC ЄCXON CΠΟΥΔΗC ΝΥΝ ΚΑΤЄΚΕΙC ΧΑΡΙΤΑ, pentametrum corrumpit atque diſsolvit; & illud ἐπὶ σοι ſpeciem habet gloſſematis inepti cuiuſdam; legitur tamen in marmore. *Verſu 6. & 4.* ΧΑΡΙΤΑ, pro χάριτας.

Ver. 9. ΑΔΗΛΦΗ. lege ἀδέλφη.

Ver. 7. & 8. COΥ ΑΙΜΑ *tuus ſanguis*. Virg. AEn. lib. 6. v. 836.

Proiice tela manu, ſanguis meus.

Iuppiter apud Silium lib. 3. loquens ad Venerem:

tenet longumque tenebit

Tarpeias artes ſanguis tuus.

Graecum H *in hac noſtra parva marmorea Tabula tali figura* ⊢ *repraeſentatur; ea prorſus qua ſculpta eſt marmorea Tabula Muſei Comitis Moſcardi, cuius ectypa exhibet Montfauconius Diar. Ital. pag.* 457.

Apud Reineſium Cl. XV. pag. 792. *Inſcript.* 28. *Langermanno deſcriptori prater marmoris fidem tria menda obrepſerunt, quae conferentibus liquido patebunt. Langermannus aetate ſua vidit Romae in aedibus Iulii Herculani.*

4

Hic ſculptus iuvenis iacens in lecto

ΓЄΜΙΝΑΝ ЄΚΑΛЄCΑΝ
ЄCΧЄ ΔЄ ΚΑΙ ΑΛΟΝΟΜΑ ΧΑΡΙЄCΤΑΤΟΝ ΠΟΘ
ЄΤΑΙΡΟΙ ΠЄΤΡΟΚΟΡΑΚΑ ΝЄΚΗΖΟΝ ΟΥ ΤΑΧΥΒΡ
ΟΤΩΝ ΤΙC ΤΟΙΑΝ ЄΚΤΗCΑΤΟ ΓΝΩΜΗΝ. ΗCΧΙ ΤΗ
ΝΑΠΛΟΤΗΤΑ ΦΙΛΟΥC ΥΠЄΡΑΤΟΝ ЄΤΙΜΑΔΙΑ ΤΟΥΤΟ
ΜΝΗΜΗC ЄΝCΚЄΝ ΧΑΡΙΤΟC ΔЄ ΑΠΑCЄC ΟΙ COΙ ΑΔЄΛΦΟΙ
ЄΘΗΚΑΝ ΓΝΩCΤΟΝ ΠΟΛΛΟΙCΙ ΒΡΟΤΟΙC ΙΙΝΑ
CЄ ΠΑC ΠΑΡΑΓΩΝ ΟΝΟΜΖΗ ΑΓΑΘЄ ΠЄΤΡΟΚΟΡΑΞ
ЄΖΗ ЄΤΗ ΧΧΧ

Hanc Inſcriptionem ita legit, & ordinat Cl. V. Antonius M. Salvinius.

Γέμιναν ἐκάλεσαν
Ἔσχε δὲ καὶ ἄλλ' ὄνομα χαριέστατον ὅν ποθ' ἑταῖροι
Πετροκόρακ' ἀνέκληζον. οὐ ταχὺ . . . . βροτῶν.
τίς τοίαν ἐκτήσατο γνώμην.
Ἤσκει τὴν ἁπλότητα. φίλους ὑπὲρ αὐτὸν ἐτίμα.
Διὰ τοῦτο μνήμης ἕνεκεν. χάριτες δὲ ἁπάσης.
Οἱ σοὶ ἀδελφοί.
Ἔθηκαν γνωστὸν πολλοῖσι βρότοισιν ἵνα
Σὲ πᾶς παράγων ὀνομάζῃ
Ἀγαθὲ Πετροκόραξ.
Ἔζη ἔτη XXX

Ideſt: *Geminum appellarunt*
Habuit & aliud nomen gratiſſimum. quem olim amici
Petrocoraca vocarunt. non ita cito mortalium
Aliquis huiuſmodi poſſedit mentem.
Exercuit ſimplicitatem. amicos ſupra ſe ipſum honorabat.
Propterea memoriae & gratiae cauſſa univerſae
tui fratres
Poſuere notum multis mortalibus.
Te omnis praeteriens nominet
Bone Petrocorax.
Vixit ann. XXX.

Eadem Inſcriptio latino carmine verſa a Cl. V. Antonio M. Salvinio.

Geminum vocitarunt.
Feſtivumque aliud nomen fecere ſodales
Atque appellatus eis nomine Petrocorax.
Certe hac mente fuit mortalis praeditu' nemo.
Simplicitate probus. pluſquam ſe. ornavit amicos.
Mnemoſynon Charitos cauſsa fratres poſuere
Nobile. quod poſſint mortales viſere multi.
Gaudeat & BONE PETROCORAX dixiſſe Viator.

Ver-

Verſu 1. ΓЄΜΙΝΑΝ ЄΚΑΛЄϹΑΝ, forte Γέμιναν, vel Γέμινον ἐκάλεσαν. poeticè.

Ver. 2. ΚΑΙ ΑΛΟΝΟΜΑ. lege. ἀλλ᾽ ὄνομα. ἄλος ἀντὶ τοῦ ἄλλος in MSS. Codicibus ſaepe legitur. πόλα ἀντὶ τοῦ πολλὰ. pronuntiationis vitio.

Ver. 2. & 3. ΧΑΡΙЄϹΤΑΤΟΝ ΠΟΘ ЄΤΑΙΡΟΙ. lego χαριέστατον ὅν ποθ᾽ ἑταίροι. & ſic verſus conſtat. Eamdem ſyllabam concurrentem interdum minime geminabant antiqui, ut in Graeca Inſcriptione apud Senatorem longe clariſſimum Philippum Bonarotam in eius Obſervationum libro in Vitreorum Vaſium fragmenta relata pag. 137. & in Pandectis Florentinis paſſim videre eſt.

Ver. 3. ΠЄΤΡΟΚΟΡΑΚΑΝЄΚΗΖΟΝ. forte Πετροκόρακ᾽ ἀνέκληξον. Petrocoraca, quaſi [*ſaxatilem corvum*] vocarunt.

Ver. 4. ΗϹΧΙ, lege ἤσχει.

Ver. 5. ΥΠЄΡΑΤΟΝ. lege, ὑπὲρ αὐτὸν.

Ver. 6. ΟΙϹ ΟΙ. lege οἱ σοὶ.

Ver. 7. ΒΡΟΤΟΙϹΙΙΝΑ. lege βροτόισιν ἵνα:

Pluribus mendis depravatam produxit Reineſius Cl. XVII. pag. 863. *Inſcr.* 174. *Sponius non tot vitiis maculiſque offuſam, ſed integro ſeptimo verſu mancam Sect. X. pag.* 357.

5

FVRINIA . SABINA . FECIT
C . FVNDANIO . SABINO CON
IVGI SVO . DE SE . BENE . MERENTI
MILITI PRAETORIANO . COH . II
> . ALLIACI . SEVERI . VIXIT . ANNIS
XXXII . MILITAVIT . ANNIS . XIII

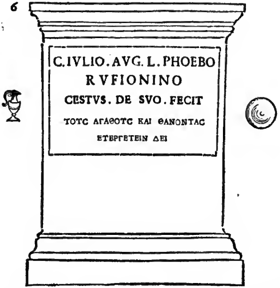
5. DE SE. *Excidit Fabretto, qui inemendatam refert pag.* 134. *Inſcript.* 99.

MILITI PRAETORIANO. *Praetoriani Milites Caeſarum cuſtodiae erant deſtinati*. σωματοφύλακες.

In

In Ara praegrandi marmorea, ornata encarpo, capitibus arietinis; sphyngibus, & aquila in medio expanſis alis, quaſi ſigno ἀποθεώσεως conſecrationis, & lupa duos pueros lactante.

6

6. RVFIONINO. *Rufus. Rufio*, & diminutivum diminutivi *Rufionimus*. CESTVS. κεστὸς.

ΤΟΥϹ ΑΓΑΘΟΥϹ ΚΑΙ ΘΑΝΟΝΤΑϹ ЄΥЄΡΓЄΤЄΙΝ ΔЄΙ. Ideſt: *Bonis etiam mortuis benefacere oportet.*

Romae hanc vidit, & deſcripſit Horatius a Valle in S. Luciae ad Ripam Tiberis; apud Gruterum pag. DCXV. 2.

In

Digitized by Google

In Ara marmorea elegantiſſima.

7

7. *Ideſt* Deis et Genio Rhodonis Domitiae . Auguſtae . Servi Ex. Actoribus. Hereditatium [*ita & Tandectae Florent. loquuntur*] Legatorum . Peculiorum . vixit annis plus minus XXIIII. Rhodinus fratri optimo piiſsimo et Gemino ſibi fecit.

Ornatur haec Ara in antica facie Hammonibus, ex quibus pendet encarpus variis floribus, fructibuſque contextus. Sub inſcriptione eſt caput Gorgonis. In utroque anteriori angulo ſunt duae Aquilae expanſis alis. In utriuſque lateris facie urceolus, & patera ad ſacrificia, & inferias, & aviculae, ſeu potius columbae ſe invicem oſculantes, encarpus, poſt quem delphines. In poſteriori vero ciconiae.

Haec inſignia ad elegantiam formae ſpectare videntur.

Del-

Delphines Veneri amici; piſces amatorii, puerorum amantes, ut fabula teſtatur Arionis; cuius figuram a delphino ſuccollati in ſuis nummis Lesbii repraeſentant eleganter effictam. Columbae ſe invicem oſculantes; unde περιςερά *columba*, oſculi genus. Cnaeus Matius Mimiiambis apud Gellium l. xx. cap. VIII.

Columbatimque labra conſerens labris,

& ut ait vetus Gallus poeta Ronſardus, magnus Graecorum, Latinorum, Etruſcorumque poetarum imitator, *bec contre bec*. Aquilae expanſis alis; nam Aquila Ganymedem ob formae praeſtantiam in coelum vexit.

GENIO RHODONIS. ῥόδων. *Roſa*, *Roſeus*. Servus elegans, qualem decebat eſſe Domitiae Auguſtae ſervum. Virgilius AEneid. lib. IX. ver. 435. Euryalum roſae, vel purpureo flori comparat, ut eius oſtendat pulchritudinem.

Purpureus veluti cum flos ſucciſus aratro
Langueſcit moriens; laſſove papavera collo
Demiſere caput, pluvia cum forte gravantur.

Papaveris flos purpureus. Idem, AEn. lib. I. ver. 590.

lumenque iuventae
Purpureum, & laetos oculis adflarat honores.

RHODINVS. ῥοδινός, *Roſeolus*. *Roſeus*.

DEIS. ET. GENIO RHODONIS. *Vivis, & Defunctis peculiarem Genium Veteres tribuere; qui, ut liquet ex pluribus funebribus Epigraphis apud Fabrettum pag. 72. 73. & 74. & ex hac noſtra, ſaepe cum Diis Manibus confunditur. AEneam pateram, forſitan Hetruſcam, huiuſce moduli, ex Muſeo March. Riccardii commodum hic adnectere tandem placuit, propter honorem Antiquitatis; de qua alii melius poſteritati conſulent. Duplicem Genium bonum, & malum unicuique in ortu datum repraeſentare puto. De his Servius in Virgilium lib. VI. AEneid. ver.* 743. Nam cum naſcimur, duos Genios ſortimur. Unus eſt, qui hortatur ad bona; alter, qui depravat ad mala; quibus aſſiſtentibus poſt mortem aut aſſerimur in meliorem vitam, aut condemnamur in deteriorem; per quos aut vacationem meremur, aut reditum in corpora.

Verum abſque dubio feminas eſſe iudicat Vir longe doctiſſimus; & clariſſimus Antonius Maria Salvinius. An Fortunae Bona, & Mala? *Genius Urbis.* Gr. τύχη τῆς πόλεως. *Forte manticam habent,* Catullus ad Varum:

Sed non videmus manticae quod in tergo eſt.

Novum quid curioſumque certè exhibet pileoli, & veſtimenti genus.

Punctum, quod eſt inter τοῦ EX *et* ACTOR, *non marmoris vitio, vel caſu factum, ſed antiqua marmorarii manu, haud obſervavit Smetius, qui hanc ornatiſſimam Aram Romae vidit in AEde*

S. Qui-

S. Quirici e regione Palatii Nervae. Gruterus ex eo mendoſe vulgavit EXACTOR *pag. DXC.* 2.

ACTOR *Servus, L.* 1. *C. Th. de peculio* : cui peculium domini, & res curae erant; quique reliquum gregem moderabatur. *Vide doctiſſimum Reineſium Cl. XI. pag.* 631. *ad Inſcr. LXV.* ACTOREM *Imperatoris Commodi Auguſti profert Fabrettus Inſcr. Cap. IV. pag.* 308. *Inſcr.* 319.

8

AGATHOPVS . AVG . LIB . INVITATOR .
QVE AD MODVM . IN INTROITVM . PORTICVNCVLAE
AD MONIMENTVM . AVRELIAE . IRENES . SVPERPOSITO
TITVLO . SVPER OSTIVM . SCRIPTVRA . CONTINETVR . QVI
TITVLVS . ATTENDIT . IN HORTO . EA OMNIA . DE SVO . FECIT .
QVAE PERTINENT . AD MONIMENTVM . SIVE . SEPVLCHRVM . ISDEM
AGATHOPI . QVOD . VIVVS . A SOLO . ET . IVNIA . EPICTESIS . FECERVNT .
AB IIS OMNIBVS . DOLVS . MALVS . ABESTO . ET . IVS . CIVILE .

8. AGATHOPVS. Agathopus, vel eſt Αγαθόπους, ποδος. Agathopus, genit. Agathopodis, *vir bonis pedibus*, vel Αγαθῶπος, *vir bono aſpectu*.

INVITATOR. Eximius Vir Carolus Datus in Noctibus ſuis non editis, ad hanc inſcriptionem animadvertit hunc ſervum, qui dicitur *Invitator*, ab antiquis *Vocatorem*, κλήτορα appellatum, qui & *Nomenclator*; qui nomina eorum qui vocati erant, recitabat; dictus quoque *Nomenculator*, quaſi a *calandis*, ideſt *vocandis* iis, qui ad coenam invitati erant, & plurimis id adductis teſtimoniis confirmavit.

De Invitatoribus habetur etiam mentio in l. ult. Cod. de diverſ. Officiis.

ET. IVS. CIVILE. *Non inſulſe excogitata phraſis adverſus eas forenſes ambages aperte diſpoſitionis vim enervantes; ut erudite ob-*

 ſer-

ſervat Fabrettus Inſcriptionum Antiquarum Cap. III. pag. 149. *In antiqua Inſcriptione apud Gruterum pag. DCLXII.* 5. *legitur* : HVIVS MONV . DOLVS MAL . ABESTO . ET IVRISCONSVLT . *quam expreſſam animadvertit idem Fabrettus ex non abſimili clauſula, l. codicilli* 89. *D. de legat. II. Ovidius Amorum*:

Dictatis ab eo feci ſponſalia verbis,
Conſultoque fui iuris amore vafer.

Apud Fabrettum Inſcript. Ant. Cap. III. pag. 146. *Inſcr.* 176. *T. AElius Florus Auguſti Libertus poſteritati conſulens, & monumenti ſui perpetuitati, ſepulcralem epigraphen ita claudit*: LIBERTIS. LIBERTABVSQVE . POSTERISQVE EORVM . AVT SI CVI IVS. MONVMENTI RELIQVERO . SINE CONTROVERSIA. *Montfauconius in Diar. Ital. pag.* 359. *deſcripſit ſecundo verſu* PORTIVNCVLAE . *Marmor habet* PORTICVNCVLAE . *Tertio verſu* MONVMENTVM . *Marmor* MONIMENTVM.

Eiuſdem Agathopodis *inſcriptio alia habetur in Grutero pag. DXCVIII.* 6. *ubi itidem* Invitator *vocatur, eiuſque uxor dicitur* Iunia Epictesis ; & *filiae* Aurelia Epictesis , & Aurelia Irene.

9

HERACLIDES . MENODOTI . F
CALLISTE . MATRI . SVAE . ET
MENODOTO . FRATRI . L. L. L. P. O. M. S
TI . PLAVTIVS LVPVS
TI . PLAVTIVS EVARISTVS
A . PLAVTIVS SINEGDEMVS
HOC . MONVMENTVM . SVVM
VIOLATVM . VINDICARVNT
RESTITVERVNT . NOMINA
OBITORVNT

9. L. L. L. P. O. M. S. forte: *Luciorum liberti partem omnibus monumenti ſui*. SINEGDEMVS. συνέκδημος. quaſi *comperegrinus*.

Trac-

In praegrandi Urna marmorea quadrata, in qua ſupra inſcriptionis Tabulam pereleganter inſculpta femina puerum vi rapiens in curru quatuor equis vecto, quos alatus Genius regit. Ex utraque parte columnae rotundae ſtriatae, ſuper eas Genii operculum manibus fulciunt; inferius duo Genii coronam tenent, & in utroque latere Gryps alis expanſis.

10

D. M. M. VLPIO. AVG. LIB.
FLORIDO PATRONO
OPTIMO. ET. BENE
MERENTI
M. VLPIVS. PHILETVS. ALVMNVS
M. VLP. TELESPHORVS
VLPIA. PARAMONE
LIBERTI

11

TVVIA. L. L. MNEME
GRATVS. CONIVGI
SVAE. ET. SIBI.
FECIT

12

DIS M S
OBVLCIAE. ❦
SVCCESSAE VIXIT
ANNIS
XXI ❦

11. MNEME. *Memoria.* Μνήμη. Muſae Iovis, h. e. τοῦ Νοῦ. *Intellectus*, & Mnemoſynes h. e. *Memoriae* filiae. *Apud Fabrettum pag.* 653. *Inſcr.* 458.

13

V. ORBIA . Ɔ · L.	T. COCCEIVS
ATHENAIS	T. L . FELIX

14

FALERNVS
• EVCLITO •
FRATRI . SVO

15

A. MANLLIVS A. LIB
AZBESTVS
• SIBI . ET •
TITIENAE . NAPENI
CONTVBERNALI. ET
LIBERTIS . POSTERISQVE
EORVM

16

D . M:
P . PACILIO . ALEXIS . M .
ANTONIVS . PHRONIMVS
ET . PACILIA . PRISCA . FILIO
CARISSIMO. ET. PIISSIMO. Q. V
ANN . VIII . MENS . DVO

14. EVCLITO, forte pro *Eucleto*. εὐκλήτῳ. *Boni nominis viro. Literae huius ſepulcralis tituli ſunt rubricatae, quemadmodum in pluribus aliis, qui in hoc Horto viſuntur.*

15. A. MANLLIVS. Apud veteres L geminare diu fuit uſitatiſsimi moris, *Sollemnis*. *Sollers*. ni legendum ſit A. MANILIVS, ut exhibuit Fabrettus pag. 316. Inſcr. 404. qui & NAPE, pro NAPENI perperam deſcripſit.

AZBESTVS. l. ASBESTVS. ἄσβεστος. *inextinctus*. Hom. Od. in fabula Martis, & Veneris a Vulcano, laqueo conſtrictorum;

Ἄσβεστος δ' ἄρ' ἐνῶρτο γέλως μακάρεσσι θεοῖσιν.

Inextinctus tunc excitatus eſt riſus beatis Diis.

NAPENI. Ut Niceni a Nice, ita Napeni a Nape, *ideſt* Napaea Nympha Collina. νάπη. *collis*.

16. P. PACILLIO, ALEXIS. f. ALEXIDI. Alexis, Ἄλεξις. quo nomine inſignis Comicus eſt apud Athenaeum, eſt ὑποκοριστικὸν, ab Alexandro. Virg. Ecl. 2.

O crudelis Alexi, nihil mea carmina curas.

PACILIA. PRISCA. Aliam huius nominis feminam profert Gruterus pag. DCXCIX. 8.

17

17

M. GAVIO ORFITO. L.
ARRIO. PVDENTE [illegible] S
FONTI. SCAVRIANO. SAC
MAG
G. ANTONIVS. HYMNVS
G. VALERIVS. HILARVS
G. FVFEIVS. FILEROS
P. CAECILIVS. AGATYRSVS
EPITYNCHAN. MIN. VS. BASSI. EVTY
CHES. CORNELIAES. ACRIBES. DON
ATI FACVNDVS. ZOTICI. KAL. SEPTE

17. MAG. *i.* Magiſtri Fontis Scauriani.

HYMNVS. ὁ ὕμνος. *Hymnus, laus Deorum.*

AGATYRSVS. Agathyrſus. Ἀγάθυρσος. Indiae populi Agathyrſi, quos Bacchus thyrſis debellavit. Agathyrſi etiam gens Scythiae, de quibus Pomponii Melae verba ſunt haec: *Ora artuſque pingunt: ut quiſque maioribus praeſtat, ita magis, vel minus: ceterum iiſdem omnes notis, & ſic, ut ablui nequeant.* De his Virgilius AEneid. lib. IV. ver. 146.

Creteſque, Dryopeſque fremunt, pictique Agathyrsi.

EPITYNCHAN. MIN. VS. alibi: EPITYNCHANON. Ἐπιτυγχάνων. *Aſſequens.* contrarium τῷ ἀποτυγχάνοντι. *ſpe fruſtrato, non aſſecuto.*

Inter literas ultimae ſyllabae EPITYNCHAN — VS, *minores hae literae.* MIN. *ſpatium implent; i.* MINISTRI, *quorum nomina ſequuntur.*

EVTYCHES. Εὐτυχής. *Fortunatus. Fauſtus. Felix.*

FACVNDVS. ZOTICI. ζωτικοῦ. ideſt *Vitalis.*

Nonnullis

Nonnullis cum mendis Sponius Sect. II. Artic. VII. pag. 33. Miſcell. erud. Antiq. vulgavit hanc noſtram Tabulam marmoream; cum quo haereo in Conſulum nominibus, quos tamen in alia Inſcriptione apud Gruterum invenio pag. MXXXII. 6. De Scauriano Fonte, eiuſque Magiſtris, & Miniſtris meminit alia Inſcriptio apud eumdem Sponium loco ſupraſcripto.

18 D . M
C . CASI LI
BERALIS
MILIT COH
XI . VRBAN
ANNOR XVII

19 D . M
L . MEMMIO
THEOPHILI
CAREIA . TYCHE
CONIVGI BENE
MERENTI

20 D . I . S . M
TI . CLAVDIVS . NOSTVS .
CORNELIAI . VOLVPTATI .
CONIVGI . OPTIMAE . ET FIDELISSIMAE
ET . KARISSIMAE . FECIT .

20. TI. CLAVDIVS. NOSTVS. νόστος. *Reditur*. Hom. Odyſs. νόστον ἑταίρων. νόστιμος. *Noſtimus*, apud eumdem Homerum *Suavis*, quaſi *ad quod quis libenter redit*.

CORNELIAI. ut *Caiſar*, & *Aimilius* in Faſtis, & in priſcis lapidibus. Virgilius vetuſtatis amantiſſimus AEn. l. III. ver. 354.

Aulai in medio libabant pocula Bacchi.

Item apud eumdem *Aurai*, *aquai*, *pictai*; & apud Lucretium *Animai*, *Sylvai*, *Aquai*, pro illis genitivis *Animae*, *Sylvae*, *Aquae*. Quae apud nos eſt diphthongus *ae*, apud Graecos eſt *ai*. Vide Quintilianum lib. 1, cap. 7. & Politianum Miſcell. c. 48.

VO.

VOLVPTATI. Nomen Graecum huius libertae fuerit *Hedone*. ἡδονή. *Dedit etiam Fabrettus pag.* 254. *Inſcr.* 56.

21

D . M
HELVIAE
IANVARIAE
L . FAENIVS
AMERIMNVS
CONIVGI
B . M . FEC
ET . SIBI
ET . SVIS

22

TI . CLAVDIO . THALLO
TI . CLAVDIVS . ZOSIMVS
IDEN CLAVDIA TYCHE
FECE RVN
BENE MERENTI
PATRO NO
IDEN CLAVDIVS
PRIMITIVS IDEN
CLAVDIVS IANVARIVS

23

MYRMEX . SIBI
ANTHVSA . SIBI
FAVSTIO . SIBI

24

D . M
EVPHEMIANO
L' CATILIVS EVPHEMVS
ET CATILIA HELENE
FILIO PIISSIMO PARENT
FECERVNT
VIXIT ANNIS . XVIII . MEN
VIII . DIEBVS VIII

22. IDEN. i. ITEM. Contra in MSS. *Set*, *aput*, pro *ſed*, *apud*. *Id* latinum Angli in ſua lingua fecerunt *it*.

PRIMITIVS, pro PRIMITIVVS. pronuntiationis vitium. Nativus nobis *natìo*. ex opacus, opacivus, fecimus *bacìo*.

Graecum Y *in hoc lapide inſculptum pro* V *latino. Plura afferuntur exempla in Scaligeriano indice ad Gruterum. Accurate non exhibuit Fabrettus pag.* 66. *Inſcr.* 22.

23. MYRMEX. μύρμηξ. *Formica*. ANTHVSA. ἀνθοῦσα. *Florens*. *Florida*.

25

PACONIAE
TERTVLLAE
COCCEIA
CYPRIS.AMICAE

26

COCCEIAE
NICENI.
DEDIT ANOPTES
FABER

ANOPTES
FABER

27

D . M
L . VALERIO. PHILVMENO
FILIO. QVI. VIXIT. AN.VIII
L . VALERIVS ADIECTVS
ET .SATIVA . MARGARIS
FECERVNT . SIBI . ET SVIS
LIB. LIBERTAB. Q. P.Q. EORVM

28

DIS MAN
ALLBIA CRISIS

29

PAPAS . SE
RVOS

25. COCCEIA CYPRIS. *Κυπρὶς. Venus. O Venus Regina Gnidi Paphique*; quae urbes inſulae Cypri ſunt; ad quam inſulam Venus ἀναδυομένη ſeu *emergens* appulit. Sic *Aphrodite* i. Venus, nomen mulieris in plurimis Inſcriptionibus.

De

De his titulis partim vacuis, partimque inſcriptis, ſpatio quo repleantur relicto, conſulendus Fabrettus Inſcript. Antiq. Cap. I. pag. 52. & 53. *qui & hunc noſtrum producit.*

26. COCCEIAE NICENI ἀπὸ τῆς Νίκης. a Nice, *Victoria*. mulieris itidem nomine. ANOPTES FABER. Quid eſt ἀνόπτης; An *ſurſum ſpectans?*

27. MARGARIS. Μαργαρίς. *Margarita* a Splendore, candoreque. Plin. *Dos in candore*; insigne Sereniſſimae Victoriae Roboreae ἡ Μαργαρίς. *unio*.

CRISIS. l. CHRYSIS. χρυσίς. *Aureola*.

PAPAS SERVOS. i. Papias Servus. Παπίας.

30

D M
POMPONIAE · ATTICIL
LAE · VIXIT · ANN · VII ·
MENS · II. DIES · XVIII ·
FILIAE · CARISSIMAE
L · FAENIVS · ONESIMVS
ET, POMPONIA, PROBATA
PARENTES · FECERVNT

31

M ·
MARIO · EV
PHROSYNO ·
VIX · ANN. VII ·
MIINS. VIII · DIEB
VII. FEC · MARIA · A
THENAIS · VERNAE
SVO

30. POMPONIAE, ATTICILLAE. diminutivum, ſeu ὑποκοριστικὸν τοῦ ATTICAE. ET POMPONIA PROBATA forte Δοκίμη, *Docime*. cum ſemicirculis, quae noſtra commata referunt.

31. EVPHROSYNO. *Laeto, Iocundo, Grato*. ἀπὸ τῆς εὐφροσύνης. Nos fecimus per aphaereſin *Fruoſino*, & *Froſino*.

MIINS. *Menſibus*. Duo iota, quae ſonum ſingula τῦ epſilon ſubobſcure exprimunt, faciunt antiquis *eta*, hodiernis Graecis *ita*. vel etiam *epſilon*. Sic in Inſcript. Narbonenſi apud Ald. in Ortograph. & in altera inferius apud Nobb. de Gallis.

32

D · M
SEX . OVELLIO
PRIMO . VIX . ANN . XX
P. PETRONIVS . SATYR
FIL. DVLCISS. B. M. F

33

P. AELIVS. P. L
SALVIVS
CATIA . C . L . MONIME
CATIA . L. SCITA. VIX. AN.XX
DIES . XXXIIII

34

C. VOLTILIVS . C . L .	ANAXENOR
DAT	D.OPPIO.D.L.
ACILIAE.M.L.ANTIOCINI	EPAPRAE

35

M. RVBBIVS . S.P. F	M.RVBBIVS.M.L
RESTITVTVS . VIXIT	MINIVS
ANNOS.III.M.II.DIES.XX	

32. SEX. OVELLIO. f. SEX. OBELLIO. *Obelliae*, & *Ovelliae* familiae extat memoria in Inſcriptionibus antiquis apud Fabrettum pag. 71. & 638.

33. CATIA. a Catus, Cautus, Prudens. Catius Philoſophus Epicureus; de quo Horatius; *Unde & quo Catius*? SCITA. ideſt *feſtiva*, *lepida*. Scitulus puer. ideſt *feſtivus*. Scitamenta, bellaria; τραγήματα. quaſi menſae lepores.

34. ANAXENOR. quaſi *Rex virorum*. ἄναξ ἀνδρῶν, Αγαμέμνων. Homerus, ea forma, qua dicitur Agenor ἀγήνωρ. Dux virorum vel ἄγαν ἀνὴρ. *Valde vir*. Μεγάνωρ Pindaro. *Plutus* dicitur; divitiae ſcilicet quae fortes viros efficiunt.

D. OPPIO. D. L. i. *Dat Oppio Decimi Liberto.*

ANTIOCINI. Videtur eſse pro ANTIOCHENAE. τῇ ἀντιοχήνῃ ab ἀντιοχείας. EPAPRAE pro EPAPHRAE, ſupple VXORI. ἐπαφρᾶς, diminutivum τοῦ Επαφροδίτου.

Mancam, & vitioſam protulit Fabrettus pag. 71. *Inſcr.* 53.

35. M. RVBBIVS. *Rubbiam Familiam Grutero incognitam dedit Fabrettus in alia Inſcriptione* 365. *pag.* 643.

S.P.F. *Spurii filius*. S. P. quaſi alludat ad etymon S. P. *ſine patre*, a Plutarcho relatum. Ceterum *Spurius*, quaſi σπόριος.

36

DIS. MANIB. SACR
BISELLIA. CHARIS. FECIT
SIBI. ET. GENIALLNI. VERNAE
SVO. ET. GERMANO. CONIVG.
SVO. KARISSIMO

37

APOLLONIA. QVAE FVIT.
CVM. BISYRCO. C. NORBANI
FLACCI. ANCILLA. VIX. AN.
NIS. XVIII. HYMNIS.
SOROROI IAM. DEDIT

38

D. M
C. GEMINIVS
IONICVS
IVLIAE. CALENI
CONIVGI. PIAE
CARISSIMAE. ET
BONO CONSILIO
DE QVA NIL QVE
ROR. CVM. QVA. VI
XI BENE. ET INTEGRE
ET. IN RE. SVA. POSITA
EST. B. M. ET. SIBI. ET. FILI
FECERVNT

36. BISELLIA. i VISELLIA. CHARIS, χάρις. *Gratia. Fabrettus praeter fidem marmoris excidit in quarto verſu pag.* 609. *Inſcr.* 76. GENIALLNI. forte GENIALINI.

37. HYMNIS, ἡ Υμνὶς, ίδος.

38. IVLIAE. CALENI. Sicut Niceni a Nice, Chreſteni a Chreſte, Napeni in ſequenti inſcriptione a Nape. ita Caleni a Cale. i. *Pulchra*. ἀπὸ τοῦ Καλῆς.

CARISSIMAE, ET BONO CONSILIO. φιλτάτῃ καὶ ευβούλῳ.

De

De Anulena Certa in allata ſuperius Tabula legimus, num. 97. pag. 116. DESIDERANTISSIMAE SODALICIARIA CONSILI BONI. B. M. ποθεινοτάτῃ.

DE QVA NIL QVEROR. Formulae antiquae: CVM QVA VIXI SINE QVERELA. SINE BILE. SINE CONTROVERSIA. ἀμέμπτως. ἀχόλως. Horatius lib. 1. Od. 13.

Quos irrupta tenet copula, nec malis
Divulſus querimoniis
Suprema citius ſolvet amor die.

ET IN RE SVA POSITA EST. Quid hoc? An id valet, *tumulo repoſita*, tumulata, compoſita? Hoc ſenſu legitur apud Horatium in ea Satyra, cuius initium: *Ibam ſorte via Sacra. &c. Omnes compoſui.* Nos diceremus, *Gli ho ripiegati tutti.*

In antiqua Inſcriptione apud Fabrettum pag. 200. *num.* 490. FORTVNAM. MIRARE. MEAM. VERVM. EXITVS. HIC. EST OMNIA. MECVM. VNO. HOC. COMPOSVI. TVMVLO.

391

D . M . S
IVLIANI MATER
FECIT. FILIO. DVLCIS
SIMO. DE SE. BENE
MERENTI. QVI. VIXIT
ANNIS. XVI. MENSES. VII
DIES. XVII
XPHCTH. ΨYXH. YIЄ. KAI. CTOMA
TωN ❦ MOYCωN

39. D. M. S IVLIANI. *Coniunctim legendum.* Diis manibus Iu-

Iuliani. *ita & in aliis plurimis vetuſtis ſaxis*. Graeci inſcriptionibus ſuis praeponunt Θ. K, i. Θεοῖς καταχθονίοις. *Diis inferis*.

Graeci poſtremi verſus haec ſonant. *Bona anima. fili. & os Muſarum*. ideſt *bone fili*, & *os bonum*. ideſt *diſerte eloquens*; funebris acclamatio. In Epitaphio Bionis apud Theocritum, Homerus appellatur *Os dulce Calliopes*. Τῆνο τὸ Καλλιόπης γλυκερὸν ςόμα.

40

HIC EST POSITVS FL. HER
MES QVEM FATVS LONGIVS
DVCERE NOLVIT QVI MALVIT LVC
TVM LINQVERE QVAM GRATIAS
REDDERE SVIS DERISOR AVIAE
S QVIA SE DICEBAT NVTRIRE
BACCHILLVM SVMMAE SENEC
TAE DELVSIT FRATREM PATRIS QVIA
NIMIVS ERAT BLANDVS AD ILLVM AVI
VMQVE SVVM ADLECTABAT VOCE
PVSILLA VT CVNCTI VICINI DICERANT
O DVLCETITVDVNC HAEC AGERENTV
R IVVENES DE SVBITO ACCEPERVNT
SVI LVCTV PARENTES HIC TAMEN
IN BIENNIO VIXIT QVASI QVI VIXISS
ET SEDECIM ANNIS TALIS ENIM
SENSVS ERAT ILLI QVASI PROPE
RANTIS AD ORCVM ITAQVE
TIBI DICO QVI NESCIS DVLCE
VOCE DICERE FILII NE VELLIS
CVPIDVS POENE MANERE
• MALE •

40. FATVS. Pinguis Soloeciſmus ſequioris ſeculi impolitiem indicat. Sic *Monimentus*, & *Monumentus* in maſculino ſaepe legitur in vetuſtis ſaxis. Vide Reineſium Cl. VIII. Inſcr.

Inſcr. LVI. pag. 535. ad hanc vocem. MONVMENTVM VIRGINEM habet Inſcriptio 308. pag. 53. apud Fabrett.

DERISOR AVIAES. i. *Aviae*. mixtus genitivus e Latino *Aviae*, & inſtar Graecanici genitivi *ης*. *Avies*.

BACCHILLVM. i. *bacillum* diminutivum *baculi*. *Baculus ſenectutis* vocatur a parentibus Tobias. Tob. cap. x. 4. BACCHILLVM. vel q. Bacchi diminutivum. Hinc nos inertem, & pigrum vocamus *Bacchillone*.

NIMIVS. f. NIMIVM. ut ſupra *Fatus*, ἀντὶ τῦ *Fatum*.

AVIVMQVE. i. *Aviumque*. ut Avia, μάμμη.

ODVLCETITVDVNC. *Literae in hoc verſu ſe ſe invicem impellunt*, & ſenſum enecant; forte O DVLCITVDO. DVMQ.

NE VELLIS. l. NE VELIS, vitium oris. *In Romano marmoreo Cippo apud Comitem Malvaſiam pag.* 327.

ITO. PROCVL. ET. LINQVE NE FAS TIBI. DICO. VIATOR.
PARCE OCVLIS NEC NOSTRA VELLIS. COGNOSCERE FATA.

Fabrettus vulgavit Inſcr. Ant. Cap. V. pag. 417. *num.* 370.

41

41. *Piſcis*, & *anchora Chriſtianorum Symbola*, *Chriſtianam arguunt Inſcriptionem*. *De his veterum Chriſtianorum ſignis diſerte Aringhius lib. V. cap. XI.* & *Fabrettus cap. VIII. Inſcript. Antiq. pag.* 568. Anchora, *Fidei anchoram ſignificat*, *ne circumferamur omni vento Doctrinae*, *ut ait D. Paullus*.

Piſcis *Chriſtum deſignat*, *ut eſt apud Tertullianum*. Ιησῦς Χριστός

στὸς Θεῦ Υἱὸς Σωτήρ. ideſt *Ieſus Chriſtus Dei Filius Servator*. Initiales horum Graecorum nominum literae efficiunt: ΙΧΘΥΣ h. e. PISCIS.

42

D . M
P. VALLIO. EVTYCHO
CLAVDIA
CHRYSANTHE
CONIVGI . CARISSIMO
ET. P. VALLIVS . NICEPHOR
PATRI. NDVLGENTISSIMO *ſic*
B . M . FECERVNT . ET
SIBI . ET . SVIS

43

D . M .
PAPIAE . CAE . N
SER . VLPIA . AM
MIA . CONIV . B . M

44

REDEPTI PVBLICI
SEVERIAN LI
CVRCNLALIS

45

D . M
M . IVLIO . POMPEIANO
PVERO . INNOCENTISSIMO
BENEMERENTI. FECIT.
PHILETVS . AMICVS
SIBI . ET . SVIS

47

L . SEPTVMVLEIVS
SP . F . A . III

48

C. IVLIVS. STAPHYLI . L
CLEMENS

46

V VERTIGEA
Ↄ· L .FELICVLA
FECIT. SIBI. ET
PATRONAE.SVAE

VERTIGEAE
P . P . L
CALLISTENI

49

L . MANLIVS
AMICVS

42. CHRYSANTHE. χρυσάνθη. *la fleur d' or.*
45. PHILETVS. φιλητὸς, *amandus, amicus.*

46. CALLISTENI. I. CALLISTHENI. καλλισθενῆ. *Pulchritudinis robore praeditae. Vitium admiſit Gruterus in ſecundo verſu* pag. CIↃ 3.

48. STAPHYLI. ἀπὸ τῆς σταφυλῆς. *ab uva.*

50

CLAVDIA . OCTAVIAE . DIVI . CLAVDI . F . LIB . PELORIS
ET. TI CLAVDIVS AVG LIB. EVTYCHVS. PROC. AVGVSTOR
SORORIBVS ET. LIB . LIBERTABVSQ. POSTERISQ. EORVM
MAS AEDIFICI. CVSTODIAE. ET. MONVMENTI. RELIQVERVNT

51

TI . CLAVDIVS . Ↄ . L . PRIMVS
IONNIAE. Ↄ. L. PRIMAE CONIVGI
IVCVNDISSIMAE . SI . PRO. VIRTVTE . ET. ANIMO
FORTVNAM . HABVISSEM . MAGNIFICVM . MONIMEN
TVM. HIC. AEDIFICASSEM. TIBI. NVNC. QVONIAM. OMNES
MORTVI . IDEM . SAPIMVS . SATIS . EST

51. IDEM. SAPIMVS. i. *ſentimus*. τὸ αὐτὸ φρονοῦμεν. Iſocrates. εἴ τίς ἐστιν αἴσθησις τοῖς τετελευτηκόσιν. *ſi quis ſenſus eſt mortuis.*

52

IVLIA . TYNDARIS
C . IVLI . REGIS
RHOEMETALCAES . L
FECIT. SIBI . ET. SVIS . ET
LIBERTIS. LIBERTABVS
POSTERISQVE . EORVM
IN.FR.P.XII.IN.AGRO.P.XII

53

C.IVLIVS. DORYPHORVS
ET.L TERENTIVS.PHILETVS
ET . TERENTIA . MOSCHIS
PORTICVM . TECTVM . D . D
PERMISSV . L . TERENTI MOSCHI

54

Q. CAECILIVS . Ɔ . L . EROS
SIBI . ET
STATIAE. LALAGENI . PVPAE. SVAE. V.A. IV
STATIAE MELITINENI . CONIVGI . S

55

M I
PROCVLAE FECT
INIVS . CASTOR
BENEMERENTI
AN . XXXXV
IIII . Q . EORVM

52. RHOEMETALCAES. Rhoemetalcae, vel Rhoemetalcis.

53. DORYPHORVS. δορύφορος. *Corporis cuſtos. haſtatus.*

PHILETVS. *Piletum* Urſi famulum in Epicedio Statii lib. 2. Sylv. libens in *Philetum* mutarem. *Iam littora duri Saeva Philete ſenis.*

TERENTIA.MOSCHIS. μοσχίς. *Iuvenca. Iuvencula.* MOSCHI μόσχου. *Iuvenci.*

54. LALAGENI a Lalage. Horat. Carm. lib. 1. Ode 22.

Dulce ridentem Lalagen amabo,
Dulce loquentem.

Λαλάγη. *loquax, loquacula.* ἀπὸ τοῦ λαλεῖν. Lucr. lib. 4. *loquacula* λαμπάδιον fit, ideſt *facula*.

In tympano perelegantis Cippi Marmorei ſub quo pulchrae feminae Simulachrum manu gemmulas tenentis, iuxta ancilla, cum aperta arcula, ſeu myrothecio.

56 EVHODVS . EVPLAE . LVEΛΛTI CΛΛPI CONCvB
ATꟷENESIS DE SVO FECIT

In baſi Cippi

D . S . M

56. CONCVB. i. CONCVBINAE. παλλακῇ. *pellici*. ATHENESIS. forte ATHENIENSIS.

INSCRIPTIONES
ANTIQUAE
FLORENTIAE
APUD PHILIPPUM SENATOREM
BONAROTAM.

I

Q. SEPTIMIO · Q · F
SCA · PRIMO
PRAÉF · FABR · AÉD
II. VIR · PONT
HVIC. PVBLICE . D D. FV́NVS
LOCVSQVE . SEPVLTVRAE
DATVS

1. SCA. *ideſt*; Scaptia Tribu. LOCVM SEPVLTVRÆ *honoris virtutiſque cauſſa decretum praeſtantibus viris de Municipiis, & Coloniis optime meritis, plures memorant Inſcriptiones. Apud Fabrettum pag.* 105. *n.* 249. *Ordo Municipii Flavii Salpeſani L. Marcio Saturnino locum Sepulturae, & hoc amplius, laudationem, statuam pedeſtrem, impenſam funeris, & ornamenta decurionatus decrevit.*

D. D. FVNVS. *ideſt* Decreto Decurionum. *Notandi apices vocalibus longis ſuperpoſiti; quibus, aureo quoque Auguſtorum aevo,*

inſculpti

inſculpti Lapides ſignantur ; exemplo ſunt Piſana Cenotaphia , quae inferius quam accuratiſſima damus . Vide Fabrettum Inſcript. Antiq. Cap. III. pag. 167. ubi & hoc noſtrum honorarium marmor producit.

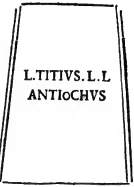
Cippus Marmoreus repertus Florentiae extra Portam D. Nicolai, prope Arnum miliario III. ubi etiam reperta Balnei antiqui veſtigia anno CIↃ.IↃ.CLXXXVIII.

2

In tegula fictili prope Cluſium reperta an. CIↃ.IↃ.CC.XXIIII. *in praedio vocato* il Caſone, *Nobb. de Samuelis.*

3

2. SEX VIR MAG AVG. *ideſt* Sex Viro Magiſtro Auguſtalium. *In Coloniis non Libertos tantum, ut vult Reineſius Cl. I. pag. 19. ad Inſcr. XII. ſed ingenuos etiam ad Auguſtalitatis, Magiſtrique Auguſtalium munus evectos hinc obſervo ; nam noſter Lucius Sattius Creticus ingenuus vir eſt , itemque Atilia Severa coniux eiuſdem, & fortaſſis non ex ultimis Coloniae Florentinae. Magiſter Auguſtalis is , qui Collegium , ſeu Corpus Auguſtalium moderabatur cum ſociis [plures enim digeſti in corpus] Auguſtalibus, aut Seviris , titulo Magiſtrorum.*

3. Hu-

3. *Huiuſmodi tegulis claudebantur loculi, in quibus Urnae cinerariae recondi ſolebant.*

Reperta in Suburbanis Flor. ad Plebem Carrariae in Valle Marinae.

4

In rudi & impolito Lapide

5

Duae Tabulae marmoreae Volaterris repertae.

6

D . M
HERMES. AVG. LIB. FEC. FILIAE
SVAE. AELIAE. VICTORIAE
Q. V. A. XVII. M. II. D. V. ET. SIBI. ET.
COIVGI SVAE. AELIAE. MARMA
RIDI. ET. LIBERIS. LIBERTABVS
QVE. POSTERISQVE. EOR. H. M. H. N. S

7

L CALPVRNIO RE
EPTO FILIO DVLCISS
IMO MATER. ET FRA
TRI SOROR. FECERV
N T. B. M. R. T.

6. AELIAE. MARMARIDI. μαρμαρίδι. *marmoreae, ſplendenti.* Horatius Carm. lib. I. Ode 19.

Urit me Glycerae nitor
Splendentis Pario marmore purius. H. M.

H. M. H. N. S. *ideſt* Hoc monumentum heredem non ſequitur, *vel* heredes non ſequuntur.

7. B. M. R. T. *ideſt* Benemerenti; *e ſeculi barbarie provenire docet Fabrettus has notas per ſyllabarum aliquot initia in vocabulis Inſcr. Ant. Cap. III. pag.* 164.

Reperta in Suburbanis Flor. ad Pontem Rifredi.

8

ϴ L. LVSIANO. BASSO
V L. LVSIANO. HYMETO
V LVSIANAE. L. CALLISTI

9

D M
CORNELIAE PRIMIGENIAE
L. CORNELIVS. PRIMIGENIVS
MATRI . PIENTISSIMAE
FECIT

Roma advecta.

10

VARIA. Ɔ. L. TERTIA
VARIA. C. L. TERPNE

Roma advecta.

11

L. LAEVIVS . NICEPOR
●
LAEVIAES. L. ET. PAEDAG

8. HYMETO. I. HYMETTO. ὕμηττος. Mons Atticae Attico melle celebris.

Fabrettus pag. 33. *n.* 157. *tribus haud levibus mendis inquinatam dedit.*

10. TERPNE, τέρπνη. *Iucunda*. Terpnus Neronis libertus. τερπνός. *Iucundus*. Vide Suetonium in Nerone.

11. ET. PAEDAG. id. ET. PAEDAGOGVS. De Paedagogis barbarizantibus vide Platonem in Lyſide prope finem.

Fabrettus mendoſe vulgavit pag. 497. *Inſcr.* 1.

12 M . FVFIVS . M . L
DAMA
ET . TV

12. *Hic Titulus ollae fictili cinerariae praefixus, forſitan ad illum pertinet ſervum, de quo meminit Perſius Satyr.* 5.

Verterit hunc Dominus, momento turbinis, exit
Marcus Dama.

cuius fortaſſis dominus fuerit M. Fuſius, a quo manumiſſus exiit hic M. Dama; quemadmodum obſervat inſigni rerum antiquarum ſcientia praeclariſſimus Philippus Senator Bonarota in Fragm. Vaſ. Vitr. Coemeter. pag. 136.

Obſervanda clauſula ET. TV. *ſubintelligendum*, ET. TV VALE, *vel* BONVS HOMO ET TV. *Vox enim eſt defuncti ad viatorem, ſeu propinquum, titulum legentem, ſibique bene precatum; quae legitur in pleriſque Inſcriptionibus, quae Dialogicae appellari poſſunt. Vide Reineſium Cl. VI. pag.* 455. *ad Inſcr. CXVII. & Cl. XI. pag.* 606. *ad Inſcr. I. & Fabrettum pag.* 680. *qui & hanc affert.*

In antiqua Inſcriptione in Muſeo Minervae Italico KAI ΣΥΓΕ. ideſt ET TV. male converſum eſt: ET TACE. quaſi eſſet Σίγα.

13 M. ANTONIVS . CLEMENS
VIX . ANN . III

In Urnula marmorea quadrata Roma advecta.

14

D. M.
AP. ANNIVS. PRI
MITIVVS. PA
TRASTER. C. VI
BI. VITALIO
NIS. FEC SIBI

In Urnula marmorea ſemirotunda Roma advecta.

15

DIS MAN
CASSIAE SATVRNINAE
C. CASSIVS. THALAMVS. F.
MATRI. PIISSIMAE

14. AP. ANNIVS. i. APPIUS ANNIVS. PRIMITIVVS. πρω-
λογενὴς, *prior natu*. PATRASTER. nos *padrigno*, & *matrigna*:
L. *noverca*. Hiſpanis *madraſtra*. Patraſter, ut Philoſopha-
ſter; qui nequaquam verus philoſophus eſt, ſed philoſo-
phus vult videri; & philoſophum affectat, & imitatur, &
philoſophi perſonam falſam gerit.

FILIASTER, & FILIASTRA *legitur in Inſcriptionibus a Fa-
bretto relatis Cap. III. pag.* 202. *&* 203. *nos* figliaſtro, *&* fi-
gliaſtra; *ubi & noſtra num.* 505.

In fragmento plumbi aquaeductus Romae reperto, in Vinea Cicciaporcia ad Caput Bruitii.

16

PRISCIANVS AVG N FECIT

In Urnula marmorea quadrata.

17

SEX. SEPTIMI

In operculo marmoreo rotundo, cuius Urna deeſt, reperto anno CIↃ. IↃCCXI. *prope Caſtrum Terrae Novae Vallis Arni in praedio Cl. Senatoris Dominici de Tornaquincis, qui dono dedit Cl. Senatori Bonarotae.*

18

LALIAE. A. F

Ta-

Tabula marmorea Roma advecta cum Corpore, & ſigno Martyrii, reperta an. CIↃ IↃ.C.XCIIII. in Coemeterio SS. Gordiani, & Epimachi, quae in domeſtico Sacello Cl. Senatoris adſervantur.

19 SABBATI DVLCIS
ANIMA PETE PRO
CAPRO FRATRES ET
SODALES TVOS

19. *Veteres Chriſtiani invocare Sanctos, & Sanctorum orationibus ſeſe commendare ab ipſis Eccleſiae incunabulis conſuevere. Nam Deus eorum orationibus, & deprecationibus preces noſtras ſuſcipit, & omnia largitur bona. Vide Cl. Senatoris Obſervationes in Vitra Coemeter. pag.* 167.

Tabula marmorea Romae reperta in Coemeterio iuxta AEdem D. Laurentii extra moenia, & Florentiam advecta cum ſigno martyrii.

20 ΣΙΜΙΛΙΚΙΑ·Η·ΚΑΙ
ΚΑΛΩΝΥΜΟΣ·ΕΖΗ
ΣΕΝ·ΕΤΗ·ΙΑ·ΗΜΕΡΑΣ·ΚΓ
ΕΤΕΛΕΥΤΗΣΕΝ ΠΡ·ΙΓ·ΚΑΛ·ΝΟΒΕΜΒΡ ΦΑΥΣΤΩ ΚΑΙ
ΓΑΛΛΩ ΥΠΑΤΟΙΣ

20. Ideſt : *Simplicia quae & Calonymos* [ſeu pulchre vocitata, pulchro nomine mulier] *Vixit Annos XI. Dies XXIII. Obiit ante diem XIII. Kal. Novembr. Fauſto, & Gallo Conſulibus. Anicius* Fauſtus *II. & Severus* Gallus *Conſules fuere Anno U. C.* 1050. *Chr.* 298. *Martyrio coronata ſub Diocletiano. Vide Cl. Senatoris Obſervationes in Vitra Coemeter. pag.* 43. *Montfauconius dedit in Diar. Ital. pag.* 353.

 Frag-

Fragmentum tabulae alabaſtritidos Roma advectum ex dono D. Leonis Strozzae.

21

Fragm. repertum in Subterraneis Baſil. Laurentianae Florentiae.

22

Tabula marmorea Romæ advecta.

23

INTER
DORMIE
NTES ZO
NE ANNO
⌶ VIIII ⌶

21. *Vide Cl. Senatorem in libro Obſerv. in Fragm. &c. pag.* 106. *Mancam dedit Fabrettus Cap. X. pag.* 736. *Inſcr.* 475.

22. Id. *Hic requieſcit in pace Ancilla Dei Iuliana quae vixit* &c.

Cum

Cum viris Florentinarum Antiquitatum peritiſſimis ſentio, in antiquis Cryptis huius Laurentianae Baſilicae, veterum noſtrorum Chriſtianorum fuiſſe Coemeterium, extra civitatis moenia, priſca conſuetudine, tunc locatum. Huiuſmodi coniecturae aſſerendae multum praeſidii, & lucis affert haec Chriſtiana Inſcriptio, eodem in loco paucis ab hinc annis reperta; quae, ut videtur, de Iuliana nobili piaque Florentina Vidua, de Laurentiana Baſilica optime merita, inſigne profert teſtimonium. Conſulendus Cl. V. Vincentius Borghinius de Eccleſia, & Epiſcopis Florentinis pag. 373. *& ſeqq.*

23. INTER DORMIENTES. ideſt *mortuos*.

ZONE. ζῶν. Dormire haec dicitur in ſpem reſurrectionis. *Apud Fabrettum Cap. VIII. pag.* 554. *Inſcr.*

In Diptycho Eccleſiaſtico eburneo ſacris imaginibus ornato Seculi IX.

24

CONFESSORIS DNI SCIS GREGORIVS SILVESTRO FLA
VIANI CENOBIO RAMBONA A GELTRVDA CONSTRVXI
QVOD EGO ODELRICVS INFIMVS DNI SERBVS ET ABBAS
SCVLPIREMINISIT IN DOMINO AMEN

24. Ideſt *Confeſſoribus Domini Sanctis Gregorio Silveſtro Flaviano Coenobii Rambonenſis* [*quod*] *Ageltruda conſtruxit quod ego Odelricus infimus Domini Servus & Abbas ſculpire* [i. *ſculpere*] *mihi ſit in Domino Amen*.

In hoc diptychum peculiarem elaboravit Diſſertationem idem praeſtantiſſimus Senator poſt Obſervationes ad Vitra Coemeteriorum pag. 257. *Non ea qua oportuit cura, & diligentia deſcripſit Montfauconius in Diar. Ital. pag.* 353.

Frag-

Fragment. Lucernae fictilis, cui adſimilem affert Sanctes Bartolus Ant. Lucern. p. 3. n. 5.

25

hic Victoriae brachium

In aerea lamella literis argenteis aere incluſis ex uno latere.

26

SALVIS
$\overline{\text{DD}}$ $\overline{\text{NN}}$
ALBINVS
FECIT

25. *Hae Lucernae fictiles mittebantur amicis in Saturnalibus. Fabrettus parum accurate exhibuit pag.* 500.

26. *Vide Sponium Miſcell. Erud. Antiq. ſect.* IX. *pag.* 303.

In Lucerna fictili cum cervo.

27 B

In Lucerna fictili.

28 L CAESAR

In Lucerna fictili ornata corona hederacea.

29 ERACLIO

In Lucerna fictili cum AEnea, Anchiſe, & Aſcanio.

30 IAS AVGV

In Lucerna.

31 CASSI

In Lucerna fictili.

32 C IVLI NICE

In

In Lucerna fictili cum apro.

33 CAESAR

In Lucerna fictili.

34 C. ATIL VEST.

In fundo Crateris [Ciotola] *fictilis è parte interiori in ſigillo cum veſtigio pedis.*

35 C. IVLI. SIR

In fragmento ſimilis Crateris.

36 SEX. M. FE

In exiguo Sigillo in fragmento fictili.

37 ANTIHCI

Circa Annulum aureum.

38 BONIFATI VIVAS

38. *De hac, & aliis fauſtis acclamationibus idem nobiliſſimus Auctor conſulendus in Obſervat. ad Fragm. Vitr. Coemeter. Tab. XXIX. fig.* 1. *pag.* 207.

In pondere ex lapide atro viridi.

ab una parte — *ab altera*

39

In fragmento armillae aereae.

40 VBINVS — VIVATIS

In pala aurea annuli aurei.

41 XF

In gemma caelata, in qua manus pollice, & indice extremam aurem apprehendit, literis ectypis.

42 MNHMONEYE

42. ΜΝΗΜΟΝЄΥЄ. ideſt *Memento*. Cynthius aurem vellit. & Mors aurem vellens vivite, ait, venio.

In fragmento corneolae literis ectypis.

43

BONE MVNVS

In fibula rotunda ex dono D. Leonis Strozzae.

44

44. *Id.* Annia Tarces T. Preſent.

Vide quae erudite obſervat ampliſſimus Senator in Praefatione ad Vitra Coemeter. pag. XXI. cuius humanitati, & bonas artes iuvandi ſtudio ſingulari hanc, & alias debeo Inſcriptiones ſuperius relatas, ea literarum forma deſcriptas, quae in ipſis lapidibus viſitur.

In Lucerna fictili duabus perſonis scaenicis ornata.

45 OCTAVI

In Lucerna fictili cum corona hederacea.

46 FLORENT

46. FLORENT. *Nomen forſitan artificis. AEnea Lucerna Muſei Medicei, ſuperius allata pag.* 71. *num.* 193. *cum epigraphe* FORTIS, *artificis nomen potius praeferre videtur, quam laudem mulieris fortis. Idem nomen* FLOREN *legitur in alia fictili Lucerna ſuperius producta pag.* 117. *num.* 102.

In Iaſpide Calchedonio, in quo canis aſſurgens in ſella.

47 KOINA ЄN
BAIѠN

47. KOINA ЄN BAIѠN. Intelligerem, ſi eſset κυὼν ἐνβαίνων, antique pro ἐμβαίνων. *Canis inſcendens.*

INSCRIPTIONES
ANTIQUAE
FLORENTIAE
APUD NOB. FRANCISCUM GUICCIARDINIUM.

In praegrandi marmoreo Cippo quadrato.

1

DIIS. MANIBVS
CORNELIAE . GEMELLINAE
PIAE . SANCTISSIMAE . SACRVM
ANICETVS . AVG . LIB
PRISCIANVS . ET
CORNELIA . GEMELLA . PARENTES
FECERVNT . ET . SIBI . ET . LIBERTIS
LIBERTABVSQ. SVIS. POSTERISQ. EORVM

1. ANICETVS. ἀνίκητος. *Invictus*. CORNELIA. GEMELLA. διδύμη. Thomas, qui dictus eſt δίδυμος. ideſt *Geminus*, *Gemellus*. Hebraice *Thomiin*, Gemini; non vero *Dubius*, quod alii exiſtimant.

42. MNHMONEYE. ideſt *Memento*. Cynthius aurem vellit. & Mors aurem vellens vivite, ait, venio.

In fragmento corneolae literis ectypis.

43 BONE MVNVS

In fibula rotunda ex dono D. Leonis Strozzae.

44

44. *Id.* Annia Tarces T. Preſent.

Vide quae erudite obſervat ampliſſimus Senator in Praefatione ad Vitra Coemeter. pag. XXI. cuius humanitati, & bonas artes iuvandi ſtudio ſingulari hanc, & alias debeo Inſcriptiones ſuperius relatas, ea literarum forma deſcriptas, quae in ipſis lapidibus viſitur.

In Lucerna fictili duabus perſonis scaenicis ornata.

45 OCTAVI

In Lucerna fictili cum corona hederacea.

46 FLORENT

46. FLORENT. *Nomen forſitan artificis. AEnea Lucerna Muſei Medicei, ſuperius allata pag.* 71. *num.* 193. *cum epigraphe* FORTIS, *artificis nomen potius praeferre videtur, quam laudem mulieris fortis. Idem nomen* FLOREN *legitur in alia fictili Lucerna ſuperius producta pag.* 117. *num.* 102.

In Iaſpide Calchedonio, in quo canis aſſurgens in ſella.

47 KOINA ЄN
BAIWN

47. KOINA ЄN BAIWN. Intelligerem, ſi eſset κοιν̀ ἐνβαίνων, antique pro ἐμβαίνων. *Canis inſcendens.*

INSCRIPTIONES
ANTIQUAE
FLORENTIAE
APUD NOB. FRANCISCUM
GUICCIARDINIUM.

In praegrandi marmoreo Cippo quadrato.

1

DIIS. MANIBVS
CORNELIAE . GEMELLINAE
PIAE . SANCTISSIMAE . SACRVM
ANICETVS . AVG . LIB
PRISCIANVS . ET
CORNELIA . GEMELLA . PARENTES
FECERVNT . ET . SIBI . ET . LIEERTIS
LIBERTABVSQ. SVIS. POSTERISQ. EORVM

1. ANICETVS. ἀνίκητος. *Invictus*. CORNELIA. GEMELLA. διδύμη. Thomas, qui dictus eſt δίδυμος. ideſt *Geminus*, *Gemellus*. Hebraice *Thomiin*, Gemini; non vero *Dubius*, quod alii exiſtimant.

In Urna marmorea encarpo coronata in utroque latere, quem tenent duae feminae longa veſte bis ſuccinctae, & paſſis crinibus, quaſi praeficae. Dextro latere duo Genii ollam cinerariam attollunt; ſiniſtro, mulier in ſella ſedens puerum manu praebendit, & hac epigraphe.

2
D. CINERAR .M
M HIRRIO
PYLADIO
A. O. B. M. F

3
D M
M. HIRRIO
PYLADI
C. OCTAVIVS
CERIALIS
AMICO
OPTVMO
B. M. F

4

D > M
LICINIAE > LV
CANAE > LIB >
BENEMERENTI
FECIT
M. LICINIVS
FAVSTVS

2. *Ideſt* Diis Manibus. Cinerarium M. Hirrio Pyladio Amico. optumo. bene. merenti. fecit. *Sequens Inſcr. praefert nomen, quod heic tacetur, amici, qui* M. HIRRIO. PYLADIO *fecit* CINERARIVM. *Is fuit* C. OCTAVIVS CERIALIS. Cinerarium *quid ſit monſtrat Fabrettus in deſcriptione, & delineatione ſepulcri ad viam*

am Salariam , Villa DD. de Paulutiis , Inſcr. Antiq. Cap. I. pag. 16. *Locus , ſcilicet , in aediculis ad urnas lapideas aſſervandas ſtatutus . Urnae vero ibidem collocatae* Oſsuaria *vocabantur , ut ex nomine iiſdem inſcripto colligitur .* CINERARIVM MEDIANVM *ab ollis , & columbariis diſtinctum oſtendit Inſc.*71. *apud Fab. C. I. p.* 19.

3. PYLADI. Nomen etiam Pantomimi tempore Auguſti: & Pylades, & Oreſtes nobile par amicorum.

In perelegant marmorea Urna quadrata , ornata Sphingibus, duabus coronis, & encarpo, ſuſpenſo a capitibus arietinis.

5

D · CINERAR · M
AEMILIAE. FORTVNATAES
ET.MESSIAE.VALERIANAES
ET. MESSI. EVTYCHI

In alia ſimili Urna ornata coronis, & Geniis , qui manum tenent ſuper ollam , & cane duos cervos inſequente.

6

T. CVTIO. CILLI. L
NERITO
DONATA. L
CONIVGI. KARISSIMO

In marmorea Urnula quadrata.

7

IN
VIRDIARIO. PARTIS
P. XIX
M.LIVIV.S M F.CASSIVS ſe
DON

5. FORTVNATAES. VALERIANAES. More Graeco ἀντὶ τοῦ *Fortunatae. Valerianae*. Sic ad morem Graecorum *pater*, & *mater ſamilias*; genitivus Grecae declinationis. *familiae*, Latinae.

7. IN VIRDIARIO. Virdiarium *eſt ſepulcrum ſubdivale; & ut Vitruvius vocitare amat*, hypaethrum; *quaſi* ὑπὸ τῇ αἴθρῃ, *apertum, aeri expoſitum, ſub divo, ſine ullo tecto; differt ab* Hypogaeo, *loco ſcilicet, undique parietibus tecto, & tanquam ſubterraneae porticus. Fabrettus Cap. III. pag.* 225. ait VIRDIARIVM *idem ſignificare ac* CEPOTAPHIVM; *quam peregrinam vocem Latinis Scriptoribus incognitam ex duabus Graecis derivatam agnoſcit* κῆπος, hortus, *&* τάφος, ſepulcrum. *h. e.* Sepulcrum ſubdivale *diſtinctum a* MONVMENTO, *tanquam locus apertus ab operto. Hanc noſtram Inſcriptionem producit Fabr. Cap. III. pag.* 158. *n.* 274. *quam laudato ſuperius loco explicat; ſed marmor, ut ad oculum teſtatur, habet* IN VIRDIARIO; *non* IN VIRDIARO, *ut ille perperam deſcriptum accepit ex Schedis Barberinis*.

PARTIS P. XIX. *forte* Pedes novemdecim. DON. *ideſt* Donat.

In Urna marmerea pereleganter elaborata.

8

8.

8. SER. ASINI. PHAINI. *ideſt* Servii Aſinii Phaini. φαινοῦ. Lucidi.

In Urna ſimili ornata capitibus arietinis, avibus, & encarpo.

9

C. FABI. C. ET. Ͻ. L.
FELICIS.

In Urna marm. quadrata, eleganter ornata Geniis lugentibus, manibus inverſam facem, & duplices corollas tenentibus, & avibus, & gryphibus ad utrumque latus.

10

D ❦ M
MEMORIAE.
C. IVLI. HELI
C. IVLIVS. SIMIIIS
PATRONO. B. M. F
ET. OSTORIA. EVTYCHIA
CON IVNX

In eleganti Urna marmorea ornata encarpo, avibus, & tripode ad utrumque latus.

11

D. M. P. AMBIV
IO. GRATO. P.
AMBIVIVS. FRO
NTO. PATR. ET
MATRI. FEC

In Urna quadrata pulcherrima, ornata Hammonibus, ex quibus pendet encarpus, & duobus Gryphibus tenentibus aram tripodem accenſam.

12

P. AMBIVIVS
FELIX. VIX. A. XXXV
TROPHIMAE. LIB
FECIT

9. C. ET. Ͻ. L. id. *Caii. & Caiae Liberti*. FELICIS. εὐτυχοῦς
10. MEMORIAE. C. IVLI. HELI. ἡλίου. *Helii*. ideſt *Solis*.
C. IVLIVS. SIMIIIS. *Tres ante ultimam literae, exeſae, & fugientes ſunt*. Lege: C. IVLIVS. SIMILIS.

In

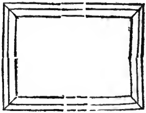
In arcula marmorea, in qua perbelle sculptus iacens quidam puerulus, cuius pectus lacerat avis, & exta diſcerpit.

Elegans Urnula quadrata, ornata capitibus arietinis, encarpo, avibus, & vaſe proiecto, referto fructibus, quos comedit felis, ſive cuniculus; cum tabula abſque inſcriptione.

13

D M
IVLIAE . PAEPVSAE ſic
Q . MARCIVS
AMARANTHVS
CONIVGI . B . M . F

14

15

PINNIA . Ɔ . L .	PINNIA
ELEVTHERIS	Ɔ . L . PRIMA
M. FVLVIVS . Ɔ . L . PAMPHILVS . DONAT	

13. **PAEPVSAE** . l. **PRAEPVSAE** . In codicib. optimae notae *pretium* ſcriptum reperitur cum diphthongo; quaſi eſset a praepoſitione *prae*. Ita & hic **PAEPVSAE**, videlicet **PREPVSAE** . πρεπούσῃ . *Decorae*. Similiter AMARANTVS, ſcriptum eſt cum *th* AMARANTHVS, quaſi eſset ab Anthus *flos*. ſed eſt ἀμάραντος. *incorruptus*, a μαραίνω. *corrumpo*; hodie *ſciamito* ab hexamitus. ἑξάμιτος. flos acuminatus, panno holoſerico purpureo ſimilis, qui amictum illum purpureum nunquam amittit.

amittit. Ideo vim nominis, ac floris proprietatem explicans Plinius lib. XXI. cap. VIII. *Summa eius natura in nomine eſt, quoniam non marceſcit*. *Acolytus* male ſcribitur cum *th*, ἀκώλυτος, quaſi *cui minime vetatur, quin adeat ad altare*.

16

TITVLEIA CLEMENS AVG
NOBILIS AD. SVPELECT

17

L . ARLENVS . CERDONIS
L . CELER . VIXSIT . ANNOS.
XXV
PRIMIGENIA . CELERIS . F
VIXSIT . ANNOS . III

18

AELIAE . GAMICENI . SORORI .
QVAE . VIX . ANN. XVIIII . M̅ . VI . D̅ . XIIII
AEL : MARCELLINVS . FRATER
B . M . F.

16. AD . SUPELECT. id. AD . SVPELLECTILEM. *Apud Ulpianum l. Idem ff. de Inſtrum.* Supellecticarius *dicitur ſervus, qui* ſupellectilem *curat, & etiam qui facit*.

18. GAMICENI, a γαμική. *Gamice, nuptialis*.

19.

19
∻ D ♂ M ∻
DASVMIA . ERASTE . ET
MARIVS . ZOTICVS . SE
VIVI . FECERVNT . SIBI . ET
FILIS . SVIS . ET . LIBERTIS
LIBERTABVSQVE . POSTE
RISQVE ∻ EORVM ∻
IN FRONTE ∻ PEDES . XVIIS
IN . AGRO . PEDES . XXXII ∻
CVM . MACERIA . CINCTA

In Urna rotunda marmorea.

20
DIIS . MANIB
NAEVIAE . CASSIÆ

In alia ſimili.

21
SILIAE . NIPHADIS
VIXIT . ANNIS . VII .

19. DASVMIA . ERASTE . ἐραστὴ, *Amabilis*, *Amanda*. ZOTICVS . ζωτικὸς, *Vitalis*. SE VIVI . FECERVNT. Se vivis.

PEDES . XVIIS . *i.* Pedes ſeptemdecim cum ſemiſse, *h. e.* dimidio.

CVM MACERIA . αἱμασία. *Sepe e lapidibus ſine calce conſtructa, qua aream concludebant; ut legitur apud Fabrettum Antiq. Inſcr. Cap. I. pag.* 14. *in Inſcr.* 61. & *pag.* 91. *in Inſcr.* 179.

21. SILIAE . NIPHADIS, ideſt Νιφάδος. *Nivis*, h. e. *Niveae*, *Candidae*. Catullus

Non ſine candida puella.

Illud Homeri de Ulyſſis eloquentia,

Καὶ

Καὶ ἔπεα νιφάδεσσιν ἐοικότα χειμερίῃσιν

Plinius in epiſtolis tranſtulit ; *verba nivibus hibernis crebriora*. Martial. Lib. III. Ep. 34. luſit in puellae nomine, & χιόνι *nive:*

Frigida es, & nigra es: non es, & es Chione.

22

D . M
TI. CICHARITO
ONESIMO PVERO
B.M.ET.SIB.POSTE
RISQ. SV . IS.

23

POSTVMO
TVSSANIO. CN. F
ANI . PROCVLO

22. TI. CICHARITO. *lego* TIberius CLaudius CHARITO.

23. POSTVMO. *Integrum ſervat praenomen haec inſcriptio, recedens a frequentiori uſu ſcribendi per compendia literarum, ut animadvertit Fabrettus Cap. I. pag.* 30. *Inſcr.* 137. *quam apud Nobiles Guicciardinios extare dicit. Verum deperditam, vel ab aliquo ſurreptam credo, una cum duabus ſequentibus Tabulis, quas nunquam, adhibita diligentia, invenire potui. Idem fatetur Illuſtriſs. Carolus Caeſar Comes Malvaſia, qui in Marm. Felſin. refert pag.* 226.

ANI. *ideſt* ANIENSI *Tribu*.

24

CASTOR THYLLIVS
CAESARIS GERMANICI L
GEMELLI VNCTOR

25

APHAREVS . IVLIAE
AVG . L . OPSON
DAT
LIVIAE . HILARAE

24. CASTOR THYLLIVS. *Reineſius Cl. IX. pag.* 581. *Inſcr. LXXX. Florentiae apud Guicciardinios hanc marmoream Tabulam reperiri teſtatur. Pro* CASTOR THYLLIVS, *legit* CAESO RVTILLIVS, *an ſana Minerva, alii videant.* VNCTOR ἀλείπτης, ἰατραλείπτης.

λείπτης. *Medicus Unctor.* Unctores *vel in balneis, vel in palaeſtris ungendi miniſterio ſungebantur. Ungebantur Veteres ceromate in Palaeſtris, hoc eſt oleo cera ſubacta, quod* ξηραλοιφεῖν *dicebatur, ut diſtingueretur ab unctione, qua in balneis utebantur. Nam in balneis oleo ungebantur; quapropter in antiquis monumentis, interdum videre eſt, balineum publice, & oleum gratuito datum. Plinius Traiano de balineo Pruſenſium Epiſt. lib. X. ſic ait:* deinde [*pecuniam*] quam ipſi erogare in oleum ſoliti, parati ſunt in opus balinei conferre, quod alioqui & dignitas civitatis, & ſeculi tui nitor poſtulat. *Gymnaſiis Balneiſque, uti & Curiis, Baſilicisque, adſtructa erant* Ἀλειπτήρια, Unctuaria, *loca ungendis curandiſque corporibus ſe exercentium adornata. Vide Reineſium Cl. V. pag.* 376. *ad Inſcr. XXXIV.*

25. APHAREVS. ἀφαρεύς. Nomen hoc propr. invenitur in Dioſc. Theocriti. OPSON. *id.* OPSONATOR. *Opſonator* ὀψώνης. *In antiq. lapidib.* OPSONATOR. *non per literam* B, *ſed per* P *conſtanter inſculptum eſt (ad Gr. morem.)* Opſonatorum *officium luculenter oſtendit Sen. Ep.* 47. adiice opſonatores, quibus dominici palati notitia ſubtilis eſt; qui ſciunt, cuius rei illum ſapor excitet, cuius delectet aſpectus, cuius novitate nauſeabundus erigi poſſit, quid iam ipſa ſatietate faſtidiat, quid illo die eſuriat. OPSONATOR *eſt etiam popinarum magiſter, cuius miniſterium eleganter expreſſit Martialis lib. XIV. Epigr.* 217. *Victores in certaminibus* Iſelaſticis, *ſic dictis, quod athletae victores magna pompa coronati introducebantur in patriam ſuam, a Traiano inſtitutis,* opſonia *petebant in praemium. Plin. Epiſt. lib. X. ad Traianum:* Iidem *opſonia* petunt pro agone, qui a te *Iſelaſticus* factus eſt, quamvis vicerint antequam fieret. OPSONATOR *apud Reineſium Cl. IX. pag.* 566. *ad Inſcr. XLII. eſt* Miniſter ad menſam, qui quicquid menſis Domini inferendum erat, de foro emeret. *Produxit Reineſius hunc titulum Cl. IX. pag.* 582. *Inſcr. LXXXI. Sponius Miſc. Erud. Antiq. Sect. VI. pag.* 214. *Fabrettus Cap. II. Inſcr. Ant. pag.* 71. *Inſcr.* 56. *cuius deſcriptionem ſecutus ſum.*

INSCRIPTIONES
ANTIQUAE
FLORENTIAE
APUD NOB. PETRUM ANDREAM
ANDREINIUM.

I

EX . IMPERIO
GENI . ALOTIANI
EVARISTVS . SERVI
TOR . DEORVM . EX . VI
SO . LIB . AN.

I. EX . IMPERIO . *In aliis huiuſmodi votivis Tabulis Latinis* EX . IVSSV . EX . MONITV . EX PRAECEPTO . *In Graecis* ΚΑΤΑ ΠΡΟΣΤΑΓΜΑ . ΕΞ ΕΠΙΤΑΓΜΑΤΟΣ .

GENI . Genium SANCTVM , *&* DEVM SANCTISSIMVM *appellant antiqua marmora . Tibullus lib.* 4. *ad Cherintum* , MAGNVM *vocat .*

Magne Geni , cape thura libens , votiſque faveto.

De Votis Genio dicatis erudite , & luculenter Cl. V. Iacobus Philippus Tomaſinus de Donariis , ac Tabellis Votivis Cap. VIII.

ALOTIANI . Alotiani *cognomen unde Genius hic ſortitus ſit , an ab aliqua huius nominis familia , an ab loco aliquo , hactenus latet.*

EVARISTVS . εὐάριστος , *quam optimus .*

SERVITOR . DEORVM . *Ideſt* Cultor Deorum . Θεραπευτής , *vel*

vel Θεράπων. *Apud Philonem* Θεραπευταὶ, *Eſſeni, ſive Monachi* Dei Cultores, *vel* Deo Servientes. *De his doctiſſimus P. Montfauconius in libro, ea ſuper re, Gallica lingua edito. Vox obſervatione digna, quae in aliquibus tantum ſequioris aevi monumentis occurrit. Legitur in veteri Chriſtiana Inſcriptione apud Aringhium Lib. II. Cap.* XXII. *Vide Gloſſarium Cl. V. Du-Freſne in voce* Servitor.

EX. VISO. *In aliquibus votivis saxis* EX. VISV. Gr. ἐξ ἐνυπνίου, ἐξ ὁράσεως. In ſomniis *scilicet, imperio accepto Genii Alotiani; cui* LIB*ens* AN*nuit; vel, quod* LIB*ens* AN*imo ſolvit Evariſtus Servitor Deorum.*

EVARISTVS *abſque dubio marmoream hanc Tabulam praeferre auctor eſt Cl. V. Petrus Andreas Andreinius Patricius Florentinus, egregiis animi dotibus, inſignique eruditione, & Antiquitatis peritia longe ornatiſſimus, qui oculata manu deſcripſit; non vero* LVARISTVS, *ut eſt apud V. Cl. Ioannem Vignolium in Claſſe I. Selectarum Veterum Inſcriptionum pag.* 183. *qui poſt Diſſertationem de Columna Imperatoris Antonini Pii, omnium primus edidit, & illuſtravit.*

2

D . M

C . NONIO . CALVISIO

VETER. EVOKA. EX. CL. PR. MIS.

STIP . XXIX . VIX . ANN . $\overline{\text{LIII}}$

T . SEMPRONIVS . SEVER

H . B . M . F .

2. *Merito in hac, quam ſubiicimus, Maritimarum Inſcriptionum ſerie, principem locum obtinet haec marmorea Tabula, hactenus Antiquariis incognita, quae ad illuſtrandam Navalis Militiae Romanae hiſtoriam non parum lucis, & praeſidii afferre poteſt. Ex ea id colligitur;* C. Nonio Calviſio Veterano Evokato ex Claſſe Praetoria Miſenenſi ſtipendiorum XXIX. [*qui*] vixit annis LIII. T. Sempronius Severus heres bene merenti fecit, *vel sepulcralem titulum, vel monumentum.*

Igi-

Igitur ex hoc marmore C. Nonii Calviſii militis ex Claſse Praetoria Miſenenſi officium conditionemque intelligimus ; qui cum iam VETERANVS *militia liberatus eſset , confectis legitimis ſtipendiis , quae in Claſſiariis Militibus , utpote deterioris conditionis , Claſsis Praetoriae cum Miſenenſis , tum Ravennatis , Romani Imperatores Veſpaſianus , & Hadrianus , data eiſdem honeſta miſsione ,* ſena , & vicena *eſse voluerunt , ut eſt in* 1. & 2. *DLXXIII.* & 9. *DLX. in magno Gruteri theſauro ,* EVOKATVS *fuerit , ideſt* ad navalis , vel terreſtris militiae labores iterum vocatus : & *exinde alia tria ſtipendia meruerit , ſupra ſena & vicena ; videlicet tribus aliis annis , ſupra ſex & viginti militaverit. Nam etiam per* ſtipendia *, annos militiae numerabant veteres ; & per eadem* ſtipendia *ſignificabant annos , quibus milites merent ; teste Cornel. Tacito Annalium* 1. 36. 4. & *Cl. Viro Thoma Dempſtero ad Roſinum de Militia lib.* x. *Igitur cum alii milites viceſimo anno militia liberarentur , Claſſiarii longius ſuam operam praestare coacti ſunt ; eoſque , teſte hac Tabula , ſupra viginti ſex annos militaſse quandoque animadvertimus ; quod latuit Clariſſimos Viros Lipsium de Militia Rom. V. Dial.* 19. *Schefferum de Militia Navali lib. IV. cap.* 1. *in fine , & Samuelem Pitiſchium in Theſauro Antiquitatum in voce* Miſſio.

EX . CL . PR . MIS . *ideſt* Ex Claſse Praetoria Miſenenſi. *Navis Praetoria . Gr.* ναῦς στρατηγίς . *vulgo* la Capitana . *Quid sit Claſſis vide Servium in AEneid. lib. VI. v.* 1. *Cur vero* PRAETORIAE *in vetuſtis marmoribus conſtanter dicantur omnes hae Claſses , ignorare fateor . Forſitan dignitatis cauſſa , vel exemplo Praetoriarum Cohortium , ad Italiae , & Principis tutelam ; vel quia sub Praetoris Romani cuſtodia , & cura eſsent ; quod innuere videtur Cicero in Oratione XIII. pro Lege Manilia , ubi ſic ait :* An vero ignoratis , Portum Caietae celeberrimum , atque pleniſſimum navium , inſpectante Praetore , a praedonibus eſse direptum ? Ex Miſeno autem , eius ipſius liberos , qui cum praedonibus antea ibi bellum geſserat , a praedonibus eſſe ſublatos ? MISENENSIS *vero dicta Claſſis a Miſeno Italiae promontorio , cui* Miſenus *AEneae tubicen nomen dedit ; de quo Virgilius AEneid. lib.* III. & IV. *Auguſtus vagas antea Claſſes certis*

locis

locis diſtribuit, *unamque* Miſeni, *alteram* Ravennae *ad tutelam* inferi, & ſuperi *maris*, *collocavit*. *Sueton. cap.* 49. *n.* 2. *Tacitus Annal.* IV. 5. 1. *Vegetius de re mil. lib.* V. *c.* 1. *Lipſius de Magnit. Rom.* 1. 5. *Reineſius Cl. IX. pag.* 573. *ad Inſtr. LVII. ad quos Lectorem mittimus.*

Animadverſione prorſus non indignum τὸ H *fere in omnibus his maritimis militaribus ſaxis*, *in quibus in extremo verſu legitur* H. B. M. F. *ideſt* Heres bene merenti fecit; *peculiari forma* Ⱶ, *ſic deſcriptum*.

Reperta ad Mare mortuum a quodam ruſtico anno CIↃ·IↃ·CLXXXVIII.

3

D . M
L. TERENTIO. SABINO
ĪIĪ. SALVTE. MIL. CLAS
PRAET. MISEN. NAT.
PANNONIO. AELIVS
ROMANVS. Ⱶ. B. M. F.

Effoſſa in antiquo Miſeno eodem anno.

4

D . M
C. MVSSIDI. CAPITON
MIL. CLASS. PR. MISEN.
EX ĪIĪ. PIETATE. VIX. AN
NIS. XXXVI. MIL. ANN.
XVI. TERENTIVS. VALENS
Ⱶ. B. M. F.

3. *Ideſt*: Diis Manibus L. Terentio Sabino Triere Salute Militi Claſſis Praetoriae Miſenenſis, *vel* Miſenatium Natione Pannonio AElius Romanus heres bene merenti fecit.

ĪIĪ. SALVTE. *ideſt*, Triere Salute, *non* Tertia Salute, *ut male nonnulli interpretati ſunt*. *Ita omnino legendum*, *auctoritate veterum lapidum evincit Fabrettus in praeclariſſimo opere Syntagm. de Columna Traiana Cap. VI. pag.* 113. *Quomodo enim credibile*, *ut verbis ipſius utar*, *tot* tertias, *nullaſque vel* primas, *vel* ſecundas *ſub eodem nomine obvias eſſe? Confirmant hanc lectionem alia exempla*, *deſumta ex marmoreis Tabulis ſuperius allatis pagg.* 125. &

& 129. *quae extant Florentiae in Hortis D. March. Corſinii ; in quibus expreſſe legitur* TRIERE SPE . QVADRIERE FIDE.

Poſt illam notam III. *in maritimis biſce Inſcriptionibus additur* SALVTE. PIETATE. ATHEN. TIBERI. LVCIFERO. TAVRO. MARTE . IIII. VESTA. *a quibus hae Triremes , & Quadriremes nomen habent. Huic a* SALVTE *nomen ortum.* Salus *apud Graecos, & Romanos Dea habita eſt ; unde Romae* Salutaris Porta *appellata ab eius AEde , quae ei proxima fuit.*

In Navibus duo conſideranda occurrunt , INSIGNE *Graece* παράσημον *dictum , &* TVTELA . *Haec omnino diverſa , & inter ſe diſtincta fuiſſe luculenter oſtendit Fabrettus Cap. VI. Syntagm. de Colum. Traiana , allatis inſignioribus Poetarum locis. Equidem* Inſigne , *Navis* prorae *erat vel inſculptum , vel pictum .* Tutela *vero , ſive Numen Tutelare , cuius curae commiſſum erat navigium ; cuiusque Simulacrum , vel ligno , vel ebore caelatum ,* puppi *manebat affixum. Ita propemodum navis Alexandrina , quae D. Paulum ex Melita inſula in Italiam expoſuit , ut habetur in Act. Apoſt. Cap. ult. v.* 11. Caſtores *in* παράσημον , *ſeu* Inſigne *ad denominandam Navim , non in* Tutelam *babuit. Utraque clare diſtinxit Ovidius Eleg. IX. I. Triſt.*

Eſt mihi , ſitque precor , flavae tutela Minervae ;
Navis & a picta caſſide nomen habet.

Virgilius AEneid. lib. V. ver. 114. *plures Naves deſcribens , quibus ab Inſignibus , quae ferebant , nomen impoſitum , ſic ait :*

Prima pares ineunt gravibus certamina remis
Quattuor, ex omni delectae claſſe , carinae.
Velocem Mneſtheus agit acri remige PISTRIN,
Mox Italus Mneſtheus, genus a quo nomine Memmi,
Ingentemque Gyas ingenti mole CHIMAERAM,
Urbis opus : triplici pubes quam Dardana verſu
Impellunt ; terno conſurgunt ordine remi.
Sergeſtuſque , domus tenet a quo Sergia nomen,
CENTAVRO invehitur magna ; SCYLLAque Cloanthus
Caerulea : genus unde tibi, Romane Cluenti.

Ab huius CENTAVRI *nomine Veneti Ducariam ſuam Navim , aut Senatoriam,*

Senatoriam, elegantiſſimam illam quidem, & pictura auroque praeful-gentem, Bucentoro, *quaſi Bucentaurum appellant, quod antea docti viri notarunt.*

In hac Inſcriptione, ut in aliis pluribus videre eſt, cum vitae, tum militiae anni tacentur. AELIVS. ROMANVS, *nomen non patriae, ſed hominis, ut Florentinus vetus I. C.*

Has Maritimas antiquas Tabulas Cl. V. Petrus Andreas Andreinius Antiquitatum omnium indagator ſtudioſiſſimus cum Neapoli verſaretur anno CIↃ. IↃ.CLXXXVIII. *ſummo labore conquiſivit, & comparavit.*

4. *Ideſt*. Diis Manibus C. Muſſidii Capitonis Militis Claſſis Praetoriae Miſenenſis ex Triere Pietate vixit annis XXXVI. militavit annis XVI. Terentius Valens heres bene merenti fecit.

III. PIETATE. Pietas *a Romanis Dea credita eſt, quae AEdem habuit Romae eo in loco, ubi poſtea Marcelli Theatrum extructum fuit, ut eſt auctor Plinius Lib. VII. c. 36.*

MIL. ANN. XVI. *ideſt, ſtipendia ſexdecim meruit; Cum autem vixerit annis xxxvj. profecto liquet, anno aetatis ſuae xx. primum militiam auſpicatum fuiſse.*

In his, aliisque Claſſiariorum Inſcriptionibus obſervo, nuſquam patris praenomen legi, quod in aliorum Militum perraro tacetur.

Ex ruderibus antiqui Miſeni, effoſsae anno
CIↃ. IↃ. CLXXXVIII.

5

D . M
C. PETICI. HERACLI. N.
AEGAR. M. III. ATHEN.
VIX. AN. XXX. MIL. AN XII
VALERIA. THEODOTE
VXOR. ET. Ⱶ. B. M. F.

6

D . M
VALERI. HIC. HIERAC. L
SITVS. VIXIT. AN. V. MENS. II
DIEBVS. XI. VALERIVS. GER
MANVS. OPTI. III. TIBERI. PA
TER. PIENTIS. FILIO. SVO. FE
CIT. MISERRIMO.

5. *Ideſt*. Diis Manibus C. Peticii Heraclii Natione AEgarenſis.

renſis. Militis Triere Athena. Vixit annis XXX. militavit annis XII. Valeria Theodote uxor et heres bene merenti fecit.

Aegara *Urbs Lydiae, Ptolemaeo Geogr. lib. V. & Abrahamo Ortelio teſte, Gr.* Αἴγαρα.

Huius VALERIAE. THEODOTES *Soror forſitan fuerit* ANTONIA. THEODOTE, *cuius meminit Neapolitanum marmor dicatum Militi Claſſis Praetoriae Miſenatium apud Reineſium Cl. VIII. pag.* 523. *Inſcr. XXXV.*

THEODOTE. Θεοδότη. *a Deo data.*

6. OPTI. *f.* OPTIO. Optio, *ut ait Reineſius ad Inſcr. III. Cl. I. pag.* 11. eſt adiutor Centurionis, vel alterius ordinarii a Tribuno datus, tanquam eius vel valetudine praepediti, vel negotiis aliis obruti, vel abſentis Vicarius, & rerum eius privatarum adminiſter; tanquam adoptatus quidam, ſelectus, & aſcitus. *Vide etiam Roſinum Antiq. Rom. lib. X. cap. VII.*

III. TIBERI. Triere Tiberi. *Triere in vetuſtis lapidibus expreſſe legitur, a Greco* τριήρης. *non* Triremi, *etiamſi idem ſignificet, unde etiam* TRIERARCHI *appellatio apud Tacitum Hiſt. II. c. 9.* datae a claſſae Miſenenſi duae triremes ad proſequendum eum, quibus Cythnam inſulam tenuit; nec defuere qui *Trierarchos* nomine Neronis accirent. *Singulis navibus ſingulos praefuiſſe* Trierarchos *oſtendit Schefferus de Mil. Nav. l. IV. cap. VI.* TIBERI. Tiberis, *vel* Thybris *celeberrimus Italiae fluvius, qui e radicibus Montis Apennini ex Etruria Romam decurrit, quondam Tuſcos dividens, de quo Virgilius AEn. lib. VIII. v.* 330. *Ab hoc fluvio huius* Triereos *denominatio; quemadmodum apud Reineſium Cl. VIII. pag.* 530. *in Neapolitana Inſcriptione:* III. EVPHRATE, *ab* Euphrate *Meſopotamiae fluvio* trieres *nomen habet. Nam Flumina veteres pro Numinibus, & Diis coluere, eiſque immolare victimas, commeque primitias conſecrare conſueverunt, ut eruditi omnes norunt.*

Hh *Inventae*

Inventae eodem in loco anno CIϽ.IϽ.C.LXXXVII.

7

D . M
ANTONIAE . DOMINAE
VIX . ANN . XIX . CAMVRIVS
COLO . HARM . III . LVCIFER .
CONIVGI . SANCTISSIMAE . ET
ANTONIVS . COLO . MATRI .
SANCTISSIMAE . B . M . P..

8

D . M
VLPIAE . PRIMIGENIAE
ſic SANCTISSIMA . FEMINA
VIXIT . ANNIS . XXX
IVLIVS . SEVERVS . Ͻ . III . LV
CIFERO . CONIVGI . KA
RISSIMAE . ET . SVI
AMANTISSIMAE
B . M . F.

7. HARM. *Haeret mihi aqua in interpretatione huius notae, aliorum eſto provincia*. III. LVCIFER . *hoc eſt* Triere Lucifero, *accepto forſitan nomine a Lucifero, Veneris ſtella, quae Solem antegreditur; de qua pereleganter Virgilius AEn. lib. VIII. v.* 589.

Qualis, ubi Oceani perfuſus *Lucifer* unda,
Quem Venus ante alios aſtrorum diligit ignis,
Extulit os ſacrum caelo, tenebraſque reſolvit.

Luciferi *appellati etiam Lunae equi. Ovid. Epiſt. II.*

Iam novies erat orta ſoror pulcherrima Phoebi,
Denaque *Luciferos* Luna premebat equos.

B. M. P. *ideſt* Bene merenti poſuit.

8. VLPIAE. PRIMIGENIAE. *Primigeniae*, πρωτογένες. *Hoc cognomine culta a Romanis* Fortuna, *cui in vetuſtis lapidibus plurima vota perſoluta leguntur*.

IVLIVS. SEVERVS. Ͻ. III. LVCIFERO. *hoc eſt* Iulius Severus Centurio Triere Lucifero. *Centurionis Claſſiarii meminit Tacitus Annal. lib. XIV. ubi ait:* Tu quoque me deſeris, prolocuta, [*Agrippina*] reſpicit Anicetum Trierarcho Herculeo, & Oloarito Centurione Claſſiario, comitatum.

9.

9

D . M
C . VALERI . GERMANI
MIL . EX . CL . PR . MIS
$\overline{\text{III}}$. TAVRO . STIP . XXV
NAT . SARDVS
MESTRIA . EVHODIA
H . B . M . F

10

D . M
ANTONIO . RVFO . MA
NIPVLAR . P . CL . PR . RA
VENNAT . $\overline{\text{III}}$. MARTE . VI
XIT . ANN . XXX . MIL . ANN . XV
IVLIVS . PHILIPPVS . HERES . B
M . F

9. *Ideſt* : Diis Manibus C. Valerii Germani Militis ex Claſſe Praetoria Miſenenſi Triere Tauro ſtipendiorum xxv. natione Sardus Meſtria Evhodia heres bene merenti fecit.

$\overline{\text{III}}$. TAVRO. *Huius navis inſigne* Taurus; *a quo etiam appellata fuerit ea navis, quae Europam Agenoris regis filiam rapuit; quae anſam dedit fabulae Europae a Iove tauro raptae, de qua Ovidius Metamorph. Lib. II.*

STIP. XXV. *Perſpicuum eſt ex hoc ſtipendiorum numero, C. Valerium Germanum vigintiquinque annis militaſſe; unumque ſtipendium, ſive annum ei defuiſſe, ut accepta honeſta Miſsione, quae* vicena, & ſena *ſtipendia meritis, ut ſupra oſtendimus, dabatur, militia liberaretur. Verum quandoque* octona, & vicena *ſtipendia emereri Claſsiarios Milites debuiſſe, ut honeſte mitterentur, colligimus ex aenea lamina penes Picchiatum Neapolitanum Regium Architectum, in qua formula Honeſtae Miſſionis datae ab Imperatoribus M. Iulio Philippo patre, & filio, militibus Claſſis Praetoriae Miſenenſis, anno U. C.* 1000. *& Chr.* 248. *quam primus vulgavit Fabrettus Cap. III. pag.* 70. *Syntagm. de Columna Traiani, & Cap. X. pag.* 687. *num.* 96. *Inſcript. Antiq. & Sponius Miſcell. Erud. Antiq. Sect. VII. pag.* 244.

NAT. SARDVS. *i.* Natione Sardus; *ex Sardinia, inſula in mari Libyco, quae a Stephano, & Graecis dicitur* σαρδώ.

EVHODIA. Cum adſpiratione perpetuo legitur in anti-

quis lapidibus ; nam *Hodos* , via , adſpiratur . Ita *proboemium* cum adſpiratione in medio ; *Home* enim , cantilena adſpiratur.

Protulit Vignolius Veter. Inſcr. Selectarum Claſs. II. pag. 297. *In quarto verſu* STEP. XXV. *edidit ; verum in notis* STIP. XXV. *legendum obſervavit* .

10. MANIPVLAR . P. CL . PR . RAVENNAT. *Hoc eſt* Manipularium Praefecto Claſſis Praetoriae Ravennatis ; *ut interpretatur Vignolius* , *qui & hanc Inſcriptionem primus luce donavit Cl. II. Vet. Inſcr. Select. pag.* 296. *Miles Manipularis unus e manipulo* , *qui & manipularis dicitur abſolute*. *Cicero ad Attic. lib. IX. Epiſt.* X. Amens mihi fuiſſe videor a principio , & me una haec res torquet , quod non omnibus in rebus labentem , vel potius ruentem Pompeium tanquam unus *manipularis* ſecutus ſim . *In Puteolano marmore apud Gruterum pag.* DLX. 1. *legitur* : D . M . C . SENIO. SEVERO MANIPVLARIO. EX . III. FIDE . NATIONE . BESSVS . &c. *& in ſequenti Puteolano apud Reineſium Cl. VIII. pag.* 527. *Inſcr. XLIV. quod explicat Capacius lib. XI. Hiſt. Neapol. Cap.* 24. *pag.* 725. *& ipſe Reineſius loco ſupraſcripto ; ille vocem* NEPTVNIO *interpretatur de Numine* , *& Templo* NEPTVNI *apud Puteolanos ; hic de* NEPTVNIO , *patria Marci Valerii Dexteri : quem ea , qua pollet doctrina* , *& ingenio*, LIB*rarium* MANIPVLAREM *fuiſſe affirmat ; videlicet* , *tractandis rationibus Manipularium ſuorum in Coborte Dacica* , *aliiſque huiuſmodi muniis obeundis* , *addictum* . *Inſuper etiam* , *mutatis quatuor his unitatum ſignis* IIII. *in literas* , *exire facit* MIL ; *ut L. Calviſius Cerealis miles fuerit Dacicae Cohortis* , *& heres* . *Verum ut rariſſimam hanc maritimam Tabulam venerandae* , *& eruditae Antiquitatis Cultores expendant* , *primo heic loco* , *ut ut iacet* , *apud ipſum Reineſium expono ; e regione vero ut egomet legendam putarem* , *deſcribo* .

D. M:	D . M
M. VALERIVS. DEXTER. LIB.	M. VALERIVS. DEXTER. LIB.
NEPTVNIO. MANIPVLARIS	NEPTVNO . MANIPVLARIS
L. CALVISIVS. CEREALIS. IIII.	L. CALVISIVS . CEREALIS. IIII
DACI . COHERES	DACICO. HERES

Hoc

Hoc igitur ſi placet ſenſu: Lucius Calviſius Cerealis *miles* Quadriere *cognomine* Dacico heres, *ſepulcralem titulum ponit* Diis Manibus M. Valerii Dexteri Manipularis Liburna, *ideſt navi*, *denominatione* Neptuno. *Fabrettus cum nonnullis aliis maritimis*, *relata ex Reineſio hac Tabula*, *Cap. V. pag.* 366. *Inſcr.* 123. *verſui* L. CALVISIVS. CEREALIS. IIII DACI. COHERES, *in ora Inſcriptionis addidit* forſan III. PACE. *Anſam meae vel conjecturae*, *vel interpretationi dedit aliud Puteolanum marmor apud Vignolium Cl. II. Select. Inſcriptionum pag.* 297. *in quo legitur* D. M. C. IVLIO DIODO*ro*. MIL. CLASS. PR. MIS*en*. IIII. DACICO. NAT. B..... *f. Beſſus*. VIX. ANN. XLV. MIL.. TI. CLAVDIVS. PATE... SCRIBA. HERES....

Liburnae naves quae fuerint innuit Suidas hiſce verbis: Λιβυρνικά, νῆες ἦσαν, οὐ κατὰ τὸν τριηραρχικὸν ἐσχηματισμέναι τύπον, ἀλλὰ λῃστρικώτεραι, χαλεμβολοί τε, καὶ ἰσχυραὶ, καὶ κατάφρακτοι, καὶ τάχος αὐτῶν ἄπιστον. Liburnicae naves erant non ad triremium formam aedificatae, ſed magis piraticarum more extructae, fortes, conſtratae, & celeritate incredibili. *Appian. in Bell. Illyr.* ἔτι νῦν ῥωμαῖοι τὰ κοῦφα καὶ ὀξέα δίκροτα, λιβυρνίδας προσαγορεύουσιν. unde etiam nunc celeres leveſque biremes Romanis Liburnicae vocantur; *quare Lucanus lib. III.*

Ordine contentae gemino creviſſe Liburnae.

Horatius Epod. I. ad Maecenatem.

Ibis Liburnis inter alta navium,
Amice, propugnacula.

His utebantur cum navale praelium ordinarent, *diſcurrentes inter naves maiores*, *& militiam ordinantes*; *equidem unico remorum pulſu velociſſime progrediebantur*, *ut deſcribit Silius lib. XIII.*

Quanta eſt vis agili per caerula ſumma *Liburnae*,
Quae pariter, quoties revocatae ad pectora tonſae
Percuſſere fretum, ventis fugit ocyor, & ſe
Quam longa eſt uno remorum praeterit ictu.

Nomen his ortum a Liburnis populis in Illyrico, *qui olim velocibus navibus uſi Ionium mare*, *inſulaſque praedabantur*, *ut ſupra innuimus pag.* 127. *ad Inſcript. num.* 13. *Vegetii quoque auctoritate firmari poteſt*, *qui lib. IV. cap.* 33. *ait*: Auguſto dimicante, Actiaco

Actiaco praelio, cum Liburnorum auxiliis praecipue victus fuiſſet Antonius, experimento tanti certaminis patuit, Liburnorum naves ceteris aptiores. Ergo ſimilitudine, & nomine uſurpato, ad eorum inſtar claſſem Romani Principes texuerunt. *Conſulendus Ioannes Schefferus de Navali Militia Veterum lib. II. cap. 2. qui de his erudite, & luculenter egit.*

Neque vero ſilentio praetereundi ſunt antiqui lapides, qui Liburnarum mentionem diſerte faciunt. In Puteolano apud Fabrettum Antiq. Inſcr. Cap. V. pag. 366. *n.* 124. *legitur* . DIS. M. G. VALERIO. FINITO. OPTIONI. LIBVR. NEPT. EX. CL. PR. MISEN *&c. & in Ravennate ibidem num.* 121. *& Cap. IV. Syntagm. de Colum. Traian. pag.* 115. DE. LIBVRNA. DIANA. *& Caporlae ad Eccleſiam Maiorem ex Reineſio Ep. XLI. pag.* 228. DE. LIBVRN. CLVPEO. *His addimus Florentinam ſuperius allatam Tabulam in Urbanis Hortis D. March. Corſinii pag.* 125. *Inſcr. n.* 13. *quae prefert* LIBVRNA FIDEI.

CL. PR. RAVENNAT. III. MARTE. *Hoc eſt* : Claſſis Praetoriae Ravennatis Triere Marte. *A Claſſe Ravennatium nomen forſitan accepit Claſſenſe Monaſterium, Ravennae proximum, quod uſque hodie vulgo* Claſſi *appellatur.*

11

DIIS. MANIBVS
L. VALERIO. MAR
TIALI. MILIT. EX
CLASSE. PR. MISENI
EX. IIII. VESTA. NATIO
NE. BESSVS. MIL. AN
NIS. IIX. VIX. AN. XXX
FECIT. M. VALERIVS
ASTER. FRATRI. BENE
MERENTI.

Inventa an. CIƆ·IƆ·CLXXXVIII. *in antiquo Miſeno, una cum marmorea Statua L. Percenni, ornata nauticis inſtrumentis, acroſtoliis, & gladio dextro lateri ligato.*

12

DIS. MAN
L. PERCENNIO. MAXIM.
GVBERNATORI. EX. CLASS
PRAETORIA. MISENENS
VIXIT. ANN. XXXXVI
MILITAVIT

Digitized by Google

11. EX. IIII. VESTA. *ideſt*, Ex quadriere Veſta. NATIONE. BESSVS. *Beſſi populi Thraciae, teſte Plinio lib. IV. Cap II. De his Ovidius lib. VI. Triſt.*

Vivere quam miſerum eſt inter Beſſoſque Getaſque.

M. VALERIVS ASTER. Gr. ἀςὴρ, ſtella. *Alludit ad hoc nomen Epigramma Platonis*,

Ἀσέρας ἐισαθρῇς Ἀςὴρ ἐμός. ἦθε γενοίμην
Οὐρανος, ὡς πολλοῖς ὄμμασιν ἧς σε βλέπω.

quod eleganter ſic vertit V. Cl. Muretus Comment. in Catull. Carm.

Stella meus, ſtellas dum ſuſpicis, ipſe utinam ſim
Caelum, oculis ut te pluribus aſpiciam.

12. GVBERNATORI. Gubernator. *Gr.* κυβερνήτης. *rector navis, qui clavum moderatur. Cicer. de Senect.* Gubernator clavum tenens ſedet in puppi. *Virgilius lib. V. AEneid. v.* 12. *&* 15.

Ipſe gubernator puppi Palinurus ab alta:
Colligere arma iubet, validiſque incumbere remis.

& lib. X. de AEnea Palinuro ſuccedente v. 218.

Ipſe ſedens, clavumque regit, veliſque miniſtrat.

Summa in Gubernatore requirebatur ſcientia, Syderum, ventorum, portuum, locorum cognitio; denique gubernaculorum velorumque iuſta adminiſtratio; quae omnia complexus eſt Acoetes apud Ovid. lib. III. Metamorph. in fabula Bacchi. Gubernatoris habitum deſcripſit Plautus Act. IV. Sc. 4. *ver.* 41. *Mil. Glor. Vide Schefferum de Mil. Nav. lib. II. Cap. VII. Protulit Vignol. hanc Inſcr. pag.* 293. *Cl. II. Select. Vet. Inſcr.*

Inventa die 30. *Maii* CIƆ.IƆ.C.LXXXIX. *inter rudera antiqui Miſeni.*

13

D	.	M
C. ANNI. DRACONIS. VETERAN. CL. PR.		
MIS. NATIONE. GYPTI		
VIXIT. ANN. LX. ANNIA		
DIONYSIAS. LIBERTA. ET. HERES		
BENEMER. FECIT		

13. NATIONE. GYPTI. *ideſt* Natione AEgyptii. *Vignolius habet* NATIONE. CYPR. *pag.* 292. *Frag-*

Fragmentum praegrande marmoreum, ibidem effoſſum anno CIƆ. IƆ. CLXXXVI. utraque parte inſculptum.

14

D . M

M. PETRONI. VALEN
TIS. VETER. EX. CLAS. PR. MI.
PETRONIA. PRIMA. PATRONO. BENEMERENTI

LEG. VII. MACEDONIC. PR
LEG. IIII. SCYTHIC. TRIB. COH
PRIMIPILO. ITER. LEG. XVI. GA
PROC. TI. CLAVDI. CAESARIS. AV
D

14. VETER. EX. CLAS. PR. MI. *Hoc eſt*, Veterani ex Claſſe Praetoria Miſenenſi. *Primus hunc titulum protulit P. Iohannes Mabillonius doctrina, & pietate longe clariſsimus Itiner. Ital. pag.* 146.

LEG. VII. MACEDONIC. PR. &c. *hoc eſt*, Legionis Septimae Macedonicae, Praefecto Legionis Quartae Scythicae, Tribuno Cohortis &c. *Vegetius lib. IV. cap. XXXI.* Apud Miſenum ergo, & Ravennam ſingulae legiones cum claſſibus ſtabant.

PRIMIPILO. ITER. *id.* Primipilo iterum. Primipilus, *qui apud Quinctilianum lib. VI. Plinium Hiſt. lib. X. & in vetuſtis Saxis* Primipilaris *dicitur, fuit primus Centurio inter decem Centurio-*

nes

nes Triariorum. Livius lib. VII. ſic docet: P. Salonius alternis prope annis, & Tribunus militum, & primus Centurio, erat, quem nunc *Primipilum* appellant. *Idem lib. VIII.* Duo *Primipili* ex utraque acie inter Triarios erant. Primipilum a Primo pilo *fuiſſe diverſum, librorum, & antiquorum lapidum auctoritate luculenter probat doctiſſimus Aldus Manutius Scholiis in Salluſtii de Bello Iugurthino*. Nam Primus pilus, *ut ipſe ait*, non centurio, ſed centurionatus fuit; quem ordinem Centurio Primipilus ducebat. *Vegetius* Primipilum *aquilae praefuiſſe, quod erat ſignum legionis lib. II. demonſtrat. Fabrettus in Syntagm. de Columna Traiani Cap. VII. pag.* 188. *& ſequentibus, credit* Primipili *Centurionem fuiſſe, eundemmet* Aquiliferum; *& aquilae nedum praefuiſſe, ut ex Vegetio ſcimus, ſed etiam illam geſtaſſe, ad quem lectores mittimus*.

PROC. TI. CLAVDI. CAESARIS. AV. *ideſt* Procuratoris Tiberii Claudii Caeſaris Auguſti.

Effoſſae anno CIƆIƆC.LXXXVIII.

15 D . M
L. VRBINIO. QVAR
TINO. MIL. EX. CLAS
PR. MISEN. 7. FAENI
IVSTI. NAT. AFER. VIX.
ANN. LX. MILITAVIT
ANNIS. XXV. FECIT
L.VALERIVS.SATVRN.H.B.M

16 DIS. MANIBVS
Q. VALERIO. POLLI
ONI. SCR. ET. VALE
RIAE. HIERONIDI. LIB.
EIVS. D. CAESERNIVS
FLORVS. ET. MINVCIVS
APER. SCR. HEREDES. PA
TRONIS. OB. MERITA

15. 7. FAENI. IVSTI. *ideſt* Centuria Faenii Iuſti.

NAT. AFER. *hoc eſt* Natione Afer; ex Africa.

16. Q. VALERIO. POLLIONI. Paullus diminutivum facit Πολλίωνα.

SCR. *ideſt* Scribae. *Scribarum officium in his Claſſibus forſitan fuerit in tractandis Claſſiariorum, vel Praefecti earumdem*

Ii *ra-*

rationibus ; *ſcribendis quoque militum remigumque nominibus , ſtipendiis , annonis , commeatu , excubiis , vigiliis , aliiſque huiuſmodi muniis .*

17

D : M
AVRELIO . DO
MNIONI . MILITI
VIXIT.AN̄.XXVII.AV
RELIVS. GAIANVS
ET. AVRELIVS. SA
MVS . HEREDES
B . M . FEC.

18

IVLIVS.BALERIANVS
QVI.VIXIT.ANNIS.B.XX
NATALI . SVO. D.
SODALICIARIVS
BONVS . AMORATVS
FILETIVS.VSQVE.AT.FOTSA

17. *Vignolius protulit primus Inſcr. Sel. Cl. II. pag.* 289. *In quincto verſu dedit* AVRELIVS. CAIANVS.

18. BALERIANVS. i. VALERIANVS. In Pandectis Flor. B ; & V , confunduntur . VIXIT. ANNIS. B .XX. *i.* Vixit annis bene viginti. *Apud Fabr. Cap. III. pag.* 148. *Inſcr.* 189. *legitur in laudem Q. Fabii Ianuarii* VIXIT. BENE. ET. CONSVMMAVIT. BENE ; *& in alia* 592. *pag.* 222. *eiuſdem Capitis* VIXIT. BENE. IACET. SECVR*us*. *In Chriſtianis Inſcriptionibus haec phraſis non raro occurrit*.

NATALI . SVO. D. *ideſt* Natali ſuo deceſſit ; *mortuus eo die, quo natus . Huic adſimiles Inſcriptiones affert Fabrettus Cap. III. pag.* 329. *& hanc , ſed male in ſecundo v.* N . XX . *pro* B . XX.

SODALICIARIVS. Sodaliciariam *dicit Anulenam Certam allatum ſupra marmor pag.* 116. *n.* 97.

FILETIVS. *forte* PHILETVS. Φίλητος. *dilectus*?

VSQVE . AT. FOTSA. *ideſt* VSQVE AD FOSSAM. *ideſt* uſque ad ſepulcrum. Foſſa, & foſſale *pro ſepulcro , Latinitate*

Eccleſiaſtica

Eccleſiaſtica dicitur , eademque Foſſarius *pro Veſpillone in Chriſtianis Inſcriptionibus . Epitaphium Bedae :*

Hac ſunt in foſſa Bedae venerabilis oſſa.

Apud Chriſtianos primus fuit Clericorum in Eccleſia Foſſariorum gradus *, qui humandis fidelium corporibus curam impendebant . Vide Gloſſarium Du-Freſne in voce* Foſſa, *& Reineſium Cl. XX. pag.* 988. *ad Inſcr.* CCCXCII. Seol, *Hebr.* ſepulcrum, inferi, foſſa.

19

DIIS . MANIBVS
M . ANTONIO . CAPITONI
VETERANO . EX . CLASSE
PRAETORIA . MISENENSI
ANTONIA . RESTITVTA
PATRONA . BENEMERENTI

20

D . M
M . ANTEI . BASSI . MIL . . . . . .
PR · MIS . NATIONE . . . .
VIXIT . ANN . XXXX . . . .
L.LVCRETIVS.CAPITO.ET.MAXI
MIVS . SVCCESSVS . B . M
PROC . COC . . . . FORVLIANO

19. *Apud Vignolium Inſcr. Select. Cl. II. pag.* 288. *In primo verſu dedit ,* DIS. MANIBVS. *In tertio*, EX CLASSI.

20. FORVLIANO . i. FOROIVLIANO.

21

D . M
AVRELIO . MAXIMO
VIXIT. AN. XXX. M.III. D.X
MIL. ANN. VII. IN. CL. PR. M.
NEMONIA . . . .
. . . .

22

. . . . . .
. . . .
LIT . AN . .
IT . AN . . . .
NAT . . . AL . . .
CLODIA . PIRO . . .
CONIVX . ET . HER
B . M . C . F.

21. IN. CL. PR. M. *ideſt* In Claſſe Praetoria Miſenenſi. *Dedit Vignolius Inſcr. Select. Cl. II. pag.* 292.

22. CLODIA . PIRO . . . . *lege* CLODIA . PIROCLEA , *ut ex ſequenti Inſcriptione patet . Gr.* πειρόκλεια.

23

D . M
CLODIAE . PI
ROCLEAE . VIX
ANNIS . XXXX
LVCIA.HAMONIL
LA . NEPOS . ET
HERES. B. M . F.

24

IVLIVS . SECVN
DINVS. QVI. BIX
IT . ANNIS . XVI
LICINIA . FELICI
TAS. FILIO. BEN
E . M . F.

25 D . M
FABIAE . IVSTAE . QVAE . VIXIT . AN
NIS . XXXI . MENS . VNO . DIEB . XXI
L . FABIVS . CRESCENS . CONIVGI . KA
RISSIMAE. D.S . B. M . FECIT. SIBI . ET.
CL . ASCLEPIO . FRATRI . ET . LIBERT
LIBERTABVSQ. POSTERISQ. EO
RVM .

26

L . MIMMIVS . TERENTIANVS . QVI . VI
XIT. ANNIS . XVIII . DIEBVS . XXX . ET . VI
XIT . SVPRA . MATRE . SVA . MESIBVS . VI *ſic*
D . XXI . SENTINIVS . PAT . FIL . DVLCISSIMO

23. *Edidit Vignolius Inſcr. Select. Cl. II. pag.* 288. *In quincto verſu habet* LVCIA. AMONILLA.

25. D. S. B. M. *hoc eſt* : De ſe bene meritae , *vel* bene merenti. *Dedit Vignolius Inſcr. Select. Cl. II. pag.* 309.

27

27

T. FLAVIVS : PARIS . FECIT
MARCIAE . AVRAE . COIVGI
BENE . ME . ET . AEGLANIO
GENIALI . ET . TYCHE . CONTVBE
RNALI . SVAE . POSSIDENDVM
MINIMENTV *ſic*

28

D M
CARPOACTORI
QVI . VIXIT . ANNIS
XXV . BENEMEREN
TI . PRAXITELES . COL
LEGA . FECIT

29

D . M . S
M· ANTONIVS . AE *ſic*
PIGONVS . TVRRANIAE
SABINAE . CONIVGI
B : M . F
QVAE . VIX . AN . XL . MES . III
ITEM . LIBERTIS . LIBERTABVS
QVAE . POSTERISQVAE . AEORVM

30

D . M
M . AVRELIO . M . F
AELIA . GALL
VIVINACIO
MIL . COH . IV . PR
VIXS . ANN . XLV
MIL . ANN . XIII
AVRELIA . NICE
MARITO . SVO
B . M . POSVIT

27. BENE. ME. *hoc eſt*: bene merenti, *vel*, bene meritae. *Produxit Vignolius Inſcr. Select. Cl. II. pag.* 287. *in ſecundo v.* CONIVGI, *in tertio* AECIANIO.

28. CARPOACTORI, *forſitan legendum* CARPO. ACTORI. *ideſt* Hiſtrioni Comoedo. ὑποκριτῇ.

PRAXITELES. COLLEGA. πραξιτέλης. Quaedam Graeca meretrix adoleſcenti cuidam non ita ſui profuſo; *Vale*, inquit, *Amor Phidiae*, alludens ad φειδῶ, *parcimoniam*. ille autem contra eam appellavit, par pari rependens, ut eam morderet, *Venerem Praxitelis*. Praxiteles enim *vectigalium exactorem* ſignificat.

30. VIXS. *i*. Vixit. *In Oroſio Mediceo*, exſtitit, exſecratus. *Vignolius exhibuit Inſcr. Sel. Cl. II. pag.* 295. *In primis duob. verſib. dedit* M. AVR. M. FILO. GALE. *In ſeptimo* MIL. ANN. XIIII.

31

. . . . . CESSVS	III		
C . ANTONIVS . FELIX	III	M . ANTONIVS .	IIII
CALPVRNIVS . SILENVS .	II	LVTYTIVS .	IIII
CALPVRNIVS . CARIVS .	II	HERMA	III
NEMESIVS . MERCVRIVS .	II	EVTYCHIVS .	IIII
L . COMINIVS		NICEPHORVS .	III
C . FONTEIVS . HERMA .	I	VICTOR .	III
L . STATIVS . HERMES .	I	MERCVRIVS.	II
C . ANTVS . NEDIMVS .	I	ROMVLVS .	I
POMPEIVS . MASCANNANVS .	I	NICEPHOR .	I
C . ANTONIVS. FVSCVS.	I		
. . *ai*MILIVS . VITALIS .	I		

DEDIC . K . OCTOBR

31. *Hoc fragmentum ſpectare videtur ad Milites Claſsium Praetoriarum Miſenenſium. Ex una parte reor militum deſcripta nomina; ex altera vel nautarum, vel remigum, cum minime habeant adſcripta praenomina, & nomina.*

NEDIMVS. Gr. νήδυμος. Homer. νήδυμος ὕπνος.

Vignolius in undecimo verſu edidit G. ANTONIVS. EVSCVS. *pro* C. ANTONIVS. FVSCVS. *Inſcr. Select. Cl. II. pag.* 291.

32

	TVLLIA. M. L. HELENA. SIBI. ET	
	M. TVLLIO. M. L. TIMONI. PATRO	
	FAVORI . L. L. TAMPIVS . L . L.	
	AVCTO · L . ANTEROS. SIBI. ET	
	ANTIOCHO . L. FELICIONI . L. ET	
ſic	POSTERISCE FLORO . L . ET	
	SVIS VITALINI. L. ET	
	POSTERISQVE. SVIS	

Google

33

D . M
IVLIAE
APHRODISIAE
MATRI
L . ANTONIVS
ARISTO . IVNIOR
B . M . F.

34

D . M
C. SALLVSTIVS . MARCI
ANVS. ITALIC. AN. VIIII
M . II . BRENNIA . MAR
CIANE . MATER . FILIO
DVLCISSIMO . ET . PI
ENTISSIMO . B . M . F.

35

D . M . CAECILIAE .
EVPRAESIAE . SABI
NA . NVTRICI . SV
AE . B . M . F.

36

YACINTHI
IVLIAE
AVGVST

37

D . M
DONATA . H . S
EST . VIXIT . AN
NIS . XVI . SAL
VIVS . CONIVG . PI
ISSIM . FECIT

38

D . M
LVCIAE . CELERINAE
QVAE . ET . VICTORIA . VIXIT
ANN . XXIII . L . PETRON *ſic*
FORTVNATVS . CONIVGI
DVLCISSIM . FECIT

32. ANTEROSI *pro* ANTEROS *legitur apud Vignolium*, *Inſcr. Select. Cl. II. pag.* 289. FELICIONI . Φηλικίωνι.

33. *Vignol. pag.* 290. *dedit* APHRODISEAE, & B. M. POSVIT.

34. *In quarto*, & *quincto verſu Vignolius pag.* 295. *edidit* BRINNIA, *pro* BRENNIA, & MARCIANA, *pro* MARCIANE.

36. YACINTHI. *lege* HYACINTHI. *Romana Inſcriptio apud Gruterum alium Hyacinthum Auguſti libertum exhibet*, *qui cum Domitia Itala vivens monumentum ſibi facit pag. DCXIIII.* 6.

37. DONATA. H. S EST. *videlicet* Donata hic ſita eſt.

38. *Protulit Vignolius Inſcr. Select. Cl. II. pag.* 286.

Digitized by Google

39

ANTIPATRA
DVLCIS TVA
HIC SO ET NON SO

In vaſe vitreo.

40

ЄΥΟΔΙ
ΓΛΥΚΥ
ΤΑΤЄ

41

HERMETIS : . . . .
VIX. ANN. XVIII
IVLIVS. ANTIO. H . . .

Effoſſa in antiquo Miſeno anno CIↃ·IↃ·C.LXXXV. die XII. Aprilis.

42

TAVRISCO

43

In laterculo.

PRIMIGENI
DOMITIOR SE

44

PHILAR
LIVIAE

40. *Ideſt*: Evodi dulciſſime. *Retulit, & laudavit convivalem huius Vaſis acclamationem V. Clariſſimus Philippus Senator Bonarotius in Obſerv. in fragm. Vitr. Vaſ. Coemeter. pag.* 162. *& Tabula XXIV. figuram exhibuit. Huiuſmodi vaſa* γραμματικὰ ποτήρια, *hoc eſt* literata Vaſa, *appellantur ab Athenaeo lib. XI. c.* 45.

43. *Forte* PRIMIGENI DOMITIORVM SERVI. *In lateritio penes Vignolium* : PRIMIGEN DVO DOMITIOR SER F. *Inſcr. Sel. pag.* 327.

Ta-

Digitized by Google

SER·GALBA·IMPERATOR·CAESAR·AVGVSTVS
PONTIF·MAX·TRIB POT COS·DES·II
VETERANIS·QVI·MILITAVERVNT·IN·LEGIONI

M·A
P·G·R
TI·R
C·IVL
TI·CL
C·IVL
TI·IVL

45. *Tabulam exhibeo integram, & ſine vocum compendiis.*

Servius Galba Imperator Caeſar Auguſtus Pontifex Maximus Tribuniciae Poteſtatis Conſul deſignatus ſecundùm.

Veteranis, qui militaverunt in Legione Prima Adiutrice Honeſtam Miſſionem & Civitatem dedit. quorum nomina ſubſcripta ſunt ipſis liberis poſteriſque eorum. & Conubium cum uxoribus quas tunc habuiſſent cum eſt civitas iis data. aut ſi qui caelibes eſſent cum iis quas poſtea duxiſſent dumtaxat ſinguli ſingulas. ad [*vel*] ante diem undecimum Calendas Ianuarias. Caio Bellico Natale. Publio Cornelio Scipione Conſulibus. Diomedi Artemonis Filio Phrygio. Deſcriptum & recognitum ex Tabula aenea quae fixa eſt Romae in Capitolio in Ara Gentis Iuliae.

Tiberius Iulius Pardala Sardianus
Caii Iulii Charmi Sardiani
Tiberii Claudii Quirina [*Tribu*] Fidini Maoniani
Caii Iulii Caii Filii Collina [*Tribu*] Libonis Sardiani
Tiberius Fonteius Cerialis Sardianus
Publii Graiti Publii Filii AEmilia [*Tribu*] Provincialis Ipeſius
Marci Arrii Rufj Sardiani.

AEnea haec Tabula plicatilis huiuſce moduli, utraque facie ita caelata, literis ea prorſus forma, quae in aeneo autographo eſt, quam diligentiſsime huc relatis, & delineatis; alta unc. XV. *cum ſemiſſe; lata unc.* VIIII. *Formulam exhibet omnium antiquiſſimam, adeoque rariſſimam Honeſtae Miſſionis, datae ab Imperatore Servio Sulpicio Galba Veteranis Militibus Legionis Primae Adiutricis; quorum nomina ſubſcripta ſunt. Quod attinet ad topographicam Tabulae deſcriptionem, inventa ea fuit anno* CIϽ IϽ C.LXXXVIII. *menſe Ianuario, a quibuſdam ruſticis in praegrandi quodam Sarcophago, magnis tegulis operto, in quo etiam plures maiores, & minores Urnae vitreae, eruto ab ipſis in quodam praedio Caſtri ad Mare, vulgo* (Caſtello a Mare) *quod antiquitus* Stabium *appellabatur; cui proximus eſt Vicus Equeſtris, qui hodie* Vicus [Vico] *dicitur, quae loca ſunt in Neapolitano Cratere; diſtatque Neapoli miliariis quin-*

 decim,

decim. Quod felix, fauſtumque fuit, bono quodam fato venit in manus V. Cl. Petri Andreae Andreinii, ea tempeſtate Neapoli morantis, qui pretio ſtatim ſibi comparavit, & poſtea in ſui ditiſſimi Florentini Muſei ornamentum dicavit. Tanti Viri ſingulari in me humanitate, primus ego ſum, qui optata tandem luce dono, & eruditis Viris, de Antiquitate optime meritis, aeneo autographo in literarum delineatione ſupra quam dici poſſit longe ſimillimum apographum, libens animo, dico, legoque. Probe enim omnes eruditae Vetuſtatis amatores intelligunt, vel me tacente, quam rarum, & inſigne ſit hoc monumentum, quantoque in pretio habendum. Equidem rara admodum ſunt Servii Galbae Numiſmata; longe vero rariora Marmora. Unica tantum marmorea Baſis Romana, Galbae Imperatori dicata reperitur in Gruteri Theſauro pag. CCXXXVIII. 12. in qua idem Conſulum par, quod haec praefert Tabula, notatur. Raritatis cauſſa eſt breve admodum Galbae imperium. Imperavit enim menſes ſeptem, ac totidem dies, teſte Ioſepho lib. V. Bell. cap. 6. qui omnium accuratiſſime tempus imperii Galbae, Othonis, ac denique Vitellii adnotavit; ut clare oſtendit doctiſſimus Henricus Noris in praeclariſſimo, omnique aevo celebrando opere de Anno, & Epochis Syromacedonum Diſſert. I. cap. 3. pag. 46. & ſeqq. Nam dies VIIII. Iunii, qua Nero ſemet interfecit, A. U. 821. AErae Chriſti 68. C. Silio Italico, & M. Galerio Trachala Conſulibus, Galbae fuit Natalis imperii, & Tribuniciae poteſtatis, qua ſolus imperare coepit ad diem XV. Ianuarii, qua periit; quo temporis intervallo, numerus menſium ſeptem, totidemque dierum conficitur.

Igitur hi Veterani, qui militaverunt in Legione Prima Adiutrice, quorum nomina in altera aeneae Tabulae facie ſubſcripta ſunt, ab Imperatore Galba honeſta de cauſſa militia miſſi fuere, & civitate, & iure conubii, ideſt legitimi matrimonii, donati cum liberis poſteriſque ſuis, XI. Calendas Ianuarias, videlicet viginti quatuor diebus ante necem, & obitum eiuſdem; quo tempore cum T. Vinio Rufino collega (non Criſpo, ut probat praelaudatus Noris Epiſt. Conſulari pag. 45. 46. & 47.) Conſul ſecundum deſignatus fuerat. Iohannes Vignolius Vir praeſtantiſſimus, & de Antiquitate optime meritus Veter. Inſcr. Selectar. Cl. II. pag. 337. profert in raritatis exemplum inſignem aeream laminam T. Vinii Conſulis nomine

tantum

tantum inſcriptam; is enim ſolus extincto Galba remanſit in Conſulatu.

Conſules, qui in hac aenea Tabula recenſentur, C. Bellicus Natalis, & P. Cornelius Scipio Aſiaticus, non ordinarii, ſed ſuffecti fuere, Anno U. C. 821. *AErae Chriſtianae* 68. *Calendis Septembris, teſte Huberto Goltio, in Catalogo Conſulum. In marmoreo Sarcophago anaglyphico opere elegantiſſimo, & ornatiſſimo, qui viſitur Piſis in magnifico illo Piſanae Baſilicae Coemeterio, hic titulus legitur:* C. BELLICVS. NATALIS. TEBANIANVS. COS. VIR. FLAVIALIVM. *Eiuſdem C. Bellici Natalis nomen legitur etiam in Urnula apud Fabrettum Cap. II. pag.* 108. *n.* 262.

Data fuit haec aenea Tabula DIOMEDI ARTEMONIS F. *Veterano, cuius nomen non ſubſcribitur, ſed primum ab aliis diſtinctum, & ſeiunctum ponitur poſt Conſules, ut ipſe forſitan eam domi prae aliis adſervaret. Semitubus ille aeneus, qui eminet in altera facie, medius inter nomina militum Veteranorum, aeneam Tabulam infixam aliquando fuiſſe forſitan innuit haſta, eaque vel elatam, vel domi, vel alicubi ſuſpenſam in tropaei modum.*

PHRYGIO. *i.* natione Phrygio. *Phrygia minoris Aſiae Regio, Cariae, Lydiae, Myſiae, & Bithyniae finitima; quarum omnium fines ita coeunt, ut difficile poſſint diſtingui, teſte Strabone lib.* 13. *Phrygia etiam apud Strabonem, & Stephanum alia magna, alia parva ad Helleſpontum. Utriuſque incolae dicuntur Phryges, & Myſi; Phriges quoque appellantur. Gentile Phrix, & Phrygius.*

In altera huius aeneae Tabulae facie poſt ea verba DIOMEDI ARTEMONIS F. PHRYGIA, *parvo interiecto ſpatio, additur* VDIC *cuius vocis explicatio adhuc ſummopere meum torquet revera humile ingenium. Veriſimilius putarem cum doctis viris, ea voce peculiarem aliquem Phrygiae locum deſignari, ab aliis diſtinctum. Fortaſſis etiam interpretari aliquis poſſet* Veterano DIC*to, vel* Veterano DIC*atam; quaſi haec aenea Tabula Diomedi Artemonis filio Veteranorum primo dicata, ideſt, data fuerit, ut apud ſe retineret. Verbo* dicare *pro* dare, *uſus Virgilius AEn. lib. I. v.* 72. *teſte Servio:*

Conubio iungam ſtabili propriamque dicabo;

ſed hoc eſt hariolari.

EX AENEA TABVLA QVAE FIXA EST. *Ita etiam Leges aereis Tabulis inciſae, clavis ferreis affigebantur parietibus; quod in-*

nuit Publ. Ovidius auream aetatem deſcribens Metamorphoſ. lib. 1.

> Poena metuſque aberant, nec vincla minantia fixo
> AEre ligabantur.

refigere *vero dicebant ; quando eas a parietibus amovebant.*

Additur horum Veteranorum nominibus Tribus, & patria, quae in nonnullis Honeſtis Miſſionibus praetermittitur.

TI. IVLIVS PARDALA. SARD. *hoc eſt* Sardianus. Sardis *Urbs Lydiae. Plin. lib. V. c.* 29. *Civis Sardianus, & Sardiana, Stephano, voce* Σάρδις.

MAONIAN. *l.* MAEONIANI. *ex Maeonia.* Maeonia, Gr. Μαιονία, *ita prius appellabatur Lydia, Aſiae minoris regio.*

IPESIVS. *Legendum forſitan* HYPAEPESIVS, *quanquam gentile apud Stephanum ſit* HYPAEPENVS. *nam* Hypaepae *una eſt urbium Lydiae. Lydia enim urbes habet Philadelphiam, Hypaepas, Magneſiam, & Sardis Croeſi regiam, totiuſque regionis caput. Profecto quacunque adhibita diligentia reperire numquam potui, quod nam gentile nomen ſit* τὸ IPESIVS. *Finitimum aliquem locum Lydiae ea voce deſignari non dubito. Caelatoris aliquod erratum forte latet ob* PAE & PE *ſimiles ſyllabas. Neque enim ſphalmatis quandoque vacant & ipſa Auguſtei, aureique aevi pretioſa monumenta. In una huius aeneae Tabulae parte legitur* PHRYGIO. *in altera* PHRYGIA. *in una,* IN ARA GENTIS IVLIAE, *in altera* IN ARA GENTIS IVLIA.

Notandum in hac, & in aliis formulis Honeſtae Miſſionis conſtanter legi CONVBIVM, *non* CONNVBIVM, *contra Aldum in Orthographia, qui duplici* NN *vult ſcribendum ratione compoſitionis. Sic quoque ſcribitur in Virgilio Mediceo maioribus literis exarato. Neque etiam abſque animadverſione praetereundum adverbium illud* DVM. TAXAT *illo puncto interiecto bis ſcriptum. Eo modo ſculptum viſitur etiam in Veneta Tabula Honeſtae Miſſionis apud Gruterum pag.* DLXXIIII. 2. *quaſi unaquaeque vox ex ſe aliquid ſeparata ſignificet.*

Obſervanda quoque characterum forma, tranſverſae lineae, & ductus, qui aliquando ad dexteram magis vergunt, pro celeriori ſcribendi facilitate. Cl. V. Philippus Senator Bonarotius in Praefatione ad Obſervationes in Fragmenta Vaſ. Vitr. Coemeter. pag. XXII

eru-

erudite obſervavit in averſa huius aeneae Tabulae facie, in qua militum Veteranorum nomina recenſentur, U, *rotunda inferius forma ſculptum; qua etiam forma ſignatum vidit, ut ipſe teſtatur, in Fragmentis, quae ad Acta ſpectant Fratrum Arvalium, Romae extra moenia via Portuenſi repertis, anno* 1699. *& ego apud Fabrettum Inſcript. Antiq. Cap. VI. pag.* 441. *num. VI. in quodam fragmento ad Fratrum Arvalium Collegium pertinente, reperto in impluvio Coenobii S. Priſcae ſub Aventino. Nec inobſervata videtur praetermittenda litera* G, *quae ut in Duilliana Columna roſtrata, & in nonnullis aliis veterrimis monumentis, abſque adiuncta baſi*, τοῦ C *forma, heic interdum repraeſentatur; necnon litera* A *hoc modo* Λ *abſque tranſverſae lineolae ſectione; quae tamen crebrius, non vero ſemper hic ea forma ſcribitur; quam etiam praeferunt laudata Fratrum Arvalium Fragmenta, Numiſmata, & vetuſti plures Lapides, & Virgilius Mediceus.*

Obſervatione pariter dignus ſingularis ille apex in tota hac Tabula, quo E *in voce* ARTEMONIS *accentu acuto more Graecorum notatur. His enim aureo quoque Auguſtorum aevo tum aere, tum marmore inſculpta monumenta ſignantur; quod ſuperius pag.* 213. *cum Fabretto notavimus.*

Nonnullis hiſce obſervationibus, ſequentes doctiſſimas Viri Cl. Antonii M. Salvinii addimus pro coronide. Quid ſi VDIC legamus V*eterani* DIC*ti?* quaſi is ſit indiculus eius rei, quae in aenea Tabula continetur, ut nos in dorſo chartarum noſtrorum contractuum, nomen contractus compendio indicamus. An V*eneri* DIC*ata*? ſupple, *tabula*. quaſi Venus rei geſtae teſtis advocetur, ut facere ſolent fidem ſuam obligantes iuranteſque. Homerus. ἴστω Γαῖα. *Sciat Terra*; & quae ſequuntur. vel forte denique, quia haec Tabula in AEde Veneris condita fixaque fuerit. & in AEdibus Deorum huiuſmodi monumenta publicae notitiae ac tutelae cauſſa aſſervabantur.

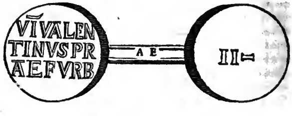
Quod punctum non ſit appoſitum poſt V, ante τὸ DIC, id paſſim in Inſcriptionibus, & veteribus Codicibus obſervatur; ut in Codice antiquiſſimo T. Livii Mediceo *acladius*, ideſt Appius Claudius, & praenomen *Apicii* coquinariae

rei

rei peritiſſimi ex antiqua Italica interpretatione epiſtolarum Senecae eruitur, in qua legitur *Mapizio*, ideſt Marcus Apicius.

In aeneo orbe, veluti numiſmate, huiuſce moduli.

46

46. *Pondus antiquum reor. In antica facie ita legendum videtur* Vir inluſtris Valentinus Praefectus Vrbis. *Quamquam Praefectus Urbis in vetuſtis lapidibus vir Clariſſimus appelletur, tamen quandoque & inluſtris dicitur: ut in Gruteriana pag. MCXIV. 6. quam P. Mabillonius in Analectis T. IV. pag.* 495. *integriorem, emendatioremque dedit, & ex eo Fabrettus Cap. VII. pag.* 529. *n.* 382. *Quis fuerit hic Valentinus Urbis Praefectus, & quo tempore floruerit, adhuc reperire non potui.*

In aeneo Vaſe, amplo ore, & latis labris.

47

MENSVRAE AD EXEMPLVM
EARVM QVAE IN CAPITOLIO SVNT
AVCTORE SANCTISSIMO AVG. N
NOBILISSIMO CAES
PER REGIONES MISSAE CVRA . . . D. SIMONIO
IVLIANO PRA . . . . . . VRB. C. V.

47. *Romanum Modium fuiſſe hoc vas docti viri exiſtimarunt. Continebat viginti quinque libras tritici. Fato quodam ſibi ereptum cum aliis duobus monumentis, quae ſubdimus, adhuc dolet, Cl. V. Petrus Andreas Andreinius. Utinam haud periiſſe aliquando conſtet! Laudarunt plures Antiquitatum cultores, & inveſtigatores praeſtantiſſimi, qui illud viderunt, & prae manibus habuerunt; inter quos Langermannus apud Reineſium Cl. IV. num.* 16. *qui perperam apud Senatorem Carolum Strozzam, a quo forſitan tantum apographum acceperat, extare dixit. P. Iohannes Mabillonius protulit in Itin. Ital. pag.* 187. & *apud Andreinium reperiri dixit. Poſtremo & ipſe Fabrettus publici iuris fecit, Inſcr. Antiq. Cap. VII. pag.* 528. *num.* 380.

CVRA . . . *id.* CVRANTE. ἐπιμελȣμένȣ. PRA . . . . . . VRB. C. V. *videlicet* PRAEFECTO VRBIS CLARISSIMO VIRO.

In Lapide nigerrimo, atque duriſſimo, pondus antiquum unciarum III. & *ſcrupulorum* VIII.

48

EX AVCTOR
Q. IVNII. RVSTICI
PR. VRB

In aeneo Collari cuiuſdam Servi fugitivi.

49 TENE ME QVIA FVGIO ET REVOCA ME
IN VIAM LATAM AD FLAVIVM D. M

48. *Q. Iunii Ruſtici nomen praefert aliud antiquum pondus, ni forte idem ſit, apud Gruterum pag.* CCXXII. 1. & *apud Sponium Miſcell.*

Miſcell. Erud. Antiq. lect. IX. pag. 303. *Fabrettus Inſcr. Antiq. Cap. VII. pag.* 526. *de eius munere Scaligero non aſſentitur, qui Praetoribus Urbanis illud accenſet, tam in Indice Magiſtratuum, quam propriorum nominum; illi eſt Praefectus Urbi; quem conſulere lectores non pigeat.*

Egregio ſummoque labore Hebraeorum, Graecorum, & Romanorum veteres menſuras, pondera, & nummos ad analogiam Florentinam, aliarumque praecipuarum Urbium Europae revocare contendit Bernardus Benvenuti Florentinus, Antiquitatum, humaniorumque literarum ſtudio excultiſſimus; quod opus ineditum adſervatur in Mediceo locupletiſſimo Antiquorum Monumentorum Archivo, cuius cuſtodiae praeeſt Laurentius Marianius Flor. vir noſtra aetate Patriarum Antiquitatum ſcientia, & eruditione percelebris, qui perhumaniter illud nobis communicavit.

49. *Primus luce donavit P. Mabillonius in ſuo Itin. Ital. pag.* 119. *ex eo Fabrettus, Inſcr. Antiq. Cap. VII. pag.* 522. *num.* 359. *verum non ex plumbo, ſed ex aere fuit. Plura attulit fugitivorum Collaria Sponius Miſcell. Erud. Antiq. Sect. IX. pag.* 300. & 301. & *Fabrettus Cap. VII pag.* 522. & 523.

In aenea lamella huiuſce prorſus moduli, & characterum formae quae habetur una ex Sortibus Praeneſtinis, vel Antiatibus.

50

50. *Iohanni Petro Bellorio Antiquariorum omnium Coryphaeo celeberrimo haec haud contemnenda interpretatio viſa eſt, quam per epiſtolam Roma ſcriptam X. Kal. Apriles* CIↃ·IↃ·C.LXXXVII. *viro amiciſſimo ſuique amantiſſimo Petro Andreae Andreinio propoſuit*: Videtur intelligendum, ſortem mendacem non eſſe in rebus iam dictis, verum ſtultitiae quoddam genus eſſe rurſus eam conſulere. *Sed de eius interpretatione non eſt cur laboremus. Nam*

verba

verba, ſeu oracula, quae in hac, & in aliis ſimilibus tabellis notata, & ſculpta ſunt, fere nihil ex ſe ſignificant, ſed ad mentem conſulentis traducta, vel ad tempus locumque accommodata, praetendere aliquid videbantur. Quare dubias appellavit Propert. lib. II. Eleg. 32.

Nam quid Praeneſtis dubias, o Cynthia, ſortes,
Quid petis Aleaei moenia Telegoni?

De his Sortibus Praeneſtinis luculenter egit Ioſephus Maria Suareſius Epiſcopus Vaſionenſis, vir ſummi ingenii, atque doctrinae in Praeneſtes Antiquae lib. I. Cap. XIV. ubi plures edidit Sortes ante pag. 37. *inter quas & illam, quam inter Inſcriptiones Muſei Medicei ſuperius attulimus pag.* 73. *n.* CCII. *Ex Muſeo Chiſio aliam protulit Fabrettus Inſcr. Ant. Cap. IX. pag.* 669. *n.* 530. *& pag.* 668. *erudite plura notavit.*

In Urna vitrea quadrilatera ſubviridis coloris, alta ped. 1. *unc.* 1. *rotundo ore, alto unc.* 1. *cum ſemiſſe, lata unc.* VIII. *in cuius fundo ſigillum literis encauſticis.*

51

Teſſera gladiatoria eburnea quadrilatera, Antiquariis hactenus incognita.

52

TEOPROPV

FABI

SP.A.D.VII.K.OC

L.DOM. AP.....

51. *Surculi illi, qui in hac vitrea Urna viſuntur, alludere videntur ad nomen* BLASTI; *nam Gr.* Βλαστὸς, *Lat.* Germen, *ſeu* Surculus *eſt. An ſit hoc artificis vitrarii nomen, an eius viri, cuius cineres in hac Urna forſitan reconditi fuerint, haud facilis negotii eſt ſtatuere; patera media cum ſurculis, ſeu virgultis hinc inde perſaepe in cippis ſepulcralibus occurrit.*

53

EROS ASINI
ATRIENSIS

54

ASINIA HOS
NVTRI
AGRIPPI

Haec Tabula marmorea inventa fuit in Neapolitano mari, una cum parva Urna; deinde ante caſam cuiuſdam Eremitae fixa, quae Puteolis laeva, qua itur ad Arcum Felicem, medio fere miliario diſtabat. Anno CIↃ·IↃ·C.LXXXVIII. *Februario Menſe, noctu, a quodam clam ſubrepta eſt, & ultra montes aſportata.*

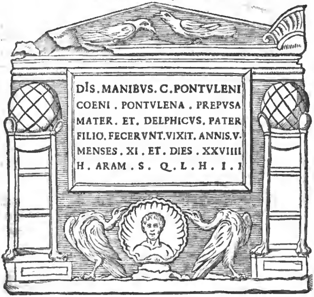
55

D M S

NON SVFECERAT VNO DOLORE
MISEROS BIBERE PARENTES
QVOD IAM VNAM NATAM OMISER
ANT ANTE ECCE NVNC ET ALIAM
SAEPELITAM VNO DOLOREM
QVOD IAM PROPE NYPPTVMYSERAE
DEFVNCTAE SVNT AMBAE SET
QVI DOLOR ABS TE NOBIS HARMO
NIA RVFINA RELICTVM EST VT ANNI
S. XIII. M. VI. D. XXVI. NOBISCVM AD
VIXERIS VNA ET NOS OPTAMVS
AD VOS PROPERARE PARENTES
EGO PATER HARMONIVS IANVA
RIVS CVM BESTRA MATREM
QVE GEMVIT VIBET ET DOLET CLO
DIA TROPHIME NEC DVITA
MVR ENIM VITA CAREREM

INSCRIPTIONES
ANTIQUAE
FLORENTIAE
IN MUSEO NOBB. DD. E CERRETO HODIE CERRETANI.

1 *Arcula marmorea ſemirotunda.*

1. PONTVLENA *gens, Antiquariis hactenus incognita, hic primum e tenebris vetuſtatis emergit.* Delphicus *pater tacuit ſuum praenomen, & gentilitium nomen; quaſi ex* C. Pontuleno Coeno *filio dignoſci voluerit.*

Siglae poſtremi verſus H. ARAM. S. Q. L. H. I. I. *haec ſignificant* : Hanc Aram ſi quis laeſerit habeat Iſidem iratam, *vel* Inferos iratos. *Diras huiuſmodi obnuntiationes colligit ex Grutero Fabrettus , Inſcr. Ant.* Cap. *II. pag.* 109. *quas heic repetere ſupervacaneum . Diras Aurelii Chreſti in Graeco marmore expreſſas , quod affert Sponius Sect. X. pag.* 346. *Placiae repertum in Coemeterio Armeniorum , libet adtexere .* ΕΙ ΔΕ ΤΙΣ ΤΟΛΜΕΣΕΙ ΕΤΕΡΟΝ ΚΑΤΑΘΕΣΤΑΙ ΕΣΤ ΕΑΥΤΩ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΘΕΟΝ : *ideſt* ; ſi quis vero auſus fuerit alium hic deponere , ſit illi penes Deum . *Minis etiam diriſque precationibus uſus eſt D. Gregorius Nazianzenus geminis Epigrammatis , ut a tumulo V. Cl. Martiniani inimicas manus averteret ; quae inter Anecdota Graeca edidit pag.* 4. *eruditiſsimiſque notis illuſtravit V. Clariſs. Ludovicus Antonius Muratorius , Hiſtoriae , & eruditionis amplificator celeberrimus , ac praeſtantiſsimus ; qui etiam pag.* 7. *&* 8. *Graecam Inſcriptionem , quae Athenis habebatur , protulit , ex Codice Ambroſianae Bibliothecae , poenis , terroribus , minis , & execrationibus multo maxime refertam . Viguit namque hic mos cum apud Ethnicos , tum apud Chriſtianos , dirarum obnuntiatione Sepulchri violatores deterrendi , ut ſuorum cinerum quieti , & decori proſpicerent . Notandum obiter hanc Arculam Arae nomine donari ; id haud raro in Inſcriptionibus occurrere , notavit Fabrettus Inſcr. Ant. Cap. II. pag.* 107. *De ludicris huiuſmodi , quibus puerorum praeſertim monumenta inſigniuntur , nonnihil inferius libabimus .*

In Arca quadrata marmorea ornata capitibus arietinis , aquilis , encarpo , & calatho iacente , pleno fructibus , ac floribus , quos carpit avicula.

2

DIS MANIBVS
C. LIVI . C. L. SOTERICI
LIVIA . DELPIS
CONIVGI. BENEMERENTI

In Arcula marmorea, in qua duo Genii ſuper delphinas ſedent , & dextra manu encarpum ſuſtinent carpente avicula , & gryphibus in lat.

3

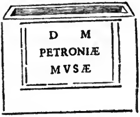
DIS M. TREBONIAE
VERECVNDAE.L.COE
LIVS . SVRVS . CONI
VGI . B . M . F

2. LIVIA. DELPIS. *forte* DELPHIS. *vel* HELPIS. *Elpis*, Spes *Latinis ſcribitur cum aſpiratione, ut videre eſt in Inſcriptionibus ſexcentis. In Gruteriano Theſauro pag.* DCCCLXXVII. 10. *ex Scaligero, legitur alter titulus:* LIVIA. HELPIS. LIVIA FLORA. OLLAM. DAT.

3. SVRVS. *ideſt* SYRVS. *Edidit Gruterus pag.* DCCCXXXV. 6. *& Romae extare dixit in S. Mariae Candeloro, ſed in ultimo verſu bis literis ſingularibus mancam* B. M. F.

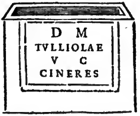
In Arcula perpulchra marmorea ornata encarpo, aviculis, & capitibus arietinis.

4

In Arcula eleganter ornata coronâ teniolis vincta, Hammonibus, encarpo, & aviculis.

5

4. PETRONIAE MVSAE. *Huius pariter cognominis fuit Antonius Muſa celeberrimus, & praeſtantiſſimus Auguſti Medicus apud Suetonium, cuius item meminit Horatius lib.* 1. *Epiſt. ad C. Nummonium Vaalam, & Plinius lib.* 79. *c.* 8. *Eodem denominantur etiam plures mulieres in vetuſtis Lapidibus, quas omnes recenſere non vacat. Aliam Petroniam Muſam, quae ſibi vivens titulum ponit, affert in Patavino Marmore Gruterus pag.* DCCCCXX. 15. *aliam Sponius Miſcell. Erud. Antiq. Sect. II. pag.* 46. *in Romana Baſi in Hortis Burgheſiis, latine praepoſito nominis titulo, & ſequenti Graeco Epigrammate longe conſpicuam; cuius primos tantum quatuor verſus dedit; reliquos octo, immo totam integram Fabrettus Inſcr. Antiq. Cap. IV. pag.* 287. *n.* 215. *ni duo antiqua epigrammata in unum concinnata fuerint.*

PETRO-

PETRONIAE MVSAE

ΤΗΝ ΚΥΑΝΩΠΙΝ ΜΟΥΣΑΝ ΑΗΔΟΝΑ ΤΗΝ ΜΕΛΙΓΗΡΙΝ
ΛΕΙΤΟΣ Ο Δ ΕΞΑΠΙΝΗΣ ΤΥΜΒΟΣ ΑΦΑΥΔΟΝ ΕΧΕΙ
ΚΑΙ ΚΕΙΤΑΙ ΛΙΘΟΣ ΩΣ Η ΠΑΝΣΟΦΟΣ Η ΠΕΡΙΒΩΤΟΣ
ΜΟΥΣΑ ΚΑΛΗ ΚΟΥΦΗ ΣΟΙ ΚΟΝΙΣ ΗΔΕ ΠΕΛΟΙ
ΤΙΣ ΜΟΥ ΤΗΝ ΣΕΙΡΗΝ ΑΚΑΚΟΝ ΚΑΚΟΣ ΗΡΠΑΣΕ ΔΑΙΜΩΝ
ΤΙΣ ΜΟΥ ΤΗΝ ΓΛΥΚΕΡΗΝ ΗΡΠΑΣ ΑΗΔΟΝΙΔΑ
ΝΥΚΤΙ ΜΙΗ ΨΥΧΡΑΙΣΙΝ ΑΦΑΡ ΣΤΑΓΟΝΕΣΣΙ ΛΥΘΕΙΣΑ
ΩΛΕΟ ΜΟΥΣΑ ΕΤΑΚΗ ΔΟΜΜΑΤ ΕΚΕΙΝΑ ΣΕΟ
ΚΑΙ ΣΤΟΜΑ ΠΕΦΡΑΚΤΑΙΤΟ ΧΡΥΣΣΕΟΝ ΟΥΔΕΝ ΕΤ ΕΝ ΣΟΙ
ΛΕΙΨΑΝΟΝ ΟΥΚ ΕΙΔΟΥΣ ΟΥ ΣΟΦΙΗΣ ΠΕΛΕΤΑΙ
ΕΡΡΕΤΕ ΜΕΡΜΟΥΡΑΙ ΘΥΜΑΛΓΕΕΣ ΑΜΜΟΡΟΙ ΕΣΘΛΗΣ
ΕΛΠΙΔΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΠΑΝΤΑ Δ ΑΔΗΛΑ ΤΥΧΗΣ

Vir Clariſs. Antonius Maria Salvinius bis totidem elegantiſsimis verſibus.

Luſciniam nigris oculis Muſamque canoram
  Hic mutam tenuis urna repente tenet.
Atque lapis veluti: ſapiens. celebris iacet illa
  Muſa decora: haec o ſit tibi terra levis.
Daemone quo a nocuo rapta eſt innoxia Siren?
  Luſciniam dulcem quis rapuitve meam?
Heu gelidis guttis una tu nocte ſoluta,
  Muſa: intabeſcunt lumina & illa tua.
Aureum & os clauſum: formae nullae amplius in te
  Relliquiae; Sophiae nulla & imago manet.
Mordax cura vale: Mortalis ſpei bonae exors:
  Cunctaque Fortunae non manifeſta cluent.

Marmorea haec Baſis in ſecundo verſu habet ΛΕΙΤΟΣ ΤΥΜΒΟΣ, ideſt, λῖτος τύμβος; *tenuis urna*, vel *sepulcrum*; perperam igitur apud Sponium, & Fabrettum Latine verſum eſt *publicum Sepulcrum*; λειτουργία. *publica functio*. Sed perſaepe in Graecis Nummis, & Inſcriptionibus iota longum ΕΙ legitur, ut ΦΑΥΣΤΕΙΝΑ. ΝΕΙΚΗ pro Φαυςίνα, & Νίκη, *Fauſtina*, *Victoria*. & ΕΙ pro Ι longo, in Gazenſium nummo in honorem Hadriani cuſo, hac epigraphe: ΓΑΖΑ ΕΙΩ, ideſt, *Gaza Io*; nam Gaza, *Ione* quoque appellata eſt, uti tradit Stephanus,

propterea

propterea quod illuc Io adnavigaverit, ibique morata fuerit; ob quam interpretationem eximia me laude cumulavit Doctiſſimus, ac Clariſs. Vir Henricus Noris, in praeſtantiſſimo Opere de Epochis Syro-maced. Diſsert. V. pag. 423.

In quincto verſu Fabrettus exſcripſit KAKIΣ; ſed videtur omnino legendum KAKOΣ, ut verſui ſua elegantia, & ſenſus reſtituatur.

In ſexto verſu MOΥTHN, ideſt μοῦ τὴν duarum vocum, pronominis, & articuli, monſtroſum fecit verbum *Muten* quicumque ille fuit, qui Graeca in Latinum convettit; eaedem tamen voces in principio quincti verſus ei occurrerant. Sed huic errori, iunctura fortaſſis duarum vocum a quadratario facta in marmorea Baſi, anſam dedit; O rem ridiculam, & iocoſam! Multa his ſimilia doctorum virorum diligentiam fefellerunt. Duo hic praetereunda minime videntur, quae caſtiganda omnino ſunt. Octavius Falconerius Florentinus vir ſane doctus, & Antiquariae rei peritiſſimus Marmoream Baſim Donarii Nicomedis Medici AEſculapio Servatori dicatam eruditis notis illuſtrans, in ſexto verſu MATPOC AΠAPTITOKOΥ, vertit: *matris, quae recens peperit*, quum duabus vocibus ex una factis, AΠ APTITOKOΥ, ideſt ἀπ' ἀρτιτόκου legendum fuerit, & interpretandum *matre a puerpera*. Simili prorſus modo lapſus in ſequenti verſu ΔAIΔAΛΩN MЄPOΠЄCCIN ЄMHCAC CЄIOBOHΘЄ, quum ita vertit *Adornans mortalibus extuliſti Seioboethe*, haud diſtinctis duabus his vocibus CЄIO BOHΘЄ, & in una comprehenſis; vertendum enim erat *tui Boethe*; in quae loca turpiter lapſum & ipſum Sponium poſtea animadverti in Miſcell. Erud. Antiq. Sect. IV. pag. 132. & 133. Ita ſi forte *Seiomyron*, quemadmodum hic *Seioboethus*, converſus eſſet in epigrammate Anthol. lib. IV. in buculam Myronis; id eſſet ſane ridiculum portentum. (AΛΛΘΕΙΣ

ΣEIO MΥPΩN ΔAMAΛEI ΠAPAKATΘANE MOΣXOΣ
KAITAXA ΠIΣTEΥΩN XAΛKON EΣΩΘEN EXEIN.

Myronis egregii Sculptoris eiuſque operum meminit Cicero lib. IV. in Verrem Orat. IX. itemque Boethi Sculptoris

res eximii, de quo etiam Plinius lib. XXX. cap. 12. ait *Proximi ab eo* [Mentore] *in admiratione Acragas, & Boethus, & Mys fuere. Extant hodie omnium opera in inſula Rhodiorum. Boethi apud Lindiam Minervam; Acragantis in templo Liberi Patris, in ipſa Rhodo*. Et lib. XXXIV. c. 8. *Boethi, quamquam argento melioris, infans eximie anſerem ſtrangulat. Atque ex omnibus, quae retuli, clariſsima quaeque in Urbem iam ſunt dicata a Veſpaſiano Principe in Templo Pacis, aliiſque eius operibus, violentia Neronis in Urbem convecta, & in ſellariis Domus Aureae diſpoſita.*

5. **TVLLIOLAE V C.** *f.* Virginis cariſſimae. *Virginitatis laudem multi fecerunt & ipſi Ethnici. Vide Fabrettum Inſcr. Antiq. Cap. III. pag. 144. & Cap. VIII. pag. 567. ubi plures in huius rei teſtimonium affert Inſcriptiones. Nam verecundia, & modeſtia virginalis ſuas illecebras habet. Tibullus lib. I. Eleg.* IV.

Hic, quia fortis adeſt audacia, cepit: at illi
Virgineus teneras ſtat pudor ante genas.

6

6. Gentis Ogulniae Sepulcrum poſt 11. *lap. Viae Appiae ad dexteram fuiſſe tradit Fabrettus Inſcr. Antiq. Cap. II. pag.* 68. **APHRODISIA**. ideſt *Veneria*.

7.

7 *In Urnula elegantiſſima.*

D M
P . AELIO . MYRONI
C . PETRONIVS
NARCISSVS
AMICO . B . M . FECIT

8 *Tabula marmorea.*

FLAVIAE MARCELLINAE
FLAVIVS CERDO
PATRONAE BENEMERENTI

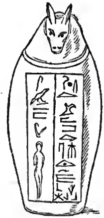
In Cippo marmoreo, mulieris ſigillo ornato ſimpulo, & patera in angulis.

9

D M
C . IVLIVS . ATHENAEVS
SIBI . ET . IVLIAE
PRIMITIVAE . CON
IVGI . KARISSIMAE
FECIT
VIX . ANN . XXXV
M . VI . D . XVIII
ET . C . IVLIO . C . F . IVLIANO
VIX . ANN . XVII . D . VIII

Urna fictilis cineraria alta ped. I. lat. unc. VIII.

10

10. *Plura extant in hoc Muſeo monumenta hieroglyphicis notis, & AEgyptiorum Numinum ſignis inſculpta; binae quoque arcae Mumiarum ligneae, hieroglyphicis variiſque coloribus, mirum in modum lucentibus, eleganter depictae, quas vulgavit, quum ſui iuris eſſent, Cl. V. Iohan. Nardius Florent. Med. D. poſt Commentarium ſuum in Lucretium.*

tium. Huius tam eximiae Antiquitatum ſupellectilis amplificator egregius fuit Iohannes Baptiſta Eques, & Senator Cerretanius, vir cum dignitate, tum eruditione, & Iuriſprudentiae laude praeſtantiſſimus; qui etiam multo ſtudio ſumtuque ſingulare ſibi condidit Cimeliarcheum Florenorum Monetarumque antiquarum omnium, quotquot reperiri potuerunt, tum Reipublicae noſtrae, tum aliarum exterarum, & regnorum, & urbium; quod, poſt eius immaturum obitum, etiam nunc auget Auguſtinus Maria Frater Canonicus Florentinus, vir optimus, cuius etiam non ultima laus eſt literas colere, & literarum ſtudioſis omnibus favere.

11 *In Tab. marm. alt. unc.* XIV. *lat. ped.* I. *unc.* I.

POPILLIA FELICVLA PIA SANCTA
CARA SVIS ET MENOPHILO CONIVGI
ET COLLIB SVO. V. A. XIIX.
HVNC EGO NVNC TITVLVM STATVO
TIBI CARISSIMA CONIVX
LVCTVOSVMQ MIHI QVI SCIO QVID FVERIS
EXTREMVM OFFICIVM QVONIAM TIBI
REDDERE COGOR
ET MERITO HOC FIERI TESTIS ET IPSE LOQVOR
NVNC VOS CONTESTOR MANES QVIBVS
OSSA RELINQVO
TELLVS HVIC TVMVLO NE GRAVIS
ESSE VELIS

11. *Gruterus pag.* DCCCCLXXXX. 10. *exhibet Aram marmoream Romae in Domo Urſinorum, e regione Palatii Cardinalis de Valle, hac ipſa epigraphe inſculptam. Supra primum verſum legitur* DIS MAN. *qui titulus heic omittitur. Literas poſt* LVCTVOSVMQVE *diſcriminat in medio ſculpta aquila ſubvolans, qua etiam caret haec Tabula; procul dubio falſa, & ſuppoſititia; exſcripta tamen*

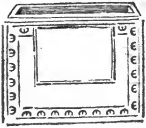
ab illa

ab illa vera. Extat Florentiae & alia huic omnino ſimilis, eiuſdem forſitan pſeudographicae manus, in AEdibus Nobilium Rodulphiorum, in via vulgo [Maggio] *h. e. maior, appellata; ipſumque marmor, ut antiquum videatur, aut ſuſpicari quis poſſit, arte quadam fucatum eſt, vel igne, vel fumo denigratum.*

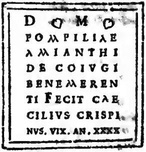
Arcula fictilis picta Etruſcis characteribus ex atramento.

12

Arcula marmorea abſque titulo.

13

In marmorea Tabula.

14

13. Sepulcrum ἀγράμματον, & ſi fas eſt Latinis dicere, *illiteratum*.

Digitized by Google

Plures tum Arcas ; tum Sarcophagos variis in locis Florentiae , & Piſis obſervavimus titulo vacuos ; verum haud carentes tabula ad titulum excipiendum . Extant in Hortis Mediceis , vulgo (Boboli *) tres Sarcophagi , Geniis moerentibus , figuris columniſque ſpiralibus ſtriatis ornati , nuda vero tabula , muta , ac tacente in medio ; Urnae itidem plures ſemirotundae , & Arculae quadratae in Regio Muſeo Mediceo , & in Suburbano Muſeo Villae Stroziae ad Montem Hugonis . Perpulchram addimus Arculam apud Nobilem Franciſcum Guicciardinium , quam ſupra notavimus pag.* 230. *n.* 14. *Probabile valde eſt , veteres Sculptores in officinis ſuis paratas eas habuiſſe , ut emtorem opperirentur ſuum , qui titulum , quem vellet , vel ſibi , vel ſuis aptaret , & quadratariis traderet inſculpendum . Hinc anſa , credo , praebita falſariis lucricupidis inſcribendi quidquid velint . Quod pleraeque Inſcriptiones falſae ſint atque ſuppoſitae , nullus dubitat , qui in hac palaeſtra vel minimum ſit verſatus . Hanc Spartam exornat Scipio Marchio Maffeius Veronenſis , tum nobilitate , tum omnigena eruditione , tum acri iudicio praeditus , tum omnis Antiquitatis diligentiſſimus ſcrutator .*

14. **AΛΛIANTHIDE** , *pro* **AMIANTHIDI** . Ἀμιάντιδι . *immaculatae* . nomini boni ominis .

A , ſine linea tranſverſa , ſemper ſcribitur in antiquiſſimo Virgilio olim Carpenſi , nunc Mediceo .

Fragmentum Sarcophagi marmorei .

15 ΕΜΩΝ ΛЄΧЄΩΝ ϹΩΦΡΟϹΥΝΗ

INSCRIPTIONES
ANTIQUAE
FLORENTIAE
APUD MARCHIONES
NICOLINIOS.

In AEdibus eorumdem prope Nobb. Pactios.

I

V F
VERSINIA. Ɔ.L.
TYCHE
P.ALFIO.ERASTO
NEGOTIANTI
MATERIARIO
COIVGI · BENE
MERITO

1. M*Armorea haec Tabula lignariis inſtrumentis inſignis, alta p.III. unc. XII. lata p.II. inventa fuit in agro Antellenſi, VII. circiter ab Florentia lapide. In zophoro, pampinis, botris, encarpis foliaceis e craniis bubulis pendentibus eleganter ornatur. Mos im-*

imponendi Sepulcris artis inſtrumenta, quam defunctus profitebatur, cum apud Graecos, tum apud Romanos uſitatus, & frequens. His quoque veterum Chriſtianorum Sepulcra inſignita; quemadmodum egregium ſane, ac pernobile Eutropii, ut videtur, Martyris, ex Muſeo Fabrettiano, quod eiuſdem auctor exhibet Cap. VIII. pag. 587. *num. CII; in quo varia ad ſculptoriam artem pertinentia inſtrumenta conſpiciuntur. Idem a maioribus noſtris factum teſtantur plures vetuſti lapides in noſtrarum Eccleſiarum Coemeteriis, in quibus inſtrumenta artis inſculpta perſaepe artificem declarant. In Archimedis columella ſphaera, & cylinder viſebantur; quo indicio cognovit Cicero ibi ſepultum Archimedem. Colligitur hic mos ex Homero in Sepulcro Elpenoris nautici viri, Odyſſ. XII. quem ſecutus Virgilius AEneid. lib. VI. ver.* 232.

At pius AEneas ingenti mole ſepulcrum
Imponit, ſuaque arma viro, remumque, tubamque,
Monte ſub aerio: qui nunc Miſenus ab illo
Dicitur, aeternumque tenet per ſaecula nomen.

V F. *ideſt* Vivens Fecit.

NEGOTIANTI MATERIARIO. hoc eſt *Negotianti lignario.* Gr. ὕλη. *materia, ſylva.* Hiſp. *Iſlas de la madera.* h. e. *Inſulae lignariae:* Galli *bois* (*boſco,*) Lat. *Ligna.* Apud Vegetium, *Materiare*, eſt ex ligno conficere; & lib. II. c. 25. ait, *ſecures, aſcias, ſerras, quibus materia, ac pali dedolantur.* Plautus architectis, & fabris materiarium adiungit in Mil. Gl. Act. 3. ſc. 3.

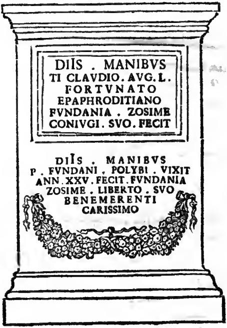
Gruterus pag. CCCCLX. 7. *DCXLII. 6. MLXVII.* 10. *Materiarios Fabros produxit. Reineſius in Romana Cl. VIII. num. LXV. Fabrum Lignarium Machinarum Bellicarum Fabro Ferrario iunctum dedit; apud quem Cl. I. num.* 2. *pag.* 7. MACHINATOR. *idem fortaſſis eſt cum Fabro Materiario.*

Primus eximium hunc lapidem edidit Fabrettus Cap. IV. pag. 274. *num.* 156. *verum abſque delineatione lignariorum inſtrumentorum; & non ita exacte in* 7. *verſu, in quo dedit* CONIVGI, *pro* COIVGI; *deinde P. Montfauconius Diar. Ital. pag.* 391. *verum non tam accurate, ut lectori conferenti patebit.*

In

In praegrandi Ara marmorea egregio opere elaborata, ornata in quatuor angulis capitibus hircinis, anſeribus, gallis pugnacibus, encarpis, aviculis; in lateribus craniis bubulis, duplici Patera, ac Simpulo, itemque, quod hactenus nuſquam obſervavimus, duplici hoc titulo.

2

2. P. FVNDANI. POLYBI. ideſt *Fundani Polybii*. Ita Mss. & Poetae veteres in genitivis. Virgil. AEn. lib. I. ver. 251.

Hic tamen ille urbem Patavi, *ſedeſque locavit*
Teucrorum, & genti nomen dedit, armaque fixit
Troia: nunc placida compoſtus pace quieſcit.

In

Digitized by Google

In Cippo marmoreo ornato ſigillo pueri circum redimito laurea corona.

3

Q. OCTAVIO.
MAGVLLINO
DVLCISSIMO. FILIO
MEVIA T. F. CASTA
MATER

4

AMMONIVS
AMMONI . F
VIX . ANN . II
M III

POSVIT
MIMMIA
EPHESIA
NVTRIX

5

In Urna rotunda marmorea.

DIIS MANIBVS
M . VLPI . FELICIS . MIRMILLONIS
VETERANI . VIXIT . ANN . XXXXV
NATIONE . TVNGER
VLPIA.SYNTYCHE.LIBERTA CONIVGI .
SVO DVLCISSIMO BENEMERENTI
ET IVSTVS FILIVS FECERVNT

6

D M
SVCCESSO
RI. VERNÆ
SVO . FEC
CLAVDIA
EVRESIS
QVI . VIX.
AN. III . M. VI. D
XVI

3. CASTA. Gr. κάστη. ideſt *ornatu digna.*
Protulit Gruterus ex Lipſio pag. DCXCVIII. 2. *cum Romae extaret in aedibus Maffeiorum.*

5. *Apud eundem pag.* CCCXXXIV. 3. *ex Urſino.* MIRMILLONIS. *Digladiantium alter Retiarius, alter Mirmillo appellabatur.*

7

D M
T . FLAVIO
QVADRATO
B M
FLAVIA . ISIDORA
FILIO PIISSIMO

In Urna marmorea rotunda.

8

IANVARIO
AVG. L. GRATIANO
NOMENCLATORI

In operculo eiuſdem.

AMANDAE . ELENCHI
HAEC. VIXIT . ANN. VIII

9

DIS MAN
C. SALLVSTIO
AMYCHO
FECIT
C.SALLVSTIVS
ANTIOCHVS
LIBERTVS . PATRO
NO . SVO
IN . AGR . P . XIIS
IN . FRO . P XIIS

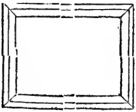
In Arcula marmorea perbelle ornata capitibus arietinis, in unoquoque angulo anſeribus, & Gorgone in medio crinita anguibus,
10 *quos alii anſeres carpunt.*

DIS MANIBVS
P. SVLPICIO. NARCISSO.
CONTVBERNALI . PIISSIMO
PLAETORIA . L . F
MAXIMILLA

8. *Edidit Gruterus pag. MCXIII. 6. cum extaret Romae in Exquiliis prope S. Eudoxiae; verum in operculo* τὸ OSSA *non legi.*
9. AMYCHO. *In hoc verſu, deleto eo cognomine, quod prius ſculptum fuerat, hoc aliud alia manu ſubſtitutum eſt.*
Amycus, non *Amychus* Rex Bebrycum apud Virgilium, & Theocritum in Dioſcuris. Amyche, *punctio* cum χ litera.

Arcula marmorea titulo deſtituta ornata aquilis, & Geniis encarpum ſuſtinentibus.

11

Urna quadrata, ornata capitibus arietinis, e quibus pendet encarpus.

12

13

14

12. *Hic T. Statilius Eleutherus libertus fuit T. Statilii T. F. Tauri ex Ordine Corporatorum, qui pecuniam ad ampliandum templum contulerunt, Imperatore Caeſare P. AElio Hadriano Antonino Auguſto, ut in Romana Tabula apud Gruterum pag.* CXXVI, STORGE. *Amatio.*

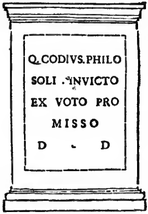
14. PHAEDER. Φαιδρὸς, *Hilaris*. Quemadmodum Ἀλέξανδρος, *Alexander*; Μέναιδρος, *Menander*; ἀγρὸς, *ager*. ita Φαιδρὸς, *Phaeder*.

Modo hic titulus non reperitur. Dedit Gruterus pag. MCXI. 3. *Deſcripſi ex Schedis Caroli Senatoris Strozae Viri Clariſſimi.*

INSCRIPTIONES ANTIQUAE *FLORENTIAE.*

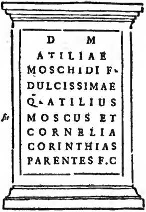
IN MUSEO MARCHIONUM GUADAGNIORUM.

1 *In Ara marmorea.*

2 *In perelegant Cippulo.*

ſic

1. SOLI INVICTO. In Graecis Inſcriptionibus Soli dicatis: ΗΛΙΩ ΑΝΙΚΗΤΩ.

D D. h. e. *Dono dat*, vel *dicat*, *dedicatque*. Gallorum lingua *dare*, dicitur *donare*; quos noſtri vett. Tuſci imitati ſunt.

2. MOSCHIDI. μοσχίδι. *Iuvenculae*. MOSCUS. legendum MOSCHUS. μόσχος. *Vitulus*, *iuvencus*. CORINTHIAS. κορινθιὰς, ut Pythias apud Terentium, *Corinthia*.

F. C. *ideſt* faciundum curaverunt, *vel* coeravere.

In Arcula marmorea ornata capitibus arietinis, encarpo, aviculis, capite bubulo in medio, & duplici hoc titulo.

3

C. TERENTIVS . ACTIVS TATIAE . TYCHE CONIVGI . CARISSIMAE	C. TERENTIVS . ACTI VIX . ANNOS . LXXXV FECIT . TERENTIA THALLVSA . PATRONO BENEMERENTI SVO

In marmorea Arca.

4

DIIS . MANIBVS
OGVLNIAE . PROBAE . FECIT
N . OGVLNIVS . HERMES
CONLIBERTVS . CONIVGI
CARISSIMAE . ET . SIBI .

In Urnula marmorea.

5

C.POMPONI
C. F. ARN
sic CAPITONI

In Urnula ornata Hammonibus, & encarpo, & faciebus Caſtorum.

6

FLAVIAE IONIDI
VIX . ANN. XXXXI . M. II
FLAVIA . CAENIS
FILIAE . PIENTISSIME . F. *sic*

In alia ornata encarpo, & aviculis.

7

D MAN
OFILIAE PRIMIGENIAE
Q. FABIVS . MARTIALIS
CONIVGI . CARISSIMAE

3. *Apud Gruterum cum mendo, pag. MCXLV. 6. e Boiſſardi exemplaribus, qui Romae extaſſe dicit in Hortis Iulii III. Pont. Max.*

4. N. OGVLNIVS. *ideſt* Numerius Ogulnius. *Gruterus quatuor viros e gente Ogulnia hoc praenomine inſignitos profert, ut ex indice comperies.*

In

In Arcula marmorea.

8

MAXSIMO. LIBERO. VEN
ATORI. OLGIA. VERA
CONIVGI. PIENTISSIMO
B M F

In Arcula ornata Hammonibus, encarpo, & aviculis.

9

D M
C. ALLIO FELICI
C. ALLIVS. VERVS
PATRI. SVO. B. M. P

In Arcula marmorea,

10

D M
BETILIENAE
NICE
VIXIT. ANN. XXVI
MENSIBVS. VIII
DIEBVS. VIII

In Urnula ornata ſimpulo, & patera.

11

D. M. S
C. AFIIVS. C. L
COSMIO
VIXIT. ANNIS
LXX. VII. M. VII
DIES. XXVI

8. VENATORI. C. *Ceionii Muſici* C. L. *Venatoris meminit unico titulo Gruterus pag. MCXVIII. 2.*

10. *Ornatur haec marmorea Arcula pulcherrima, atque elegantiſſima duabus aquilis in unoquoque angulo, & quatuor capitibus arietinis. Subter inſcriptam tabulam Silenus aſello inſidet facie, & corpore caudae obverſo, ſiniſtra pateram tenens, dextra levata, circumludentibus Satyro, qui praeit, & Fauno, qui comitatur.*

Aſino inſidere facie caudae obverſa, ignominiae & opprobrii fuit apud Graecos, & ex Graecis apud Italos, ut ad Nepeſinam Inſcriptionem erudite obſervat Fabrettus Cap. II. pag. 111. *qui protulit hanc noſtram Inſcriptionem Cap. V. pag.* 383. *n.* 212. *viditque Romae penes Lapicidam ad DD. Sergii, & Bacchi.*

11. COSMIO. Κοσμίων. diminutivum, ſeu ὑποκοριστικὸν τοῦ Κόσμου.

In

In Arcula marmorea, ornata duobus Geniis in angulis encarpum tenentibus, & taeda accenſa, ſub tabula hoc modò inſcripta.

12

O. D. M. C. VALERI. T
T. SVCCESSI. HIERO. T
B. ET. ROMANA. FILIOL
O. CARISSIMO. V. A. XI. S
M. XI. D. XIII

In aereis ſigillis literis inverſis.

13

P. IVVENTI
HERODIS

14

TITVLI
MARINI

15 *In alio ſimili.*

E∘X∘P⊖

In alio Sigillo literis inverſis.

16

C. IVLI
LEGITIMI

In alio ſimili.

17

OMINO

18 *In Urnula marmorea.*

D.M. TI. CLAVDI. HERMAISCI
TI CLAVDIVS. ARPOCRATIANVS
LB BE ME

In alia.

19

MAGIAE
M. L
LEVCADIAE

12. O. D. M. *hoc eſt* Omnipotentibus Diis Manibus. *Ita etiam Fata omnipotentia vocantur in priſcis lapidibus. Fatorum nomine mortem intellexerunt veteres. Apud Fabrettum Cap. II. n. XI. pag.* 87. *Dii Manes Fatorum arbitri appellantur.*

18. ARPOCRATIANVS. ab Arpocrate. ἀρποκρατιανός.
LB BE ME. *i.* liberto benemerito, *vel* benemerenti.

INSCRIPTIONES
ANTIQUAE
FLORENTIAE
VARIIS IN LOCIS.

IN AEDIBUS NOBB. DONIORUM.

1

M. VLPIO LONGINO EQVITI
SINGVLARI. AVG. TVRMA
ſic F. PLACIDI. NATIONE. BESSVS
MILITAVIT. ANNIS. VI. VIX. AN. XXVI
L. SENTIVS. FORTIS
PATER FECIT

Hic ſculptus equus phaleratus, opertus ſtragulo ἐφιππίῳ, a quo pendet ſcutum, & pilum.

1. *IN Mediceis Hortis Florentiae extant duo marmorei Sarcophagi praegrandes, qui in lateribus, binis ſcutis, & brevi haſta tranſverſa, quae poſt ipſa conſpicitur, ornantur. Equitum Singularium Sepulcra fuiſse videntur; nam ſcutis potiſſimum utebantur, ut de Sempronio teſtatur Lucanus; ſtabantque a ſiniſtris Imperatoris in acie, Praetoriani autem a dextris.* Ta-

Tabula marmorea literis minio inſignitis.

2

SOZOMENETI . ALVMNAE
AVDIENTI .
PATRONVS . FIDELIS.

In Arculae marmoreae fragmento.

3

L . OCLATIVS
PRIMVS

2. Chriſtianus titulus ſua raritate , & ſimplicitate commendabilis. Σωζομένῃ τῇ τρόφιμῃ κατηχουμένῃ. Tertulliano Catechumeni dicuntur *Audientes*.

PATRONVS . FIDELIS . *cuius fuerit nomen* SOZOMENVS ; *a quo alumna* SOZOMENE *denominata. Sozomenus, Eccleſiaſticae Scriptor Hiſtoriae floruit ſa eculo V.*

4

D . M . TETTIO . HERMETI
SENIORI . ET . TETTIO . HERMETI
IVNIORI . DVOBVS . COLLIBERTIS
QVI . SVA . INPESA . SVPERFICIEM
REFECERVNT . ET . SIBI . ET . SVIS

5

D M
BERONICIANO
ALVMNO
DVLCISSI
VIX . AN

In Arcula ornata encarpo, & anſerib. anguem carpentibus.

6

D M
CN . POMPEI
ARTEMAE
FECIT

In fragmento operculi ſarcophagi, in quo mulier iacens cum catulo adblandiente.

7

. . . . . . AIAIDI . QVAE . VIXIT
. . . . . INIVS . IVLIANVS . AVIAE
. . . . PIISSIMAE . FECIT

Digitized by Google

4. SVA. INPESA. *In marmorea Arcula in Muſeo Suburbano Strozio* OLLA. EIVS SI QVI OVVIOLARIT. AD IFEROS. NON. RECIPIATVR. *Ita* Meſes, *pro* Menſes.

SVPERFICIEM. Superficies, & ſuperficium legitur in ve-tuſtis lapidibus. V. Digeſtorum titulum *de ſuperficiebus*.

5. BERONICIANO. Beronice AEgypti Regina. Catull.
E Beroniceo vertice caeſariem.

6. ARTEMAE. Artemas, ſive Artema, contractum ab Ar-temidoro; ut Herma ab Hermodoro; Nymphas, Νυμφᾶς, apud S. Paullum, ad Coloſs. c. IV. ver. 15. a Nymphodoro.

8

D . M . S
A . FLAVIO . THEOPHILIA
NO . FEC . FLAVIA . SECVN
DA . PILIO . PIENTISSI . B . M
V.A.XVIIII. M.VIII. D.X.ET.SIB
ET . SVIS . LIB . LIBERTABVSQ
POSTERISQVE . EORVM

9

D M
MEMMIVS . SEX
PRIMANIO . PATERNO.
EQ SING . D̄ . N̄
ET . AVRELIVS . EPONICVS
HERED . B M F

10

D M
IVLIO QVARTO EQV
SING . TVR . NIGRINI
NAT . PANN . VIX . ANN
XXXII MIL . ANN X.
VALATONIVS SECVN
DINVS.ET AVR.INPETRA
TA COIVX EIVS HERED
B M F

11

D M
IVLIA . SATVRNINA
C.IVLIO.CANDIDO.AVIO
DVLCISSIMO.BENE ME
RENTI.FECIT.QVI VIXIT
NIS . LXXXVII . HO
VNA

8. PIENTISSI. *Pientiſsime*. hoc eſt φιλοστοργοτάτῳ ὁσιω-
Oo τάτῳ

πάτρῳ. Plato in Euthyphrone ὁσιότητα vocat *pietatem filii erga patrem*. Hic obiter animadvertendum eſt Platonis laudatum Dialogum, qui inſcribitur περὶ ὁσιότητος, interpretandum eſſe *de Pietate*, non, ut perperam aliqui, *de Sanctitate*.

9. EPONICVS. *mallem* EPINICVS, *h. e.* Victor. *Notandi apices tranſverſi pro punctis; qui ſequioris aevi barbariem adſtruunt.*

10. AVR. INPETRATA. Sic apud Graecos antiquitus ἐνπαίζειν, pro ἐμπαίζειν, & ſimilia.

11. *Lege* QVI VIXIT ANNIS.LXXXVII.HORA VNA.

In Horto Nobb. Spigliatorum ad Clivum S. Georgii.

12

C.POBLICIO.C.L.
MAHETI
SEX.VIR.MAG.AVG
DECIMIA.M.L.PNEVMA
VXOR

13

PVPIA.PIE *tas*
SIBI.ET.P.SEP *timio*
CONIVGI.SVO.Q
GAL.PISIS.QV
AN

12. *Marmorea haec Tabula altitud. ped.* III. *latitud. ped.* IV. *reperta eſt anno circiter M.D.C.XVI. in agro Abbatiae Sancti Martini vulgo* (a Menſola) *inde Florentiam tranſlata*.

SEX. VIR. MAG. AVG. *h. e.* Sex Viro Magiſtro Auguſtali. *De eorum munere in* Coloniis, *conſulendus Reineſius Cl. I. num. CLXVIII. & Fabrettus cap. V. pag.* 403. *& ſeqq. qui etiam in hac perperam edidit* C. POLIBICO. *pro* C. POBLICIO *pag.* 408. *num.* 327.

PNEVMA VXOR. Quid hoc PNEVMA? πνεῦμα, forte femininum apud Latinos, ut ſchema apud Plautum: *cum ſervili ſchema*.

13. GAL. PISIS. hoc eſt *Galeria* (*Tribu*) *Piſis*. In hac Piſani ſuffragia ferebant.

Apud

Apud eoſdem Tabula Marmorea alta ped. IV. *lata ped.* II. *unc.* XIV. *eruta Caſcinae prope Piſas, Anno* CIƆ.IƆ.CXXVI. *inde Florentiam translata.*

14

	V	. F
	CVLTORES	HERCVLIS
3	SOMNIALIS	DECVRIA.I
	DIS	MANIBVS
	SIBI.ET.POST	ERISQVE . SVIS
6	II.QVI.INFR	A.SCRIPTI.SVNT
	Q.CAECILIVS.Q	F.GAL.LVCCEIANVS
	Q. CAECILIVS.	AMANDVS. AVG.
9	T. FABIVS .	SEPPIANVS
	L. ATILIVS .	MODEST
	SEX. SCVTARIVS .	SVCCESSVS
12	M. LVCCEIVS .	BACHYLLVS
	L. LAPPIVS .	RECEPTVS
	L. ATILIVS .	SOTERICVS
15	A. CAECILIVS .	EVTYCVS
	L. OLGIVS .	VENVSTVS
	T. FABIVS .	GALAESVS
18	L. CASTRICIVS.	CARVS
	M. MODIVS .	MASCVLVS
		FVSCVS
21		ALYFVS
		PARIS
	. DECIMIVS COSMVS	CICERO
	ALBIVS .	IANVARIVS
24	PETRONIVS.	EVCAERVS
	RENTIVS.	ABASCANTVS
	IVS	CVNDVS
27		

14. *Alii quoque Herculis Cultores apud Grut. in Reatino marm. & Aquinate pag.* CCCXV. 6. 8. *loca Sepulturae ſibi condunt, alteri in* FVNDO QVADRIGANO, *alteri in* FVNDO DOMITIANO, *certa agri definitione, ac menſura; quod quidem & hoc marmor oſtenderet, niſi eſſet inferius fractum temporis, ac vetuſtatis iniuria. Igitur* HERCVLEM SOMNIALEM *Piſis cultum conſtat ex hoc Cippo*

Oo 2 *non*

non longe ea ab Urbe eruto ; ibique Collegium , ſeu Sodalitium Herculis Somnialis fuiſſe , quod Graeci φρητρίαν , & ἑτερίαν *vocant ; quod communis Numinis cultum , arcam communem , communia ſacrificia , & epulum ſtatis temporibus habuit . Piſis quoque ſuſpicor Herculis Somnialis percelebre Templum , aut Fanum extitiſſe ; nam veteres in Templis Deorum ſomnia quaerebant , ac petebant ; eaque capiebant in lectis , quibus ovium , & vervecum villoſas pelles ſupponebant , ut vera reſponſa conſequerentur ; quod clariſſimis , Virgilii lib.* VII. *verſ.* 85. *Plauti in Curc. Act.* 1. *Sc.* 1. *ver.* 61. *Tibulli , Propertii , Ciceronis , & Petronii , teſtimoniis apud eruditos omnes tritum eſt. Hac de cauſſa Hercules in noſtro , & in alio apud Fabrettum marmore Cap. X. pag.* 692. *raro admodum vocabulo* SOMNIALIS *nuncupatur , Graece* ὀνειροπόμπος ; *ideſt* praedivinorum ſomniorum immiſſor , *de futuris , de factis , de faciendis , de fugiendis . Apud Ciceronem ob indicium per ſomnium Sophocli factum de fure , qui pateram auream gravem Athenis ſubripuerat ex eius AEde , eo facto Fanum illud* INDICIS *Herculis nominatum eſt . Nam veteres , quos maxime credebant* ἀλεξικάκυς , *videlicet* malorum expulſores , *eos etiam* ὀνειροπόμπους , Somniorum immiſſores *quammaxime colebant . Quis autem , ut Ciceronis utar verbis lib.* IV. *Tuſc. Quaeſt. ut* Hercules tantus , ac tam praeſens Deus ? *Quare inter Deos ſomniorum immiſſores Hercules praecipuus habebatur ; itemq; Iuppiter , a quo* καὶ γάρ τ' ὄναρ ἐκ Διός ἐστι , ſomnium eſt , *ut ait Homerus Iliad. α. & Mercurius , qui ab eodem in hymno appellatur* ἡγήτορ ὀνείρων , ſomniorum dux . *Deinde Apollo , AEſculapius , Iſis , Oſiris , Serapis , Caſtor , & Pollux , & Manes quoque Dii , a quibus ſomnia proficiſci autumabant . Somniorum quinque genera explicat Macrobius in Somnium Scipionis lib.* 1. *cap.* 3. *quem luculenter illuſtravit Doctiſſimus , & Eloquentiſſimus Benedictus Averanius Diſſertatione* XIX. *de Somniis in Euripidem . De huiuſmodi vero Herculis* SOMNIALIS *cognomento adeo praeclare , & erudite diſſeruere Claudius Salmaſius in Plinianis Exercitationibus Tom.* 1. *pag.* 248. *Reineſius Cl. X. num.* IV. *Iuſtus Fontaninus de Antiquitatibus Hortae lib.* 1. *cap.* 6. *pag.* 116. *ut aliud addendum non videatur poſt tantos viros , &* μὴ κόρος ἐλθὼν κνίσῃ , ne ſatietas veniens offendat *lectorem , ut Pindari in Pyth. Od.* VIII. *ore loquar.*

DECV-

DECVRIA. I. *Decurias de pluribus quam decem numero diei ex hoc marmore, & ex aliis pluribus conſtat; uti & Centurias ſupra centum adſcriptos milites continere obſervat Fabrettus Inſcr. Ant. Cap. VI. pag.* 446.

Q. CAECILIVS. Q. F. GAL. LVCCEIANVS. *Hunc virum, qui in Decurialium Sodalium numero, ordine primus recenſetur, quique ſolus honoris cauſſa* GAL*eriam Piſanorum Tribum iunctam habet, arbitror huiuſce Sodalitii Cultorum Herculis Somnialis Patronum fortaſſis fuiſſe. Ita in Inſcriptione Muſei Fabretiani Cap.* VI. *pag.* 448. *num.* XII. *Sodalitium Dei Silvani Pollentis Patronum habet C. Iulium Helpidephorum Cyrinum; & Collegium Herculanorum Caeninenſium in quodam fragmento Trebulano Patronum nominat Q. Livium Velenium, apud eundem Fabrettum Cap.* III. *pag.* 217. *num.* 564. *Poſt ipſum Q. Caecilium Lucceianum ſubſequitur eius frater Q. Caecilius Amandus Coloniae Obſequentis Iuliae Piſanae* AVG*uſtalis.*

Obſervo heic etiam quatuor nominari familias Piſanas, quae in Piſanis Cenotaphiis perhonorifice laudantur, ſcilicet Fabiam, Lappiam, Albiam, Petroniam. *Auſpicibus iiſdem Cenotaphiis, in vigeſimoquarto, & quincto verſu praenomen, quod deeſt in marmore, ita reſtituo;* A. ALBIVS. IANVARIVS. TI. PETRONIVS EVCAERVS. *Ultimi verſus lacunam, in quo pauculae adhuc ſuperſunt litterae, Reineſius explet hoc nomine* C. CVRTIVS. C. L. IVCVNDVS. *Verum quid hic* C. L. *ideſt* Caii Libertus, *quum nulla in hac tabula cenſeantur libertorum capita? Certe probabilior mihi videtur opinio Iuſti Fontanini viri praecellentiſſimi, qui laudato in opere ſubſtituit,* M. VLPIVS VERECVNDVS; *ita quidem, ut hic Verecundus idem ſit, ac ille, qui reliquas duas Inſcriptiones Romae, & Hortae Herculi dicavit; quod nomen egregie marmori quadrat.*

Reineſius refert Sodales iſtos ad tempora Hadriani, cuius rei rationem affert pag. 600.

Nunc operaepretium eſt ut dicamus a quibus edita, ſed haud viſa, niſi ex apographis, fuerit haec inſignis Inſcriptio. Primus omnium in lucem produxit Claudius Salmaſius in Plinianis Exercitat. T. 1. *p.* 248. *ſed decem mendis corruptam, quae pluſ[illegible]is aliis auxit poſt ipſum Reineſius Cl. X. n.* IV. *qui ab eo excepit; & perperam cum eo*

Romae

non longe ea ab Urbe eruto ; ibique Collegium , ſeu Sodalitium Herculis Somnialis fuiſſe , quod Graeci φρητρίαν , *&* ἑτερίαν *vocant ; quod communis Numinis cultum , arcam communem , communia ſacrificia , & epulum ſtatis temporibus habuit . Piſis quoque ſuſpicor Herculis Somnialis percelebre Templum , aut Fanum extitiſſe ; nam veteres in Templis Deorum ſomnia quaerebant , ac petebant ; eaque capiebant in lectis , quibus ovium , & vervecum villoſas pelles ſupponebant , ut vera reſponſa conſequerentur ; quod clariſſimis , Virgilii lib.* VII. *verſ.* 85. *Plauti in Curc. Act.* 1. *Sc.* 1. *ver.* 61. *Tibulli , Propertii , Ciceronis , & Petronii , teſtimoniis apud eruditos omnes tritum eſt. Hae de cauſſa Hercules in noſtro , & in alio apud Fabrettum marmore Cap. X. pag.* 692. *raro admodum vocabulo* SOMNIALIS *nuncupatur , Graece* ὀνειροπόμπος *; ideſt* praedivinorum ſomniorum immiſſor , *de futuris , de factis , de faciendis , de fugiendis . Apud Ciceronem ob indicium per ſomnium Sophocli factum de fure , qui pateram auream gravem Athenis ſubripuerat ex eius AEde , eo facto Fanum illud* INDICIS *Herculis nominatum eſt . Nam veteres , quos maxime credebant* ἀλεξικάκους , *videlicet* malorum expulſores , *eos etiam* ὀνειροπόμπους , Somniorum immiſſores *quammaxime colebant . Quis autem , ut Ciceronis utar verbis lib.* IV. *Tuſc. Quaeſt. ut* Hercules tantus , ac tam praeſens Deus ? *Quare inter Deos ſomniorum immiſſores Hercules praecipuus habebatur ; itemq ; Iuppiter , a quo* καὶ γάρ τ' ὄναρ ἐκ Διός ἐστι , ſomnium eſt , *ut ait Homerus Iliad.* β. *& Mercurius , qui ab eodem in hymno appellatur* ἡγήτορ' ὀνείρων , ſomniorum dux . *Deinde Apollo , AEſculapius , Iſis , Oſiris , Serapis , Caſtor , & Pollux , & Manes quoque Dii , a quibus ſomnia proficiſci autumabant . Somniorum quinque genera explicat Macrobius in Somnium Scipionis lib.* I. *cap.* 3. *quem luculenter illuſtravit Doctiſſimus , & Eloquentiſſimus Benedictus Averanius Diſſertatione* XIX. *de Somniis in Euripidem . De huiuſmodi vero Herculis* SOMNIALIS *cognomento adeo praeclare , & erudite diſſeruere Claudius Salmaſius in Plinianis Exercitationibus Tom.* I. *pag.* 248. *Reineſius Cl. X. num.* IV. *Iuſtus Fontaninus de Antiquitatibus Hortae lib.* I. *cap.* 6. *pag.* 116. *ut aliud addendum non videatur poſt tantos viros , &* μὴ κόρος ἐλθὼν κνίσῃ , ne ſatietas veniens offendat *lectorem , ut Pindari in Pyth. Od.* VIII. *ore loquar .*

DECV-

DECVRIA. I. *Decurias de pluribus quam decem numero dici ex hoc marmore, & ex aliis pluribus conſtat; uti & Centurias ſupra centum adſcriptos milites continere obſervat Fabrettus Inſcr. Ant. Cap. VI. pag.* 446.

Q. CAECILIVS. Q. F. GAL. LVCCEIANVS. *Hunc virum, qui in Decurialium Sodalium numero, ordine primus recenſetur, quique ſolus honoris cauſſa* GAL*eriam Piſanorum Tribum iunctam habet, arbitror huiuſce Sodalitii Cultorum Herculis Somnialis Patronum fortaſſis fuiſſe. Ita in Inſcriptione Muſei Fabretiani Cap.* VI. *pag.* 448. *num.* XII. *Sodalitium Dei Silvani Pollentis Patronum habet C. Iulium Helpidephorum Cyrinum; & Collegium Herculanorum Caeninenſium in quodam fragmento Trebulano Patronum nominat Q. Livium Velenium, apud eundem Fabrettum Cap.* III. *pag.* 217. *num.* 564. *Poſt ipſum Q. Caecilium Lucceianum ſubſequitur eius frater Q. Caecilius Amandus Coloniae Obſequentis Iuliae Piſanae* AVG*uſtalis.*

Obſervo heic etiam quatuor nominari familias Piſanas, quae in Piſanis Cenotaphiis perhonorifice laudantur, ſcilicet Fabiam, Lappiam, Albiam, Petroniam. *Auſpicibus iiſdem Cenotaphiis, in vigeſimoquarto, & quincto verſu praenomen, quod deeſt in marmore, ita reſtituo;* A. ALBIVS. IANVARIVS. TI. PETRONIVS EVCAERVS. *Ultimi verſus lacunam, in quo pauculae adhuc ſuperſunt litterae, Reineſius explet hoc nomine* C. CVRTIVS. C. L. IVCVNDVS. *Verum quid hic* C. L. *ideſt* Caii Libertus, *quum nulla in hac tabula cenſeantur libertorum capita? Certe probabilior mihi videtur opinio Iuſti Fontanini viri praecellentiſſimi, qui laudato in opere ſubſtituit,* M. VLPIVS VERECVNDVS; *ita quidem, ut hic Verecundus idem ſit, ac ille, qui reliquas duas Inſcriptiones Romae, & Hortae Herculi dicavit; quod nomen egregie marmori quadrat.*

Reineſius refert Sodales iſtos ad tempora Hadriani, cuius rei rationem affert pag. 600.

Nunc operaepretium eſt ut dicamus a quibus edita, ſed haud viſa, niſi ex apographis, fuerit haec inſignis Inſcriptio. Primus omnium in lucem produxit Claudius Salmaſius in Plinianis Exercitat. T. 1. *p.* 248. *ſed decem mendis corruptam, quae pluſculis aliis auxit poſt ipſum Reineſius* Cl. X. *n.* IV. *qui ab eo excepit; & perperam cum eo*

Romae

Digitized by Google

Romae repertam, & *ea in Urbe aſſervari dixit*. *Octavius Boldonius fruſtum quoddam huius Tabulae deſcripſit lib.V. Epigraph. p.* 619. & *male apud* Carolum *Strozium Senatorem Florentinum extare aſ-eruit; apud quem apographum tantum fortaſſe viderit. Sponius ab eo truncam*, & *mendis depravatam accepit*, & *edidit Miſcell. Erud. Ant. Sec.* 3 *pag.* 100. *n.* 63. *Poſtremo Fabrettus omnium emendatiorem ſe produxiſſe teſtatus eſt Cap. VI. pag.* 429. *num.* 4. *verum contra eum ſunt menda, quae ſequuntur. In verſu* 12. *dedit praeter marmoris fidem* M LVCCEIVS BACVLLVS. *In ver.* 14. L ATILIVS SOTERVS. *In ver.* 21. MYRVS. *marmor habet diſerte* ALYPVS. *In ver.* 22. PARIS; *poſt hoc cognomen videntur reliquae literae ſcalpro ita abraſae*, PARIS [illegible] *Ante haec cognomina* FVSCVS ALYPVS PARIS [illegible] *conſpicitur purum ſpatium. In ver.* 23. DECIMIVS COSMVS, & *praetermiſit quod ſequitur* CICERO. *In* 26. *verſu haec tantum* IVS BASCANTVS. *In verſu* 27. *tres literas* IVS, *quae ſuperſunt, omiſit*.

15

D . M
VISIDIAE . L . F
FESTAE
INCOMPARABILI
VITAE
ET TV

16

CAFATIA . C . L
FAVSTILLA
VIX . AN
XXV
IN . F . P . X . IN . A . P . XII

15. *Erutum hoc marmor Florentiae auctor mihi eſt Carolus Senator Strozius*, *qui* & *alterum*, *quod ſubſequitur num.* 16. *Florentiae effoſſum docet extra portam, qua olim iter Faventiam*. VISIDIA & CAFATIA *Familiae antiquae Coloniae Florentinae hinc prodeunt in lucem, antiquariis hactenus ignotae*.

FESTAƐ. Graecum nomen ƐORTE alibi legitur.

ET TV. *Forte ſupplendum* VALE.

17

. S .
CAM : FVR :
GALL : EXP :
CAP : LIB : P :
CIV : CONS :
B . M . O
P . P . P

In Horto Nobb. Pacciorum.

18

M . PACCIVS
EPAGATHVS . SIBI
ET. PACCIAE. APAMEAE
VXORI. ET. LIBERTIS
LIBERTABVSQVE
SVIS . TESTAMENTO
FIERI . IVSSIT

In AEdib. Nob. Raphaelis Nardii.

19

Q. SAENAE. L. F. SCA. NAN
CRAMPONIAE . A. F. MAXIM
L. SAENAE. CELERI. FILIO.
Q. SAENAE. CLEMENTI. FIL.
L. SAENA . SATVRNINVS
FILIVS . FECIT
IN. FR. P. XII. IN. AGR. P. XII

Apud Nobb. Vecchietti.

20

PYLADES
VESTIARIVS

17. *Praefert hoc marmor M. Furii Camilli elogium, & geſta per compendiarias notas expreſſa; recenti plane manu, ac Minerva concinnata ex T. Livio. Bina puncta in nullis Romanis Inſcriptionibus exculpta hactenus obſervavi. In Graecis unam vidi, Teiam ſcilicet Stelen, diris exſecrationibus refertam, quae veluti mirae Antiquitatis exemplar prodiit hoc anno M.D CC.XXV.*

18. & 19. *Binas has Tabulas detexit, mihique indicavit Iohannes Vincentius Fantonius Angelottius Muſarum egregius cultor, patriarumque antiquitatum ſtudio, & eruditione commendabilis.*

20. VESTIARIVS. *Huius Pyladis officium forſan fuit togam aliarumque veſtium genera diligenter ſummoque ſtudio, & arte plicare, ut apud Quinctilianum Inſtit. Orat. lib. X. c. 3. qui etiam in*

vetuſtis

vetuſtis lapidibus dicitur varia appellatione VESTITOR. VESTIFICVS. VESTIPLICVS. A VESTE. *Vide Philippi Senatoris Bonarotae Obſervationes in Vaſa Vitr. Coemeter. pag.* 158. *Notandum inane illud ſpatium in marmore ad alium titulum excipiendum, quod haud infrequenter in nonnullis occurrit.*

In Urna marmorea rotunda.

21

D . M
CIDIAE . PRIVIGNAE DVLCI
EIDEM
NON. INIVSTAE. NOVERCAE. L. ANTI
DEBITAE. SIBI. VXORIS. MEMOR. IN
VNIVS. ACERBISS. FVN. GEM. ORB. M
P

22

D ✕ M
T. CLEMENTI
ANETI
COIVGI BENE
MERENTI

21. GEM. ORB. M P. *h.e.* gemens orbatus merenti poſuit. *Fabrettus vulgavit Cap. III. pag.* 202. *num.* 498.

23

D. M. LABERIAE
SECVNDAE
L. VIBIARIVS. LONGINVS
CONIVGI. B. M. F
ET . SIBI

24

OCTAVIA. MELIS
V. Q. FABI. Q. L. CHII
OCTAVIA. CALLITYCHE. V. A. IX

In AEdibus D. Dominici Nardii.

25

SILVANO AVG SACRVM
CRESCENS ALYPIANVS
IMP CAESARIS NERVAE
TRAIANI AVG GERM
DACICI DISP FISCI FR

25.

25. *Poſtremi duo verſus legendi ſunt* TRAIANI AVGuſti GERManici DACICI DISPenſator FISCI FRumentarii; *qui impenſarum Fiſci Frumentarii rationes adminiſtrabat.*

In Sarcophago marmoreo in AEdibus eiuſdem.

26

1 ΑΧΙΛΛЄΥϹ. ЄΠΑΦΡΑ. ΤΗ
ΙΔΙΑ ΓΥΝΑΙΚΙ. ΓЄΜΙΝΙΑ.
3 ΜΥΡΤΑΛΗ . ΜΝΗΜΗϹ
ΤЄΛЄΥΤΑΙΑϹ. ΧΑΡΙΝ.
ΤΗΝ ϹΟΡΟΝ ЄΦω. ΜΗΔЄ
6 ΝΑ ΜΗΤЄ Πω ΛΗϹΑΙ.
ΜΗΤЄ ΘЄΙΝΑΙ. ЄΞΟΥϹΙΑΝ.
ЄΧЄΙΝ. ΠΛΗΝ ЄΙ ΜΗ Τι
9 ΑΥΤΟϹ Ο ΑΧΙΛΛЄΥϹ.
ΠΑΘΟΙ ΤΙ ΑΝΘΡωΠΙ
ΝΟΝ . ЄΙ ΔЄ ΤΙϹ .
12 ЄΚΒΑΛΗ . ΤΗΝ ΜΥΡ
ΤΑΛΗΝ . ΔωϹЄΙ.
Τω ΦΙϹΚω.
15 .Χ. / Β . Φ.

26. Ideſt. *Achilleus Epaphrae* [i. *Epaphroditi*] *filius . propriae uxori Geminiae Myrtale memoriae extremae gratia ſepulcrum (poſuit) ea conditione. ut nemo aut vendere. aut reponere facultatem habeat . niſi Achilleus ipſe humanum aliquid patiatur . Sin autem quis eiecerit Myrtalen . dabit Fiſco drachmas . ſeu denarios bis mille quingentos .*

Inter Piſana vetera Monumenta olim cenſebatur pernobilis hic Sarcophagus , longus ped. VI. *unc.* II. *altus ped.* I. *unc.* XI. & *latus ped.* I. *unc.* XI. *eo ſiquidem loci erutus diu iacuit ante AEdem B. M. Virginis in Vico Piſano; inde Florentiam tranſlatus, praeclarum fuit orna-*

mentum Muſei Iohannis Nardii Florentini, Medicinae Doctoris eximii, qui eruditis doctiſque notis, ut ſupra diximus, Lucretii carmina illuſtravit, edita Florentinis typis anno 1647. *Nullo anaglypho opere inſignitur, ſed undique perbelle ſtriatus eſt; tabula in medio ornatus, quae Graecam Epigraphen exhibet. Hanc primum edidit Appianus inter Piſanas Antiquitates pag.* 180. *ex eo poſtea Gruterus; ſed valde mendoſam, & uno fere verſu mancam pag.* DCCXLIX. 4. *Poſtremo apud P. Montfauconium, haec menda irrepſerunt pag.* 202. *Diarii Italici.*

In primo verſu ΑΧΙΑΛΕΥϹ ΕΠΑΦRA; *marmor, ni oculus fallitur, habet heic, & in nono verſu* ΑΧΙΛΛϵΥϹ ϵΠΑΦΡΑ: *quemadmodum deſcripſerunt Appianus, & Gruterus. Antonius Maria Salvinius Vir Clariſſimus legit* ΑΧΙΑΛϵΥϹ; *& ut marmoris lectionem quoquo modo ſartam tectam ſervaret, putabat legendum* ΑΓΧΙΑΛϵΥϹ. *propterea quod facile* Γ *pro* Ν *naribus incluſum, foras non efferebatur; nec in ſcriptura receptum. Doctiſſimus Montfauconius* ΑΧΙΛΛϵΥϹ *legendum arbitrabatur. In alia Graeca Inſcriptione apud Sponium Miſcell. Erud. Antiq. Sect. X. pag.* 321. *legitur* ΑΧΙΛΛΕΩΣ ΠΑΙΣ. *In Romana quoque in Gruteriano Theſauro pag.* DCLXIX. 6. ACHILLEVS. ET CLEOPATRA; *& apud Fabrettum Inſcr. Ant. Cap. I. pag.* 9. *num.* 39. LVCRET. ACHILLEVS, *& pag.* 248. *num.* 17. ACHILLEVS. ET. HEGEMONICVS LIB. *Viſitur in hac Graeca Tabula* Σ, *&* E *non quadrata forma, ſed rotunda* C *&* ϵ, *atque* H *ſic* [-] *conſtanter expreſſa.*

In tertio verſu dedit MΥRΤΑΛΗ. *In octavo:* ϵΙ ΜΗ ΑΥΤΟϹ, *pro* ϵΙ ΜΗ ΤΙ ΑΥΤΟϹ. *In decimo* ΠΑΘΗ ΤΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΝ . . . . . . *marmor hab.* ΠΑΘΟΙ ΤΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΝ. *poſt hoc verbum nihil deeſt, ſed ante* ϵΙ Δϵ *aliquantulum ſpatii eſt, adeoque illa ſex puncta gratis poſita ſunt. Ultimo verſu contra marmoris fidem* Ψ ΒΦ, *pro* .X. / Β. Φ.

Non tantum vendere, alienare, & removere Sepulcrum, alium in eo ponere, corpuſve extraneum inferre, prohibitum, violatoribus expreſſa poena, & mulcta, ſed & ipſum Sepulcrum aperire; ut docet Latina Mediolanenſis Inſcr. apud Gruterum p. MLVI. 1. *& Graeca apud Montfauconium Diar. Ital. pag.* 424. *num.* 8. *Adeo inauſpicata res erat Manes ſollicitare, quos quietos eſſe volebant.*

Chri-

Chriſtianae tres Inſcr. quae ſequuntur n. 27. 28. & 29. erutae fuerunt anno M. D. LXXX. in Florentina Parochiali Eccleſia S. Felicitatis, cum Nob. Vir Iacobus e Rubeis inter gentilitia monumenta ſepulcrum ſibi exſcinderet, ac pararet; quemadmodum accepi ex Borghiniis Schedis; quae vero num. 29. relata eſt, vel deperdita, vel alicubi latens ad hoc tempus non reperitur.

27 *Apud eumdem Nardium.*

B M
FL ❦ ROMVLIANVS
INFAS·Q·VIXIT·AN
·VI·ET·M·VII.ET
FRATRES·IPSIVS
QVI.POSITI SVNT·
PER.SINGVLA C(E
METERIA·VER *us*
Q·VIXIT·AN·X
ET ROMANVS.Q *ui*
VIXIT AN·V
ET AVGVSTVLA *q. v*
AN·III ❦ S
IN PACE

28

B ☧ M
LAVRENTIVS NV
MERIVS . DIACONVS
VIX . ANNOS.P.M.XV DE
POSITVS. V. IDVS OCTO
IN PACE

29

M
ACET
IIVS
CONSTANI
QVI VIXIT
ANNOS XXX
VII. DEPOSI
. . . . V
KAL . DECEM
BRES. IN . PACE

27. *Et hic quoque, ubi modo S. Felicitatis Templum conſpicitur, antiquum primorum Chriſtianorum Coemeterium extitiſſe horum marmorum non levi ſuffragio coniicio. Aliud quoque Coemeterium praeter illud, quod ſupra laudavimus pag. 221. olim veterum Chriſtianorum pietate conſtructum fuiſſe conſtat eo in loco, ubi poſtea magnifica in honorem D. Miniatis Martyris Florentini Baſilica dedicata eſt; quae*

quidem antiqua Florentinorum Chriſtianorum Coemeteria, priſco more, extra Urbis moenia poſita erant.

B. M. *videlicet* Bonae Memoriae. *In Ethnicis titulis hae ſingulares literae* B. M, Bene Merenti *ſignificant; & frequentius in fine ponuntur, raro in principio; quemadmodum &* DIIS MANIBUS *aliquando ſedem mutare in lapidibus conſpicimus, vel in medio, vel in fine inſcriptionis. Dii quolibet in loco, & tempore, in principio, medio, & fine invocabantur.*

FL*avius* ROMULIANUS INFAS. i. INFANS. φὰς, ντος, ἀπὸ τῶ φῆμι ςὰς ςάυλος. L. *ſtans*. In Pand. Flor. *praegnas* pro *praegnans*.

VIXIT ANNOS P. M. id. *Plus Minus*. ЄZHCЄN ЄTH ΠΛЄON ЄΛΑΤΤΟΝ in Graecis inſcriptionibus; *circiter*.

Tabula al. & lat. ped. 1. unc. 11. ex Tiburtino.

30

ΠΙωΤΠω
ΡΕΠϹΠΝΥΜΑΕ
ΤΟΥ ΑΛΒΑΡΙΟΥ
Nº σΝΝΑ M̄N̄ ΤΕ
ΨΙΧΗ ΠΑϹ°Ν ΠΑ
ΠΝΟΥ ΤΙΝ ΤΑΥ
M̄ ΤºΝ ΜΜΡΥΕºΥ
ΚΠΑωºΝ ΠΕϹΥΘ

31

FL' TROILUS, LIBER
KARISSIMO
ET FECUNDA. LIBER
KARISSIMO
VOL' SEVERINUS FRATR
CAECINIA. CAPRIA. FRATRI
VOLUS. ZOILUS, FRATR
V, AN. XXXIII

Apud eumdem, in domeſtico Sacello.

32

EMILIANO FILIO DULCISS
P. B. ME V. A. XXV

30. ΨΙΧΗ ΠΑϹ°Ν. f. Ψυχὴ πᾶσ' ἐν πᾶσιν. *Anima omnis in omnibus. Anima, vita;* Iuvenalis. Ζωὴ καὶ ψυχή. *Concumbunt Graece*. Propert. lib. I. Eleg. 11.

Quid iuvat ornato procedere, vita, capillo?

In AEde AEdilium Eccleſiae Metropolitanae Fragmentum candidi marmoris, long. ped. XII. *alt. ped.* II.

33

M .... ΓA
MISI . L .... VPILLA
AVGVSTALIBVS. EPVLVM. ET. PLEBI. VRBANAE. IN. SINGVLOS HOM

Ibid. Columna Miliaria ex Tiburt. marmore alta ped. VII.

34

IMP. CAESAR
DIVI. TRAIANI
PARTHICI. FIL.
DIVI. NERVAE. NEP.
TRAIANVS. HADRIANVS
AVG. PONT. MAX.
TRIB. POT. VII. COS. III
VIAM. CASSIAM
VETVSTATE COLLABSAM
A CLVSINORVM. FINIBVS
FLORENTIAM. PERDVXIT
MILIA. PASSVVM
....
XXCI

In Hortis D. Ducis Salviati, eruta Romae anno circiter CIƆ·IƆ LXXIII.

35

Q. TERSINA. Q. F
SCAP. LVPVS
FLOREN. MILES
COH. XII. VRB. 7. DEX
TRI. GENIVM
CENTVRIAE. CVM
BASE. MARMOREA
TESTAMENTO
PONI. IVSSIT

In dextro latere.

POSITA IDIB. APRIL
MAMERTINO. ET. RVFO
CoS

33. *Ornavit ex multo tempore ingens hoc marmor, zophori loco, ianuam Eccleſiae S. Petri Maioris Florentiae, quemadmodum memoriae prodidit Carolus Senator Strozius. Eo ex loco ablatum, & ab AEdilibus Metropolitanae Eccleſiae pretio emtum, iniquo fato, varia in fruſtra ſectum, ſummo omnium moerore praeclariſſimum hoc Florentinae Coloniae ornamentum peſſumdatum eſt.*

34. *Primus hic Viae Caſſ.ae lapis ſuper octogeſimum, prope Montem Politianum repertus eſt. Anno circiter* CIↃ. IↃ. LXXXIV. *ex eiuſdem Civitatis Foro ad memoriam antiquitatis tuendam Florentiam tranſlatus eſt. In antiqua Auximate Inſcriptione, & in Romana apud Gruterum pag.* CCCCXLVI. 4. MXCI. 8. *Curatores Viae Caſſiae, Clodiae, Anniae, Ciminiae, trium Traianarum, necnon Novae Traianae laudantur C. Oppius Sabinus, & L. Aurelius Gallus. Via* CASSIA, *a Caſſio, qui eam ſtravit, dicta eſt; quae, ut ait Cic. in Phil.* XII. Etruriam diſcriminat. *Hadrianus Imperator, Caeſar, Auguſtus;* τῶν ἀρχομένων ἐς ΕΥΔΑΙΜΟΝΙΑΝ τὰ μέγιστα ἑκάστοις παρασχόμενος, *populorum quotquot ipſi parebant* FELICITATI *quammaxime conſulens, teſte Pauſania l.* 1. *Viam Caſſiam vetuſtate collabſam a Cluſinorum finibus Florentiam perduxit an. U.* 872. *Chr.* 119. *Numerum milium paſſuum edax tempus eripuit, extritis quoque quamplurimis literis. Primus omnium in lucem edidit Vincentius Borghinius pag.* 209. *de Origine Urbis Florentiae, ex eo poſtea Gruterus pag.* CLVI. 2. *Sicut a S. Caſsiano,* San Caſciano; *ita a Via Caſsia, oppidum in Etruria dicitur* Caſcia.

35. **SCAP.** *ideſt* Scaptia Tribu, *cui Florentini accenſebantur; ſub qua etiam C. Iulius Ca-ſar.*

FLOREN. *h. e.* **FLORENTIA**, *quod integre ſcribitur in alia Muſei Medicei ſuperius allata pag.* 36. *num.* LX. & LXI. *De Urbanar. Cohortium numero vide Fabr. Inſcr. Antiq. Cap. III. pag.* 126.

GENIVM CENTVRIAE. *Signum videlicet Genii Centuriae, ut in aliis pluribus inſcriptionibus, & praeſertim Cap. IV. pag.* 340. *num.* 514. *apud Fabrettum. Genium antiqui dixerunt naturalem Deum uniuſcuiuſque loci, vel rei, aut hominis.*

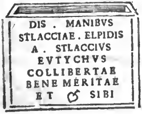
Poſita haec Baſis Idibus Aprilis C. Petronio MAMERTINO, & *Cornelio* RVFO *Conſulibus anno U. C.* 934. *Chr.* 182. *ſcilicet anno III. imperii L. Aurelii Commodi Auguſti. Emendandus Vincentius*

centius

centius Borghinius, qui mendoſe primus hanc edidit pag. 214. *de Origine Urbis Florentiae, & ex eo Gruterus pag. M.VIII.* 3. *qui etiam Conſules in dextro latere deſcriptos omiſit.*

Ibidem. In pereleganti Arcula ornata columnis ſpiralibus, & capitibus arietinis, & Gorgone in medio alato capite, & ſerpentibus crinito; inferius Gryphibus tenentibus candelabrum accenſum, & funereis arbuſculis in lateribus.

36

In Arcula marmorea in Hortis eiuſdem D. Ducis prope Urbis Portam, quae vulgo (Pinti) *dicitur; ornata encarpo, & viri ſigillo in concha marina, circum quod anſeres recurvis cervicibus.*

37

In Arca perpulchra ornata Hammonibus, ſphyngibus, & aviculis; apud Nob. V. Iohannem Gualbertum Guicciardinium.

38

Apud

Apud eumdem. Ara eruta anno M. D LX. in Florentino Agro, vulgo [le Campora] *prope AEdem Divi Hilarii.*

39

39. D. M. i. e. *Diis Manibus Auli Naevii Saturnini*. Hic genitivus refertur ad τὸ *Diis Manibus*, ut in multis aliis: quare *Diis Manibus* non perſunctorie legendum, aut tamquam vulgata formula oculis tranſmittenda; namque non ſemper eſt prolata ἁπλῶς, ut in plurimis Inſcriptionibus, ſed ſaepe eſt πρός τι, & cum ſequentibus coniungitur.

Apud Nobilem Matronam Catharinam Ottieri, una cum Corpore eiuſdem Sanctae ex Coemet. Priſcillae.

40

☧ IN PACE
SEPTIMIA ILARA VIXIT
ANVS XX . III . CALEND . AVGVST *ſic*

40.

40. *Edidit Fabrettus Inſcription. Antiq. Cap. X. pag.* 759. *num.* 648.

In eleganti Urna quadrata, capitib. arietinis, encarpo, & aviculis ornata, quae in Eccl. S. Trinitatis luſtralem aquam offert ingredientibus parte laeva.

41

DIS . MAN
TI CLAVDI :::
ATTALI
FRATRI . EPINICI

Apud Ioſephum Mariam Doctorem Brocchium Cippus marm. effoſſus an. CIↃ. IↃCCXX. *a quibuſdam ruſticis prope antiqua veſtigia viae AEmiliae, in loco, qui dicitur* Peſciola, *Caſtrum Mugelli dirutum.*

42

Q . AVRELIVS
Q . F . SCA . RVFVS
SPECVLATOR
VIX . ANN . XLII . MILIT
ANN . XIX . HIC
TVS . EST H REDES

42. SPECVLATOR. *Speculatores fuere in quavis Legione decem, in* 5. *DXX. apud Gruterum, dicti etiam* EXPLORATORES; *quorum munus indagare, ſpeculari, explorare conſilia, itinera, res hoſtium, deque compertis nuntiare Tribuno. Vide Reineſium Cl. VIII. num.* 1. *Ultimus verſus ſic reſtituitur* HIC SITVS EST HEREDES benemerenti poſuerunt. *Sepulcrum Coloni militaris Florentini.*

In Hortis Mediceis vulgo (Boboli) *Urnula marmorea rotunda.*

43

D . M
FAVSTO . AVG . LIB . ADIVT
TABVL . CASTR.
CORNELIA IVSTA CONIVGI
BENEMERENTI
FECIT

 Ibi-

Ibidem. In alia Urnula marmorea quadrata.

44

T. ACVRIVS. FE
LIX. VIX. ANN. III.
MEN. III. DIEB. VII
DVLCISSIMVS

In alia ſimili.

45

D : M
ATIMETVS IVLIÆ
ZOSIMENI. CONIVGI.b.M
D . D

In alia perelegantì ſimili.

46

. DIIS . MANIBVS .
ſic L. VETVRI . SABINE . LIB
. ABASCANTI .

In ingenti marm. Epiſtylio, ſeu faſtigio long. ped. XV. unc. V. alt. ped. circiter III. lat. ped. II. & unc. II. prope Ambroſianam Baſilicam D. Laurentii.

47

AESARI . DIVI . AVG . F . AVGVSTO DIVAE . AVGVS
M. IVNIVS . C . F . GAL . PROCVLVS . PRAEF . EQVIT . DIVI . AVG . FAB . SVA . PEC . FEC
POMPEIA . Q . F . TREBVLLA . TESTAMENTO . SVO . EX . HS. ̄C . REFICI . IVSSIT.

47.

47. *Praegrande hoc epiſtylium olim ſex ingentibus columnis ſuffultum fuiſſe perſpicuum eſt ex ſex earumdem loculis, qui in eo conſpiciuntur. Quatuor tantum columnas ex Africano viridi pulcherrimo marmore ſuperſtites vidimus, quae an. M. DCC. XVIII. una cum epiſtylio ſectae ſunt ad ornandum maximum regiumque Mediceorum Principum Sacellum. Sereniſſimus Ferdinandus, Optimus Etruriae Princeps, bonarum artium ſtudiorumque omnium cultor, & in exemplum amator praeſtantiſſimus, ex Urbe Veteri, ubi inventum atque erutum fuerat, magno pretio redemtum, Florentiam advehi iuſſit.*

Vulgavit parum accurate Reineſ. Cl. III. n. 11. nec verſus, eo ordine quo leguntur in marmore diſpoſuit.

In AEdibus D. Cerbonis Baronis del Nero.

48 *In praealta Arcula marmorea pereleganter ornata in utroque angulo pueris barbaris moerentibus, vittatis, & braccatis; manibus poſt terga revinctis ad laurum; ſub ipſis delphines, encarpo pendente, ſupra quem vir iacens in lecto.*

49 *In Arcula marmorea perbelle in angulis ornata viteis columnis, & anſeribus ſub titulo, intorto collo lyram carpentibus. In utroque latere ſcutum, & poſt ipſum haſtae breves decuſſatae.*

48. *Edidit Gruterus p.* DCCCCXXX. 10. *Romae vidit Smetius.*

49. NIGRO. *Cognomen familiae Aquilliae, Caeciliae, Peſcenniae, Trebiae, & Valeriae.*

Cippus marmoreus, praegrandis, elegantiſſimus, in AEdibus D. Senatoris Antonii del Roſſo.

50

CN. SENTIO. CN. FIL
CN. N̄. TER. FELICI
DEC. DECR. AEDILICIÓ. ADL. D. D. D. ADL
Q. A. OSTIENS. ĪI. VIR. Q. IVVENVM
HIC. PRIMVS. OMNIVM. QVO. ANNÓ. DEC ADL. EST. ET
Q. A. FACT. EST. ET. IN. PROXIM. ANNVM. ĪI. VIR. DESIGNAT. EST
QVINQ. CVRATÓRVḾ. NAVIVM. MARINAR. GRÁTIS. ADLÉCT.
IN. TER. NAVICVLAR. MARIS. HADRIATICI. ET. AD. QVADRÍGAM
FORI. VINARI. PATRÓNÓ. DECVRIAE. SCRIBÁR. CÉRARIÓR
ET. LIBRARIÓR. ET. LICTÓR. ET. VIATÓR. ITEM. PRAECONVM. ET
ſic ET. ARGENTARIÓR. ET. NEGCTIATÓR. VINÁRIOR. AB. VRBE
ITEM. MENSOR. FRVMENTARIÓR. CERERIS. AVG. ITEM. CORPOR
SCAPHARIOR. ET. LENVNCVLARIOR. TRAIECT. LVCVLLI. ET
DENDRÓPHORVḾ. ET. TÓGÁTÓR. Á. FORO. ET DÉ. SACOMÁR
ET. LIBERTÓR. ET. SERVÓR. PVBLICÓR. ET. OLÉARIÓR. ET. IVVEN
CISIANOR. ET. VETERANOR. AVG. ITEM. BENEFICIARÍOR. PRÓC
AVG. ET. PISCATOR. PRÓPOLAR. CVRATÓRI. LVSVS. IVVENALIS
CN. SENTIVS. LVCILIVS
GAMALA. CLODIANVS. F
PATRI. INDVLGENTISSIMO

50. *Anno M.DC.LXXXXVI. Oſtiae repertus eſt inter rudera marmoreus hic Cippus altus ped.* v. *unc.* VI. *latus ped.* III. *unc.* IV. *latera lat. ped.* II. *quem pulchre ornant Genii, lauream coronam tenentes lemniſcis vinctam; in lateribus ſimpulum, & patera; in angulis aquilae, & facies Caſtorum; in epiſtylio encarpus ſpicis, foliis,*

foliis, floribuſque refertus, in quo etiam cominus certantes leo, &c vitulus. Primus omnium Fabrettus vulgavit Inſcript. Antiq. Cap. X. *pag.* 731. *num.* 450. *verum his tribus depravatum mendis. In ver.* 7. CVRATOR NAVIVM *marmor hab.* CVRATORVM. NAVIVM. *In ver.* 8. INTER. NAVICVLAR. *marmor* IN. TER. NAVICVLAR. *In verſu* 18. CN. SENTIVS. LVCILLVS; *marmor diſerte* CN. SENTIVS. LVCILIVS. *Et hoc amplius pleraque puncta ſuis in locis omiſit; apices vero omnes, quos heic raro exemplo vel duos, vel tres ſupra unam eamdemque vocem inſculptos obſervare poſſumus. Videndus A.* Gellius *Noctium Acticarum lib. VII. cap. 7.*

CN. Ñ. TER. FELICI. *videlicet* Cneii Nepoti Terentina (*Tribu*) Felici. D. D. D. ADL. Q. A. *&c. h. e.* Decreto Decurionum Adlecto Quaeſtori AEdili Oſtienſium Duumviro Quinquennali Iuvenum; *denique omnibus honoribus, officiis, dignitatibus in Oſtienſium Colonia egregie functo; quae omnia recenſet marmor. In veteri Inſcriptione apud Fabrettum ex Barberinis Schedis Cap.* X. *pag.* 701. *num.* 225. *legitur* D. M P. SENTIO. FELICI. AVG. RAVENNAE. NEGOTIATORI. OLIARIO, *&c. qui forſitan huius Cn. Sentii Felicis frater fuit, ni meus me fallit animus.*

Ver. 9. CERARIOR. Cerarii heic cum Scribis, & Librariis coniunguntur: forte igitur qui tabellas ceratas, quarum meminit Cicero de Divinat. vel curabant, vel conficiebant. Apud eumdem eſt: *miniatula cera*: hoc eſt cera minio illita. *Cerarium* lib. III. Orat. VIII. in Verrem nonnulli interpretantur, pretium, quod exigunt ſcribae pro impenſis cerae.

Ver. 14. SACOMAR. Secoma, σήκωμα, *aequipondium* Latinis, quemadmodum eſt apud Vitruvium, Sacoma, Dorico more; nam multum e Dorico idiomate Latina lingua trahebat, quippe Neapoli, & Siciliae proxima. Familiare autem Doribus η literam in *alpha* longum mutare, ut eſt notiſsimum. Sacomarii qui ſacomatis, ſeu aequipondiis praeerant, ut pondera recte adminiſtrarentur, & menſurae iuſtae fierent. Sacomarium, locus huiuſmodi iuſtis ponderibus, ac menſuris expendendis deſtinatus.

Ver.

Ver. 18. & 19. CN. SENTIVS. LVCILIVS GAMALA. CLODIANVS F.. *In Cippulo Muſei Medicei ſuperius allato pag.* 14. *num. XIV. legitur* MEMORIAE P. LVCILI GAMALÆ CN. SENTIVS LVCILIVS GAMALA CLODIANVS PATRI. *Quare puto hunc Cn. Sentium Lucilium Gamalam Clodianum, vel ab Cn. Sentio Felice, vel a Publio Lucilio Gamala adoptatum fuiſſe.*

Tabula marm. alta ped. circiter III. *lata ped.* II. *unc.* XIV. *inferius fracta, inverſo capite, antiquitus fixa in marmoreo Catechumenio Florentini Baptiſterii, & Eccleſiae S. Iohannis.*

51

IMP. CAESARI
DIVI . ANTONINI . PII . FIL
DIVI . HADRIANI . N..........
DIVI . TRAIANI . PARTHIC ....
DIVI . NERVAE . ABNEPOTI
L. AVRELIO . VERO
AVG . ARMENIAC . PARTHIC
MAXIMO . MEDICO . TRIB . POT . VI
IMP. V. COS. II. DESIGNAT. III PROCOS
COLLEG . FABR . TIGN . OSTIS
QVOD PROVIDENTIA . ET LI..........
TE . SVA INDVLSERIT

51. *Detritae literae tertii, & quarti verſus ita ſupplendae ex aliis inſcriptionibus.* DIVI. HADRIANI. NEPOTI. DIVI. TRAIANI. PARTHICI. PRONEPOTI. *L. Aurelius Verus* AVGVSTVS *dictus eſt, Pio mortuo, ſtatim, non poſt menſem; quemadmodum auctoritatibus Capitolini, & Dionis egregie probat V. Cl. Vignolius Diſſert. de Col. Anton. pag.* 101. MEDICO. μηδικῶ. *qui de Medis triumphum egit. Vide Capitolinum in Vita Marci Antonini cap. IX. & Veri cap. VII. de tribus his nominibus utrique Principi delatis.*

IMP. V̄. *Fabrile erratum in marmore irrepſiſſe autumò ; ſculpendum forſitan fuerat* IMP. IV. *excidit illud unitatis ſignum , quod ante* V. *non apparet ; in hoc enim bello quater appellatus eſt Imperator , cum quadriennio duraſſet :*

COS. ĪĪ. DESIGNAT. ĪĪĪ. Conſuli ſecundum Deſignato tertium, *an. U.* 918. *Chr.* 166. *ex Relandi Faſt. Conſularib. Q. Servilio Pudente , T. Fuſidio Pollione Conſulibus ; quo anno triumphavit ex Capitolino cap. XII. de Vita M. Aurelii ; & petiit ut Commodus Caeſar diceretur.*

COLLEG. FABR. TIGN. OSTIS. *h. e.* Collegium Fabrum Tignariorum Oſtis, *i. e.* Oſtiis *percelebri Latii Urbe plurali numero , ac neutro genere prolata . In aliis pluribus vetuſtis ſaxis legitur , Collegium Fabrum Oſtienſium , Ferrariorum Oſtienſium , & Corpus Fabrum Navalium Oſtienſium , quibus ex Senatusconſulto coire licet , ut in Romana apud Fabrettum Cap. X. pag.* 719. *num.* 406.

In ultimo verſu ſumma literarum capita quae apparent , ſupplendum fortaſſis indicant ET LIBERALITATE SVA INDVLSERIT, *&c. Anno M DCC. XVII. cum in XII. Presbyterorum Collegium Baptiſterii S. Iohannis nondum cooptatus eſſem , huius eximii marmoris notitiam perhumaniter exhibuit mihi Iohannes Antonius Papinius , modo meus Collega ; cuius ingenium , & eruditionem Latinae , & Etruſcae Muſae ſatis commendant ; qui etiam de noſtro Poetarum Principe Dante , & Torquato Taſſo bene meritus eſt ; quorum extremos Carminum rithmos laborioſo , & perutili indice iampridem collegit omnes , illuſtravit , & alphabetico ordine donavit .*

In domeſtico Sacello Nobb. Arrighiorum.

52

☧ UITALISSIMO . BENE . MERENTI

ſic IMP.P✶QUI.UIXIT.ANN.XXU.PR.NON.IUN

52.

52. *Marmoream hanc Tabulam long. ped.* IV. *alt. unc.* XIV. *donavit, una cum Martyris Corpore, ex Coemeterio Cyriacae anno M.DCC.XI. Eminentiſſimus Card. Carpegna D. Franciſco Mariae Arrighio Epiſcopo Montis Politiani, Viro tum pietate, tum integritate, tum doctrina praecellentiſſimo. Eam edidit in praeclaro, eruditiſſimoque Opere de Coemeteriis SS. Martyrum, & antiquorum Chriſtianorum Romae V. Clariſſ. Marcus Antonius Boldettius, lib. II. Cap. III. pag.* 342.

In Eccleſia Mariae Virginis Annuntiatae, ubi etiam eiuſdem Martyris Corpus.

53

PARENTES FECERVT
FLORENTIO FILIO

In Florentina Arce S. Io: Baptiſtae Fragmentum marmorei Cippi eo in loco erutum, anno M. DXXXII. cuius tympanum ornant Tritones buccinantes, ſiniſtra aquaticas cannas tenentes, & delphin in medio.

54

P · FONTINIVS · P · L · PRIAMVS · SEX · VI[illegible]

FONTINIA · P · L · HERACLEA ·

Google

54. FONTINIA. *Huius nominis familia nunc primum in lucem prodit*. HERACLEA. ἡράκλεια. *Herculea*. *Herculana*.

Sub epigraphe viſuntur viri, & mulieris dimidiata capita, fracto marmore.

In AEdibus Nob. Viri Nicolai Panciatichi.

55

A E L I D O M
MIL. A. VIIII. ACILIV
CLAVDIVS. CANDIDVS
EQ. SING. AVG. HER. EIVS

Hic ſculptus ſervus loris agitans equum, ſtragulo, & phaleris ornatum.

In laterculo.

56

SERVIANO III COS
SAL EX PR L CIMEN

57

L. ARVLENVS
PRVDENS
DELICIVM. BASSI
VIX. ANN. III

56. SERVIANO III COS. *i. e.* Serviano tertium Conſule. *Fabrettus Cap. VII. pag.* 509. *num.* 144. 145. 146. *tres alios laterculos profert horum Conſulum nomine obſignatos* SERVIANO. III. ET. VARO COS. *Tullius Servilius Servianus C. Vibius Iuventius Varus Conſules fuere anno U.* 887. *Chr.* 134. *Hinc Emin. Noriſius Epiſt. Conſul. pag.* 82. *Faſtos Panvinii, & aliorum depravatos emendat*. EX PR. *h. e.* EX *Praediis L. Cimenii*. M *impreſſa eſt inverſe ſic*, W; *quod haud raro in figlinis occurrit; ita*

Digitized by Google

in alio laterculo ſuperius allato pag. 256. *num.* 43. *legitur* PRIWI-GENI DOMITIOR SE.

57. DELICIVM. BASSI. *Martialis lib. I. Epigr.* 8.

Stellae delicium mei columba.

In vetuſto lapide apud Fabrettum Cap. I. pag. 43. *num.* 243. *hoc nomen elegantiae, & blanditiarum plenum maſculino quoque genere expreſſum invenio.* PRIMIGENIVS. DELICIVS SATVRNINVS. DELICIVS.

Item feminino genere in alio apud eumdem ex Schedis Barberinis pag. 44. *num.* 252. AEBVTIVS. IVCVNDVS DELICIA. TYCENIS. *Triennem puerum parentes perblande* ISSVLVM ET DELICIVM *vocant in veteri epigrammate in Hortis Vaticanis apud eumdem Fabrettum pag.* 45. *num* 254. *In ſepulcrali titulo ſuperius allato pag.* 211. *num.* 54. *Statia Lalage* PVPA *appellatur; quae ſolennes ſunt tenerae aetatis blanditiae. Has veteres tres Inſcriptiones mihi perhumaniter communicavit Antonius Maria Biſcionius S.Th.D. antiquariae rei peritia, atque editis eruditiſſimis lucubrationibus literariae clarus Reipublicae.*

Ex aenei Sigilli ectypo penes Nob. Iohannem Vincentium Fantonium Angelottium.

58

OPTATI
COSCITHEO/

AEneum Sigillum literis inverſis penes D. Alamannum Senatorem Equitem Tactium.

59

MVICIRI
PRISCI/

Apud N. N. In aeneo ſigillo invento anno M.DCC.XII. prope Pontem ad Arnianum [*vulgo* a Rignano.]

60

EX . P . OPILI
A PA

Apud D. Ticciati in corneola aurei annuli.

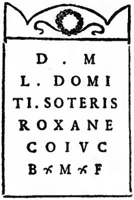
61

ROXANE
D. B. QVES
QVAS

61. *Ideſt*. Roxane dulcis bene quieſcas. *Vide Cl. Viri Phi-lippi Senatoris Bonarotae eruditiſſimas Obſervationes in Vaſa Vitrea Coemeterialia pag.* 170. *Huic Roxane coniugem damus L. Domitium Soterem ex inedita Inſcriptione Muſei V. Cl. Ciampini.*

Apud Cl. V. Ciampinum ex Schedis Cl. V. Senat. Bonarotae.

62

Apud Equitem Antonium Franciſcum Marmi, eruta Coſmopoli.

63

63. *Coſmopoli, una cum hac Tabula, A. M.DCC.XX. erutae quoque Lucernae plures fictiles perelegantes cum hac epigraphe* FORTIS; *aliae item hac* EROTI; *nonnullae quoque margaritae e vitro, & ſpeculi fragmentum; item Imperatoris Domitiani aereus nummus; quae omnia penes laudatum D. Equitem Marmium. Alias item fictiles Lucernas eo in loco inventas, eadem epigraphe ornatas, ſervat nobiliſſimus, atque eruditiſſimus D. Andreas Alamannius, hoc tempore Florentinae Sacrae Academiae Conſul Ampliſſimus.*

EROTI. ἔρωτι. *Amori*. Lucerna Amori dicata, tamquam teſtis Amorum (ni ſit Artificis nomen.) Lucerna *Erus* Leandro Lucifera, & furtivarum nuptiarum Pronuba, ſignificat noctes in amore vigilatas.

64 *Tabula marmorea in AEdibus Nobilium Rodulphiorum in Via* [Maggio] *dicta*.

TI . CAESARE . TERT . GERMANICO . CAESARE . ITER . COS
CN . ACCEIO CN . F. ARN . RVFO . LVTATIO . T. PETILLIO . P. F. QVI . TI . VIR
DECRETA
AEDICVLAM ET STATVAS HAS HOSTIAM DEDICATIONI VICTIMAE NATALI AVG VIII K OCTOBR DVAE QVAE PP
INMOLARI ADSVETAE SVNT AD ARAM QVAE NVMINI AVGVSTO DEDIC EST VIIII ET VIII K . OCTOBR
INMOLENTVR ITEM NATALI TI CAESARIS PERPETVE ACTVRI DECVRIONES
ET POPVLVS CENARENT QVAM INPENSAM Q . CASCELLIO LABEONE
IN PERPETVO POLLICENTI VT GRATIAE AGERENTVR MVNIFICENTIAE EIVS EOQVE
NATALI VT QVOT ANNIS VITVLVS INMOLARETVR
ET VT NATALIBVS AVGVSTI ET TI CAESARVM PRIVS QVAM AD VESCENDVM
DECVRIONES IRENT THVRE ET VINO GENII EORVM AD EPVLANDVM ARA
NVMINIS AVGVSTI INVITARENTVR
ARA NVMINI AVGVSTO PECVNIA NOSTRA FACIENDAM CVRAVIMVS LVDOS
EX IDIBVS AVGVSTIS DIEBVS SEX IN FACIENDOS CVRAVIMVS
NATALI AVGVSTAE MVLSVM ET CRVSTLVM MVLIERIBVS VICANIS AD
BONAM DEAM PECVNIA NOSTRA DEDIMVS
ITEM DEDICATIONE STATVARVM CAESARVM ET AVGVSTAE MVLSVM ET CRVSTLA
PECVNIA NOSTRA DECVRIONIB ET POPVLO DEDIMVS PERPETVOQVE EIVS DIE
DEDICATIONIS DATVRO NOS TESTATI SVMVS QVEM DIEM QVO FREQVENTIOR QVOD
ANNIS SIT SERVABIMVS VI . IDVS MARTIAS QVA DIE
TI CAESAR PONTIF MAXIMVS FELICISSIME EST CREATVS

64. Splendidiſſima Florentinorum Colonia devota numini, maieſtatique Auguſti, & Tiberii Caeſarum, ac Liviae Auguſtae, Natalia eorum in perpetuum quotannis celebrare ſtatuit, decretis divinis honoribus: I Victimarum duarum inmolatione ad Aram Numini Auguſto dicatam. II Decurionum, & Populi cena, gratiarum actione, vitulique inmolatione. III Invitatis a Decurionibus ad Aram numinis Auguſti thure, & vino Caeſarum Geniis ad epulandum. IV Ara Numini Auguſto facta, ludiſque ſex dierum ſpatio Idibus Auguſtis. V Mulſi, & cruſtuli largitione Natali Liviae Auguſtae Mulieribus Vicanis ad Bonam Deam congregatis. VI Item mulſi, & cruſtulorum diſtributione Dedicationis die ſtatuarum Caeſarum, & Auguſtae, ſexto Idus Martias, quo feſtivior, ac frequentior quotannis ille dies ſit; qua die Tiberius Caeſar Pontifex Maximus feliciſſime eſt creatus.

Antequam pauca, quae praetermittenda minime ſunt, obſervemus, illud Antiquitatum ſtudioſos viros monitos velim, proprium eſſe Florentinae Coloniae, in qua erutum, atque inventum eſt, hoc eximiae raritatis, & elegantiae monumentum. Florentinae Coloniae adſcripſit Georgius Fabricius in Indice Romanarum Familiarum; Florentiaeque extare teſtatus eſt in Antiquitatibus Baſileae excuſis Anno MDLXXXVII. Par. II. p. 40. verum memoria excidit ad Portam D. Paulli ſeribens; extabat enim ea tempeſtate ad Portam D. Galli in Hortis D. Iohannis Baptiſtae Ricaſoli, Canonici Florentini, primum Cortonenſis, deinde Piſtorienſis Epiſcopi, Viri genere, doctrina, atque prudentiae laude in rebus gerendis clariſsimi. Hi Horti poſtea loco ceſsere Monaſterio Monialium Divi Miniatis, vulgo [del Ceppo] Olivetani Ordinis; quo nunc incluſi ſunt. Iiſdem in Hortis vidit, & deſcripſit ea ferme tempeſtate Vincentius Borghinius, ut ex authographis eiuſdem ſchedis accepi penes Nobilem Virum Iohannem Gualbertum Guicciardinium. Florentiae adſcribunt ponuntque alii quoque docti viri; Verderius in ſuis Antiquitatibus, Volfangus Lazius in Rerum Romanarum Commentariis, Stuchius in Antiquit. Convival. lib. I. cap. xx. Iohannes Saubertus de Sacrificiis Veterum.

Mazochius pag. XVII. Epigrammat. Antiq. Urbis primus omnium vulgavit, ſed primis tribus verſibus mutilum, ac depravatum; ad hos non expreſſo loco, ubi tunc reperiebatur, nec repetita ſaltem

vocula

Digitized by Google

vocula Ibidem. *Nam in antecedentis Inſcriptionis titulo haec praemiſerat* : In Domo D. Caroli Aſtalli. *Gruterus ex eodem Mazochio, & ex Metelli Schedis deinde exhibens pag.* CCXXVIII. *num.* 8. *eumdem titulum ſuperiori Inſcriptioni apud Mazochium aſſignatum, huic quoque noſtrae, ut diximus, titulo deſtitutae rurſus aptavit. Verum in caſtigationibus, in fine Veterum Romanarum Inſcriptionum extare Florentiae diſerte teſtatus eſt, ex Verderii MS.* Codice ; *primoſque tres verſus quos, Mazochio duce, omiſerat, rariſſimo, atque elegantiſſimo noſtro marmori ibidem reſtituit. Facili quoque negotio excidit, ni fallor, Fr. Iohannes Iucundus Veronenſis in topographica huius marmoris deſcriptione. Nam in Tar. I. pag.* 113. *MS.* Codicis *Veterum Inſcriptionum penes egregium Virum Antonium Franciſcum Equitem Marmium, haec verba rubro titulo praepoſuit* : Apud Brachianum in S. Martino ante Altare maius ; *quem titulum verbis parum diverſis primis tribus omiſſis lineis exhibuit* Gruterus *ex Appiano, pag.* CLXXXVII. 14. *ita* : Brotii in S. Martino ante Aram maximam. *In agro Florentino*, Broctium (*vulgo* Brozzi) IV. *circiter ab Urbe lapide diſtat, ibique Eccleſia S. Martino dicata. Igitur apud Fr. Iucundum*, Broctianum *perperam in* Brochianum, *vel* Brachianum *mutatum eſt* ; *Nam* apud Broctianum *agrum Florentinum, vulgo, ut diximus* [Brozzi] *repertum fuiſſe hoc marmor, ibique primum extaſſe putant docti viri. Non enim erroribus vacare poſſunt qui aliorum ope, oculis, ac manu literis conſignata vetera monumenta poſteritati commendant. Quare lapſos hos viros in topographica deſcriptione perſpicuum eſt, adeoque ſtandum auctoritati, & teſtimonio Georgii Fabricii, ac Vincentii Borghinii, qui multo ante Gruteri praeclariſſimam editionem, ſupraſcripto in loco Florentiae viderunt, oculataque manu deſcripſerunt. Neque marmorea haec Tabula adeo grandis eſt quemadmodum deſcribit* Gruterus ; *longitudine enim habet pedes* II. *unc.* X. *cum ſemiſſe, altitudine ped.* I. *unc.* XII. *item cum ſemiſſe. Ex Hortis Recaſulanis, ut fertur, tranſtulit* Card. *Nicol. Rodulphius in ſuas AEdes, & in pariete fixit, ut perpetuo a temporis caſuſque iniuriis vindicaret. Montfauconius quoque pag.* 382. *Diarii Italici hanc quoque celeberrimam Inſcriptionem vulgavit* ; *quam, quaeſo, cum noſtra conferant Antiquitatum eruditi amatores.*

Habemus igitur ex primo verſu tempus, quo haec Decreta a Floren-

ren-

rentinorum Colonia condita ſunt ; ſcilicet Tiberio Caeſare tertium , Germanico Caeſare iterum Conſulibus . *ideſt anno U.* 771. *Chr.* 18. *Olymp.* 199. *an.* 2. *&* *anno* 5. *Imperii Tiberii Caeſaris. Tres Tiberii Conſulatus memorat Suetonius c.* 26. *his verbis:* Nec amplius quam omnino tres Conſulatus , unum paucis diebus , alterum tribus menſibus , tertium abſens uſque in Idus Maias geſsit. *Secundum Germanici Caeſaris Conſulatum Dio Caſſius illuſtrat lib. LVI. Sequitur poſt Conſules Duumvirum par , qui in Coloniis , inſtar Romanorum Conſulum , erant.*

Ver. 4. AEDICVLAM ET STATVAS HAS. *Haud obſcure innuunt haec verba hanc honorificentiſſimorum Decretorum Tabulam , vel in ipſa AEdicula , vel circa Statuas Caeſarum , ad perpetui honoris cultuſque memoriam poſteritati commendandam , locatam fuiſſe.* AEdicula *loculamentum quoddam fuit , quo Deorum ſimulacra contineri ſolebant. Plinius lib. XXXVI. c.* 5. *de Venere Gnidia:* AEdicula eius tota aperitur , ut conſpici poſsit undique effigies Deae.

Eodem ver. NATALI AVG VIII K OCTOBR. *Ita perſpicue , atque omnino diſerte marmor habet ; qua in re cum aliis vetuſtis monumentis non concordat. Narbonenſis Tabula apud Gruterum pag. CCXIX. in qua ſummi , ac divini honores quotannis decernuntur Natali die eiuſdem Auguſti , haec exhibet:* VIIII. K. OCTOBR. QVA. DIE. EVM. SAECVLI. FELICITAS. ORBI. TERRARVM RECTOREM EDIDIT. *In Romano quoque marmore apud eumdem Gruterum pag. CLXXV.* 4. *legitur* DIE VIIII. KAL. OCTOBR. NATALI DIVI. AVGVSTI ; *quod etiam clare exprimit Coritianum marmor Collegii Fratrum Arvalium , quod , hactenus ineditum , infra producam , his verbis:* IX. K. OCT. NATALE. DIVI. AVG. IN. CAPITOLIO. INMOLAVIT L. VITELLIVS. MAGISTER. PRO. COLLEGIO. FRATRVM. ARVALIVM. IOVI. BOVEM. MAREM. AD ARAM. GENTIS. IVLIAE. *&c. Quae dies , ideſt* XXIII. *Septembris , prodigiis , atque oſtentis clara ortu Auguſti , Suetonio teſte cap.* 94. *memoratur quoque in Romano Kalendario Gruteriani Theſauri pag. CXXXIII. & in alio perantiquo apud Bucherium ad Canonem Victoris , & apud Lambecium Biblioth. Caeſareae T.* IV. *in appendice. Variat tamen Kalendarium Romanum apud Lilium Gregorium Gyraldum , in quo , menſe Auguſti , legitur:* Idibus.

bus. Dianae Sacra. Item Natalis Auguſti. Porphyrii *teſtimonio. Vetuſtorum ſuperiorum marmorum fidem, atque auctoritatem firmat Suetonius c. 5. qui ita ait:* Natus eſt Auguſtus, M. Tullio Cicerone, & Antonio Coss. IX. Kal. Octobris. *Anno ſcilicet U. 691. Suetonium lapſum credidit Ioſephus Scaliger lib. X. de Emendat. Temp. cap. 2. & Petavius lib. IX. de Doctrina temporum cap. 64. & lib. XI. cap. 6. Triſtanus quoque Tom. I. Comment. Hiſtoric. fol. 68. exiſtimantque Auguſtum natum eſse circiter XXI. aut XXII. Iulii, anni Pompiliani, & quidem poſt ſolem occaſum, ſole ultimas partes cancri obtinente. Albertus Rubenius Diſſertatione peculiari, oſtendit Suetonium heic referre diem Natalis Auguſti iuxta Kalendarium Iulianum; quae incidit in IX. Kal. Octobris; idque confirmat ex Suetonio, qui c. 100. ſcripſit, illum deceſſiſse* duobus Sextis Pompeio, & Apuleio Coss. XIV. Kal. Septembris, hora diei nona, LXXVI. aetatis anno, diebus XXXV. minus; *Cui conſentit Dio lib. LV. qui ait, vita exceſsiſse XIV. Kal. Septembris, vixiſſe annos LXXV. menſes X. dies XXVI. quia natus ſit IX. Kal. Octobris. A die autem XXIII. Septembris Iuliani anni P. I. 427. qua die deceſsit, exacte conficiuntur anni LXXVI. minus diebus XXXV. ſeu anni LXXV. menſes X. dies XXVI. Accedit eiuſdem Auguſti Epiſtola ad Caium filium IX. Kal. Octobris, ſcripta anno Iuliano 46. apud Gellium lib. XV. c. 7. Certum igitur eſt Alberti Rubenii, aliorumque doctorum virorum ſententia, natum Auguſtum a. d. IX. Kal. Octob. anni Iuliani. Fabrile erratum manifeſte patet in noſtra Tabula; in qua relicta unius unitatis nota inſculptum* VIII K OCTOBR. *pro* VIIII K OCTOBR.

Ver. 5. AD ARAM QVAE NVMINI AVGVSTO DEDIC EST VIIII ET VIII K. OCTOBR. *Formulam, & leges Dedicationis Arae exhibent vetuſta marmora apud Gruterum pag. XXIII. 12. & CCXXIX. Imperatores cum vivi, tum mortui Diis adnumerabantur, ideoque divinos cultus capiebant. Horatius Epiſtolarum lib. II. Auguſtum ita alloquitur.*

Praeſenti tibi maturos largimur honores;
Iurandaſque tuum per nomen ponimus aras.

Biduo peractum feſtum Dedicationis arae heic notandum eſt. Biduo quoque hoc eſt praecedenti, & ipſo sacro feſto die Sancta Romana

Eccle-

Eccleſia , divino illuſtrata fulgore , Martyrum , Sanctorumque omnium Natalia , Altarium quoque , & Eccleſiarum Dedicationes concelebrat , Hebraeorum exemplo , quibus dictum eſt Levit. cap. XXIII. *v.* 32. A veſpera uſque ad veſperam , celebrabitis Sabbata veſtra. *Suetonius c.* 57. Equites Romani Natalem eius (*ideſt Auguſti*) ſponte atque conſenſu, biduo ſemper celebrarunt ; *celebrata quoque a noſtris biduo , Arae dedicatio , in eius Natali.*

Ver. 6. **ITEM NATALI TI CAESARIS.** *Silet marmor natalitium diem , ac menſem Tiberii Caeſaris. De eo nonnullos ambiguiſſe innuit his verbis Suetonius cap.* 5. Sed ut plures, certioreſque tradunt, natus eſt Romae in Palatio, XVI. Kal. Decembres, M. AEmilio Lepido iterum , L. Munatio Planco Coss. poſt bellum Philippenſe ; *anno videlicet U.* 712. *Verum in fine Inſcriptionis , ſuſcepti Pontificatus maximi ſolennis dies , quaſi natalitius eiuſdem recenſetur.*

Eod. ver. 6. **DECVRIONES ET POPVLVS CENARENT.** *Orthographiam hanc probat Aldus in voce* Cena. *In pluribus quoque vetuſtis lapidibus* **CAENA , CEANARE , & CAENATICVM** *invenitur apud Fabr. Cap. III. p.* 232. *n.* 610. **COENA** *equidem ſcribendum eſſet ex origine huius vocis a Gr.* κοινὸν, commune ; *ſed quandoque veteres a vocis origine recedebant , ſcribentes* ſcaena , *pro* ſcena , σκηνή. *Apud eumdem Fabrettum in Fragm. Collegii Fratrum Arvalium Cap. VI. p.* 445. *num.* 53. **CENA** *abſque diphthongo legitur ; adeoque talem ſcripturam aureo Auguſtorum aevo potiſſimum frequentatam animadvertimus.*

Ver. 7. **Q. CASCELLIO IN PERPETVO POLLICENTI :** *Legendum puto :* **IN PERPETVOM** , ἀρχαϊκῶς. *ut in Narbonenſi Tabula apud Gruterum pag. CCXXIX. Cognomen* Labeo *in pluribus aliis Romanis Familiis occurrit , quas enumerat Iohannes Roſinus in Electis cognominibus , & agnominibus , quae in Romanis Gentibus reperiuntur e Faſtis Capitolinis , pag.* 925. *In Florentina Inſcriptione ſuperius allata pag.* 303. *num.* 38. *Q. Caſcellium Mercurialem dedimus. Auli Caſcellii Iuriſconſulti doctiſsimi meminit Horatius in Arte Poetica. Hunc Q. Caſcellium Labeonem , qui Decurionibus , & Populo cenam ſuis impenſis in perpetuum pollicetur , Patronum Florentinae Coloniae fuiſſe arbitror ; qui ea conditione cenam*

pollicetur, ut gratiae agantur munificentiae Tiberii Caeſaris, eiuſque natali die quotannis vitulus immoletur: ob accepta ſcilicet a ſe, & a Florentinis Colonis plurima decora, ac beneficia; nam Florentinos miſiſſe narrat Tacitus Annal. lib. I. legatos ad Tiberium Caeſarem, orantes, ne Clanis ſolito alveo demotus, in Arnum transferretur, idque ipſis perniciem afferret; vel quod ipſe Tiberius Caeſar, ſingulari indulgentia, divinis ut afficeretur honoribus, Natali ſuo Florentinis permiſerit. Ait enim Suetonius c. 26. Natalem ſuum plebeiis incurrentem Circenſibus, vix unius bigae adiectione honorari paſsus eſt. Templa, Flamines, Sacerdotes decerni ſibi prohibuit: etiam ſtatuas, atque imagines, niſi permittente ſe poni: permiſitque, ea ſola conditione, ne inter ſimulacra Deorum, ſed inter ornamenta aedium ponerentur. *Ex veteri Romano marmore apud Reineſium Cl. VI. pag.* 403. *num.* XX. *quod integrius affert Sponius Miſc. Erud. Antiq. Sect. II. p.* 61. *diſcimus, hunc Q. Caſcellium Labeonem Voltinia Tribu cenſum fuiſſe, & Praefectum Collegii Fabrum extitiſſe, Neroniamque Nerullam uxorem habuiſſe.*

Ver. 11. THVRE ET VINO, *&c. Sequitur decretum, ut Genii Caeſarum thure, & vino ad epulandum ara Numinis Auguſti invitentur a Decurionibus. Diſerte id quoque praecipit Ovidius lib.* III. *de Ponto El.* 1. *in divinis honoribus Auguſto faciendis:*

Sed prius impoſito ſacris altaribus igni,
Thura fer ad magnos puraque vina Deos.
E quibus ante omnes Auguſti numen adora,
Progeniemque piam, participemque thori.

Preces quoque addit Horat. l. IV. *Ode* 5. *ad eumdem Auguſtum:*

Hinc ad vina redit laetus, & alteris
Te menſis adhibet Deum;
Te multa prece, te proſequitur mero
Diffuſo pateris, & Laribus tuum
Miſcet numen.

Horatii verſus illuſtrant Romanum lapidem, in quo legitur apud Grut. p. CVI. 6. LARIBVS. AVG. ET. GENIS. CAESARVM. *Victimam caedi Natalibus antiquitus fas non fuit; neque gladiatorum ſpectacula edita priori ſaeculo, poſteriore vero quamplura. Viden-*

dendus Martinus de Roa Soc. Ieſu de Die Natali ſac. & prof. c. VII. *Natalis ſiquidem dies ſanctus, & feſtus erat apud veteres, quem albati celebrabant, ut docet Hor. lib.* II. *Satyr.* 2. *ver.* 60.

Ille Repotia, Natales, alioſve dierum
Feſtos albatus celebret.

Servi ea die ab operibus ſoluti, ſplendidiori cultu aedes ornatae. ſupplicia de nocentibus minime ſumta; neque lites proſequutae; neque ius, aut cauſam dicere, neque negotiari permiſſum; ſed ſacrificiis, conviviis, epulis, ludis ſolummodo intereſſe, atque operari; ſacra natali Genio thure, mero, floribus, fritillo, libis, placentis, peregrinis odoribus, unguentis, ſertis facta; quod plurimis conſtat auctorum, & praeſertim Poetarum locis. Quare Tibullus natalem diem acturus, ea praefatur, quae in Sacrificiis imperantur, lib. II. Eleg. 2.

Dicamus bona verba, venit Natalis; ad aras
Quiſque ades, lingua, vir mulierque fave.

Natalis Genius ille ipſe eſt, quem quiſque in geneſi ſortitur, quem ita deſcribit Horatius lib. II. Epiſt. ad Iul. Florum ver. 187.

Scit Genius, natale comes qui temperat aſtrum,
Naturae Deus humanae mortalis in unum
Quodque caput, vultu mutabilis, albus, & ater.

Viri Genium colebant in natalitiis, Iunonem feminae, quam Tibullus lib. IV. Natalem nominat. γενεθλίαν.

Natalis Iuno ſanctos cape thuris acervos,
Quos tibi dat tenera docta puella manu.

Quare per Genium viri, per Iunonem feminae iurabant, teſte Minutio in Octavio. Genium quoque Natali die ad ſacrificia, ad epulas, & ad impoſitos aris divinos honores invitatum teſtatur hoc marmor, & Tibullus pluribus in locis; id etiam factum a feminis, diſerte ait lib. IV. ut ſupra. Verum Lib. II. Eleg. 2. *ſic loquitur:*

Ipſe ſuos Genius adſit viſurus honores,
Cui decorent ſanctas mollia ſerta comas.

Quidquid enim ea die peteretur a Genio, multo videlicet hilarato mero, facile ſe impetraturos arbitrabantur; ideoque ut annueret precabantur. Idem Tibullus lib. II. Eleg. 2.

Annuat &, Cerinthe, tibi quodcunque rogabis,
En age; quid ceſsas? annuit ille, roga.

V. 13. ARA NVMINI AVGVSTO PECVNIA NOSTRA FACIENDAM. *Ara*, ideſt *Aram* ſine nota τοῦ M, ut in Inſcriptionibus obſervatur. In Urna Muſei Suburbani Villae Stroziae; OLLA EIVS SI QVI OVVIOLARIT AD IFEROS NON RECIPIATVR. ἀντὶ τοῦ OLLAM. & INFEROS.

Ver. 13. & 14. LVDOS EX IDIBVS AVGVSTIS, &c. *Ovidius lib. IV. de Ponto Eleg.* IX. *ad Graecinium:*

Pontica me tellus, quantis hac poſsumus ora
Natalem ludis ſcit celebrare Dei.

Igitur variis Ludis Natalia Caeſarum celebrata, maxima pompa ingentique ſumtu fuere; equeſtribus, circenſibus, venationibus, militaribus, propoſitis magnis praemiis; quod multis auctorum locis, praeſertim Dionis, Suetonii, Capitolini, AElii Spartiani diſerte teſtatum eſt.

Ver. 14. IN FACIENDOS CVRAVIMVS, pro *conficiendos.*

Ver. 15. NATALI AVGVSTAE MVLSVM ET CRVSTLVM. *Mulieribus Vicanis ad templum Bonae Deae ſeorſim a viris congregatis mulſum, & cruſtulum diſtribui praecipitur. De Bona Dea multa habet Macrobius lib.* 1. *Saturn. cap.* 12. *In eius aedem ventitare viris nefas habitum; cuius limina puniceis vittis in feſtis velari ſolita docet Propert. lib. IV. Eleg.* 10. *Mulſum* [οἰνομέλι] *eſt vinum melle conditum; divitumque erat potio. Martialis lib.* XIII. 108. *dignum cenſet, ut Ganymede Iovis pocillatore in cena propinetur.* Lene mulſum *vocat Horatius Sat. II.* 4. 24. *eius dotes praedicat Plinius lib.* XXI. *cap.* 24. *Non tantum natali die, ſed in funere quoque mulſum datum memorat Livius* XXXVIII. 55.

CRVSTLVM & CRVSTLA, pro *Cruſtulum*, & *Cruſtula*. Sic *examclare* pro *exanculare*. *Nomenclator* pro *Nomenculator*, ideſt Nominum calator, ſive nuncupator. Graeci ſequioris aevi: *τίτλα*, *titulos*. & *παράτιτλα*, quae conceſsit Iuſtinianus legum titulis apponi; breves titulorum explicationes.

Cruſtulum, placentae genus interpretatur Acron ad Horatium: Erant autem parata ex farina, melle, & lacte, ſimilibuſque opere piſtorio, pueris valde gratiſſima, ut ait Hor atius Sat. 1.

ut pueris olim dant cruſtula blandi
Doctores, elementa velint ut diſcere prima.

Valde

Valde in priſcorum deliciis fuiſſe, marmora antiqua teſtantur, in quibus teſtamento dari Decurionibus, & Populo, Incolis, & Colonis iubentur. Frequentius tamen, ac proprius Natalibus tam Caeſarum, quam privatorum hominum dari conſueviſſe obſervo, plurium lapidum auctoritate, praeſertim Ferentini apud Gruterum pag. CCCCLXI. *& Theſſalonicenſis apud Fabrettum cap. X. pag.* 606. *num.* 53. *in quo Caeſaris Auguſti natali die mulſum, & cruſtulum dari ex vectigalium reditu quotannis iubetur.*

Ver. 17. ITEM DEDICATIONE STATVARVM, *&c. Mulſum, & cruſtula dari quoque mandantur die dedicationis Statuarum in honorem Caeſarum, & Liviae Auguſtae; qui dies quaſi natalis ipſarum Statuarum dedicatarum erat. Quare quo frequentior eſſet,* VI. *Idus Martias, qua die Tiberius Caeſar Pontifex Maximus creatus eſt, in perpetuum quotannis ſe celebraturos, ac ſervaturos teſtantur.*

Natali die lectiſternia quoque ante Statuas dedicatas facta teſtatur Bergomenſe marmor apud Gruterum pag. DCCLIII. 4. *& Marcellus Iureconſultus in Tandectis Florentinis Rubrica de Annu. legat. & fideicom. Nam Statuas, praeſertim Caeſarum, atque Heroum; Genium ſuum, atque adeo divinum quid habere cenſebant veteres; quod Statuarum fortaſſis indicat vox* Dedicatio. *Gruteri lapſum notare haud praetermittam; qui in notis, & caſtigationibus in fine veterum Romanarum Inſcriptionum,* CAESARVM *appellationem audiens, Caii, & Lucii, qui ab avo Auguſto adoptati ſunt, & Iuventutis Principes appellati, Natalia hic celebranda decerni exiſtimavit. Verum heic* CAESARVM *vocabulo Auguſtus, & Tiberius, vel tacite quidem ipſe C. Germanicus Caeſar, ſolummodo deſignantur, atque exprimuntur.*

Eodem ver. DATVRO, pro DATVROS. litera S, prout antiqui in fine vocum faciebant, eliſa.

Exceptis primis duobus verſibus, duobuſque locis, nulla in fine cuiuſcumque verſus, & inter verba, puncta heic obſervantur. Item poſt eoſdem primos duos verſus, litera A *abſque tranſverſae lineae ſectione inſculpta ita* Λ *eſt; quam, typorum commoditati inſervientes, ubique feliciter repraeſentare non potuimus; literae quoque Romani pedis ſemiuncia paullo maiores ſunt.*

In

In Hortis Mediceis [*vulgo* Boboli,] *quae ibidem modo non reperiuntur. Ex Schedis Caroli Dati viri Clariſs. qui ſuo tempore vidit, & deſcripſit.*

65

D : M
TI. CL. ONESIMI
QVI. VIXIT. ANNOS
LXV. MENSES. VI. DIES. V
AVRELIA . DIOCLIA
CONIVX . ET
TI. CL. MELLIGERVS. LIB
PATRONO OPTIMO

66

D & M
ALFIONIA
EVTYCIA
FECIT . Q
STATIO
FELICI
COIVGI

67

A . SICINIVS
APRILIS VIX
ANNOS XXXV

68

D M
T. DVXIO. LADAE
PATRONO . B . M
TROPHIME
NICYS
HERACLA
LIB. FEC

Idem ſatum ſortitae ſunt & ſequentes XVI. Inſcriptiones antiquae, quae hoc tempore deſiderantur. Accepi ex Schedis V. Cl. Vincentii Borghini, qui ait repertas Florentiae in veteri Arce Iuſtitiae, & cura ſtudioque D. Bindi Altoviti deſcriptas.

69

D. M. C. ANNI
LASCIANI. V. A. XLV
PLAVTIA. GRAP
TE. CONIVGI. BE
NE. MER. ET. M
PERELIVS. FELIX
AMICO CARISSIMO
FECERVNT

70

D . M . S
PERELIAE
PRIMITIVAE
V. A. XIIX. D. XVII
M. PERELIVS
MVSICVS. ET
MATTIA FAVENTINA
VERNAE. SVAE
FECER

69.

Digitized by Google

65. DIOCLIA. Διοκλεία. *Dioclea*.

66. EVTYCIA. εὐτυχία. *Eutychia*, i.e. *Felicitas*. In Nummo Latino: FELICIA TEMPORA, in Graeco ΕΥΤΥΧΕΙΣ ΚΑΙΡΟΙ.

67. A. SICINIVS APRILIS. De L. Sicinio Dentato innumeris donato militaribus praemiis Aulus Gellius lib. II. cap. XI. Hic *A. Sicinius Aprilis*, forte quaſi *Apri* dentes habens.

69. *Hoc in loco, ubi hi tituli eruti ſunt, Sepulcrum familiae* Pereliae *fuiſſe liquet; quae in pluribus hiſce Inſcriptionibus nominatur. Ex Florentinis quoque Familiis hae innoteſcunt*, Annia, Plautia, Ruſtia, Mattia, Caſſia, Mattia, Decoria, Tampia, Metilia, Quintia, Atilia, Sulpicia, Terentia.

71
FORTVNATO
VIX. ANN. XX
M. PERELIVS
SVCCESSVS
FRATRI. ET
L. RVSTIVS
SEVERVS
AMICO B. M. P

72
D M
APOLLONI
VIX. ANN. XXIIX
M. PERELIVS. ET
MATTIA. FEC

73
DIS. MANIBVS
CASSIAE. FORTVNATAE
PLAVTIA. GRAPTE
SORORI DIAE FECIT

74
CASSIAE
LEVCADI

71. M. PERELIVS SVCCESSVS. Epitynchanon. Epitynchanus. ἐπιτυγχάνων. *Aſſequens. Fortunatus*.

73. PLAVTIA GRAPTE. γραπτή. *Scripta*, vel *Picta*.

SORORI DIAE. Homer. κατύψω δῖα χεάων. Calypſo Dia dearum. *In Inſcriptione Muſei Fabrettiani Cap. IV. num. VIII.* CRISPINA DIVINA *dicitur, vide eo in loco Fabrettum.*

74. CASSIAE LEVCADI; *Candidae*. λεύκη. vel forte *Leucadiae*.

75
D . M
EPITINCANO
MATTIA . VRSILLA
CA
CONI . B . M . FECIT

76
D M
MATTIAE
GRAMENI

77
DIIS MANIBVS
ANNIAE . LAVAE
VIX . AN . VII . M . V . D . XII
C . ANNIVS . LASCIANVS
ET PLAVTIA GRAPTE
L . B . M . F

78
DIS . MANIBVS
IVSTAE . V . A . II
MENSIBVS . II
DIEBVS . XV
FRVCTVS . PATER
FECIT

79
D . M . OSSA . CONDIT
N . METTI . SABINIANI
TERENTIA . SABINA . MAT
INFELICISSIMA . FILIO
PIISSIMO . N̊ EXEMPL

80
D . M
DECORIAE . FELICIAE
....
L . DECORIVS . EPAPHRODITVS
....
FILIVS . ET
DECORIA . DONATA
ALVMNA . PARENTIBVS

81
D . M
QVADRA
TILLAE
TAMPIVS
PATER

82
A . QVINTIVS
ATILIA . C . L
ATILIA . C . L

83
A . METILIVS
EROS . VIXIT
ANNIS

84
D . M
SVLPICIAE
PREPVSAE

76. MATTIAE GRAMENI. Forte a *Grapte*, ut *Niceni* a *Nice*, quaſi γεγραμμένη.

79. PIISSIMO . N̊ EXEMPL. *h. e.* in exemplum.

84. SVLPICIAE PREPVSAE. πρεπούσῃ. *Decenti, decorae.* Tib. lib. IV. Carm. 2. v. 8.

Componit furtim, ſubſequiturque decor.

τὸ πρέπον. *id quod decet, Decorum.* εὐπρέπεια.

Inter Florentinas antiquas Inſcriptiones, has quoque recenſemus, quae hoc tempore non extant; verum eas viderunt, & deſcripſerunt docti viri.

In AEdis Sanctae Reparatae fundamentis reperta.

85
MAGNAE DEAE
NORTIAE

Statuae Herculis cum tibiis adfixa.

86
HERCVLES.... DOR...
FOR.......

In Arce Flor. S. Iohannis Bapt.

87
D . M
NARENIAE
HERMIONE
ORIVS

In AEdibus D. Ducis Salviati.

88
TI. IVLI. ATHICTI
IVLIA. VERECVNDA. PATRONO. B. M
ET. C. AELIVS. TELESPHOR
AMICO. PIENTISSIMO

Apud Nobb. e Cavalcantibus Urna marm. mirae elegantiae.

89
D . M
TREBONIAE. CEPIAE
CONIVGI. BENE
MERENTI
Q. FABIVS. PATERNVS
FECIT

Sarcophagus in Opere Eccl. Metr. ex Schedis Vinc. Borghinii.

90
D . M
Q. PETRONI
MELIORIS
COS. MV

85. NORTIAE. Dea Nortia localis ἐντόπιος, ἐπιχώριος, Etruſcorum, quam Iuv. Sat. x. *Nurſciam* appellat. Putabatur eſſe

Tt For-

Fortuna, Tyche, Nemeſis. *Primus Reineſius edidit Cl. I. num. CXXXI. deinde Fabrettus ex Schedis Barberinis Cap. X. n.* 108.

86. HERCVLES. *Produxit Reineſius Cl. I. num. LXVI.*

88. ATHICTI. ἀθίκτου, quod Lat. valet *Intacti*. Etiam in Gr. olim ſcribebatur ATHIKTOY, priuſquam Theta inventum eſſet. & ΠΗ pro Φ, & ΚΗ pro X, ut in marm. Oxonien.

TELESPHOR. Gr. τελέσφορους. In Nummis Teleſphorus ſaepe iungitur ſalutaribus Diis AEſculapio, & Hygeae; puer ſiquidem cucullatus, palliatuſque, convaleſcentiae, ut puto, index: quare imaguncula eius apud Volſium Federici IV. Daniae Regis Medicum, erat cum membro arrecto, veſte velato, quod indicium ſanitatis vulgo audit.

90. COS. MV. *ideſt* Conſulis Municipalis. *Videndus Fabrettus Cap. X. pag.* 723. *&* *pag.* 745. *num.* 537. *qui protulit.*

Haec olim in gradibus maioris Arae Eccl. tunc Parochialis D. Pauli.

91

. . . .
. . . . SIBI ET
VALERIAE . . . MIAE
. . . . . RMII. ET. VALERIO
FELICI. CONTVBERNALI
SEX VIR

. . . .
. . . SIBI . ET
HERENNIAE
. I. RMI . . . CON
. . . . C . . . M . . .

In AEdib. D. Iohannis Nardii ex Sched. Cl. V. Coſmae de Arena.

92

APOLLINI. AVGVSTO
SACRVM
MAGISTER. ET. MINISTER
ANNI. LII. D. D
L. LABERIVS. L. L. FELIX
TERTIVS. Q. Q. NVNNIORVM
LVNESIS. ET. MONTANI

In AEdib. Cl. V. Coſmae de Arena erutum in quodam Horto suburb. eiuſdem An. MDCXXXVI.

93

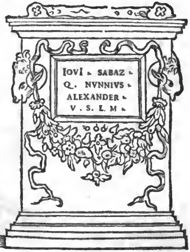
D M
BAEBIAE
. . TREPTEN
. . AELIVS
SECVNDI
NVS. MATRI
B. M

92. *Vulgavit Fabrettus Cap. VI. pag.* 465. *num.* 99.

INSCRIPTIONES
ANTIQUAE
IN MUSEO SUBURBANO VILLAE
CAROLI THOMAE STROZAE
PATRICII FLORENTINI
AD MONTEM HUGONIS.

1

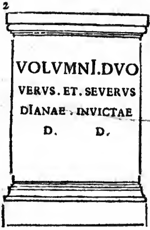
1 IOVI . SABAZ . &c. ideſt *Iovi. Sabazio. Q. Nunnius. Alexander. Votum. Solvit. Lsbens. Merito.*

Iovis recto caſu, ut eſt apud Ennium, olim dicebatur; ab *Iebovab* cognominatus, non ab *iuvando*. Ita *Evoe* non ab εὖ οἱ, hoc eſt, *bene illi*, ut Lucianus hariolatur, ſed a nomine tetragrammato *Iebovab*. Sic SABAZIVS. σαβαζίος, puto, a *Sabaoth*, ideſt *Exercituum Deus*, κύριος τῶν δυνάμεων. *Dominus copiarum*. Nominum Graecorum etyma, ut probe aſſerit Plato in *Cratylo*, quorum origo apud Graecos non invenitur, a barbaris petenda, a quibus Graeci vocabula multa ſumſerunt; cuius verba haec ſunt: εὐνοῶ γὰρ ὅτι πολλὰ οἱ Ἕλληνες ὀνόματα ἄλλως τε καὶ ὑπὸ βαρβάροις οἰκοῦντες παρὰ τῶν βαρβάρων εἰλήφασι.

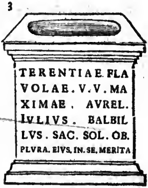
Bacchum quoque ex Iove, & Proſerpina natum, Sabatium *cognominatum fuiſſe diſcimus ex Ariſtophane in* Veſpis *in principio. Huiuſmodi cognomentum a Baccho ad Iovem forſitan tranſlatum fuiſſe nonnulli putarunt; nonnulli ab Iove ad Bacchum. Verum proprium fuiſſe Iovis cognomen Thomae Dempſtero perſuaſum eſt Paralip. ad Ioh. Roſini Antiq. Rom. lib. II. cap.* V. *hac ratione, quod in* Sabatiis, *videlicet Iovis* Sabatii *feſtis, iis qui initiarentur, anguis in ſinum eorum immiſſus, per partes inferiores rurſum eximeretur. Samueli Bocharto viro doctiſſimo, ac politiſſimo* Sabatius *plane idem eſt quod* Methymnaeus, *Geogr. Sacr. lib. I. cap. XVIII. ubi plura de ſanctiſſimis Dei nominibus per inſignem blaſphemiam in impuriſſimum Bacchi idolum tranſlatis.*

Haec Ara marmorea in lateribus eleganter ſculpta eſt capitibus arietinis, & patera in medio in adverſa facie; alta ped. II. *unc.* II. *lata ped.* I. *unc.* VIII. *Deorum Aras in templis, diſparibus altitudinibus, ad ſui cuiuſque Dei decorem, componi docuit Vitruvius de Arch. lib.* IV. *cap.* 5. *ut Iovi, omnibuſque caeleſtibus quamcelſiſſimae conſtituantur; Veſtae, Terrae, Marique humiles collocentur. Verum in votivis privatorum Aris, ut haec noſtra, licet Diis maioribus dedicatis, minime haec regula ſervata, quum modo excelſae, modo humiles ſpectentur. Hanc vulgavit, ſed abſque delineatione, Gruterus pag. XXII. 6. ubi etiam aliam Iovi Sabatio voto dicatam ab eodem Q. Nannio Alexandro num. 5. produxit. De Iovis Sabatii cognomine plura erudite Reineſius Cl. I. num. CCLVI. pag.* 232. *& Sponius Miſcell. Erud. Antiq. Sect. III. pag.* 78. *num. XIV.*

2

3

In ſiniſtro huius Baſis latere.

D D
PR. NON. APRIL.
LAETO II. ET. CERIALE
COS

2. *Senſus huius Inſcriptionis eſt:* Duo Volumnii (*ex Volumnia Gente*) Verus, & Severus Dianae Invictae [*Aram*] dedicavere. *Aliam huic ſimilem dedit Sponius Sect. III. pag. 72. num. II. hac epigraphe:* IOVI.O.M CINGI DVO STABVLO ET AVLVS. *Poſteriorem huius marmoris lectionem, quam attulit Sponius, probavit Fabrettus Cap. IX. pag. 615. qui & hoc protulit num. 129. non vero de Iove peregrino* Cingiduo. *Clarius firmatur genuinus harum Inſcriptionum ſenſus ex alia ex Schedis Vaticanis apud Comit. Malvaſiam Sect. V. Cap. VIII. Marm. Felſin. pag. 251. quae ita habet:* DVOBVS. TERENTIIS BACCHO. ET. TERENTIANO FECERVNT. SATVR. ET TERENTIA PRIMA PARENTES FILIS CARISSIMIS. LIB LIBERTABVSQVE POSTERISQVE EOR.

L. Volumnii Severi meminit allata ſuperius Tabula pag. 103. num. 68. item Signina Baſis apud Gruterum pag. CCCCXC. 5. ex Panvinio. Diana apud Reineſium Cl. I. num. 259. & 260. INVICTA. VICTRIX. & SANCTA *appellatur; eodemque Solis Mithrae cognomine gaudet.*

3.

3. *Ideſt*: Terentiae Flavolae [*h. e.* Flavulae] Virgini Veſtali Maximae Aurelius Iulius Balbillus Sacerdos Solis ob plura eius in ſe merita dedicavit pridie Nonas Apriles Laeto ſecundum & Ceriale Conſulibus. *anno videlicet U.* 967. *Chr.* 215. *Hanc Aram illuſtrat doctiſsimus Lipſius Syntagm. de Veſta* Cap. xv. *Ex Mazochio edidit Gruterus pag.* CCCXII. 2. *verum non bene diſtinctis verſibus. Virginum Veſtalium, quae ceteris aetate praeſtabat, Maxima dicebatur; ſolaque Palladis demiſſum caelo ſimulacrum, quod in Veſtae Templo aſſervabatur, Palladiumque dicebatur, ſpectare poterat, ut ex Lucani Lib.* 1. *colligitur.*

Veſtalemque chorum ducit vittata Sacerdos,
Troianam ſoli cui fas vidiſse Minervam.

Non tantum fluitantes vittas, ſed & infulas, comamque attonſam atque adſtrictam geſtaſſe Virgines Veſtales erudite obſervat Fabrettus Syntag. de Col. *Traian. cap. VI. pag.* 167. *allatis Virginum Veſtalium duobus cimeliis rariſsimis ex Muſeo Emin.* D. Cardinalis *e* Carpinea. *Virginis Veſtalis Maximae inſigne praecipuum, nec ceteris commune, monile, & bullam quamdam ante pectus fuiſſe, aſſerit Lipſius.* Calceamenta *quoque splendida, non tenuia, ſed duplicibus soleis ornata, quae Dii atque Heroes geſtare ſolent, iiſdem bonoris gratia data obſervo in egregii operis Veſtali Virgine Florentiae in AEd.* D. *Ducis Salviati.*

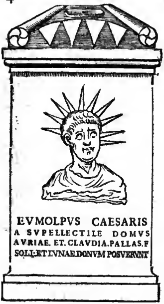
AVREL. IVLIVS. BALBILLVS. *Balbillus diminutivum, ſeu* ὑποκοριστικὸν *Balbi. Huius forſitan frater, ni idem ſit, omiſſo praenomine, Iulius Balbillus item Solis Sacerdos, cuius meminit Ara Romana apud Grut. p.* CCLXIII. 1. *Ignis aeternus, Veſtae, ſi Veſtalium incuria extingueretur, non ab alio terreſtri, ſed a Solis igne reficiebatur. V. Plutarch. in Numa, a quo Veſtales inſtitutae.*

Hoc marmor unico lineae ductu caelatum, Cinerarium exhibet Servum, de quo infra, quum veterum Sarcophagorum anaglypha obſervabimus; ubi, ut utar verbis elegiacorum Poetarum Principis, nullum ſine nomine ſaxum.

Ara marmorea alta ped. II. *lat. ped.* I. *unc.* I. *ornata patera, & ſimpulo.*

4

Baſis marmorea eximii operis, alta ped. II. *unc.* XII. *lata ped.* I. *unc.* VIII. *ornata Hammonibus, encarpo, aquilis, gallis pugnacibus, ciconia in medio ſerpentes vorante; in lateribus ſimpulo, patera, encarpo, aviculis, & ſphingibus.*

5

4. EVMOLPVS CAESARIS. εὔμολπος. *Bene canens.* Eumolpus poeta deridiculus inducitur apud Petronium; qui, ut ipſe ait, loquebatur magis poetice, quam humane; & quum ma-

maris tempeſtas fureret, tum magno ſtrepitu chartae verſus ingerebat. *Liberti a patronis manumiſsi, eoſdem poſtea loco patrum colebant: id ut teſtificarentur, ſua nomina cum genitivis patronorum iungere ſolebant; quemadmodum apud Reineſium Cl. XVII. pag.* 833. *In ſuperiori lapide pag.* 111. *num.* 91. PHILADELPHVS CAESARIS MONTANAE CAESARIS, *& in aliis quamplurimis. Manumiſsi catenas, & annulos ferreos Saturno, & Laribus donabant, teſte Martiale lib.* 111. *Epigr.* 29. *& Horatio lib.* 1. *Sat.* 5.

A SVPELLECTILE DOMVS AVRIAE. *h. e. curator, vel cuſtos ſupellectilis Domus Aureae.* AVRIAE *legendum* AVREAE. *ita frequenter in pluribus vetuſtis lapidibus* ARIA *pro* AREA. *Raritatem huius Arae commendat Fabrettus Inſcr. Antiq. Cap. X. pag.* 711. *num.* 328. *quae in Gruteriano veterum Inſcriptionum Theſauro pag. XXXI.* 11. *ſola* DOMVS AVREAE *mentionem facit. Gruterus ex Mazochio retulit extantem apud Matthaeios trans Tiberim, mendoſe reponens* DOMVS AVRIF. *pro* DOMVS. AVRIAE. *Male & Fabrett.* AVRIE, *pro* AVREAE, *&* DONVM. DONAVERVNT *pro* DONVM. POSVERVNT. δῶρον ἀνέθηκαν. dedicarunt. *Subdit poſtea*: Apud Nobb. de Molaria ad Pontem Ceſtium; *quo in loco vidit ille, qui poſt Mazochium deſcripſit.*

Aurea Domus, iuxta Eſquilias in V. Urbis regione fuit; quam Nero conſtruxit, patriae uſus ruinis. De ea his verbis Suetonius in Nerone cap. 31. Non alia in re damnoſior, quam in aedificando. Domum a Palatio Eſquilias uſque fecit; quam primo *Tranſitoriam*, mox incendio abſumtam, reſtitutamque *Auream* nominavit. *Stupendae molis, ac magnificentiae fuiſſe narrant veteres. Magnificentiſsima eiuſdem Domus Aureae ornamenta, miramque ſupellectilem fuſe narrat Suetonius ſupraſcripto capite, & Plinius lib.* XXXIV. *c.* 8. *In ea, ut narrat Cornelius Tacitus lib. XV. num.* 42. *non tam gemmas, & aurum, quibus effulgebat, verum arva, ſilvas, proſpectus, lacus, ſtagna, piſcinas Nero voluit eſſe miraculo; quam poſtea Veſpaſianus ſolo aequavit; & Coloſſo, Neronis deiecto capite, Solis vultum, duodecim radiis inſignem, repoſuit, dicavitque Soli ſidereo Deo. Vide M. Val. Martialem de Spectaculis Epigr. II. & lib.* XII. *Epigr. LX. Plura erudite obſervat Montfauconius de Aurea Neronis Domo, in Praefatione Diarii Italici; itemque pag.* 131. 143. 177. 178. 192.

Sub

Sub Solis effigie Eumolpus ipſum Neronem repraeſentare forſitan voluit, crudelitatis monſtrum falſa adulatione deificans. Notandus ille crater ſupra baſin ad libamina in ſacrificiis excipienda, qui etiam non raro in ſepulcralibus Cippis, ut hic num. 8. *occurrit. Solem heic decem radiis inſignem cernimus; alibi quoque aliquando duodecim radiis ornatum, ad deſignandos duodecim anni menſes. Apud Sponium Miſcell. Erud. Antiq. Sect. I. Art. I. pag. 3. octo radiis illuſtris eſt.*

5. THVRARIO. *Thurarius, de quo nunc primum mentio, forſitan vel thuris inſtitor, vel thuris miniſtrator, in privatis, aut publicis ſacris; qualem deſcribit Ovidius Triſt. lib. V. Eleg. V. in Sacrificio Natali Genio Uxoris,*

Da mihi thura, puer, pingues facientia flammas;

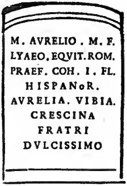
vel qualem vetera anaglypha oſtendunt adſtantem coram ſacrificante, cum thuris acerra; de quo infra in obſervationibus. Cicero in Verrem lib. IV. Orat. X. inter domeſtica ſacrificiorum inſtrumenta patellas cum ſigillis, & ſimulacris Deorum, pateras, & thuribula, antiquo opere, ac ſummo artificio facta, reponit. Clar. V. Du-Cange in Gloſſario Thurarium, Pigmentarium *interpretatur.*

6

In marm. Columella alta ped. I. *unc.* VI. *lata unc.* VIII.

7

6. L . FADI . CORNV$\overset{I}{\text{T}}$. ſcil. *L. Fadii Cornuti*. quaſi mono-gramma τοῦ TI. Pariter in nummis Tyriorum, TYP monogramma eſt; & lineam longam τοῦ T, clava Herculis facit, qui dictus eſt Tyrius.

PRAEF. COH. V̄. EQ. SPANOR. ideſt *Praefecti Cohortis Quinctae Equitum Spanorum*. hoc eſt *Hiſpanorum*. Hiſpania, Graecis tum *Iberia*, ἰβηρία, tum *Spania*, σπανία dicitur. Ita Gloſſae, & D. Paullus ad Rom. cap. 15. v. 24. 28. εἰς τὴν Σπανίαν. Hinc pullus color Nonio, *Spanus*. Eodem modo *Speriam*, pro *Heſperiam* apud Iſidorum Pacenſem aera 753. notat celebris famae Vir Carolus Du-Cange in Gloſs. voce SPANISCVS, pro *Hiſpanicus*. Vide doctiſſimum Bochartum, Geograph. Sacr. lib. I. cap. xxxv.

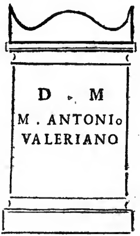
TRIB. MIL LEG. V̄. MACED. H. AED. videlicet *Tribuni militum Legionis Quinctae Macedonicae hoc aedificium &c.*

Romani quatuor civium Romanorum Cohortes in Hiſpania habuerunt, ut ex Piſaurenſi lapide conſtat apud Fabrettum Cap. X. pag. 700. *num.* 211.

8

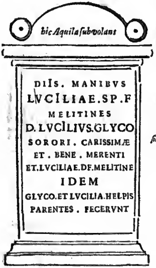
9

8. CONIVG. OP B. M. *ideſt*: Coniugi optimo bene merenti. OPETREIA. Opetreiae *Gentis meminit vetus Inſcriptio apud Grut. pag.* CCCLXXXVI. 5. *& apud Fabr. Inſcr. Antiq. Cap. IX. pag. 636. num. 304.*

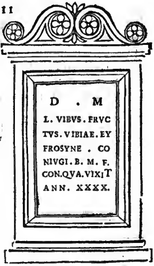
Marmorei Cippi, quos heic num. 8. 9. 10. 11. 12. & 13. damus, ornati ſunt ſimpulo in dextro latere, & patera in ſiniſtro. Simpulum in omnibus paene Aris, & Cippis invergens ſculptum eſt, ad inferias, & libationes Diis Manibus paratum. Simpulum, ſupra quod ſedet perparvulus Genius, viſitur in medio antiqui Sarcophagi ſtriati, & pulchre vittati in lateribus, ad S. Spiritus Florentiae, in platea ſecus murum; quem Piſis Florentiam advectum plures aſſerunt.

10

ſic

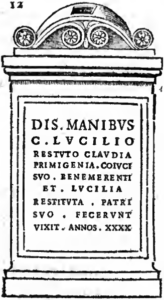
11

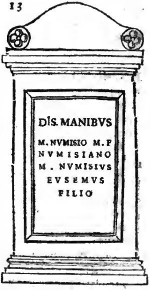
10. D. LVCILIVS. GLYCO. h. e. *Decimus Lucilius Glyco.* Γλύκων. *a dulcedine, & ſuavitate morum.* In baſi Herculis Farneſiani ſuper clava requieſcentis: ΓΛΥΚΩΝ ΑΘΗΝΑΙΟΣ ΕΠΟΙΕΙ. *Glyco Athenienſis faciebat.*

11. L. VIBVS, I. L. VIBIVS &c. EYFROSYNE, I. EVPHRO-SYNE. εὐφροσύνη. CONIVGI. B. M. F: i. *Coniugi benemerenti fecit*. CON. QVA. VIXIT. In pluribus Inſcriptionibus *Cum* in compoſitione vertitur in *Con*. Conferre, conlatus, conmixtus. Facilis mutatio V in O. ut *Poblicola*, pro *Publicola*. *Hercoli* in veteri Inſcriptione apud Gruterum pag. VI. 2. pro *Herculi*; Ita M in N, *Idenque* pro *Idemque*, apud Fabrettum Cap. IV. pag. 292. num. 232.

12

13

12. RESTVTO. ſcriptum pro RESTITVTO, ut ſupra pag. 30. Inſcr. LV. RESTvTAE, pro RESTITVTAE. Sic *Idolatria*, *Tragicomoedia*, pro *Idololatria*, *Tragicocomoedia*.

Marmoreus hic Cippus a ſummo ad imum terebratus eſt, quò libationes ex receptaculo illo ſuperiori in amphoram cinerariam, ſub

Cippo

Cippo in terra obrutam, deſluerent; ut erudite obſervat Fabrettus *Cap. II. pag.* 108. *Viſuntur etiam* Cippuli *nonnulli ſuperne in arculae modum excavati, quandoque etiam cum cratere inter volutarum cornua; vel ſcilicet ad parentalia ſacra, vel ad ſatos perpetuo flores excipiendos, quibus defunctorum animas valde delectari veteres putarunt. Hinc Sepulcra in hortis amoenitatis, & deliciarum quammaxime plenis collocata; ac* Cepotaphia, κηποτάφια, *ideſt* Horto-ſepulcra, *dicta; iiſdemque roſaria aſsignata, ut roſis quotannis ſpargerentur, & coronarentur; denique, ut ait Iuvenalis Sat.* 7. *ut in Urna perpetuum ver eſset. Videndus Sen. Phil. Bonarota in Vaſa Vitrea Coemeteriorum pag.* 189. & 190.

13. EVSEMVS. εὔσημος. *inſignis*. Occurrit magis *Euſemus*, *Euphemus*.

In marmorea Arcula ſemirotunda, in angulis perbelle ornata aquilis, Hammonibus, qui encarpum ſuſtinent; duobus quoque copiae cornibus, & in operculo ciconiis anguem diſcerpentibus.

14

D M
A. SERVILIO. EPAPHRODITO
ET. LVCCEIAE. MAGNAE. FECIT
M. LVCCEIVS. PVDENS. F.
PARENT. BENE. MERENT

In marmorea Arcula, quam ornant in angulis facies Caſtorum, è quibus pendet encarpus; item aquilae, aviculae, & cornucopia in operculo.

15

DIS MANIBVS
C. TELEGENIO. AZMENO
V A XXI M III. TELEGENNIA
MATER

15. C. TELEGENIO. Telegeniae, *ſeu* Telegenniae *Romanae familiae nomen, quod nunc primum luce donatur.* Videtur eſſe a Graeco τηλεγενής, *Sero natus*; quod nomen ſequioribus ſeculis obtinuit, quemadmodum *Cito natus*; ut videre eſt apud D. Gregorium Turonenſem in Hiſt. Francica. AZMENO. ἀσμένω. *Aſmeno*. *Libenti*.

In

In Arcula marmorea elegantiſsima, ornata Hammonibus, e quibus encarpus foliaceus pendet, ſphingibus, aviculis, & ferali arbore in lateribus.

16

D . M .
C. VALERI . SOCRATIS
M . QVINQVENNALIS
COLLEGI . FABRORVM
TIGNVARIORVM. LVSTBI. XXVII

In Arcula marmorea egregio opere ſculpta, ornata capitibus arietinis, e quibus pendet encarpus; itemque calathis pomorum plenis, quos carpunt aviculae; cum Gorgone in medio, circa quam anſeres, & copiae cornibus in operculo.

17

D M . C . POMPEIO
IRENEO . H . ET
ALVMNVS
MARTINVS
FECIT . B . M .

18 *In marmorea Arcula.*

DIIS. MANIBVS
AVGVSTALIS. IVNI
FECIT. ABASCANTVS
IVNI. DE QVO NIHIL
DOLVIT . NISI
MORTEM . EIVS

In Arcula marmorea ornata arietinis capitibus encarpum ſuſtinentibus, aviculis, & faciebus Caſtorum in operculo, feralique arbore in medio.

19

D . M
CL PAVLINAE
T . FL . FELIX . M
ATRI . DVLCISSIMAE ſic

16. M. QVINQVENNALIS. *ideſt*: Magiſter quinquennalis. *Vide Pancirolum de Magiſtrat. Municip. & Cl. V. Noris in Cenotaph. Piſana Diſſert. I. pag.* 73. & 74. LVSTBI. *ita diſerte marmor; quadratarii incuria ſculptum* B *pro* R. *lege* LVSTRI. *Vulgavit Fabrettus cum mendo Cap. X. pag.* 707. *num.* 288.

17. H. ET ALVMNVS. *i.e.* Heres, & Alumnus. τρόφιμος. *Trophimus*. Statius lib. II. Silv. in Glauciam Melioris:

Quod

Quod tibi praerepti, Melior, ſolamen Alumni
Improbus ante rogos, & adhuc vivente favilla,
Ordiar?

18. ABASCANTVS. ἀβάσκαντος. *Faſcinationibus minime obnoxius;* nomen fauſtum, bene auſpicatum.

DE QVO NIHIL DOLVIT. NISI MORTEM. EIVS. *In fragmento ſepulcralis tituli apud Fabrettum Cap. II. pag.* 88. *num.* 263. *legitur:* NVLLVM. DOLOREM. ACCEPI. TVI. NISI. QVOD. FATALEM. DIEM. CELERITER. PEREGISTI. *In veteri lapide apud Vignolium Inſcr. Select. Tar. II. pag.* 275. DE. QVA. NIHIL. CONQVERI. POTVIT. NISI. QVOD. CELERITER. FATO. INTERCEPTA. SIT. *Coniugum frequens doloris clauſula in vetuſtis lapidibus; eadem utitur & Abaſcantus hic, a domino libertate donatus, quod notatu minime indignum eſt.*

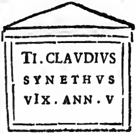
In eleganti Arcula marmorea.

20

In Arcula marmorea pulchro opere elaborata.

21

20. *Poſtremi tres verſus huius Arculae ita legendi ſunt:* Ollam eius ſi qui obviolaverit ad inferos non recipiatur, *quaſi, inter Deos Manes non habeatur, vel non numeretur.* Violare, *tunc ponitur, ut notat Servius in Virgilium AEneid. lib. II. ver.* 189.

quum

quum rebus ſacris vis infertur. Monumenta Diis Manibus dicata, ſacra erant, & reverenda; eorumque violatores ſacrilegio, diriſque obnoxii. Romana Urna apud Sponium Miſc. Erud. Antiq. Sect. I. Artic. VII. pag. 23. *haec praefert:* NE TANGITO O MORTALIS REVERERE MANES DEOS. *Deeſt huic Arculae proprium operculum; in eo haec ſingularia fuiſſe.* D. M. *i. e.* Diis Manibus, *marmorea tabella ſuperius allata, pag.* 145. *num.* 50. *quae huius ſincerae inſcriptioniis antiquum apographum videtur, perſpicue teſtatur. Aliud operculum primaevo ſimile ſubſtitutum eſt, in quo etiam eadem ſingularia leguntur. Edidit ὁ πάνυ Mabillonius Itiner. Italic. pag.* 148. *nonnullis cum mendis item Fabrettus Cap. II. pag.* 109. *num.* 269. *ubi in Sponium animadvertit.*

21. SYNETHVS. *Synetus*, cum ſimplici τῷ. συνετὸς, *prudens.*

In Arcula marmorea egregie ſculpta Hammonibus, e quibus encarpus pendet, Tritone buccinam inflante, aviculis, & aquilis in angulis.

22

.D . M.
A. SEIO. ZOSIMIANO
EQVIT. ROM. PRAEF. CO
HORT. III. BRA. CAR. AVG
TRIB. LEG. XI. CL. SVCCV
VIAE. ET DECANTIATI.
A. SEIVS AFRICANVS FI
PAT. PIISSIM. B. M. FECIT.

ſio

In Arcula marm. alteri quam ſimili, inſigni capit. arietinis in angulis, quae encarpum ſuſtinent.

23

AVREL LIO BAR
BE EQVITI SINGV
LARI TVR VICTOR M
ILI. ANN. XIII. VIX. AN
XXXIII VALE SEVER
BENEMERENTE

22. EQVIT. ROM. PRAEF. &c. *h. e.* Equiti Romano. Praefecto Cohortis Tertiae BracarAuguſtae.

BRACARAVGVSTA, *quae & Auguſta Bracarenſis, Urbs Hiſpaniae Tarraconenſis, & Conventus olim Portugalliae, nunc vulgo* Braga, *quam Auſonius potentem, ac florentem divitiis appellat. Gruterus produxit ex Mazochio pag.* CCCCLXVI. 5. *verum aliquantulum depravatam.*

23. *Ideſt* : Aurelio Barbae Equiti Singulari Turma Victoris militavit annis XIII. vixit annis XXXIII. Valerius Severus benemerenti fecit. *Inemendata apud Fabr. pag.* 359. *n.* 80.

AVREL❦LIO. *legendum* AVRELIO, *ex Aurelia familia, omiſſo praenomine, ut in pleriſque militaribus ſaxis. Folii ſignum medium in voce* AVREL❦LIO *merum in inſcriptis lapidibus, tum Graecis, tum Romanis vel ornamentum eſt, vel, ut Reineſio videtur, in Praef. & pag.* 916. *genus quoddam interpunctionis, libero, & idiotico marmorariorum luſu adhibitum. Videndus quoque Fabrettus Inſcr. Ant. Cap. III. pag.* 118. *Sequioribus etiam ſeculis orthographica huiuſmodi ornamenta in uſu fuiſſe obſervo in pluribus Muſivis Operibus inſcriptis apud Cl. V. Iohannem Ciampinium, praeſertim Tab. LII. pag.* 160. *& Tab. XVI. pag.* 60. *Partis II. Veterum Monumentorum.*

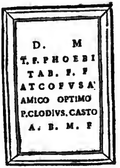
In praealta marmorea Arcula perbelle ornata lychnuchis accenſis in angulis, quorum baſes ſphingibus fulciuntur, cum viro iacente in lecto, cum corollis, & faciebus Caſtorum in opere.

In Arcula marmorea ſemirotunda, in qua duo Genii ſepulcralem titulum tenent.

24

25

24. S. A. S. *In votivo Mediceo lapide, ex Africa, ſuperius allato pag.* 54. *num. CXVIII. ſingulas has literas interpretati ſumus,*

Saturno Auguſto Sacrum; *aliam explanationem* Serapidi Auguſto Sacrum, *quae nobis excidit, commodum hic reprobamus. Sepulcrali huic titulo, longe alius ſenſus convenit; Noſtra, ſi coniecturae indulgere liceat, interpretatio haec eſt:* Sanctis Avernis Sacrum, *vel* Summano Averno Sacrum, *vel* Stygiis Avernis Sacrum, *ſupple* Diis. *In Vicetinae Inſcriptionis fragmento apud Gruterum pag. MXV. 7. legitur:* PLVTONI. SVMMANO ALIISQ. DIS. STYGIIS. *Apud Fabrettum Cap. II. pag. 86. num. 161. veteris fragmenti epigraphe e Coemeterio Caſtuli, ita auſpicatur:* ❦ D ❦ A ❦ M ❦ *videlicet, ut ipſe explicat,* Diis Avernis Manibus; *quae cum Graecis convenit* ΘΕΟΙΣ ΚΑΤΑΧΘΟΝΙΟΙΣ. *id.* Diis Subterraneis.

LICINIA. BENERIA. *i. e. Veneria.* Ἀφροδισιάς. CVONDAM. CONIVGI. *Quondam*, vel *condam*, ut *quotidie*, & *cotidie*. *Ita in vetuſtis ſaxis apud Fabrettum Cap. IX. pag. 606. num. 53.* PEQunia *pro* Pecunia *legitur; & Cap. VIII. pag. 573. num. 154.* MENSIS CINQVE, *pro* menſes quinque. *Ita* hirquina barba, *pro* hircina, *Plautus. Virg.* tranſverſa tuentibus hirquis.

25. *Id.* Diis Manibus T. Flavii Phoebi Tabularii Fiſci Frumentarii. *In Romano Lap. apud Grut. pag. DXCII. 1. legitur* D. M DONATO AVGVSTORVM TABVLARIO RATIONIS FISCI FRVMENTarii. *Supra pag. 296. num. 25.* Diſpenſatorem Fiſci Frumentarii *dedimus. Fabrettus Cap. IV. pag. 249. num. 22. Auguſti Libertum produxit* a Libellis Fiſci Frumentarii.

26 *In Arcula marmorea.*

PESCENNIAE. L. L. AVCTAE
SEX. PESCENNIVS. PIRATA
SEX. PESCENNIVS. RHODO
SEX. PONTIVS. COMMVNIS
PESCENNIA. MELITINE
PATRONAE

27 *In alia ſimillima.*

SEX. PONTIO. SEX. F.
AEM. RVGAE. PESCEN
SEX. PESCENNIVS. PIRATA
SEX. PESCENNIVS. RHODO
SEX. PONTIVS. COMMVNIS
PESCENNIA. MELITINE
PATRONO

Digitized by Google

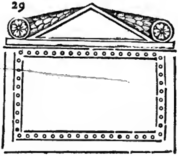
In Arcula marmorea ſuperne, atque intus in ollae formam excavata.

28

Elegans Arcula marm. ornata corolla, media inter duo copiae cornua, cum ramuſculis in lateribus.

29

30

31

29. *De his Urnis* ἀγραμμάτοις, *Inſcriptione deſtitutis, quae frequenter occurrunt, nonnulla ſupra notavimus pag.* 275. *num.* 13. *Heic commodum addimus, in his quoque incluſos defunctorum cineres, ne quis ullo uſui deſtinatas fuiſſe credat. Id praeſertim mihi conſtat ex marmorea Arcula eleganter ſculpta, Hammonibus, anſeribus, en-*

Xx 2 *carpo,*

carpo , pullis , & delphinibus ornata , patera quoque inter lituos media in operculo , nuper eruta in agro Cortonenſi , in quodam praedio , vulgo (la Ruota) *Nobilis Viri Petri Aloyſii Alfierii , Florentiam nuper advecta , donoque data generoſo Viro Roberto Comiti Zephyrinio ; quod aperte indicant aerea ligamenta tribus in locis , in adverſo fronte , & in lateribus , quibus operculi labra cum Arculae labris iuncta , ac conſignata fuere . Extat item in hoc Muſeo Suburbano Strozio alia pulcherrima marmorea Urna anſata , ſuperius allatae non abſimilis ; alia quoque Arcula elegantiſſima , ſed abſque titulo. Hetruſcas quoque , plures Urnas fictiles obſervavi , titulo haud inſignes.*

30. *Olla anſata , & ſuperne , ut ita dicam , ſquamata , inferne rotunda ; ita ut in columbarii foramine poſſet collocari . Columbariorum iconographiam affert Fabrettus Cap. I. pag.* 10. & 12.

SCRIBE . *legend.* SCRIBAE. *Diphthongi huius vocalis altera perſaepe a quadratariis omiſſa , etiam in priſcis aurei aevi monumentis, ut videre eſt in aenea Tabula Honeſtae Miſſionis Imperatoris Servii Galbae , ſuperius allata pag.* 257. *num.* 45. *in cuius fine legitur* IN ARA GENTIS IVLIA , *pro* IVLIAE.

VNCTORES AVG . *ideſt :* Unctores Auguſti ; *qui Auguſtum ungebant ; ungendi miniſtri , Graece* ἀλειπταί. *In apodyterio poſtquam ſe expoliaſsent veteres , alipterion ingredientes , ungebantur , mox pulvere conſpergebantur , & ita in diverſas exercitationes prodibant . Trimalcio homo lautiſsimus in balneo , loco ſervorum , aut unctorum , medicos ad ungendum adhibebat , quos Petronius c.* 28. *pag.* 98. *Iatraliptas appellat . Vide quae ſupra notavimus pag.* 233. *num.* 24.

31. *Urna ſepulcralis anſata , cum literis circa inſcriptis* CORFIDIAES FLORAES *a Graeco genitivo , ut in plurimis Romanis ſaxis. Corfidia familia nunc primum e tenebris vetuſtatis emergit .*

32

D M
NVSIO VLPIA
FELICV LA.FILIO
FECIT B . M .

33

C . A S I N I V S
CONISCVS.POLLIONIS
HEDYLIO . MERENTI
FECIT

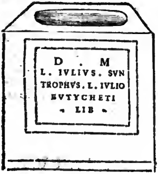
34

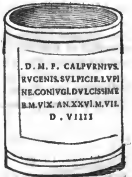
35

36

37

32. AQVILA. *i.* AQVILAE. *Huius pariter cognominis fuit celebris ille Maecenatis Libertus, cuius miniſterio multos docuit Maecenas artem celeriter ſcribendi per compendiarias literarum notas, quam primus ipſe Maecenas excogitavit, ut narrat Dio lib. LV.*

Haec

Haec Urna rotundi Fani figuram habet, quam in Sepulcris valde amarunt veteres, quo maiori cultu, ac reverentia Dii Manes afficerentur, quum ea omnium figurarum nobiliſsima ſit, & caeleſte quid praeferat. Vide Fabrettum Cap. II. pag. 205.

36. SVNTROPHVS. i. e. SYNTROPHVS. *collactaneus*. In veterrimis ſaxis non raro V pro Y ſcribitur; ut AEGVPTVS, SVRIA, pro AEGYPTVS, SYRIA. & Muro, *pro* myro, *in S. Gaudentio*.

37. SVLPICIE. LVPINE. legendum SVLPICIAE. LVPINAE. Graecum eſt λυκίας, vel λυκίας. nomen alterum Libertae.

38

DIS MAN
NERITI
POMPONI
MATERNI
PVERI . CoN
PEDAGOGIT
MERENTI

39

AQVILLIA . L. L. APPARIO
L. AQVILLIVS. Ↄ. L.
FAVSTVS

40

C. SALLVSTIVS
C. L. MONIMVS

38. PVERI. Gr. παῖδος. nomen vel aetatis, vel officii.

CoNPEDAGOGIT. *Marmorarius minime, ut videtur ex Inſcriptionis diſpoſitione, ſatis accuratus, iniquis excluſus ſpatiis, τοῦ* CoNPEDAGOGIT, *integram ſcripturam reponere nequivit. Legendum forte* CONPAEDAGOGITAE, & *quidem cum diphthongo, ut*

conſtanter

conſtanter in aliis veterrimis ſaxis . Sponius in Miſcell. Sect. VI. pag. 228. 3. *ex Schedis Barberinis edidit* COMPAEDAGOGII. *Fabrettus* CONPEDAGOGII *Cap. V. pag.* 361. *num.* 97. *Si in marmoreo Cippulo ſculptum eſſet* CONPEDAGOGII, *duo ultimi* II *poſt* G *ſimiles inter ſe eſſent ; verum , ut ſaepius cognovi ex lapide , poſtremo* I *tranſverſa longiuſcula linea dubio procul inſidet , ac proinde* T *conſtitut ; nec ſum neſcius ,* I *&* T *fere confundi in Virgilio Mediceo. In alio huius Muſei lapide diſerte legitur :* C. VALERIVS. MYRISMVS *lllllllllllll* CONPAEDAGOGITA. BENEMERENTIB FEC *lllllllll*

41

P. SERVILIVS. P. L. ANDREA
VICIRIA. L. L. HELPIS. CONIVNX

42

TVRPILIA
T. L. VRBANA

43

D . M
SEX. SATTIO
AGATHYRSO
VIX. ANN. XVIII
M. II. D. II
SEX. SATTIVS. HERMES
FIL. DVLCISSIMO. FEC

44

DIS MA. NIB.
GA. IA. TAE. FI. LIO
AB. DA. NA. H::. S. PATER
FECIT. VIXIT.
ANNO. I. MENS. I.
DIEB. XXVII. D. D.

45

MVSAEVS. MVNI
SATVRNINI
FECIT. SIBI. ET

PILIAE. M/. L.
QVARTAE
VXORI. SVAE
VIX. ANN. XXII

46

PRIMA
DELLIANA

47

47

DIS . MANIBVS
MATER . ET . PATER
DAPHINO . FILIO .
BIMVLO . DONVM
DEDIT

48

D . M
M . ANTONI
VS . DONATVS
FAENIAE
IVSTAE . CON
SVAE
IVGI DE SE . BE
NE . MERENTI
FECIT

49

PYRRICA PINDARI
MIN . V . A . L .

50

o RVTILIA o
PP. ET . Ɔ . L. HEDONE

45. MVSAEVS. μυσαῖος. Muſeum, μουσῆος. *Ei* diphthongus ante vocalem redditur Latinis per *e* longum. *ai* per *ae*. Hinc neceſſitas elicitur literarum Graecarum ; nam ſine illis Latina ratio recte ſcribendi manca eſt, & imperfecta.

47. DAPHINO. f. DAPHNINO. BIMVLO. diminutivum *bimi. Catullus Carm. XVII. ver.* 12.

Inſulſiſsimus eſt homo, nec ſapit pueri inſtar
Bimuli, tremula patris dormientis in ulna.

Infantes mortuos diem eos abſtuliſſe Virgilius dixit AEneid. lib. VI. Vide Kirchmannum de Funeribus lib. II. cap. 1. *Fabrettus Cap. X. pag.* 712. *puellas* BIMAS *exhibet. In antiquo lapide huius Muſei, quem infra ſubiicimus, legitur,* VIXIT TRIMVS.

49.

Digitized by Google

49. PYRRICA, πυῤῥύχη. Pyrrhica, ſaltatio militaris, unde pes Pyrrichius metricis velox. PINDARI MIN. f. *Miniſtra.*

50. PP. ET. Ɔ. L *ideſt* Publiorum, & Caiae Liberta.

51

V . Q. SILICIVS . HERA
SILICIA . PRIMA . M
O Q. SILICIVS . FELIX . F O
SILICIA . FELICVLA . F

52

M.SEIVS. M. L. BARNAEVS
PVBLILIA . P. L. RVFA
CONIVGI . ET . SIBI

53

Q. MAIVS.
Q. L I B.
ANTIDORVS

54

D M
ZOZONTIS . ORONTES.
ET . DAMAS . FIL. CARISS.
FEC. ET . SIB . SVIS . POST . Q.

55

D . M . S
SATTIS. HERMETI. ET
MARCIANE
SATTIVS OLYMPICVS
LIBERTO ET. FILIAE. EIVS
BENE . MERENTIBVS
FECIT

56

D . M
M IVL VICTORIN
Q V ANN VNO M
X D XII M IVL
ALYPVS PATER

51. V. Q. SILICIVS. HERA. τὸ v vitae index, i. e. *vivit*, vel *vivens*. HERA, ἠρᾶς. Heras ab Iunone, ut Μηνᾶς a Luna, ἑρμᾶς a Mercurio, Νυμφᾶς a Nymphis. SILICIA. PRIMA. M. h. e. *Mater*.

53. ANTIDORVS. ἀντίδωρος. *Contra donatus*.

54. ZOZONTIS. Sozontis, σώζοντος. Servantis. ET. DAMAS. Δαμᾶς, Dama, ut in pluribus Inſcriptionibus.

56. M. IVL. *Hunc titulum ſic reſtituo*. D. M. M. IVL*ii* VICTORIN*i* Q*ui* V*ixit* ANN*o* VNO *Menſibus* X D*iebus* XII. M. IVL*ius* ALYPVS PATER. ALYPVS. ἄλυπος. *doloris expers*. *Tranquillus*.

57

D . M
EVPORIAE
VIX . AN . XI . M . III
MODERATA
FILIAE
DVLCISSIMAE
FECIT

58

. D . . M .
. T . AELIO . CRESCENTI.
. T . AELIVS . ANTIRRODVS.
PATRONVS . ET . AELIVS .
. CRESCENS . FILIO . B . M . F . C.
QVI VIX ANNIS . VI . MEN
SIBVS . III . DIEBVS . VIII .

59

D M
AELIAE . IANVARIAE
FIL . PIENTISSIMAE QVAE
VIX . ANN . XXII
AELIA . ROMVLA . MATER
FECIT . BENE . MERENTI

60

FEC
FIRMVS . LIB
DIIS . MAN
P. CLODIVS . CHARITHO
QVIETO . FILIO . SVO
CARISSIMO . FECIT

61

D M
C . VALERIVS HY
MNVS . AMICO . B . M
FECIT VALERIO O
CLA TIO

62

L.LICINIVS.L.L.CHILO
DECVRIO
AEBVTIA . C . L . ARBVSCVL
CONIVNXS . L . LICINI

58. T. AELIVS. ANTIRRODVS. forte ANTIRRHOPVS. ἀντίῤῥοπος. *AEquipollens*.

60. P. CLODIVS. CHARITHO. χαρίτων. Charito.

62. CHILO, χήλων, forte idem ac *Labeo*.

ARBVSCVL. leg. ARBVSCVLA. h. e. *mollis*, *tenera*, *delicata*.

63

64

C. AEBVTIVS. C. FIL	SEMPRONIA
TRO. NIGER	PHILEMATIO

63. AGRIPPINAE. L. Hic M. Vipſanius Agrippinae fuit libertus, filiae M. Vipſanii Agrippae, qui Auguſti gener fuit.

THALES. CONLACTAN. ideſt *Conlactaneus*, qui etiam in ſaxis COLLACTANEVS, CONLACTEVS, COLLACTIVS, & COLLACTEVS dicitur. σύντροφος. Vide Laur. Pignorium de Servis. Reineſium Cl. IX. num. XVI. *Fabrettus edidit duobus cum mendis Cap. VI. pag.* 484. *num.* 155. *Sepulcralis hic titulus foliaceis encarpis eleganter pendentibus coronatus eſt. Conſueverunt veteres tum Deorum Manium Aras, & Cippos, tum ſepulcrales epigraphas unguentis perfundere, & corollis ornare. Viſitur quoque*

 pen-

penſum cum brevi, ac fragili filo praeciſo, quo vitae brevitas defuncti monſtretur. Siquidem hominum vitam Parcarum arbitrio diſponi putarunt; eaſque penſo ſingulis adnere tenuia fila, & quando volunt, abrumpere, ait Lucianus in Charonte. In veteri Gruteriano lapide pag. DCXCII. 10. legitur : C. LAELIO C. F. IV. MAGNA. OMNIVM. EXPECTATIONE. GENITO ET. DECIMO. OCTAVO. AETATIS. ANNO AB. IMMANI. ATROPO. E. VITA RECISO. *Hinc crebris adverſum Parcas querimoniis plena marmora, quae vide, ſi otium eſt, apud Antiquarios, praeſertim apud Fabrettum Cap. V. pag. 419. num. 379. & Cap. X. pag. 702. n. 235.*

64. TRO. *ideſt* Tromentina Tribu.

65

TI. CLAVDIO. AVG. LIB. CHIO. CVBICLARI
VIXIT. ANNIS. XXXVI
IVLIA. FELICVLA. CONIVGI. BENEMERENTI
FECIT. SIBI. ET. SVIS. IN. FRONTE. PEDES. IN. AGRO

66

HERENNIAE. MAXIMAE
CLAVDIVS. FORTVNATVS
CONIVNX. FECIT

67

L. MARCI
L. L
PONTICI

68

D M
ZOSIMO
V. A. I. M. III.
SEX. SALONIVS. ZOSIMVS
FILIO. DVLCISSIMO. F.

69

STATIVS
FERENTILIVS. STATI. L
FIRMVS

70

TREBELLIA
CC. L
HEDONE

71

NAEVIVS
CHRESIMVS

72

APATE
CORNELIA

65.

65. CVBICLARI. *Poteſt eſſe a recto* CVBICLARIS. *Legendum quoque vel* CVBICLARIO, *ut in aliis pleriſque. Ita in ſuperiori marmorea Tabula in AEdibus Nobilium Rodulphiorum pag.* 316. *num.* 64. CRVSTLA, *pro* CRVSTVLA. *Frequentius quoque* FELICLA, *per aphaereſin, pro* FELICVLA. *Cubicularii, qui & a Cubiculo in antiquis ſaxis dicuntur, ad tuendum Domini corpus praepoſiti, & deſtinati erant. Vide de Servis Pignorium.*

IN. FRONTE. PEDES. *Deeſt pedum numerus, pro ſacri loci ſepulturae definitione.*

72. APATE CORNELIA. ἀπάτη. Hapate. *Fraus*. Nomen male auſpicatum.

73

SILVANVS
PARIDIS. DISPENS
VIX. ANN. XXIIX
EPHESIA. MERENTI

74

C. PACVVIVS.
C. ET. Ↄ. L. MANIVS

75

CN. COSSVTIVS
FAVSTVS
HIC. SITVS. EST

76

HILARIO
PAED.
CELERIS.

73. DISPENS. h. e. DISPENSATOR. Gr. οἰκονόμος. OEconomus. *qui univerſae Domus rationi, nos* [azienda] *praeerat: Sponius in Miſcell. pag.* 212. *mendum admiſit in tertio verſu. Fabrettus edidit Cap. IV. pag.* 295. *num.* 252. *& quid ſit Diſpenſator explicat pag.* 293.

76. HILARIO PAED. *Ideſt* Paedagogus. *Pueri ab Paedagogis inſtituti, eaque diſciplina eruditi, quam exhibet Plautus* in Bacchid.

chid. Act. 3. Sc. 2. DISCENTES *quoque dicuntur in antiquis monimentis, quemadmodum apud Gruterum pag. DCLI. 9. & apud Vigiolium Inſcript. Select. Par. II. pag. 305.*

77

FELIX . LECTICARIVS.
REGILLI.

78

C . ASINI
C . L . FELICIS
FABRI . GENIO

79

C. IVLIVS. C. L   CAESERNIA
FAVSTVS   TERTVLLA
DOLERE. NOLI MATREM. FACIVNDVM FVIT

80

C. TERENTIVS. C. L
FORTVNATVS
CAESETIA. M. L. CHILA

81

C . POMPONIVS
APOLLONIVS
SPECLAR. V. A. XLV

77. LECTICARIVS. *Ita dicebantur Servi, qui dominum impoſita ſibi lectica geſtabant, quotiens pedibus ei incedere non libuiſset. Lecticarii viribus valentes e Syria, Media, Moeſia, Gallia, Bithynia, Cappadocia, Liburnis parabantur a Romanis, ut ſcribit Pignorius de Servis. Catullus Carm. X.* aere comparaſti ad lecticam homines. *Vide Sponium, qui hunc titulum retulit in Miſcell. pag. 225. Corpus Lecticariorum Caeſaris memoratur in Romano lapide apud Gruterum pag. DXCIX. 11.*

78. C. ASINI. *Ex alio huius Muſei marmore, quod infra ſubiicimus, conſtat, hunc C. Aſinium Felicem Fabrum Balneatorem fuiſſe.*

GENIO. *ſcilicet vel Somni, vel Mortis; ni adhuc viventi titulus poſitus ſit; Genii Inferni meminit vetus Inſcriptio apud*

Fa-

Fabrettum Cap. II. pag. 73. *num.* 71. *Genium cum Diis Manibus perſaepe a veteribus confuſum fuiſſe plures Inſcriptiones oſtendunt, ut ſupra diximus pag.* 193. *ad Inſcriptionem num.* 7.

79. DOLERE. NOLI. &c. Senarius. alibi: FACTVM FVIT. *Factum infectum fieri nequit.*

81. APOLLONIVS SPECLAR. *Ideſt* SPECLARIVS. *Ideſt* Specularius. *h. e.* Speculorum, *vel* Specularium Faber. Specularios *appellat Patern. l. ult. §. de iure immun. Peculiaris huius artis nullam reperi mentionem in aliis vetuſtis ſaxis apud Gruterum, Reineſium, Sponium. In antiqua Tabula Muſei Raphaelis Fabretti Cap. III. pag.* 171. *legitur:* C. IVLIVS. AVG. L. A. SPECVLARIS. *i.* a Speculariis. *Speculorum formam videre potes inter varia inſtrumenta fabrilia inſculptam, in Ara marmorea Muſei Medicei, quam ſupra produximus pag.* 10. *num V. & pag.* 334. *in marmorea Tabula unico ductu caelata, quae Cinerarium Servum exhibet. Speculum ſiquidem cum manubrio rotundum erat, cui ſimilis eſt nota Planetae Veneris apud Aſtronomos. Vide Philippi Senatoris Bonarotae Obſervationes in Vaſa Vitrea Coemet. pag.* 198. *&* 199. *Specula ex aere, nos vernaculo idiomate* [acciaio] *fuiſſe apud Graecos, obſervavit Cl. V. Antonius M. Salvinius ex Callimacho in Elegia ad Balnea Palladis.*

Οὐδ᾽ Ἥρη Κύπρις δὲ διαυγέα χαλκὸν ἑλοῖσα
Πολλάκι τὰν αὐτὰν δὶς μετέθηκε κόμαν.

Doctiſſimus Politianus elegantiſſime vertit:

Nec Iuno, ſed ſola Venus te ſplendido in aere
Vidit, eandem iterum diſpoſuitque comam.

Brunduſina ſpecula, Brunduſii ſcilicet mira arte fabricata, ſtagno, & aere mixtis, commendat Plinius Hiſt. lib. XXXIII. Cap. 9. *& lib. XXXIV. Cap.* 17. *ubi multa de ſpeculorum conficiendorum arte. Poſtea Romae argenteis ſpeculis, & ancillae uti coepere, ut ipſe narrat. Speculum inter Deorum donaria numeratur in vetuſto lapide apud Gruterum pag. V.* 6. *& Venereum dicitur.* Specularia, *lapides tranſlucidi, quos nos* (scagliola) *appellamus.*

82.

82

OSSA
L. VALERI. L. L. GRATI
LESBIA. L. POSVIT

83

C. PACVIVS
MARIO

84

L. VESTIARIVS
SVAVIS. VIXIT
AN. V

85

SALVIAE
Q. FVLVIVS
HERCLANVS
SORORI. PIÆ. F. V. A. XXV

86

FABIA. Q. ET. CN
COSSVTI. L
PRIMA. H. S. E

87

Hic aqui-la ſub-voli-tans

D. M. MVMMIAE
PROCVLAE. MVMM
IVS. ANTEROS. PATER
INFELICISSIMVS. V.
A. XVIIII. M. IIII. D. XXII

88

GEMINIAE
IVLIA. LAIS
FECIT
NEPTI. SVAE

89

VISTINIA. HALIE
DELICIVM. HESYCI
ET. HELICENIS. LIB
VIXIT. ANN. III

82. OSSA L. VALERI. *Valeri*, potius quam *Valerii*, nummi, & lapides.

GRATI. forte GRATII, ideſt *Charitonis*; tertium enim libertorum nomen Graecum erat, ideſt eorum proprium, cetera duo Romana a manumittente.

83. PACVIVS, legendum PACVVIVS. Forte Ulpius, quaſi Vulpius. Geminatam litteram, aut ſyllabam pro una efferebant, ut videre eſt in Pandectis Florentinis.

85. HERCLANVS. i. e. HERCVLANVS. Ηράκλειος. L. *hercle*. ὦ ἡράκλες. *mehercle*.

89. DELICIVM. HESYCI. Catullus Carm. xxxIIII.

Amabò, mea dulcis Hypſithilla,
Meae deliciae, mei lepores.

& Carm. xv. ita ait:

Commendo tibi me, ac meos amores.

ideſt *delicias*. τὰ παιδικά. Propertius lib. II. Elegia 23. ver. 73.

Felix, intactam Corydon qui tentat Alexin
Agricolae domini carpere delicias.

In veteri Inſcriptione apud Fabrettum Cap. III. pag. 123. *n.* 28. *legitur* MOSHIS TVA TE SALVTAT ET D...... ET BLANDA DVLCIS PVPA DELIC*ium* .*In monumentis quoque veterum Chriſtianorum hae tenerae aetatis blanditiae occurrunt. Apud eumdem Fabrettum Cap. VIII. pag.* 553. *n.* 42.

RESPECTVS. QVI VIXIT ANN. II. ET. MENSES
VIII. DORMIT IN PACE DELICIVM

Vide quae ſupra notavimus pag. 314. *n.* 57. *Vulgavit Fabrettus pag.* 44. *n.* 245. *cum mendis* VISINIAE *pro* VISTINIA. *in ſecundo verſu* HELYCI *pro* HESYCI. *i. Heſycii. Heſychii*. ἡσυχίου.

90 SEX. APPVLEIVS
ANDRONICVS

91 T. CLODIVS. APPI. L.
PHILARGVRVS
SCRIBONIA. Ɔ. L. GLYCERA

92
C. IVLIVS
CLONIVS

93
PRIMIGENIAE
FABIAE NYMPHES
VIX. ANN. XXVI

94 DEMETRIVS. CVB.
IIII. VIR
VENVSTO. ET EPHEBO Q.

95 HIMERVS. INSVL
VENVSTO EPHEBO Q.

Zz

90. SEX. APPVLEIVS [ſ. derivatum ab Appulo. Perſius Sat. I. ver. 60.

Nec linguae , quantum ſitiat canis Appula tantum

cum duobus PP] ut Proculeius a Proculo. Venuleius a Venulo.

ANDRONICVS. ἀνδρόνικος. *hominum victor.*

91. PHILARGVRVS . φιλάργυρος. *Argenti amans , cupidus .* quod tempore vulgati interpretis Bibliorum , & D. Hieronymi *habendi cupidum* ſignificabat . D. Paulus 1. ad Timoth. c. 6. v. 10. *Radix omnium malorum eſt cupiditas* , ideſt *avaritia* , in Graeco φιλαργυρία . Sic avarus ab *avendo , inhiando* , generale nomen eſt , poſtea traductum ad *habendi cupiditatem* ; utpote quae aviditas omnium maxima . Virgilius AEneid. lib. III. ver. 5. & 6.

Quid non mortalia pectora cogis ,

Auri ſacra fames ?

ideſt *magna* , *eximia* , ut res ſacrae ſunt ; eo modo , quo dicitur Anchora *ſacra* , ideſt *maior* . Morbus *ſacer* . Virgilius Georg. lib. I. ver. 47.

Illa ſeges demum votis reſpondet avari

Agricolae , bis quae ſolem , bis frigora ſenſit ,

ideſt , *avidi* . Idem Georg. lib. II. ver. 491.

Atque metus omnis , & inexorabile fatum

Subiecit pedibus , ſtrepitumque Acherontis avari .

GLYCERA . quaſi γλυκεῖα . *dulcis* . Hor. Carm. lib. I. Ode 19.

Urit me Glycerae nitor

Splendentis Pario marmore purius .

Hinc ὑποκοριστικόν Glycerium.

92. IVLIVS CLONIVS. quaſi *Agitator.*

94. CVB . III. VIR . i. *Cubicularius Triumvir.*

95. HIMERVS. ἵμερος. *Amor* , *Cupido*. Homerus Iliad. lib. β. de Iove Iunonis amore accenſo γλυκὺς ἵμερος αἱρεῖ , *Dulcis amor corripit*.

INSVL. id. INSVLARIVS. *Quemadmodum infra integre legitur in alio huius Muſei lapide* . Inſularios , *Inſularum cuſtodes* interpretatur *Sponius in Miſcell. pag.* 222. *qui noſtrum lapidem producit.*

ducit. Inſulae dicuntur domus ab aliis ſeiunctae, ideſt, auctore Sexto Pompeio, quae non iunguntur communibus parietibus cum vicinis, ſed circuitu publico, aut privato cinguntur. Harum quoque meminit Vitruvius de Architect. lib. I. Vide Philandrum eiuſdem interpretem eruditiſſimum.

96 *Ornata litteris rubricatis.*

D . M . S
ZOSIME . APOLLINIDI FILIo
DVLCISSIMO . ET . SIBI . ET
STEPHANAE . CONIVGI
VIVA . FECIT

97

. L. M. VISINIVS
RVFIO

98

ALBANVS
MILES . COH . IIII . VIGIL

99

ANTONIA . Ↄ . L
QVARTILLA
VIX . ANN . XX

100

C . NAEVIVS . PHILEMO
NAEVIA . DAPHNE

97. .L. M. VISINIVS RVFIO. *Fragmentum huius tituli ſepulcralis ad Familiam Viſiniam ſpectantis, cum tribus aliis quae ſeorſim in hoc Muſeo Suburbano extant, ita concinnari poteſt ex autographo Cl. V. Caroli Senatoris Strozii, veterum lapidum conſultiſſimi, monumentorumque omnium venerandae Antiquitatis indagatoris, conquiſitoriſque praeſtantiſſimi, atque de litteraria republica optime meriti, qui olim ita integrum in ſuo Muſeo collocavit, ac deſcripſit.*

VISINIA . L	M . VISINIVS . M . L	VALLIA . M . ET . D . L	VISINIA . M . L
THI . . .	RVFIO	IRENE	LIBERA

 Fa-

Fabrettus Cap. IX. pag. 633. n. 281. ita dedit: L. MVSSINIVS RVFIO, *effingens* Muſſiniam *Familiam antiquariis incognitam.*

98. ALBANVS. MIL &c. *id.* Miles Cohortis IIII. Vigilum. *De Vigilum Cohortibus, vide quae ſupra adnotavimus pag. 126. n. 13. In alio lapide pag. 131. n. 16. dedimus T. Avidium Romanum militem Coh. VII. Vigilum Siponariorum. Siponarii forte, q. Siphonarii, a* siphonibus *aquae plenis, quibus ignis iaculatur, & reſtinguitur.*

99. QVARTILLA, diminutivum QVARTAE. Quartilla apud Petronium.

100. PHILEMO. ideſt PHILEMON. φιλήμων. *Diligendi ſtudioſus. Fabrettus vulgavit* DAPHNI *pro* DAPHNE *pag. 58. n. 332.*

101

EDONE
XXXX

ALLIA. EVROPA . V . A . XVII
PIA . SANCTA. FRVGI. IN SV ... ii

102

LAVDICE. MELIORIS
C . CAESARIS . AVG
GERMANICI . SER
VIXIT : ANN . XXV

103

D . M
T. AELIO . AVG . LIB
PEREGRINO . PAEDA
GOGO. PVERORVM. FEC
AELIA . NICE . PATRONO
B . M

101. EDONE. l. HEDONE. ἡδονή. *Voluptas*. Plautus: *mea voluptas, mel meum.*

EVROPA. Nomen factum a *latis oculis*. Homerus: εὐρύοπα Ζεύς. *late videns Iupiter.*

PIA . SANCTA . *Inſcriptio Sarcophagi in Hortis Iuſtinianeis apud Sponium in Miſcell. Sect. IV. pag. 151. num. 35.* HIC. SITA EST. AMYMONE. MARCI. OPTIMA. ET PVLCHERRIMA. LANIFICA. PIA. PVDICA. FRVGI. CASTA. DOMISEDA.

DA. *Non minora affert elogia in muliere Graeca Inſcriptio apud eumdem in Miſcell. Sect. VI. pag.* 151. *quam vide. De exuberanti coniugum erga uxores affectu, atque amore plura item Fabrettus Cap. IV. pag.* 251 *qui noſtrum lapidem mancum (ni fallor) produxit pag.* 252. *num.* 41. *Forte etiam duo tituli in unum recenti manu coniuncti.*

102. LAVDICE. idem ac *Laodice*. unde urbs Laodicea nomen accepit. Sic Laumedon pro Laomedon. λαοδίκη.

MELIORIS. Statius carmen fecit in Pſittacum Melioris. *Edidit Fabrettus hunc titulum pag.* 57. *num.* 321.

103. PAEDAGOGO. PVERORVM. *Sponius edidit in Miſcell. Sect. VI. pag.* 228. τὸ D. M *in primo verſu omiſit. Fabrettus dedit Cap. VI. pag.* 475. *num.* 128. *Tum pueri, tum adoleſcentes Paedagogorum curae traditi uſque ad aetatem, qua petere magiſtratus per leges licebat. De Paedagogorum nomine, cura, plura V. Cl. Laurentius Lucenſis in Polymath. lib. I. Diſſert. XII.*

104

DOMITIA . CN . ET . Ↄ . L . AVGE
VIX . ANN . XXV .
OLLAM . DEDIT . C . LARINAS DIOGA

105

VATIAE . TERENTINAE
OLLIBERTAE . EIVS

106

C. FABIVS. C. L. PHILOMVSVS
VEDIA . P. L. ELEVTHERIS

104. OLLAM. DEDIT. ἐχαρίζετο, ἔδωσεν, ἐδώρησεν. *donavit.* In ſepulcralibus titulis votivis frequentes ſunt hae quoque formulae DEDICAVIT. CONSECRAVIT. DONAVIT. DONVM DEDIT. Apud Euripidem in Oreſte, Helena Electram monet, ut fuſo melle, cum lacte, & vino permixto ad Sepulcrum Clytaemneſtrae, ſtans in ſummo tumulo haec dicat:

Ελένη

Ἑλένη τ᾽ἀδέλφη ταῖσδε δωρῆται χόαις
Helena ſoror donat te his inferiis.

In Catholica epiſtola B. Iacobi Apoſtoli, cap. I. v. 17. Πᾶσα δόσις ἀγαθὴ καὶ πᾶν δώρημα τέλειον, hexametrum eſt. *Omne datum optimum, & omne donum perfectum.* Vide quae ſuperius adnotavimus pag. 283. num. I.

C. LARINAS. C. *Larinatis Attici meminit Romana Ara apud Gruterum pag.* DCCCCXVII. I. *Hunc titulum produxit Sponius in Miſcell. Sect.* IX. *pag.* 288. *n.* 17. *mendum admiſit in primo verſu, ſcilicet*, C. F. ET. Ↄ. L. *pro* CN. ET. Ↄ. L. *Fabrettus edidit pag.* 157. *n.* 266.

106. PHILOMVSVS. *Muſis amicus*. φιλόμουσος. *eruditus*. Horatius Carm. lib. I. Ode XXVI. ad AElium Lamiam:

Muſis amicus triſtitiam, & metus
Tradat protervis in mare Creticum
Portare ventis.

VEDIA. P. L. ELEVTHERIS. ἐλευθερὶς, δος. quaſi diminutivum ab ἐλευθέρα. Nummus, quem oſtentant Ovidii Poetae, eſt cuiuſdam Vedii. ΟΥΗΔΙΟΥ. Vide Maſſonum in Ovidii Vita, & Cl. V. Spanhemium de uſu & praeſt. vet. Numiſmatum edit. Londin. in Addendis.

107

L. VESTIARIVS
VTILIS
V. A. XXXV

108

L. CORNELIVS
POT::VS. PALAESTR
HOSPITA. L

109

Q. CONSIDIVS. EVMOLPVS
FABER EBVRAR

110

AELIA. DEMETRVS
TITYRO. CONIVGI
BENE MERENTI

Digitized by Google

107. VESTIARIVS. *Ex Veſtiaria Familia cuius plures lapides meminerunt*. VTILIS. ὀνήσιμος. *Oneſimus*. χρήσιμος. *Chreſimus*.

108. POT::VS. legendum POTHVS. vel temporum iniuria, vel marmoris vitio H extrita eſt. Aſpirationem nonnumquam a vocibus Graecis ſubtrahebant Latini, ut in Inſcriptionibus paſſim videre eſt. In epicedio Pileti Urſi apud Statium, Piletus Urſi ſervus, nullus dubito quin fuerit Philetus. φιλητὸς. *dilectus*. *Sed famulum* (inquit lib. 2. Silvarum) *gemis ipſe pium: ſed amore fideque Has meritum lacrymas*. In fine: *alium tibi fata Pileton, Forſan & ipſe dabit*. φιλητὸν, Philetum. Et Phileti nomen inter has Inſcriptiones reperitur.

PALAESTR. i. e. PALAESTRITA. *Palaeſtrita, qui ſe, vel alios curſu, luctatione, aliiſque variis ludis in palaeſtra exercet, vel ſodalis paleſtrae, vel magiſter. Vide Galenum de tuenda ſanitate. Vide Cl. V. Falconerium in Inſcr. Athlet. pag.* 99. 105. & 123. *Dedit Sponius Sect. VI. pag.* 215.

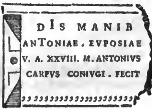
109. FABER EBVRAR. *i. e.* EBORARIVS, *ut in alio lapide apud Fabrettum pag.* 117. *n.* 388. D. M M. ANTONIVS M. LIBERTVS. EBORARIVS A. LVC. SEMEL. *qui etiam p.* 700. *n.* 216. *noſtrum exhibet. Sponius quoque in Miſcell. Sect. VI. pag.* 222. *Eborarius artifex dicitur gnarus artis conficiendi, ſeu dolandi opera ex ebore. Cicero in Verrem lib. IV. Orat. IX. de inſula Melita:* Erat praeterea magna vis eboris, multa ornamenta, in quibus eburneae Victoriae antiquo opere, ac ſumma arte perfectae. *Summo in precio ebur apud veteres fuiſſe, nemo eſt qui neſciat*. Horatius lib. II. Carm. Ode 18.

Non ebur, neque aureum
Mea renidet in domo lacunar.

111

112

111. **PAMPHILVS.** Πάμφιλος, *omnium amicus*. Eius nomen apud Terentium.

112. ANTONIAE. EVPOSIAE. εὐποσία. *Bona potio*. CARPVS. κάρπος. *fructus*. quod nomen in pluribus his Inſcriptionibus invenitur.

113

A.MEMMIVS GAA.
MEMMIA APHIA

114

SECVNDA. AEBVTIA. SP. F

115

A. CLODIVS. A. L. DAMA
CLODIA A. L MA

116

L. VETTENVS
L. ET. P. ET. Ͻ. L
GRATVS. FECIT
ELENCHO. FILIO. SVO

117

DIS MAN
VICTOR. CLAVDI. SVPERI. FECIT
PRIMITIVAE. FILIAE. VIX. MENS. X
DIEB. XVI

113. A. MEMMIVS GAA. *Huius quoque cognominis eſt apud Fabrettum Inſcr. Antiq. Cap. I. pag. 2. L. AElius; & Vilicus quidam. Noſtrum quoque titulum ibi editum vide.*

115. A. CLODIVS. A. L. DAMA. Δάμας, ut ſupra diximus,

ximus, a Δαματρίῳ decurtatum, i. *Demetrio*. Δημητρίῳ. Ideo primam producit Perſius Sat. 5. manumiſſionis caeremoniam irridens:

Verterit hunc praetor: momento temporis exit
Marcus Dama,

cum adiecto praenomine Domini manumittentis. Nam qui manumittebatur, ut videre eſt ſexcentis in locis, praenomen, & nomen Domini acquirebat; tertium nomen Graecum erat, quod nomen erat ſui proprium: unde apud Artemidorum ὀνειροκριτικῶν, ſive *De Somniis indicandis*, Servum, qui tria membra ſibi ineſſe ſomniaverit, indicium erat, cum propediem manumiſſum iri; nam tria membra tribus nominibus reſpondebant, quibus manumiſſus inſigniebatur.

118

C. VEIVS. T. F. MAI::
HOMO. FRVGI. ET. TV

BASILIA. SP. F. POSILLA
OPTVMA. FEMINA. SALVE

119

REGEIA. L. L. SOPHE. SIBI. ET
L. REGEIO. M. F. PVB. RVFO. PATRON
EX. TESTAMENTO. FIERI. IVSSIT
PER HEREDES
L. LEVCANDRVM. NASONEM
L. VELIVM. TERTIVM. MILITES. ET
L. RVBRIVM. VITALEM. L. REGEIVM
FORTVNATVM

Digitized by Google

118. HOMO . FRVGI. *Hoc cognomen tum M. Craſſi, tum L. Calpurnii Piſonis fuit , cuius meminit Cicero in epiſtola ad Paetum lib.* IX. *Haec Inſcriptio inter dialogicas , ut ſupra diximus pag.* 217. *n.* 12. *reponenda eſt , quae praetereuntium ſalutationem , & defunctorum quodammodo reſalutationem continet. Deorum Manium ſepulcra, & arae circa vias publicas ita conſtitutae erant , uti praetereuntes poſſent reſpicere , & in conſpectu ſalutationes facere .* ET. TV , *ſubintelligendum* SALVE.

POSILLA . ideſt PVSILLA. SALVE. χαῖρε. In Graeco lapide apud Sponium in Miſcell. Sect. X. pag. 346. legitur: M. ΑΛΦΗΝΟΣ ΜΑΡΤΙΑΛΗΣ ΛΑΟΔΙΚΕΥΣ ΤΗΣ ΑΣΙΑΣ ΠΑΡΟΔΟΙΣ ΧΑΙΡΕΙΝ &c. i. *M. Alfenus Martialis Laodicenſis Aſiae Viatores ſalvere iubet* , vel *Viatoribus praetereuntibus ſalutem dicit* , vel *Viatores ſalvete* , quemadmodum vertit Sponius.

Fabrettus noſtram Inſcriptionem produxit pag. 654. *n.* 468.

119. REGEIA . L. L . SOPHE . Regeia Lucii Liberta. σοφή . *ſapiens . docta .* L. LEVCANDRVM . λευκανδρον . *quaſi Candidum hominem . Fabrettus Cap. IX. pag.* 628. *num.* 243. *in ſecundo verſu habet :* L . REGEIO . M . F . PVP . *pro* L. REGEIO. M. F. PVB. *ideſt* Publilia , *vel* Poblilia *Tribu* ; & *in ſexto* T. VELIVM . TERTIVM. *pro* L . VELIVM . TERTIVM.

120

C. ANNIVS . ANNIAE
ATRATINI.L.PHILOGENES

121

PHILEROS PIST
VENVSTO EPHEBO Q

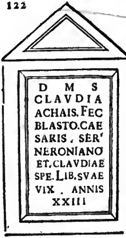
121. PHILEROS . φιλέρως. *Amori*, ſeu *Cupidini amicus* . Vetus Poeta apud Gellium lib. XIX. c. 9.

Quid faculam praefers , Phileros ?

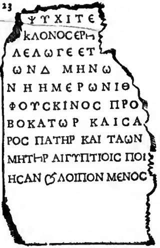
PIST. *h. e.* Piſtor. *De Piſtoribus plura Pignorius de Servis , & Fabrettus ad Tabellam Iliadis pag.* 338. 339. *qui ex antiquo marmore ſub Hortis Matthaeis reperto inſtrumenta piſtoriae artis oſtendit ; modium , ſpicas , molas verſatiles ; notatque Veſtam a Piſtoribus*

ſtoribus, ſtato VESTALIVM *die, V. Idus Iunii coli ſolitam* [ἑστία *fo-cus*] *cibis ei in patella miſſis, moliſque in eius honorem coronatis, ut narrat Ovidius Faſt. lib. VI. ver.* 390. *De Piſtoribus plura notatu digna affert Plinius lib. XVIII. c.* 11. *De Ara Iovi Piſtori a Romanis dicata, videndus Cl. V. Bened. Averanius Diſſ. X. in Anth. n.* 22.

122

123

122. CLAVDIA ACHAIS. ex Achaia, *Achiva*. Hom. Iliad. β. ἀχαιίδες οὐκέτ' Ἀχαιοί. quem locum imitatus Virgilius AEneid. lib. IX. n. 617.

O vere Phrygiae, neque enim Phryges.

BLASTO. CAESARIS. SERvo. βλαστὸς, *germen, flos*. Catull.

O qui floſculus es Iuventiorum.

ἀπὸ τοῦ βλαστάνειν, *florere, germinare*. Idem Catullus.

Iocundum quum aetas florida ver ageret.

ET. CLAVDIAE SPE. ideſt SPEI. ἐλπίδι. *Helpidi*. Virgilius Georg. lib. I. ver. 208.

Libra die ſomnique pares ubi fecerit horas.

die ideſt *diei*. Vide Pierium ibi, qui etiam notat Salluſtium declinationis huiuſce modum non aſpernatum, qui ſcripſerit: *Dubitavit acie pars*. & *Vix decima parte die*.

125. In primis lineis huius fragmenti deſperata prorſus lectio. Prior vox . . ψυχιτε. forte εὐψυχῆτε. *tranquilli eſtote*. In reliquis haec eſt ſententia: *Annos IIII. Menſes VIII. dies XVIIII. Fuscinus Provocator* [προβοκάτωρ. forte προκουράτωρ] *Procurator Caeſaris Pater*, & *Taon*. ιαων. f. ιαώνη. ἀπὸ ἰοῦ ἰάω, (Pavone.) *Tavo Mater AEgyptiis fecerunt*.

124

P. CLODIVS. AP. L
EROS. NVMITORIA
Ↄ. L. ARTEMIDO
RA

125

CALPVRNIA
L. L. FLORA
ET MARIVS

126

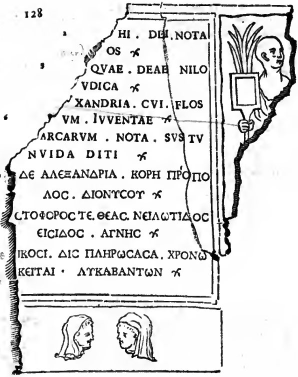
D . M
A. HERNVLEIO. EYTYCHO
A. HERNVLEIVS. ONESIMVS
LIB. SVO. B. M. F. ET. SIBI
ET. LIB. LIBERTABVSQ. SVIS
POSTERISQ. EORVM

127

127. *Faſcium non integra figura conſpicitur in hoc fragmento. Faſces, & Secures Romulus ab Etruſcis ſumſit, ut tradit Livius l. 1. qui laureati portabantur a lictoribus in magnorum virorum triumphis, & verſi in eorum funere. Lemniſcis circumquaque vinctos, & inferius manubriatos fuiſſe hoc marmor oſtendit.*

128

128. In hoc eximio marmore nonnulla quae deſunt, facili negotio ita ſuppleri poſſunt.

In tertio verſu DEAE NILO..... legendum NILOTIDI, ex ver. 11. in quo expreſſe habetur ΘΕΑϹ. ΝΕΙΛΩΤΙΔΟϹ. Iſis ΘΕΑ *Dea* in hoc lapide dicitur, quae in alio ſuperius allato pag. 81. n. 1. ΧΡΗϹΤΗ ΕΠΗΚΟΟϹ i. *bona, obſequens*. Item NILOTIS, ideſt *AEgyptia*; nam AEgyptiorum Regina. Sic Propertius lib. III. Eleg. 9. *Nilum* pro AEgypto ponit, & lib. IV. El. 8. legitur *Nilotes tubicen*, h. e. AEgyptius.

In 4. ver. . VDICA . leg. PVDICA.

In 5. ver. . . . XANDRIA , l. ALEXANDRIA , quod in 9. verſu integrum exhibetur ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΑ , nomen patriae huius puellae , cui hic titulus dicatur.

Ver. eod. & 6. CVI FLOS . . . . . . VM . IVVENTAE. Virg. AEneid. l. VII. v. 162.

Ante urbem pueri, & primaevo flore iuventus.

Ver. 7. . ARCARVM . l. PARCARVM. SVSTV . . . l. SVSTVLIT. Horatius lib. II. Od. 16.

Abſtulit clarum cita mors Achillem.

Ver. 8. . NVIDA DITI . l. INVIDA. DITI. *Plutoni*. τῷ ᾅδῃ. Inſcriptio vetus INVIDIS. FATIS. EREPTVS. D. Greg. Nazianzenus in obitu adoleſcentis: ὁ φθόνος ἡρπάσατο. Claudianus tumulum feminae venuſtiſſimae inſcripſit:

Hic formoſa iacet, Veneris ſortita figuram,
Egregiumque decus ; invidiamque tulit.

V. 9. & 10. ΚΟΡΗ ΠΡΟΠΟΛΟϹ. ΔΙΟΝΥϹΟΥ. Puella Ancilla Bacchi. *In Romano Lapide apud Gruter. pag.* CCCXVIII. 12. *legitur:* HIC. SITA. EST. PROPITIAE [*ſic*] PVPA ET. FAMVLA BACCHI. CYMBALIS. &c. *In Chriſtianis monumentis veri Dei Cultores* FAMVLI ἱερόδουλοι. [*ideſt* θεραπευταὶ, *apud Philonem in legatione ad Caium*] *non raro appellantur ; & Feminae Deo sacrae,* ANCILLAE , *ut in fragmento apud Fabrettum Cap. II. pag.* 110. *n.* 273. *eruto inter Baſilicam Liberianam , & Sanctam Praxedem ; quod ita ſupplerem:* X̄P̄I ANCIL*la voca*TA NOMI*ne* ANNA *gaud*ENS VELAMINE SACRO, &c.

In v. 11. . . ϹΤΟΦΟΡΟϹ ΤΕ. ΘΕΑϹ. ΝΕΙΛΩΤΙΔΟϹ. Suſpicabar ΚΙϹΤΟΦΟΡΟϹ *ciſtam myſteriorum ferens.* & ibi . . ϹΤΟΦΟΡΟϹ mea manu aſcripſeram κι , ut diceret ΚΙϹΤΟΦΟΡΟϹ. Sed poſtea legens , doctiſſimum virum , bono litterariae Reipublicae natum , Patrem Montfauconium , qui in Diar. Ital. pag. 361. primus hanc inſcriptionem edidit , habere ⳼ϹΤΟΦΟΡΟϹ, & autographum praeſtantiſsimi viri Caroli Senatoris Strozii ΠΑϹΤΟΦΟΡΟϹ, quemadmodum antea legebatur in marmore , antequam ex alio in alium locum transferretur , in eam ſententiam & ipſe veni , ut legendum exiſtimarem ΠΑϹΤΟΦΟΡΟϹ.

ΦΟΡΟC. i. *Thalamiſera*, quae Iſidem in tabernaculo collocatam geſtaret, & circumferret.

Verſu 12. ЄICIΔOC. pro Ισίδος. In Inſcriptionibus iota longum ſcribitur ει. ut φαυστεῖνα. ἀντωνεῖνος. AΓNHC. Αγνῆς, *Caſtae*, *Pudicae*. Qui Iſidis ſacra celebrabant, a Venere abſtinebant; unde amantis querela de domina Iſidi ſacros dies peragente.

V. 13. .IKOCI. ΔIC. l. ЄIKOCI. ΔIC. In metro τὸ ΔIC redundat; ſed antiqui in propriis nominibus, & in numero annorum veritatis legem contra menſuram carminis ſequuntur, ut videre eſt in pluribus inſcriptionibus.

In v. 3. & 13. haec menda fugerunt celeberrimi P. Montfauconii ad alia properantis diligentiam ... MEDEAE *pro* QVAE. DEAE. *&* XPONO *pro* XPONΩ, *quaemadmodum perſpicue habet marmor, verum leg.* XPONON. *Graecor. igitur haec eſt ſententia*: Alexandrina Puella Famula Bacchi. Thalamifera Deae Niloticae Iſidis caſtae. bis viginti cum tempus annorum impleſſet. iacet.

Pauca de figuris, nunc primum editis, quae elegantiſſimum hoc marmoris fragmentum pulcherrime ornant, dicenda ſunt. Laeva viſitur Alexandrina puella ancilla Bacchi, & Iſidis caſtae Thalamifera, cuius Sepulcrum perraro honore Latinis, Graeciſque verſibus inſignitur, aperto capite, atque omnino raſo, nudo ſinu, veſtibuſque lineis, ut puto, fluentibus; dextra manu geſtans Paſtophorium longiori haſtae ſubnixum, & palmae foliis ſuperne velut radiatum. Palmam auro ſubtiliter foliatam, delatam narrat Apuleius Metamorph. lib. XI. in Iſiaca pompa. Poſt coronicem tabulae, veluti πάρεργον, *capita duarum feminarum, velis obducta, mutuoque ſe reſpicientia conſpiciuntur; quae an comata, ſeu vitta, ſeu diademate, laneave potius intorta corona redimita ſint, ne in re quae pluris facienda eſt eruditis viris imponam, nihil definio. Ex ſacra Iſidis coborte certe & ipſae, vel Sacrorum gerulae, vel miniſtrae. Fortaſſis* φιαληφόροι: *nam ut viſitur in marmore in AEdibus Matthaeorum edito ante Diſſertationem Doctiſſimi Viri D. Benedicti Bacchini de Siſtris, edit. Traiecti ad Rhenum num.* XXVI. *quae phialam geſtat in Iſiaca pompa velo tecta, longaque veſte induta eſt. Iſidis cultores caput raſiſſe conſtat diſertiſſimo AElii Lampridii teſtimonio, qui haec ſcribit de Commodo,*

quo

quo imperante Iſidis cultus Romae mirifiee floruit : Sacra Iſidis coluit, ut & caput raderet, & Anubim portaret. *Praeterea ἁγνεύων, a Venere abſtinere, & a cibis profanis, & nefariis temperare iubebantur, quo rectius ad arcana puriſſimae religionis pervaderent, ut verbis utar Apuleii, qui Iſiaeae pompae, sacrorum, myſteriorumque omnium αὐτόπτης fuit, iiſdemque poſtea initiatus. Hinc raro admodum cognominc Iſis* ΘΕΑ ΑΓΝΗ, Dea Caſta *appellatur in hac Tabula; quod cognomen hactenus in nullis iam editis ſaxis offendi; quia ſeilieet, ut alii quoque Dii, caſtos amabat ſuos cultores; cuius rei prae omnibus teſtis eſt locupletiſſimus Tibullus lib. II. Eleg. 1. ver. 15.*

Vos quoque abeſſe procul iubeo [diſcedite ab aris]
Queis tulit heſterna gaudia nocte Venus.
Caſta placent ſuperis. pura cum veſte venite,
Et manibus puris ſumite fontis aquam.

Cereri quoque tum mulieres, tum viri operaturi caſtitatem colebant; quod omnibus in antiquitatis myſteriis initiatis ſatis ſuperque conſtat. Iſis eadem cum Cerere eſt, ut tradit Diodorus Sieulus lib. I. Rer. antiq. & Oſiris idem ac Baeehus, ut teſtatur Tibullus lib. I. Eleg. 8. qui eum Iſide in cultu fere ſemper ſoeius. Quum igitur haec Alexandrina puella, Famula Baeehi, & Iſidis Thalamifera ſimul fuerit, puto Iſidis Saera, cum Bacchi Saeris Romae coniuncta fuiſſe, & quaſi communia; nam inſigne hoc marmor Romae erutum eſt, & ſumtibus Cl. V. Caroli Senatoris Strozii Florentiam advectum; quac mea coniectura reſpuenda, ſi minus arrideat.

An Iſis quoque apud Romanos eadem ac Bona Dea fuerit, quae a mulieribus colebatur, cuius meminit allatum ſuperius marmor pag. 316. num. 64. eruditi viri acriori Minerva expendant. Ovidius:

Sacra Bonae maribus non adeunda Deae.

De Paſtophoris nunc dieendum eſſet; verum poſt Cuperum virum longe doctiſsimum, qui de his egit in praeclariſſimo Opere de Harpocrate pag. 129. & ſeqq. nihil fere ſupereſt quod reeoctam crambcn non oleat. Igitur Paſtophorii forma, & figura, eiuſque ornamenta, quae omnia nunc primum luce donantur, in noſtro marmore obſervanda ſunt. Paſtophorium *putat Cuperus, iuxta etymon* φέρον τὸν παστον, *fuiſse thalamum, vel aediculam, in quo Deorum Simulacra poſita.*

poſita, quod a Sacerdotibus portabatur in pompis, & ſupplicationibus. Verum nulla in hoc marmore neque ſimulacri, neque thalami, neque aediculae, neque parvi ſacelli, aut tentorii forma. Quare, quamvis non videamus manticae, quod in tergo eſt, Paſtophorium *puto fuiſſe Tabulam ligneam bifrontem, utrimque ſive pictam, ſive caelatam; fortaſſis etiam vel inauratam, vel argentatam, cum Deorum, qui colebantur, effigie. Cui quoque non abludunt [ſi ſacra cùm profanis conferre fas eſt] pictae Tabulae, quae a noſtris Sodalitatibus in ſacris Supplicationibus geſtantur, quae Sanctorum imaginibus exornantur. Apuleius Metamorph. l.* XI. *Sacerdotis Maximi munus fuiſſe aſſerit* Divinas effigies progerere; *non* Divinam effigiem. *Quae mea opinio tandiu placeat, quandiu meliora, & certiora eruditis viris occurrant; Nam licet, ut Cl. Viri Cuperi utar verbis, in Harpocrate pag.* 235. *etiam dubia interdum extrudere, ut alii ad ea diligentius illuſtranda incitentur.*

Ex hoc inſuper marmore perſpicue patet etiam inter feminas fuiſſe Paſtophorùm dignitatem, quemadmodum inter viros extitiſſe, itemque Collegium, diſertiſſime teſtatur Apuleius in fine XI. *lib. Metamorph. his verbis*: Ac, ne ſacris ſuis, gregi cetero permixtus, deſervirem, in Collegio me Paſtophorùm ſuorum, immo inter ipſos Decurionum, adlegit. *In Gruteriano Theſauro vetus Inſcriptio meminit Iſidis Collegii pag. CCX. 8.*

In Alciati Emblematis eſt Aſinus Iſidis ſacra portans; cui occurrunt plures venerabundi, & genibus advoluti, cum lemmate: *Non tibi, ſed religioni:* quos aſinus cultu non ſuo ſuperbiens praetergreditur. non debere nos nimium in via feſtinare; ſervile namque eſt, ut Plautus ait, feſtinantem currere [vetus quidam ait] nec tam lento gradu procedere, tamquam qui Iunonis ſacra ferret παστόφορος.

Magnae Deùm matris Cybeles ſacrum, & pompam referre videtur elegantiſſimum hoc quamvis fractum marmor, anaglyphico opere inſculptum, quod ſubiicimus. Id, ni fallor, clare oſtendit vir, qui bovem corollis, & infulis ornatum praeit, cum pileo Phrygio, paſtorale pedum dextera, ſiniſtra baculum ſuſtinens, ſuper quem

 arula,

arula, niſi ſit ciſta myſteriorum. Nam eodem ut Atis habitu, & cultu inſignis eſt. Bovem ducit Faunus; praecedentibus, viro quodam, qui manus iniicere vult in ciſtam floribus refertam, quam in ſummo vertice geſtat femina, & alio aſinum inequitante. Viſitur quoque tympanum, & tibia, quae omnia expendant eruditi.

129

D . M
SERG . SVLPICIVS . SELEVCVS
SVLPICIAE . ADAVCTAE
CONIVGI . SVAE . BENEMER.
FECIT . ET. SIBI ET. LIBERTIS
LIBERTABVSQVE . SVIS
POSTERISQVE EORVM
IN . F. P. XIIS. IN. AG. P. VI.S

ita

130

. D . M .
TIBVRTIA . EV
PHROSINE.
TI . CLAVDIO
BITYNNICO. FR.
SVO. B. M. F

131

IVLIAE
MELITINAE
IVLIVS
STVS

129. SERG. SVLPICIVS. legendum: SERv. i. *Servius*, quo praenomine fulget Servius Sulpicius Galba Imperator, & Servius Sulpicius Iuriſconſultus: & plerique alii in vetuſtis lapidibus. Ceterum *Sergius* nomen familiae eſt, non praenomen.

132 D M

HOC . MONVMENTVM . SIVE
SEPVLCHRVM . CVM . ARIA . SVA
T. FVFICIVS . FELIX . DE
IVLIA . RVFINA . DONATIONIS
CAVSA . MANCIPIO . ACCEPIT
H-S . N̄ . VNO . QVOD . COMPARAVIT
FVFICIAE . AMPLIATAE
CONIVGI KARISSIMAE . ET.S IBI
LIBERIS . SVIS . ITEM . LIBERTIS . LIBER
TABVSQVE . POSTERISQVE . EORVM . ET
P . AELIO . NATALI . AMICO . KARISSIMO . ET
AELIAE . RESTITVTAE . LIBERTAE . EIVS
LOCVM . PONENDI . CORPORIS . VTRORVMQVE

132. HOC. MONVMENTVM. SIVE SEPVLCHRVM. Monumentum *de loco puro dicebatur, qui deinde locus poſt inlatum cadaver* Sepulchrum *evadebat, explicat l. monumenta* 42. *D. de relig. & ſumt. funer. Quare ad incertitudinem, dubietatem, & controverſias tollendas, utrumque comprehendebant. Vide Fabrettum Inſcr. Antiq. Cap. II. pag.* 95.

CVM. ARIA. SVA. *l.* CVM. AREA. SVA. *Area eſt terrae ſpatium, quod ſingulis monumentis, vel ſepulchris aſſignatur, cuius longitudinem, & latitudinem pedum menſura definiebant, ut ſacer eſſet, & ne profanaretur.*

DONATIONIS CAVSA. MANICIPIO. ACCEPIT. i. quaſi *manu capiendo, & ſuum propriumque faciendo.* Lucretius lib. III. v. 984.

Vitaque mancupio nulli datur , omnibus uſu .
Mancupio . id. *mancipio .* id. *in dominio , ſeu proprietate .*
HS. Ñ. VNO. *h. e.* ſeſtertiùm numùm uno.

Edidit Sponius in Miſcell. Sect. IX. pag. 292. *Fabrettus pag.* 50. *n.* 283. *ſed pluribus reſperſam mendis , quae conferentibus patebunt .*

133

L. MVRDIVS. L. L. FELIX
MVRDIA. L. L. AVCTA
V MVRDIA. L. L. CORINTHIS

134

134. CORNELIAE. ELISSAE. f. ELISAE. Ita Dido vocabatur. Et quia, ut Auguſtinus ait, Punica Lingua Hebraeae maxime affinis, *Eliſa* non abludit ab Hebraeo *Eliſabeth*; ſicut Dido videtur eſse *Amata*, *Dilecta*. Sic a Sophetim, *Iudicibus*, Poenorum Suffetes.

CINERIBVS. *ſubintelligendum* SACRVM, *ut in aliis titulis expreſſe legitur apud V. Cl. Vignolium Inſcript. Select. pag.* 262. 239. *Defunctorum cineres ſacri habebantur , quod erudite obſervat Gutherius de Iure Manium.*

Hoc urnulae operculum dicatur DIS MANIBVS, & CINERIBVS CORNELIAE. ELISSAE: *marmori miram quoque elegantiam , & raritatem addit conchylium quatuor foraminibus ornatum ſub volutis , vel ad lacrymas , vel ad libationes recipiendas in parentalibus ſacrificiis . Vignolius ſemper cum laude memorandus , elegantiſſimum vas lacrymatorium exhibet ſtellae figura exculptum , Inſcript. Select. pag.* 267. *Nam fere in omnibus videntur cyathi , & crateres vel manubriati , vel utrinque anſati , qui etiam frequenter heic occurrunt .*

135

AES . L . SEPTIMI . SEVERI . PII .
Per TINACIS . AVG . ARAB . ADIAB .
Pa RTH . MAX . FILIO . ET .
CAES . M . AVRELI ANTONINI .
Au G . PII . FELICIS ////////////////

136

D . M
L . TVCCIVS . L . ET . Ɔ . LIB
GERMANVS . FEC . SIBI . ET
TVCCIAE . HYACINTHIDI . VER
ET . LIBERTIS . LIBERT . POST . EOR .
in FR . P . XXX . IN . AGR . P . XXVI

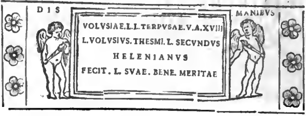
135. *In quinto verſu legendum* AVG . PII . FELICIS. *quia Severus cum filio imperium exaequaverat, ut Herodianus teſtatur. Verba quae ſequebantur exculpta, & abraſa propter nomen Septimii Getae, Antonino Caracallae fratri invisum, ut etiam in pluribus Inſcription. & in Graeca Muſei Medicei ſuperius allata pag.* 22. *n.* XLI. *& in Africana pag.* 34. *n.* LVIII. *in qua doctrina, & eruditione praeſtantiſsimus vir Iuſtus Fontaninus per litteras monuit, certo certius in capite inſcriptionis poſſe deficere L. Septimii Severi nomen, & poſt* τὸ ANTONINI, *legendum* ET. VXORI. FVLVIAE. PLAVTILLAE, *nomen uxoris eiuſdem Antonini Caracallae antiquitus ſculptum, deinde abraſum; quarum litterarum illud ſpatium capax eſſe videtur. Vide eiuſdem praeclariſsimum Opus de Antiquitatibus Hortae lib. I. pag.* 44. 56.

136. HYACINTHIDI . VER . *ideſt* VERNAE.

Tabula

Tabula marmorea , in qua ſub titulo ſculptum eſt caniſtrum , binae corollae , femina coram menſa tripode in lectiſternio decumbens, Pluto quadriga vectus animam rapiens , praeeunte Mercurio petaſato , & caduceato , qui rotundam domum intrat, prope quam iacet ſceletus .

137

138

D	. M

P . RAIVS . ZOSIMVS . FECIT
NIGRINIAE . MARCIAE . CON IVGI
BENE.MERENTI.CVM.QVA.VIX.ANN
XXV . IPSA . VIX . ANN . XXXX

137. TERPVSAE . τηρπούσῃ . Delectanti . Oblectanti . *Alibi occurrit* TERPNE . τερπνή . delectabilis . *Romanam Tabulam ſceletis binis ornatam affert Fabrettus Cap. I. n.* 17.

138. P . RAIVS . ZOSIMVS . Tria nomina , quorum ultimum Graecum , libertum praeſeferunt .

CVM . QVA . VIX . ANN XXV . *Perſaepe tum anni matrimonii notantur , tum ipſe nuptiarum dies . Vide inſcriptionem Romanam apud Fabrettum Cap. IV. p.* 324. *n.* 448.

139

D · SOMNO · ETERNALI · M ·
AVRELIVS · ABASCANTVS
AVG · LIB · ET · FORTVNATA
AVG · LIB · FECER · SE · VIBI ·
SVISQVE · LIBERTIS ·
· LIBERTABVSQVE ·
POSTERISQVE · EORVM ·

140

D · M

FVLVIVS CHARISIVS . IN HYPOGEO *ollas*
INSTRVXIT . N̄ . XIII . SIBI ET . SVIS . LIB *ertis*
CHARISI . HABE . ET TV QVI LEGES . BE *ne vixi*
EGO OMNIBVS . MEIS . BENEFECI . ET . QV *os contem*
PSI . PER ERRORE . IGNOSCETIS . DE CE *tero*
ISCIATIS AMICI . TRES . VXORES H *abui*
QVIDEM . DOLVI . SET NON SVNT . QVA *rum*
MODO QVARTARIA SORTEM . DVCTAM . SV *ſcepit*

139. *Primus verſus ita legendus:* Diis Manibus. Somno aeternali. *In ſuperiori Lap. pag.* 173. *n.* 152. SOMNO PERPETOALI. *ſcil.* Morti. *Homerus lib.* 10. *appellat* ὕπνον χάλκεον. Somnum ſempiternum, perpetuum, numquam ſolvendum; *Horatius Carm. lib. I. Od.* 24.

Ergo Quinctilium perpetuus ſopor urget.

Tanta eſt inter Somnum Mortemque ſimilitudo, ut alterum pro altero cum in ſacris, tum in profanis litteris capiatur. In ſculptis Lapidibus lectus Mortem deſignat; quamobrem in ſepulcralibus Cippulis, vel Urnis perſaepe viri, & mulieres in lectiſterniis iacentes repraeſentantur, ad quietum tranquillumque mortis ſtatum indicandum. Vide Obſervationes in Vaſ. Coemeter. pag. 106.

In primo verſu Sponius in Miſcell. Sect. IV. pag. 128. *edidit* AETERNALI. *marmor habet* ETERNALI. *ut in allato ſuperius p.* 173. *n.* 153. *Fabrettus item vulgavit Cap. II. pag.* 84. *n.* 145.

140. IN HYPOGEO. *Hypogeum, de quo frequens mentio in antiquis inſcriptionibus, eſt Sepulcrum concameratum, arcuato opere extructum, ac parietibus circumſeptum, in quod tamquam in cellas per gradus aliquot deſcendebatur. Sub his tumuli, loculique ollarum erant. Inſcriptiones, ni fallor, in pariete exteriori, vel ſuper oſtium locabantur, ut a praetereuntibus legi poſſent; quare nonnulla marmora anguſtis quibuſdam feneſtris ornantur, ex quibus in Hypogeum parum luminis ingredi poſſet, quae ſupra dedimus pag.* 35. *num. LIX. Vide quoque allatam Inſcriptionem in Hortis Nobil. Gaddiorum pag.* 195. *num.* 8. *Ieſu Chriſti Servatoris noſtri Sepulcrum, Hypogeum fuiſſe arbitratur Vir Clar. Salmaſius in Exercitationibus Plinianis Tom. II. Picturis, ſtatuis, columnis, emblematis, lectiſſimiſque marmoribus Hypogea exornarunt veteres, quod ſatis ſuperque teſtatur celeberrimum Naſoniae Familiae Sepulcrum; inſtar camerae in petra exciſum, erutum Romae in Via Flaminia anno M.DC.LXXV. cuius picturae nobiliſſimae ſtudio eximii Viri Petri Sanctis Bartoli aeternitati donatae ſunt. Ad hoc etiam nobiliſsimum Auguſti Mauſoleum, cuius Romae nuper luſtrante Doctiſſimo Viro P. Montfauconio Diar. Ital. Cap. XVI. pag.* 233. *ſupererant adhuc concamerationes quaedam, ubi reſidua picturae antiquae veſtigia pene deleta. De Hypogeis luculentiſſimum eſt Petronii teſtimonium, quod affert Kirckmannus de Funer. Rom. lib. III. cap.* 15.

IN

Digitized by Google

IN HYPOGEO .... *forte* OLLAS; *Ita hunc verſum ſupplevit Sponius in Miſcell. Sect. IX. pag.* 291. *Quae in aliis verſibus non infeliciter ſupplevi, merae coniecturae locum habeant.*

CHARISI. HABE; ideſt AVE. χαῖρε. *Habe* pro *Ave* dicebant antiqui. Vide Cuiacium Obſervationum lib. I. cap. 15. ubi multa exempla congerit Codicis tum Iuſtinianei, tum Theodoſiani, tum Digeſtorum; veluti *Habe Tatiane K. NB.* i. Ave Tatiane Kariſſime nobis; uſitata Imperatoribus formula. Apud Euſebium χαῖρε τιμιώτατε ἡμῖν.

QVI LEGES. f. *Qui legis*. PER ERRORE. *per errorem.*

BEne vixi. *Haec phraſis non raro in Inſcriptionibus occurrit. Vide Fabrettum Inſcr. Antiq. Cap. III. pag.* 222. *Virgilius:*

Vixi, & quem dederat curſum fortuna, peregi.

EGO OMNIBVS. MEIS. BENEFECI. *Aliis benefacere, & benefeciſſe ſumma in laude ſemper fuit. quod etiam plures lapides teſtantur. Inſcriptio veteris Sarcophagi, quam affert Fabrettus Cap. I. pag.* 21. *n.* 92. HIC. SE BIVO. OMNIBVS. SVIS. BENEFECIT. *Et in ſepulcrali titulo ab eodem relato Cap. V. pag.* 419. *n.* 178. *hoc verbum* BENEFACERE *videtur proprie uſitatum ad indicandam erga defunctos pietatem, vel donato iiſdem monumento, vel loco, vel ſepulcrali titulo, aliiſque rebus ad eorum funus pertinentibus. Ab hac virtute unus e Ptolomaeis Regibus* Evergetes *nuncupatus, ſive* Beneficus, *ut Benefici appellantur Reges ab Ieſu Chriſto, D. Luc. Cap.* XXIII. *v.* 25.

SET. In veterrimis quoque libris *ſet*, *aput*, pro *ſed*, *apud*. NON SVNT. i. *non vivunt*. D. Matthaeus Evang. Cap. II. v. 18. *Rachel plorans, filios ſuos noluit conſolari, quia non ſunt.* ὅτι οὐκ εἰσί.

QVARTARIA. ideſt *Uxor quarta*. QVARTARIA eadem prorſus terminatione, ut *Primaria*. SORTEM DVCTAM. h. e. *Fatum*. Virgilius AEneid. lib. III. v. 375.

ſic fata Deum rex
Sortitur, volvitque vices.

Homerus Odyſſ. lib. α. ὑπὲρ μόρον, *ſupra ſortem.*

Vide etiam apud Fabrettum Cap. III. pag. 122. *num.* 24.

141

TI . CLAVDIVS . SP . F . SIMILIS .
MAT . ET. TI . CLAVD. AVG. L. THAMYRVS
FRATER CLAVDIAE . AVG . L . APHORIDI
FECERVNT . ET . SIBI . ET . SVIS . LIBERTIS
LIBERTABVS . POSTERISQVE . EORVM
H M H N S

142

L. FVLVIO . C . FIL. POPIN
ABVRNIO . VALENTI
PONTIFICI . PRAEFECT
VRBI FERIARVM . LATINAR
FACTO . AB
IMP. HADRIANO . AVG. II . COS
IIIVIRO. A.A.A. F. F. QVAEST.AVG
TRIBVNO . PLEBIS . DESIGNATO
CANDIDATO . AVG
EQ PVBL
D C I D

141. *Secundus verſus huius tituli antiqua manu ſcalpro deletus*, & *poſtea ab eadem, ut videtur, reſtitutus. Singularia poſtremi verſus ita interpretanda:* Hoc Monumentum Heredes non ſequetur.

142. D. D. *ideſt* Decurionum Decreto *poſita haec marmorea Tabula* L. Fulvio Caii Filio Popinia (*i. Tupinia Tribu*) Aburnio. Valenti. Pontifici. Praefecto Urbi Feriarum Latinarum facto ab Imperatore Hadriano Auguſto Secundum Conſule (*cum Salinatore anno U. C.* 871. *Chr.* 118.) Triumviro Auro. Argento. AEre flando feriundo. Quaeſtori Auguſti Tribuno Plebis deſignato Candidato Auguſti Equo Publico.

co. *Quae omnia non breves notas deſiderant. Deeſt hic L. Fulvius Aburnius Valens in serie Praefectorum Urbis; quam eruditiſſimus Vir Felix Contelorius concinnavit; cui plures Urbi Praefecti addendi eſsent, qui, erutis poſtea vetuſtatis e tenebris tot lapidibus, in lucem prodierunt. Ex Fulvia Familia alios habemus Urbi Praefectos, T. Aurelium Fulvium, de quo Iulius Capitolinus in Antonino Pio, initio; L. Fulvium Caii Filium Pomptina [Tribu] Brutium Praeſentem, in Gruteriano Theſauro pag. MXCV.* 1.

In poſtrema marmoris linea, inter duos D D *medium marmoris spatium tenent hae litterae* C I, *quae aliena quidem manu ſculptae videntur, ſed antiqua. In earumdem interpretatione haeret mihi aqua; ita tamen conicio:* Curari Iuſsum, *vel* Clariſſimo. Inluſtri; *his namque honorariis titulis, & appellationibus decorati fuere Praefecti Urbi.*

Fabrettus turpi mendo inquinatum ſeptimum verſum deſcripſit ex Schedis Barberinis Cap. X. pag. 677. *n.* 33. *videlicet* III VIRO. A. RA. F. F. *quas notas explicavit.* A Rationibus Fiſci Frumentarii. *Verum hoc officium ſolis competit Libertis, ut antiqui lapides teſtantur. non huic L. Fulvio, qui etiam Triumvir Monetalis fuit. In Imperatorum Numis ad aurum, argentum, & aes deſignandum, tres feminae ſiniſtra copiae cornu, dextra lancem tenentes ſtatuuntur; ut indicent penes Imperatores, cudendorum ex omni materia numùm, ſummum ius extitiſse.*

Haec marm. Tabula alt. eſt ped. II. *unc.* V. *lat. p.* II. *unc.* VIIII.

143

D . M
APPEAE : PROFVTVRAE
CONIVGI . INCOMPA
RABILI . ET . PIISSIM QV
AE VIXIT MECVM ANNO
S. II. M. XI D XIII TVLIT AV
TEM SECVM ANNOS
XXXV D XIII . ITEM RESTV
LIAE EIVS QVAE PET
S CAVSA CVM
NERETVR ET
VIX

144

DIS MANIBVS
FEC . SYMPHOR
CONSERVAE. SVAE
CHRYSIDI . B . M

143. TVLIT AVTEM SECVM ANNOS. *ideſt*: vixit annos. *Eadem phraſis legitur in alio lapide apud Gruterum pag.* DCCLIX. 2. & *non abſimilis in pluribus titulis apud Fabrettum Cap. IV. pag.* 257. *n.* 83. & *pag.* 325. *ubi etiam noſtrum refert num.* 451. *nonnullis mendis laborantem.*

QVAE PET............ *Quae deſunt ita ſupplerem:* QVAE PETIIT PIETATIS CAVSA CVM [*forte*] APPEA. PONERETVR. *Apud Vignolium Inſcript. ſelectarum pag.* 370. *legitur* PIETATIS CAVSA. εὐσεβείας. ὁσιότητος. χάριν. *Plautus in Pſeudolo. Act.* 1. *ſc.* 1. Si neminem alium potero, tuum tangam patrem. *Ca.* Dii te mihi omnes ſervent; verum, ſi potes, pietatis cauſa, vel etiam matrem quoque. *Fortaſſis etiam:* PETITIONIS. CAVSA.

144. FEC. SYMPHOR. *i.* Fecit Symphorus, *vel* Symphorianus. σύμφορος. *Conferens.*

145

D M
D. LABERIO. MANLIANO
VIX. ANN. XIIX. MENS. VIIII
DIEB. XXVII
D. LABERIVS SERAPH
PRIMA PARENT. FIL
BAT VITVM A METIAM

146

C. MACER
EROS

147

A ☧ ω
QVENNIAE AVDENTIAE
C. PAPIRIVS. CONSTANTIV
C. F. CONIVGI DVL
CISSIMAE. B. M

148

BI:: FECI
D M
SATTIO OLYMPICO
PATRI. RARISSIMO
SATIVS OLYMPVS FILIVS
FECIT

147. *Chriſtiana haec vetus Tabula, altitudine ped.* II. & *unc.* XII. *latitudine ped.* III. *unc.* XI. *literis ad parietem verſis, anno* MDCXXVIII. *reperta eſt a praeclaro Viro Matthaeo Segalonio Florentino in Baſilica Abbatiae Florentinae circa Altare Nobilium Dom. e Covonibus. Carolus Senator Strozius venerandae Antiquitatis ſtudio flagrantiſſimus, pretio comparatam in ſui Muſei ornamentum tranſtulit. Suſpicor eam erutam ex aliquo Florentino veterum Chriſtianorum Coemeterio. Id quoque obſervavi, exſculpta Ethnica Inſcriptione, Chriſtianum hunc titulum deinde appoſitum; nam clare apparent abraſionis veſtigia. In primo verſu inter* A, & ω, *uſitato a priſcis Chriſtifidelibus monogrammate venerabile Chriſti nomen ſculptum eſt, ad indicandam defunctorum religionis profeſſionem. De his Chriſtianorum teſſeris plura Aringhius vir eximius, & de Eccleſiaſticis Monumentis optime meritus, T. II. lib. VI. cap.* 23. & 24.

149

AVG . LIB . SOTERI . C L
C . AFRICAE
VS. QVINTIANVS
p RIMA . FECERVNT
li BERTIS. LIBERTABVS *que*
poſt ERISQVE . EORV *m*
NE . DE . NOMINE *exeat* ...
qu OD SI QVIS EORVM ALITER
inferat a ERARIO. POP.ROM.H-S.XL

150

D. MVNDICIVS. STATIVS
CVSONIA Ɔ. L. CROTIS

151

E. V. A. I. M. VI. D. XXIV
ERIDI . CONIVGI

152

IIIIINAE
o RNATRIX
vix . ANN . XXII
b ERMES CONSERVOS

153

S.⟩.APPA
VNX SVA

154

P. CORNELIVS. P. L
PHILOMVSVS . PICTOR
SCAENARIVS. IDEM. REDEMPT
MONIMENTVM. FECIT. H. C
ORNELIAE. P. L. LYCCE. LIBI
AE. CASTAE. ANNOR. NATA. XIIX HIC. SI
ta eſt ET. SVIS. POSTERISQVE. EORVM

152. IIIIINAE. *fortaſſis* MELITINAE , *vel potius* MELITINE . ORNATRIX. *Nulli ignotae veterum Ornatrices , quae a ſtudio ornandi capita mulierum , Graece a muliebri mundo dicebantur* κοσμώτριαι, *ſeu* κοσμήτριαι. *Iuvenalis Graeco retento vocabulo Satyr.* 6. Coſmetas *appellat . Harum quoque meminere l. item legat. ff. de legat. & fideic.* 1. *Legatis Servis S. Ornatricibus ff. eod. Vetuſti quoque plures lapides apud Gruterum , qui ex Indice locupletiſſimo obvii ſunt ; Fabrettus duos elegantiſſimos edidit pag.* 74. *n.* 74. *& pag.* 213. *n.* 540. *De Ornatricibus luculenter egit Cl. V. Pignorius de Servis , qui notat tradi conſueviſſe magiſtris , ut ediſcerent artificium*

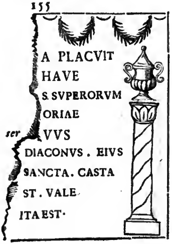
artificium ornandi, quale deſcribit Martialis Epigram. lib. V. Marmorea baſis Muſei Medicei ſuperius allata pag. 10. *n. V. Speculum, pyxidem, diſcerniculum, calamiſtrum, circinum, calceos, mulierum ornatoria inſtrumenta praefert.*

154. PICTOR SCAENARIVS. Cum AE ſcripſerunt veteres contra analogiam originis; nam Graecis σκηνὴ, *Scena*. q. σκιηνή. *umbroſa, umbratilis*. Sic *Anchora* cum aſpiratione, quando Graecis eſt abſque ea: ἀγκύρα. *Plinius Hiſt. lib. XXXVI. cap.* 15. *ſummis laudibus celebrat magnificentiſſimum M. Scauri theatrum triplici ſcena, ſignis aereis, columnis, tabulis inauratis, pictis, attalica veſte, & marmoribus peregrinis ornatum. De Scenarum picturis meminit quoque Vitruvius lib. V. cap.* 7.

IDEM. REDEMPT. *ideſt* Redemptor. *In veteri inſcriptione allata a celeberrimo P. Iohanne Mabillonio in Itin. Ital. quam etiam exhibet Fabrettus Cap. II. pag.* 78. *n.* 90. *legitur:* GENIVS. THEATRI. LVCCEIVS. PECVLIARIS. REDEMPTOR. PROSCENI EX. BISO FECIT.

CASTAE κάστῃ. ideſt *ornatae*, a verbo Graeco κάζω.

155

156

MEMMIA
SVCCESSA
FECIT
TITVLVM
FILIAE SVAE
BENEMERENTI
VIX. ANN. XVI

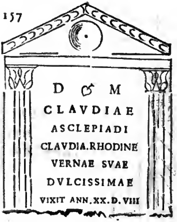
155. DIACONVS. E Servorum genere, qui menſae miniſtrabat. Anacreon Ode IV.

Ο δ᾽ ἔρος χιτῶνα δήσας
Ὑπὲρ αὐχήνος παπύρῳ
Μέθυ μοι διακονείτω.
Amor tunica ligata
Supra collum papyro
Vinum mihi miniſtret.

Miram addit elegantiam, & raritatem huic fragmento Urna cineraria ſeu oſſuaria utrimque anſata, impoſita columnae ſegmentatae, quae quamdam veluti defunctae apotheoſin oſtentat. Exempla huius moris imponendi urnas cinererias columnis in Homero Iliad. XI. ver. 371. *XVII. ver.* 434. *& Odyſſ. XII. ver.* 14. *obſervavit Feithius lib. I. cap. XV. Antiq. Homer. Traiani cineres, teſtibus Eutropio, & Caſſiodorio, in nobiliſſimae eiuſdem columnae cochlide in Urna pariter quieverunt. Vide Fabrettum ad Tab. Iliadis pag.* 363.

156. FECIT TITVLVM. *Iuvenalis Sat. VIII. ver.* 68. Titulum *ponit pro* Sepulcro.

157

158

158.

Digitized by Google

158. FIDVS AVGVSTI SERVS. l. SERVVS. FIDVS, πιστὸς Servi virtus fidelitas. Ariſtophanes inPluto:

τῶν ἐμῶν γὰρ οἰκετῶν
Πιστότατον ἡγοῦμαί σε, καὶ κλεπτίστατον.

Ideſt:

ſervorum enim meorum
Fidiſsimum te puto, & furaciſsimum.

159

MAIOR
QVAE. LIQVI. C
A PARTVS. HA
AE SVA PECTO
S VNAQVE. M
BVS MIHI CO
IIIRNO PE
TIA. C

160

D M
SVLCANIAE
GEMELLAE
CONIVGI
B. M. F.
AMERIMNVS
CAR

161

EVVODIAE
DIS. MANI
BVS EVVO
DVS POSVIT

162

M. CLODIVS CLODIA
MARO S:::LIBVSA
VIXIT. TRIMVS SIBI ET GRATO
DIES. XXVIII

160. AMERIMNVS. ἀμέριμνος. Tranquillus. *Cognomen eſt, non vero familiae, ſeu gentis* AMERIMNIAE *nomen, ut in explicatione veteris marmoris docto Viro viſum eſt.*

161. EVVODIAE DIS. MANIBVS. Atqui τὸ DIS MANIBVS

ſolet praecedere. I. EVHODIAE. EVVODUS POSVIT. i. EVHODVS. ſed H quandoque in conſonantem vertunt Latini, ut in *Heſperus*. *Veſper*. *Heſtia*. ἑστία. *Veſta*. ergo *Eυbodus*, *Eυυodus*.

162. VIXIT. TRIMVS. τριετὶς. *ideſt* tribus annis. *Plautus in Rud.* Trima, quae periit mihi, iam tanta eſſet, ſi vivit, ſcio. *Hinc diminutivum* BIMVLVS, *in ſuperiori inſcriptione pag.* 352. *n.* 47. *Suetonius in Veſpas.* Trimulus patrem amiſit. *In quadam Graeca Inſcriptione legi* TPIЄTЄION.

CLODIA S: :LIBVSA. legend. STILBVSA. στίλβουσα. *Splendens*. Stilbon. Stella Mercurii.

163

D. M. HELIO
PATRI. FECER
FILI. SVI. ITEM
SPENDVSA
FEC. HELIO
CONIVGI. SVO
B. M

164

D. M
CL. SPENDONTI
SVCCESSVS
PATRI
B. M. F

165

D. M
L. SEMPRONIVS. PAVLINVS
FI ET HELPIS. CON. Æ. CLODIO
APRILI BENEMERENTI FE
FECIT. VIXIT
ANNIS. XXXX. M. III
DIEBVS. XII

166

D. M
S. MARCIA
P. A. DIONYSO
FILIO. DVLCISSIMO
VIX. ANN. XVII
MENSIB. VIIII
DIEB. XVI

163. SPENDVSA. σπένδουσα. *Libans, libatrix.*

165. FI ET HELPIS. *Secundus, & tertius verſus huius tituli ſcalpro exculpti ſunt, antiqua manu; ut facile tamen legi poſſint.*

167

D . M
GLYCERO. V. A.
IIII. GAIVS. IVLI
VS . EVTIGHVS
ET. IVLIA. EVCH
E FILIO.DVLCISSI
MO FECERVNT

168

CONDITVS . INPENSA . IACET . HIC
FRATER ET HIC . SVBITO . RA
INVIDA . QVOI PRIMVM . RAPVI
NEC DATA FATORVM LONGA

169

M. MINVLEIVS QVARTA
M.L. DIPHILVS MINVLEIA.M.L
ET TIBI .

167. EVTIGHVS . i. EVTYCHVS. ET. IVLIA. EVCHE. εὐχή. *Precatio. Votum.* appellative προσηγορικῶς.

168. CONDITVS. Forte hic hexameter deſinebat IN VRNA, cum defuncti nomine, quod divinare non licet.

169. DIPHILVS. διφίλος. hoc eſt Διὶ φίλος. *Iovi amicus.*

ET TIBI. *Defunctorum bona precatio, & reſponſio praetereuntium ſalutationibus, & funebribus acclamationibus, ex formula, quae in antiquis nonnullis monumentis occurrit:* QVAE MIHI OPTAS EADEM EVENIANT TIBI VIVO ET MORTVO.

170

CN . CAECILIVS
CN . L . ZETHVS
VIX . ANN . XL

171

VELLEIAE
CN . ET . Ɔ . L
DAMALIS

171. DAMALIS. Δάμαλις. *Iuvenca*. *Appoſita bis duobus tituli, Amphora cineraria.*

172

THYMELE
VIX. ANN. XIX
STACHVS.CONTVBERNAL
B. M. POSVIT

173

CALPVRNI
MARSI

174

C. TERENTIVS. C. L
CAPELLA
CAESETIA.M.L.SALVIA

175

CYRVS
LIVIAE. DRVSI. CAES
MEDIC

176

C. ASIN *io*
NOI
HILA *rus*
PAT *rono*

177

EPH. VEN. Q.
Q.
CHILO. LIBR

178

M. L. VALLIA. M. ET. D. L. VISINIA
IRENE LIBI

172. THYMELE. θυμέλη. Mart. *Thymelen, ſaltante Bathyllo.* (quaſi *a ſacrificiorum cura*.) Idem: *Qua Thymelen ſpectas* &c. Invenitur & apud Iuvenal. Sat. VI. v. 66. *Thymele*, quam hodie *orchestram* dicimus.

STACHVS. ſ. STICHVS. quod nomen ſervi eſt, & uſurpatur ab Iuriſconſultis exempli cauſa, ut *Titius*, & *Sempronius*, & Philoſophis Δίων. *Dio*. Στίχος. *verſus*. ἀπὸ τοῦ στιχεῖν. ab accedendo ad dominum, & ſe ad illum vertendo. Ideo dicit CONTVBERNAL. i. *contubernalis*, vel *contubernali* bene merenti; nam inter cives iuſtae nuptiae, & matrimonium; inter Servos contubernium; quaſi contabernium dicebatur. Plauti Comoedia *Stichus*, ſervi nomine inſcripta.

173

173. CALPVRNI MARSI. è *Marſis* populis Campaniae.

175. MEDIC . *Sponius in Miſcell. pag.* 142. *contra marmoris ſidem edidit* MEDICVS. *Ita quoque ex eo Fabrettus Cap. I. pag.* 59. *num.* 345. *qui docte*, & *luculenter illuſtrat*; *item pag.* 301.

177. EPH · VEN. ideſt EPHEBO. VENVSTO *ut in tribus aliis Inſcriptionib. ſupra allatis pag.* 361. *n.* 94. & 95. & 370. *n.* 121.

CHILO· LIBR. *i.* Librarius. *De Librariis, eorumque differentia*, & *diverſis officiis fuſius tractat Fabrettus Inſcr. Antiq. Cap. III. pag.* 212. 213. 214. 215.

178. M. L. VALLIA. *Reliquiae fragmenti ſuperius relati pag.* 363. *n.* 97.

179

SEVERVS
CORPORE CVSTOS
TI. CAESARIS
GERMANICI. AV *guſti*
NATIONE. SV *rus*

180

C. ASINI. C. L
BELLICEI. HIC
SITA SVNT
OSSA

181

M. ASINIVS

182

ASIN
ET. ASIN
FECERVN
ABILLA SIBI
ASINIA TI
ASINIA AA

183

C. CLODIO
CONONI
i. VNIA. PRIMA. TITVLV
poſ VIT. CONIVGI. BENEM

179. SEVERVS CORPORE CVSTOS. id. *Corpori*, vel *Corporis*.

ris . δορυφόρος . NATIONE . SV . . . f. SVRVS . ideſt SYRVS. Ceterum Imperatores Romani, ut nunc Principes faciunt, circa corpus ſuum praeſidium habebant militum Germanorum, ut ex Suetonio liquet. *De his vide Fabrettum in Traiani Columnam Cap. VII. pag.* 183. *qui etiam ex Schedis Barberinis hanc edidit, Inſcr. Antiq. pag.* 691. *num.* 119.

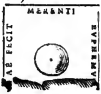
183. C . CLODIO CONONI . Conon Aſtronomus fuit inſignis. Virgilius Ecl. III. ver. 40.

In medio duo ſigna; Conon, & quis fuit alter,
Deſcripſit radio totum qui gentibus orbem?

184

A D I E C T O
S E X . A V I D I
E V T Y C H I
S E P L A S I A R
N E G O T I A N T I S
SER . INSTITOR
COMMVNIS
[illegible]
[illegible] A M I
CO . B . M .

185

186

D M
A M I C A A M I
CO CARISSIMO
B . M . F.

184. ADIECTO. *Ita legendum putarem.* Adiecto Sexti Avidii Eutychi Seplaſiarii negotiantis Servo Inſtitori. Communis. *Hic antiqua manu exculptum nomen amici, qui titulum poſuit Adie-*

Adiecto amico bene merenti. In privatorum quoque titulis frequenter occurrunt huiuſmodi liturae. Hunc Cippulum encarpo foliaceo ſuperne ornatum inventum memoriae prodidit Cl. V. Carolus Senator Strozius Florentiae in AEdibus Nobilium DD. e Peruzis, ubi antiqua veſtigia Amphitheatri Coloniae Florentinae.

SEPLASIAR NEGOTIANTIS. *ideſt* Unguentorum, *vel* pigmentorum negotiantis. Seplaſiarii, *ita nomen habuerunt ex celebri Capuae foro, & platea, quae* Seplaſia *dicebatur, ubi Unguentarii maxime verſabantur, teſte Plauto in Rudente, & Cicerone in Orat. pro P. Sextio, & in Orat. 2. de Lege Agraria. Nam Capuam, ex ultimis paene terris, aromata, pigmenta, quae ad Unguentarios pertinent, ferebantur. Ideo Capuae deliciis, ubi ſubſtitit effeminatus Annibal, fortunam, & victoriam ſuam perdidit.*

187

D M
ZETHO . FRATRI
M . VLPIVS
CALLISTVS
BENE . MERENTI
FECIT

188

C . MAECENATI
PACORI
VIX . A . XXV

189

FLAVIO MARCIANO
VLPIO IVLIANO
MAG
A BALINEIS
AVG
DECVRIONES
SCRIBAE
VNCTORES AVG

VLPIO CRATERI
AVG . LIB
PROC . CASTRES
DECVRIONES
SCRIBAE B . M
VNCTORES FEC
D D

188

Digitized by Google

188. C MAECENATI PACORI. Per AE, non per OE ſcribendum MAECENAS, lapides, & nummi teſtantur. Graeci Μαικήνας. PACORI dativus quid ſit neſcio, genitivus ſcio. Horat. *Et Pacori manus.* Hoc nomine fuit quidam Parthorum Rex.

189. MAG A BALINEIS AVG. *Ideſt* Magiſtri a Balineis Auguſti. *In pluribus Athleticis Inſcr. apud doctiſſimum Falconerium:* ΕΠΙ ΒΑΛΑΝΕΙΩΝ ΤΟΥ CΕΒΑCΤΟΥ. Praefecto Balineorum Auguſti. *Quare Balneorum cura praecipuis Athletarum demandabatur; & veterum marmorum auctoritate coniicio circa Gymnaſia, & Athletarum Xyſta Auguſtorum quoque Balnea fuiſſe, quibus poſt exercitationes varias, corporum nitori, & munditiei conſulerent.*

A BALINEIS. *Balineum, Balinea* [a Graeco βαλανεῖον,] eius originem melius ſervant, quam communis vox *Balneum*.

DECVRIONES SCRIBAE VNCTORES AVG*uſti*. *Fabrettus Cap. VI. pag.* 476. *num.* 140. *profert Romanum lapidem, qui haec habet:* DIS. MAN T. FLAVIO. AVG. LIB PHILOMVSO. DEC [i. *Decurioni*] VNCTORVM. &c. *De acceptione vocis* SCRIBAE *vide Cl. V. Meurſii Lexicon Graeco-Barbarum. De Unctoribus erudite, & luculenter diſſerit Reineſius in Synt. Inſcr. pag.* 619. 636. 638. & 266. *Vide quae ſupra notavimus p.* 233. & 234. *Feminae Auguſtae, & matronae* ἀλειπτρίας *unctrices ancillas habuere, earumque opera uti conſuevere, teste V. Cl. Pignorio de Servis.*

VLPIO CRATERI. *In eleganti ſuperiori Urnula pag.* 347. *num.* 30. *idem nomen legitur:* D. M VLPIO CRATERI SCRIBE VNCTORES AVG VIX ANN LXXII. *Hic tamen verſus cum ſex ſequentibus ſcalpro leviter deletus eſt, ita tamen ut legi poſsit. Hic Cippulus apud Sponium in Miſcell. Sect. VI. pag.* 213. *nonnullis laborat mendis, quae Antiquitatum cultores, ſi conferant, offendent.*

190

DIS. MANIBVS
TI. CLAVDI
SECVNDI. VIX. A. XXXIII
CORNELIA
THALLVSA. CONIVGI
CARISSIMO. FECIT

191

D M
AFRANIVS
ZOILVS
MIL. CL. PR. MIS
NAT. CAPPADOX
VIX. ANN. XXX
MIL. ANN. XIII
H. F. C

190. CORNELIA THALLVSA. θάλλουσα. *Florens. Germinans*. Hinc *Thalia*. θάλεια. una Gratiarum. quaſi *Viriditas*. *Virens*. *Vegeta*. Horatius: *Dumque virent genua*, ideſt *vigent*; more recentium herbarum, & frugum. θαλίαι Homero dicuntur & *convivia*, in quibus homines quodammodo ob laetitiam iuveneſcunt, ac virent.

192

TI. CLAVDIO
LIBERALI
LIVIA. SECVNDA
CONIVGI
B. M. FECIT

193

T. FLAVIVS
COSMVS
ET. FLAVIA
ANTHVSA
FRATRI. SVO B M. FEC
VIX. ANN. XL.

194 *In marmoreo Cippulo.*

D . M
IVLIAE SEVERAE
CAIVS IVLIVS ALEX
ANDER. COIVGI
B. M. DE SE FECIT

195 *In alio ſimili.*

D . M
MOSCHIDI
V. A. XXV
ſic TROPHIMAS
COLLIB. B. M
FECIT

194. B. M. DE SE. integra dicendi forma ἀντὶ τοῦ *Benemerenti* ἁπλῶς.

196

ASINIAE . C . L AMMIAE
MATRI . FELICIS . FABRI
BALNEATORIS

C . ASINIO . FE *lici*
FABRO . BALN *ea*
TORI . VIXIT
ANNOS . XXXIV

197

D : M
XRYSIS FEC *ſic*
IT . CONIVGI
IANVARIO
QVI· VIXIT
AN . XXX M III

198

DIS . MAN
VRBANA . FECIT
VRBANO . VERNAE . SVO
CAR . VIX . ANN . VII . M . V

199

OSSA . HIC
ASINIAE

200

L . MVRDIVS
CHRESIMVS
ANNOS . NATVS . XIIX
OSSA . TIBI . QVIESCANT
BENE

201

PRIMIO
ANTONIAE . APATENI
MATRI . SVAE
DIIS . MANIBVS

196. FABRI BALNEATORIS. *P. Victor ultra octingenta balnea Romae fuiſſe ſcribit publica, & privata ingenti ſumtu, ac magnificentia, & pretioſis marmoribus, ſtatuis, picturis, & periſtyliis extructa. Balneorum muliebrium, & virilium ſit mentio in veteri lapide apud Fabrettum pag.* 242. *Inſc.* 656. *Huius C. Aſinii Felicis meminit ſuperius allatum marmor pag.* 358. *n.* 78. *Fabrettus integrum*

grum dedit hunc titulum pag. 73. n. 67. item Sponius, non tam accurate in Miſcell. pag. 220. qui modo fractus laeva eſt.

199. OSSA. HIC ASINIAE. Romae OSSA. TORQVATI. TASSI. Florentiae OSSA IOANNIS DE MEDICIS. Quae oſsa curante Coſmo III. M. D. E. Mantua Florentiam tranſlata.

200. OSSA. TIBI. QVIESCANT BENE. Ovid. in morte Tib.

Oſſa quieta precor tuta requieſcere in urna,
Et ſit humus cineri non oneroſa tuo.

In Anthologiae diſticho quodam optatur terra levis Nearcho cuidam, ut melius poſſint eruere oſſa canes.

201. PRIMIO. *Primio, nis*, diminutivum τοῦ *Primus*. DIIS. MANIBVS *praepoſtere in fine*.

202

203

204 Q. SPELLIVS Q. L
ANTIOCHVS
SPELLIA. Q. L. RVFILIA
VIXIT. ANNOS. XX

205 CN. POMPEIVS
CN. F
FAVOR
VIX. AN. IIII

202. HELLAS. ἑλλάς. *Terra Graecia. Helle nomen Helleſponto dedit. Repone ſuper hanc Inſcriptionem, & ſequentem* D. M.

203. M. SEIVS. AMIAN:::: forte AMIANTVS. ἀμίαντος. *intaminatus*; quo nomine dicitur lini genus, quod igne purgatur, non comburitur.

206

FAVSTVS
MARCELLAE. PAVLLI
PISTOR

207

VS EROS
F. SECVNDAE
ARISSIMAE

208 *In orbe Tabulae rotundae.*

. . . VITALIS SCRI. . . .
. . . . TVTORVM . L

209 VENVLEIA
Ɔ . L . SOSIS
MEDICA

210

SELeVCVS
IVLIAE . AVG
ARGENTARI
LYSENIANVS

211

P IV LOLLI
PHILAR
HIC SIT *a*
NOLI DO *lere*
EVENTVM
FRAVIAERA *pui*
FATVS M *alus*

209. VENVLEIA . 7. L. SOSIS. Σωσὶς. quaſi *Servatura. Servatrix*. auſpicatum nomen feminae medicatricis. Opponitur nimium aſpero Catonis iudicio, qui apud Plinium ait: iuraviſſe Graecos occidere omnes barbaros medicinà.

Haec inſcriptio nobiliſſimo Muſeo Strozio reſtituenda eſt, quam ſupra putabam deperditam inter antiqua monumenta Muſei Medicei pag. 78. *n.* CCXXII. Medicas *pro* Obſtetricibus *accipiunt docti viri, Caſpar Bartholinus, & Du-Cange in Gloſſ. quos laudat Fabrettus Inſcr. Antiq. Cap. VI. pag.* 540. *Minerva* MEDICA *celebratur in antiquis lapidibus; quod elegans Deae cognomen illuſtrat Cuperus pag.* 200.

210

210. SELEVCVS IVLIAE . AVG ARGENTARI. Ideſt *Seleucus Iuliae Auguſtae Argentarius* . Antiquis *Argentarii* non ſunt argenti artifices, ſed iidem ac *menſarii*, *nummularii*, *feneratores*. Sed hic forte an erit *Faber argentarius*.

In veteri quodam lapide apud Fabrettum Cap. IX. pag. 649. *L. Sueſtilius Argentarius ab Sex Areis* [*officinae locus*] *ſepulcralem titulum ponit L. Sueſtilio Laeto Nummulario ab Sex Areis*, & *apud Reineſium Cl. III. n. LXXXVIII. Argentarii cum Exceptoribus, itemque Negotiantibus Vinariis Supernatibus*, & *Ariminenſibus iunguntur. Sponius hunc titulum produxit in Miſcell. Sect. VI. pag.* 218.

211. EVENTVM. *Bono Eventui* in inſcriptionibus idem, ac Ἀγαθῇ Τύχῃ. [cuiuſmodi inſcriptam menſam ſacrificiorum argenteam ſacrilegus ille rapuit.] *Eventa* dixit Lucretius quae philoſophi συμβεβηκότα.

212

In praegrandi Tabula marm. alt. ped. V. *unc.* VIII. *lat. ped.* II. *unc.* VIII.

213

213. Ideſt : *Aulo Claudio Diodoro Lucius Atilius*, & *Sili... ius........ Piiſſimo*, & *Dulciſſimo*. 214

214

D . M
SEX . TITINIo
D O R Y P H O R
MIL. COH. V. VIG. 7. IVLI
RVFI . L . VALER . PRIMVS
ET C . LVCRETIVS VERECVN
MVNIC . ET . COMMAN
B . M . P

215

M . RAPILIVS . SERAPIO . HIC
AB . ARA . MARMOR
OCVLOS . REPOSVIT . STATVIS
QVA . AD . VIXIT . BENE

216

L I A R V S
ANTONIAE DRVSI
G L A B E R
AB. CYATO

214. DORYPHOR. ideſt *Dorypboro*. δορυφόρῳ. *Haſtato* , vel *Corporis Custodi*.

MVNIC. ET. COMMAN B. M. P. hoc eſt *Municipi* , & *Commanipulari bene merenti poſuerunt*.

215. M. RAPILIVS. SERAPIO. σεραπίων. *Hunc lapidem illuſtravit doctiſsimus Philippus Senator Bonarota in Proboemio Obſervationum Hiſtor. in maximi moduli Nummos pag. XII.* AB. ARA. MARMOR . *i.* ab Ara marmorea . *Ara marmorea , ni fallor, nomen Vici eſt ; & Artifices a Vico denominari ſolebant . Sponius in Miſcell. Sect. VI. pag.* 232. *mendum admiſit in ſecundo verſu , in quo* MARMOREA . *pro* MARMOR *deſcripſit , fecitque hunc M. Rapilium peritum quoque artis conficiendi Aras marmoreas.*

OCVLOS. REPOSVIT. STATVIS. (*quaſi ablatos , & debitos.*)

Acce-

Accedit Caecilii Balbi luculentiſſimum teſtimonium apud Iohannem Sareſberienſem in Policratico, qui ita ait: Quis enim Deorum ei parcat, a quo ſe deceptum intelligit? Quis non irruat in eum, qui aureos Iovis oculos eruit, aut argento gemmiſque ſublatis, veſtem nititur excoecare? Quis de Martis capite adamantinum lumen temerariis effodit unguibus? *Vetus inſcriptio apud Dauſquium Orthograph. vol. II. Tract. I. fol.* 22. L. PATROCLVS. FABER OCVLARIVS. *Ad hanc rem facit elegantiſſimum Graecum epigramma in Anthol. lib. II. cap.* 22. *num.* 1.

QVA. AD. VIXIT. BENE. ideſt QVO. AD. VIXIT. BENE.

216. LIARVS. f. ILARVS. ἱλαρός. pro *Hilarus*. Unde *Hilarius*.

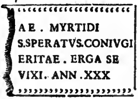
GLABER. *Catullus Carm. LX. ver.* 141. Diceris male te a tuis Unguentate glabris marite Abſtinere, ſed abſtine.

AB. CYATO. *Marmorarii ſphalma; legendum* AB. CYATHO. *ut in aliis vetuſtis tabulis apud Gruterum pag. DLXXXII.* 4. *Horatius lib. I. Ode* 29.

Puer quis ex aula capillis,
Ad cyathum, ſtatuetur unctis.

Inter celebres vini miniſtros in conviviis, ſive in domeſticis menſis, dignus laude Lygdamus, cuius meminit Propertius lib. IV. Eleg. 8. *ver.* 37. *Suetonius in Iulio c.* 49. Sed C. Memmius etiam AD CYATHVM, & vinum Nicomedi ſtetiſſe obiecit, cum reliquis exoletis. *Mira eruditionis copia hanc inſcriptionem illuſtravit Cl. V. Marquardus Gudius in Notis ad Phaedrum lib. IV. Fabul.* 4. *Fabrettus quoque produxit pag.* 58. *n.* 33. *apud quem pag.* 715. *n.* 370. *in veteri Hortae monumento legitur:* ASMENVS NERONIS. CAESARIS A CYATHO.

217

218

Digitized by Google

218. POTHO. ϖόθος. *Deſiderium*, *Amor*, nomen proprium. Sic etiam EROS, *Amor*, proprium nomen. Forte tela, ſeu ſpicula hinc, & inde ſculpta, ſignificant vulnera Cupidinis.

219

TI. CLAVDIO. NERONE
P. QVINTILIO. VARO. COS
CONSTITVTVM. EST

220

L. LIGVRIVS
THEDORVS
LIGVRIA. L. L
ARBVSCVLA

221

T. ROSCIVS
TERTIVS

222

SEX. LVCANIA
TRVCVNDAES
L. STEPHANI, OLLAS II

223

OLLAS. VI ET IVRE QVOD
CETERIS. SOCIS. EMIT. C. PLOTIVS
C. L. FAVSTVS. AERAR
DE. P. OPPIO. P. L. ANTEROTE
QVOD. FVIT. IVRIS. M. HERENNI. M. L
AGATHONIS

224

S
ME

GRANIAE
TYCHES

219. *Ti. Claudius Nero*, & *P. Quintilius Varus Conſules fuerunt, ex Anonymi Faſtis, anno Urb. C.* 741. *ante Chr. ortum annis* 14. *Sponius* τὸ COS *omiſit in ſecundo verſu in Miſcell. Sect. VIII. pag.* 277.

220.

220. ARBVSCVLA. Homerus, aliique poetae adoleſcentes teneris plantis germinibuſque aſſimilant. ita haec *Arbuſcula* gratiae cauſſa appellata.

223. EMIT. C. PLOTIVS. *Purum dumtaxat monumentum vendi poteſt. Videndus Gutherius de Iure Manium. Haec Inſcriptio nonnullis haud levibus mendis laborat apud Spon. in Miſcell. Sect. IX. pag.* 288. *num.* 10. *Fabrettus pag.* 155. *num.* 240. *in primo verſu edidit* EO. IVRE *pro* ET. IVRE.

AERAR. *Ærarius*. ideſt *Faber Ærarius*. χαλκεύς.

ANTEROTE. De Erote, & Anterote Alexander Aphrodiſienſis in Problematis.

225

AEMILIA SALVIA
SIBI ET
L. HATILIO. PROTO
VIRO SVO

226

L. LIGVRIVS
L. L. FELIX

227

OCLATIVS
INSVLARIVS

228

Q. VOLCASIVS
PRIMIGENIVS
VIX. AN. VIIII.
Q. VOLCASIVS
ETHIADA. VIXIT
ANNIS. LXXX

229

L. HELVICIVS. L. L.
A. CIBA. V. A. XL.
HIC. SITVS. EST. V. SVP.

227. OCLATIVS. Gentis *Oclatiae* nomen forte ab ὀχλάζειν, *genibus flecti, claudicare*. INSVLARIVS. *Inſulae* palatia Romae undequaque ab aliis aedibus in morem inſulae ſeparata; quarum inſularum infinitus numerus fuiſſe memoratur tempore Claudii. Lipſ. de Magnitud. Rom.

228. Q. VOLCASIVS ETHIADA. forte ETHADA, ideſt

ETHADES. ἠθάδης. *Aſſuetus*. Volcaſii apud Romanos: celebris eſt Volcaſius, ſeu Volcatius Sedigitus, qui a *sex digitis* cognomen habuit, ut apparet: Poeta, qui de Comicis Latinis ſcripſit, notis verſiculis, iudicium tulit.

229. A.CIBA. *i.* A. CIBARIIS. *De Re Cibaria eruditiſſime ſcripſit Ludovicus Nonnius Medicus Antuerpienſis. Singularis hic titulus eſt, pictis rubro colore literis, Grutero, & Reineſio, Sponio, ac Fabretto incognitus, qui nullum exhibent Libertum* A CIBARIIS; *cuius officium fuerit, ſive familiae, ſive animalibus alimenta miniſtrare.*

V. SVP. *Haec ſingularia quid ſignificent, iuxta cum ignariſſimis ſcio. Fortaſſis* Vale ſuperis. XAIPE IN (*l.* ἐν) TOIC ANω. *ut in ſuperiori Graeco marm. p.* 121. *n.* 2. *in quo haec funebris acclamatio legitur.*

230

VALERIAE. D. L.
EVTYCHINIS
EMPTVM
DE L. PACCIO L. F. ARN. VARO

231

EVANGELVS
IVLI

232

P. SERVILII. PHILEROTIS

233

ANTISTIAE. ADMETE
VIXIT. ANNIS. XXXX
TI. ANTISTIVS. FLORVS
MATRI. CARISSIMAE
FECIT

230. VALERIAE. D. L. *ideſt* Decimi Libertae. *Decimi praenomen in Valeriorum familia. Decimus Valerius Brutus.* EVTYCHINIS, *pro* EVTYCHINES, εὐτυχίνης, *quasi* Eutychi filiae. DE L. PACCIO L. F. ARN. (*Arnienſi Tribu*) VARO.

231. EVANGELVS. εὐάγγελος.

233. ANTISTIAE. Antiſtiae Romanae Familiae nomen ab *antea siſtendo*. ADMETE, dativus ſine diphthongo, ut ſimiliter in pluribus lapidibus, ut declinatio Graeca ſervetur,

ἀδμή-

ἀδμήτῃ, *indomitae*, ſeu potius *minime adhuc domitae*, qualis eſt virgo innupta, ἄγαμος.

234

L. GAVIDIVS. EROS
FABER. ARG. V. A. LXX
GAVIDIA. CLEOPATRA
PATRONO. FECIT

235

MM. MINDI
DEXTER. P
NYMPHODVS. F
MM. D. F. ET. P. INF. F

236

C. LICINIVS. IASO
CAECINIA ET. LICINIA
L. MANIA

237

MARCIA
PRISCA
V. A. VII

238

VESTIARIA. SEVERA
VIXIT. ANNIS. XXX
PHARNACES. CONTVBERNÆ
SVAE. BENEMERENTI. FECIT. ET
L. VESTIARIO. SVAVI. F. EIVS
VIXIT. ANNIS. V. ET. SIBI

239

L. MVRRANIVS. C. L
DICHILVS. IIT. RIIM
MIA. C. L. POLINIS
VIVIT

234. FABER. ARG. *ideſt* ARGENTARIVS. *Artifex peritus caelandi, elaborandive opera ex argento. In Actibus Apoſtolicis laudatur quidam Demetrius argentarius, qui ex argento conficiebat aediculas Dianae Epheſiae, quas vel collo, vel pileis, vel veſtibus, vel Fanis, voti cauſa, ſuſpenſas fuiſſe putat* Clar. *Vir Iacobus Philippus Thomaſinus de Donariis* Cap. *III. Argentariis proximi ſunt, & veluti praeminiſtri, materiem iis praeparantes praebenteſque*, ἀργυρεψηταὶ, χωνευταί, argenti fuſores, purgatores, & ex-

coctores, *de quibus Reineſius Claſs. III. num. LXXXVIII. Ab Anacreonte artifex argentarius, cui vaſis caelaturam monſtrat, vocatur* καλλιτέχνα, ſapiens artifex.

CLEOPATRA. κλεοπάτρα. *Patris*, vel *patriae gloria*.

Edidit hanc Sponius in Miſc. pag. 218. & *Fabrettus pag.* 281. *num.* 180. *Ornata est haec Inſcriptio* λαῖς ἀντιλάμβδαις.

239. DICHILVS. δίχιλος. *duplici labro.* IIT, ideſt ET. RIIMMIA, i. REMMIA duo II, pro E. Celebris eſt Lex Remmia *De Calumniatoribus*; ſuper qua Lege doctum eruditumque volumen conſcripſit Vir praeſtantiſſimus Breckmanus Henricus Iuriſconſultiſſimus Batavus, cuius Pandectarum uberrima, atque cum Florentino Codice accurate collata, & omnibus numeris abſoluta, iam iam literatorum manibus verſanda expectatur editio. POLINIS. forte POLINICIS. πολυνικίς. δος.

240

P. FVLCINIVS
SIBI
FVLCINIAE. P.F. PROBAE
CAESIAE. C. F. PIE

241

DIS M *anibus*
FELICLAE *. contu*
BERNALI
CHRYSAN *ibus*
ET SIBI

242

A SVMMO . COLVMBARIA DVA
IVNCTA. L. VIBIVS. ALCIMV QVEM
SEQVENTVR . POST . ME . L . COR
DIVM . EVPORVM . ET CODIA
R
TRYPHAENA

243

P. OPPIVS. Ɔ. L
EPAPHRA
OPPIA. P. L
HELENA

240. P. FVLCINIVS. *Ex Autographo Strozio aliquantulum ſupple-*

pletur quod periit. P. FVLCINIVS. . . . SIBI ET FVLCINIAE.P.F. PROBAE V. A.I.M. VI.D. XXIV. CAESIAE. C.F. PIERIDI CONIVGI. *Proba Falconia Centonem Virgilianum concinnavit.*

242. A SVMMO. COLVMBARIA. i. *loculi ſepulcrales*, ſimiles ciſtulis, & nidulis columbarum. De his vide Fabrettum Inſcr. Antiq. Cap. I. qui eorum iconas exhibet. TRYPHAENA. Τρυφαίνα. ἀπὸ τῆς τρυφῆς. *Delicata.*

Sponius in Miſcell. pag. 289. *in primo verſu habet* DISIVNCTA. *pro* DVA IVNCTA. *&* VIBIVS, *pro* L. VIBIVS. *Ornata haec Inſcriptio literis rubricatis.*

244

ΘЄΟΙϹ ΚΑΤΑΧΘ
ΟΝΙΟΙϹ ΠЄΤΙϹΙΑ:::
ϹΤЄΦΑΝΗΦΟ
ΡΙΑΙ ΘΥΓΑΤΡΙ
ΠЄΤΙϹΙΟϹ ϹΤЄ
ΦΑΝΟϹ LK

245

DORIDI. ASINII. GALLI
AEDITVAE. A. DIANA
ANTIOCHVS.CONSER
B. M. F

246

DIS. MANIBVS
ACILIAE. GRAPHICE
C.ACILIVS.ATHENOBIVS
LIB. BENE. MERENTI
DE. SE. CONSACRAVIT

247

P RVNCVLA NIVS PHAEDER
VALERIA. L. ET·Ɔ·L. ISIDORA
VIXIT. CVM. EO. ANNO·XXV.
NIHIL. DOLVI. NISI QVOD ME RELIQVID

244. Ideſt: *Diis Subterraneis Petiſiae Stephanephoriae Filiae* (ΠЄΤΙϹΙΑ:: l. ΠЄΤΙϹΙΑΙ) f. *Stephanephorae* τῇ στηφανηφόρῳ) *Petiſius Stephanus*. LK *Annis Viginti*. Nota annorum L, ut in Numis. L. eſt Epſilon inchoatum, ideſt ἔτει.

245. AEDITVAE. A. DIANA. τῇ νεωκόρῳ. *Cuſtodi Fani Dianae*. Ab AEdibus Dianae tuendis, curandis. Antiqui di-

dixerunt *AEditimi*, recentiores *AEditui*. Vide Gellium lib. XXI. cap. 10. & lib. XII. cap. 2. & Cl. V. Falconerium in Athleticas Inſcriptiones pag. 51.

Edidit Fabrettus pag. 40. num. 211. & pag. 722. num. 435.

246. ATHENOBIVS. Ἀθηνόβιος. *Qui vitam haberet a Minerva. Vivens propter Minervam*. Sic Zenobius, Ζηνόβιος, *Vita Iovis*, vel *qui Iovi vivit, vitam habet, agnoſcit ab Iove*.

CONSACRAVIT, pro CONSECRAVIT, ut *infacetus* pro *inficetus*. Catull. Carm. XXII. v. 14.

247. PHAEDER. φαῖδρος. *Laetus*. Vide ſuperius notata pag. 281. ad Inſcriptionem num. 14. ISIDORA. ἰσιδώρα. *Donum Iſidis. Ab Iſide data*. RELIQVID. ideſt RELIQVIT. propter affinitatem literarum, ut ita dicam, dentalium, D & T. *De his doloris clauſulis vide Fabrettum Inſcr. antiq. pag. 672. qui hunc titulum aliquantulum inemendatum protulit pag. 275. n. 160.*

248

M. CLANIVS
VIX. ANN. XXXXV
LARCIA·PRIMIGENIA
VIX. ANN. XXXX
AMPLIATVS. LIBERTVS
FECIT

249

D ❧ M
FLORENTINO
FIL. B. M. SE
PLASIVS
PATER.

250

STATILIAE
METHE. V. A. XX
PRIMIGENIVS
AGRIPPINAE
CONIVGI. FEC

251

D. M. S.
L. CORNELIO
ABASCANTO. VIX
ANN. XXIII. MATER
FILIO. PIISSIMO
FECIT· ET. SIBI. ET SVIS

252

D. M
LIBIVS
ABASCANTVS
APVLEIE. SPENI
CONIVCI SVAE
BENEMERENTI

252. APVLEIE. SPENI. id. APVLEIAE. SPEI. Vernaculi noſtri Poetae ab Accuſativo Lat. *ſpem*, faciunt *ſpeme*, &

ſpene;

ſpene ; ut M facile tranſit in N. Sic ab Acc. Lat. *rem*, Galli fecerunt *rien*. *Ce n' eſt pas rien*. quod Hiſpanus efferret : *no es coſa*.

253

MENANDER TI IVLI
CAESARIS

254

M. VARENVS. HERMES
ET. M. VARENVS. EVTYCHVS
M. VARENO. HERMAE
PATRONO. SVO. BENE
MERENTI. FECERVNT

255

IVLIAE. METHE
IANVARIVS
CAESARIS. AVG
AB. EPISTVLIS
CONTVBERNALI
CARISSIMAE

256

D M
M. FERIDIO. SOTERICO
M. FERIDIVS. FIRMVS
PATRI. ET. POMPONIA
TYCHE : CONIVGI
B. M. FECERVNT

257

L. FABRICIVS. L
FABRICIA. L. L. S

258

ADVENA. L
MINISTRA

254. M. VARENVS. *Literae huius tituli rubro colore antiqua manu illitae.*

255. AB. EPISTVLIS. *Sponius praeter lapidis fidem edidit* AB EPISTOLIS *in Miſcell. Sect. VI. pag.* 105. *De vitioſa Sponii deſcriptione dubitavit Vir Clariſſimus Iuſtus Fontaninus lib. I. Cap. VIII.*

Digitized by Google

VIII. de Antiquitatibus Hortae. Vide quae ſupra adnotavimus pag. 83. *num.* 2.

259

DIIS . M . S
L . NONIO
SP . F
CVLTIANO
QVI . VIXIT
ANN . XXII
ET . MENS . II
FECIT
MANILIA
FAVENTINA
CONTVBER
SVO
CARISSIMO
ET . B . M

260

D M
C . VALERIO
LEONAE . ET
LYCO . FORTIS
SIMIS . VIRIS
C . VALERIVS
MYRISMVS
[illegible]
CONPAEDAGO
GITA BENE
MERENTIB
FEC [illegible]

261

L . SAFINIVS . L . L
ANTIGONVS
VIXIT . ANNIS . XCVI
ANNIVS LIBERTVS . FECIT

262

ATTIAE. P. L. FAVSTAE
C. VIBBIVS. C. L. DIO
VXORI.SVAE.ET.SIBI.ET.SVIS

263

D . M .
IVLIAE . ISIDORAE
V . A . XIII . M . III
IVLIA . DEVTERA
ET . IVLIVS . STEPTVS
FILIAE

264

D . M .
FLAVIAE RESTITVTAE
T. FLAVI . AVG. LIB. BLA
STI . LIBERTI . FECIT
TI . CLAVDIVS . ONESIMVS
CON . B. M. F

259. L . NONIO. *Vulgavit Fabrettus* Cap. *IV. pag.* 315. *n.* 395.

260.

260. C. VALERIO LEONAE. τῷ Λεοναῖ. ET LYCO. Λύκῳ. Lupo. *Vide Plaut. in Curculione.* FORTISSIMIS. VIRIS; *fortaſſis Palaeſtrae Magiſtris, vel Athletis praecipuis; nam fortitudinis laude ornantur. Certe fortiſſimorum animalium nomina gerebant.*

C. VALERIVS MYRISMVS. Μυρισμός. *Unguenti unctio:* Blandum nomen, atque delicatum. In Epitaphio Adonidos Poeta unguentis omnibus maledicit. quia Adonis, unguentum Veneris, periit.

Ὀλλύσθω μύρα πάντα. τὸ σὸν μύρον ὤλετ' Ἄδωνις.

Unguenta ab pereant. unguen periit tibi Adonis.

CONPAEDAGOGITA. συμπαιδαγογίτης. συμπαιδαγωγός. *Sponius in Miſc. Sec. VI. p. 228. n. 4. mendoſe vulgavit* CONPEDAGOGITA. *alii lapſus conſerentibus Antiquariis patebunt. Fabrettus quoque vitioſe deſcripſit* COMPAEDAGOGITAE, *Inſcr. Antiq. Cap. V. p. 361. n. 98. In octavo, & duodecimo ver. literae antiquitus deletae. Huiuſmodi liturae non raro, ut in pluribus huius Muſei lapidibus videre eſt, occurrunt, a quadratariis factae, vel ob vitium ſcripturae, vel marmoris, vel eraſis nominibus eorum, quibus ſeu domini, ſeu parentes, ſeu amici communis ſepulturae ius negatum volebant.*

261. VIXIT. ANNIS. XCVI. *In eximio lapide apud Fabrettum pag. 8. num. 34. P. Ateius Salvius vixiſſe dicitur annis CII. Raro tantam aetatem in aliis lapidibus offendimus, in quibus exiguus annorum vitae numerus ſaepiſſime occurrit.*

262. C. VIBBIVS. C. L. DIO. *ideſt* C. VIBIVS. C. L. DIO. Δίων.

263. ET. IVLIVS. STEPTVs. ςεπτός. *coronandus.*

265

D > M
IVVENTIAE > EPICT
ESINI > MATRI
DVLCISSIMAE
C.CALPVRNIVS > LVCIVS
FILIVS

266

D . M
M. FABIO . FAVSTO
VIXIT . A. X. M. I. D. XV.
H. VII. M. HERENNIVS
FAVSTVS . ET FABIA . FELI
CLA. PARENTES. F. K. M. FECERVNT

267

M . NOMINE . CONCORDIAE ////////
FICIAT. ✱. Ɑ .VNDE. IN LOCVM EIVS
RINT. EADEM . CONDICIONE . SEQVANTVR
MAT. STIPVLATVS EST . T . FLAVIVS . AVG
VS . ET . POPVLVS POENA AVTEM . INFRA S
SSVM FVERIT COLLEGIVM POENA TENEATVR VEL
APR QVOD SI CVSTOS DISTRACTVS NON ESSET
CRILEGO. TENERETVR. AVT. HS. XXX. M. N. S
adverſ VS . LEGEM . S . S . FECERIT . INFERRE . DEBE
ACTVM . SEX . ERVCIO . C

268

ЄΡΜΗ
ΑΛΥΠЄ
ΧΑΙΡЄ

269

C. GALLIO. LYCOMED *i*
ET. GALLIAE . SOTER *ae*
OLLAS. II.

267. LEGEM. S. S. ideſt LEGEM. SVPRASCRIPTAM. ACTVM. SEX. ERVCIO. C. *i.* Claro. *Sextus Erucius Clarus cum Cnaeo Claudio Severo Conſul fuit anno U. C.* 898. *Ch.* 146. *Fragmentum hoc incerti cuiuſdam Collegii apud Sponium in Miſcell. pag.* 70. *bis non levibus maculis laborat. In ſecundo verſu edidit:* ✱. D. VNDEN. IN LOCVM. *pro* -X- Ɑ. VNDE. IN LOCVM. *In* 5. *verſu* AVTEM IN EA, *pro* AVTEM INFRA S. *ideſt* ſcripta. *Alia menda libens animo praetereo.*

268.

268. Ideſt: *Herme Alype* (*indolens*) *gaude*, vel *vale*, aut *have.*

269. LYCOMEDI. *Lycomedes*. λυκομήδης. *Lupipotens*.

270

VARINIA.
SVCCESSA . VIXIT.
ANNOS XIIII . M . VII
DIEB . XVI . PIA . RAPTA
MATRI . ET . PATRI

271

ASINIAE
OSSA . HIC . SITA

272

D M
TOLOMEA . ANPHI
ONE . FECIT . APVLEIO
CARPO . FILIO . SVO
PIENTISSIMO . ET . SIBI
QVANDOQVE . ET.
.LIBERTIS . LIBERTA
BVS . POSTERISQVE
.EORVM.

273

M . CLAVDIVS PHILOSTER
GVS . FECIT . SIBI . ET SVCE
SSE . BASILICAE VXORI
ET . CLAVDIIS . PHILOSTER
GO . BASILEO ZOSI
MO . FILIIS . LIB . LIB Q.
POS . EOR.
IN . F . P . XXXI . IN . A . P . XXV

270. RAPTA MATRI . ET . PATRI . i. immatura morte defuncta. *Rapti in Graecis lapidibus dicuntur* ἄωροι . πρόωροι, πρόμοιροι. *In Epitaphio carmine Anthi*: Απλήρωτος Αδης ἁρπάσας νήπιον. Inſatiabilis Orcus rapuit infantem. *Fabrettum conſule, ſi operae pretium eſt Cap. III. pag.* 188. *& ſequentibus*. *Auſonius*; Oſtentatus raptuſque ſimul. *Vide etiam Guth. de Iur. Man.*

272. TOLOMEA. ANPHIONE. I. PTOLEMAEA. AMPHIONE.

273. M. CLAVDIVS PHILOSTERGVS. Graece φιλόστοργος. *pius, humanus*. στόργη. *amor, dilectio*. ἀπὸ τοῦ στέργειν. Verbalia a verbis diſſyllabis, quae epſilon habent in

 pri-

prima, illud epſilon mutant conſtanter in omicron. Graeca propria, & uſitata vox. *Philoſtorgus*. φιλόστοργος. nam *Philoſtergus* idem eſt ac ſi quis diceret *Philolegus*, pro *Philologus*.

BASILEO. cum E longa, ut in *Epicureo*, *Pythagoreo*. Gr. βασιλεύω. In Curtio Mediceo *Dareus*, δάρειος, pro *Darius*.

274

V. QVARTIO.	HILARA.MINOR.MIDAES.MIN
TEXTOR.III.VIR	ISTRA. SIMITVR. CVM. MIDA
QVAESTOR.TRIB	SITA.EST.IN.EADEM.OLLA.QVARTIO
	GRATIAM. RETTVLIT. MERENTEI
	HILARAE. QVOD. VIVA. ROGAVIT
	SEPVLTA. EST. A.D. VI. K. APRILES
	TI.CLAVDIO. NER. P. QVINCTIL. VAR. CoS
	MIDA. CVBICLARIVS. III. VIR. HIC. SITVS
	EST. HILARA. MINOR. VIVA. ROG
	AVIT. VT. OSSA. SVA. IN. OLLA. MIDAES
	COICERENTVR. CVM. MORT. ESSET

274. SIMITVR.CVM.MIDA. Sponius in Miſcell. Sect. IX. pag. 289. vulgavit SIMVL. debet eſſe SIMITV; vox antiquis uſitata pro *Simul*; quaſi *Simitus*, ut *Coelitus*, *Divinitus*: ſed veterum more eliſa S. *ſimitu*. Lucilii trochaicus lib. XXX. Satyrarum.

Gratia habetur utriſque, illique ſibique ſimitu.

Plautus in Trinummo:

Multas res ſimitu in meo corde verſo.

Et alibi paſſim.

GRATIAM. RETTVLIT. Haec vox perpetuo in Pandectis Florentinis cum duplici TT ſcribitur.

MERENTEI, ideſt, *merenti*. ad Graecorum morem, qui I longum ſcribunt in Inſcriptionibus per EI, *Fauſteina*, *Antoneinus*.

TI.

TI. CLAVDIO. NER*one*. P. QVINCTIL*io*. VAR*o*. Conſulibus annis ante Chr. 14. ut ſupra diximus pag. 408. n. 219.

HILARA. MINOR. Maior, & Minor *in feminis differentiae cauſsa, ut in hominibus* Iunior, & Senior. *Vide Fabrettum Inſc. Antiq. Cap. V. pag.* 370.

ROGAVIT. VT. OSSA, &c. *Hinc etiam apud Ethnicos cinerum, & oſſium tranſlatio; quae in unum adiicere ſolenne fuit.*

In una eademque Urna mixtim iacuiſſe oſſa Achillis, & Patrocli aſſerit Homerus in Odyſs. lib. XXIV. ver. 73. quo nil amicis iucundius, optatius ſuaviuſque eſſe poteſt. De hoc more fuſius Fabrettus ad Tabulam Iliadis pag. 336. Simili phraſi ſepulcralis titulus Muſei Medicei ſuperius relatus pag. 43. n. LXXIII.

IN. OLLA. *ideſt Olla oſſuaria; cuius formam exhibet idem Fabrettus Inſcr. Antiq. Cap. II. pag.* 98.

COICERENTVR. ut COIVGI, ſine N. *Fabrettus edidit hanc Inſcr. pag.* 201. *n.* 491. *Sponius quoque, loco ſupraſcripto, non tamen ita accurate, & Sec. VII. pag.* 246. v. QVARTIO &c. *quaſi alium titulum, ab ſuo ſeiunctum, exhibuit.*

275

ΚΥΡΙΛΛΟϹ ΤΟ ΔΕ ϹΗΜΑ ΦΙΛΩ ΠΟΙΗϹΑΤΟ. ΠΑΙΔΙ
ΚΛΕΟΦΟΡΩ ΤΡΙΕΤΕΙΟΝ ΑΦΕΙΛΑΤΟ ΜΟΙΡΑ ΚΡΑΤΕΡ
ΠΡΙΝ ΓΛΥΚΕΡΟΥ ΒΙΟΤΟΙΟ ΕϹ ΗΛΙΚΙΗϹ ΤΕΛΟϹ ΕΛΘΕΙΝ
ΑΛΛ ΕΙΓ ΕΝΦΘΙΜΕΝΟΙϹΙ ΤΙϹ ΑΙϹΘΗϹΙϹ ΤΕΚΝΟΝ ΕϹΤΙΝ
ΚΟΥΦΟΝ ΕΧΟΙϹ ΓΑΙΗϹ ΒΑΡΟΝ ΕΥϹΕΒΙΗϹ. ΕΝΙ ΧΩΡΩ

275. Id. *Cyrillus hoc monumentum caro fecit puero*
Cleophoro. triennem abſtulit Parca potens.
Priuſquam dulcis vitae, & in aetatis finem veniret.
Sed ſi inter extinctos aliquis ſenſus, o fili, eſt,
Leve habeas terrae pondus, pietatis in regione.

Car-

Carminum ſententiam Latinis verſibus ita eleganter explicavit V. Cl. Antonius Maria Salvinius.

Cyrillus fecit caro hoc puero monumentum
Cleophoro . quem Mors rapuit robuſta triennem ,
Anteaquam dulcis ferret vitae exitus illum:
Sed ſi quis ſenſus , nate , eſt hac luce carentum ,
Sit tibi terra levis iſta in regione piorum.

In ſecundo verſu ΚΛЄΟΦΟΡΩ , legendum ΚΛЄΙΟΦΟΡῼ, ob metrum .

In eodem verſu , Sponius in Miſcell. Sect. X. pag. 376. *deſcripſit*, ΚΡΑΤΕΡΗ . *Fabrettus Inſcr. Ant. Cap. IV. pag.* 287. *n.* 214. ΚΡΑΤΑΙΗ. *Ceterum ſex in locis diſcrepant a marmoris fide , ut conferentibus patebit.* ΚΡΑΤЄΡ ⁞⁞ , poſtrema litera extrita. ΚΡΑΤЄΡΗ, declaratio τῦ κραταίη. reponendum ΚΡΑΤΑΙΗ. Homerus:

Ἔλλαβε πορφύρεος θάνατος , καὶ μοῖρα κραταίη.
Purpurea captus morte eſt . Parcaque potenti .

ΓΑΙΗϹ ΒΑΡΟΝ . leg. ΓΑΙΗϹ ΒΑΡΟϹ. Tib. lib. II. El. 4. v. 50.

Et bene , diſcedens dicet , placideque quieſcas ,
Terraque ſecurae ſit ſuper oſſa levis .

276

M . CRINIVS
M . L
APOLLONIVS

277

D . M : S
CHARIDI
VIXIT . ANNIS . II .
MENSE . I . DIEB . XVII
STEPHANVS . FLAVI
SATVRI . SERVVS
FILIAE . DVLCISSIMAE
FECIT

278

D . M
LVCILIA ARTEM
ISIA . SVCCESSO . CO
NIVGI . BENEMEREN
TI . FECIT . AVGVS
L . B .

279

CN. CAECILIO
HILARO
CORNELIA
CONIVCI
FECE

277. CHARIDI. ideſt CHARITI. ſcilicet *Gratiae*.

279. HILARO. ἱλαρὸς, *Hilarus*, *Hilaris*, unde & *Hilarius* derivatur.

280

D M
ASCLE PIADI
EVTYCHES. CONIVX
BENE. MERENTI

281

D. M | D. M
C. IVLIO | C. IVLIO
MARITIMO | SATYRO
FILIS | SVIS

Inventa in Horto Eccleſiae Parochialis S. Felicis (*vulgo* a Ema) *prope Florentiam*.

282

B M
PRASTINIA. MAXIMINIA. AC *ſic*
TRIX. C. DOMVS. QVE IVNCTA EST MAR
ITO ANNORVM SEDECIM SIC ET POSSEDIT. MA
RITVM ANNIS. XVI. FILIOS. DE
N̄. TRERES PO...

280. ASCLEPIADI. *Aſclepiadi*. hoc loco non eſt a recto *Aſclepiades*, ἀσκληπιάδης. ſed ab *Aſclepias* feminino, ut Olympias Alexandri mater. ἀσκληπιάς.

282. ACTRIX. C. DOMVS. *Ideſt*: Actrix Caeſareae Domus.

SIC ET POSSEDIT. MARITVM. *Eadem phraſi utitur Propertius Lib. IV. Eleg.* VII. *ver.* 93. *cui dormienti, Cynthiae iam demortuae apparet imago, conqueriturque, quòd eius funus negligenter curaverit:* Nunc

Nunc te poſſideant aliae, mox ſola tenebo.
Mecum eris, & miſtis oſſibus oſſa teram.

TRERES. *Sphalma quadratarii. lege* TRES.

283

T. FLAVIO. PARIDIONI
VIXIT. ANN. XVIIII
D:::::SIT. NATALI. SVO
T. FLAVIVS. PARIS. ET. FLAVIA
PITHVSA. PARENTES. FILIO. SVO

284

D . M
LIAVO. L. F
ANTHIMo
ANTHVS
FILIVS
PATRI
B . M

285

DI ☿ MS
T. FLAVIVS. HILA
RVS. ET. HILARVS
FILIVS. FECIT
FLAVIA. GRAPTE
COIVGI. ET. FILIO
BENEMERENTIBVS
V. ANIS. L. ET. FILIVS. A. I. MESIS. X

283. PARIDIONI. (parvulo Paridi) T. Flavii Paridis filio. Παριδίων. Sic Caeſario Caeſaris e Cleopatra ſuſceptus filius Καισάριων. Sic apud Homerum Πηλίων Achilles. tamquam parvus Peleus. Virgilius AEn. l. IV. ver. 327. Didonem loquentem inducit ad hunc modum:

Saltem ſi qua mihi de te ſuſcepta fuiſſet
Ante fugam ſoboles. ſi quis mihi parvulus aula

Lu-

Luderet AEneas .

ἡμιπαρίων . Catuilus Carm. LX. ver. 216.

Torquatus , volo , parvulus
Matris è gremio ſuae
Porrigens teneras manus ,
Dulce rideat ad patrem
Semibiante labello.

Τορκουατίων. *Torquatulus* . Κρ:νίων . Iupiter apud Homerum eſt *parvulus Saturnus* .

D::::SIT , *ſupplendae quae deſunt literae , ut dicat* DECESSIT.

Hanc Inſcriptionem ſupra perperam dedimus pag. 78. *n.* CCXXV. *ex aliorum Schedis veluti deperditam , quae huic Muſeo reſtituenda eſt.*

284. ANTHIMo . ἀνθίμος . Florido.

285. MESIS . X . *Meſis*, quaſi N a ſequenti litera abſorpta , ut fit in ἐπαγγειλάμενος. quod in Inſcript. XLI. Muſei Medicei pag. 22. v. 16. eſt ЄΠΑΝΓЄΙΛΑΜЄΝΟC , & ΑΝΑΓΚΗ in lapidibus , qui primigeniam ſcripturam , & pronuntiationem retinent , ΑΝΑΝΚΗ. ſic fit *Menſes*. *Meſſes* . & tandem *Meſes* . nos vernaculo ſermone *Meſi*.

286

ASINIA PREPVSA
VXOR. ET. CHRYSEROS
THREPTO . C . ASINI
POLLIONIS . VNCTORI
BENEMERENTI
VIXIT. ANN . XX

287

ΑΥΡΗΛΙΟϹ
ΙѠΝ. ЄΝΘΑ
ΔЄ ΚЄΙΜΑΙ.
ЄΝΔЄΚΑ . ΜΗ
ΝѠΝ ЄΥΨΥ
ΠΑΡΟΔЄΙ
ΤΑ

287. Ideſt. *Aurelius Ion hic ſitus ſum , undecim menſium* ЄΥΨΥ . . . . ſupple ЄΥΨΥΧЄΙ. *Bono animo vive Viator* , vel *Bono animo*

eſto, o tu, qui praeteris. Pſalm. 128. ver. 7. *& non dixerunt qui praeteribant : Benedictio Domini ſuper vos*. οἱ παροδῖται. S. Paulus ad Areopagitas, Aram indicans Atheniensium ΑΓΝΩΣΤΩ ΘΕΩ, *Ignoto Deo*, *Praeteriens* dixit ; quia ſepulcra extra urbem erant.

288

ANNIA
ROMANA
ANNIA. TVCHE
MATRI
CARISSIMAE. FEC

289

TROPHIMO
CLAVDIAE
CRESCENTIS
VIX. ANN. XXV

290

M. PVBLILI
ANTHI

291

D. M. S
LVCILIAE. PATERNAE
VIXIT. ANNIS. II.
MENSES. VI. DIES. V
C. LVCILIVS. ENCOLPVS
FILIAE. DVLCISSIMAE
FECIT. ET. SIBI

292

D. M. S
SEX. SATTIO. OLYMPO
VIXIT. ANNIS. DVOBVS
MESSES. X. DIEB. XXII
SEX. SATTIVS. OLYMPICVS
FILIO. DVLCISSIMO. FECIT
ET. SIBI. ET. SVIS

293

A. CAECINA
ZOSIMVS
SIBI. ET
LICINIAE. HEVRESI
CONIVGI

294

NYSA
CLAVDIA
V. A. XXIIX.

295

CASSIA. Q. L
PRIMA. V. A. XXIX
Q. CASSIVS. Q. L
THEOPHILVS

291. ENCOLPVS. ἔγκολπος. *In ſinu poſitus*.

296

296

ARAX . COCVS
ALCHE . PEDISEQ

297

AD . H . M . V . F . N . L

298

CAECILIA
M . VIPSANIVS
FILIVS . VIX

299

TI . IVLIVS CHRESIMVS : ET
C . FVRNIVS PANCARPVS . L
FVRNIAE EVROMENE
B . M . ET SIBI FECERVNT

Cippulus lapideus, erutus prope Flor. iuxta Portam Romanam, in loco, qui dicitur vulgo (Malavolta.)

300

L . SCRIBONIO . L . F .
SCIRNA . AN . XXII.
IN . AG . P . X . IN . FR . P . X

301

C. PLOTIVS . SECVNDVS
PLOTIA . C . L . CALLISTE
MATER

302

LAEVIA
STAPHIS
VIX . AN . XXIV

296. ARAX . *Arax*, neſcio quid ſit. niſi eſset *Arpax*, *Harpax*. ἅρπαξ. id. *Rapax*. *Raptor*. quod Coquo convenit. ALCHE. pro ALCAE. ἄλκη.

PEDISEQ. forte PEDISEQVAE. vel PEDISEQVA.
298. *Singularia huius lapidis haec ſignificant* : Ad Hoc Monumentum Vſtrinum Fieri, *vel* Facere Non Licet.

Quae ſequuntur Inſcriptiones, olim extabant, ſed modo deſiderantur.

303
D. M
OCCVPENIVS
FELIX. V. A. VII
OCCVPENIVS
CIMENVS
FELICLA. FILIO
FECIT. B. M

304
PAPIA
C. L.
BARIS

305
LAMPYRIS
LOLLI. BASSI

306
CORNIFICIA
AMOEBE
C. CANINIO
IANVARIO
BENE MERENTI

306. AMOEBE. Αμοίβη. ideſt *Permutatio*, *Compenſatio*. Verſus amoebei, mutui, reciproci, in Idylliis. *Epiſtolae amoebaeae*.

INSCRIPTIONES
ANTIQUAE
FLORENTIAE.
VARIIS IN LOCIS AGRI FLOR.

* *IN VILLA NOBB. E GALLIS.*

1

V TI. LATINIVS TI. L. DORI
Θ AGRASIA TI. L. RVFA
HOC. MANSVM. VENI. IIII. K SEPT
P. SVLPICIO. C. VALGIO. RVFO
CONSVLIBVS

2

Ɔ D
M. AVRELIVS. Ɔ
HOC MONIME *nitum*
SIBI.ET.AVRELIAE.H
MERENTISSIMAE *libertis*
BERTABVSQVE F
HOC MONIMEN *tum*
VENDERE VEL LO *care*
INFERET. AERA *rio*

3

DIS MANIBVS
MATER. FIL O
SIRICO
BENEMERENTI
FECIT. V IXI
ANNIS.TRIBVS
MENSES. N̄. VII.
DIEBVS. N̄. VI.

* V*illa Nobb. e Gallis, ubi hi antiqui lapides ſervantur, vulgo* (a Scandicci) *dicitur, quaſi* a ſcamniciis, *i.* ſcamnis, *ſenſim fallente clivo*, III. *fere ab Urbe lapide.*

1. DORIO. *δωρίων*. diminutivum DORI.

HOC. MANSVM. VENI. f. pro VENIT, ideſt VENIIT (venditum fuit) MANSVM, ideſt *curia*; vox barbara *Manſum regale*. Vide Du-Freſnium in Gloſsario.

3. N̄. VII. N̄. ideſt *Numero* VII.

4

C. VALERIVS. HILARIO
SEMPRONIA. MODESTA
FECIT
C. VALERIO. MODESTO
FILIO. SVO. QVI
VIXIT. ANNIS. XXVIII
ET. SIBI. ET. SVIS

5

D ♡ M
PATER. ET
MATER. FILIO
DVLCISSIMO
QVI. VIXIT
ANNIS. II̅. M. X.
D. II̅. B. M. F.

6

D ➤ M ➤
SEXTO. IVLIO. APRILI. VIXIT. A. VII. M. IIII
D. XXI. FECERVNT. PARENTES. SEXTVS
IVLIVS. COMMVNIS. ET. IVLIA. SYMPHERVSA

4. HILARIO. *ἱλαρίων*. diminutivum ab *Hilaro*.

5. PATER. ET MATER. *Titulus ſepulcralis, ut ita dicam, anonymus, in poſtumae famae contemtum. Vide Fabrettum Cap. I. Inſcr. Antiq. pag.* 22.

6. IVLIA. SYMPHERVSA. Συμφοίρεσα. *Conferens, quae confert*. Martyr Symphoroſa, quaſi eſset Συμφέρωσα, vel Συμφωρῶσα. *Deprehendens*.

7

7

DIS MAN
C. SAVIVS. GLYCO
FECIT. MATRI. SVAE
DVLCISSIMAE BENE
MERENTI. VIX. AN. XXX

8

CLAVDIA
TI. CLAVDI ARISTOCLI
FILIA. SABINA
SIBI. ET. SVIS

9

D M
M. BADIVS. TREPTVS. M BA
DIO. VICTORINO ALVM
NO. BENEMERENTI. FECI
T. QVI VIXIT. ANNIS. VI. MEN
SIBVS. VI. NATVS. III. KA DE
FVNTVS EST. III KALE *ſic*

10

D M
PAPAMVTHI
TRAIANA DO
MINA SIIRVO
MIIRIINTI
FIICIT

11

C. MODIVS. C. L. HILARVS
ATILIA. Ɔ. L. FELIX

12

FICTORIA. Ɔ. L
IRENA

13

IVLIA. C. L
Θ HILARA

14

EGNATIA. Ɔ. ET. M
HETAERA

7. GLYCO. Γλύκων. *Dulciculus. Huius nominis athleta quidam celebris apud Horatium Epiſt. I. lib. I. ver.* 29.

9. NATVS. III. KAlendas. DEFVNTVS (*legendum* DEFVNCTVS) EST. III KALEndas. *Omittitur menſium nomen, in quibus M. Badius Victorinus tum natus, tum mortuus fuerit; quia id tantum ſignificare volebant, vixiſſe ſex annis, ſexque integris menſibus, pari numero.*

10. PAPAMVTHI. παραμυθία. *Conſolatio.*

SIIRVO, *ideſt* Servo. *Conſule allatas ſuperius Inſcriptiones,* &

quae

quae notavimus pag. 162. *n.* 100.

12. IRENA. *ideſt* Irene. *εἰρήνη*. Pax.

14. HETAERA. ἑταίρα. meretrix honeſto nomine dicta *Amica*.

15
CN.PLAETORIVS
CN.F.FAB.RVFI

16
PACONIA.Ɔ.L. } DIDIAE
ELEVTHERIS } VRBANA

17
TI . IVLIVS . XYSTVS ET
IVLIA . EVCAEREA FECERVNT
TI . IVLIO . CRESCENTI . FILIO . SVO . CARISSIMO
QVI . VIXIT . ANNIS . XXXIII . ET . SIBI . ET . SVIS . POSTERISQVE . EORVM

18
D ‹ M
COSMO
AEMILIA
CONIVGI
B › M
FECIT

19
D M
M AVRELIVS LIB TELES
PFORVSET VLPIA ERASFECER
IN SIBI ET EILIS LIBERTIS
LIBERTABVSQVE POS
POSTERISQVE EOPVN

20
DIS. MANIBVS
C. IVLIO HYGINO
VIXIT. ANN. XV. ET
GRANIAE. RVFILLAE
SORORI EIVS. VIX. A. II. D. XV
GRANIA. HELPIS FILIIS
PIISSIMIS FECIT

21
D M
POMPONIO
HERMETI
CASSIA . HELPIS
CONIVGI. B. M
FECIT . ET
EPIDEXIVS
FILIVS

17

15. FAB . *ideſt* Fabia Tribu . RVFI. *f.* RVFIO . *cognomen*.
17. TI. IVLIVS. XYSTVS. Xyſtus , quaſi *raſus* , *politus* ; male ſcribitur *Sixtus*.

EVCAEREA. quaſi εὐκαίρεια, *Opportunitas*.

19. M AVRELIVS LIB TELESPFORVS. Ambiguus ſculptor *Teleſphorus* an *Telesforus* ſcriberet , poſuit TELESPFORVS . ELAS , forte HELLAS. *Graecia*.

In hac Inſcriptione literae Λ & P *Graecae* , *pro Latinis* L & R *ſculptae ſunt. Nonnullos Latinos lapides Graecis literis expreſſos exhibet Fabrettus Inſcr. Ant. Cap. VI. pag.* 465 . *n.* XIX. & 100.

22

EVXINO . L . VOLVSI . SATVRNINI . P.
NEGOTIATORI
ACANTHVS . L . VOLVSI . HELENI . L
H . C . FECIT

23

Q. ERVCIVS . Q. L . PHILOG
CORNELIA . L . L . NEICE

24

Q. CORNIFHICIVS
Q . L . ACASTVS

25

IVLIA . EGLOGE . CAESARIS
L . APIONIS . ANOS . VIXI
XXII

26

HOSTILIA . D . ET
CORNELIAES
LIB . ANTIGONA

27

C . PACONIVS . C . ET . Ɔ . L . PACONIA . P . L
NICO VIATOR TRVPHERA

22. EVXINO. *Hoſpitali*. Sic dictus Pontus , ominis cauſſa , qui prius vocabatur , ἄξενος , *inhoſpitalis*. H. C. *f.* HOC COLVMBARIVM.

23. NEICE. I longum, ut veteribus Graecis mos eſt, repraeſentatum per EI.

25. Iulia Egloge Caeſaris liberti Apionis [*uxor*] ἐκλογή. *Electio. Electa.* VIXI. *Vixi, & quem dederat curſum fortuna, peregi.* Virg.

27. NICO. Νίκων. Victor. VIATOR. *Tribunis Plebis, quibus habere Lictores non licebat, Viatores apparebant, ut teſtantur Cicero de Senectute, & Plinius lib. XVIII. cap. 3. Cur ita fuerint appellati docet Columella in Praefatione, qui ait:* illis enim temporibus, ut ante iam diximus, proceres civitatis in agris morabantur; & quum conſilium publicum deſiderabatur, a villis accerſebantur in Senatum, ex quo qui eos evocabant, Viatores nominati ſunt. *De his eruditiſſime, & luculenter Vir Doctiſſimus Benedictus Averanius Diſſ. XXII. n. 12. & 13. in Liv.* Lictorum, & Viatorum *Decuriae meminit allata ſuperius Inſcriptio pag.* 308. *n.* 50. *quam etiam egregie illuſtrat alia vetus Inſcriptio, quam exhibet Doctiſſimus Io: Baptiſta Donius Patricius Florentinus in elegantiſſimo Opere de reſtituenda ſalubritate Agri Romani pag.* 45. *in qua pulcherrima atque ornatiſſima Oſtiae AEdificia memorantur, Forum, AEdes Vulcani, Veneris, Fortunae, Cereris, Spei, Macellum cum ponderibus [videlicet ſtateris grandioribus ad magna onera ponderanda] Tribunal marmoreum in Foro, Statua inaurata, & alia Statua ahenea poſita ab Oſtienſibus P. Lucilio Gamalae, quod inſigne monumentum quum poſtea viderim, minime heic ſilentio praetereundum fuit.* Viatorem Quaeſtorium *exhibet antiqua Inſcriptio a Cl. V. Iohanne Vignolio allata inter Selectas pag.* 302.

TRVPHERA. Τρυφερά. *Delicata.*

28 D M
PAPHIE . FIL . PIISIM
SANCTISSIM . Q . V . A
XVII. M. V. D. VI. VELOX
FEC. SIBI . ET. DOMESTI
CAE. CONIVGI. ET. PAPHIE
MATRI . POSTERISQVE
EORVM

29 D M
SILIA . ILAIRA
SILIO . CELERI
FILIO . KARISSIMO
FECIT . ET. SIBI. ET . SVIS
LIBERTIS. LIBERTABVSQVE
POSTERISQVE . EORVM

28. PAPHIE. παφίη. *Venus*. a Papho Cypri Urbe. Horatius Carm. lib. I. Ode 30. *O Venus Regina Cnidi, Paphique*.

30

D : M
METTII ATISSI ET
CARISIAE ATHEN
AIDI VOLVMNIA
ROMVLA PARE
NTIBVS KARISSI
MIS FECIT

31

D M
D. MARCIO
THREPTO FEC
VETIA COMSE
CONIVCI BENE
MERENTI
LIB. POST S

32

D . M
FESTO. AVG. L
M. IVNIVS
HERMES
FILIO. CARISSIM.
ET . SIBI
POSTERISQ. SVIS

33

D . M
LAMYRO. AVG. N̄
VERNAE. QVI. VIX
ANNIS. XVIIII. DIEBVS
LVIII, FAVSTVS. AVG
LIB . PATER. FECIT
FILIO
DVLCISSIMO

34

VIBIA. M. L. PANDROSIS
FILIA. EVANGELI. ACIDINI
TI. CLAVDIVS. TI. L. ACIDINVS

35

MANILIA. Ɔ. L
SECVNDA
V. A. XXX

31. COMSE. κομψή. *compta, elegans*.
33. LAMYRO. λαμυρὸς. *facundus*. AVG. N̄. *ſc*. Auguſti noſtri.
34. PANDROSIS. πανδροσὶς *Roſcida*. δροσόεσσα. Theocritus in Epig. καὶ δροσόεντα ῥόδα. *Et roſcidas roſas*. ACIDINI. id. ACINDYNI. ἀκινδύνου. *Securi. Tuti. Periculorum expertis*.

36
M.VIBIVS.M.L.EVANGELVS
HIC . SITVS . EST
VIBI.M.M.L.STVCA.EVANGELI

37
A. DECI
COL. NIG

38
CARVILIA
PRIMIGENIA
VIX . AN . XXX

39
SEX . FVLCINIVS
FORTVNATVS
VIXIT. ANNOS . XX

40
C.CERIVS. C.ET.Ɔ. L
ANDRONICVS

41
IVLIA : Ɔ . L
PHILVMINA

42
C . IVLIVS . C. L . IVLIA . C. L
AMPHIO PRIMA
DYNAMIS VIX . A . XIIII

43
PRIMIGENIA
COSSVTI ET
MINVCIAE
LIBERTA

44
Q. FICTORIVS . Q. L . EVMACHVS
OLLAS. CONT. V. SIBI. ET.CVSINIAE
M. L . HEDEAE . ET . M . CVSINIO
M . L . ASCLEPIADI . PATRI
HEDEAES . C . CVRTIO . POSTVM
BELLONI . FRATRI . SVO

45
D . M
VLPIO
FRVCTO
CONIVGI
QVARTINA
B . M . F

Digitized by Google

36. EVANGELVS. εὐάγγελος. *Bonus nuntius.*

41. PHILVMINA, pro PHILVMENA. φιλουμένη. *Dilecta, Amata.*

42. DYNAMIS. δύναμις. *Facultas, virtus, potentia.*

43. PRIMIGENIA. πρωτογένεια. Apud Romanos Fortuna Primigenia.

COSSVTI. ideſt *Coſſutii.*

44. EVMACHVS. εὔμαχος. *Bonus pugnator. Bene pugnans.*

OLLAS. CONT. V. *Ideſt* Ollas continuas, *vel* continentes quinque. *quemadmodum integre legitur in pluribus Inſcriptionibus, quas profert Fabrettus Inſcr. Ant. Cap. I. pag.* 11. Continuas, *vel* continentes, *ſcilicet in ordine, ac ſerie diſpoſitas.*

HEDEAE. Τῇ ἡδείᾳ. *Suavi* feminae. *Iucundae.*

46 CN. ROCIVS. DONATVS
ROCIA. DORCAS
PATRONO. FECIT

47 M. HORDIONIVS
M. L
HELENVS

48

L. MAELIO. CERDO
NI. L. MAELIVS. FELIX
ET. MAELIA. SYNTVCHE
CONLIBERTO. FECER
ET. L. MAELI. SECVN
DI. PATRONI. SVI H OSA
VNA. COLOKARVNT
B. M. F
ET. EVODVS. LIB. CVM. EIS
FECIT
M. PERPERNA
SATVRNINAS
VIX. AN. XI. M. VIII
PERPERNIA. PASCHVSA
MATER FECIT

49

D. M
C. MATTI I
APRIONIS
SALVIA. SATVRNINA
CONIVG.
FECIT

50

SEXTIA. Ɔ. L. CIVITAS { C. IVLIVS. C. L FAVSTVS

46. DORCAS. Lucr. l. IV. *Naevoſa, & lignea* δορκάς.

48.

48. H OSA VNA . COLOKARVNT. *ideſt:* hic oſsa una collocarunt.

PERPERNIA. PASCHVSA. πάσχουσα. *Patiens*. forte ob dolores partus.

49. APRIONIS. *Aprio*, diminutivum ab *Aper*.

51

VOLVSIA
PVLCHRA
VRSVLÓ.VERNAE
SVÓ, KARISSIMÓ
POSVIT, VÍX, ANNVM
MÉNS, VIIII. DÍES, XXI,

52

L. CVRVIVS .....
CVRIALIS.V.A. XV
CVRVIA.TRVPHERA
MATER

53 DIS MANIBVS
HYGINI . VERNAE
PROBISSIMI
VIXIT. ANN. XIIX

54

MVNIA . L . ET
Ↄ. L . THA ...

55

M.VOLVMNI VOLVMNIA
M . L M . L
DIOGENIS. SALVIA

56

M . PLOTIVS CORNELIA
M. ET. L. L P. ET. Ↄ. L
EVDAEMO ELEVTHERIS

57

ANNIA . C. L . POTHVSA
SIT . TIBI . TERRA . LEVES
H . T . D . D.

51. VERNAE. οἰκογενεῖ. *In hac, & in ſequenti Inſcriptione obſerva accentus, qui rari ſunt in Latinis Inſcriptionibus.*

56. EVDAEMO. pro EVDAEMON. εὐδαίμων. *Fortunatus, Felix.* Sic Σόλων. Πλάτων. *Solo. Plato.*

ELEVTHERIS. ἐλευθερίς. ἐλευθερία. *Liberalis.* Terentius: *Liberali facie.*

53. POTHVSA. ποθοῦσα. *Cupiens. Amans.*

LEVES. *pro* LEVIS. *Tertii verſus literae antiqua manu deletae.*

H. T. D. D. *Ideſt:* Hunc Titulum Dono Dedit. *Propertius Lib. II. Eleg. 1. ver. 81.*

Et breve in exiguo marmore nomen ero.

58

D : M
L. VOLVMNI
VS. HERMES
ET. PETRONIA
TERTVLLINA. PA
RENT. FECERVNT
L. VOLVMNIO. MA
XIMO. F. V. A. VII. D. XIII
B . M

59

D . M
M. MAIANIO
APOLLONIO
BABBIA. DAFNE
CONIVGI. SVO
CARISSIMO
CON. QVO VIXI
ANNIS. XIIX
BE ME FE

59 DAFNE. *pro* DAPHNE. Δάφνη. *In eleganti ſepulcrali Cippulo Laberiae Daphnes, quem exhibet Fabrettus Inſcr. Ant. Cap. III. pag. 186. ſculpta eſt Nympha Daphne in laurum verſa, ut alludat ad eius nomen.*

CON. QVO VIXI. *ideſt* cum quo vixit. *Vide ſuperius adnotata pag. 340. num. 11.*

BE ME FE. *ideſt* Benemerenti fecit.

60

DIIS . MANIBVS
TI . CLAVDIO . TI . F
QVIR : SANCTI
LEMNIANI . CLAVDI
VS . EVHEEPISTVS
ET . CLAVDIA . ASTE
FILIO . DVLCISSIMO
FECERVNT . VIXIT
MENSIBVS . IIII . ET
DIEB . XXVII

In quadrato marmore, quod hoc tempore deſideratur.

61

STATIAE . MATRI . SAC

Q. COELIVS . Q . L
APOLLONIDES
MAG . VICI
D . LAELIO . BALBO
C . ANTISTIO . VET
CoS

62

D . M . S
VAL . PROCVLA . VAL . F
EMI . SIBI POSTERISQ .
SVIS . PER MARITVM . SVVM
SEX . TRAVLIVM . HISTRVM
IVSSIT IN CVIVS . ET .
POTESTATE ESSE . VOLVIT

63

D M
FORTVNATO . PATRI . ET
SVCCESSAE . MATRI
PIENTISSIMAE
AETATIA . FORTVNATA
PARENTIBVS . BENEMEREN
TIBVS . FECIT

60. EVHEEPISTVS. forte EVHELPISTVS. εὐέλπιστος. *Bonae ſpei plenus*. Theocritus: ἀνέλπιστος. *ſine ſpe*.

Ελπίδες ἐν ζωοῖσιν. ἀνέλπιστοι δὲ θανόντες.

62. SEX. TRAVLIVM. Τραυλὸς, *Balbus*.

IN CVIVS. ET. POTESTATE ESSE VOLVIT. Mulier in poteſtate mariti, quando conveniebat in manum. Ceterum mulier, ut ait Ariſtoteles in Politicis, φύσει δοῦλον. veluti barbarus reſpectu Graeci, ita ea reſpectu viri. Et in ſacris literis, vir caput mulieris. licet *Dominae*, κυρίαι, ut ſupra diximus pag. 184. num. 225. maritorum affectu vocitatae fuerint.

63. MAG. VICI. *ideſt* Magiſter Vici.

In

In Medicea Imperatoria Villa.

In Arcula marmorea pereleganti.

64 D . M
M . IVNI . FELICIS
IVNIA MARCELLINA
FRATRI PIISSIMO
FECIT

D ❦ M IVNIAE MF
MARCELLINAE
THEOPHILVS
O . D . S . M

In alia ibidem.

65
OSTILIA . SYNTYCHE
FELICIONI VERNAE
SVOQVI VIXIT ANNVM
I ET MENSES VIIII. H.S.E

In alia ibidem.

66
PYRRHE RVBRIAE
HELVIAE . LIBRARIAE
P . RVBRIVS . OPTATVS
CONTVBERNALI SVAE

In Villa Magni Etruriae Ducis vulgo (Pratolino.)

67

In Villa Nobb. Spigliatorum (alle Sieci.)

68

64. O . D . S . M. *ideſt* Optime De Se Meritae.

66. LIBRARIAE. *De* Librariis *meminit Iuvenalis Sat. II. ver.* 475. *Quo loco vetus Scholiaſtes* Lanipendam *interpretatur, quae ancillis nempe diſtribueret appenderetque lanam, & inde* Penſa. *Vide ſupra Inſcr. num.* 87. *pag.* 110.

67. FVFIA. *Exhib. Fabr. p.* 57. *n.* 313.

Apud eoſdem in laterculo.

69

EX FIG . Q. ASINI . MARCEL
OPVS. DOL. L. COPONI FORTVNATI

In alio ibidem.

70
EX PRAE . PLOT AVG
EX. P. FIGLINA VALERIAES NICES

In Urnula ibidem.

71
APRILIS . CN . L
DOMITIA
AGATHOBVLA

69. EX. FIG . *id.* Ex Figlina . OPVS . DOL . Opus Doliare.
70. EX PRAE . *ideſt* Ex Praedio, *vel* ex Praediis Plotinae Auguſtae , *Traiani uxoris optimae* .
71. AGATHOBVLA. Αγαθοβούλη. *Boni conſilii femina* .

In marmorea Arca , abſque operculo , in Villa D. Ducis Salviati vulgo (al Ponte alla Badia.)

72

DIS . MANIBVS . ANTONIAE . M . L
ATHENAIDIS . ET . M . ANTONI . M L
FAVSTI . ANTONIA . PLEBEIA . ET
ANTONIA. STAPHYLE. PATRI. ET. MATR
BENE MERENTIBVS . FECERVNT

72. *Ornatur haec elegans Arca marmorea capitibus arietinis , ex quibus pendet ei.carpus , & faciebus Caſtorum , cum pileo Phrygio ,*

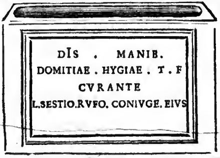
&

& delphinis tum in dextro, tum in ſiniſtro latere. In adverſo vero latere, duabus inſignitur tabulis titulo deſtitutis. Sub hoc allato titulo pendent ſex domeſticae patellae, quibus in libationibus, & in domeſticis ſacrificiis utebantur veteres, ut ait Cicero in Verrem lib. IV. Orat. IX. ni tamen ſint muliebria ſpecula [quod magis arridet] quibus non raro feminarum ſepulcra elegantiae cauſſa ornari conſueverunt.

ANTONIA. STAPHYLE. ςαφύλη. *Uva.*

In marmorea Arcula ibidem.

73

In quodam Pilo in Eccleſia Montis Calvoli Aquae benedictae ſervandae deſtinato.

74

D M
P. NONIO. EVPALESTRO
FECIT. NONIA. PHENVSA
PATRI . BENEMERENTI

In exteriori pariete Eccl. S. Donati (in Citille) *in Valle Grevis.*

75

C. PONTIVS. C. F. SCAP. NASO
IVNIANVS. PAVLINVS. VIX. ANN
XXXXI

73. L. SESTIO. Seſtii, & Sextii duae familiae.

74. Antiqua Pila in uſum ſervandae Aquae benedictae converſa, fecerunt nomen Vaſi, huic miniſterio deſtinati, ut vulgo dicatur: *la Pila dell' Acqua benedetta.*

EVPALESTRO. Leg. EVPALAESTRO. *bene in palaeſtra,* ſive *lucta exercitato.* PHENVSA. idest PHAENVSA. φαίνουσα.

Lucens. Sic in antiquis optimis quoque codicibus manu exaratis E pro AE, & contra, ponitur. In Eccleſia Sanctae Trinitatis Florentiae Arcula marmorea cum veteri Inſcriptione ſimiliter aquae benedictae deſtinata, quam ſuperius vide pag. 305. n. 41.

75. *Edidit V. Cl. Borghinius pag.* 288. *de Orig. Urb. Flor. & ex eo Gruterus pag. DCCCLXXXV.* 8.

In Abbatia Monachorum Ord. Vallisumbr. ad praedium Patrum, vulgo (a Paterno) *Cippus marm. ornatus fabrilibus inſtrumentis, incudine, malleis, forcipibus, feris, & clave, quae poſt inſcriptum titulum viſuntur.*

76
D ❦ M ❦ V ❦ F

Q ❦ VIBIVS ❦ L ❦ F SCA
MAXIMVS ❦ SMINTIVS
AERARIVS ❦ SEX VIR
SIBI ET MEMINIAE . Q . F
MAXIMAE VXORI DVLCISSIM
ET. Q VIBIO. Q. F. VERO. F. ET. L. FRATRI SVO
HIC LAPIS ET TVTAMEN ERIT POST MORTE SEPVLCR.
ET DABIT INDICIVM OBITOS HIC ESSE SEPVLTOS
SI TAMEN AD MANES CREDIMVS ESSE ALIQVID
VIVERE QVOD PRODEST NISI SI POST MORTE CAVEMVS
NOMEN FAMA VOLAT. TANTVM CORPVSQVE CREMATVR
AETERNAMQVE DOMVM PETIMVS ET FINE LABORVM.
DVM LEGIS HOC. DISCE PONERE ET IPSE TIBI.

76. V ☉ F. ideſt *Vivens. Fecit*. vel *Votum. Fecit*.

SCA. *Scaptia* (*Tribu.*) Coloni militares Florentini in civitate Romana, ad ferenda ſuffragia, Tribui Scaptiae accenſebantur.

SMINTIVS. *Forte* SMINTHEVS. σμινθεύς. *Apollinis Sminthei celebris eſt mentio apud Homerum Lib. I. Iliad. v.* 39. *inter cognomina Apollinis, cuius Chryſes erat Sacerdos. Huius cognominis etymon* ἀπὸ τῶν σμίνθων, a muribus *ſcilicet*, qui Teucris, eo circa Amaxitum oppidum a Creta profectis, arma, & utenſilia ex corio corroſerunt, *deducit Strabo Lib.* XIII. *Vide Fabrettum ad Tabulam Iliadis pag.* 317.

Literae minores maiuſculae ſunt maiorum maiuſcularum imitatrices. illae primigeniae, hae derivatae.

POST MORTE. Bis reperitur in hiſce ſeptem verſibus ἀντὶ τοῦ POST MORTEM, eliſa M finali.

ET DABIT INDICIVM OBITOS. Litera M hic non abſorbetur a ſequente vocali OBITOS, *eos, qui obierunt*. τοὺς τεθνηκότας.

VIVERE QVOD PRODEST. Legendum QVID PRODEST? NISI SI POST MORTE CAVEMVS NOMEN; ſupple VIVERE: vel φιλαττόμεθα, *cavemus*, pro φυλάττομεν. *ſervamus, cuſtodimus, tuemur*.

AETERNAMQVE DOMVM PETIMVS. *Sepulcrum*, domus aeterna. *Bethlengolam* Hebraeis, ideſt *domus ſeculi*. ET FINE LABORVM. ideſt FINEM. ſolita literae M eliſione, quod nuſquam in antiquis legitur de hac litera mugiente, finali. De ſemivocali S in fine eliſa, in Epitaphio Ennii:

volito vivu' per ora virûm.

Lumina quin etiam Solis bonus Ancu' reliquit,

Lucretius; & in aliis locis ſexcentis. quem locum expreſſit ex Homero:

Κάτθανε καὶ Πάτροκλος ὅσπερ σέο πολλὸν ἀμείνων.

ideo ſequitur:

Qui melior multis, quam tu, fuit, improbe rebus.

Quem Homeri verſum facetiſſima quadam parrodia, obiecit Antiſthenes Medicus, teſte Galeno, cuidam decrepito ſeni,

ni, qui aegre e vita migrabat. Verum, ut ad rem redeam, eliſionem literae S finalis, quae litera ſemivocalis, & nudus propemodum eſt ſibilus, Graeci qnodammodo figurant in μέχρι, pro μέχρις. πολλάκι, pro πολλάκις. & in ſupraſcripto verſu. ὅπερ pro ὅσπερ. Galli quoque literam S, ut tenuis ſoni literam paſſim exſibilant, & explodunt, ut in-èpee, in *Maitre*, & ſimilibus innumerabilibus. At litera M eliſa ante conſonantem, & conſonans ante vocalem nuſquam viſitur in bonis auctoribus. atque haec ſigna ſunt vergentis in barbariem latinitatis; quare ſpurios ſeptenos illos verſus exiſtimo charactere praeſertim minuſculo minori impreſsos, & ad ſpatium explendum ſequiori aevo additos.

In marmoreo Cippo elegantiſſimo in Villa D. Scipionis Marchionis Capponii prope Montem Ugonis vulgo [Montui.]

77

NERVTI

M.TITIVS.MARTIALIS
ET.M.TITIVS.PYRAMVS
FRATRES.SEXVIRI
SIBI. ET. CONIVGIBVS
CALPVRNIAE. MYRTALE
ET. TITIAE. SATVRNINAE. ET
APVSTIAE ROMANAE. MATERT
H. M. H. N. S.

ET. PERCENNIAE. C. LIBERT. IVNICI

77. MYRTALE. μυρτάλη. Huius nominis mulier apud Lucianum Tom. II. in Dialogis meretriciis; & Myrtium, *i. parva Myrtus*. nos vernaculo ſermone diceremus: *la Mortellina*.

MA-

MATERT. ideſt MATERTERAE. H. M. H. N. S. *i.* Hoc Monumentum Heredes non ſequuntur ; *quemadmodum declarat Horatius , qui libro I. Sermonum Satyr. VIII. ita ait.*

Hoc miſerae plebi ſtabat commune Sepulcrum
Pantalbo Scurrae, Nomentanoque nepoti.
Mille pedes in fronte, trecentos cippus in agrum
Hic dabat. heredes monumentum ne ſequerentur.

ET. PERCENNIAE. C. LIBERT. IVNICI. ideſt *iuvenculae ;* Perſius Sat. 3.

Tot tibi cum flamma iunicum terga liqueſcant.

Iunix reſpondet Graeco δάμαλις. [*Iuvenca.*] quod non ſolum appellativum, verum etiam proprium nomen eſt.

Fabrettus edidit Inſcr. Ant. Cap. V. pag. 407. *n.* 323. *in primo verſu omiſit* NERVTI. *ut in* 7. *verſu dedit* SATVRNIAE *pro* SATVRNINAE.

Ornatur hic marmoreus Cippus elegantibus ſculpturis , quae nunc temporis iniuria miſere labefactatae ſunt ; In medio poſt titulum , tres feminae fortaſſis Parcae ſunt , quibus iuvenis animalculum quoddam , & corollam offert. In alio parergo venator , & canes aprum inſequuntur.

In candido marmore , in limine Eccleſiae S. Viti ad Ortiminum , ſub Plebe S. Petri [in Mercato] *Vallis Elſae.*

78

IOVI . S . V . S . L

16. IOVI. S. V. S. L. *Iovi Servatori Votum Solvit Libens :* Διὶ Σωτῆρι. An Iovi Sabazio ? An potius Διὶ Σωτῆρι : quod in Inſcriptionibus dicitur *Iovi Conſervatori ?* Hoc melius. *Extant quoque apud Gruterum lapides votivi* Iovi Salvatori, Sancto. Sereno. Statori. Stygio *dicati. Hanc Inſcriptionem deprehendit Cl. V. Antonius Maria Salvinius , quam cum tribus aliis ſub num.* 81. 82. 83. *ſequentibus diligenter deſcripſit , donoque ad me* mi-

miſit Franciſcus Tittoreggius, venerandae vetuſtatis cultor eximius.

In Eccleſia S. AEgidii Vallis Ambrae ſub Plebe S. Pancratii.

79

L. VALERIO
L. F. POM
IVNIORI. EQ. R
IVRATO AD SACRA
ETR. PONT. $\overline{Q}$. AED. $\overline{II}$ VIR
ACCENSO VELATO
PLEBS. VRBANA
L. D. D. D.

In Arca marm. ornata pampinis, & aviculis, in Oratorio S. Michaelis Nob. V. D. Matthiae Federighi, prope Emporium, eruta prope Arni ripam.

80

V ❦ F
C. GAVIVS. L. F. ASPER.
L. GAVIO. Q. F. PATRI.
GRAECIAE. A F. QVINTAE
MATRI.
A. GAVIO. Q. F. PATRVO
L. GAVIO. L. F. MANSVETO
FRATRI ❦ MIL. CHOOR
$\overline{XII}$ ❦ VRB.
VIXIT. ANNOS. XXXVI.
MILITAVIT. ANNIS. V.

79. *Ideſt*. L. Valerio Lucii Filio Pomptina (Tribu) Iuniori Equiti Romano Iurato ad Sacra Etruriae. Pontifici. Quinquennali. AEdili. Duumviro. Accenſo velato Plebs urbana Locum dedit. *vel* Locus datus. decreto Decurionum.

Gruterus produxit pag. CCCCLXXIX. 1. *In tertio verſu Borghinius in Schedis exhibuit* EQ. P. *quaſi* Equo publico. *Accenſos Velatos ad Sacra pertimuiſſe arbitratur Fabrettus, quem vide Inſcr Ant. Cap. VI. pag.* 433.

80. *Fabrettus produxit pag.* 130. *num.* 60. *In quarto verſu edidit* GRACCIAE, *pro* GRAECIAE. *Sextam lineam integram omiſit,*

Digitized by Google

ſit, *ideſt* A. GAVIO. Q. F. PATRVO. *Tria alia menda conferentibus patebunt*.

In gradibus maioris Arae Eccleſiae S. Mariae ad Turrim ſub Pleb. S. Petri in Mercato.

81

va LERI
vixit AN. XXV
proc VLVS. FRATR
f ECIT
a NTAEO. M. I
pr OCVLO
AN. XXVII

In Villa D. Marchionis Tempi ad Montem Urſuli.

82

G. 7 LEG. XX
N. AVR: HASTA
DIVI VESPASIANI. F
VA. TRITICI. PEREGRINI
IT. PRAESTITIT
NNOS XIIII PVELLIS
MACERIA. DE

In Horto Plebis S. Petri [in Mercato] *Vallis Elſae.*

83

Q. FLAVIO. PROBO
FILIO. AN. XXIII
L. FLAVIO. FVSCO
FILIO. AN. XXIII
COMMODIS
DECVRIONI
VSO D. D
IN. FR :::: P. LXX
in AG. LXXXX

In Plebe S. Petri ad Ripulas, in agro prope Urbem repertum cum duobus ſequentibus.

84

D. M
p ETRONIV *ſ*
t ROPHIMV *s*
TETTIAE
TYCHEN *i*
VXORI
pie NTISSIM
IN. F. P. XV
in a G. P. V

82. HASTA. *forte* Haſtatus, *ſcilicet* Legionis XX.

TRITICI PEREGRINI. *Triticum peregrinum* pretioſius, quippe peregre advectum. Sic *unguenta exotica*, (μῦρα ἐξωτικά,) ideſt *peregrina* apud Plautum.

84. TYCHEN. f. TYCHENI [a *Tyche*. quaſi τυχίνῃ, ut *Neptunine* a *Neptuno*.] VXORI PIENTISSIMAE, εὐσεβεστάτῃ, ὁσιοτάτῃ. *ſanctiſſimae*.

85 *Ibidem.*

CN . TVLLIO
CN . L . AESO
MEDICO

86 *Ibidem.*

Q. DECIM|IVS.FAV
Q.L.EPAGaTHVS

87 *In muro agri DD. Victoriorum iuxta Romanam Portam, prope Florentiam.*

V . F
Q. CISPIVS . Q. L
AIAX . SIBI . ET
CISPIAE . Q. L
STORGINI . ET
Q. CISPIO . Q. L
NARCISSO . FE
IN . FR . P . XII
IN . AGR . P . XII

88 *In interiori parte Baptiſterii Plebis S. Andreae in Cercina.*

CASPIA
TERTVLLI
FLAMINA V
AN . . . . . .
L . CAPON..
ILIAI . M
: : : : : : : : : : : : : : :
ARMINIAI PRO
. . . . AVIAI
MARCIAL CASP
CATINA FROBVS
L . A . ARAM

85. AESO. forte AESIO. αἰσίω. *Fauſto*. Tertium nomen

Grae-

Graecum. Medicinam faciebant apud Romanos Liberti, quorum poſt prima duo nomina manumiſsoris, tertium nomen Graecum eſt. Sponius in libro inſcripto: *Recherches d' Antiquite* hallucinatur, Nobiles eos Viros Romanos exiſtimando.

88. FLAMINA. forte FLAMINIA. vel Flaminis Auguſti [uxor] ut Iulia Severi, ideſt uxor.

ILIAI. forte FILIAI cum diphthongo Graeca, ideſt FILIAE, quemadmodum inferius ſcribitur ARMINIAI, ideſt ARMINIAE. Sic in Faſtis Capitolinis, & in Nummis *Aimilius*.

89 *In AEdibus Plebani dictae Plebis.*

ANTESTIA. C.F.MASIMILLA
SIBI. ET. Q. VARRONIO. PAMHILO
VIRO. ET. Q. VARRONIO Q. F
ET. SERRANIO GEMELLO
ET. VARRONIAE Q. F. PAV
L. POPILIO. Q. F. VIRO EIVS
I. F. CELERI. C. POPILIO
NEPOTIBVS

linae

90 *In porticu Eccl. S. Stephani in Anglario, vernaculè* (Anghiari.)

LIBERO
L. CAS
CARPI

Ibidem in Arcula marmorea, nunc ad uſum Aquae benedictae.

91

DIIS. MANIB
L. CORPENNI
A. F. POM
SABINI. SEVIR
POL

In AEdibus Eccleſiae S. Mariae in Valle Grevis, quae dicuntur
[la Canonica.]

92
DIS . MANIBVS
C. SAENI . C . L . EVHEMERI
VI VIRI
C. SAENIVS . DIADVMENVS
COLLIBERT . SERGIA . HYPORA
BENE MERENTI
DE . SE

In Cippo marmoreo in Villa Nobb. DD. e Vecchiettis ad Pontem Rifredi, eruto an. MDCLIV. in praedio eorum.

93
::: SATRIVS . A . F . SCA.
IIBANVS . FLOR . MIL.
COHOR. I. PR. MARTIALIS
MILITAVIT. AN. X. VIXIT
AN . XXXIII

In marmoreo Cippulo, qui hodie non extat, qui in Schedis Iuliani Salvetti, & Senatoris Strozii dicitur erutus in agro Flor.

94
V F
L . CORNIFICIVS
L. F. MAGNVS. SIBI
ET. PAESIDIAE. C. F
VITALI . VXORI
ET . SAENIAE . C . F
SEXTIAE :::::::::::
IN. FRON . PED. XII
IN . AGR . PED. XII

92. *Inemendatam dedit Gruterus pag.* MXXIX. 2.

93. *Ad Pontem Rifredi*, ſeu *Rivi frigidi* ; ut eum appellat Poggius in Facetiis.

IIBANVS . FLOR . MIL . COHOR . I . PR . MARTIALIS . *f.* ALBANVS , *vel* LIBANVS Florentia Miles Cohortis Primae Praetoriae Martialis , *quae etiam* Pia , Victrix *dicitur in Romano lapide apud Fabrettum Cap. III. pag.* 132. *num.* 74.

In marm. invento apud S. Petrum ad Solicianum [a Soliciano] *nunc deperdito.*	*In marmore eruto prope Florentinam Arcem inferiorem S. Iohan. Bapt. quod hodie deſideratur.*
95	96
L . PADANIVS ∴ C F . MACER . VETE LEG . XI TESTAMENTO . EI FECERE	T . MARIVS . T . F LATIVS . SIBI ET . SENATIAE L . F . GALLAE CONIVGI . SVAE

In menſa marmorea eruta in quodam praedio prope D. Felicis [a Ema,] *quae intercidit.*

97

ΤΗΗ ΤΡΙΒΟΝΠΑΓΑΓЄΙCΑ ΑΛΗΤѠC ΤΟΔЄ CΗΜΑΝΟΗCΗC
ΜΗ ΔЄΟΜΑΙ ΓЄΛΑCΗC ЄΙ ΚΥΝΟC ЄCΤΙ ΤΑΟΟC
ЄΥΑΥCΟΗΗ ΧЄΙΡCCΑЄ ΚΟΝΙΝ CΥΝЄΟΗΥ ΑΝΑΚΤΟC
ΟC ΜΟΥ ΚΑΙ CΙΗΛΗ ΤΟΝΑC ЄΧΑΡΑΞЄ ΝΟΓΟΝ.

Hanc Graecam Inſcriptionem oſtendit Cl. V. A. M. Salvinio Roſſus Martinius Patricius Flor. antiquae eruditionis , & bonarum literarum amantiſſimus. Legitur in calce veteris Codicis Bibliothecae Mediceae Laurentianae , in pluteo XXIX. *poſt Latinum Tractatum de Sphaera , auctore Andalo de Nigro Genuenſi , Iohannis Boccaccii Florentini Oratoris , & Poetae eloquentiſſimi , in Aſtronomica facultate*

tate magiſtro; quem ſummopere laudat in praeclaro Opere de Deorum Genealogia. Corruptam antiquarii incuria, & imperitia, ita eleganter docteque reſtituit, & latinis verſibus reddidit laudatus Salvinius.

Τὸν τριβὸν ὃς παράγεις. ἀλύπως τόδε σῆμα νοήσης
Μὴ, δέομαι, γελάσης. ἡ κυνός ἐστι τάφος.
Εκλαύσθην. χεῖρες δέ κόνιν συνέθησαν ἄνακτος
Ος μου καὶ στήλη τόνδ' ἐχάραξε λόγον.

Tu ſine moeſtitia monumentum hoc cerne, Viator:
Ne quaeſo, ride, ſi canis eſt tumulus.
Sum defleta: cinis domino compoſtus ab ipſo,
Qui noſtro & cippo talia verba dedit.

97. CHMA. *Sepulcrum*. Proprie explicandum eſset *signum*, lapidem ſcil. aut columellam, qua, ubi mortuus poſitus fuerit, indicatur. Plato in Cratylo arguta quadam etymologia σῶμα, *corpus*, ait eſse a σῆμα, *ſepulcrum*; quaſi ibi anima ſit tumulata.

ЄΥΑΥϹΘΗΝ. legendum ЄΚΛΑΥϹΘΗΝ. *Sum defleta*. Ovidius in fine Metamorphoſeωn.

nomenque erit indelebile noſtrum.

In membranaceo veteri Codice manuſcripto, quem vidi, apertiſſime legitur:

nomenque erit indeflebile noſtrum.

quam lectionem pulcherrimam, atque optimam non vidit doctiſſimus, ac diligentiſſimus Nicolaus Heinſius. qui ad viginti codices Ovidii contulit in Bibliotheca Medicea ad S. Laurentii, ut ipſe manu ſua adnotavit. Chartae marmore, & aere vitaliores. Horatius Carm. lib. III. Od. 30.

Exegi monumentum aere perennius,
Regalique ſitu pyramidum altius.

Quare bene merentur de poſteritate, qui eas ab interitu vindicant, accurate deſcribendo, & qui formis excudunt.

IN-

INSCRIPTIONUM
ANTIQUARUM
QUAE FLORENTIAE EXTANT
A P P E N D I X.

Ex Dactyliotheca, & Muſeo Cl. V. Petri Andreae Andreinii Patricii Florentini, omnes, quae ſequuntur.

1 *Ex magnete.*

Ex onyche.

2

Ex ectypis gemmae, in qua medium inter duos verſus tenent ignita tela.

3

4 *Ex Chalced. ſapphirino.*

ϹΘϹΝΒΑΟΛΗ
ΜΑΛΑΚϹΘΟΝ
ΒΑΛΑΚ ΑΜΥΟΛΑΗ
ΑΒΡΑΜ ΜΑѠΘ
ΑΒΡΑΜ ΗΑ

Ex Carneola.

5 ET
ABASCA
NTI

Ex Granato Orientali

6 ΦΙΛѠΝ

1. *Quum hactenus inter Baſilidianas impiae, & ſpurciſſimae haereſeos Antiquitates, nullum invenerim monumentum, quod Mortem referat, rariſſimum hoc ex Cimeliarchio Andreinio doctorum curioſitati, & ſtudio proponere volui. Exhibet ſerum Mortis de ipſa Morte triumphum. Mors bigam a leonibus, ſeu a leaenis minaci ore currentibus tractam moderatur, habenas dextera, inuſitato more, flagellum ſiniſtra tenet. Sub curru iacet Mortis ſceletus, & alius ante currum ſtat, qui & ipſe forſitan ſubigi a curru agitatricis Mortis debet. Ubique barbari characteres, qui inter ſe connexionem non patiuntur ad ſyllabam conficiendam, Graecis literis expreſſi apparent. Binas etiam Baſilidianas gemmas ſubiicimus n. 4. & 9. cum literis non tam incomplexi ſoni, quae forſitan continent Angelorum nomina, quorum aliquos ſtulte dixerunt tenere primum coelum, alios ſecundum, & ſic deinceps uſque ad trigeſimum ſexageſimum quintum, Theodoreto teſte de Baſilidianis. His prodigioſis literis arcana ſua referebant, quae, quemadmodum AEgyptii Sacerdotes, a quibus hanc artem forſitan didicerunt, ab hominibus capi nolebant.*

In tubo plumbeo aquaeductus long.
7 *1. ped. alt. unc. v.*

TI CLAVDIVS.CALLIS

In alio ſimili, ſed long.
8 *unc. XII. alt. unc. V.*

TI CLAVDIVS.CA

9

Digitized by Google

7. & 8. *Huius pariter nominis Calliſtus Caeſaris Claudii Libertorum potentiſſimus, qui in ſcaena quam exaedificaverat, columnas ampliores triginta poſuit, de quo meminit Plin. lib. XXXVI. cap.* 7.

Ex iaſpide, in cuius adverſa parte Ibis avis ſculpta eſt.

9

CANΩΥΡ
ΚΗΡCΑΔΡΒ
CΚΗΥCΑΝ

Ex ectypis gemmae, in qua poſt literas iunctae dexterae.

10

Q. L. C.
SEPTVMIAE
PRISCAE
FIDES

10. SEPTVMIAE. *Ut* Optumus, Maxumus, Poſtumus. *Haec, & altera gemma ſuperius allata num.* 3. ἐρωτικὰ, *ſeu* amatoria *monumenta ſunt. Vide Propertium lib. III. Eleg.* 21.

In aenea Lucerna monolychno, in cuius anſula, quae lunam repraeſentat, legitur.

11

ΑΡΤΕΜΙC. ΕΦΕCΙΩΝ ΑCΙΑC
ΑΥΡ ΡΟΛΦΑΝΟΥ CΜΙΡΝΑΙΩΝ

12 *Ex onyche.*

11. *Ideſt:* Diana Epheſiorum Aſiae Aurelius Rolphani (filius) Smyrneorum. CΜΙΡΝΑΙΩΝ, *notandum* pro CΜΥΡΝΑΙΩΝ. *Aliam nostrae ſimilem protulit Cl. V. Meneterius in Opere de Diana Epheſia & V. Cl. Cauſeus in Muſ. Rom. Tab. XIII. p.* 99.

12. EVTHITES. *Praefert haec gemma, quemadmodum & alia ſuperius allata num.* 2. *inſignis Athletae nomen, ac ſymbola; caduceum,*

ceum, & palmam. Athletae Mercurio dicati in ludis caduceo utebantur, de quo Dio lib. 72. *Quare in Valeriani numo apud Cl. V. Vaillantium Numiſmat. Selectior. pag.* 110. *viſitur urna cum caduceo, ſpica, & palmae ramo.*

13 *In aeneo ſigillo.*

L. PISENTI
POLYCLITI

14 *In alio ſimili.*

M. AVR. F
ORTVNI

15 *In aeneo Sigillo.*

CANNVTIA
FAVSTINA

16 *In alio ſimili.*

T. AELI
EVNI

17 *In alio literis inciſis, non prominentibus.*

A M A N T I

V I V A ω

18 *In alio.*

VT F
VT F

13. PISENTI POLYCLITI. Id. PISENTII πολυκλύτου, vel πολυκλήτου.

17. AMANTI VIVAω. forte Aμάντιε VIVAS.

18. VT F VT F. *Ideſt:* Utere Felix Utere Felix. *Bene ominata ſigilla, & fauſtis acclamationibus concepta. De his luculenter Cl. V. Bonarrotius in Fragm. Vaſ. Vitr.* Cap. XXIX. *Fig.* 1. *p.* 208.

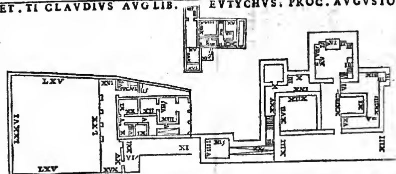
Digitized by Google

AEdificii vet. ichnographia. In Muſ. Nobb. Gaddiorum Tab. marm. alt. P. I. u. XI. long. P. II. u. XII.

19

CLAVDIA . OCTAVIAE . DIVI . CLAVDI . F . LIB . PELORIS

ET . TI CLAVDIVS AVG LIB . EVTYCHVS . PROC . AVGVSTOR

SORORIBVS ET . LIB . LIBERTABVSQ . POSTERISQ . EORVM

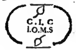
MAS AEDIFICI . CVSTODIAE . ET . MONVMENTI . RELIQVERV

19. *Eximium hoc marmor, in quo Villae Suburbanae, ac Monumenti Ichnographia ſculpta eſt, quum plurimi ſieri, & admirationi eſſe viderem rerum antiquarum ſtudioſis viris, heic minime praetermittendum eſſe duxi; atque a perito Architecto accurate delineari volui. Pertinet ad Libertos Tiberii Claudii Caeſaris, & Octaviae eiuſdem filiae, quam è Valeria Meſſalina, quincta uxore, ſuſcepit, & Neroni privigno ſuo collocavit, ut ex Suetonio conſtat in Claudio c.* 27. . . . . MAS . AEDIFICI . *f.* SVMMAS AEDIFICII . *Utinam doctus aliquis vir hanc lacunam feliciter expleat!*

Ex Muſeo Andreinio ſunt quae ſequuntur.

In aenea Lucerna, in cuius orbe legitur

20

In carneola.

21

In alia carneola.

22

Ex iaſpide rubro.

23

20. *Singularia huius Lucernae ita explicat Cl.V. Fortunius Licetus, qui delineatam exhibet lib. VI. cap.* 11. *pag.* 566. Caius Iulius Caeſar Iovi Optimo Maximo Sacravit.

23. ERYLLAES. *Genitivus cum Latina, & Graeca inflexione. Exſtat etiam in Cimeliarchio Andreinio gemma ex iaſpide pereleganter ſculptà, in qua obliquo vultu effigies viſitur Bartholomaei Alviani caſside, & thorace induti, cum vulnere in vultu; cum hac Epigraphe* BART ALVIANVS GENIO . SVO D D ✢ *cuius geſta deſcripſit Iacobus Nardius Hiſtoricus Florentinus Lib. II. anno MCCCCLXXXXVIII.*

In alio.

24

L N E

In ſigillo qui plantae pedis figuram praeſert.

25 ALBINI

In alio rotundo.

26 C VINATI

Dens aeneus antiquus

Voti-

Votivum aeneum dentem, ab imo ad ſummum terebratum, in quatuor lateribus cum quatuor prominentibus tuberculis tradere doctorum curioſitati volui. Puto appenſum a voti reo in Templo alicuius Dei ſalutaris, fortaſſis AEſculapii (nam AEſculapii plures fuerunt) qui dentis evulſionem reperit. Vide Ciceronem *lib.* 3. *de Natura Deorum. Dens Neroni evulſus praeſagium fuit imperii Domitiano, ut narrat Suetonius in eius Vita c.* 5. At in Achaia ſomniavit, initium ſibi ſuiſque felicitatis futurum, ſimul ac dens Neroni exemtus eſſet: evenitque ut ſequenti die progreſsus in atrium Medicus dentem ei oſtenderet recenter eidem exemtum.

In marmorea Tabella.

27

HELPIS . LIVIAE
AD VALETVDINAR

In alia.

28

TYCHE . LIVIAE
RCINATR

In alia in Eccl. S. Luciae Magnolorum, ubi S. Aureliae Martyris Corpus requieſcit e Coemeterio Calliſti.

29

AVRELIAE ɗ AGAPE

In Sodalitio ſuburbano S. Auguſtini, vernacule a Legnaia, *ubi S. Aurelii Martyris Corpus e Coemet. Calliſti.*

30

AVRELIVS ☧

27. AD VALETVDINAR. *ideſt* Ad Valetudinarium. *Raritatis praerogativa decoratur hic titulus Helpidis Libertae Liviae Auguſtae ad Valetudinarium; cuius ſcilicet officium, & cura fuit, ut infirmi malam valetudinem bona permutarent. In nummo Accoleiae Gentis apud Fulvium Urſinum, Virum doctiſſimum, legitur epigraphe Trium-Viri Valetudinarii. In Romano lapide apud Gruterum pag. DLXXVI. 1. cuiuſdam Liberti Auguſti* AB. AEGRIS CVBICVLARIORVM. *Philargurum, fortaſſis Liviae Libertum*, Ad Valedinarium *ſupra dedimus pag.* 136. *num.* 20.

28. TYCHE. *Fractam hanc tabulam ad Liviae Libertam pertinentem, ita integram legendam puto*: CALLITYCHE. LIVIAE SARCINATR. *id.* Sarcinatrix *eaque ipſa eſt, quam dedit Reineſius Cl. IX. n. LXXVII.*

29. AVRELIAE Ɑ AGAPE ... forte AGAPETE, ἀγαπητῃ, *dilectae*.

In arcula in Horto Paedagogii R. C.
Violantis Beatricis a Bavaria
M. Etr. Principis.

31

31. PROCVLA. πρόκλα. Saepe etiam per ſyncopen *Procla*, ut *Felicla. Extat in eodem Horto marmoreus non inelegans Sarcophagus, quem in ſecunda Inſcriptionum Parte illuſtrabo; cuius notitiam acceptam refero Philippo Mariae Scalettio S. Th. D. Graecarum Latinarumque literarum ſtudio ornatiſſimo.*

Binae

Binas etiam addimus Graecas Inſcriptiones elegantiſſimas, Romae erutas, anno MDCCXXIV. quas Cl. V. Antonio Mariae Salvinio miſit V. Cl. Franciſcus Blanchinus Veronenſis, Scientiarum omnium, Aſtronomicarumque Doctrinarum conſultiſſimus.

32

CATE ΠΑΝΤ ... ЄΜΟΝ ΓΟЄΡΟ
ΡΟΝ Φ ΠΑΡΙΟΝΤЄC . CΤΑΝΤЄC ЄΜΗC
ΓΟΝ ΠΡΟCΘЄ ΛΥΓΡΗC CΠΟΔΙΗC
ΚΛΑΥCΑΤЄ ΤΗΝ ΔΥCΤΗΝΟΝ ЄΦΗ ΜЄΓΑΠЄΝ
ЄΧΟΥCΙΝ . ΝΥΚΤΙ ΚΑΙ ΗΛΙΩ ΔΥCΤΟΚЄЄC ΤΟΚЄ
ΗC ΖΥΓΟΝ ΟΥΚ ЄΙΔΟΝ ΤΟ ΓΑΜΗΛΙΟΝ ΟΥΔ ΥΜЄ
ΝΑΙΟΝ . ΗCЄ ΤΙC ΟΙΝΟΧΑΡΗC ΠΡΟCΘЄΝ ЄΜΩΝ
ΘΑΛΑΜΩΝ

Hanc, & ſequentem Inſcriptionem ita feliciter emendavit, reſtituit, & totidem verſibus Latine reddidit laudatus Antonius Maria Salvinius V. Cl. Literae, quae ſupplentur, maioribus indicantur.

ΚΛΑΥσατε πάντΕC ἐμὸν γοεροΝ ΜΟρον οἱ παριόντες,
Στάντες ἐμῆς ΟΛΙγον πρόσθε λυγρῆς σποδίης.
Κλαύσατε τὴν δύςηνον. ἐφ' ᾗ μεγαπένΘΟC ἔχουσιν,
Νυκτὶ καὶ ἠΕλίῳ δυςόκεες τοκέΕC.
Ἧς ζυγὸν οὐκ εἶδον τὸ γαμήλιον· οὐδ' ὑμέναιον
Ἧσέ τις οἰνοχάρης πρόσθεν ἐμῶν θαλάμων.

Flete, Viatores, noſtrum deflebile fatum,
Adſtantes paullum funereo cineri.
Me miſeram deflete. ſuper qua plurima lugent,
Nocte dieque ſimul moeſtus uterque parens.
Non videre iugale iugum, neque concinuit quis
Vir vinoſus Hymen ante manens thalamos. Flo-

Haec, & ſuperior Graeca Inſcriptio, extant in Muſeo
33 *laudati Cl. V. Blanchini.*

ΦΛΩΡΟϹ ΚΑΙΚΙΛΙΟΥ ϹΤΑΚΤΗϹ Θ ΑΜΑ ΔΕΥΡ ΥΠΟΚΕΙΤΑΙ
ΕΞ ΑΛΛΟΥ ΤΥΜΒΟΥ ΔΕΥΤΕΡΑ ΚΛΑΙΟΜΕΝΟϹ.
ΕΞ ΕΤΕΩΝ ΩΡΗϹ ΟΛΙΓΟΝ ΔΕΜΑϹ ΑΛΛΑ ΤΕΛΗΟΝ fu
ΟϹ :::::::: ΤΗΡϹΙΝ ΛΕΙΠΩΝ ΗΛΙΚΙΗϹ ΕΛΕΟΝ
:::::: Δ ΟΥΚ ΑΚΛΑΥΤΟΝ ΕΧΩΝ ΤΑΦΟΝ.ΟΥΔΕ ΓΑΡ ΕΝΘΑ
ΦΕΙϹΑΝΤΟ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΜΝΗϹΑΜΕΝΟΙ ΔΑΚΡΥΩΝ
ΔΕΙΛΑΙΟ ΠΓΟΦΕΩΝ ΚΕΙΝΑΙ ΧΕΡΕϹ ΑΙ ϹΥΝΕΛΕΞΑΝ
ΤΗΝ ΟΛΙΓΗΝ ϹΠΟΔΙΗΝ ΟΥΚ ΟΛΙΓΗϹ ΟΔΥΝΗϹ

Φλῶρος Καικιλίου Στάκτης θ' ἅμα δεῦρ' ὑποκεῖται
Ἐξ ἄλλου τύμβου δεύτερα κλαιόμενος.
Ἐξ' ἐτέων ὥρης. ὀλίγον δέμας ἀλλὰ τελΕΙον
Ος ΓΕΝΕ τῆρσιν λειπὼν (*l.* λιπών) ἡλικίης ἔλεον
ΔΕΥΤΕΡΑ δ' οὐκ ἄκλαυτον ἔχων τάφον. οὐδὲ γὰρ ἔνθα
Φείσαντο προτέρων μνησάμενοι δακρύων.
ΔαλάίΩΝ Τροφέων κειναὶ χερὲς, αἳ συνέλεξαν
Τὴν ὀλίγην σποδίην οὐκ ὀλίγης ὀδύνης.

Florus Caecilii, & Stactes. iacet hocce ſepulcro;
Ex alio huc latus. fletus & inde iterum.
Sexennis puer. at perfectus corpore parvo.
AEtatis damnum ſenſit uterque parens.
Non indefletus tumulus fuit hicce: prioris
Luctùs, parſerunt haud lacrymis, memores.
Nutrices, vacuaeque manus legère. doloris
Haud parvi, exiguum, tam tenerum cinerem.

Bina

Binas quoque hic ponimus Inſcriptiones, Florentiae extra Portam Romanam anno MDL. repertas a Nob. V. Iohanne Baptiſta Adimario, in AEde D. Hilarii in Agro Camporano, quae interciderunt; nobiſque nuper amicus communicavit.

34

35

34. & 35. ZOII. *id.* ZOE. *Duo* II *pro* E, *ut ſupra obſervavimus.* hIC AD . QV . C . B . M . *ideſt*: Hic adquieſcit Coniux bene merenti. *Sculpta mulierum ornatoria inſtrumenta; & in alio marmore aſcia.* M. B. M. *i.* Matri bene merenti.

Exſtant & hae marm. tabulae in praelaudato Muſeò Cl. V. Andreinii.

36

37

37

D . M
SEX . BEBIO . STOLONI
QVI. VIX . DIEB . IIII . H . X .
C. BEBIVS . HERMES . MIL . CL . PR . MIS.
ET . AVRELIA . PROBA . FIL . DVLCISS.

ADDENDA.

PAg. 11. *Inſcr. n. VII. pro ultimo verſu, reponendum* EX . ARG. P. XIS :- V. *Eadem numeralia ſigna occurrunt in relata Tabula pag.* 459. *n.* 19. *quibus, ut arbitror, non convenit explicatio, quam ſupra dedimus.*

Pag. 68. *Inſcr. n.* CLXXXVIII. *Chriſtianam hanc lucernam edidit quoque & illuſtravit Vir Cl. Cauſeus in Rom. Muſeo Tab. III. Sect. IV. pag.* 91. & 92. & *in Praefatione.*

Pag. 138. *Inſcr. n.* 29. MEMORIS. CVB . *legendum* Memoris Cubicularii. MEMOR *proprium cognomen eſt, non rarum in antiquis lapidibus.*

Pag. 145. *Inſcr. n.* 54. *Pro ſecundo verſu reponendum, ut habet marmor* - SVNT AVCTAES . &c.

Pag. 253. *Inſcr. n.* 28. Actores *quoque ſunt rei dominicae procuratores . Vide Pignorium de Servis pag.* 148. & 264.

Pag. 258. *v.* 11. *Galbae Imperatoris marmora, non vero numiſmata, rara admodum ſunt.*

Pag. 259. *v.* 8. *ita reponendum, ut legitur in Piſano ſarcophago, quem vidi .* C . BELLICVS NATALIS TEBONIANVS COS XV VIR FLAVIALIVM .

Pag. 312. *Inſcr. n.* 53. *leg.* PARENTES . FECERVNT . *ita marmor, quod vidi .*

Pag. 321. *v.* 18. CEANARE , *lege* CAENARE .

Pag. 452. *Inſcr.* 93. & 94. *de his Leop. del Migliore in libro, qui inſcribitur:* Firenze illuſtrata , *pag.* 459.

APPROBATIONES.

Admodum Rev. Lucas Ioſeph Cerracchini Academicus, ac Theologus Florentinus, attente legat hunc Librum inſcriptum: *Inſcriptiones Antiquae collectae &c.* ab Adm. Rev. Antonio Franciſco Gorio Presbytero Florentini Baptiſterii, & Eccleſiae S. Iohannis; & ſiquid contrarium Fidei, ac bonis moribus indignum invenerit, prælo dari non permittat. Datum ex Archiepiſcopali Palatio die 12. Auguſti 1723.

Horatius Mazzei Vicarius Generalis.

Illuſtriſſime, ac Reverendiſſime Domine.

Incredibili animi mei iucunditate, ac attente præſens legi Volumen, cui titulus *Inſcriptiones Antiquae collectae &c.* ab eruditiſſimo Adm. R. Domino Antonio Franciſco Gorio, atque ſicuti eximiam, qua ab Authore in unum collectae fuere, admiratus ſum diligentiam; ita quoque maiori cordis mei iucunditate perlegi Adnotationes, quibus illas, numquam ſatis laudatus Illuſtriſſimus Abbas Antonius Maria Salvini Patricius Florentinus, ac in Univerſali Florentina Academia Graecarum Litterarum Publicus Profeſſor nobiliores, & clariores reddidit. Idcirco quoad utrumque Authorem prælo dignum huiuſmodi cenſeo librum, omnibus numeris abſolutum, publicæ conſulens Eruditorum utilitati, quibus numquam in eo quid minimum Catholicæ obnoxium Fidei, morumque adverſum probitati, obviam ſane ſeſe offeret; in quorum fidem ſcripſi VIII. Kal. Septembr. MDCCXXIII.

Dominationis tuæ Illuſtriſsimæ, ac Reverendiſſimæ

Lucas Ioſeph Cerracchini Academicus Flor. ac S.Th.D.

Attenta ſupradicta relatione Imprimatur.

Horatius Mazzei Vicarius Generalis.

Ex commiſsione Reverendiſsimi Patris Inquiſitoris Generalis Florentiæ Admod. R. D. S. Th. D. Angelus Maria Ricci videat hunc

Digitized by Google

hunc Librum, cui titulus: *Inſcriptiones Antiquae &c.* & referat, an Typis mandandus. Dat. in S. Off. Florentiæ VI. Kal. Septembris 1723.

Mag. F. B. Bernardius Ord. Min. Conv.
Vic. Gen. S. Off. Flor.

Reverendiſſime Pater.

Librum hunc *Antiquarum Inſcriptionum* ab eruditiſsimo Viro Antonio Franciſco Gorio collectarum, nihil ab orthodoxa Fide, boniſque moribus abſonum habere, ſed maximo literatis, & φιλαρχαίοις Viris bono ceſſurum, ſi publici iuris fiat, Salvinianis præſertim doctiſsimis Notis adiectis, iudico. Ex Ædibus meis ſexto Cal. Octobris MDCCXXIII.

Paternitatis tuæ Reverendiſsimæ

Obſequentiſſimus famulus Angelus Maria Riccius.

Stante ſupraſcripta relatione imprimatur.

Mag. F. B. Bernardius Ord. Min. Conv.
Vic. Gen. S. Off. Flor.

Imprimatur.

Th. Bonarota Senator R. C. Aud.

KONSERVIERT DURCH
ÖSTERREICHISCHE FLORENZHILFE
WIEN

Digitized by Google

Digitized by Google